Петър Дънов
Учителя

Вечният порядък

Общ окултен клас
година тринадесета

Петър Дънов
Учителя

Вечният порядък

Издателство
„БЯЛО БРАТСТВО“

Петър Дънов
Учителя

Вечният порядък

Година XIII
(1933–1934)

Общ окултен клас
година тринадесета

Словото в Школата
на Учителя Петър Дънов
е записано и съхранено
за съвременния читател
от стенографите:

Паша Теодорова
Елена Андреева
Савка Керемидчиева

© Издателство „Бяло Братство“, 2014
ISBN 978-954-744-229-0

Съдържание

1. Вечният порядък, 27.09.1933 7
2. Трите първични принципа, 4.10.1933 25
3. Живот в общото съзнание, 11.10.1933 44
4. Ангелите на светлината, 18.10.1933 57
5. Елементарни, съзвучащи и съграждащи мисли, 25.10.1933 69
6. Човешките и Божествените порядки в живота, 1.11.1933 84
7. Слушане отвътре, 8.11.1933 106
8. Най-малката любов, 15.11.1933 122
9. Търпелив и добър човек, 22.11.1933 146
10. Придобивките на деня, 29.11.1933 164
11. Единният живот, 6.12.1933 180
12. Пътят към свободата, 13.12.1933 196
13. Въздухът и мисълта – нови начини за хранене, 20.12.1933 213
14. Постигни реалността, 27.12.1933 231
15. Новото направление в живота, 3.01.1934 248
16. Едно писмо, 10.01.1933 269
17. Силата на подсъзнанието и свръхсъзнанието, 17.01.1934 270
18. Най-малкият опит, 24.01.1934 285
19. Съществените правила, 31.01.1934 304
20. Дружене, слушане и следване, 7.02.1934 326
21. Не я ограничавай!, 14.02.1934 345
22. Опитай!, 21.02.1934 362
23. Ключ за постижения, 28.02.1934 378
24. Даване – вземане, 7.03.1934 392
25. Развитие на заложбите, 14.03.1934 407

26. Мистичната чаша, 21.03.1934 423
27. Пътят на щастието, 28.03.1934 434
28. Условията за растеж, 4.04.1934 450
29. Идването на Господа, 11.04.1934 467
30. Възвишеното в човека, 18.04.1934 479
31. Сигурният пазител, 25.04.1934 490
32. Път за постижение, 2.05.1934 504
33. Що е човек?, 9.05.1934 515
34. Божественият филтър, 16.05.1934 526
35. Пред шестата врата, 23.05.1934 537
36. Послушание, 30.05.1934 547
37. Неразрешените задачи, 6.06.1934 560
38. Двете линии, 13.06.1934 568
39. Правият път, 20.06.1934 579
40. Дишането и вътрешният живот, 27.06.1934 588
41. Самовъзпитание, 4.07.1934 598
42. Вземане и даване, 11.07.1934 610
43. Вътрешни състояния и външни условия, 18.07. 619
44. Великото изкуство, 25.07.1934 630
45. Търпение, чистота и приложение, 22.08.1934 640
46. На своето място, 29.08.1934 658
47. Изпит на ученика, 5.09.1934 675
48. Връзка с Бога, 12.09.1934 691
49. Трите положения, 19.09.1934 705

Приложения

Обяснителни бележки 712
Речник на остарели и чужди думи 734
Теми 738
Упражнения, задачи, опити 739

ВЕЧНИЯТ ПОРЯДЪК

Тайно размишление – 15 минути

Искате да имате събрание. Хората трябва да се съберат, но ако не могат? Както виждате, всички не могат да се съберат. Някой път, когато се съберат, трябва да се подведат под еднакъв знаменател. Вие казвате: „Хората трябва да се съберат“, но ако не могат да се съберат? Както виждате, всички не сте събрани – има нещо, което липсва. Вие сега сте научени да живеете, както живеят рентиерите, всички до един сте хора рентиери. Тази философия на рентиерството всички сте я разбрали: като дойде месецът, ще ви донесат парите. Работата ви толкова става уредена – следващия месец пак: вие само очаквате да ви донесат парите. Но представете си, че се измени положението: нямате нито един наемател в къщата – какво ще бъде положението ви?

Сега, при първото положение, ще кажете: „Тъй е наредил Господ“. Наредил е на рентиерите да ви плащат!? Един ден обаче тия хора напущат къщата ви с всичкото уважение – по какви причини, не знаете, но това е факт, и вие оставате без наематели. Какво ще кажете тогава? Вие напразно уповавате на това, но въпросът не е там. Ще кажете: „Защо е направил Господ така?“. Вие разрешавате въпроса тъй, както не трябва – не разрешавате въпроса защо Господ е казал на наемателите да си излязат. Като имате наематели, работата е наредена, като няма наемателите, какво ще правите? Нямате нито пет пари в джоба си, пък хлебарят без пари хляб не дава. Той е имал доверие във вас, докато сте имали наематели, но като ви напускат те, веднага изгубва доверието във вас и пет пари не дава за вас. Вие ще кажете: „Ще вземем назаем“, но отникъде не може да вземете нито пет пари.

Сега да поставя този въпрос в една друга форма. Представете си, че някъде горе, в планината, има един хубав извор, най-хубавия извор, но вие никога не сте ходили там. Така сте навикнали, че хората постоянно ви носят вода, а вие им плащате. Но един ден всички тия хора престават да ви носят вода, нито един не отива там – какво ще правите тогава? Представете си, че не сте ходили на извора и не знаете пътя за там. Казвате, че вие ще идете до извора, но сте от деликатните хора. Туй място е каменисто, а вие обуща нямате – вашите обуща са тънки, като една пеперуда: като отидете на сто крачки, те ще се охлузят и ще останете боси. Тогава какво ще правите?

В какво седи законът? Всички вие искате да служите на Бога, но тази идея е механическа: да служиш. За да служиш на Бога, трябва да знаеш – и то не само така, както са живели вашите бащи и майки, но във всеки един момент ти трябва да учиш начините на служене на Бога. Но служенето на Бога не е еднакво във всеки момент. Например във вашето съзнание трябва да има един нов метод на служене: тъй както си служил вчера, днес не можеш да служиш.

Сега тъй, както ви се говори, вие се намирате в едно противоречие. За да направя тази идея малко по-ясна, представете си, че имате едно дете, малко дете родено. Най-първо то като заплаче, вие ще го турите на бозката: майката ще го сложи ту на едната, ту на другата страна. Но това дете расте и един ден вие казвате: „Оттам няма вече да вземаш!“ – и не му позволявате, по никой начин то вече не може оттам да суче. Какво трябва да прави детето – трябва ли постоянно да яде оттам? Не, то трябва вече да яде по друг начин. Жените имат вече тази опитност, но съвременните мъже са я изгубили, не знаят това изкуство – да отглеждат деца. Жените знаят да ги отглеждат, ала те не знаят, като отбият децата си – оттам насетне не знаят как да ги гледат. А мъжът знае: след като майката го е отбила, мъжът знае как да го отглежда. Майката много добре знае да гледа детето, докато не е отбито, а сега работата е разметешена. Ако бащата отглеждаше децата, докато майката ги кърми, и ако майката ги отглеждаше, като ги отбие – в това и два-

мата са невежи. Ако тази майка внесе каквато и да е лоша мисъл, когато тя кърми децата си, или каквото и да е лошо чувство, това вече се отразява върху храната, която ще даде на своето дете.

Сега вие може да пренесете този закон върху себе си. Представете си, че искате да служите на Бога, но трябва да отхраните една идея, както едно ваше момиченце или ваше момченце, за да ви стане идеята ясна; другото разбиране е механическо. Човек никога не може да бъде добър; тъй, както ние сега мислим, не можем да бъдем добри. Не можеш да бъдеш добър по следните причини: онова дете, когато е било на един месец, ще бъде доволно от тебе; но след като стане на една година, тази храна, която си му давал на един месец, вече не стига – ще иска повече храна от тебе. То ще бъде недоволно, ако му дадеш толкова, колкото като е било на един месец – и в неговото съзнание няма да бъдеш добър. Значи на това дете ще му дадеш толкова храна, колкото годините му изискват: като стане на две години, ще му дадеш храна, колкото за две години.

Вие някой път за себе си не знаете, че растете – и колкото едно време ядяхте, сега ядете повече. Следователно защо сте недоволни всички? Аз пренасям сравнението, не мислете иначе. Казвате: „Аз ли съм най-лошият човек?“. Въпросът трябва да се разбере: всички сте недоволни, но не знаете защо сте недоволни. Някой път сте доволни, а някой път сте недоволни – недоволни сте по единствената причина, че не ви дават това, което ви се пада, а не че този човек, който ви го дава, не мисли за вас. Майката няма разбирането на това дете: случва се, че след една година тя няма толкова мляко, колкото детето изисква. Това мляко е било достатъчно за първо време, но след една година майката няма толкова храна; а детето плаче, иска, казва: „Намери!“. Откъде ще намери?

Сега ние смятаме, че това става само с децата. Всичките хора са като деца – те само плачат и искат: всяко дете си иска правото. Правото е да ти дадат туй, което ти искаш – това е така. Добре, но предположете, че и майката има право, и тя трябва да вземе отнякъде. Представете си,

че и нейната майка се намери в същото затруднение – и тя не може да даде на своята дъщеря толкова, колкото тя иска; пък представете си още, че и майката на тази майка не може да даде толкова. Питам: как трябва да се реши въпросът? Казвате сега: „Въпросът е да бъдем добри!“. Туй ни най-малко не разрешава въпроса – да бъдем добри, защото добрината е едно статическо положение. Ти си богат човек: имаш – даваш – и минаваш за добър. Ако ти си сиромах, не можеш да дадеш никому – и хората те считат за лош. В една държава има известни закони: ако ти ги изпълняваш, считат те за добър, ако не ги изпълняваш, считат те за лош. Но това са относителни неща – това не е още онова, великото право в света.

Право в света е само това, което поддържа живота: не само живота на един човек, но това, което поддържа живота на всички същества – от най-малките до най-големите, та всяко същество да не изгубва живота си. Това е право! Щом едно същество изгуби живота си, това не е право или пък правото е нарушено. Щом имаме живота, тогава другите неща постепенно идат. Първото нещо в света, което е необходимо за нас, е животът, но този живот вие трябва да го разберете. Аз не разбирам точно това за живот. Ще ви дам едно определение: в истинския живот няма никакъв примес – той е чист, абсолютно без никакъв примес. Това е животът, а всеки живот, който има какъвто и да е малък примес, носи вече страдание. Щом ние страдаме, значи в него има нещо чуждо, но не знаем откъде е дошло. Сега аз оставям този въпрос, не определям какъв е животът – оставям въпроса тъй, както си е, не го разрешавам.

На нас ни трябва чистият живот. Аз никога не поддържам идеята, че животът може да се окаля отвътре – това е невъзможно; не поддържам, че някой може да ви вземе живота – и това е невъзможно. Никой не може да ви го вземе – вашият живот си остава винаги за вас; но във вашия живот може да се примеси нещо чуждо, което да ви причини едно страдание. То няма да причини страдание на живота – животът не може да страда; туй, което страда, не е животът – това сме ние. Това е отделно от живота, а животът е

отделно от страданието: животът не страда, страдаме ние – по единствената причина, че нямаме този живот, който искаме, че нямаме достатъчно от този живот... Така детето страда, че няма вече достатъчно храна – и е недоволно; дайте му достатъчно храна, и то е доволно. И с всеки един човек е така.

Не е вярно, дето казват, че човек иска много – не е така. Аз съм правил опити и съм дошъл до едно заключение: туй, което човек иска, е много малко. Някой път той иска само една дума да му кажеш – и е доволен. Аз съм срещал хора – някой човек се е отчаял, казва: „Искам да се самоубия“, че това няма, онова няма. Аз го погледна и му казвам: „Ще се оправят работите ти.“ „А, тъй ли?“ „Ще се оправят работите ти.“ „Ама така ли казваш, право ли е?“ „След една година твоите работи ще се оправят“. Той става весел, разговаря, но казва: „Слушай, след една година ще проверя думите ти“. След една година той иде весел – оправили са се работите му. Нищо не дадох на този човек, пари не му дадох, само казвам: „Хляб имаш ли?“ „Имам хляб и пари имам, но с жената не можем да работим и тя ме яде.“ „Тя за да те яде, значи е гладна“. Щом иска да го яде, гладна е тя.

И тогава ми иде наум един пример за онези английски моряци – 10–12 души, които са останали в една лодка, след като се разтрошил корабът им. Единият англичанин описва, че след като седели десетина дни, изяли всички продукти и всички били гладни; и казва: „Събуди се в нас онзи животински инстинкт и почнахме да се гледаме един друг особено някак си. Най-после съсредоточихме погледа си върху едного: ние го отделихме в съзнанието си и решихме да го изядем. Този човек почувства това, че го отделяме. Но работата не се свърши само с този – след една седмица пак почнахме да се гледаме“ – пак търсят някого. Той сега разправя... Няма да ви разказвам историята, но казвам: защо тези хора не решават всички да умрат, а искат само един да умре, за да могат другите да живеят? И питам: при тези изключителни условия какво трябва да прави човек? Това е един изключителен случай, но това, което сега става в човечеството, показва, че по някой път и ние сме в една такава

лодка. В какво е виновен този човек, за да умре, кажете ми сега? Той не иска насила да умре. Мисля, че хубаво би било да хвърлят жребий, да се питат: „Ти искаш ли да станеш жертва?“, а то с насилие, без да го питат, отделят едного и го изяждат. Сега този пример е донякъде изключителен.

Но казвам: във вас имате едно красиво състояние и то веднага може да се измени; може да се измени състоянието ви само от една дума – разбирайте правилно това. Казва Христос на едно място, че не само с хляб може да бъде жив човек, но с всяко Слово, което излиза из устата на Бога. Тогава ако една дума може да ти донесе живота, а друга да те зароби, значи с една дума може и хлябът да дойде. Казал си една добра дума – това е добрият хляб; казал си една лоша дума – това е лошият хляб. Значи всеки, който яде от този, лошия хляб, той става лош – не че е лош, но е недоволен.

Сега разберете: всички трябва да бъдете добри хлебари. При мене дойдоха двама души, единият ми казва проекта си: пита ме да завърши ли богословие, като доктор по богословие. Аз като го гледах, гледах, казах: „Богословието според мен не е наука, защо ще идеш да си губиш времето?“. И му казвам: „Слушай, стани доктор по хлебарство. Богословието ще се измени и след време твоето докторство по богословие нищо няма да струва. А пък ако завършиш по хлебарство, винаги ще имаш клиентела, никога твоята клиентела няма да се свърши. Всички хора имат нужда от хляб – и ти ще вадиш най-добрия хляб и ще се прочуеш като доктор по хлебарство. Тъй като правиш най-хубавия хляб, ще се чувстваш като доктор“.

Или другояче казано: ако ние бихме се научили да мислим правилно и да говорим правилно, ще говорим така, че от всяка дума да сме доволни. Аз считам това така: като кажа една дума, да съм доволен; а някой път кажа една дума и не съм доволен. И казвам: сега трябва да се завърши докторството по хлебарство – да знаеш да кажеш една дума навреме. Не да идеш, че на всекиго да разправяш; но една дума, която може да въздейства благородно на един човек, не може да въздейства и на другиго еднакво.

Ние казваме тъй: че трябва да обичаме всички. Даже думата *любов* ако кажете: „Аз обичам някого“, знаете ли

какъв скандал може да произведе тази дума? Най-хубавата дума е това! Казват: „Ти трябва да обичаш всички, ближните си“, но дойде някой и каже тъй: „Аз много обичам жена ти, влюбил съм се в нея“. Турчин ако е, какво ще каже – аз няма да употребя думата – ще свие веждите си и вие веднага ще излезете от къщата навън, защото той другояче разбира любовта. Та казвам: тогава тази дума не е на мястото си. Да разтриваш един болен крак и да го лекуваш, това го разбирам, но да разтриваш един здрав крак, това не го разбирам. Да храниш гладния човек, разбирам, но да храниш сития, който е преситен, това не разбирам – няма място това.

Та казвам: работа се изисква следователно, за да разрешим ние другите въпроси. Посторонните, социалните и общочовешките въпроси – това са големите проблеми в света, които не зависят само от нашето решение. Каквото решавам, аз ви го говоря от гледището на земния живот. Някой път нещо не зависи от това, аз какво мисля. Каквото мисля, това ни най-малко няма да повлияе на Слънцето. Аз може да помисля, че Слънцето няма да изгрее, а то пак изгрява; или може да помисля, че Слънцето ще изгрее, но то изгрява не защото аз мисля това. Някой път в Слънцето има промени, които стават между него и Земята: учени хора изясняват, че промените не са в Слънцето, но в Земята. Например на нас ни се вижда, че Слънцето отива към юг, а после към север: вярно ли е това? В действителност Слънцето никога не ходи на север или на юг, а на нас ни се струва и ни се вижда, че то ходи на север или на юг. А учените хора казват, че Слънцето не отива, а то зависи от Земята – тя се поставя в разни положения, затова на нас ни се вижда Слънцето така. Сега това е само за изяснение.

Също така в света има много неща, които на нас са ни неясни по причина на една материална обстановка, в която се намираме. Ако онзи кон, който възсядат, каже: „Дотегна ми да бъда в туй положение“, и не иска това положение, тогава му казвам: „Престани да бъдеш кон – нищо повече.“ „Че как?“. Казвам: има един начин за освобождаване на коня, та да не го възсядат – да стане една малка буболечка. Кой ще го възсяда тогава? Всеки ще го пусне да си върви – и

тя ще си върви свободно. Това е един начин за освобождаване. Ти ще се освободиш от едно противоречие, но ще се натъкнеш на друго противоречие в света: няма да те възсядат, но ще станеш буболечица. Добре, другото положение е такова – казвам на коня: „Стани човек с една много добре сформирана глава, с един отличен ум. Хвърли твоите петала, хвърли си козината, освободи се от опашката, от всичко конско – да не остане нищо от него и да не те познават, че си бил някога кон“. И да търсят този кон, да не могат да го намерят никъде...

Сега аз не искам да остане в ума ви онази, статическата идея. Неразбраните идеи са неустановени идеи. Някой казва: „Да имаш една установена идея“. Не, аз не съм за установените идеи: идеите не могат да бъдат установени. Не мислете, че идеите са нещо мъртво в света. Така, както хората разбират, те казват: „Трябва да имаш нещо установено, една идея трябва да имаш, характер“. И характерът не значи нищо. Та нима вълкът няма характер, нима овцата няма характер? Нима стражарят няма характер, свещеникът няма ли характер? Има – какво от това? Не, има нещо по-високо от характера на човека. Казват: „Характерен човек“. Научил се е той много да говори – е? Научил се е малко да говори, научил се е никак да не говори... Това са временни състояния у нас.

Казвате: „Силният човек!“. И силата още нищо не значи. Казвате: „Да бъдеш силен!“. В какво седи силата на човека? Ти можеш да бъдеш силен със своите мускули – така да хванеш един човек, че да му строшиш ръката; а друг със своя ум е толкова силен, че той може на 4 километра да те хване и да те спре. И силите са различни: ти си силен, можеш да извадиш ножа си и да направиш някого на парчета, а пък онзи човек със своята картечница е по-силен – не ти дава време да си извадиш ножа, а помита всичко. Сега туй са само временни положения, но има една сила в света, която обезсърчава хората. Представете си, че аз имам това изкуство. Вие носите всичките ваши оръжия, а аз си вдигна пръста – и всички те се стопят и вие оставате без никакво оръжие: ножове, пушки, ноктите ви, всичко туй – и няма с какво да воювате.

Разправят ми един случай, не зная доколко е вярно, че една жена биела мъжа си – здрава била тя и все биела мъжа си. Но тя умира. Като се оженил той за друга жена, за втората, един ясновидец вижда онази, умрялата, че пак влиза вкъщи и носи една тояга: пак да го бие, че се е оженил за друга. И тя го налага, а мъжът казва: „Не зная какво ми е, нещо ме сърби“ – сърбяло го нещо малко. Тогава той е търпял жена му да го налага, а сега нещо го сърбяло. И тя се чудела отде може той тъй да издържа, а него само го сърбяло малко... Сега да поставим нещата в живота – те го пренасят в другия свят. В живота нещата не могат да се променят. Има една промяна, която често става в нашето съзнание.

Та казвам сега: на всинца ви трябва едно вътрешно, не еднократно разрешение на въпроса, но един непреривен процес на онова правилно разбиране. А в туй, правото разбиране, седи силата на човека. Щом го разбираш, ти си във връзка с всички ония същества по Земята, които са съвършени. Ако съвременните народи разбираха този закон, веднага на Земята, между хората, можеше да настане братство. Ако всичките хора се решат да мислят правилно, да влизат всеки един в положението на другиго вътрешно, ако само така вътрешно се разбираха, то веднага щеше да се оправи светът. Защото иде при тебе един човек – ти си готов да му направиш една услуга; иде друг – ти не си готов.

Вчера дойдоха тука двама художници, трима души дойдоха. Единият седна там, в салона, другият отиде на север, и почнаха да разправят за своите нещастия: че последна година били в Академията, че им трябвали пари – и си носят картините. Направиха тук едно изложение, казват: „Трябва да си купите тук“. При мен идат – аз да купя картините. Представиха ми те един български гайдарджия: с гайдата свири, а няколко жени отподире му, все млади. Представиха ми трима старци: единият мъдрец, а от двамата – единият въглищар, а другият – от Горна баня някъде. Представиха ми една къща от Шуменско, старомодна, за ибрет, представиха ми една джамия. Представиха ми и друга една картина – морето; две морета ми представиха. Представиха ми три брези от Борисовата градина и други още някои кар-

тини. Казвам: „Слушайте, такива художници като вас! Че гайдарджия така рисува ли се? Най-първо, казвам, вие сте в последния курс, нали, картината с този гайдарджия не е вярна. Гайдарджия така рисува ли се, туй чело така поставя ли се? Тъй поставено, челото не е вярно – тук няма никакъв гайдарджия. После, защо си турил такива признаци, че е пукната главата на гайдарджията?“. Не се рисува така, нещата трябва да бъдат верни. Единственото нещо, което аз можах да харесам донякъде, е морето. Ей, картината е там, може да я видите. (*Учителя показва в салона, на долапа.*)

Вашите професори трябва да ви разправят как да рисувате, те трябва да ви покажат. После, образа на гайдарджията тъй да го нарисувате, че който го види, мед да му падне на сърцето, че той носи една хубава черта. Те ще ми нарисуват една съборена къща затуй, че била стара – на мен старини не ми трябват. Или нарисували един умрял човек, как го погребват – и умрели хора на мен не ми трябват. Стари идеи, умрели идеи, навици, привички – на всичко туй ще му теглим една кибритена клечка, че да не остане ни помен от тях.

Човек има много стари неща, които трябва да изгори, че да не остане ни помен от тях. Старата къща, старите дрехи дядо ми, той ще ви ги нарисува – няма смисъл от тия работи. Ще преведа това: сега вие всички сте художници. Ама сега виждам, че не се говори тъй, както аз им казах. Художникът казва, че животът е лош, че трябва да се борят. Аз го слушах: прав е този човек, но казвам, не е само той – хиляди хора има недоволни и аз виждам причините. Този човек как може да стане доволен? Най-после те казват, че са двама художници, а на картината им има един подпис. Една сестра тук каза, че всички картини имат един подпис, а са двама художници. Тогава питам: „И двамата ли са художници?“, и тя го забеляза, пита: „Защо всичките картини имат един подпис?“, а те отговарят: „Картините са на двамата?“. След като си излязоха, един брат казва на сестрата: „Защо така им говориш? Туряш ги в затруднение“. Сестрата отговаря: „Нека кажат истината. Ние искаме да знаем двама художници ли са, или е един. Не трябва да се

лъжем, нищо повече“. Аз ако бях на тяхното място, другояче щях да постъпя – щях да нося само една картина. Те ми донесоха 20–30 картини, а това всяко едно дете може да го нарисува – нацапани-нацапани картини; и казват: „Туй е старомодна къща, идея има“, но в тази картина няма никаква идея. Донякъде идея има в морето, а туй, другото, е все зацапани мисли. Идеята в тях, аз както виждам, е да си изкарат прехраната.

Човек не трябва да рисува, за да си изкара своята прехрана: той е осигурен; и всички ние сме осигурени. На човек светлината му е дадена, въздухът му е даден, водата му е дадена, хлябът му е даден. Остава едно нещо, което вие игнорирате, и никога не си свършваме работата, както трябва. Задето мислим, че хляб няма, често ние се намираме в противоречието на малките деца. Майката не дава хляб на детето – защо? Голямото детенце е било по-малкото, майката казва: „Признай си погрешката, ще ти дам хляб“. Детето не признава. „Няма да ти дам хляб!“. Защо не му дава хляб? Защото не признава, че е било малкото си братче. Минават час, два часа – детето е гладно. Защо гладува то? Само една дума да каже: „Мамо, бих братчето си, прости ми. Дай ми хляб!“, и майката ще му даде.

Сега на въпроса: на всички тази сутрин ви липсва едно – всички вие не сте точни. Например питат тъй: „Ще има ли събрание, или не?“. Че то е човешка работа. Щом мислим еднакво, щом имаме една Божествена идея, която ни въодушевява, можем да се съберем; щом нямаме Божествена идея, как можем да се съберем? Щом моите идеи и вашите идеи се различават, как ще се съберем? Ако моите интереси и вашите се различават, богатият и сиромахът може ли да се съберат? Не могат. Грешникът мисли за едно, светията мисли за друго – двамата мислят различно; ученият и невежият мислят за различни неща. Но богат и сиромах – това не е различие; учен и прост – това не е различие; грешник и светия – това не е различие – това са временни постановки на живота. Ученият може да стане невежа, богатият може да стане сиромах и сиромахът може да стане богат; слабият може да стане силен и силният може да стане слаб. Светия-

та може да стане грешник и грешникът може да стане светия. Това ни най-малко не е различие, но има нещо в света, което е важно. Това е онзи, истински чистият живот, дето казва Христос: „Чистите по сърце ще видят Бога“, или само онези, които имат чистия живот, ще видят Бога.

Че кого обичаме ние? Кажете, в живота не е ли така? Защо обичате вие онова дете или онази, младата мома, онази, свежата, с хубавите очи? Обичате я, докато е чиста – значи обичате чистия живот. Кой как мине, трепери, защото излиза нещо от тая мома: всички идат при нея, тя дава нещо от себе си. Но един ден този живот като се опетни в нея, като престане тя да дава, погледнеш – и лицето ѝ се опетни. Почне момата да губи красотата си и лицето ѝ вече не е такова; и тя казва: „Едно време какво мислех за живота, а той не бил такъв“. Ако днешният ден може да измени нашите идеи, нашите постъпки, нашето сърце, ние сме на кривата посока. Човек всъщност е по-силен от всичко в света – никоя сила в света, колкото и да е голяма, не е в състояние да измени човека. Вие казвате: „Външните условия...“. Външните условия за един човек го правят крадец, а същите условия правят другиго светия.

Та казвам: единственото нещо, в което трябва да вярвате, е, че вие сте по-силни от всичко. Не в смисъл: силни да управлявате света – това е насилие. И не трябва да вярвате, че сте най-слабите хора – това е другата самоизмама и заблуждение, но да знаете, че онова, което човек има в себе си, никой не може да му го вземе, никой не може да го измени. Или другояче казано: Бог, Който живее вътре в мене, или Бог, Който живее вътре във вас – няма никоя друга сила, която може да го изпъди от вас навън. И сега, ако вие разбирате идеята, че Бог е нещо, което влиза вътре във вас – това е заблуждение. Но туй, което вие търсите всъщност, туй – хубавото, великото, свободата – това е Бог вътре във вас. Това във вас, което може да се измени – на него не разчитайте; туй, което не може да се победи при всичките условия на живота – то остава едно и също във вас. И което ви извежда като победители – това е Бог във вас. Туй, което при всички условия на живота може да ви изкара като по-

бедители, което не може да претърпи нито едно крушение – това е Божественото – на Него разчитайте всякога! Туй, което всякога остава едно и също във вас – на него трябва да разчитате.

И следователно ако търсим нашето щастие вън от себе си, ние сме на кривия път. Отвън само съществуват условия за поддържане на щастието, но всеки един човек е щастлив отвътре – това е пълното вярване. Сега може да опитате туй положение, постоянно да го създавате в себе си, защото има една опасност, която седи в едно криво разбиране. Материалните блага, знанието, здравето – всички тия работи са един резултат, но не са те, които подхранват щастието на човека. Аз може да нямам нищо: никакво богатство, ни ниви, ни къща, но имам една силна душа, обичам другите хора и всички ме обичат, ходя навсякъде. Ако всички ме обичат, къде ще бъда лишен? Без да искам, хората ме викат: „Елате на обед у нас“. Имам работа, но се спирам; казват ми: „Искам да се срещна с вас“. Може ли тогава да гладувате? Не.

А вчерашните художници, след като дойдоха, аз седя и ги гледам: те мислят колко ли ще им дам за тия картини. Сега за колко оценявате туй море, колко ще им дадете?

Отговор на брат С.: *30 лева*.

Аз мисля, че в техния ум, доколкото аз долових: единият мислеше за 150 лева, другият – за 200 лева, но после те казаха тъй: „Е, колкото обичате“. А, колкото обичам аз, пък виждам в техния ум: „Ти си един благороден човек, срамота е за тебе да дадеш 30 лева. Минаваш за Учител, учиш хората щедри да бъдат“. Прави са, но аз си казвам на себе си: като нямам нито пет пари в джоба си! Много съм щедър: щедър съм, не че съм беден, но касата ми е някъде много далече и докато ида и се върна, ще мине цяла година. Казвам: „Не съм беден, но касата ми е много далече“, а на него, човека, сега му трябват – не зная колко му трябват. Седя и се чудя, една мисъл ми казва: „Да ги насърчавам ли, или да не ги насърчавам?“. Туй сега не е насърчение, а правилно разрешение за живота. Казвам им на тях: „Единствената картина, която аз харесвам, това е вашето море, а другите картини не

ми харесват.“ „Ама тази работа е стара къща.“ „Стари работи не ми трябват“.

Та казвам: все същата идея стои. Ние, като се намерим в трудно положение, искаме да разрешим трудностите по един съвсем механически начин. Ако между хората се установи онзи, пълният живот, противоречията ще изчезнат и ще настане друго едно положение. Да се обичаме не значи да мислим всички еднакво. Тогава, ако аз обичам хората, каквато и мисъл да ми кажат, на мен ми харесва; пък като не обичам някого, и най-хубавата мисъл като каже, все ще намеря някой недостатък.

Та казвам сега: аз се спрях и на друго едно положение. Представих си картината и казах на себе си: ако тази картина беше нарисувана от една красива мома, толкова красива, че всички да лудуват за нея, веднага щях да го считам за голяма привилегия да взема картината и щях да кажа: „Много ми е приятно!“. А пък като го гледам този човек: базергянин – показва ми един тефтер, показва ми де е работил, де се е мъчил. Казвам: много си се мъчил, но не си като красивата мома. Ако беше красива мома, щях да дам не 200 лева, а хиляда лева щях да ти дам. Но това не е разрешение, това е една случайност – като в този случай. Тогава, при третото положение, казвам на себе си: ако аз съм на негово място, с неговите разбирания, как щях да постъпя? Там е разрешението сега. На този човек нищо не му дадох, казах му: „Елате утре, картината ти вземам“ – оставих за утре да дам парите.

Та вие какво мислите, колко да му дадем? Понеже ако аз реша въпроса, това ще го считам за престъпление. Та сега вие колко ще решите да му платим? Колкото кажете, толкова ще му дадем. Художникът ще дойде: колко казвате вие?

Отговор: *Пак 30 лева.*

Сега това са само изявления. Този въпрос си остава неразрешен всякога, и у нас след хиляди години той няма да се разреши. Това е един въпрос: да знаем в даден случай как да постъпим в света. И според мене, ако искам да му дам една картина, аз ще му кажа тъй: „Оставям ти картината си“. Аз ако бях на неговото място, щях да оставя картината

си даром, и ще оставя на онзи, ако той е човек, да ми услужи. А ако ми даде 30 лева или 200 – това е подкуп. Чудно е: да родя едно дете и да ида да го продам! Той си продава децата. Според мене, от морално гледище, казвам: „Ти остави картината си при мене, аз ще го отхраня това дете и един ден ще го върна в твоя дом – да ти бъде радост и веселие“. Като дойде едно чуждо дете при вас, вземете го; после кажете: „Ще се върнеш при майка си, при баща си, които ще обичаш“. Това е разрешението.

Всички трябва да се върнете назад. Всички рисувате стари работи: имате старомодни здания, имате джамии, имате нарисувани хора с лули на картината. Но ако направите една изложба, не зная: всичките ви картини ще ги върнат назад; може би ще остане само една картина. Ако сте направили от любов добро някому, веднага ще я вземат. Това ще остане – а другото, каквото и да е, ще го върнат назад. Или другояче да ви го представя: представете си, че вие се нуждаете от един много хубав плат за дреха, но тялото ви е деликатно – платът трябва да е от много мека вълна. Ако някой ви представи плат от груба козина – може хубаво да е изтъкан, но е от козина. Под хубав плат разбирам, който е мек и топъл, и да не охлузва тялото. Казвате, че светиите носели такива козяци. Аз да съм един светия, не бих носил козяк – това не е светийство. Това подразбира един човек светия – да не иска удобство в живота. Но тъй, както е поставен един светия, той трябва да живее, както всички други хора живеят – или другите хора да имат такива удобства, каквито той има.

Та в живота ви трябва да има една точност на идеите сега, а не когато мине времето за идеите. Например вие мислите сега като остареете да служите на Бога. Това е изгубена работа – съвсем друго разбиране трябва. Човек има един Господ в себе си, на Когото трябва да служи – и всякога да чувстваш, че твоят Бог вътре е доволен от тебе. Той няма да ти каже това, но само ще те погледне и ще рече: „Този син не е такъв, какъвто Аз го искам“ – и пак ще замълчи. И ти ще почувстваш една голяма тъга и скръб, после Той ще ти каже: „Направи това!“. Погледнеш – и пак отлагаш да го

направиш. „Направи това!“, ти казва пак – пак отлагаш. И вследствие на това имаме вече всичките признаци на отлагане. Всички отлагаме: днес не му е времето, утре не му е времето. По едно време, когато дойдат условията – тогава е хубаво.

В света все ще има един прогрес, но времето е днес. Сега за мнозина от вас времето е дошло: не по един механически начин, не чрез раздаването на вашето богатство. Не е работата в това – аз съм против него. Казват: „И роби да станем“. Не, не е въпросът в робството – според мене той е, когато отиваш добро да направиш. Имате един болен човек: услугата, която можеш да му направиш, направи я. Той няма сила да драсне една клечка кибрит – ти драсни клечката, запали му огъня. В дадения случай туй е доброто, което можеш да направиш – този човек се нуждае от една малка топлинка.

Та казвам: най-малкото добро – това е тази, кибритената клечка, с която може да се внесе нещо в която и да е душа. Срещнеш една душа – кажи на човека една дума. Той казва: „Дотегна ми животът“, кажи му: „Ще се оправят твоите работи“. Той казва: „Училище не съм завършил.“ „Ще се оправят твоите работи.“ „Деца имам.“ „Ще се оправят твоите работи.“ „Не мога да живея с мъжа си, с жена си.“ „Ще се оправят твоите работи“. Но въпросът остава сега: кога? Това е въпрос на цялото човечество. Този въпрос сега само Един може да го разреши; или другояче казано: всички могат да го разрешат. Оправянето на цялото човечество е въпрос за цялото човечество: когато всички хора решат да живеят добре, оправянето ще дойде. Но ако река да живея само аз добре и ако аз река да оправя хората – това е един механически начин, а всички други не са дошли до това разрешение. Такъв ред са туряли, туряли – и светът не се е оправил.

Та казвам: в тази, великата държава на нашия ум, в тази велика държава на нашето сърце и във великата държава на нашата воля – в нея трябва ние да внесем известен ред и порядък. И този порядък, който ние внесем в себе си – той е един и същи за всички хора. Когато аз внеса един порядък вътре в себе си, той е и за другите хора. В света има само

един порядък – и когато аз го внеса единствено в себе си, аз съм вече оправен. Това значи Божественото. В света съществува един порядък – и когато аз дойда до него, чувствам своята сила, своята мощ – и всички противоречия изчезват. И сега искам да кажа: вие трябва да дойдете до този порядък, него трябва да намерите. Туй търсим ние – това го наричат Божествения, Вечния, общочовешкия порядък. И този, Вечният порядък, няма да бъде в противоречие с това, което сега имате. Този, Вечният порядък като влезе във вас, на всичките сегашни противоречия той ще им намери мястото. Всичко, което сега имате, то е ценно, но разбъркани са нещата, не са на мястото си всичките неща, които сега имате около вас. Този, Вечният порядък като дойде, той ще постави всички неща, които сега имате, намясто; и като ги намаже, всичко ще тръгне тъй правилно, като по машина.

Та казвам сега: оставям ви правата мисъл, правото чувство, правата постъпка; при това трябва да бъдете точни. Искаш да направиш едно добро – направи го точно на времето. Гладен е един човек – нахрани го сега, не му казвай, че ще го нахраниш след няколко дена. Доброто, което можеш да направиш, направи го точно на времето, не го отлагай. Никакво отлагане – ни по-рано, ни по-късно: точност се изисква.

А другите въпроси – какво ще ми разправят някои: „Аз искам да помагам на хората“. Но ако съм един болен човек, как ще помагам? Най-първо трябва да оздравея. Аз съм едно малко дете: искам да помагам – как ще помагам, как ще пипна? Трябва да израсна, да зная как да пипам. Сега всички имате добро, отлично желание – хубаво е то, но не може да го приложите. Защо? Защото не сте здрави, не сте израснали. Трябва да бъдете силни във вашите разбирания и по ум, и по сърце. И след като бъдете силни, тогава може да помогнете: да бъдете добри работници в света или в човечеството, което има нужда от вас, или да сте работници на Бог, Който има нужда. Всички трябва да израснете – и който е израснал, нека помага и работи тъй, както той разбира – и не трябва да отлага. Ще кажете: „Ама всички еднакви правила нямат – тъй както ти разбираш“. Защото туй, което е

добро за тебе, в този, Вечния порядък, то е добро за всички. Туй, което е добро за крака ми, то е добро и за ръката ми, и за главата ми; и което не е добро за крака ми, не е добро и за главата. И ако е добро, аз веднага ще чувствам известно благо. Има известни съотношения – защото щом ме боли пръстът, веднага и главата ми се смущава. Та в този, Вечния порядък на нещата, другояче седи обстановката.

Когато хората така се свържат в едно цяло, когато един страда, всички страдат; когато един се радва, всички се радват; когато един успява, всички успяват; и когато един не успява, всички не успяват. Та порядък има в това отношение; пък когато ние сме разхвърляни части, тогава порядъкът, отношенията са други.

Божията Любов носи пълния живот! (три пъти)

Сега да направим упражненията. Които са свободни, да излязат на поляната.

1. лекция, 27 септември 1933 г., София, Изгрев

ТРИТЕ ПЪРВИЧНИ ПРИНЦИПА

Добрата молитва

Ще прочета 5. глава от Първо послание към коринтяните, от 6. до 9. стих – другите неща са последствие, те искат само вътрешно съдържание.

Шести стих:

Не е добра хвалбата ви; не знаете ли,
че малко квас всичкото тесто заквасува?

Сега иде основното – 7. стих:

И тъй, очистете вехтия квас,
да бъдете ново тесто,
както сте безквасни; защото Христос,
Пасхата наша, заклан биде жертва за нас.

И 8. стих*:*

Затова да празнуваме не с вехт квас,
нито с квас на злоба и на лукавство,
но с безквасни хлебове на искреност и на истина.

Процесът на чистенето на Земята е един процес постоянен: на вас не трябва да ви дотяга до края на процеса. Казвам: човек може да бъде чист и пак да се чисти. Някой казва, че само нечистият има какво да чисти. Да се чисти чистият няма какво – само нечистият има да се чисти. Тази, малката нечистота, която може да падне върху него – от нея трябва да се изчисти, защото ако не се изчистиш, ще останат известни утайки върху теб.

Има три принципа, три различни материи, които са взели участие при създаването на Вселената. Първият принцип, научното му име няма да кажа, се нарича лют принцип. Той е принцип на творчеството – разрушава, гради, всичко туй прави. За него няма никакъв морал – той иска само да гради; каквото иска – трябва да стане. Вторият принцип е кисел принцип; и най-после, най-добрият принцип е сладкият принцип – сладкото. Най-първо в живота ти ще дойде лю-

тото, след туй – киселото, след туй – сладкото: туй трябва да го знаеш. Това може да се измени – и има съотношение между тия процеси, които стават. Ти си най-първо лют: разсърдил си се, не можеш да си намериш мястото. Не че ти си създал това, но то е само състояние на туй, първичното същество в Битието. Попаднал си в това място и ти усещаш какво нещо е това. Там има и горене, и експлозии – и не можеш да си обясниш защо си лют. След туй всичко това утихва и ти се чудиш какво е станало, а то не може да се обясни, няма защо да се обяснява. Ти не можеш да си обясниш защо си се разгневил; ще кажеш: „Господ знае". Какво от това, ако Господ знае? Трябва да знаем и ние туй, което Господ знае. Той добре го прави – Господ знае, но и ние трябва да знаем. Ние бъркаме; ние, като не знаем, често се натъкваме на такива мъчнотии, че някой път става безизходно да излезем от туй положение.

Сега аз искам само на няколко мисли да ви наведа, за да ви бъдат като едно спомагателно средство. Защото да си повтаряме, че трябва да бъдем добри, че трябва да бъдем умни – всичко туй няма никакъв смисъл. За да бъде човек добър или за да бъде силен, трябва да бъде лют. Силният човек е винаги лют; който човек е слаб, той никаква лютивина няма. Ти искаш да вършиш работа – трябва да бъдеш лют: лютивината е първичният подтик на принципа. Докато не станеш лют вътре в себе си, нищо няма да свършиш. Ти седиш и казваш: „Както е казал Господ, нека бъдем добри, меки, да се обичаме". Не вървят работите така. Какво се разбира под думите *да се обичаме?* „Да си говорим само сладки думи." Това още не е обич – това е само една външна дипломатическа страна, за да не се влошават работите. „Да бъдем меки!" И мекотата произтича от сладчината, но това е най-последният принцип. Ти за да станеш сладък, трябва да минеш през двата други процеса – на лютивината и киселината. И като минеш, няма да минеш само веднъж, но много пъти ще минаваш този процес. И светия като станеш, пак ще минеш, само че туй люто състояние ще го преминеш по един разумен начин – всичките хора го минават. Нима мислите, че светиите не се карат – карат се. Ето, ня-

кой проповедник там – маха си ръката, плаши хората. Той е лют: „Ако това не направите, това ще стане“ – като че този човек съди целия свят. Това е хубаво в едно отношение – той иска да каже: „Ако попаднете в този принцип на лютивината, нищо от вас няма да остане“. Това иска да каже, а не че онова, което приказва, ще стане.

Нали като ви кажа, че ще съмне, и без да ви казвам това, пак ще се съмне. Казвам: знаете ли, че ще залезе вашето Слънце? Че и без да ви кажа, то пак ще залезе: нима Слънцето не е изгряло или не е залязло? Вие ще питате: „Как ще залезе Слънцето?“. Ще залезе Слънцето на Земята. Ще остареш, ще умреш: ще залезе Слънцето – няма да те има на Земята, няма да имаш никаква форма, един ден ще изчезнеш. Ти предполагаш, че ще идеш някъде. Ще идеш някъде, т.е. ще умреш, ще имаш някакво състояние. Какво състояние? В света, в който влизаш, или ще бъдеш лют, или ще бъдеш кисел, или сладък; или ще влезеш в света на лютивината, или в света на киселината, или в света на сладчината.

Сладчината вече я знаем – това е Рая. Раят е сладкото място, мястото на красотата, на хубостта. Може ли да се опише Раят? Както Раят мъчно може да се описва, по подобие можем да кажем това за нещо, което имаме на Земята. Най-хубавото, което можем да си представим, това е Раят; най-хубавото, с най-идеалната чистота и в мисли, и в желания, където хората са разумни – това е Раят. Умните хора всякога са в Рая – те могат да пишат нещата добре.

Сега аз не искам да ви занимавам с това, защото всеки от вас може да държи една лекция за чистотата. Може да се говори: както и аз говоря, така и вие може да говорите. Кой от вас не е чистил – стаята, прозорците, вратите; кой не е мел пода отдолу? Някой път може да го изметете по-добре от един професор, който говори за чистотата. Аз може да ви говоря къщите ви да бъдат чисти, а вие да сте изчистили къщите и пода. Аз може да говоря теоретически за чистотата, а вие да можете по-добре да чистите къщата. Може, ако ме турят аз да измета пода, да не го измета, както трябва – възможно е; пък може да го измия и по-добре – и това е възможно.

Сега не искам да остане мисълта във вашия ум, че когато се говори за живота, все трябва да научите нещо. Не че сега трябва да научите нещата – някои неща вие ги знаете. И туй, което знаете, няма какво да ви се припомня – за него само едно малко загатване трябва. И при загатването за нещата: да ходим, да се месим в техните работи, стават тягостни работи. Казваш: „Ти трябва да живееш добре“. Няма какво да се казва това: аз, който съм тръгнал в този живот, трябва да живея добре. Когато някой път ни се казва, че трябва да живеем добре, се дразним от това – вътрешно в нас нещо веднага се раздразни. А като ти каже някой: „Живей зле, или лошо живей, удари го нашироко!“, пак ще ти стане зле, пак ще се дразниш. Какво трябва да каже човек?

Този въпрос никак не го бутайте: трябва да изучаваме живота сега – нищо повече. Даже ако се каже за живота, че е истински живот, пак не е хубаво. За живота трябва да имаме само едно понятие, а истински живот или неистински живот той не може да бъде. Животът си е живот – като истински живот го подразбира нашето разбиране. Казвам: *истински живот* – това е моето разбиране за живота. Значи това е онзи живот, в който съществува пълната свобода – истинският живот е пълната свобода. Онзи живот, в който съществува пълната Светлина, знанието, пълната Любов – тези са нещата, които животът изисква. А той, животът без любов...

Значи Любовта включва отношенията между хората, нашите отношения към всички живи същества. Че как ще живееш ти? Казваш: „Със себе си трябва да живее човек“, но знаете ли какво е туй *себе*, кой човек е *себе*? Ти казваш: „Аз съм“. Кой си ти? Един ден питаш: „Ти знаеш ли кой съм аз?“. Е, много добре: ти си пипаш тялото, но един ден това тяло се простре на земята – кой си тогава? Трябва да имате една ясна представа за *аз*-а. Един ден ти го изгубиш това *аз*. Едно време ти беше като едно малко дете, после стана възрастен, и най-после главата ти ще побелее, ще имаш дълга или къса брада, или космите ти съвсем ще окапят. Кое е истинското положение на човека? Човек – тъй наричат съвършения човек, който всякога расте и всякога се

учи. Това е едно разбиране – съвършеният човек всякога расте, всякога се учи и всякога разбира Битието: той е един човек, който учи. Има човек какво да учи: детето учи едно, възрастният учи друго, старият също учи. Старият няма да учи младите работи – той ги знае от детинство, но все-таки на старини има да учи някои неща. На старини като се учат хората, много кисели стават.

Представете си в практическия живот: най-първо ти си разчитал на баща си, на майка си, но те умират, заминават. Ти си разчитал на тях, че ще ти оставят малко средства, но нищо не ти оставят. Имал си няколко души братя и сестри, разчитал си и на тях, но най-после нито братята, нито сестрите не искат да знаят нищо за тебе. Разчитал си на окръжаващата среда, но по една или друга причина ти се изолираш, оставаш сам. Питам: какво ще бъде състоянието ти? Мене ми разправят за един стар човек във Варненско, на 60–70–80 години: че синовете му го изолирали, турили го в една стая в една къща, че го забравили; през 3–4 дена му носели хляб. Минава един човек по пътя и слуша, че той, старият човек, вика: „Хляб, хляб, хляб!“. Вика вътре, вкъщи: той не може да стане, та вика човекът: „Хляб, хляб!“. Викаш ли ти: „Хляб!“, или казваш: „Болен съм, болен съм!“, все е същото нещо – липсва нещо на човека.

Има известни истини навсякъде, известни неща може да ги намерите навсякъде. Азбуката на човешкия живот, буквите може да ги намерите във всички училища, азбуката може навсякъде да се намери. А туй, което сега още не знаем, това са думите. Ние още не сме изучили всичкия Божествен речник на думите, които съществуват вътре в Природата – това ни липсва. Азбуката я знаете, само речника на онзи език, който съществува в Природата – него изучаваме сега. Известни думи днес не са ни понятни; или ако са ясни, те имат по няколко значения – изяснения за една и съща дума. И ние не знаем кое изяснение да вземем и как да го приложим, не знаем кой път да хванем. Тогава влиза едно състояние люто и кисело, през което сега почти всички минавате – казвате: „Ние не живеем добре“. Какво подразбирате под „ние не живеем добре“?

Отговор: *Ние не сме такива, каквито трябва да бъдем.*

Е, какви трябва да бъдем сега? Например аз бих желал всички вие да бъдете млади, по на 33 години; бих желал всички да бъдете силни, да бъдете богати и да ви са отворени кесиите – всеки да е готов на една подписка. Като турят подписка за пари, всеки да пусне по 50, 100 хиляди лева, всеки щедро да дава и да се надпреварвате. А сега, ако речем да съберем една малка сума, едва ще извадите един лев или пет лева. Казвате: „Нямаме!“, а пък говорим за големи работи, за оправяне на човечеството, за големи бъднини. За Небето имаме претенции: като умрем, на какво място ще идем. Като умрете, вече не зависи от вас.

Вие имате пример. Един от най-видните хора, които идват на Земята – Христос, имаше високо мнение за Себе Си, но се натъкна на една от най-големите мъчнотии, на които никога не беше се натъквал – никога не бяха Го били хората. Този, на Когото никога прах не бе паднал на гърба, този един ден в храма би всичките там, изгони ги с бич от храма и им каза: „Знаете ли Аз какво мога да направя? Трябва да слушате!“. И какво стана с Него, та Го хванаха и Го биха? Тъй Го биха, че и Той се слиса, разбирате ли?

Питам сега: ако бяхте на Неговото място, как щяхте да разрешите въпроса? Христос попадна в ръцете на лютия елемент. Боят – това е лютият елемент. Вие сега си задавате въпроса защо трябваше това да стане? Как бихте го обяснили вие? Представете си, че държите една лекция някому, искате да просветите хората – какво ще кажете? Защо трябваше Христа да Го бият римляните и нямаше ли друг изходен път? Имаше, как не, но Той по този път мина, и при туй опита и киселия елемент. И Писанието казва, че опита киселия елемент: като поискал вода да Му дадат, дали Му оцет – кисело, киселия елемент – друго не заслужавал. А сладкия елемент не го опита тогава; опита, че на Земята съществува лютивина и киселина, но сладчина няма никъде – нито един не Му каза сладка дума. И най-после, като се обърна: навсякъде двата елемента около Него – лютивина бушуваше и киселина бушуваше около Него навсякъде. И

Той каза най-после за Бога: „Благ е тъкмо Един Отец!“. Каза: „Виждам, че сладчината тук, на Земята, я няма“, и още: „От Тебе ще я получа, от Твоите ръце! Само при Тебе може да получа Аз туй, сладкото, вътре!“.

Та казвам: ако искате да бъдете разбрани в този свят, не се лъжете – вие ще се натъкнете на същите мъчнотии, които Христос опита. Ще опитате две неща – лютивината и киселината ще опитате, тъй както Христос ги опита, но в тази мярка който не ги е опитал, все ще ги опита. Сега някой казва: „Христос е дошъл заради нас. И прах няма да падне върху нас“. Не – да ви кажа ли колко прах има за вас... Върху вас прах няма да падне, но едно ще опитате – тази лютивина, после и киселината ще опитате, а по междината ще има и горчиво. „А сладкото?“ Като възкръснете в живота!

Сега свързвайте нещата. Вие сте много страхливи, някои от вас са много страхливи – подразбирам на физическото поле. Вас ви е страх да не страдате, а от страданието не може да се освободите. Аз разбирам страданието: безпокои ви една мисъл, безпокои ви едно чувство отнякъде – не ваше, а отнякъде. Безпокои ви външната обстановка, безпокоят ви условията на живота – всевъзможни безпокойства има. Че тия безпокойства са изменили вашите лица: сега не сте такива, каквито бяхте, и за в бъдеще ще се измените – и вие няма да се познаете, и вашите няма да ви познаят. Външните условия изменят лицата на хората. Виждали ли сте вие един рудокопач: като влезе в рудницата, не може да се познае – почерняло е лицето му; че той трябва да си измие и косата, и лицето. Не е лошо в рудницата – той, човекът, трябва да си изкара прехраната.

Та дошли сме в материята – трябва да знаем процеса на чистенето. Аз не засягам въпроса да бъдете добри, да бъдете справедливи, понеже всички сте добри, всички сте справедливи, защото търсите правдата. Питате: „Няма ли правда?“. Вие справедливостта я знаете много добре, имате специални закони. И който от вас не постъпва справедливо, веднага си отваряте кодекса, казвате: „Не може така!“. Ето, като ви каже някой една дума и малко си повиши гласа, говори ви малко строгичко, изведнъж вие ще кажете: „Тъй не се гово-

ри. Говори ми малко по-меко, аз ще те разбера. Пришепни ми, не ми кряскай, какво ми говориш като някой стражар?“. Хубаво е това, прав си: той трябва да дойде да ти каже много мекичко. Няма по-хубаво от това – нещо да се каже мекичко, но щом дойде ние да постъпваме, забравяме този закон. Спрямо нас знаем този закон – как ние страдаме, разбираме много добре, но как другите страдат? Ние още не можем да оценим страданията на един човек вън от нас. Гледам: един човек плаче, текат му сълзите. Аз изведнъж казвам: „Няма нищо, нека си поплаче“. Но когато дойда в същото положение – и аз почна да плача, какво казвам: „Няма ли един да влезе в моето положение?“.

Говорим за социалното право: това да стане, онова да стане. То за в бъдеще ще стане. В даден случай на човек му е счупен кракът, трябва да му се помогне. Ама за в бъдеще ще дойде това-онова – някакви идеали. Че хората на бойното поле се бият, гонят някакви идеали, свобода търсят, а едните и другите стрелят, здравите оставят болните напред да минат. С хиляди години хората побеждават – и кого са победили; от хиляди години хората все се освобождават – и какво са освободили? Земята си е все Земя: растенията си растат, животните живеят все по животински, и човекът си живее по същия начин.

Има едно нещо, което човекът търси, но казвам: трябва една философия правилна. Ние спорим за неща, които не принадлежат към нашето сегашно разбиране. Не съм аз човекът, който ще оправя света; и няма на Земята нито един, нито пък аз съм човекът, който ще го оправи. Може да вярвате вие, но аз не вярвам в това – ако имаше един човек, който да оправи света, светът щеше да бъде оправен досега. Всеки един народ оправя само себе си, своите интереси, и то само временно. И после – започва с една култура, а свършва другояче: тъй поне седят историческите данни. Първите християни започнаха много добре в едно религиозно отношение – раздаваха имането си. За определено време трая всичко това и после пак започнаха стария живот – всеки за себе си. И вие може така да направите – и сега си живеете, както светът живее. Че аз говоря за Христа и си живея горе в стаята, вие сте долу и страдате.

Вие считате, че аз съм щастлив човек. Аз имам малко особени разбирания, когато се говори за щастието. И казват: „Той, Учителя, горе в стаята си, е уредил работите“. Аз разсъждавам така: една свиня в една кочина е много оправена, по четири пъти ѝ дават ядене, а друга свиня няма кочина, в гората е – ходи, рови тук-там: малко слабичка е и мършава, а другата е тлъста. Казват: „Оправила се е тази свиня“. Оправила се е, но тази мас ще бъде в някое гърло. Не се казва така. Аз не се лъжа, че имам хубава къща, хубава стая, че имам килими, ковьори, фотьойл, всичко туй, но зная, че тук се крие нещо друго, даже бих предпочел положението на свинята в гората – много по-износно е.

Даже в науката има някои положения, които са много опасни. Например имам известно знание, което не зная как да употребя: има известни постижения в Природата, за да се подобри положението, които не можем да употребим. Например едно взривно вещество има ли някой механизъм, опасно е да се употреби. Някой път и самата сила не ме заблуждава, защото и със силата, която имам, може да злоупотребя. Не че силата е нещо лошо – тя е най-хубавото нещо, което тук може да имаме; не че знанието е лошо – по-хубаво от знанието няма, но можем да злоупотребим и с него. Даже и с доброто, което имаме – и с него можем да злоупотребим в света.

Та именно в сегашния живот на нас ни трябват хора в света. Представете си, че вие се намирате в едно здание горе, в планината. Стотина души сте, все учени хора, със своите раници: имате всичко, но само ви трябва една кутия с кибритени клечки – не сте ги взели, забравили сте ги. Всичко друго имате, учени хора сте: цитирате Шекспир[1], Гьоте[2], Кант[3], Платон[4], пък и какво е казал Христос, апостол Павел[5]... Казвате как трябва да се живее: всичко туй разправяте, но студено е, разтривате ръцете – разказвате за апостол Павел, но с ръцете в джоба. Ходите, разхождате се, но мислите: „Да има някой юрган“. Няма какво: много знаете, а не можете да се върнете назад за кибрит. Иде един човек прост – той не знае, колкото вие, но си носи една кибритена кутия и влиза. „Добър ден – казва той, – какво правите?“

Вие, всичките учени хора, казвате: „Както виждате, нямаме кибрит да се запали огънят.“ „Аз имам“. И той изважда кибритената кутия.

Не че учението не е намясто: като се запали огънят, и учението, и то ще пламне. Учението, знанието, което хората имат, е огън – огън трябва да дойде. Този огън – това аз го наричам добри чувства; това е Любовта – онова, висшето съзнание, което човек има в себе си. Като служи човек на него, той в дадения случай чувства, че всичките други същества трябва да живеят, както той живее; благото, което той има – туй благо иска да го предаде и на другите. Този човек се нуждае в дадения случай само от една кибритена клечка, казва: „Дайте ми една клечка!“. Ти донасяш и му запалваш огъня: това е доброто, което може да му направиш.

Това ще пренесете сега – то е вярно и по отношение на нашия вътрешен живот. Никаква външна реформация, никакви външни преобразувания не могат да станат в света, докато няма туй, основното нещо в света – то трябва постоянно да функционира в живота. Ако аз съм разумен и силен вътре в себе си, тогава мога да бъда полезен и на себе си, и на ближните, и на целия свят, мога да бъда полезен на всички хора – всички хора се нуждаят от едно и също нещо. Доброто се предава тъй, както се предава огънят. Доброто може да мине от едно съзнание в друго, не се изисква дълъг период. Една добра мисъл в един човек може да мине през умовете на всички хора по лицето на Земята. Може да мине, но всичките хора няма да възприемат тази мисъл и няма да я приложат, там е лошото. За един час светът може да се подобри, но ако тази мисъл се приложи; пък ако не се прилага...

Всеки иска да дойде едно външно същество: да го докарат с някой стражар или учител, или със заплашване, за да го морализират – трябва да му държат една лекция от един час или от два часа и да го убеждават. После казват: „Аз не мисля така“ – и въпросът остава неразрешен. Питам: ако аз ви говоря една лекция върху яденето – туй, което вие знаете, какво ще научите? Като дойдем до опита, ще кажете: „Това е същото нещо, което ние знаем“. Какво ще

ви кажа, за да ви науча как да ядете? Аз бих държал една лекция само от три минути – три минути са достатъчни. Ще ви кажа тъй: „Аз ще взема хляба, вие гледайте какво ще правя, и ако туй ви е приятно, правете го и вие“ – повече няма какво да ви занимавам. Другите въпроси аз ги оставям – те са от друга категория. От какво е направен хлябът? Това за мене е безразлично – той е все направен от нещо. Истинският хляб в Природата е направен от елементите на живота; а всеки хляб, който няма тия елементи, това е една самоизмама за човека.

Та казва Христос сега – иде авторитетът: „Аз съм живият хляб, слязъл от небето“. Живият хляб съществува само вътре в разумния свят. Под думата *Небе* разбирам най-разумното. И ако влезеш в един такъв разумен свят, няма да има нужда като един просяк да ходиш, да гониш хората, за да ти помагат, но ти като минаваш по улицата, тези хора ще те забележат – те са толкова чувствителни и веднага ще ти помогнат, ще искат да ти помогнат. Или аз съм тъй чувствителен, погледна крака си и виждам: той се нуждае от някаква помощ. Веднага ще разтрия крака си, веднага ще му помогна; или веднага разбирам състоянието на своята ръка, на устата, на окото или ухото. Така ще е, като дойдем до това, да разбираме своите нужди или нуждите на нашите близки. Не че аз съм пратен да оправям всички нужди на хората, да нося страданията на целия свят – за мене не е важно само да мисля за страданията на хората. Не са страданията толкова страшни, но в тях има една хубава страна.

Аз може да ви приведа един пример: един учен човек среща един беден човек, който носи голям товар, и почва да му разправя това-онова. Бедният се е изпотил, пъшка, а този му разправя за научни работи, за Христа, за апостол Павел. Разправя му за Европа: как живеят хората, как се обличат, как на кола си носят товара. Бедният го слуша и пъшка, ученият върви с него. Стигат до къщата на бедния: ученият има нужда да го поканят в къщата, но този, който носи товара, не го поканва. Защо? Защото такъв учен човек през цялото време не му е помогнал да си донесе товара до къщи; и бедният му казва: „Довиждане, ще ме извиниш,

че не можах хубаво да ти разбера учението, но голям товар имах на гърба си, който не ми позволяваше добре да слушам, но ще заповядаш някога, когато съм без товар, тогава да говорим“. Той разбира по-добре нещата.

Какво ще ви говоря на вас? Вие сте натоварени с големи мъчнотии и страдания: аз ще ви говоря, говоря – вие ще дойдете до къщи, ще кажете като този: „Много хубаво говориш, но не можах да те разбера“. Разбирам тия хора – голям товар имат на гърба си. Аз не влязох в положението им – е, какво трябва да направя сега? Да допуснем, че си имаш една каручка и един кон, впрегнат на нея – и нищо нямаш в каручката си. Ти можеш да вземеш този товар за малко време, да го туриш на каручката и на този човек да му олекне малко на гърба. Ако той дойде в къщата си, ще те покани и ще каже: „В този човек има човещина“. Така се образуват хубавите връзки. Любовта ще дойде между хората, когато желая благото, което аз имам, да го имат всички хора – влизам малко в тяхното състояние и може да им помогна. Не да им помогна за през целия им живот, но една малка услуга, направена за известно време, вече образува една хубава връзка. Сега ние сме длъжни да изучаваме тия, малките условия, които съществуват в света. Всеки от нас все има голям товар, големи въпроси за разрешаване, големи мъчнотии.

И каквото и да говорим, ние казваме, че светът ще се поправи. Ще се поправи – тъй е, ще се поправи; но има един свят, който ние можем да оправим – нашия свят ние можем да оправим. Трябва едно наше разбиране, което да ни помогне. И в какво седи помощта? Представете си, че някой ви праща до известно място и казва тъй: „В тази гора, дето отиваш, ще те убият“. Но представи си, че за тебе е необходимо да минеш от единия край на гората до другия и ти казват: „Непременно ще те убият там!“. Ти ще минеш и ще опиташ, че няма да те убият, но додето стигнеш до края, при всяка шумка, при всяко помръдване... От туй, което ще преживееш, докато излезеш на другия край, главата ти ще побелее и ще кажеш: „Защо толкова се страхувах?“. Среща те един учен човек и ти му казваш: „Тук щели да ме убият“.

Този, ученият човек, ти казва: „Не бой се, ще минеш преспокойно през гората. Не се страхувай!“. Че този човек ти е казал най-умното, най-хубавото: ти изведнъж ще се разпееш и ще минеш преспокойно от единия край до другия.

И на нас ни казват всички: „Животът е тежък“. Докато излезем на другия край, ако е един проповедник, ще ни каже: „Като умреш, в ада ще идеш, като направиш една малка погрешка, ще те осъдят“. Питам: ако за открадването на едно яйце тебе те турят в ада, каква справедливост е това, в какво седи престъплението ти? Тогава ако така съди проповедникът, ако казва: „Ако откраднеш едно яйце, 20 години ще лежиш в затвора“, питам: кой досега не е откраднал едно яйце? Нима ония яйца, които ние вземаме от кокошките, не са крадени? Кой е питал кокошката: „Може ли да изям едно яйце?“. Проповедникът казва: „Едно яйце – и в ада ще идеш“. Най-първо той ще иде по същия закон. Не се разсъждава така – за едно яйце човек в ада не може да иде; за едно яйце на човека ще му кажат само тъй: „Ти защо изяде това яйце?“.

Или ще кажат както онази майка. Една българка опържила 12 яйца по един особен начин – всяко яйце чукнала отделно в тенджерата с вода и после ги поляла с масло. За гости били приготвени те, но влиза синът ѝ: като намерил този сахан, тази паница вътре, така приготвена, изял всичките яйца. И тя влиза, вижда го и казва: „Майка, майка, изяж едно яйце, две, половината изяж, защо изяде всичките? Няма какво да дам сега на гостите“. Той си вдига ръцете и казва: „Мамо, ще ме простиш!“ „Ще те простя, но какво ще кажа на гостите, като дойдат?“. Често ние изяждаме опържените яйца, без да му мислим. Изяж едно яйце, две, три изяж, изяж половината, а половината остави, а ти изяждаш всичките яйца и казваш да ги намерят. Няма да се намерят 12 яйца: за 12 яйца се изискват 12 кокошки да ги снесат. А знаете ли колко време отнема да ги снесат? Казваш: „Да ги снесе кокошката“. Не се разсъждава така.

Да се направи едно добро дело в света не е така лесна работа. И снасянето на яйцето, органически разбирам, че не е лесно. За да се направи едно добро, се изисква време, не се

иска само да ви дам пари – това още не е добро. Да ви кажа една сладка дума – това не е добро. А щом аз ви направя едно добро, туй добро ще върви с вас, то ще бъде едно благо за вас. При това туй благо ще има един отглас, туй благо ще бъде благо вече и за мене.

Та казвам: от стария квас (от прочетените стихове), от лютивината ние не можем да се избавим. Бъдете кисели, но се пазете от киселината – не да я разхвърляте, но дръжте лютивината в себе си; дръжте и киселината в себе си, и само малко от тях давайте. Огън да ти гори в огнището, но да имаш един дилаф. Сега туй, което ви казвам, не че не го знаете, но не бутай с ръката си там. Може да ви каже някой, че не знаете. Не, аз няма да ви кажа така – ние всички страдаме от знание, страдаме от много фиктивно знание.

Аз съм привеждал онзи пример: в едно село имало един българин, който се хвалил – в турско време било това, във Варненско – че много знаел турски. Той знаел турски фарси, никой като него не го знаел. Идва един ден един турски чиновник, от рода на вашите началници, и го викат него да се разговаря с турчина. След като му говорил началникът на турски нещо, той излиза навънка, питат го: „Какво говори?“. Той знаел само: *ефенди*, *сен бурада*. Разбрал турчинът туй и казал: „Пекислан, чорбаджи!“. Питат го: „Какво ти каза?“ „На човека му се прияли риби“ – пък то работата била съвсем другояче. Най-после турчинът влиза в противоречие с него, че го наругал, скарал му се, а те слушали това. Той казва на българина: „Ти не разбираш езика: аз ти говоря едно, а ти разбираш друго!“ – и питат го: „Какво ти говори?“ „Каза, че много добре го разбрах, наддумах го“.

Всякога, когато направим една погрешка в живота си, ние търсим начин, за да извиним своята погрешка. Но няма какво да се извинява погрешката, не трябва да я осъждаме. Всяка една погрешка е погрешка, понеже не е турена намясто, всяка една наша постъпка е лоша, понеже не е турена на мястото си. Ако на един човек, когото ти лекуваш от треска, му дадеш люти пиперки, те са намясто – той ще оздравее; но ако на онзи човек, който няма треска, му дадеш люти пиперки, те не са намясто. Всичко е в неразбирането:

ти си дал люти пиперки на един здрав човек, който не се нуждае от тях. Дай ги на трескав – там са намясто! Сега какво да ви кажа на вас: лютите пиперки да ги дадете на трескавите хора, а на здравите, на добрите – най-сладкото, най-хубавите, сладки плодове – никакво люто и никакво кисело. Това е то.

И казвам: за нашето органическо развитие вие ще кажете, понеже имате разни стремежи, разни неща ви трябват на вас. По някой път някои казват: „Да имаме пари!“. Аз съм съгласен да имаме пари – защо? Защото ако бяхме богати всички, всеки да разполага с десетина милиона – тук, на Изгрева, щеше да има здания направени. Не е работата там – човек може да се обиди някой път за нищо и никакво, за една обикновена дума. Една сестра, която пее, ми разправяше, че никога преди не е пяла пред хора; и след като е пяла, някой си ѝ казва: „Много си проста“. Нищо, какво има от това: проста – проста. „Но – казва тя – така ме жегна туй, простото, че не мога да се свърти никъде. Как да ми каже това: „Много си проста в туй пеене, не се пее така“.

Та всичко седи в неразбирането на думите, които употребяваме. Трябва да знаете: думите са динамическа сила в света. Не си играйте с думите – ужасна сила има в тях. И Христос казва тъй, че за всяка една дума, която казвате, за празна дума, ще дадете отговор за нея. Всяка една дума: изказана или като мисъл, като идея, като сила – упражнява своето влияние в света. За себе си бъдете внимателни с вашите мисли: когато образувате известно чувство – това са известни динамически сили, които могат да работят или за вашето добро, или за вашето страдание.

Та казвам: три неща има, които са необходими: да знаеш къде да туриш една буква *л*, да знаеш къде да туриш един слог *об*, да знаеш къде да туриш една дума *благость*. Тъй както аз съм написал думата, ако така я пишете, няма никаква връзка. Вие имате идеята, но тази идея не може да се приложи. Тъй както е написана думата, ако човек пише тъй, тя не може да се приложи. Как ще напишете една дума, която може да се приложи? Тази дума е наклонена накъде?

Отговор: *Наляво*.

Аз съм вложил повече чувство, мисъл не съм вложил. „Ама ние трябва да се обичаме.“ Това са празни работи, чувстване е това. „Ама ние трябва да имаме отлична обхода.“ Чувстване е това – мисълта трябва да влезе. Чиста мисъл аз наричам всяка една мисъл, която има сладчина в себе си, а лютивината и киселината ѝ са един малък елемент – тя е силната дума в света, която твори. Сега хората от това се нуждаят – те нямат сладките думи: светът е пълен само с люти и кисели думи. Ти като отвориш вестниците или някой философски трактат, както аз в книгите, които съм чел – много малко думи ще намериш, които да произведат цял един преврат в душата ти. Думата може да се напише тъй: *Благость* (вдясно наклонена). Тази дума – и тя няма приложение. Този човек, който бързо пише, така и той не може да приложи, той е неуравновесен; започнал е, без да мисли – *бл*, после е слязъл надолу. Този ред отива надолу, няма приложение.

Тогава слушайте аз как бих написал тази дума. Искам да бъда благ: хубаво – имам един беден познат човек, пиша му писмо. С едната ръка бръкна в джоба си: искам да напиша *благость* – и виждам каква нужда има този човек. Най-първо има нужда от хляб – изваждам парите за хляба – *б*. После казвам: „Той има нужда от дрехи“ – пак бръкна в джоба си – *л*. При всяка една буква аз бъркам в джоба си и виждам имам ли туй, за да го направя. Като пиша, пиша – едната ръка пише, а другата вече извършва нещата. Тогава аз едновременно, като мисля и като чувствам нещата, и със своята воля действам. Аз трябва да мога тези неща да ги приложа. Такъв човек е силен – то не се изисква кой знае какво.

Та казвам: всички вие в това отношение сте силни, има неща, които може да ги приложите в света. И ако по този начин живеете – аз съм правил опити и всякога почти правя: когато спазвам този закон, нещата стават точно навреме. Сега не искам да ви изнеса един закон, който може да ви постави в крива насока. Но когато човек е верен на онова, което е установено в Природата, когато искаш да направиш нещо – тъй, по Бога (аз вземам думата *Бог* в най-чистия ѝ

смисъл – туй, което е най-възвишено), това ако хората го приемеха, тук, между тях, ще изчезнат всичките страдания в света, зло няма да има. Ако хората разберяха думата *Бог*, ако я кажеха, затворите и букаите щяха да се махнат, всичките лоши неща щяха да изчезнат. Тогава ще вярвам, че хората са разбрали какво е Бог.

А сега – води те тебе един стражар, пита: „Ти вярваш ли в Бога?“ „Вярвам.“ „Аз като те туря в затвора, Той ще те избави оттам“. Това не е разбиране. Един стражар вярва в Бога; съдията, който ме съди – и той вярва в Бога; и свещеникът – той ще ме изповяда тук, на Земята, за да ме приемат в онзи свят. Няма нужда от изповед, та като ида на Небето, да ме приемат. Едно нещо аз чувствам: че няма хора, които да вярват в Бога. Ако тия хора вярваха в Бога, нямаше да ме турят на кръста, да ме бесят. Тук няма никакъв закон, никаква вяра – няма нищо от това. Закон има, ако ме снемете от кръста, ако няма страдания. Ако го снемат човека от кръста, от страданията – това е човещина. Щом умирам, аз зная, че няма закон. Може да се проповядва, на книга да е писано, но днес закон, както го разбират хората, няма. Това няма да го кажа, че е фалш.

Та всичките хора служат само на своите лични интереси. Котката хване мишката и казва: „Какво да ти кажа, много те обичам!“. Някой път я милва, легне на гърба си, обикаля я – и мишката мисли, че няма нищо. После котката си повдигне раменете и казва: „Аз ще те пратя на гости“; лъже я, казва: „Аз ще те целуна“. Хване я, стисне я: кръц-кръц-кръц. И много голяма дипломатка е тя: след като я изяде, нито косъм не оставя – да не я хванат в престъплението – кой как дойде, нищо няма да види. Питам: „Къде е мишката?“ „Беше тук, отиде някъде“. Сега аз говоря: това не се отнася до вас, но в Природата вътре съществува един лъжлив процес – лъже някой път човек и крие нещо. Защо? И големите хора лъжат, и малките лъжат. Когато малкото дете лъже, бащата казва – не; но и той, като се намери натясно, в трудно положение, и той лъже, както малкото дете. И питам сега: ако детето е изяло една круша, бащата трябва ли да го пита: „Изяде ли крушата?“.

Ние имаме само един пример в Писанието: Бог, Който дал заповед на Адам, му казва: „От тия плодове няма да ядеш!“. И след като беше яла Ева, Той ходи из Рая и пита: „Адаме, къде си, синко?“. Няма нищо. И като го намира, не го пита: „Ти да не си ял?“, нищо такова не му казва, а пита: „Защо не излезеш, къде си ходил? Къде се криеш?“ „Е, срам ме е, гол съм...“ „Кой ти каза, че си гол?“ „Не зная, станала е една промяна“. И тогава Бог го пита: „Да не би и ти да си ял от плода на забраненото дърво?“. И тогава Адам излъга: „Аз бих искал да изпълня Твоя закон, но ако не беше тази другарка, която ми даде... Тя, Ева ме изкушаваше“. Хвърли Адам вината върху жената, а Ева излъга, каза: „Аз не исках, но змията там...“.

Аз сега само цитирам един факт. Каква слабост има у нас? Ние по някой път не сме готови да кажем малката истина, не казваме: „Това нещо го направих аз“. По някой път българинът казва: „Ще ме бесите ли, какво – направих го това“. Някой път е необходимо човек да каже истината, а някой път мълчи, не я казвай! Аз ако съм и ме питат: „Изяде ли една круша“, ще кажа: „Познайте!“. Забележете едно: грях е само това, в което човек изгубва нещо от своята тежест, изгубва нещо от своя ум, от своето сърце. Когато изгубва нещо – това е грях сега; туй, което в нас руши – това е грях. Но когато аз изям нещо, например круша, и тя ми даде нещо, придобия нещо – това не е грях. Адам изяде този плод и олекна – това е грях. Значи щом оголееш – това е грях. Тогава щом се разболееш, нали олекваш – това е грях; и след това, щом дойде животът, доброто, пак придобиваш тежестта. И всеки казва: „Много съм олекнал“. Та човек не трябва да олеква. Доброто е туй, което всякога придава нещо на ума ни, на сърцето ни.

Сега основното кое остана? Но мисля, че прекалихме, нали – малко трябва да се говори. Аз в една беседа казах, че обикновеният човек говори по цял час, талантливият – по 15 минути, а гениалният – по 5 минути. Та и аз ви говорих като един обикновен човек: цял час говорих, но това показва, че и вие сте обикновени, щом ме търпяхте толкова време да ви говоря. Пък ако дойде 5 минути да ви говоря,

трябваше право на въпроса да ви кажа: има три начина за писане на една дума. Ако я напишеш наляво наклонена или надясно – няма да стане, няма да се реализира. Трябва като пишеш, едната ти ръка да е в джоба – и да прилагаш; туй, което искаш, да го направиш. „Ама мога ли да го направя?“ Туй е приложението. За това приложение вие всички имате начини.

Пак ще се спрем върху приложението. Това е процес, той е както в музиката: човек трябва постоянно да пее, докато в него се развие гласът, че да може тъй да пее, че да е доволен от пеенето си.

Божията Любов носи пълния живот. (три пъти)

Сега за следващия път лекцията ще бъде от 5 до 6 часа, нека упражненията да бъдат след това.

2. лекция, 4 септември 1933 г., София, Изгрев

ЖИВОТ В ОБЩОТО СЪЗНАНИЕ

Размишление

Ще прочета 3. глава от Второ послание към коринтяните.

Миналия път говорих, говорих за постижението, но не трябва да разбирате еднократното, а непреривното постижение. Туй, което е еднократно, то е на буквата. Човек, който иска да постигне нещо на Земята, той непременно ще бъде нещастен. Щастието или придобивките на Земята са само временни и носят страдание отпосле. И когато дойде време човек да заминава от Земята, ще усети това заблуждение, в което се е намирал. И той ще остави всичко придобито, даже и плътта си ще остави – ще бъде в един свят, за който едва подозира. Няма за него нищо положително – той е даже като един сън още. Във вас даже съзнанието не е още така развито – да имате една ясна представа за него; да сте били поне веднъж там, както апостол Павел е бил.

Всеки иска това да му се опише. По никой начин обаче не може да му се опише, но непременно всички трябва да работите, за да се пробуди съзнанието ви – не сегашното съзнание, което имате, защото сегашното съзнание ще ви донесе само скръб и страдание. Всичкото наше недоволство сега седи в съзнанието. Щом се развие това съзнание, ние сме недоволни от живота; всеки един, щом придобие нещо, пак е недоволен. Къщи имаш – недоволен си, ниви имаш – недоволен си; човек го обличат – недоволен е, нахранят го – недоволен е. Навсякъде, каквото и да му направят на човека на Земята, все има недоволство. Недоволството е нещо много кратковременно. Защо? Мъчно може да се обясни.

Но аз ще ви дам само една фигура. Сложете на онова малко момченце, което е израснало, неговите детински гащи, които го стягат, и то не ще бъде щастливо в тях – където и да иде, стягат го те. Или сложете му тия обуща, кои-

то са тесни – дали ще бъде доволно? То е недоволно – защо? Тесни са обущата и дрехите, не съответстват на възрастта му. Дребните идеи в света са дрехи и обуща, които са тесни – и там е всичкото нещастие. Ти се тревожиш за един букет: бил си на концерт, пял си – и не са ти дали букет. Колко време ще трае той? Три-четири дена – и ще увехне. Ти си представяш, като че тия цветя носят някое богатство. Да – носят живите цветя, но не и мъртвите, откъснатите цветя.

Когато един цар иска да се прослави на Земята, ще изпрати хиляди хора да се избият. После ще получи един букет – не са ли това откъснатите цветя – умрелите, които му носят славата. И не мислиш ли, че тия, погиналите души, които са загинали преждевременно, са доволни от своя цар? Не. За каква идея умират хората, за какво? Да кажем, вие се подлагате на известни страдания. Някоя мома напусне баща си и майка си и тича подир някой момък; и след десетина години съжалява за всичките жертви, които е направила. Ако ще съжаляваме за жертвите, които ще направим, ние сме на кривия път. Аз не съм за жертвите – може да ги направим; и в пълния смисъл жертва може да се направи само за онова, което не престава. Сега онова, което не престава, ние го представяме за много странно. То е най-хубавото нещо, което съществува. Ние се плашим от реалността на живота, ние се плашим от Любовта, плашим се от свободата, плашим се от знанието, от силата – плашим се от всичко. И не се плашим само от калта.

Сега мога да ви обясня това, но много пъти обясняването носи след себе си една опасност. Когато човек обяснява злото в света, има една опасност: да зарази хората с него. А какво нещо е зло? Много малко трябва да мислим за злото, а повече трябва да мислим за Любовта, за да се придобие животът. Какво ще мислиш в какво седи грехът, за какво ще мислиш защо са паднали падналите духове? И за какво – те са паднали вече. Ако знаеш какво ще принесеш на себе си! Паднали са, защото са били горделиви; така казват: „Възгордели се и паднали“. И ако и вие се възгордеете, и вашата участ ще бъде същата. Но казвам: кой ще ви застави

сега, кое е онова у вас, което да ви застави да паднете? Допуснете, че сте недоволни от живота. Имате живота, който Бог ви е дал: и от всичко това, което сега имате, сте недоволни, като се сравните с другите хора, каквото те са достигнали. Вие постоянно мърморите в себе си, недоволни сте от това, което имате. Питам тогава: какво може да ви даде Господ? Ако попита вас какво може да ви даде, какъв план може да ви даде, какъв план бихте дали?

„Това е Живот Вечен, да познаят Тебе, Единаго Бога." Познанието е животът. И достатъчно е твоят живот да бъде едно с Живота на Бога, знанието ти да бъде едно със Знанието на Бога и силата ти – едно с Божията сила: това може да бъде човек. Докато съществуваш като отделно същество, ти всякога ще бъдеш нещастен – и не се изисква голяма философия, за да разберем това. Вие отделете ръката от тялото – и няма да се мине дълго време, само няколко дена, и тя ще почне да мирише, ще изгуби своята сила и нищо няма да стане от нея. Така е и с човека, отделен от живота: всяка една душа, която почне да се отделя, ще започне да заглъхва.

Сега трябва да изучавате вашето съзнание: туй, което е в него. Недоволен сте от съзнанието си, има една философия: да може да определяте къде сте във вашето съзнание, защото в него се проектира нашият живот. Ние сме недоволни: сравняваме се с другите хора – като че са по-щастливи, отколкото ние – тъй мислим. Това е голямо заблуждение – никой на Земята не е щастлив; и щастливите хора са само прицелна точка за нещастията. Няма какво да ви обяснявам, това е така. И то е до време, докато този порядък, който съществува сега, премине. В този порядък, който сега съществува, ние не можем да бъдем щастливи на Земята, няма условия. Не че не може, временно може, но малкото щастие, което може да имаш, после 10 пъти ще го платиш.

Ние се намираме в положението на онзи турчин, който взел от един българин 8 крини жито; и след като му плащал лихвите, след 8 години той имал да му плаща още 80 крини. Е, мислите ли вие, че може да се изплатите? По никой на-

чин! Аз наричам човешките желания една пробита стомна, която може да пълните, колкото искате – тя всякога ще изтича. Що са човешките желания? Пробита стомна: наливай колкото искаш – изтича. Погледнеш: пак няма нищо – пак наливай. И вие ще се оплаквате. Водата казва: „В пробита стомна не стоя“, и щастието казва: „В пробита стомна аз не седя“. Турете една стомна, в която няма никаква пукнатина – тогава щастието ще стои. Или другояче казано: вашето съзнание трябва да бъде свързано със самия живот.

Някои от вас имате опитност: вие сте имали някой приятел и чувствате, че той във всяко едно отношение е на ваше разположение. Имате това гледище – не може да го докажете, но такава една самоувереност имате. И тази самоувереност съответства на реалността, че колкото пъти вие сте отишли до този ваш приятел, никога не ви е върнал – в най-трудните времена той ви е помагал. Такова нещо е вярата в Бога! Че колкото пъти вие се приближите при Него, каквито и да са вашите мъчнотии, каквито и да са вашите несгоди – всякога ще имате помощ, всякога ще ви се помогне.

Ние растем и се развиваме – не трябва да оставаме в това положение, в което сме сега. Някои от вас сте млади, някои сте стари, но нито младостта е за похвала, нито старостта: младите остаряват, а старите умират. Е, защо ни е младост, която остарява, и защо ни е старост, която умира? Казваш: „Млад човек“ – ще остарее. „Но той е остарял“ – ще умре. Каква философия има в това? Мене не ме интересуват младите, които остаряват, нито пък старите, които умират. Да, интересува ме младостта, която е израз на сили, на знание; да, интересува ме туй, което има да остане. Не е до буквата. Има една младост на буквата – тя уморява; има една старост – пак на буквата. Трябва да бъдеш млад, без да знаеш, че си млад; и да бъдеш стар, без да знаеш, че си стар. Защото щом знаеш, че си млад, ти ще мислиш да остареш; и щом знаеш, че си стар, ще мислиш да умреш.

Следователно трябва да си млад, без да знаеш, че си млад, и да си стар, без да знаеш, че си стар, за да се избавиш от двете временни нещастия, които преследват хората. Ня-

кой се погледне: види, че е млад, и малко иска да израсне. И хубаво – доколко ще израсне човек? Най-много до два метра. И два метра са много – не са икономически. И след туй казва: „Да живея!“. Колко ще живееш – 60, 70, 80 до 120 години. Що са 120 години – те са една детинска игра! Завъртяла се е Земята 120 пъти около себе си и казваш, че си живял 120 години. Аз бих употребил една дума, но не искам сега да я употребявам. Англичаните казват едно изречение, една дума, която не е намясто – когато сложиш една дума, която уж има едно значение, а зад нея се крие друго.

Та казвам: най-първо трябва да се освободим от онова погрешно схващане. Ти седиш и казваш така: „Не е моят живот такъв, какъвто трябва да бъде!“. Е, хубаво, ти съзнаваш това. Е, какъв трябва да бъде животът? Казваш: „Аз вървя в правия път“. Е, по кой път трябва да вървиш? Съзнаваш, че не мислиш както трябва, съзнаваш, че не чувстваш както трябва. Е, как трябва да мислиш, как трябва да чувстваш? Това са само моменти вътре. В един момент ти чувстваш, че не си на правата посока – какво трябва да правиш? Ти казваш: „Няма нищо!“. Как няма нищо? Казвате, че по един мост трябва да минете, но тази греда на моста е вече изгнила. Ти казваш: „Няма нищо!“. Как няма нищо – ще се счупи гредата! Или ще минеш по пътя, но някоя бомба има там. Казваш: „Няма нищо, като гръмне бомбата“. Как няма нищо – ще гръмне бомбата, така не се говори. През мост, дето гредата ще се счупи, не минавай; и при бомба, която ще експлодира, няма да минавате! Защо ни са ония мисли, ония чувства, които ще експлодират, или ония мисли и желания, които ще се счупят и нищо няма да ни допринесат?

И най-после някой казва: „Като ида на Небето“. Искате да идете на Небето, нали? Но Небето е едно място, дето хората са толкова красиви и съвършени, без упрек! Няма никой да боледува, няма никой да е недоволен – всички са крайно щастливи там. Е, представете си, че вие влезете със сегашното си положение там – няма ли да бъдете в положението на една котка, която влиза тук, между вас. Тя ще се потърка тук-там, но може ли да я турите на един стол,

да кажете: „Слушай сега какво ще говоря!“. Веднага ще заповядате да я изнесат навън – не ѝ е тук мястото. Такова ще бъде положението на един човек, който влиза в другия свят, като не е подготвен: просто ще го хванат и ще го изнесат навън. Ще му кажат: „За тебе не е мястото тук! Като снемеш козината...“. А пък козината са всичките недостатъци, които човек има.

Сега ние прикриваме своите недостатъци. Например някоя къща, като има недостатъци, само я замажат малко, белнат я малко – всичките недъзи искат да ги скрият. Но времето ще разкрие тези недостатъци, като изкърти замазаното – и ще се покажат тия недъзи. Някой търговец, който наближава да фалира, покрива, балансира сметките си, но ще дойде време, ще дойдат кредиторите – касата му е празна. Е, питам: какво ще прави той? Казват: „Той е ликвидирал“. Нищо не е ликвидирал: под ликвидиране аз разбирам, когато касата е пълна, че да се наплатите на всички. А пък сега: ликвидира с 20 милиона дълг – какво е ликвидирал той? Няма никакво ликвидиране.

Сега тия работи са за обяснения. И понеже вие сте в Школата, трябва да се подвизавате. Вънка от Школата имате ваши приятели, които ви казват така: „Що трябва да ходите там, да се мъчите? Я си излезте вън да си поживеете малко – измъчихте се там!“. Е, питам сега: онези, които са били вънка от Школата, не се ли мъчат? Ако светът може да се спаси вън от Школата, нямам нищо против – нека всички излязат, но тези отвънка да се запазват. Светът е в пълния смисъл едно училище. Който разбира света, е ученик, а който не го разбира, е извън Школата; който живее, е ученик, а който не живее – всякога той е извън Школата. Който мисли, както трябва, е ученик в училището, а който не мисли, в широкия смисъл на думата е извън училището. Който постъпва, както трябва, е в училището, който не постъпва, както трябва – извън училището е.

Но да ви остане едно: трябва да имате нещо конкретно, обективно, върху което да мислите. По някой път вие имате нещо, което ви смущава. Всяко едно смущение зависи,

произтича от някаква мисъл или от някое желание, което се е загнездило някъде: дали го знаете, или не – неразположен сте. Ние имаме ред факти. Някой път се образуват утайки около коляното ви. Ти не ги съзнаваш, но един ден чувстваш, че крака си не можеш да го огънеш, както трябва. Хромав си, тромав е кракът ти; след туй се образува малко възпаление, подуване. Някой път тази нечиста материя се набира около мозъка ти или в слепите очи и не можеш да мислиш: какво трябва да правиш? Трябва да се очистиш – туй нечисто нещо трябва да излезе от ума ти. Казваш: „Ще мине"; седиш и мислиш, че ще мине. Как ще мине? Най-първо трябва да измениш храната си: с тази храна, по този начин, по който я ядеш, ти освен че не можеш да изхвърлиш тази материя, но ще влошиш работата още повече. Ти по десет пъти на ден се тревожиш – проповядваш Любовта, но се тревожиш. Защо се тревожиш? Имаш да даваш някому – тревожиш се. Добре: щом имаш да даваш, плати! Но казваш: „Откъде ще взема пари?". Казвате, че баща ви е богат: е, искайте! Пишеш му едно писмо – той не ти отговаря; пишеш второ писмо – той не отговаря. Кои са причините, че баща ви не отговаря? Вие ще си отговорите кои са причините, аз няма да ви обяснявам.

Кои са причините, че вие спрямо едни сте разположени да им давате, а спрямо другите не сте разположени. Аз говоря за обикновените положения, които съществуват. Дойде един, идва при тебе – дадеш му; дойде друг – не си разположен, не му даваш. Кои са причините вътре в теб? Дойде един човек – ти му даваш, понеже има вяра в тебе. Той казва: „Добър е този човек, не може да не даде". Дойде друг и казва: „Той е скържав" – и ти не даваш. Онзи, който има вяра, те обича: ти веднага се отваряш и му даваш. Ти отиваш при Бога и казваш: „Я ми даде, я не ми даде." „Изпъдете го навън!". Че това е калта, която ти си хвърлил – мислиш, че Господ прилича на тебе. Че някой път ние сме смешни – аз казвам: ние сме крайно нахални деца. Отиваме при Божествения извор и казваме: „Татко, я ни налей!". После, като не ни даде, казваме: „Свиди Му се!". Хич не питай баща

си – вземи си чашата и си налей вода – и Той ще се зарадва, че си едно от трудолюбивите деца. Но ти ще кажеш: „Я, Татко, Ти ми дай вода от Твоята ръка, че да се благослови!“. Че водата отдавна е благословена, а ти искаш Господ да ти даде; и после, като пиеш, половината чаша вода хвърлиш навънка.

Голямо мнение имаме за себе си. Някой е тръгнал гордо, тогава казвам: „Кажи ми ти, който мислиш, че си нещо в света, след 10 години какво ще ти се случи? Знаеш ли какво ще ти се случи след 10 години?“. Казва: „Аз зная!“ „Знаеш ли как ще свършиш изпитите си? Ще те скъсат тебе“. Знание е, когато човек предвижда бъдещето и постъпва съобразно ония закони, които вече съществуват. Има един ред в света: аз ви говоря за един ред, който съществува, и всеки един от вас може да придобие това. Може да го придобие, защото в знанието, което имаме, ние можем да се кооперираме. Ти като се приближиш до един човек, който знае, можеш да придобиеш нещо от него; но щом се приближаваш при един, който нищо не знае, не може да съществува никаква обмяна. Сега по някой път между религиозните хора, между духовните, съществува едно състезание. Един от тях като е по-добър, по-учен, другите не са доволни от него. Защо? Считат, че той ще ги засенчи със своето знание. Та какво може да знае най-големият философ? Децата на Небето знаят повече от най-големия философ; даже един философ, пренесен там, не е умен като едно дете.

И казва Христос: „Ако не станете като малките деца...“. Аз го тълкувам така: ако не станете такива умни като малките деца на Небето, вие не може да влезете в Царството Божие по никой начин. Със съзнанието, със знанието, което има малкото дете на Небето – ако ти не бъдеш едно такова дете, в Царството Божие не можеш да влезеш.

Та казвам: една от основните черти на това знание е онази, пълната Любов, и онази, пълната, абсолютната Вяра! Абсолютно нямаш никакво колебание, ти там така вярваш в Бога, че казваш: „Каквото и да стане, Господ не може да се измени!“. Че при такава вяра ти не можеш да се безпо-

коиш – ще бъдеш тих и спокоен и има какво да учиш. Пак ще дойдат изпитания, но всичко туй в твоята вяра, в твоята любов ще се разбие като морските вълни: ще бучат, ще бучат и после ще утихнат. Ти ще кажеш на вълните: „Укрепете се!“ – и те ще утихнат. Вълните ще дойдат отгоре ти, но ти ще ги гледаш: те ще се блъскат, ще се разпенят и пак ще се върнат назад. Ти ще им кажеш така: „Бийте колкото искате, но аз съм на онази канара, която не се разбива!“. И Христос казва: „Дошли вълните и били, били онази канара, но онази къща, която била добре съградена, не се съборила – съборили се вълните“. И казвам: всеки трябва да има такова верую. А сега при всяка вълна, която ви блъсне три пъти, казвате: „Тази работа няма да я бъде!“. Е, хубаво, ти си тръгнал на бойното поле – назад не може да се върнеш. Тебе те очаква смърт – нищо повече!

Родения го очаква само смърт. Има само едно нещо: ако си смел, да пробиеш линията на неприятеля – и ти ще победиш; но ако се колебаеш, ще се разбиеш и ще платиш с живота си. Ако си смел, ако тръгнеш така смело, този неприятелски куршум няма да те засяга. Това значи човек с вяра! Ти ще тръгнеш: най-силната позиция трябва да вземеш. Германците превзеха Вердюн[6], дойдоха до едно място и се поколебаха: бяха слаби, не се биеха за спасението на човечеството – биеха се за личното си повдигане, биеха се за личния живот на германците. Ако ти отиваш да се биеш за себе си, ще платиш с живота си, но ако поддържаш една идея, ако отиваш да работиш за една идея, която Бог е вложил в душата ти – това е хубавото и красивото: ти ще превземеш Вердюн.

Идея трябва да имате всички! Казвате: „За какво ще живеем?“. Ще живееш за Бога! „Какво нещо е Бог?“ Не е твоя работа: ти като Го обичаш, като влезеш там, ще научиш това. Вънка никой не може да ти опише какво нещо е Светлината. Като влезеш под влиянието на Светлината, каквото и да ти разправят, ще имаш смътно понятие, но като изгрее Слънцето, ти усещаш неговите лъчи, ти ще знаеш повече от всички философи. И когато всеки от вас види Божестве-

ните лъчи, Божествената светлина, ще знаете много повече от всичко онова, което сега са ви разправяли, а сегашното е само едно приготовление за бъдещето.

Искам да оставя в ума ви една мисъл: вие падате, скърбите... Не е лошо, че скърбите, но не носете скръбта на гърба си; имайте една малка каручка – не носете скръбта на гърба си, а на каручката. А някъде оставете каручката настрани – нека плаче скръбта, а ти кажи: „Много си красива!“. А сега ти я дигаш на гърба си отгоре – тя вдига много шум. Аз ви препоръчвам за вашите скърби и страдания да си купите количка: като дойдат – хайде на каручката! И като ви пита някой: „Какво е туй?“, ще кажете: „Това са нашите скърби и страдания, има кой да ги носи“. И после ще се поотдалечиш там спокойно и ще чуваш гласа им, ще кажеш: „Няма нищо. Чакай, чакай, тази работа ще се уреди“. Такова е положението на праведника, той има философия. И той има скърби и страдания, но са турени на количката му, а пък хората от света носят скърбите на гърба си; а някои ги носят вътре в себе си – тази работа е още по-трудна тогава. Не, изнесете вашите скърби, вашите недоразумения вън от себе си и вън от гърба си – турете ги на каручката и ги карайте така. Туй трябва да бъде един метод за работа сега.

Да се работи трябва за знанието, а не тъй, както очакваме сега – Той, Господ, да ни благослови. Но Той, Господ, ни е благословил. Хиляди векове са минали – благословения след благословения, но трябва един начин за работа. Христос какво казва: „Аз трябва да работя“, а ти седиш, не казваш: „Трябва да работя“. И тъкмо ти дойде мисълта да работиш нещо, си казваш: „Чакай да се понаям“; после пак ти дойде мисъл, но казваш: „Нека се пооблека и да си уредя малко работите“ – и всякога Божиите работи остават. И кога ще дойде времето да си уредите всичко за децата, за жената? И най-после остареете и дойде време за умиране, и пак казваш: „Хайде – за другия живот, като се преродя!“. Аз няма да ви кажа: втори път вие като се преродите, няма да имате тия условия. Сега, като сте се родили, използвайте сегашния си живот, защото бъдещият ваш живот ще зависи

от това, което сега вършите – това ще обуслови работата ви. Сега аз не искам да се внесе във вас такава мисъл.

В този, вечния порядък, Бог е предупредил за вас. И ако вие ходите с тази, пълната вяра, за в бъдеще ще се определите. Бъдещето е толкова хубаво, че никой не може да го опише – бъдещите радости и бъдещото щастие, което ни очаква, с настоящите страдания не може да се сравнят. Казват: „Защо са тия страдания?“. Един ден ти ще ги забравиш пред туй, което Бог е определил за тебе, ще кажеш тъй: „Страданията не са нищо в този живот при Твоята Любов!“.

Та сега в какво ще опитате вашия характер? Дали човек е силен, се показва от това, колко може да носи. Носиш 10 килограма – слаб си; носиш 20, 30, 40, 50, 60, 70 кг, дигаш 120 кг – ти си човек силен. Колко страдания можеш да носиш? Носиш едно страдание – малка ти е силата; носиш две, носиш три – още по-силен си; носиш хиляда товара на гърба си – силен си. Те са товар, страданията – нещо, което трябва да пренесеш в живота и да придобиеш известна опитност. Едно страдание може да живее един ден, два дена, може да живее цяла година, а може и моментално да мине през ума ти и веднага да го отстраниш – и да придобиеш същата опитност.

Да кажем, вие сте изгубили сто хиляди лева. Казваш: „Защо изгубих аз парите?“. Изгубил си ги: най-първо твоето щастие не седи в твоите сто хиляди лева. Когато вие изгубихте стоте хиляди лева, въпросът седеше в това: дали вашият живот да се вземе, или парите да се вземат. Кое е по-хубаво – дали парите, или животът? По-добре е парите да се вземат. Някой път, когато ние изгубим нещо, така е по-добре, за да не изгубим своя живот; някой път богатството трябва да стане жертва, за да придобиете нещо. И някога страданията в света са нужни, за да се повдигнем ние: ако не дойдат страданията, ще дойде нещо по-страшно от самите страдания.

Та казвам, че този порядък, туй, което сега минавате, всички изпитания – те са за ваше добро и за ваше самоусъвършенстване. И за да се отвори пътят за ония благослове-

ния, които ви очакват, те няма да дойдат по един произволен начин. И когато във всички хора се пробуди съзнанието, цяла една философия има как може да се оправи положението: когато във всички хора се пробуди съзнанието, че всички са близки и че всеки е готов да работи за другите – не само на думи, но и в действителност да работи за другите; не да мисли само да урежда своите работи. Да урежда своите работи – това не е Любов! Човек трябва да работи за Цялото, както ръката не трябва да работи за себе си, а за тялото. Така и човекът трябва да работи за Цялото. Докато работи за Цялото, той може да бъде силен и щастлив.

Та сега, казано е тъй: „Там, дето е Духът Господен, там е свободата“. Буквата – това е онова ограничено схващане, а хубаво е онова, което включва благото на всички живи същества в света. Под *живо същество* разбирам това, в което функционира съзнанието – то е живото. Аз не разбирам онова механическо движение в света, а живо същество, в което функционира съзнанието – и туй съзнание, което функционира, то носи благото. В туй общо съзнание се крие цялото твое благо за бъдещето: тия същества, които ти днес срещаш, един ден те ще ти бъдат полезни. Та ако на Земята не са растенията – ние ги считаме, че те са невежи – ако не са растенията, ако не са животните... Най-после от камъните вие пак може да се ползвате; после, ако не е и тази земя, която образува калта, ако и тя не е, тогава питам: каква основа имаме ние да живеем; ако тази пръст я нямаше, тогава?

Та нещата трябва да ги приемем тъй, както са си. Безпорядъка, в който живеем, трябва да го превърнем в порядък – там седи силата на човешкия живот. Този безпорядък, който седи в твоя ум, тази неразбранщина, туй недоволство – всичко туй трябва да го организираш и да дойдеш до Вечния порядък на света, за да разбереш, че има единство в света, че има един порядък в света. Щом съзнаеш това – то е истинското освобождение в света; и щом хората повярват, тогава свободата ще дойде. А сега – бият се хората за свободата. Може милиони войни да са станали в света, може

милиони войници да са паднали в света: колко философски системи не са пропаднали? Не че няма придобивка в света – има една малка придобивка, но за да влезе порядъкът на Земята, всички ние трябва да бъдем носители на онова, Божественото учение. И никой не трябва да живее за себе си.

Станете сега!

Отче наш

Сега на упражнения!

3. лекция, 11 октомври 1933 г., София, Изгрев

АНГЕЛИТЕ НА СВЕТЛИНАТА

Добрата молитва
Тайно размишление – 15 минути

Ще прочета една част от 6. глава от Първо послание към коринтяните, до 15. стих.

Вашите стари схващания хвърлят по пътя една сянка, една непотребна работа, с която всички хора са заети – една голяма сянка е това. Ние трябва да се освободим от постоянните безпокойства. Малко хора има, които не се безпокоят. Даже хора на науката, на музиката, на поезията: у всички навсякъде безпокойството седи като един вътрешен резултат; и всеки казва, че не може да не се безпокои. Безпокойството трябва да се замени с вътрешно движение. Да се движиш и да се безпокоиш са две положения различни. В движенията има известна умереност, а в безпокойството има известен безпорядък. Когато играеш гимнастически упражнения, има движение, но когато в болезнено състояние си движиш ръцете, краката – това е един безпорядък. Та всичките мисли, които имаме, всичките желания и постъпки, трябва да се подведат под един порядък.

Сега вземете най-елементарните работи – когато някой ви пита: „Какво нещо е Истината?“, какъв отговор ще дадете? Двама от вас няма да дадат едно и също определение. Може да дадете едно определение от някой речник, но това не е определение. За вас какъв израз има Истината, какво определение ще дадете? Вие във вашия живот как определяте Истината, как я разбирате? Казвате например: „Кажи ми Истината?“. Ако аз ти кажа Истината, какво ще стане? След като ти кажа една истина, ти ще се обидиш; казваш: „Кажи ми истината – какво мислиш за мене?“. Че аз ако ти кажа какво мисля за тебе, ти ще се обидиш, че истината искаш да ти кажа! Тогава казваш: „Ти не ми казваш истината“. Питам тогава: тази истина, която може да размъти умовете на хората, каква истина е тя?

Сега в ума ви седи един процес и вие искате да отгатнете неща, които никога не могат да се отгатнат. Защо той иска да говори? Никога не може да се отговори на това. Един човек може да говори, без да знае защо говори. Вие може да разбирате един определен процес, но зад всеки определен процес седи един неопределен процес, зад всеки завършен процес седи един незавършен. Това са сложни работи: какъв ще бъде крайният резултат, вие не знаете. Един човек може днес да ви е приятен: иде в дома ви, възхищавате се, говори ви – но какви ще бъдат неговите бъдещи отношения, вие не знаете.

Вие може да се съмнявате в някого. За мене съмнението е общо, то произтича от един материалистически характер, понеже сте заинтересувани. Ти се съмняваш в едного, понеже си заинтересуван. Ако отиваш да вземеш пари назаем от някого, ти ще мислиш дали ще ти даде, или не; ако идеш на гости, ще мислиш дали ще те посрещнат добре, или не. Заинтересуван си, пък ако не си заинтересуван, ще минеш и заминеш. Ти ще наблюдаваш – и след като наблюдаваш, какво ще добиеш? Например ти знаеш, че някой ще ти даде пари или че няма да ти даде. Да допуснем, че знаеш, че той или ще ти плати парите, които има да ти дава, или не. Какво те интересува това или какво ще добиеш, ако ги вземеш или не ги вземеш. Туй е само при дадени условия, тия разсъждения са ограничени.

На Земята, ако имаш да даваш на хората или да вземаш от хората, тъй е – ще вземаш или ще даваш. Но ако срещнеш един човек във водата – и двамата се карате, казвате: „Кога ще си платите?“. Кога ще си платите? Казвам: сега да си платите! Какво ще платите – и двамата се давите. Ако кажеш: „Преди да се удавиш, да си платиш, имаш да ми плащаш!“ – да ви плати, че тогава да се дави. Е, хубаво, сега как ще плащате и как ще давате? И така е по някой път и при вашето разсъждение. Аз седя и се усмихвам, казвам: и единият, и другият се дави, а единият казва: „Има да ми дава“. Ако вземеш парите, ще се удавиш, ако не ги вземеш, няма да се удавиш. Кое е по-добре? Има условия, при които, ако не вземеш парите, ще останеш жив, а ако ги вземеш,

ще умреш. Сега това е един начин: прости, за да не умреш; и ако не простиш, ще умреш. Който не прощава, ще умре – това е една тежест.

Сега всички трябва да се освободите от един навик: вие всички изповядвате Истината, защото сте заинтересувани. Вие препоръчвате някого, защото сте заинтересувани, обичате някого, защото сте заинтересувани. Трябва да имаш една Любов, в която да не влиза никакъв материализъм. Или казано на ваш език: любовта да е за самата любов. Малката река, като се влива в голямата, няма никакви съображения. Сега този процес на разсъждение не ви интересува, но представете си, че малката река е едно разумно същество, което върви. Какви разсъждения ще правите, като се вливате в една река? Вие разсъждавате: „Трябва ли аз да се влея в тази вода, или не?“. Какво ще правиш? Казваш: „Аз не искам да се вливам!“. Ще се влееш и оттатък ще минеш, няма никакъв избор, защото въпросът не е във вливането на реката.

Вие казвате: „Ама аз не искам той да ми господарува“. Чудни хора сте: ако той е по-силен от теб, той ще ти господарува, ако ти си по-силен от него, ти ще му господаруваш. Питам: ако ти си по-силен, какво имаш да се безпокоиш? Казваш: „Той не ме уважава, не ме почита“. В какво седи почитанието? Ако ти си един виден, знаменит лекар, даже и най-богатият човек, ако дъщеря му е болна, ще има всичкото уважение и почитание към лекаря, ще трепери човекът. Но ако този лекар умори дъщеря му, той веднага ще измени своето уважение. В дадения случай от тебе зависи да те почитат или не. Ако ти постъпиш благородно, ще те почитат, но трябва да си благороден в себе си. Ако в даден случай на хората, от които имаш нужда, можеш да им направиш нещо, ти ще бъдеш почитан, но ако не можеш да го направиш, не можеш да бъдеш почитан.

В дома ви сега на мнозина от вас отношенията не са такива идеални, каквито трябва да бъдат. Да допуснем сега, че тук седне някой от вас, който е по-чувствителен – той чувства, че въздухът не е чист, и ако отвори няколко прозореца, за да стане проветряване, какво отношение ще вземете? Питам: кой повече ще придобие? Вие всички си представя-

те един механически процес. Умният човек може да прекара и през най-малкия прозорец, да привлече тази струя въздух към себе си, а глупавият човек и при изобилието на въздух пак ще диша нечист въздух. Или да ви обясня малко по-другояче: ако недъгавият, хромият отиде при дървото, ще погледне нагоре, ще се помоли – дано да духне вятър, че да падне плод и да го вземе отдолу – той чака наготово. А здравият, умният човек ще иде, ще се качи на дървото или ще си вземе някой прът, ще бутне и ще си проточи ръката, за да вземе плода. За някои работи вие казвате: „Късмет!". Късмет има само за недъгавите хора. В този смисъл късмет ли е това? Аз ще считам за късмет, ако съм болен и седя под някоя круша и чакам да падне някой плод. Едно щастие е това, а късметът в света – това е разумният живот. Разумен ли е човек, има късмет, не е ли разумен, няма късмет.

Ще кажете: „Карма е това". Що е кармата[7]? Това са сплетени нишки на разумния живот на миналото и сплетени нишки на сегашния живот, на физическия живот. Ако търсите един живот на късмет или щастие, обяснявам какво нещо е щастието. Щастието е един Божествен процес – и ако ти влезеш и се свържеш с този Божествен процес, ще бъдеш щастлив, но ако не се свържеш с този процес, ти ще бъдеш нещастен, или не можеш да бъдеш щастлив. Ако се свържеш с процеса на щастливия въздух, веднага ще дишаш чист въздух, но ако не се свържеш, ще дишаш нечист въздух.

Та казвам: най-първо трябва да си определите отношенията, които съществуват. Вие имате отношения едни към други, имате отношения към баща си, към майка си – те са две важни отношения. Има една страна на семейния живот – тя е най-важна: отношението към едното – 1. Туй е отношение като към фигура, но на съзнателната единица отношенията; после, отношение към двете – 2. Или аз мога да напиша по друг начин единица – за мене и по този начин може. Какво трябва да бъде отношението към майка ти, към баща ти? От баща си ще вземеш силата на своя характер, на своята мисъл, а от майка си ще вземеш тази пластичност на своите мисли и чувства. От бащата ще дойде светлината,

а от майката ще дойде топлината. Не мислете, че майката може да предаде светлина, не: бащата в света – това е светилникът, майката е топлилникът. Топлина без светлина е наполовина топлина и светлина без топлина е наполовина светлина.

Та казвам сега: вие в Любовта ще добиете топлина, в Мъдростта ще добиете светлина. И всяка мъдрост, в която няма топлина, тя е наполовина мъдрост. Знание, в което няма топлина, е наполовина знание; и любов, в която няма знание, е наполовина любов. Та казвам: в този, сегашния процес, трябва не само да се говори – вие искате в сегашния живот да живеете щастливо на Земята. Хубаво е, но сегашният ви живот е само една малка плочица в един друг процес, който и за в бъдеще ще продължава, не само в сегашното. Вие сте дошли до един процес: не знаете пътя, по който сте минали от самото начало, или самото начало не знаете.

Тук наскоро беше една българка и ми каза, че на нея ѝ се открило, че била жена преди 6 милиона години – като била преродена къде е била. Е, какво ще кажете? Разправя жената такива работи: че преди 6 милиона години ѝ се открило на нея къде е била. Вие ще кажете: „Е, на мене защо не се открива? Аз не зная защо на нея ѝ се е открило“. Е, как ще я разберете. Ако тя започне да ви разправя с ония символи, това е един такъв объркан свят, че и тя като го разправя, не го разбира. Преди 6 милиона години се родила: аз разбирам, тя го мисли, но аз отивам още по-далече. Не говоря за онези причини, които са я заставили да се роди там. Родил се е някой жена: кои са причините, които са го заставили да се роди жена? Родил се е мъж: кои са причините? В раждането има един закон, който определя нещата. Е, как е станало самоопределянето във вашите умове? Вие нямате никакви спомени, не знаете кога сте дошли на Земята, преди колко милиона години, а при това имате високо понятие, искате нещо грандиозно. А ако ви пита човек къде бяхте преди един милион години, къде слязохте?

В Бога вярвате, в това вярвате, в онова вярвате, а имате такова голямо невежество. И като разправяте на хората, разправяте, разправяте, и туй, което разказвате, е толкова ограничено, смешно. Ти казваш, че ще идеш на Небето при

ангелите, в Рая. Какво е това Небе, тия ангели какви са? Тия ангели имали крила. И птиците имат крила. Това са символи – ангелите не приличат на птици. Един ангел се отличава с това, че като събереш цялата опитност на цялото човечество от милиони години, този ангел има повече опитност. Неговото съзнание е тъй будно, че всичко знае – един мощен Дух е той! Той не ходи да се рови като някой червей в дърветата да прави дупки, а работи за благото на своите ближни. Един ангел работи за другите, разбирате ли; а не както тук – всеки иска да си има една къща за себе си. А на Небето всеки ангел работи за всички и всички работят за един. Каква грамадна разлика има между понятията на хората и живота! И ние сме праведни!? Ние мислим по един начин, а живеем по друг начин.

Та казвам: има известни болни работи в света. Аз по някой път не искам да ги зачеквам, понеже някой път, за да се чисти една рана, ще причиниш на човека много по-голяма болка. Някой път е по-добре да не буташ известна рана, но има рани, които трябва да се бутат, понеже ще се превърнат на една живеница. Не е право да се казват погрешките, но и съвсем да не се казват – друга една опасност има. Не оставяйте нито една ваша погрешка неизправена. Моето щастие не седи в знаенето на вашите погрешки: да зная всички ваши погрешки, значи да стана нещастен – нищо повече. Когато един ми каже една своя опитност, някое свое нещастие, това ни най-малко не ме радва. Какво ще ми допринесе, като ми разправя за своите нещастия? А когато някой ми разправи за онова, хубавото, великото в живота, за своето знание, за своите добрини – не от личен характер, а как се е учил в училището; като ми разправя как е побеждавал мъчнотиите, че много пъти е бил поставян на известни изкушения, аз казвам: какъв герой! А някой ще разправи, че е напуснал училището, че не е завършил. Турили го някъде проповедник – напуснал, не работил; учил нещо – напуснал: навсякъде, където е минал, всичко е напуснал. И найпосле казва: „Съвсем съм я загазил“. Е, какво мислиш, че помага? „И аз не зная какво да правя.“ За жена не го бива, за учител, за съдия, за слуга, за адвокат, за бакалин не го бива. За какво го бива само? Турците казват: имало един, че като

дошъл, казват му: „Какъв занаят знаеш?“. Той само се научил да казва: „Евет, ефендим!“ – туй можел да казва много хубаво. Казва: „Другите работи колкото пъти съм ги казвал, все съм имал нещастие, а на „евет ефендим“ – не!“.

После, всички ви предупреждавам в едно: в похвалите и в укоренията всякога има известен примес, който не е добър. Дойде някой да те хвали – защо? Или някой ме укорява: и единият, и другият са заинтересувани. Когато аз ще похваля един човек, трябва да го похваля. Не че това не е добро, но похвалата трябва да съответства на онази реалност. Казвам: „Ти ми направи една много голяма услуга, благодаря ти много“. И на този човек му подарявам една отлична класическа книга; книга му давам – да чете. Това е похвала: давам ти я, защото одобрявам твоята постъпка. А аз дойда и кажа: „Ти си даровит, ти си талантлив, втори човек като тебе няма!“. И го видиш – на друго място той другиго хвали и казва: „Като тебе няма друг“. Ти седиш, но след туй, зад гърба ти, той казва: „Понамазах му малко колата. Тщеславен е, обича все да го похвалят“.

И при укорението е същото. Укоряваш един човек – пак си заинтересуван. Той е художник; кажи му: „Неприятно ми е, но този нос, както си го нарисувал – на такова лице такъв нос не се слага. И в действителния живот не е така.“ „Ама аз употребих всичкото си усилие.“ „Употребил си, но виж го този човек, ето обекта – носа му не си нарисувал както трябва!“ „Ама ти не си художник.“ „Не е въпросът, че аз не съм художник: туй, което ти казвам, право ли е, или не? Ти като изправиш този нос, не е заради мене, но заради тебе е – твоята картина ще придобие цена. Ако не го изправиш, ти като художник ще загубиш“.

Ако вие изправите вашите погрешки, то е за вас, а не заради мене. Вашето тяло, вашето лице, вашата воля, вашият ум ще добият цена пред невидимия свят – ще имате цена и един ангел да ви види, ще каже: „Ето един човек, който ние бихме обичали да видим!“. Вие искате вашето лице да е мазничко, да е червеничко, да е валчесто, да прилича на месечинка. Аз бих желал да има – два мускула да има в лицето на доброто, но те да са хубаво изразени, и като ги видя,

да кажа: виж колко са хубави тия мускули. После има една черта в клепачите, която показва Истината; и като видя тази кривина, казвам: колко хубава е тази линия. И казвам: можеш да разчиташ на този човек. А някой път виждам, че един човек мисли да те излъже, стотинката ще разпредели и ще ме убеждава: „Това ми е навик“, казва той. Да, да, лъжата е един навик.

Та казвам: вие седите тук и аз искам да избия един клин из умовете на хората. Вие при мене някой път, някои от вас, сте взели един билет и чакате да се тегли моята лотария и да спечелите нещо. Нищо няма да спечелите: учението, което аз проповядвам, не е една лотария, а иска хората да работят, работа се изисква! Да ви представя какво нещо е работата. Когато аз работя за хората, това за мене е мъчение; когато работя за себе си, това е труд според мен, а когато работя за Бога, това е работа. Казва един: „Да се трудя“. Отговарям: за себе си работиш. Казваш: „Много е мъчен животът!“ – за хората работиш. Като се трудя, казвам: за себе си работиш. Това е мъка – за хората да работиш, мъчение е то: никой не е доволен от твоята работа, никой не те възнаграждава. Трудиш се заради хората... Пък като работиш за себе си, ти сам не можеш да оцениш работата си и не си доволен от своята работа. Затуй работа е само за Бога, понеже Той е съвършен в света – като работим за Него... Сега не казвам аз да не работите за ближния си, но единственото нещо, което може да компенсира труда ни, то е да работим за Бога. Като работим за Него, нашият труд и нашето мъчение от Божията работа ще се превърнат, ще се уравнят от онова, което спечелим там – и ще имаме да си платим дълговете на Земята.

Сега необходими са тия, новите възгледи. По какво се отличават новите възгледи? Щом придобиеш един нов възглед, ще ти олекне на сърцето, ще ти олекне на ума – светлина ще имаш. Щом нямаш възглед, всякога ще имаш един товар непоносим. И мнозина от вас проповядвате за Бога – вие вярвате в Бога, но намерите се в едно болезнено състояние, надойдат лекарите и кажат: „Ти си осъден да умреш“. Но казваш: „Аз имам вяра в Бога“. Хубаво, ще опитат те тво-

ята вяра. Почни да работиш! Мислиш ли ти, че ако идеш да се помолиш на Бога, искаш да останеш? Една българка ми разправи: идват при нея и ѝ откриват, казват ѝ: „След толкова години ще се случи едно нещастие – или ти, или синът ти трябва да умре. Избирай сега!“. Тя казва: „Не искам аз да умра, искам да живея, за да работя за Господа. А пък синът ми ако ще трябва да умира, аз тълкувам това така – то е негова работа. Той да определи, да избере дали да умре, или не. Но аз, понеже обичам сина си, не искам той да умира; но туй е моето желание, не зная неговото положение какво е. Тогава ще питате него – иска ли да умре, или не“.

Ако ти искаш синът ти да не умира, тогава той трябва да ти бъде роб. Ако кажеш да бъде щастлив – ще бъде щастлив; ако кажеш да бъде нещастен – ще бъде нещастен. Тогава къде е свободата на сина ти, къде е разсъждението? Тя казва: „Искам да живея, не искам да умирам“, и ме пита: „Какво стана сега: защо ми казват така – или ти, или синът ти?“. И синът после умира, а тя ми разказва: „Какво беше чудното: аз когато тъжах и скърбях, всички светии отвънка на двора играеха хоро, с музика, затова, че синът ми е умрял“. По български ми говори: „Пък аз скърбя и се чудя на себе си: какво ги кара тях да се радват и какво кара мене аз да скърбя? Я ми го изтълкувай сега“. Аз казвам: я ми го изтълкувайте вие – ако всичките кокошки в курника скърбят за една другарка, че са я взели, а всички, които са изяли кокошката там, играят, питам: кой ги кара да играят? Е, спечелили са: като умира един от този свят за другия горе, горе играят, понеже са спечелили, а тук ние страдаме, защото сме изгубили нещо.

Смъртта е една загуба на Земята, но ако смъртта е една печалба, няма какво да скърбим. Така се разсъждава: от единия свят към другия. Но ако има едно съответствие между двата свята, в единия свят се балансират или се уравняват процесите, които съществуват. Трябва да умреш в един свят, за да живееш в другия. Какво подразбира това, как трябва да тълкувате процеса? Сега от вашето гледище за да обясня този процес, аз разсъждавам за себе си, а не заради вас. Част от житото на своя хамбар трябва да хвърля в

земята – изгубено е то за мене. Но тази загуба може да се компенсира само с идеята, че туй жито ще израсне и може да даде 10 пъти повече, отколкото съм хвърлил. Тогава вече не съжалявам и тогава в мене се ражда идеята, че житото не умира, а това жито ще принесе своя плод. Казваш: „Защо страдам?“. Следователно страданията, несгодите вътре в живота, ако не се компенсират... Аз не искам вие да страдате... Ще страдаш, но трябва да разбираш защо страдаш, ще намираш причините на твоите страдания. Някой казва: „Не му мисли!“. Аз не казвам: не му мисли – ти мисли, но ще си обясниш нещата и това обяснение, което ще намериш, да е вярно. И туй е заключението, което ще дам: че ако е вярно това, житото ще израсне на пролетта, през лятото ще узрее и като го ожъна, ще го туря в хамбара и ще видя, че не съм хвърлил напразно това жито.

Сега вие какво правите от вашето жито в хамбара, дали ли сте нещо? Отиват при един богат банкер две моми, за да искат пари. Едната застава тъй – сериозна и горда; той казва: „Извинете, госпожице, нямам пари! Бих желал да ви услужа, но не мога, извинете!“. Другата идва, пооглежда се весело, с една усмивка, поусмихва се, той ѝ казва: „Госпожице, колко обичате? В касата има пари, колко искате?“. Една усмивка да е, но да знаеш как да я дадеш. Аз не ви говоря за онези привидни усмивки, но за една усмивка, която да излезе от душата ти, да означава една истина. Ще кажете: „Е, платила ли си е тази усмивка?“. Тя си е платила парите, разбира се – една усмивка струва толкова. Банкерът казва: „Ето, вземи парите! Твоята усмивка струва 10 хиляди долара“. Че ако за една ваша усмивка хората не искат да ви дадат един долар, аз не зная каква е тази усмивка. Сега туй не го вземайте буквално, лично.

Казвам някой път, че ние сме заобиколени с един разумен свят, със същества, които са крайно разумни и се интересуват от нас и ни изследват, тъй както ние изследваме мухите, растенията – така и те се интересуват от нас. Интересуват се, понеже има нещо, което да придобият. Ангелите имат особена любов към хората и това си има причини. Аз няма да обяснявам, но има защо да ги обичат. И хората по

някой път обичат ангелите – защо? Има защо: когато един ангел дойде в дома ви, той носи всичкото щастие; когато дойде един ангел от светлите места, всичко в дома ви ще тръгне. Светия или ангел – те почти са равни. А когато влезе един ангел на тъмнината, тогава от този ден започват всичките нещастия във вашия дом. Нещастията в нашите домове се дължат на посещенията на тъмния ангел. Скъсали са те на изпит – тъмният ангел те е посетил; боледуваш – тъмният ангел те е посетил; пропаднал си – тъмният ангел те е посетил. Ти казваш: „Тъй била Волята Божия!“. Но дойде ли светлият ангел, ще издържиш изпита си, печалба ще имаш: ти, жена ти, наредят се и децата ти – и всичко се измени, и всичко е в ред. Зависи в живота кой ангел те е посетил. И ангелите, като ходят, и те посещават хората – и от това веднага се изменя целият ред на нещата.

Писанието казва: „С какъвто дружиш, такъв ставаш“. Ако ти дружиш с ангелите на Светлината – аз не ги вземам за отвлечени, тия ангели някой път вие ги срещате и разговаряте с тях. Ангелът ви срещне и се поусмихне малко, казва: „Как сте?“. Ти си кажеш: „Този човек като че ми е познат“ – и се усмихнеш: „Накъде отиваш?“. Той ще ти отговори: „Някъде“, но от този ден ти все казваш: „Срещнах един човек, но то беше една усмивка... Очите му много ми харесаха – и от този ден ми провървя!“. Ти си срещнал този ангел на Светлината – и от тоя ден всичко ти тръгне напред. А срещнеш някого някъде, както онзи, когото го е тъпкала една мечка, че три години е боледувал. Среща го този ангел, тъмният, в мечката, та три години боледувал той и всичко му тръгнало назад. Казваш: „Да те пази Господ да те тъпче мечка!“. Да те пази Господ от тъмния ангел – ще размъти сърцето ти, ума ти...

Та казвам: не трябва човек да си играе с природните сили – трябва да имаш знание и да разбираш тяхното естество. Трябва да разбирате естеството на всяка една ваша мисъл, трябва да разбирате характера на всяка една мисъл – и трябва да учите сега. Че не го знаете още – нищо, но трябва да знаете естеството на всяка една ваша мисъл: какво може да произведе тя във вас. Трябва да знаете естество-

то на всяко едно ваше желание и какво може да произведе то във вас. Вие казвате: „Господ ще се погрижи“, но Господ изисква ние да учим в този свят, да разбираме нещата тъй, както Той ги разбира. Че какво значи да вършиш Волята Божия? Ти не можеш да вършиш Волята Божия, ако нямаш Неговите разбирания; ти не можеш да вършиш Волята Божия, ако нямаш Неговия ум; ти не можеш да вършиш Волята Божия, ако нямаш този, Божествения Дух, в себе си.

Сега друго е да кажеш: „Че може ли човек да има Божия Дух?“. Може: Бог е щедър и иска всичките ония Негови същества, които са излезли от Него, да имат това, което Той има. Да имат Неговия Дух – това е Неговото желание! Той което желае, не го налага: оставя всеки един според свободата, която има, това да направи.

Сега аз оставям въпроса недовършен, оставям вие сами да мислите. Досега аз разсъждавах, а сега оставям вие да разсъждавате. И после от вашите разсъждения аз ще ви слушам: вие като разсъждавате, после аз ще почна да разсъждавам – така една обмяна да стане. Сега аз разсъждавам – и ще видите кои неща са прави и кои неща не са прави. И според вашето разсъждение...

Има две течения в един човек: едно Божествено и едно човешко течение. Дръжте се за Божественото, за да израснете и да имате Божието благословение за в бъдеще.

Божията Любов носи пълния живот. (три пъти)

Сега на упражнения вънка!

4. лекция, 18 октомври 1933 г., София, Изгрев

ЕЛЕМЕНТАРНИ, СЪЗВУЧАЩИ И СЪГРАЖДАЩИ МИСЛИ

Добрата молитва
Размишление

Сега ще прочета 42. глава от Йеремия, стихове 15. и 16., които ще вземете за размишление.

Египет е символ на материалното в живота, което плаши хората. Хората все в Египет отиват – който иска да оправи работите си, отива все в Египет.

(*Учителя показва една хубава круша.*) Тази круша е започнала много хубаво, идеално, но някакво същество е влязло в едната ѝ страна, вследствие на което е развалило цялата ѝ форма. С това именно се е спряла и цялата ѝ еволюция, а първоначално тя е имала много хубава форма. Едната ѝ страна е съвършено осакатена, недоразвита, което се дължи на един посторонен живот в самата нея, който има съвсем други стремежи, други интереси. Този живот ни най-малко не се грижи за нейните интереси, а мисли само за своите – какво ще стане с крушата, той даже и не иска да знае.

По същия начин и човек се осакатява от известни мисли, които влизат в него. И тази краска на крушата вече е изкуствено променена, тя представлява едно болезнено състояние. Има една област в живота, дето всичко, което знаем, е разхвърляно, няма никаква връзка. Ти вярваш например в Бога, обичаш хората, но всичко това е разхвърляно, няма никаква връзка, не представлява някакво цяло. Когато някой седне да яде, какво добива при това ядене – добива ли той някакво голямо знание? Все има някаква философия, някакво разбиране. Казвам: има мисли, желания и постъпки, които са елементарни, има мисли, желания и постъпки, които са съзвучащи, и най-после има мисли, желания и постъпки, които градят.

Питам: яденето към кой процес спада, като яде човек, ще стане ли по-учен? Той няма да стане по-учен, но все ще придобие нещо. Яденето спада към съзвучащите процеси. Човек трябва да се стреми към съзвучието, за да придобие нещо. И наистина, човек не може да работи, ако не яде – чрез яденето той все придобива нещо, придобива енергия. Човек се среща с хора и трябва да придобива някаква енергия. Значи съзвучието е процес, при който се придобива енергия. Ако няма енергия, с какво ще работи?

Като изучавате източната философия, там ще ви говорят за Девакана[8], за Причинния свят, за Нирвана[9]. Сега всички хора са в Нирвана, защото са неврастеници. Защо хората не могат да останат в Девакана, какво представлява Деваканът? Деваканът представлява високото, девственото място. В Божествения свят *дева* означава най-високото място, дето Божеството се проявява и до което човек не може да достигне. Чувствата, мислите, душата и духът на човека не са подготвени за това място – като влезе в този свят, той няма достатъчно средства, за да остане там. Ако отидете в Англия и нямате пари, колко време можете да останете там? Наскоро един богат евреин ми разправяше, че изпратил сина си в Палестина, но не го приели там, понеже нямал 70 английски лири. Който отива там, непременно трябва да има в джоба си 70 английски лири, за да не бъде някому в тежест. Такива са англичаните.

Сега вие схващате живота повърхностно: че като кажете, че Бог е Любов, трябва да седите и само да ядете и да пиете, да ви е приятно. Всички искате да живеете така, докато един ден умрете и кажете: „Нищо не можах да постигна!“. Какво искахте да постигнете? Да кажем, че сте искали да станете музикант. В какво седи музикантството, достатъчно ли е да вземете една цигулка и да стържете само? Ако стържете, ще раздразните въздуха и ще си въобразявате, че свирите. Такъв музикант аз го уподобявам на рибар, който ходи само да мъти водата и някой път улови някоя риба, а някой път нищо не улавя. Ако хване една риба, той ще я опече, ще я изяде. Какво е търсил в тази риба? Ако той може да употреби намясто енергията, която е извадил от рибата, добре, но ако не може да я употреби, нищо не е придобил.

Та и музикантът, като свири, търси нещо из въздуха, за да го улови, както рибарят лови риба от водата. И музикантите са рибари: ходят навсякъде, размърдват въздуха, дано уловят някоя риба от него. Музикантът свири всеки ден, докато намери една риба; като улови рибата, той престава да свири, оставя цигулката настрани, не свири вече. Защо не свири? Той пече рибата – яде човекът; като огладнее, пак взема цигулката да свири – търси друга някоя риба. Хората казват: „Добър е този музикант“. Това е първото елементарно положение на музиката. Тъй щото музиката има една първична, елементарна страна, има и една съзвучна страна, има най-после и една съграждаща страна. Някой казва: „Да бъда музикант, да зная поне малко да свиря“. Добре е човек да свири, но той трябва да знае защо да свири. Като свири, той трябва да изкара нещо за себе си от това свирене.

Казвам: първо човек трябва да стане учен. Какво ще добие той от науката, кое е онова, което трябва да ни занимава в науката? Науката е средство, което може да ни освободи от несгодите, при които живеем. Ако науката не може да ни освободи от несгодите, при които живеем, ако тя не може да ни освободи от робството, в което сме изпаднали, тя не е истинска наука. Науката рано или късно трябва да ни освободи от смъртта, от несгодите, от сиромашията, от болестите, да стане средство да влезем в правия път. Та сега на тази круша ѝ трябва наука. Червеят, който е влязъл в нея, е спънал развитието ѝ. Тя е започнала един грандиозен палат, а червеят е влязъл в нея и е развалил работата ѝ. Ако не беше влязъл той, тя щеше да струва и десет лева, но сега едва ли може да струва един лев.

Сега аз искам да поставя нещата правилно. В хората има един личен елемент, който разваля целия живот. Той е едно болезнено състояние. Да кажем, че минавате покрай някой човек и той ви поглежда накриво. В какво седи кривото поглеждане? Ти си се приближил при този човек по-близо, отколкото трябва, вследствие на което той те е погледнал накриво. Ти само констатираш факта, че той те е погледнал накриво, но не си обясняваш защо именно те е погледнал така. Ти казваш: „Този човек не трябва да ме гледа накриво!“. Питам: как ще изправиш сега погрешката си?

Сега ще ви приведа един пример. Преди 20 и повече години един български офицер, мой познат, служеше близо до сръбската граница. Един ден той искаше да ме разведе, да ми покаже една живописна местност. Както сме се разхождали, без да забележим, минали сме в сръбската граница. По едно време иде един сръбски войник с пушка в ръка и моят познат ми казва: „Да се връщаме бързо, защото ще отидем в Белград!“ „Отде знаеш, че ще отидем в Белград?“ „Сърбите са много строги“. Сега вие отгадайте: ходихме ли в Белград, или се върнахме назад? И какво трябва да направим, за да не отидем в Сърбия? Като дойде сръбският офицер, ние му казахме, че по погрешка сме навлезли в тяхната граница. Той излезе много добър човек – веднага ни показа едно близко село, отдето можахме да се върнем назад. Питам: кои са причините, че този военен се отнесе с нас много добре и не ни заведе в Белград, както се опасяваше моят познат? Първата причина за това беше във войника – той беше добър, учен човек, имаше хубаво чело, отворени, ясни, открити очи. Като ни видя, сам се засмя и в усмивката му се четяха следните думи: „Какво да правим и ние? Дотегна ни цял ден да обикаляме с пушката да ловим този-онзи, че минали границата, но какво да правим? Това са наредби временни. Един ден, когато се освободим, ще се махнат тия граници и тогава хората свободно ще минават от една държава в друга“. Той не каза тези думи, но те се четяха в лицето му.

Сега вие ще кажете, че това става само със Сърбия. Че всеки от вас не е ли една държава? Личният живот е една държава. Някой е недоволен от някого; той дойде и му казва: „Защо си минал през моята градина? Ти знаеш ли какви са законите, ходи ли в консулатото да вземеш разрешение за това?“. Когато казвате, че някой не ви разбира, питам: какво нещо е неразбирането? Това значи, че някой е навлязъл в твоята държава. Като казвате, че някой не ви зачита, това значи, че той не зачита вашата градина. Има една правилна обхода, която всички трябва да имате предвид. В какво седи тази обхода? Ако някой ви е погледнал накриво, как може да се изправи това по отношение към вас? Има

три начина, по които той може да измени отношението си към вас. Първият начин, според условията, при които сега живеем, е да му покажете една торба със злато. Той веднага ще се засмее и ще измени отношението си към вас.

Ще кажете, че това е егоизъм. Егоизмът днес съществува навсякъде. Лошото на егоизма седи в неразбирането на отношенията на нещата, които съществуват, както и между мислите, желанията и постъпките, които сега съществуват. Човек например мисли, че ако забогатее, и животът му с това ще се подобри. Така ли е всъщност, с вашето забогатяване положението ви ще се подобри ли, положението на света ще се подобри ли? Ни най-малко; нито пък ако осиромашеете: положението на света ни ще се влоши, ни ще се подобри. Ние мислим, че като забогатеем или като осиромашеем, ще стане някаква промяна. Това е едно заблуждение.

Ето как гледам аз на въпроса. Ако напълня една стомна с вода, какво е придобила тази стомна? Тя е ценна за другите, но не и за себе си. Ако пусна тази стомна отвисоко, като е пълна, тя има по-голяма възможност да се счупи, отколкото ако е празна. Аз не казвам, че стомната не трябва да се пълни, но и като празна, и като пълна, сама за себе си стомната има една и съща цена. Преди всичко стомната никога не може да бъде празна – и като е празна, тя пак съдържа в себе си въздух. Сега, като богати, вие сте една пълна стомна, като сиромаси сте празна стомна. В какво седи вашето щастие или нещастие? Ако сте богати, щастието ви седи в мисълта, че сте богати; ако сте празна стомна, нещастието ви седи в мисълта, че сте сиромаси.

Сега ще приведа същата мисъл в друга форма. Ако богатството, което в даден случай е щастие за вас, и сиромашията, която в даден случай е нещастие за вас, се изменят според условията, тогава и мисълта, че сте богат, ще почне да ви смущава. Представете си, че сте богат и минавате през една област, дето има разбойници, които могат да ви хванат и да ви убият – тогава пак ли ще се считате за щастлив? В този случай богатството ви ще ви смущава, ще търсите начин да се освободите от него. Ще кажете, че тази мисъл е неестествена. Тогава да направим мисълта по-естествена.

Ако имате една тлъста кокошка, тя представлява от себе си известно богатство и същевременно има шанс да живее по-малко време, отколкото ако беше слаба. Вие обичате тази кокошка и я хващате да я заколите. Тя може да кряка, колкото иска, но вие я обичате и ще турите ножа на врата ѝ. Какво е придобила кокошката с нейното богатство? В случая тази мазнина е послужила да изгуби тя живота си.

Та сега и вие искате да бъдете богати. Хубава е тази идея, но вие трябва да разбирате условията, при които живеете, трябва да знаете богатството, което търсите, ще ви допринесе ли онова благо, което ви е необходимо, или няма да го донесе. Ако богатството ви донесе благото, което търсите, то е добре дошло, но ако не го донесе, то не ви е потребно. Някой казва: „Аз не искам да бъда богат!“. Вие трябва да знаете дошло ли е времето да бъдете богати. Да допуснем, че всички хора искат да бъдат богати: какво трябва да бъде положението им тогава?

Сега да преведем тази мисъл, за да може да се използва. Като имам предвид условията на живота, мъчнотиите, при които се намираме, както и икономическите условия на живота, вие се плашите и казвате: „Как може да се живее без пари?“. Може да се живее без пари. Казвате: „По-добре е да имаш двама слуги да ти помагат, отколкото сам да работиш. Или за предпочитане е десет души да работят на нивата, отколкото ти сам да работиш“. Така е, но имаш ли достатъчно храна и пари да платиш на тия работници? Ще кажеш, че те трябва да работят от любов. Да, те ще работят сутринта от любов, на обед от любов, но на другия ден вече няма да дойдат. Такова е становището при сегашното положение.

Ние обаче имаме съвсем друг възглед по тези въпроси. Гледам млади братя и стари сестри, млади сестри и стари сестри какво правят. Някоя сестра извади огледалото, погледне се и казва: „Остаряла съм вече. Каква бях едно време!“. Защо се оглежда тя? Иска да се хареса – нищо повече. Аз съм наблюдавал много стари баби и съм правил опити с тях. Казвам на старата баба: „Бабо, огледай се в огледалото!“ „Няма какво да се оглеждам!“ „Не, аз имам едно особено огледало, в него се огледай, то вижда много добре.“ „Дай тогава огледалото“. Вземе огледалото, огледа се и казва:

„Е, синко, каква бях едно време! Колко момци лудуваха по мене, китките ми вземаха!“ „Защо момците крадяха китките ти и не ги оставяха на главата ти?“ „Е, навик е това“. Като вземат китките от главите на момите, те мислят, че ще им вървят работите добре. Ако някой от вас може да ми даде по-добро обяснение за вземането китките от главите на момите, аз бих желал да го чуя.

Миналата вечер бях на един концерт, свиреше една виолонистка, та публиката ѝ даваше букети в знак на одобрение на нейното свирене. Питам: какво отношение има между свирането и тези скъсани цветя? Тя свири, а публиката ѝ дава цветя, букети – то тези цветя препятстват на пеенето, на свирането. Имаше случаи, когато цигуларката се смущаваше, нещо пречеше на правилния ход на свирането. Това се дължеше на цветята, които тя получи – миризмата им противодействаше на свирането. Правилно е да се дадат тия цветя на другия ден, след като тя свърши свирането: докато тя е на сцената, цветята развалят пеенето или свирането. Хората обичат букети от скъсани цветя, но това е едно голямо нещастие за тях – по-добре е цветята да си живеят. От ваше гледище с какво може да изкажете благодарността или признателността си към една певица или една цигуларка?

С какво може да замените цветята? Аз бих занесъл на една цигуларка или на една певица една хубава круша и ще ѝ кажа: „Сега, след като свърши свирането, заслужаваш един хубав обед с тази круша“. Това вече има практическо приложение. Сега, ако вземете това нещо буквално, вие ще превърнете целия строй на нещата. Ако на всички певци или музиканти се дават хубави круши, ябълки или други плодове, всички вестници ще почнат да разискват върху този въпрос: как да се замени даването на цветя с даване на плодове. Това не се отнася до буквата на нещата. Аз вземам този въпрос само за изяснение.

Има известни навици, известни характерни черти в хората, които мъчно могат да се поправят. Например представете си, че ви дам като правило в живота никога и никъде да не се почесвате – какво ще направите? Кой от вас може да издържи на това правило? Тъкмо при това правило ще започне да ви сърби тук-там и ще пожелаете да се почеше-

те. При това много хора не знаят как да се почесват. Те се чешат така силно с ноктите си, че разкъсват дори кожата си, а чесането трябва да става толкова леко, така нежно, че едва да допирате ноктите си до кожата. Особено старите хора се чешат много, защото минават в една област на статическо положение, в мързеливо състояние. Сърбежът иска да им покаже, че като живеят по този начин, скоро ще платят. Аз съм виждал стари хора, които викат внучетата си и ги карат да ги чешат по гърба. То пъхне ръката си в гърба вътре и започне да чеше, колкото сила има. Защо иска това нещо старият? Идвало му добре някак си.

Това не е право положение. Сърбежът на дядото е изпратен от Природата, която иска да му каже, че той трябва да се подмлади, да измени своите мисли и чувства, да излезе от това статическо положение. Сърбежът се дължи на набиране на енергия, която трябва да се пласира. Иначе тя предизвиква известно напрежение, което се изразява в сърбеж. В живота на стария става някакво ферментиране, което иска да излезе навън. Дядото викне внучето си и като го почеше то, благодари му. На другия ден той пак вика внучето си да го почеше, но с това работите не се уреждат, нищо не се постига. Мнозина се оплакват от сърбеж на краката. Хубаво е това движение, което правите при чесането, не се плашете от него. Щом имате сърбеж, седнете на едно място, концентрирайте мисълта си и почнете мислено да отивате по високи места. Качете се на Хималаите, на Монблан, на Юзбек в Америка или на Слънцето, на Луната или на някое друго високо място. Правете такива разходки в мисълта си и ще видите, че след известно време ще настане във вас някакво успокоение: тази излишна енергия ще се трансформира, ще влезе в работа.

И тъй, основната мисъл е да изучавате свойствата и качествата на своите мисли. Когато в човека се наберат елементарни мисли, които предстоят за обработване, а не могат да се обработят, и по някакъв начин се спре техният път, тогава настава този сърбеж. Този сърбеж може да бъде в краката или в гръбначния стълб, или на главата, но дето и да се яви, той има особено значение и показва начина, по който трябва да се работи. Ако сърбежът ви е в краката,

това показва, че вие трябва да бъдете енергичен, да правите добро. С други думи – любовта ви не трябва да има материален израз. Например не трябва да казвате, че не е нужно сега да работите, но като дойдете втори път на Земята, тогава ще работите. Тази философия не трябва да я поддържате. Човек трябва да работи много, докато е на Земята. И старият човек трябва да работи на нивата като младия. Старият трябва да прави много повече опити, отколкото младият, или поне като него. Младите ще правят опитите си по един начин, а старите – по друг начин; младите ще работят по един начин, а старите – по друг начин.

Сега да свържем мисълта. На нас ни казват, че след като умрем, ще отидем в онзи свят. Това е само за да развием нашата фантазия. Вие умирали ли сте, та да знаете какво нещо е смъртта? Вие сте умирали много пъти, но не помните. Умирането е ужасен процес. Не е въпросът как е било в миналото, но важен е сегашният процес на умирането. Представете си, че сте здрав човек, но по едно време започвате да усещате затруднение в дишането: нещо ви души, смущавате се – и след всичко това хората започват да ви утешават, че като умрете, ще отидете при Бога. Аз се спирам върху процеса на умирането. Не е въпросът да не умираш, но ако умираш, поне да умреш по най-лесен начин. Много пъти човек умира, но не доумира. Някои казват, че човек все трябва да мисли за умиралка. Не е въпросът да мисли за умиралка, но човек трябва да се освободи по един правилен начин, да мине от този в другия свят по най-лесен начин.

Че ще се ходи в другия свят, това е така, но човек трябва да намери най-лесен и правилен начин, по който да отиде. Понякога човек може да се задръсти в най-трудни пътеки, и докато мине в другия свят, ще прекара големи страдания. Аз не съм против страданията, но този и онзи свят съставят целокупен живот. Съвършените хора лесно минават от този в онзи свят. За тях представлява по-голяма мъчнотия слизането от онзи свят в този, отколкото качването от този свят за онзи. За тях е лесно да се освободят от тялото си, но докато се създаде тази обвивка, това тяло, с което човешката душа е оградена, те изпитват големи трудности. Докато си съгради това тяло, човешката душа е работила дълго време.

Не само тя, но и много други същества са работили заедно с нея и днес тя се усеща в това тяло като в замък затворена.

Сега вие живеете дълги години в това тяло, но кое е главното място, в което живеете? Вие знаете, че живеете в главата си, но нито един от вас не е влязъл съзнателно в стаята, която е определена като апартамент за неговото живеене. Та ако вие влезете в стомашния си мозък, под лъжичката, вие ще бъдете много радостни, ще имате и прозорци и ще се усещате като в своя стая – там ще има и радио, и съобщения. Колко правила ще има написани там? Всички тия правила седят неразгърнати и вие седите в тази стая затворени, не можете да излезете навън или не можете да влезете в къщата си.

Тези дни един от братята се качва на тавана да свърши някаква работа, но аз направих един опит с него, за да видя колко му стига умът. Влизам в стаята си горе и като излизам, заключих вратата, за да видя какво ще прави. Като се видял заключен, той не могъл да се сети да потърси друг начин за излизане и легнал да спи. По едно време една от сестрите каза, че този брат е затворен горе. Тогава аз отключих и той каза: „Поне се наспах“. Като се видял заключен, той взел да търси начин да излезе от вратата, отдето влязъл, и като не могъл да излезе оттам, престанал да търси начин за излизане. Не му дошло наум да излезе от прозореца и после по керемидите да се спусне – има начин за излизане. Питам: необходимо ли е всякога да излезете от вратата, през която сте влезли? Някога можете да се намерите в трудно положение, но не разрешавайте нещата всякога по един и същ начин. Много пътища има, по които можете да разрешите мъчнотиите си.

Преди години имах една опитност във Варна. Като бях в хотела, отидох да си взема въглища, но в това време вятърът блъсна вратата и тя се заключи. Сега какво да правя? Останах вътре – тя не може да се отключи, освен отвън. Огледах се оттук-оттам и благодарение на това, че намерих едно желязо, с което отворих вратата, излязох навън. Ако не бях намерил това желязо, трябваше да викам цял час, но кой щеше да ме чуе? Щях да остана затворен в тази стая. Като излязох от стаята, казах си: трябваше да подпра вра-

тата или поне прозореца да затворя, да не се блъсне вратата от вятъра. Но вятърът ме издебнал и затворил вратата сам. След това извадих часовника си – да видя за колко минути ще разреша задачата си. Всичко ми отидоха пет минути за тази задача, но с помощта на желязото.

Казвам: всички мъчнотии, които имате в живота си, се дължат на вашето невнимание, иначе тази врата ще се блъсне от вятъра и ще се заключи. Но сега да се върнем към онова, което може да ви ползва. Ти може да си цигулар, може да си поет, може да си философ – но като хора всички имате нещо общо. Или ти може да си светия, майка или баща – но като хора пак ще имате нещо общо. Като седнете на трапезата да ядете, всички ще ядете по един и същи начин. Музикантът, като огладнее, не му се свири вече. Това са съгласуващи мисли. Като се дойде до яденето, всички трябва да бъдете много внимателни, защото яденето е процес на трансформиране. Като ядете, освободете мисълта си от всички посторонни влияния. Седнете пред яденето спокоен и тих, като че от него ще се оправят всичките ви работи. Христос казва: „Аз съм живият хляб и който Ме яде, той ще бъде жив“.

Значи чрез яденето ти ще приемеш един урок направо от Бога. Като ядеш, ще ядеш с всичкото си благоговение, ще знаеш, че Бог ти е дал един урок и че животът от Него минава направо в тебе. С този живот ти ще разрешиш всичките противоречия. Най-първо ние гледаме на яденето, а после дохождаме до музиката, до поезията, до философията. И наистина, всички тия неща са второстепенни. Яденето, дишането, пиенето на вода, светлината, която придобиваме – аз наричам това Божествени мисли, чувствания и постъпки, които са най-важни. Те вървят по съвсем друга линия. Що се отнася до знанието, то няма да дойде по начина, по който хората продават знанието си, но по съвсем особен начин. Та като седнеш да ядеш, ще се освободиш от всичко ненужно и ще бъдеш благодарен, защото и твоята поезия и музика ще се радват.

При това никога не се лакоми да ядеш повече, отколкото трябва. Всякога оставайте малко гладни. Аз мога да ви кажа защо трябва да оставате гладни. В законите на Мо-

исей[10] е казано: „Когато отиваш да жънеш нивата си, не я доожънвай, остави на нея няколко класове тук-там, да има за бедни хора“. Като ядеш, не изяждай всичко в чинията си, остави нещо в нея. Аз познавам един българин, той като ядеше, всякога измиваше с хляб чинията си, но въпреки това работите му не вървяха добре. Аз го гледам и нищо не му казвам, а той казва, че така трябвало да се яде. Същият закон се отнася и до мислите: не желай да разбереш една мисъл докрай – това е лакомия. Не желай да бъдеш такъв поет, музикант или учен, че да няма втори като тебе – това е непостижимо: така ти ще намериш своето нещастие. Представи си, че си най-видният философ в света. Какво би направил при това положение? Представи си, че би желал да бъдеш най-богатият човек в света – какво би направил тогава? Ако при това пак бъдеш сам в света, какво ще те ползва това богатство?

Представете си другото положение: ако ви изпратят на Земята при сиромаси, при глупави хора – това е за предпочитане пред първото положение, защото ще има какво да изучавате. Някой казва: „Дотегна ми да се срещам с едни и същи хора“. Че вие още не се познавате. Мнозина ме питат какво ме интересуват хората, които са около мене. Аз казвам, че всички хора ме интересуват. Като срещам хората, аз чета по тях: по формата на тялото им, по главата и по лицето им, какво може да стане от тях, какви дарби е вложил Бог в тях, как са живели техните деди и прадеди. Всичко това е приятно и интересно за мене – цяла наука се открива. Даже и най-грозният човек е интересен за мене, най-грозният е силен човек според мене. Някои казват, че грозните хора били слаби. Не, който иска да стане силен човек, той непременно ще погрознее. Ти искаш да станеш богат. Можеш да станеш, но ще погрознееш. Ти искаш да станеш учен – и това може, но ще погрознееш. Защо? Защото тия неща са непоносим товар за човешката душа, т.е. те хвърлят по-голяма сянка върху човешките мисли. Ти си зает с много работи и твоето лице не е толкова весело. Ти имаш 10–20 хиляди души, с които трябва да се разправяш, но не можеш да насмогнеш. Красивият човек няма работа с толкова хора – майка му и баща му ще се грижат за него.

Та ако искате да се подмладите, вие трябва да се освободите от вашите чифлици, от вашите деди и прадеди, да се освободите от ненужния товар, който днес ви е непотребен. Освободете се от мисълта, че сте майки или бащи, че сте философи. Никакви майки и бащи не сте, това са заблуждения. Аз виждам много деца, които майката е увила в пелени: те плачат, протестират и казват, че са били видни философи, написали са по 30 съчинения. Майка му го натисне, не иска да знае, то вряка. Детето е било някакъв поет, но майката го тури в коритото, не иска да знае – то плаче, вика, роптае за тези ограничения. Майката казва: „Синко, не може да се живее с тази стара философия, с която си дошъл". Нова философия се изисква. За да се освободите от старата философия, Бог ще ви изпрати при някоя майка, която ще измени тая стара философия и ще ви подготви за нова.

Та мисълта, която искам да ви оставя, е, че всеки ден трябва да се обновявате. Старите, отживелите мисли трябва да бъдат като падналите листа на почвата и да се поставят пред корените на дърветата като тор. Сега трябва да турим само новото, сладкото вино. Човек трябва да държи в ума си най-хубави, най-нови мисли. Казвате, че това е трудна работа. Това е изкуство, но за онзи, който знае, е лесна работа. Ако се нервираш, трябва да си наложиш спокойствие, за да уредиш работите си. Нямаш пари – трябва да бъдеш доволен. „Ама ръката ме боли!" Ръката може да оздравее. Който знае как да си помогне, това е много лесна работа, но който не знае, мъчно е да се постигне. Аз съм ви казвал много начини на лекуване, но те са специфични. Всеки недъг има свой начин на лекуване. Има особен начин да се освободиш от неприятните си мисли. Има особен начин да се освободиш от неприятните си чувства, както и от недоволството в себе си. Казвате: „Да се молим на Бога!". Ако вие обичате Бога, достатъчно е да си помислите за Него и недоволството ви ще изчезне. Защо трябва да смущавате Бога със своето недоволство?

Всеки от вас е толкова богат, че ако аз бях на ваше място, никога не бих заменил живота си с живота на някой цар, даже и с живота на някой ангел. Вие казвате: „Да съм един ангел!", обаче аз не бих заменил живота си с живота

на някой ангел – този живот е за него. Когато аз не оценявам своя живот, значи аз не оценявам Божественото в себе си. Животът, който Бог е вложил в мене, е само за мен – и аз трябва да го ценя; животът, който е вложил в ангела, е за него – и той цени този живот. Следователно и вие трябва да цените своя живот, да сте доволни от него. Не казвам, че трябва да сте доволни от външните условия, но да сте доволни от възможността, че можете да работите и да оправдавате това, да се усъвършенствате. Като работите съзнателно, вие ще използвате и външния живот правилно. Сега вие сте готови да замените своя живот с живота на другите хора. Например една сестра би заменила своя живот с живота на един брат. Животът на сестрата е неоценим и животът на брата е неоценим. За всеки даден случай формата, която ви е дадена, е най-добрият живот, който може да ви се даде. Ако този живот не можете да оцените, и бъдещето, което ви се даде, и него няма да оцените.

Вие трябва да забелязвате какви промени стават във вас. Че сте били учени – вие пак ще умрете; че сте поети или музиканти – пак ще умрете. Че сте най-красиви, най-учени, най-богати, най-силни – все ще дойде ден, когато ще умрете. Казвате: „Поне ще се наживеем“. Чудна работа, аз не зная какво разбирате под думите *ще се наживеем*. Наживял се е само старият човек. Всеки, който се е наживял, той трябва да умре. Що е умирането? Този човек, който се е наживял, трябва да умре и после отново трябва да дойде на Земята, след това пак ще умре. Следователно умирането ще бъде като узряването на житото на нивата. Житото умира ли? То умира, преди да е израсло, но като го ожънат на нивата, то не умира.

И тъй, най-първо, справете се с вашите елементарни мисли – те са чисто физическият живот. Справете се с вашите съгласуващи мисли – те са чувственият живот; и най-после, справете се с вашите съграждащи мисли – те са животът на вашите постъпки. Сега вие трябва да намерите пътя, начина, по който да се справите с вашите елементарни, съгласуващи и съграждащи мисли. Може друг някой път да се спра върху някои основни правила. Не че нямате правила, имате,

но някои от тях са спомагателни правила, с които можете да работите. Като се справите с тия ваши мисли, и животът ви ще се облекчи малко.

Сега всички искате да промените целия си живот. Оставете тази мисъл настрани: животът, който сега ви е даден, с всички негови несгоди, е незаменим. Този живот Бог обича – Той ще го трансформира. Бъдете доволни от този живот, който днес имате, за да придобиете бъдещия живот, който Бог ще ви приложи. Никога не бъдете користолюбиви: да кажете, че искате да бъдете като еди-кого си. Не искайте да приличате на този, на онзи, но бъдете човек, доволен от живота си, и работете върху себе си. Не търсете анормалния живот, но търсете Божественото, което носи радост и веселие. Такива, каквито сте – това е най-доброто състояние, което имате сега. Не искам да кажа, че с доволството си трябва да спрете, додето сте стигнали, но вие още не оценявате това, което днес ви е дадено. В този живот седят хубави, велики заложби, които вие още не сте разработили. Бъдещето зависи от този живот. Това, което сега носите, то ще се развие след хиляди години – върху него ще работите.

Казано е: „Ако се не родите изново“. Новораждането е влизане в една област, в която нашият Божествен живот ще вземе друга форма, но животът ще остане пак същият, душата ще остане пак същата. В Писанието е казано: „Възлюбил е Истината, която е в човека“. Този живот наричаме „живот на Истината, която Бог е възлюбил“. Бъдете благодарни, доволни и радостни, че имате този Божествен живот в себе си. За този Божествен живот трябва да работим – за да дойдат добрите външни условия и да възкръсне този живот в нас и ние да възкръснем за него.

Отче наш

5. лекция, 25 октомври 1933 г., София, Изгрев

ЧОВЕШКИТЕ И БОЖЕСТВЕНИТЕ ПОРЯДКИ В ЖИВОТА

Размишление

Ще прочета 13. глава от Първо послание към коринтяните. Тя е четена много пъти, но повторението е майка на знанието.

Има неща в живота, контрасти, които не трябва да се разбират – тези неща никога човек не трябва да ги разбира. Какво можете да разберете например, ако имате една люспа от лук? Щом разберете, че това е лук, какво ще ви ползва тази люспа? Ако намерите една кост от някой цар или от някое животно и знаете това, какво ще ви ползва това знание? Това, че знаете, че костта е от някое мъртво животно, нищо няма да ви допринесе. Като знание все ще ви допринесе нещо, но няма да има никакво практическо приложение. Следователно това знание е потребно на човека само тогава, когато няма какво друго да прави. Не че това знание не е потребно, но не е съществено – то трябва да остане на последен план.

Сега мнозина от вас се интересуват да знаят своето бъдеще. Представете си, че вие сте болен, на умиране, и искате да знаете какво ще е вашето бъдеще. Вие сте на умиране, няма какво да е вашето бъдеще. „Но какво ли ще стане с мене, ако не умра?“ Това е друг въпрос вече. Ако умираш, нищо няма да стане с тебе. Или казваш: „Ако съм учен човек, какво бих могъл да направя?“. Ще направиш това, което другите учени правят. Или казваш: „Ако съм цар, какво бих направил?“. Ще направиш това, което и другите правят. Във всеки даден случай всеки мисли, че може да направи такова нещо, каквото и той не знае какво е. Какво можеш да направиш? Ще направиш това, от което хората имат нужда. Някои ще бъдат благодарни, а други няма да бъдат бла-

годарни; после и ти можеш да бъдеш благодарен, а можеш да бъдеш и неблагодарен от това, което си направил.

Този род разсъждения са необходими дотолкова, доколкото да държат съзнанието ви будно. Вие се намирате в положението на човека, при когото е дошъл един негов приятел и се разговарят. Тъкмо се разговарят, приятелят го бодне с една игла и той веднага се сепне, буден е; после пак се разговарят, приятелят му пак го бодне. По този начин през всичкото време на разговора той го държи буден. Питам: след като те е боднал 20–30 пъти, какво е придобил? Ами ти какво се ползваш? Какво беше първото, второто, третото и какво са и останалите бодвания, правите ли разлика между тях? Ползва ли се този човек от първото и от останалите бодвания? Ако този човек седи на стола и постоянно го бодват, ще иска ли втори път да седне на същия стол? И ако го питате защо не седне на този стол, той ще ви каже: „Седнете вие, аз вече седях на този стол."

Та понякога ние сами си създаваме известни неприятности в живота. Глупавият сам си създава неприятности със своите глупости, вярващият си създава неприятности със своята вяра. Ти вярваш например, че ще се разболееш, и се разболяваш. Ти вярваш, че ще забогатееш, и забогатяваш, вярваш, че ще остареш, и остаряваш. Вярата понякога причинява два различни резултата. Питам: кои са причините да мислиш, че ще се разболееш, и кои са причините да мислиш, че ще оздравееш? Някой път мислиш и вярваш, че Бог обръща внимание на твоята молитва – и така става; някой път мислиш, че Бог не обръща внимание на твоята молитва – и така става. Някога мислиш, че обичаш някого – и така е; някога пък мислиш, че не го обичаш – и така става. Кои са причините за това? В дадения случай какво се ползва човек, ако обича или ако не обича някого – какви са резултатите на тази ваша мисъл?

Сега идвам до друга една мисъл. Ако напиша два лъча в две различни посоки, какво ще кажете за тях? Който не знае и не разбира значението на тия лъчи, нищо не може да каже. Ученият, който разбира посоките на линиите, той ще каже: „Тук имаме две копия, обърнати в две противопо-

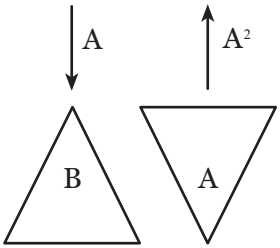

ложни посоки: едното нагоре, а другото надолу“. Все ще каже нещо. Или ако имате два триъгълника, също така обърнати в две противоположни посоки, какво можете да кажете за тях? На какво могат да се уподобят тези триъгълници? Ученият ще иска да си обясни защо единият триъгълник е обърнат нагоре, а другият – надолу? Един учен ще каже, че едното движение в триъгълника отива нагоре, другият учен ще каже, че движението на триъгълника *B* е надолу. Единият триъгълник показва стремеж за качване нагоре, а другият – стремеж за слизане надолу. Знанията, които можете да добиете от единия и от другия триъгълник, ще бъдат ли едни и същи? Няма да бъдат, те ще се различават; при това и двете линии в триъгълника *A*, по които ще слизате, ще се различават. И в двата случая ще имате два различни резултата.

Сега мисълта може да не е ясна – ще зависи отде ще тръгнете. Вие можете да тръгнете от две места: можете да тръгнете от горе надолу, а можете да тръгнете и от долу нагоре. Ако тръгнете от долу нагоре, ще имате един резултат, ако тръгнете от горе надолу, ще имате друг резултат. Тогава аз наричам слизането от горе надолу човешки порядки, а тръгването или движението от долу нагоре – Божествени порядки. Тогава имате и трето едно положение – обикаляне – това аз наричам духовни порядки. Значи когато съединиш два порядъка заедно: човешкия – от горе надолу, и Божествения – от долу нагоре, ще се образува един кръг. Значи двата стремежа заедно образуват в човека един кръг.

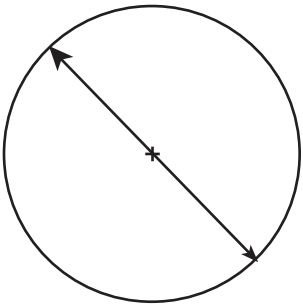

Ако разбираш смисъла на този кръг, ти ще имаш един разумен живот, ако не го разбираш, ще влезеш в един крив път. Всички неща, които не разбираш, са криви, а всички неща, които разбираш, са разумни,

а разумните неща – и те вървят по кривия път. Неразумният човек върви по крив път, и лошият човек върви по крив път, но в движението на един кръг едновременно има две посоки: ако две същества се движат в един кръг от две различни точки и вървят по две противоположни направления, те ще дойдат до едно противоречие. Но ако вървят едно след друго в едно и също направление, няма да дойдат до никакво противоречие, обаче ако вървят в две различни, едно на друго противоположни направления, те ще се срещнат и няма да могат да се разминат.

Представете си, че и на двете е дадена задача да не се отклоняват от своя път, а при това се срещнат – какво трябва да правят? Това често се случва в живота на хората. Срещнат се двама души, но нито единият, нито другият отстъпва: какво трябва да направят тогава? Единият мисли, че е прав, и другият мисли, че е прав. Там, дето двама души не отстъпват, може ли да се говори за някакво право? Кой е на правата страна, щом и двамата не отстъпват? Ако от центъра е излязъл онзи, който е тръгнал по Божествените порядки, според мене той има право, на него трябва да се отстъпи. Но представете си, че онзи, който е тръгнал по човешките порядки, не отстъпва: какво трябва да се направи? Когато човешкото не отстъпва на Божественото, в него винаги се ражда тъмнина; когато човешкото отстъпва на Божественото, в човека се ражда светлина.

Сега вие казвате: „Как можем да разберем тези неща?“. Ще ги изясним. Разбирането зависи от един много прост процес, от едно просто схващане, което може и механически даже да се обясни. Тези квадрати представляват прозорци на една стая. Тези три прозореца са от различна големина. Ако човек приема впечатления от външния свят, от светлината, през едно малко прозорче, в случая той ще приеме много по-малка светлина и по-малко впечатления, отколкото ако прозорците на неговата стая са по-големи и по-широки. Във втория и в третия случай той ще приеме много повече светлина, понеже просторът е по-голям. Малкото прозорче подразбира малко, тясно, ограничено съзнание. Колкото по-голям става този прозорец, толкова и

съзнанието става по-широко. В такъв случай познанията на човека зависят от простора на неговото съзнание. Колкото е по-широк просторът на съзнанието, толкова и познанията са по-големи.

Например ти се занимаваш с един малък въпрос: мислиш само за хляба, отде да го намериш, и като го намериш в някоя фурна, казваш: „Слава Богу, успокоих се вече!“. Но живееш година, две, изял си стотици и хиляди хлябове – какво си добил от това? Най-после с последния самун те погребват, заравят те в гробищата и пишат един надпис: „Тук почива един велик човек, който е изял десетина хиляди самуна хляб“. Това не е ли противоречие? Какво ме ползва, че съм изял десетина хиляди хляба? Сега почти всички въпроси се свеждат към въпроса за самуните. Всеки се хвали, че е изял десетина хиляди самуна. В това именно седи днес геройството на човека – че е изял толкова и толкова хиляди самуна хляб. Геройството и величието на човека днес седи в това, че той е направил едно училище или една църква, или една голяма къща. Какво може да допринесе това за цялото човечество, за самия човек – че той е съградил църква или училище, или болница? Питам: какво могат да допринесат тия неща за развитието на човека? Ще се хвали някой, че е направил един инструмент, един телескоп например. Какво може да допринесе този телескоп за самия човек? Зад църквата седи друго нещо – зависи кои са в църквата; зад училището седи друго – кои са в училището; зад телескопа седи друго – кой е направил този телескоп. Може да имате много хубав телескоп, но ако го дадете в ръцете на един обикновен човек, той ще гледа, ще гледа – и нищо няма да разбере. Ако дадете телескопа в ръцете на един просветен човек, който има съвсем друг ум, той ще произведе други резултати.

Като слушате тия неща, ще кажете: „Те не са за нас. За нас са други работи, ние сме още деца“. Аз бих желал така да разсъждавате и в други случаи. Като не разбирате нещо, вие минавате за деца, а иначе имате големи претенции. Някога претенциите ви са толкова големи, че даже от себе си ги криете. Не е лошо човек да има претенции, аз не го съдя.

Питам: ако се качите на някой висок планински връх или на някоя пирамида, или на Хималаите, какво ще разберете? Или ако отидете на Небето, между ангелите, и се върнете обратно на Земята, какво ще разберете, какво ще опишете от това, което там сте видели? Как мислите, какъв ръст има един ангел, можете ли да определите точно неговия ръст? Ще кажете само, че ангелът е голямо, грамадно същество.

В това положение вие ще мязате на един английски учен, в миналия век още, за когото се казва, че имал един действителен факт на проява на същество от невидимия свят. Като наблюдавал всяка вечер в телескопа, видял един път едно голямо, грамадно същество, което се движело полека. Той наблюдавал една вечер, втора, трета – и през всичкото време виждал, че това грамадно същество се мярка в телескопа, подобно на човек, но не смеел да каже какво вижда. Вика един свой колега и му казва да види през телескопа какво ще намери. Неговият колега погледнал, видял този грамаден човек, но и той не искал да каже, че вижда нещо особено. Търкал си и той очите като първия, но мълчал. Повикали трети – и той видял грамадния човек в телескопа, но и той мълчал. И тримата мълчат и казват, че има нещо в телескопа, но то е някаква илюзия, и не смеят да кажат какво именно виждат. Най-после събират се десет души астрономи, между които и една жена. Всички гледат през телескопа, потъркват очите си, виждат този грамаден човек, но никой от тях не смее да каже какво вижда. Като поглежда през телескопа и жената, тя вижда и казва: „Тук виждам един голям, едър човек“. Тогава всички признават, че и те са видели такъв човек. Това било във времето на голямата чума в Англия. Щом чумата си заминала, и човекът повече не се виждал в телескопа.

Кой съвременен човек ще повярва, че този голям човек от Небето има някакво отношение към чумата в Англия? Ако отидете на Небето, между ангелите, ще видите, че те са толкова грамадни, че по никой начин един от тях даже не би се събрал във вашата къща. За да влезе в една къща, ангелът непременно трябва да се смали. Те почти не влизат в къщите на хората. На светиите, на праведните хора те се

явяват, но в духовния свят само, ала на тях им се струва, като че влизат в къщите им. Това е само отражение – само отражението на ангела се явява, но не и самият ангел. Ангелът се явява в друг свят, който има съвсем други размери от физическия.

Сега аз искам само да ви наведа на една нова мисъл, без да ви изваждам от положението, в което се намирате, защото това, което трябва да разберете, трябва да е обосновано на вашите опитности, които имате в живота си. Например знанието, което имаме за онзи свят, за напредналите същества, трябва да се основава на знанието, което имаме за този свят, за хората в него. Например каква представа ще има мравката за човека? Тя ще си представи човека като голяма мравка, с голяма глава и с големи крака – тя не може да си представи човека в друга форма, освен в мравешка. Вярна ли е тази представа всъщност? Човек ни най-малко не мяза на мравката. Мравята има голяма глава, умна е тя, но по никой начин не прилича на човека, тя почти няма мускули. Мравките са същества, пълни с електрическа, динамическа сила, войнствени са те.

Казвам: понякога вие мислите, че имаме ясна представа за света. С това не искам да кажа, че нямате абсолютно никаква представа, но и вие както мравките трябва да виждате света в своята форма, за да го разберете. Мравката има представа за света дотолкова, доколкото има представа за своя свят, в който се движи. Може вътрешното разбиране на мравката да се различава от външното ѝ разбиране, но ако се опита да си представи живите същества, тя ще си ги представи може би по-красиви от нея, но все като мравки. И вие всякога си представяте ангелите малко по-красиви от нас, но подобни на нас. Ние сме малко по-грозни, а те са по-красиви, но доколко това е вярно? В едно отношение това може да е вярно, но в друго отношение не е вярно. На какво се дължи това? На външната обстановка, а именно: външната обстановка, в която живеем, има по-малко светлина, вследствие на което ние не виждаме нещата в тяхната истинска форма.

Нашите лица не са толкова красиви, понеже външната обстановка, при която живеем, е лишена от условия да се прояви нашата красота – няма условия и да се прояви светлината на нашата душа. Ако видите един ескимос, който живее на Северния полюс, ще го видите грозен, което се дължи на външната обстановка. Променете обстановката – и той ще бъде по-красив. Казвам: външната красота на човека зависи от условията, при които той живее. Човек, който е заставен да работи непрекъснато, който се намира под непосилен труд, той не може да бъде красив. Една душа или един човек, който е изложен на постоянни терзания, непременно ще има набръчкано лице. За да бъде човек красив, това подразбира, че и окръжаващата среда трябва да бъде хармонична. Само по този начин човек може да бъде красив – като измени условията, като измени средата.

Казваме, че трябва да изменим средата. За да изменим средата, трябва да изменим условията, а за това се иска знание. Представете си, че сте ученик и ви е дадена задача да се справите с един свой другар, който е крайно своеобразен. Как ще решите тази задача? Ще кажете, че трябва да търпите. Но представете си, че той се доближи при тебе и започне да тегли носа ти, тегли ухото ти, тегли те за дрехите ти, мушка те на едно или на друго място. При това положение какво трябва да правите? Ако си по-силен от него, ще го държеш – нищо повече; но ако той е по-силен от тебе? Той ще те дърпа за носа, за ухото и ще ти каже: „Потърпи малко. Какво от това, ще че потърпиш? Какво лошо има в това, че съм дръпнал носа ти или че съм дръпнал ухото ти или ръката ти? Потърпи!“. Добре: ще потърпите ден, два, три, неделя, месец, година, ами после? Мнозина от вас си поклащат главата, не знаят какво да кажат. Защо? Защото всеки от вас си има по един такъв другар. Няма човек в света, който да няма такъв един своеобразен другар, бил той външно или вътрешно.

Човек е двойно същество – този своенравен съучастник е вътре във вас. И апостол Павел се е намирал в чудо със своя другар – той го е наричал *ангел сатанински*. „Даде ми се – казва – един ангел сатанински, да се справя с него.“ Той

се бодеше по три пъти на ден, за да се освободи от него, но Господ му казваше: „Нека си седи този твой другар“. И най-после той се примири с него и каза: „Даде ми се това зло, за да не дойде по-голямо зло. Този ангел ме държи в изправно положение“. Та при многото знание, което той имаше, даде му се този ангел да го мушка като човек. И ангелите се възгордяват.

Това е едно обяснение, но като дойдем до приложение на Земята, при сегашните условия на живота, какво трябва да правим? Казвате: „Няма ли край това нещо, няма ли светли дни за нас?“. Няма светли дни, сега дните не са светли. И ангелите си имат задачи, които трябва да решават. Някои ангели са изпратени на Земята да изправят някои свои погрешки. И те имат мъчнотии като хората, но се различават от тях по това, че мъчнотиите им са външни, а на хората – вътрешни. Когато един ангел иска да изправи някой човек, мъчнотиите му са външни, но той трябва да ги преодолее. Вие имате известни мъчнотии в себе си, с които не можете да се справите. Например за да се справи човек с някои свои мъчнотии, той трябва да се справя със себе си, защото тия мъчнотии и противоречия са в самия него. Например ти вярваш в Бога, но един ден се усъмниш в себе си и казваш: „Дали това, което мислех, и това, в което вярвах, е право?“.

Казвам: друг живот, освен този на Земята, не съществува – всичко е тук, на Земята. Който разбира причините на вашето положение, вижда, че вие не сте прави. Вие сте прави само в това отношение, че живеете в една къща и казвате: „Вън от тази къща нищо не съществува“. Та когато някой каже, че всичко е на този свят, подразбирам, че този човек живее в една къща, от която никога не е излизал, и казва: „Извън къщата нищо не зная, нищо не съществува“. Аз тълкувам думите му: „Всичко, каквото зная, аз изваждам от къщата“. Прав е човекът – той не знае нищо, каквото има вън от неговата къща. „Друг свят, освен моята къща, не съществува.“ Какво трябва да се направи, за да убедят този човек, че съществува и друг свят. Или трябва да го изведат вън от къщата, или трябва да му разрушат къщата. След като му

разрушат къщата и не остане камъче от нея, ще го питам: „Какво виждаш сега?“ „Къщата ми вече я няма!“. И от това положение той вече не може да мисли, той повече не може да каже, че всичко, каквото знае, е от къщата му. Сега какво ще каже при това ново положение? Той ще каже, че досега се е намирал в известно положение, че има нещо повече от неговата къща и вън от нея.

Казвам: често хората говорят за установен характер. Установеният характер е къщата, за която хората говорят; установеният характер е установено положение. Ти не се хвали с един установен характер – хвали се с един прогресивен характер, който постоянно прогресира – не е нужно да бъде установен. Също така и с установени истини не трябва да се хвалите – установени истини няма в света. Истината с нищо не може да се сравнява. Ако е въпрос за установен порядък между хората, както някои се произнасят, то е друго нещо. Да виждаш постоянно една установена истина – такова нещо не съществува. Като дете ти си разбирал истината по един начин, като възрастен – по друг начин, а като стар – по трети начин.

Всеки ден носи една нова обстановка на нещата, която влиза в твоето съзнание. Ние не мислим, че чувстваме еднакво. Даже и в любовта си човек не трябва да бъде еднакъв. Каквато е любовта ми днес, утре няма да бъде такава. Каква ще бъде? Тя ще съответства на деня. Представете си, че вие идвате при мен, влизате в стаята ми и се ръкувате. Ръцете ми са топли и аз ви хващам, питам ви: „Как сте?“; казвам ви: „Добре дошли!“. При това положение вие ще имате едно впечатление за моята любов. Обаче срещате ме вън, когато времето е студено, и пак се ръкувате; аз ви хвана за ръката, но сега моята ръка е студена. Ще имате ли еднакво впечатление от моята любов при ръкуването си с моята топла и после от моята студена, вкочанясала ръка? При топлите ми ръце ще имате приятно впечатление, а при студените ми ръце ще имате съвсем друго впечатление.

Много пъти ние сме взискателни, без да имаме предвид, че някой човек се намира при две различни положения. Вие не можете да имате еднаква обич към него и в

двата случая: когато е вкъщи, ще имате една любов, когато е вън, ще имате съвсем друга любов. Когато някой човек ти направи добро, любовта ти към него ще бъде една, а когато ти направи зло, любовта ти ще бъде друга. Казвате: „Моята любов не се изменя“. Не, във втория случай ти ще имаш вече съвсем друга любов. Даже и ако се поставите в положението на един светия, който минава за авторитет, който живее по Бога, и като се намери пред един човек, който е извършил една благородна постъпка, и при друг, който е извършил една неблагородна постъпка – в двата случая той не може да гледа еднакво. Към първия ще изпитва любов, а към втория – съжаление.

Мнозина искат да ме убедят, че тяхната любов е еднаква към всички. Не, как може да бъде еднаква – това е невъзможно! Отивате на гости – слагат ви един мухлясал хляб; отивате на друго място – слагат ви пресен хляб. Как мислите, ще имате ли и в двата случая едно и също чувство? На първото място няма да можете да ядете; и ако сте някой модерен дипломат, ще кажете, че не сте разположени, че стомахът ви е малко разстроен, и т.н., но няма да ядете от този хляб. На второто място, дето са ви сложили пресен хляб, ще кажете: „Много се радвам, че ще си хапна от вашия хляб“. Питам: при двата случая ще имате ли еднакво разположение? Няма да имате. При първия случай, когато откажете да ядете мухлясалия хляб, ще кажат за вас, че сте малко своеобразен човек, затова не искате да ядете, а не че стомахът ви е развален. Пък и вие ще кажете за него същото: „Как не вижда този човек мухлясалия хляб? Той с всичкия си ум ли е, да ми предлага такъв хляб!“.

Сега да изтълкувам тази работа малко по-близо до вас, да ви стане по-понятна. Когато искате да предадете някому една мухлясала мисъл или едно мухлясало чувство, пак е същото нещо. Сега, в дадения случай, трябва да знаете следното: докато не харесате една мисъл или едно чувство, никому не ги предлагайте. Опитайте ги първо вие, а после ще ги предадете и на другите хора, защото мисълта, която предлагате, или ще внесе едно благо в човека, или ще внесе някакво противоречие.

Казвам: на първо място аз искам да ви обърна внимание върху самите вас – да видите имате ли характер, имате ли душа в себе си. Първото нещо: всяко нещо, което излиза от вас, трябва да бъде чисто. Всяка ваша мисъл първо вие трябва да я опитате, да видите хубава ли е, и тогава да я дадете на другите хора. Докато не сте я изпитали, не я пущайте вън. „Ама аз така мисля.“ Това още не е мисъл. „Ама аз така чувствам.“ Това още не е чувство. „Така постъпвам.“ Това още не е постъпка. Така си постъпил, понеже така си мислел, така си чувствал. Твоята мисъл е права, твоето чувство е право и твоята постъпка е права, но може би само за тебе. Това не е за извинение, че така си мислел или чувствал. Ако мисълта, чувството или постъпката ти са прави, това е за твоя полза, защото след време те пак ще се върнат при тебе, но вече с всичките си придобивки. Ако мисълта, чувството или постъпката, които са излезли от тебе, са криви, те след известно време пак ще се върнат при теб, но с всичките си пакости и лоши последствия, които са допринесли. Една твоя лоша мисъл мяза на един твой лош син, който е излязъл от тебе и който един ден, след като направи много дългове, пак ще се върне при тебе и ще те хванат да плащаш за него. Искаш не искаш, ще плащаш.

При всяка една мисъл придобивките ще бъдат твои, но и пакостите от тази твоя лоша мисъл пак ще бъдат твои. Лошата или добрата мисъл са като една банка, която ако губи или печели, всичко банката понася, а после го разпределя между служещите. Какво ще вземе от този или от онзи служител, които нямат нищо? Какво ще вземеш от една мисъл, която е могла да ти направи само пакости? Тя е като пастърма. Направила е хиляди пакости, но после загубите ѝ с нищо не могат да се изплатят. Затова именно, изпратите ли една мисъл навън, трябва да мислите каква е, но не да се плашите. Изпращайте само хубави мисли вън от себе си, изпращайте навън и само хубави чувства. Подписвайте се само за хубавите мисли и чувства; за лошите мисли и чувства не се подписвайте и кажете: „За тях не отговарям“.

Този род разсъждения е необходим, когато ние искаме да се повдигнем в света, да работим, за да бъдем полезни; този род разсъждения е необходим само когато искаме да

се повдигнем, да разберем Волята Божия. И в служенето си човек трябва да разбере какво му говори Господ и как външно да изпълни Волята Му. Ако нямаме една права мисъл, право чувство или права постъпка, ние никога не можем да изпълним Волята Божия. Другояче казано, човек никога не трябва да бъде заинтересуван лично за себе си. Какво ще разберете под думите: „Да се отрече човек от себе си?". Христос е казал, че човек трябва да се отрече от себе си. Това показва, че има нещо по-дълбоко от себе си. *Себе*-то е второстепенно нещо в човека – той трябва да дойде към първостепенното в себе си. Казано е: „Който не се отрече от себе си и не дигне своя кръст след Мене, не е за Мене". Представете си, че като дете вие сте имали една малка форма. Ако не се отречете от нея, вие възрастен човек не можете да станете. Тази е идеята, представена в по-понятна за вас форма. Значи вие трябва да се откажете от малката си форма, от детинските си разбирания, за да станете възрастни. Питам: изгубили ли сте нещо? Сама по себе си детинската форма си съществува, но вие сте придобили едно по-голямо тяло, станали сте по-възрастен човек. Вие сега сте станали едно голямо дете с по-широки разбирания.

Та като се казва, че човек трябва да се отрече от себе си, разбирам от онези тесни разбирания, от онзи тесен кръг на живота да влезе в широките разбирания. Под думите *широк живот* разбираме неуреден живот. В широкия живот или в сиромашията стават престъпленията. Но и в многото вода човек се удавя. Човек се дави, но рибата може ли да се удави. Та когато казват, че някой човек се дави в нещо, разбират, че този човек е излязъл от своята среда, както рибата може да се удави, когато излезе от своята среда. Докато рибата не излезе от водата, тя никога не може да се удави. Рибата не може да се удави, но какво може да стане с нея? Тя може да умре. Човек във въздуха не може да се удави, но има същества, които могат да се удавят във въздуха, понеже тази среда е рядка за тях, а за някои пък е гъста. Когато ангелът слезе на Земята, той може да плува във въздуха, но ако слезе във водата, там може да се удави, ако не знае да плува.

Сега ние настъпваме в една дълбока вода, вземаме един ангел, който се различава от човека, вземаме един човек,

който се различава от рибата. Какво е съзнанието на ангела, какво е съзнанието на човека и какво е съзнанието на рибата? Каквато е разликата в съзнанието на човека и на рибата, такава е разликата в съзнанието на ангела и на човека. В окултната наука е представено като образ, че човекът по съзнание е нещо, подобно на растението, даже и нещо по-долу. И когато вземат рибата като емблема на християнството, с това искат да покажат, че по съзнание човек е минал от растението към животинското царство, а именно към рибата. Засега това е даже един голям прогрес.

За в бъдеще съзнанието на човека трябва да мине в по-широка област. Някой казва: „Аз искам всичко да разбера". Как ще разберете всичко? Рибата знае само да скача, да излиза над водата, да се гурка навътре, да се скрива под някой камък, но какво придобива от това знание? Най-ученатa риба може да скочи над водата, да се прехвърли няколко метра над нея и после пак да се скрие във водата. Това е според мене най-голямото постижение на рибата. Риби, които са постигнали това изкуство, са станали птици. Някои птици много обичат рибите, те отиват над моретата и започват да им казват: „Излезте вън от водата, да видите, че има и друг свят около вас". Ако ги послушат и излязат от водата, те веднага ги сграбчват и ги изяждат. „Ами ти нали ни обичаше?" „Да, обичах ви, но ви изядох, за да ме познаете."

Сега да ви обясня защо птиците ядат рибите. За да разберете това, трябва да обясня защо хората обичат да ядат кокошките. След като човек проповядва на една кокошка да повярва в нещо, той най-после я заколва. Кокошката казва отвътре на човека: „Не ми е дошло още времето за това учение, ти трябваше да ме почакаш малко". Дали е точно така, не се знае, но обяснението е приблизително вярно. Дали всъщност е така, това е въпрос. Ако след като рибата влезе в човека и изгуби съзнанието си като риба и повярва в това, което си ѝ проповядвал, има смисъл да се пожертва, но ако след като влезе в човека тя постоянно си мисли само за водата, тя не се е повдигнала. Тя казва: „Много хубаво е тук, но по-добре е да се върна във водата". По същия начин, ако на един човек се проповядва за духовния свят и той замине там, след като поседи известно време, казва: „Хубав е

този свят, но по-добре е за мене да си сляза на Земята“. Та и вие сега питате: „Като умрем, ще се преродим ли пак?“. Значи колкото и да обичате Бога, ангелите, колкото и да искате да отидете при тях, като се намерите в духовния свят, вие пак си отваряте врата за Земята, като запитвате дали ще се преродите втори път. Ако искате, ще се върнете, ако не искате, няма да се върнете – от вас зависи.

Сега да ви оставя съществената мисъл: не считайте, че това, което сега имате, е меродавно. Вие си вземате мярка за нещата и ги сравнявате. Вие считате, че един човек е по-щастлив от вас, друг е по-учен от вас. Това е само за сравнение. Добро е това, то е като подбудителна причина, която някога има своята добра страна, но някога има и опасна страна. Ако ти видиш човек, който е по-долу от тебе, ти се насърчаваш, но ако видиш човек, който седи по-горе от тебе, ти се обезсърчаваш. Понякога и онзи, който седи по-горе от тебе, както и онзи, който седи по-долу от тебе, създават в теб противоположни чувства. За онзи, който е по-долу от тебе, казваш, че е невежа, а с другия искаш да се запознаеш. Това е едно неестествено положение. Казвам: не презирай болния, а на здравия не се радвай; желай здравето, а не желай болестта! Защото в даден случай болният може да си каже, че ако не постъпваш разумно, и ти можеш да дойдеш на неговото положение. Здравият пък може да ти каже: „Ако постъпваш разумно, и ти можеш да бъдеш здрав като мене“.

Сега в главата, която прочетох, се вижда, че знанието, което човек може да придобие, не е крайната цел на живота. Засега крайната цел в живота на човека се свежда към желанието му да бъде щастлив. В какво седи щастието? Щастието седи в това – да бъдеш доволен от малкото, което имаш, главно да бъдеш доволен от живота, който имаш. Малкото е за предпочитане пред голямото безпокойствие. Сега ще направя едно сравнение, за да ме разберете. За предпочитане е само веднъж да те помилват, отколкото да дойде някой цар или философ, или музикант, или поет да те мушка с ножа си. Може тази ръка да е ангелска, но каква полза от тази ангелска ръка, ако само те мушка с ножа си?

За предпочитане е ръката на който и да е прост човек, но да те помилва, отколкото ръката на някой светия или на някой ангел, който те мушка с ножа си.

Казвам: всяка мисъл, колкото проста и да е, която носи мир на човешкото сърце, е за предпочитане пред всички онези големи мисли, които внасят в нас безпокойствие. Това са сравнения, за да се обясни само идеята. Всяка мисъл, която внася безпокойствие, се дължи на едно дисхармонично състояние, което предизвиква известно сблъскване в човека. Един ден, като научите закона на тия противоположности, може тия мисли да носят някакво благо за вас, но сега те ви създават безпокойствия. Ако вие вървите по пътеките на една сила, която иде против вас, тя ще ви причини пакост.

Ако вие вървите по посоката на едно копие, противоположно на неговото движение, то може да ви нарани, да ви причини пакост, обаче ако вървите по посока, по която и то се движи, никаква пакост няма да ви причини. Та по този начин вие трябва да научите закона за движението на вашите мисли, за да не вървите срещу тях, но да знаете посоката, по която те се движат, за да можете да ги направлявате. И тогава няма да казвате, че не искате дадена мисъл или дадено чувство, защото каквото и да правите, тази мисъл и това чувство ще си дойдат. Защото когато мислим и чувстваме, ние не сме фактори на своите мисли и чувства. Ти седиш например и казваш, че не се движиш. Ти не се движиш, но Земята се движи, а трябва да знаеш, че едновременно със Земята и ти се движиш. В тебе твоите мисли са в покой, но щом почне умът да се движи, заедно с него започват да се движат и твоите мисли и чувства. Какво става тогава с вас? Нали всички имате такава опитност? Докато вашите мисли са в покой, вие сте много примерен човек, но щом мислите ви почнат да се движат, вие вече не сте изправен човек. Също така, докато чувствата ви са в покой, вие сте човек с установен характер, но щом чувствата ви почнат да се движат, и вие се изменяте, а с това и състоянието ви се изменя.

Един турчин, слуга, бил с установен характер, но по едно време се напил и казал на чорбаджията си: „Чорбаджи, искам да играя!“ „Играй!“ „Искам да викам!“ „Викай!“. И той започнал да играе, да вика. Питам: какво лошо има

в това, че той почнал да играе и да вика? Чувствата му играят. Един момък да се разиграе, нищо никой няма да му каже, но ако един поп се разиграе, всички ще се смеят и ще го осъдят. Ако един обикновен човек отиде на угощение и почне да пие и да играе, нищо от това, но ако поп отиде на угощение и пие, лошо било. Какво лошо има в това? Лошото във виното седи в това, че то изменя общия характер на нещата и създава една вътрешна дисхармония. В какво седи лошото, когато аз ограничавам някого или ограничавам неговата свобода? Ако аз застана пред вашите очи така, че не виждате, лошото не е в това, че съм застанал пред вас, но като съм застанал, нямам предвид, че ще ви препятствам. Във всяка моя постъпка, която се отнася до мене, аз съм свободен, но когато се отнася и към другите хора, тя трябва да бъде направена така, че всички хора, били мои близки, приятели и познати, трябва да бъдат доволни от нея.

Сега мисълта, която искам да ви оставя е, че вие искате да бъдете добри. В какво се изявява добрият човек? Ние трябва да бъдем благоприятни на Бога, на ангелите, на светиите, на всички праведни и добри хора на Земята. Ако вие не сте благоприятни на Бога, на ангелите, на светиите, на всички праведни и добри хора на Земята, тогава животът ви на Земята няма да има никакъв смисъл. Как да бъдем благоприятни на Бога? Вие как познавате дали сте благоприятни на Бога, или не? Сега аз не искам да ми отговорите, но само задавам въпроса. Най-великото нещо е да бъдеш благоприятен на Бога. Някой път ще се спра да говоря какво значи да бъдеш благоприятен на Бога, на ангелите, на светиите, на праведните и на добрите хора. От това зависи целият прогрес и щастие на човека.

Сега чета една книга от един французин, който иска да даде ново направление на човечеството, но понеже е влязъл в един метафизичен свят, няма никакви образи. И самият Кришнамурти[11], като говори, се намира в едно противоречие със себе си. Той казва, че човек трябва да се отрече от своето *аз*, но същевременно да има това *аз* и да влезе да живее в Бога. След няколко години той пише, че в света има друго *аз*. Едното *аз* умира, а другото се явява, но работата става необяснима. Той обяснява, обяснява работите – и колкото

повече ги обяснява, толкова по-неизяснени остават. Тогава Кришнамурти намира, че всичко това, според неговото учение, се отрича. Той казва, че човек вярва или обича само защото е страхливец. Според неговата философия човек не трябва да има никакъв Бог, никаква философия, никаква вяра. Какво трябва да има тогава? Аз разбирам мисълта, която се крие в неговите думи – той иска да каже, че човек трябва да се откаже от онези стари понятия за Бога. Той трябва да се откаже, да се отрече от старата любов, която нищо не е допринесла досега. Логически така излиза: човек вярва, понеже го е страх. Ако човек се отрече от всичко, какво ще остане тогава? Кришнамурти проповядва, че той имал един възлюблен. Авторът пита де е неговият възлюблен? Кришнамурти крие мисълта си зад своя възлюблен, като казва: „Не съм аз, но моят възлюблен“. Ако той не е, тогава де е неговият възлюблен?

И апостол Павел е казал: „Сега не живея вече аз, но Христос живее“. В това отношение апостол Павел е по-голям реалист, понеже той проповядва Христа, Който е живял на Земята, пострадал е и е умрял, а Кришнамурти проповядва един възлюблен, който никога не е живял на Земята и никога не е умирал. Какъв образ ще му дадете? Никакъв образ: един образ, една отвлечена мисъл – да вярваш в това, което никога не е било на Земята и което никога не е умирало; за това, което е абсолютно, да се откажеш заради него от всички свои порядки и да умреш за света. Та сега този автор от толкова години го слушат, виждат, че той иска да им покаже едно учение, но не могат да го разберат. Казвам: не само че те не могат да го разберат, но и Кришнамурти сам не може да го разбере. Аз виждам, че той сам иска да се освободи от старото положение, от порядките на Индия, отдето той произлиза, но и той сам няма методи, начини, по които да се освободи, пътища няма. Новите пътища трябва да се създадат.

Та сега и на вас, колкото и да ви разправям, аз виждам, че вие си живеете в стария живот. Докато нещата стават по този начин, аз не се лъжа в това. Вие казвате: „Каквото говори Учителя, дали е вярно?“. Всинца вие вярвате по вашему и всинца пазите своите интереси. Като ви засегне някой

честолюбието, веднага скачате: вие сте пълни с гордост, с честолюбие, с подозрение, с докачение. Докато ви мажат и гладят, вие сте добри, но това не е никакво разбиране. Ако и мене, и вас ви мажат и всичко върви добре, това още не е Истината; щом престанат да ви мажат, вие вече се изявявате. Ако аз вярвам на всеки глупав човек, каквото ми каже, в това няма никакъв смисъл. Дойде някой и ми каже да се отрека от старото. Какво има в това? Аз ще повярвам на думите му. Ако например съм цар и изгубя престола, изгубил ли съм всъщност нещо? Това, че съм цар, е само една идея. И без да съм цар, аз пак съм цар; а тъй, само отвън да си мисля, че съм цар, без никакви порядки, без никакви таланти, това няма никакъв смисъл. И без да съм цар, аз мога да бъда такъв, ако разполагам с нещо царско – с Божественото в себе си.

Има една повест от един англичанин – „Младият крал“[12], и вие можете да я прочетете, в която се изтъква идеята, че човек може да се разбере само тогава, когато дойде Божественото. Той може да се разбере, когато напусне всичко старо само заради Божественото, но затова той трябва да има нещо реално в себе си. Докато дойде до този вътрешен процес в себе си – да намери Бог, той трябва да се отрече от всичко онова, което не е Божествено. За тази цел той трябва да има друга основа.

Например ти се докачиш в себе си, мислиш, че нещата са противоречиви. Ти се докачаш, понеже не си във връзка с хората, мислиш, че си във връзка с Природата, представяш си, че излизаш вън от тях и нищо не те засяга. Ако ти си съвършено свободен, защо трябва да се докачаш? Благодарете, че вие по съзнание сте се отдалечили от съзнанието на животните – ако бихте били свързани с тяхното съзнание, вие не бихте намерили покой. Но понеже в това, което те вършат, вие сте далече от тях, вследствие на това не се безпокоите. Но сега и вашето съзнание трябва да се отдалечи от съзнанието на хората, тъй щото не се свързвайте със съзнанието на хората – нека всеки човек си остане свободен, понеже този, когото ти ограничаваш, и той ще те ограничи. Онзи кон, който държиш с гема в ръцете си, в края на краищата ще те умори. Ти постоянно мислиш за неговия гем

– и ако излезеш с него на разходка на няколко километра, какво си придобил? Забелязано е, че хора, които карат коне в продължение на 20–30 години, започват да приличат на конете. С каквито хора дружиш, с каквито хора имаш работа, почваш да заприличваш на тях. Човек не може да се освободи от влияние – да не приеме някакъв отпечатък от ония, между които се движи. Той ще приеме техния отпечатък и ще остави своя на тях.

Та първото нещо: не е вашето верую единственото, което сте имали досега. Това верую, което сега имате, е временно – то ви е служило като една дреха, която трябва да съблечете, понеже е остаряла. Считайте, че тази дреха един ден трябва да я хвърлите: ако днес сте дете, утре ще израснете и ще я хвърлите. Ако сте стар човек, вашето верую за Любовта ще умре, ще се видоизмени. В това отношение вашата любов още не е достигнала до онази любов, че каквото направи вашият приятел, да не се съблазните. Даже хората още не са дошли до положение да мислят така и за Бога. Първата идея е, като мислиш за Бога, каквото противоречие и да ви дойде, да не се съблазняваш по никой начин в Бога. Ти можеш да кажеш, че има неща неразбрани, но това, да предадеш някаква слабост на Бога като твоя слабост и да мислиш, че разбираш нещата – това не е никаква вяра. Ако ти допуснеш една съблазън по отношение на същество, което седи по-високо от тебе, питам: какъв е тогава твоят морал в света? Тогава другата мярка каква ще бъде? Ти сам за себе си мярка не може да имаш. Един ден ти ще се усъмниш и в себе си – ще дойдеш до едно място, ще видиш един камък и ще кажеш: „Аз не мога да вдигна този камък“. Щом се мъчиш да вдигнеш този камък и не можеш да го вдигнеш, ти вече си направил едно престъпление. Значи ти си имал самоувереност, че можеш да вдигнеш този камък, а после не можеш да го вдигнеш. Ти не трябва да се опитваш да го вдигнеш: щом се опиташ и не можеш да го вдигнеш, ти си направил вече едно престъпление.

Следователно аз казвам: всяко неизвършено добро е едно престъпление. Повдигането на този камък е доброто, което ти може да направиш. Щом не го направи, т.е. щом не го повдигна, ти направи едно престъпление; щом допущаш,

че това не можеш да направиш, онова не можеш да направиш, ти вършиш вече едно престъпление. Какво можеш да направиш?

Значи в ума ви трябва да седи мисълта, че всичко онова, за което съзнанието ви е будно, вие трябва да го направите. Ти трябва да бъдеш в сила да се отречеш от всичкото си богатство, от всичкия си имот. Казваш: „Ако раздам всичко, какво ще стане с мене?“. След като се отречеш от малкото, ти ще получиш много. След като откажеш от своята малка колиба, онзи цар, който е намислил да ти помогне, ще те заведе в своя палат. Но ти казваш: „Аз съм решил да не излизам от своята колиба, дал съм обет“. Питам: аз ли съм решил да не излизам никога от своята колиба? Ти си в един малък свят, в едно заблуждение, и по-добре е да се откажеш от този малък свят, от това свое заблуждение, за да влезеш в един обширен, необятен свят. Вие и сега даже се намирате в едно заблуждение; казвате: „Как, аз да умра, да напусна тялото си! Де ще отида тогава?“. Ще отидеш там, дето всички отиват. Вие сте в положението на онзи, който заспал в банята и като се събудил, казал: „Де ще отида сега?“. Та банята не е естественото положение. Преди всичко банята е място, в което си отишъл временно, докато се изчистиш; като се изчистиш, ще влезеш в широкия свят. Твоята къща е една баня, в която си влязъл, докато се изчистиш. Временно ти можеш да живееш в тази къща, но мислиш ли, че постоянно ще останеш в нея? От банята ще излезеш, ще влезеш в света облечен и ще знаеш, че температурата на света не е като тази в банята – тя е неестествена температура.

Сега аз няма да ви питам дали сте разбрали – аз зная колко сте разбрали. Вие ще мязате на онзи, който казал: „Ако беше ме ударил още на едно място, щях да умра, но благодари за това, че не ме удари – ако беше ме ударил още на едно място, нищо нямаше да остане от мене“. Сега и аз съм толкова снизходителен, че на едно място още не съм ви ударил: на много места ви ударих, но там, дето се държи животът, още не съм ви ударил. С тази философия в живота вие ще се срещнете и трябва да бъдете подготвени. В Природата има един подготвителен период: най-първо иде про-

летта, после – лятото, после – есента, и най-после – зимата. Човек постепенно се приспособява, та като дойде зимата, да издържа на студа; същото се отнася и за хубавото в света. Значи има едно последователно приготовление: човек трябва да се приготви и за едното, и за другото, да бъде мисълта му гъвкава. Мнозина могат да се обезверят, да кажат, че този път, в който вървят, е празен. Не е празен този път, но разбиране се изисква.

Та сега е следното положение, че след нас иде друга една фаза и трябва да се трансформирате, да сте готови да минете от едно състояние в друго. Ако не разбирате този закон на трансформиране, за вас ще се създадат най-големи страдания; ако го разберете, ще се създадат най-големи блага и щастие. Всичко зависи от тази философия, от тези работи, върху които сега ви говоря; от нея зависи и бъдещото здраве, бъдещият прогрес, бъдещото повдигане и бъдещото щастие. Това, което сега имаме, е временно. Аз уподобявам това положение на онова, което апостол Павел казва за Христа: „И като се намери в образ рабски, смири се“.

Сега всички вие се намирате в робство, не сте свободни. Вие трябва да се смирите, а смирението подразбира учение. Вие трябва да извършите онова, което Бог изисква от вас, за да се освободите и да се повдигнете, да излезете от робството. Това освобождение не иде от вас, но от Бога. Като разберете смисъла на тия неща, вие ще се освободите. Като възприемаме само това, което Бог мисли за нас, ние ще се освободим. Бог или Божественото е в нас, то действа в нашите мисли, желания и постъпки. Всяка наша мисъл, всяко наше желание, всяка наша постъпка е подбудителната причина, т.е. Великото, Божественото, което е в нас и работи за нашето освобождение.

Само Божията Любов носи пълния живот.

6. лекция, 1 ноември 1933 г., София, Изгрев

СЛУШАНЕ ОТВЪТРЕ

Отче наш
Размишление

Ще ви прочета 10. глава от Посланието към евреите, до 32. стих.

Всичките противоречия в живота произтичат от незнание или от една вътрешна тъмнота, която е неестествена и която по някой път обхваща сърцата и умовете на хората, а някой път обхваща и тяхната воля. Както и да се говори, по-мъчно се ходи вечерно време, отколкото денем – денем по-малко се спъва човек, отколкото нощем. Това са сравнения, аналогии. Даже и когато човек има свой свят, вечерно време пак може да се спъне, пътят не е ясен. Важното е, че при сегашните условия човек трябва да се учи – и след като е постъпил човек в училището, могат да му предскажат успеха. Ти можеш да влезеш в училище, но ще завършиш, ако се учиш. Могат да ти предскажат, че щом си влязъл в училище, ще го завършиш. Новото предсказание е валидно, ако се учиш; това предсказание подразбира, че ще се учиш.

Ти казваш: „Аз искам да бъда добър“. Можеш да бъдеш добър при известни условия – ако се учиш. Ти питаш: „Ще стане ли нещо от мене?“. Ще стане при известни условия – ако учиш; ако не учиш, ще останеш такъв, какъвто си. Житното зърно, което не е посято, ще остане житно зърно, а което е посято, ще има една придобивка при всичките мъчнотии, които има. На някои прилежни ученици им е приятно да им се дават мъчни задачи, а на ония, слабичките, мързеливичките – не, не им е приятно. Когато не учиш, на мястото на знанието ще дойде мързелът и ще ти каже: „Не ти трябва да се главоболиш – другите ще направят това вместо тебе. Ти чакай“. Бедните хора не стават мързеливи, но богатите. И най-добрите условия, които могат да се дадат на един човек, ако не знае как да ги използва, ще създа-

дат в него мързела, нехайството. Не че нехайството е мързел – мързелът подразбира незнание как човек да използва условията, които са му дадени, за да добие нещо.

Две неща трябва да имате като правило: първо, слушане отвътре – да слушаш. Със слушане се придобива знание – това е вътрешен процес. И второ: с разбиране – това е външният процес на ученика. Ако ти разбираш нещата, ще знаеш как да ги приложиш; ако слушаш, ще научиш нещо: за да дойде разбирането, ти трябва най-напред да си слушал. В това отношение се казва, че човек не трябва да бъде глух, но туй се подразбира вътрешно. Ти казваш: „Нищо не слушам“. Тогава нищо не ще възприемеш, а ако много слушаш, много ще възприемеш, много ще разбереш и много ще извършиш. Слушането е най-приятното нещо, което в дадения случай може да имаш. Хубаво е на гладния да му се приказва за яденето. Ред образи има: той се радва, когато му се казва, че му се приготовлява нещо за ядене или когато на детето пред Великден баща му и майка му говорят, че му се приготовляват дрехи. То се радва тогава; а пък разбирането е, когато децата вземат дрехите и ги облекат за Великден.

Та казвам сега: слушането подразбира да се съберат вътрешните материали, при които човек може да расте – при слушането става развитието на човешкия ум. При слушането човек трябва да внимава, понеже има опасни неща. При слушането има един процес: това, което се предава, трябва да го разбереш добре, понеже ако не го разбереш добре, при разбирането ще има едно криво положение, при което ще пострадаш. Има знания, които са опасни. Например ако се даде на човека едно взривно вещество, трябва да му се каже от неговия учител: „Бъди внимателен, да не го тръскаш, понеже ако го тръскаш, може да избухне“. По някой път се ражда у вас известно съмнение – то се ражда при голямата любов. Щом обикнеш някого, ти почваш да се съмняваш в него. Майката от голяма любов към детето си почва да се съмнява: да не му се случи нещо лошо, да не би да се е ударило, да не би да се е изгорило, да не би да го нападнат вълци, като ходи из гората, или да не би да падне от аероплана, ако се качи на такъв. А като не го обича, то с нищо не я безпокои.

Та лошото в хората не е във волята: състоянието, което смущава духа на човека, идва като едно последствие, което подразбира, че което имаш, можеш да го изгубиш. Но трябва да знаеш, че има сигурност. Съмнението, богатството идат при несигурната любов, те са последствия на една несигурна любов. Да кажем, че аз представя въпроса другояче: детето е отделено от майката и може да мислите, че тя не го вижда. Представи си, че ти обичаш ръката си, погладиш я, но тази ръка е постоянно с тебе: опасяваш ли се за ръката си постоянно, както за детето? Не – накъдето ходиш, и тя ходи там, не се безпокоиш. Къде е опасността, когато майката се безпокои за детето си? Съзнанието на детето е свързано постоянно със съзнанието на майката – вследствие на това е и безпокойството на майката за детето. Същото е, когато се откъсне човешкото съзнание от Бога. Когато бащата, майката и детето тръгват на един път, то някой път бащата и майката, като чакат своето дете, найпосле тръгват и казват: „Да ни стигне отподире“. Понякога ние имаме следната опитност: някой път вие усещате, че Господ ви е оставил. Захласнали сте се някъде и Господ си върви по Пътя – и вие трябва да стигнете отподире. Това са все човешки страдания. Ти казваш: „Навремето вярвах, а сега вярата ми е по-слаба“. Това е една временна обстановка, която трябва да изтълкувате другояче. Закъснял си по пътя – прегрешението ти не е голямо. Закъснял си малко: похапнал си, попийнал си, ала твоите ближни не са те чакали и са отминали – ти трябва да ги стигнеш.

Сега аз ви привеждам този пример, за да се освободите от някои безпокойствия, които ще се вмъкнат в душата ви. Ти казваш: „Човек е млад, но ще остарее. Какво ще придобие човек, след като е живял на Земята?“. Ще придобие знание. Някой пита: „Какво съм придобил аз, след като съм се родил?“. Придобил си знание. Ти си бил млад, учил си се, завършил си до пълна възраст, остаряваш и умираш. В неприятните работи, които си преживял, знанието, което придобиваш – това е печалбата. То не е нещо материално. Като заминаваш за другия свят, няма да имаш нито една стотинка, нито един косъм: всичко, което имаш в света, ще

го оставиш тук. Какво ще вземеш със себе си? Ще вземеш нещо със себе си, ще имаш една придобивка – знанието ще носиш със себе си. Да ви дам един пример – апостол Павел казва: „Ако ни се разрушат земните домове, имаме домове неръкотворни“. Да допуснем, че си в една държава, и като те изгонят от нея, ти имаш надежда, че ще отидеш в друга. След като те изгонят от едно място, ти ще отидеш в по-хубава къща, отколкото тази, в която си обитавал. Значи като отидеш в онзи свят, ще имаш условия по-добри, отколкото тия, които са на Земята. Преходно е на Земята, има един друг порядък.

Да ви наведа във връзка с това на една мисъл. Учените хора казват, че цялото не се дели, единицата не се дели. Нашата Земя не може да се дели, Земята си остава винаги една: могат да се наплодят други земи като нашата Земя, но тя ще си остане все една. Нещата върху нея могат да се размножават, хората могат да се размножават, но Земята си остава една. Върху тази единица – Земята, могат да станат много други явления, но Земята ще си остане все една и съща, тя не може да се разедини: не може да има две земи, три земи, пет земи и т.н. Когато ние говорим за единицата, подразбираме това, Цялото, от което нещата стават, но то си остава едно и също. Сега трябва да има нещо във вас, което не се дели, има неща неделими, които не се делят. В тебе трябва да има една основа, която не се дели, защото ако тази основа се раздели, ти няма да имаш едно истинско понятие за нещата – тя е мярката. Под думата *единица* разбирам същността на нещата. Тя сама остава във всички условия една и съща; тя е, която измерва нещата и явленията.

Та трябва да дойдете до нещо неизменяемо във вас – нека това да са външни неща, защото те ще се изменят. Вие ще дойдете до неизменяемото. Някой ще каже: „Кое е неизменяемото в живота?“. Самият живот. Ние казваме: „Животински живот“. Какво подразбираме под думите *животински живот*? По отношение на знанието животните имат повече живот, а по-малко знание; те нямат такива знания, колкото хората, затова казваме, че техният живот е животински. По какво се отличава животинският живот от

човешкия? Той има примеси: животните са много по-жестоки, отколкото човека; човекът е жесток, но животните са много по-жестоки от хората. Вие сега казвате: „Как може да бъде така – животните да бъдат по-жестоки от хората?“. Неизлюпените змийски яйца са много кротки, а излюпените са много лоши. Че змийските яйца са кротки, това не показва, че те са светии. Във всяко едно змийско яйце се крие нещо жестоко – и като излюпиш този „светия“, той става на дявол: „светиите“ на змийските яйца стават дяволи.

Трябва да имате една ясна представа от какво произтича злото в човека. Злото в човека произтича от това, че ти си измътил нещо, което си мислел, че е светия. Ти мислиш, че едно яйце е светия, искаш да му дадеш живот и да го излюпиш, но ще излезе една голяма неприятност от твоята постъпка. Ти казваш: „Аз съм мислил много добре“. Ти си мислил много добре, но си нямал знание. Казваш: „Трябва да разбираме хората“. Това е изкуство – да знаеш как да обичаш човека. Когато човек е гладен, какво добро трябва да му направиш? Можеш да му дадеш една добра дреха, шапка, обуща. Каквото и да му направиш, той всякога ще бъде недоволен от тебе; ще каже: „Аз съм гладен, умирам, а пък той ми донася тези дрехи“. Може да му донесеш някой ключ, някоя златна верижка, някой часовник, но той е все недоволен. Казваш: „С нищо не мога да му угодя“. Той нищо не ти казва, но е недоволен; най-после ти казва: „Не ми трябват тия неща, а хляб ми трябва“. Дай му едно коматче хляб и го остави. „Каквито условия и да ми даваш, аз няма да използвам благото, което си ми дал“ – казва той. Ти казваш: „Аз много го обичам, трепери ми сърцето за него“. Много хубаво, но твоето треперене ще го умори: ти ще го умориш с големите блага, които му даваш. Има Един в света, Който никога не постъпва така. Вие се съмнявате в Бога, но Той всякога отива там, гдето трябва.

Сега откъде произтича недоволството на човека? Бог е толкова умен, че Той ти дава за дадения случай това, което ти трябва. За следващия момент Той ти оставя едно желание: как да го искаш, пак да искаш да го задоволиш. В дадения момент ти си задоволен, но окото ти е недоволно:

защо не ти дава Бог и за утрешния ден? Ти искаш Той да те осигури и за утрешния ден. Природата ни осигурява само за един ден: като ядеш, ти си осигурен. Закон е, че щом имаш едно ядене, то всичките последващи яденета ще дойдат – всяко ядене ще дойде на времето си. Та нашето недоволство произтича от факта, че ние искаме да се осигурим. Че щом те обича Бог, не си ли ти осигурен – каква по-голяма сигурност искаш? Сигурността не е нещо външно, тя е едно вътрешно отношение. Писанието казва: „Ние живеем и се движим в Бога“, а пък при това знание ние се безпокоим.

Някой казва: „Какво ще бъде с мене?“. Няма да бъде нищо. Някой казва: „Оголях“. Че много естествено, ти облечен ли се роди? Ти гол се роди. Рибите са голи във водата – и отпосле се облякоха животните; птиците са облечени, но после им израснаха перата. Когато отиваш да се чистиш в банята, трябва да си съблечеш дрехите, нали? И докато в съзнанието си не станеш гол, ти не можеш да се очистиш. Адам и Ева бяха голи – къде беше погрешката им? След като Адам и Ева се окаляха, погрешката им беше, че не отидоха в банята да се окъпят. Те, преди да дойде Господ, можеха да отидат в банята да се окъпят, но чакаха Господ да ги види окаляни и да ги пита защо са окаляни. А пък трябваше да отидат в банята да се окъпят, да се вчешат и да се облекат. Те не го направиха това – и понеже Адам и Ева не се окъпаха в банята, изпъдиха ги из Рая.

Сега законът е: всеки има възможност да се окалва, окалването е една възможност. Щом сме на Земята, при тези условия, може да има окалване. Когато времето е сухо, няма опасност, но като дойде дъждът – дъжд и кал – тогава има опасност. Та при хубавите условия няма опасност да се окаляте, но при дъждовно време ще се окаляте и оттатък ще минете. Ако не знаеш законите, ще се окаляш – и тогава ще излезеш из Рая навън. Сега по човешки обяснявам идеята: всяка една направена погрешка вие трябва да я изправите: трябва да отидете на баня, нищо повече! И ще платиш на баняджията да те пусне вътре да се умиеш. В турско време една баня струваше 10 стотинки: ще влезеш и ще платиш 10 стотинки. Сега не зная колко струва – 5 лева, 10 лева, 20 лева? Кой човек не би дал 20 лева, за да го задържат

на служба! Да го изпъдят по-хубаво ли е? Той получава 3000 лева на месец. Направил е една погрешка – трябва да отиде на баня: много ли са 20 лева за баня?

Сега да се върна към приложението. Знание трябва! Онзи цигулар, който има своя цигулка, може да има най-добрия учител по музика, но той трябва да учи. Някой път вие изгубвате доброто поощрение, мислите: „Оголяхме!". Вие казвате: „Молихме се – и какво придобихме; вярвахме – и какво придобихме?". Знание си придобил. Ти като си пил вода, тя е заминала, но е оставила нещо в тебе. Ял си, но и си добил нещо – яденето е оставило нещо в тебе. Ти си се окалял, и ако не отидеш на баня, ще те изхвърлят навън. Ето защо трябва да се учите: единственото хубаво нещо е учението. Няма да вземеш предвид, че си се окалял, че не си разположен духом, че боледуваш: тези неща ще дойдат, те са общи за всички. Понякога ще видиш, че времето не е хубаво, че вятър има, че някои хора се карат и после се лекуват от раните; че някой човек го погребват, че правят панихида, че дават угощение за някое новородено дете и пр.

Аз превеждам тези неща, за да се изясни духовният живот, защото духовният живот е нещо отвлечено. И ако се говори за духовния живот, работите остават неразбрани. (*Вероятно Учителя пише на дъската.*)

1 – нечетно число
2 – четно число
3 – нечетно число
4 – четно число
5 – нечетно число
6 – четно число
7 – нечетно число
8 – четно число
9 – нечетно число

Добре, по какво се отличават четните и нечетните числа? Кое е по-хубаво: да имаш едно четно число или да имаш едно нечетно число? Когато се жениш, трябва да имаш четно число, а когато раждаш деца, трябва да имаш едно нечетно число, нищо повече. Щастието на човека седи в четните числа, а развитието на човешкия ум седи в нечетните

числа. Ти казваш: „Как ще го разбера?“. Разберете го, както можете.

Когато търсиш да се жениш, щом имаш една жена, работата върви добре, а щом имаш две жени и като дойде третата... Ако един мъж имаше две жени, те ще се скарат. Тогава при жененето трябва да се тури една жена и един мъж, т.е. само в числото две те могат да бъдат щастливи. Но тези двама искат да им дойде още един другар – детето, което ще дойде, то е нечетно число. За да бъде то щастливо, трябва му още едно дете – четно число, трябва му едно сестриче. Братът и сестрата – това е духовната връзка, това е духовната женитба. Братът и сестрата, които се раждат в един дом – това е женитба. Духовно е, когато се раждат едно момче и едно момиче, а ако се раждат все момичета или ако се раждат само момчета, това е едностранчиво.

Та вие искате да знаете какво нещо е духовният живот. В духовния живот има по-чисти, по-фини отношения, по-естествени са тези отношения. Ние вземаме нещата в тяхната чиста форма. Една риба, която живее в чиста вода, например пъстървата, има едни качества, а друга риба, която живее в мътна вода, има съвсем други качества. Пъстървата, която живее в чиста вода, е изложена на по-малко болести, отколкото рибата, която живее в мътна вода. Можем да теглим една аналогия: колкото условията, средата, в която живеем, е по-чиста, толкова по-здравословна може да бъде тая среда. Аз вземам сега средата в следния смисъл: нашата мисъл. Колкото хората, между които живеем, са по-добри, по-интелигентни и мислят добре, животът ни ще бъде по-добър, здравето ни ще бъде по-добро. Но когато у хората има постоянни противоречия, то те живеят в една тиня и кал.

На мнозина от вас препоръчвам баня. Ти казваш: „Аз съм светия“. Светиите и другите все на баня да отидат. Светията може да бъде днес най-окаляният – той трябва да се окъпе. Нищо повече – ще се къпеш! Ако си грешен, ако си направил престъпление, ще се къпеш, а пък светията два пъти ще се окъпе. Грешникът веднъж ще се окъпе, светията ще се окъпе два пъти, понеже дрехите му са били чисти и сега са се окаляли. Ти казваш: „Оцапал съм се!“. Оцапал си

се – какво от това: ще се окъпеш. Грешникът не съжалява за своите дрехи, но светията съжалява за чистите си дрехи и ще каже: „Пак ще се очистя, като се окъпя“.

Сега искам да ви наведа на една мисъл: погрешките, лошите мисли, подозренията са неща външни. Та сега трябва да се поучите от тях, за да следва правилно вашият прогрес. Вашите погрешки имат и добра страна. Не съжалявайте за тях, те са тор; не съжалявайте даже и за това, което окапва от вашето дърво. Това дърво ще даде по-добър плод; това дърво, на което листата му капят, един ден ще си образува по-хубава почва. Всичко това, което ви се случва, ако се учите, ще бъде за добро – имайте търпение! Направили сте една погрешка – не съжалявайте за нея: радвайте се, че придобивате нещо. Взел си един фалшив тон: я питай тези, които са се учили, колко погрешки са правили. Онези, малките деца, които се учат да пишат, колко погрешки са правили – нима изведнъж са се научили да пишат? Я питайте тези, които са се учили да рисуват, какви погрешки са правили? Вие, възрастните, като рисувате един човек, ще го нарисувате така, че да не могат да го познаят. Ти ще кажеш: „Аз го рисувах от натура“. Ти от натура си го рисувал, но никой не може да го познае. Какво ти струва рисуването от натура, когато не могат да го познаят?

Някой художник е нарисувал някой предмет, обаче той не прилича на нищо. На мен ми дадоха една картина: представлява вол с три крака. Аз им държах една лекция, казах на художниците: „Това ново изкуство ли е – вол с три крака?“. Единия заден крак го няма. Аз им дадох 200 лева за картината. Та казвам: този човек уж разбира от перспектива, от сенки, а нарисувал вол с три крака; единия заден крак го е турил в сянка, няма го никакъв. По някой път и духовните хора правят така – рисуват един вол с три крака. Можете да разисквате върху причините, които са предизвикали това.

Искате да знаете причините защо Господ е изпъдил Адам. Единственият човек, който знае защо са изпъдили Адам от Рая, това е Адам. Викайте Адам и той ще ви каже, че Ева знае това; викайте Ева – и тя ще каже истината. Един ден Адам и Ева ще дойдат и ще разправят как направиха

погрешката, а пък сега има една книга, в която са изложени тези неща. Те може да са верни, а може и да са неверни: индусите другояче обясняват грехопадението.

Някой път големината и дебелината на предметите ражда големи недоразумения. Например дадеш една малка ябълка на едно дете – и то е недоволно; дадеш му една голяма ябълка – и то е доволно. Защо това дете е недоволно, като му дадеш малка ябълка? Това дете няма истинско знание. Малката ябълка е малка, понеже е в процес на развитие. Някой път малкото дете е за предпочитане, защото в него има повече дарби, повече заложби; някой път човек може да е голям, но няма никакви заложби.

Може да се образува приятелство между хората, но ако това приятелство, което се образува, не може да даде един добър резултат, какво може да очакваш? Ако ти следваш 12 години и нищо не можеш да научиш, каква полза има от това? Това е губене на време. Ако ти си религиозен човек, ако си пастир на една видна църква в света и нищо не си придобил, какво се ползваш? Ние живеем в един свят толкова хубав – със слънце, планини, звезди. Какви грамадни богатства са това! Казвам: нищо от това. Гледам Слънцето, реката и пр. – и пак седя в същото положение. Когато гледаш Слънцето, в дадения случай трябва да приемеш богатствата, които Слънцето ти отрежда. Да допуснем, че сте болни – много от вас сте болни: в слънчевата светлина има блага за вас. Ти си сиромах: даже твоята сиромашия има връзка със Слънцето. Да кажем, че имаш 100 килограма лук, арпаджик. Ти си беден човек, но ако си умен, знаеш, че тази година ще има благоприятни условия за търговия, за лука. Килото струва 10 лева: като посадиш 100 кила лук, колко килограма може да извадиш? Тук има земеделци: от един килограм арпаджик колко килограма лук се изважда?

Отговор: *Средно 100 килограма, а някой път 50 килограма.*

Да кажем, че се добива от едно кило 100 кила, по 100 лева – правят 100 000 лева. Ето, за една година ти ще спечелиш 100 000 лева, а пък седиш и казваш: „Защо ми трябва този лук?“. Ще го посееш.

Сега може да кажете: „Защо Господ ме е създал при тези неудобства?“. Помнете следното: това разположение, което имате във вашето сърце и във вашата воля – в дадения случай това е най-доброто, което Бог може да ти даде. В бъдеще няма да бъде това, но в сегашния случай то е най-доброто положение, при което може да се намериш. Това положение няма да остане във веки-веков такова – в следващия момент то може да бъде пак най-доброто, и т.н. Но ти си все недоволен: това е, защото не си използвал тези условия, които са ти дадени. Вие сте недоволни от вашите неразбирания: бъдете доволни от разбиранията си! Да допуснем, че сте неразположен, и казвате: „Нямам любов“. Какво подразбираш под думите *нямам любов*? Щом нямаш любов, ти си вече болен, имаш много недоимъци. Те ще те доведат в един крив път и ти ще бъдеш слаб, няма да свършваш работите си добре. И по този път на безлюбието ако вървиш, то целият ти живот ще се влоши. То е все едно, ако храниш един човек с лоша храна – тогава цялото му тяло ще се поквари – и тогава няма да има добри постижения.

Ако ние спънем сърцето си и ума си, то какво ще добием? Не спъвайте сърцето си, ума си и волята си. Може да е дошла една мисъл в тебе, която не е твоя: остави тази мисъл настрани. Може да е дошло едно желание в тебе, което не е твое – остави го настрани; може да е дошла в тебе една крива постъпка – остави и нея настрани, нищо от това. Не се занимавай с чужди мисли, с чужди желания и с чужди постъпки, не разрешавай ти защо става така – никой не е обяснил това положение. Да кажем, че един ден имаш една лоша мисъл – това го обясняват в окултната наука. Ти прекарваш тогава един страшен ден, прекарваш цяло едно съществувание, прекарваш някое свое прераждане, което може да си преживял преди 100, преди 1000 години – и ти го прекарваш сега в един ден. А някой път си радостен – ти тогава преживяваш един цял живот в един ден. Когато се радваш – това е твоето минало, когато скърбиш – и това е твоето минало. От твоето минало на страданията и от твоето минало на радостите ти ще извадиш твоето настояще, ще ги използваш.

В онзи, лошия живот, лошия ден: когато дойдат в тебе лошите мисли, веднага ще гледаш да пресъздадеш от този ден настоящето – да пресъздадеш нещо хубаво. И тогава може да получиш хубава перспектива за бъдещето. Всички лоши събития, всички лоши работи в твоите минали съществувания, ти ги събери – не ги пъди, но ги впрегни на работа.

Всички вие трябва да бъдете учени, както съвременните изобретатели. Например когато хората са впрегнали най-първо водата като работна сила, на животните не им е дошло на ума да си направят воденици или вятърна мелница, а човек е впрегнал вятъра на работа. По същия начин човек е впрегнал силата на парата, на електричеството, на по-тънките сили в Природата. Също така и ти трябва да впрегнеш лошите мисли и лошите желания да ти вършат работа: от калта на греха направи грънци. Някой ще каже: „Може ли така?“. Може, може: много хубави грънци стават от калта на греха – ще ги туриш в пещта. Грехът ще изскочи навън и ще остане хубавата глина – и ще излезе едно хубаво гърне. Писанието казва: „Всичко онова, което се случва на тия, които обичат Бога, ще бъде за тяхно добро“.

Не се спирайте на една постъпка на човека – тя не определя човека. Някой казва: „Защо е съгрешил Адам?“. Не се спъвай върху това. Понеже вие, ако мислите върху това, Господ ще ви постави на изпитание – и тогава и ти ще съгрешиш. Искаш да знаеш защо е съгрешил Адам. Да кажем, че една млада мома иска да знае защо е съгрешил Адам. Господ ще ѝ даде обяснения: тя ще се влюби в един млад момък и няма да може да живее с него; тогава Бог ще ѝ каже: „Защо да не можеш да живееш с него, нали го обичаш!“. Защо Ева съгреши? Но ти сега защо съгреши, защо не го обичаш? Приел си от забранения плод. Момата казва, че не го обича, но не казва последната истина: тя не обича този си мъж, понеже обича другиго. Какво ще ми разправя, аз зная нещата: тя не обича този, а обича другите. И казва: „Аз искам да живея за Бога, за Бога ще живея“, а тя си има вече един друг Господ, тя вече го е намерила. И после, при религиозните хора има следното: една мома може да е в

религиозно общество – влюбила се е тя в някого. Моли се в това общество, после намери друг в друго общество – и се премести в него. Ти искаш да знаеш защо Адам съгреши: съгреши, понеже престана да люби Бога.

Сега, като ви казвам тези неща, някои от вас може да изтълкувате нещата другояче. Целта ми е да ви дам едно разбиране за вътрешния живот. Погрешката, която младата мома или младият момък могат да направят, е следната. Младата мома казва: „Не го обичам“. Не го обича, понеже другиго обича – и тя мисли, че онзи, другият момък, има повече. Тя е женена: какво трябва да се прави? Или момъкът е женен, но не я обича вече, а обича друга: какво трябва да прави? Той напуща първата си жена и се оженва за втората. Не е лесна работа това, да се напусне жената – има закон.

Та казвам сега: може да пренесеш тези неща от външния свят във вътрешния. Те са преходни неща, любовта в света е преходна – тези работи ти не може да ги обичаш. Ти една ябълка може да обичаш, докато съдържа в себе си красота и хранителност, но когато тя изгние, вземеш я и я хвърлиш – и тази ябълка казва: „Защо ме хвърли? Защото не ме обича“. Човекът ще ѝ каже: „От твоята семка като поникне ново дърво и даде пак ябълки, пак ще ги обичам“. Този закон е: гдето е текло, пак ще тече. Двама души, които са се обичали, пак ще се обичат, но време ще мине. Тогава казвам: не изгнивай! Ти казваш: „Хората не ме почитат“. Хората не те почитат, защото си осиромашал. Не осиромашавай! Ти казваш: „Хората не ми обръщат внимание“. Защото си изветрял.

Но трябва да се знаят методите. Някой проповедник казва на някого: „Не трябваше да грешиш“; или му казва: „Не трябваше да се подмладиш“, но трябва да се знаят методите за това. Това е само негативната страна на живота, а трябва да се знаят методите на положителната страна на живота. Ще се случат тези отрицателни неща, но никога не е изключена възможността за погрешка. След всяка погрешка ще претърпиш известни страдания – ще поумнееш и при втората погрешка ще станеш по-добър; след третата погрешка още по-добър ще станеш. Ако направиш погрешка

и се изправиш, ще станеш умен и добър, а ако не изправиш погрешките, ще се натъкнеш на противоречия в живота. Да кажем, че ти имаш един син и една дъщеря вкъщи, в семейството си. Синът ти е трети член на семейството: какво трябва да направиш, за да го направиш щастлив? Трябва да го ожениш. Женитбата означава следното: имаш син, трябва да го пратиш на училище. Трябва да създадеш някаква работа за неговия ум, за да прогресира. А ако това дете го оставиш вкъщи и се опасяваш да не му се случи нещо лошо, ти ще му напакостиш: трябва да му се създаде работа.

Да допуснем, че имаш един приятел: какво трябва да направиш? За да запазиш своето приятелство, никога не трябва да криеш, никога не трябва да имаш една посторонна мисъл, която да скриваш от приятеля си. Не трябва да има в сърцето ти нещо, което да криеш от него; и той трябва да прави същото. Щом скриеш, тогава се явява вече едно отдалечаване.

Аз казах, че човек трябва да бъде послушен, но послушанието не подразбира робство. Послушанието значи да възприемеш, каквото ти се каже, и да го направиш. Господ ще ти каже: „Слушай какво ще ти кажа!“. И това, което Господ ти каже, приложи го! Бог ще те остави свободен: да направиш така нещата, както ти си разбрал от слушането. И тогава ще дойде външното разбиране, обективното, но няма какво да се смущавате от това.

Сега да ви дам едно правило: никога не си сключвай ръцете, защото тогава ти носиш своето нещастие в себе си. Такъв човек не може да разреши никога правилно нещата. Трябва да имаш съгласие между всичките си пръсти. Не трябва да има раздвояване в религиозния живот, не трябва да има раздвояване в знанието, не трябва да има разногласие в практическия живот, но единство трябва да има всякога в човека. Вместо да сключваш ръцете си, може да ги спуснеш спокойно надолу. Дойде някой да вземе от тебе – ти тогава кръстосваш ръцете си. Не, тури пръстите надолу.

Няма нещо, което да не се поддава на великия закон на Любовта. Действайте с онова, което Бог е вложил в душата

ви, употребявайте го – не се задоволявайте с чуждото. Вие казвате: „Какво ще бъде на онзи свят?“. На онзи свят ще бъде точно това, което имате сега. На онзи свят знаят да свирят, и да пеят знаят, а ти не знаеш нито да пееш, нито да свириш, нито да постъпваш, както трябва. Какво трябва да направиш на онзи свят? Или трябва да се запретнеш да учиш, или трябва да се върнеш на Земята. Та за онзи свят трябва да се приготвиш: онзи свят е за учение, той не е свят за деца – за хилави, за болни деца. За онзи свят трябват умове – силни умове, чисти деца, които отиват да служат на Бога: да използват Божествените блага, които съществуват. А пък ти мислиш, че като отидеш на онзи свят, ще те посрещнат там и ще има ядене и пиене, прегръщания.

Като отидеш на онзи свят, като се пробудиш, ще кажеш: „Разбрах, че трябва да се учи тук. Ще работя, Господи, гдето ме пратиш, ще ида и ще уча!“. Ти като отидеш на онзи свят, ще отидеш гол и ще те облекат с най-хубавите дрехи. Ти ще отидеш на онзи свят, щом си готов за него: като се върнеш като блуден син в онзи свят, и големият брат като дойде, ще се посърди, като види разкаялия се блуден син. Но бащата ще му говори: „Синко, на тебе ти давам повече, но и брат ти ще дойде на тази трапеза“. Та първото нещо е да се запретнете да учите – вие слушайте сега. Хубаво, похвалвам ви, но да дойде разбирането трябва.

Сега за следващия път пишете върху темата: *Полза от изучаване на четните и нечетните числа.*

Помислете върху тази тема. Ще напишете числата така:

1 2 3
4 5 6
7 8 9

Сега това са отношения. Ще изучавате тия числа: като разберете четните и нечетните числа, ще знаете как да постъпвате. При закона на Любовта, при закона на Знанието ще знаете при всеки случай как да постъпвате. Сега няма да се спирам върху този въпрос, понеже това е тема за вас. Под думата *знание* аз разбирам отношението на сърцето

към ума. Когато употребявам думата *знание*, не подразбирам мома и момък, а подразбирам сърце и ум. Сърцето е младата мома, умът е младият момък. Под *знание* разбирам отношение винаги между ума и сърцето. Сега мислете върху темата.

Добрата молитва

7. лекция, 8 ноември 1933 г., София, Изгрев

НАЙ-МАЛКАТА ЛЮБОВ

Добрата молитва

Четоха се темите „Ползата от четните и нечетните числа“.

Песента „В начало бе Словото“

Изобщо хората лесно се изразяват за нещата – и който знае, и който не знае. Често се говори за добър и за лош човек. По какво се отличават добрият и лошият човек? Има една тънка разлика между добрия и лошия човек. Лошият човек има някои тънки черти, по които се отличава, но и добрият има също така външни черти, по които се отличава. Например в тялото си и двамата имат някои отличителни черти. Всяко нещо, което не е съобразено с нашите възгледи и което ние не желаем, наричаме лошо; и всеки човек, който работи против нашия интерес, ние наричаме лош човек.

В една разбойническа банда всеки от нейните хора, който се осмели да се обяви в несъгласие с тях по нещо, те го наричат вече престъпник, а при това в същата тази банда, според законите на държавата, са осъдени на смъртно наказание. Тази банда е осъдена сама на смърт, а тя от своя страна осъжда на смърт всеки едного от тях, който смее да се обяви против нея. В това отношение хората във възгледите си често мязат на тази банда. Също така и възгледите на държавата са толкова прави по отношение на човечеството, колкото тази банда – към държавата.

Темата, която имахте днес – за четните и нечетните числа, е цяла наука. Да се пише, както попадне – това значи да не се знае какво нещо са четните и какво са нечетните числа. При четните числа трябва да се изучават хората, при нечетните числа пък се определят нещастията на човека. Ако имате 13 хиляди лева златни пари, какво нещастие има

в тези пари; или ако имате 130 хиляди, или 130 милиона пари, левове, какво нещастие има в тези пари? Вие казвате, че нечетните числа носят нещастия за човека. Питам: ако имате да давате 10 или 100 хиляди лева, какво щастие има в това? Тия числа са поне четни, но де седи тяхното щастие?

Да се говори така – то е все едно, когато някой казва за себе си, че е праведен човек. Този човек още не знае какво нещо е правдата. Друг пък казва, че е учен човек: какво нещо представлява ученият? В този смисъл, когато искате да научите нещо основно, вие трябва да излизате от низшите отношения и да дойдете до отношенията на Божествения свят. Божествено съзнание има само онзи човек, у когото никога не се заражда каквато и да е отрицателна мисъл да направи вреда комуто и да е: нито на себе си, нито на другите. Често хората се съмняват, по сто пъти на ден се съмняват за едно или друго. Какво нещо са четните и нечетните числа; какви четни и нечетни числа имаш?

Някои учени казват, че в кръвта на човека се съдържат разни материали. Какво нещо е материята? Материализмът е дълбока наука. Материалистите поддържат, че материята съществува, а други отричат съществуването на материята. Някои казват, че всичко е сила. Какви ли не теории съществуват за силата и материята; някои учени даже не знаят какво отношение има между силата и материята. Някои казват, че материята е импресирана сила, а други казват, че материята се намира в кинетично състояние. Какво нещо е материята и какво е силата? Това, с което можеш да се облечеш в даден случай, или това, което носиш със себе си – това е материя в най-простата си форма. А сила е това, с което се движиш напред; и това, което може да вземе дрехата ти и да я тури отгоре ти. Едното е видимо, а другото – невидимо; едното е в покой, а другото – в движение. Значи щом си в покой, ти си в материалния свят, щом си в движение, ти си в света на силите. Това е по отношение на живота, а животът не е нито материя, нито сила. Как ще разберете това нещо?

Сега вие искате да проникнете в същината на живота, но такава същина, която да отделите от материята или от

силата, не съществува. Ти не можеш да отделиш живота от тялото си, от себе си. Щом отделиш живота от тялото си, това тяло е вече в покой; щом внесеш живота в тялото, това тяло е вече в движение. Сега в каква посока ще тръгнеш и как ще вървиш? Допусни, че ти имаш да вземаш пари отнякъде. Два начина има, по които ти можеш да вземеш парите: или този, който има да ти дава, сам да дойде при тебе и да ти донесе парите – този е най-добрият начин; или пък ти да отидеш при него, да си искаш парите – този е най-неприятният начин.

Това е само за изяснение на нещата, когато имате вземания и давания на пари. Това определя едно право отношение. Онзи, който има нужда от пари, той трябва да отиде при банкера, за да си вземе парите. Това е правото отношение, това е естественото отношение; и после, когато дойде да се плаща, онзи, който е взел парите, той трябва да отиде да ги занесе. Сега ще направя едно уподобяване: онзи, който иска да пие вода, той трябва да отиде на чешмата да напълни стомната. Ако на тебе ти се пие вода, а чакаш другите да отидат и да донесат в стомната вода, това не е право отношение. Това е право, но за самия тебе – и няма да се мине много време, ти ще дойдеш в стълкновение със себе си. Изпиваш водата в стомната и викаш слугата си Иван да отиде на чешмата и да ти донесе вода. Какво ще бъде твоето положение, когато един ден Иван го няма? Ти ще викаш и ще се чудиш защо него го няма. Казвам: защо пък Иван да е при тебе? Ти не си онзи Иван, когото викаш: иди вместо него за вода и пий колкото искаш.

Сега ние прокарваме тия възгледи навсякъде в живота: очакваме да се уреди светът, че и нашият живот да се уреди. Така и за Бога имаме криво понятие, казваме: „Господ това ще даде, Той ще оправи работите“. Вярно, Господ всичко дава, но има едно криво схващане на тази идея. Ти си син на един богат човек, следваш в странство и пишеш на баща си: „Татко, изпрати ми пет хиляди лева, че ми трябват“. Бащата изпраща пет хиляди лева; на втория месец пак искаш пет хиляди лева. Десет месеца по пет хиляди лева, това са 50 хиляди лева. Ако учиш, както и да е, но ти вземаш тия пари

и ходиш по театри, по концерти, по любовни работи на своето сърце, ядеш и пиеш с другари. Но най-после баща ти пише: „Синко, толкова време вече как следваш по медицина, никакви изпити не държиш“. Ти пишеш на баща си, че имаш някакви нужди, но всъщност никакви нужди нямаш, всичко това е привидно. Най-после баща ти престава да ти изпраща пари, отказва да те поддържа и тогава ти започваш да говориш за него, че е безсъвестен, че не влиза в положението ти, и т.н. Какво е постигнал този син, след като баща му толкова години го е поддържал в странство? Нищо не е постигнал: в края на краищата и бащата се е разочаровал, и синът нищо не е направил.

Като наблюдавам живота ви, аз виждам и между вас такива постъпки. И млади, и стари постъпвате така, че аз се срамувам от вашето поведение. Досега не съм срещнал нито един от вас, комуто като се каже нещо, да се замисли, поне няколко часа да поседи на едно място и да помисли върху това, което съм му говорил. Той казва: „Аз вярвам в Бога“. Какво вярва в Бога? Той е най-големият простак, а казва, че вярва в Бога: каква вяра е тази? Ти вярваш в Бога, а оставяш на най-възвишеното същество – То да разреши даден въпрос заради тебе. Ти имаш да даваш пари някому, а го изнасилваш. Ти оставяш на съдията да разреши въпроса и намираш, че той е праведен само тогава, когато реши делото в твоя полза. Казваш: „Много умен е този съдия“. Умен е, разбира се, но спрямо тебе – че спрямо другия не е справедлив, ти не искаш да знаеш. Може ли тоя съдия да бъде справедлив спрямо двамата, които спорят за едно и също имане? Когато двама души се съдят при един съдия на Земята, и двамата са лоши.

Казвам: сега, като изучавате окултните науки, вие виждате разни научни въпроси, които се разглеждат по различни начини от теософи[13], от окултисти, и казвате: „Това са теософи, това са окултисти“, и т.н. Казвам: това са възгледи на хората, обаче има едно право учение в света, което обединява всички форми. Всички религии според мен са външните форми на едно учение, което се изразява по един или друг начин, но това, което обединява хората, което дава сила, вие никъде няма да го намерите. Някои казват: „Вие държи-

те Учителя, той всичко може“. Ще ме държат, но лъжете се: той нищо няма да даде – или по-право, вие нищо не можете да приемете. Това е гонене на вятъра: да се каже така, това значи да не мисли човек. Казвате: „Да държим Христа и да не се боим“. Че как ще Го държите?! Ще направиш един неразумен дълг и след това ще отидеш да кажеш: „Господи, плати ми сега дълговете“. Или ще направиш една погрешка и после ще кажеш: „Извини ме, Господи, втори път няма да греша!“; после пак ще направиш същата погрешка и пак ще искаш извинение. Това е едно криво разбиране.

Та казвам: понякога аз се срамувам от вас, а някога се срамувам и от себе си, че съм Учител на такива ученици. Казвам си: ако знаех, че са толкова неспособни, кракът ми не би стъпил тука. От мое гледище, след като съм ви учил от 10 до 30 години и нищо не сте научили, какво сте придобили вие, какво съм придобил аз? Вие сега се занимавате с въпроси, които не трябва да ви занимават: „Отде е дошъл Учителя, каква е неговата задача?“. Вие човъркате тези въпроси както когато някои се интересуват защо някоя мома е толкова красива. Отде съм дошъл? Отдето идвате и вие. Това е много лесно: отде идвам? Идвам от един Извор. Щом знаете това, вие трябва да имате предвид, че имате отношение към този извор. Щом имате отношение към този извор, вие не трябва да го мътите. Значи аз съм важен за вас дотолкова, доколкото мога да услужа на вашите интереси. Тогава ако и аз кажа същото, ще излезе, че и вие сте нужни за мене дотолкова, доколкото сте полезни за моите интереси. Какво се разрешава по този начин; това не е ли учението на света? Един банкер е важен за един клиент дотолкова, доколкото той може да вземе от него пари назаем; а клиентът е важен за заемодавеца дотолкова, доколкото първият може да му услужи във време на нужда. И това не е лошо, но трябва едно разрешение на съществените въпроси – това са отношения на интереси.

Аз имам един такъв ученик от нисшето царство, който е много ревностен. Всяка сутрин дохожда при мене и ми казва: „Учителю, ти си много добър“. Той ходи-ходи надалече с мене, мяка подире ми – много ме обича, но защо?

Защото му давам сиренце, кашкавал, баница, оставям го на стола да се качва. Но щом не му дам нищо няколко дена и го потупам, никак не ходи с мене. Аз често изучавам естеството му, понякога го гледам право в очите и той ми казва: „Какво от това, че съм изял малко сирене или кашкавал? Аз ям по-малко, а ти ядеш повече, затова не заслужавам никакъв бой“. Според неговото съзнание той намира, че постъпката ми по отношение на него не е права. Аз намирам, че постъпката ми е права, но не трябва да го изкушавам. Ако сиренето е на масата, той не се качва там, но ако оставя сиренето на някое малко столче, той там не издържа вече.

Сега аз правя една аналогия: и във вашето съзнание има такива отношения, които трябва да разрешите. Вие трябва да минете една фаза по-напред, за да дойде във вас онова вътрешно спокойствие. Понеже ние имаме отношение към Цялото, имаме и отношение към Бога: ние не сме се събрали да служим на себе си. Да служим на себе си – това е в реда на нещата: органите на един организъм си услужват едни на други. Всички органи имат отношение към тялото като към цяло: очите имат отношение към тялото, ушите, ръцете, краката. Следователно и ние всички имаме отношение към Бога като към Цяло. Най-мъчното нещо е да установи човек тия отношения, да почне да разбира какво нещо е Волята Божия в даден случай.

Има една сестра тук, която иска да ѝ се говори много меко. Права е тя, но аз някога я слушам, че тя по отношение на другите не постъпва така, както иска към нея да постъпват. Така иска всеки човек, но и той трябва да бъде мек, внимателен към другите. Аз разглеждам този въпрос другояче, защото ако вие искате да постъпват добре само по отношение на вас, този въпрос е вече разрешен в света. Ако искаш хората да постъпват добре с тебе, гледай да не бъдеш сиромах и да си уредиш работите добре: да имаш къща, да е добре наредена, че да нямаш нужда от никого. Не оставяй времето да оправи работите – ако можеш ти сам да ги оправяш, оправи ги. Ако оставиш хората да ти уредят работите, ще кажеш после: „Какво мислех, какво излезе“, после ще съжаляваш. Няма какво да мислиш: сам ще уредиш работите си – нищо повече.

Сега на другия въпрос: могат ли всички хора да бъдат богати? Всички хора не могат да бъдат богати. Второто положение: за да те почитат хората, ти трябва да бъдеш здрав, да бъдеш умен и да бъдеш добър. Ако нямаш тези качества, тогава и отношенията на хората към тебе няма да бъдат такива, каквито ти искаш. Сега да обясня де седи едно от противоречията. Ти си гладен, три дена не си ял – в тебе гладът говори и казваш: „Искам да ям нещо, каквото и да е“. Слагат ми едно хубаво ядене и казват: „Тук има едно ядене, което е останало от няколко дена.“ „Каквото и да е, трябва да се яде, ще ям.“ „Почакай малко, сега се пече една прясна пита с малко сиренце.“ „Не, нямам време, не че не мога да търпя, но време нямам.“ „Както искаш...“. Тогава той се наяде и след половин час коремът го заболява, става му лошо и трябва да му се даде рициново масло, трябва да му се даде топла вода. Тогава той казва: „Зле направих“. Питам: ако и вие възприемете една лоша мисъл или едно лошо чувство, това не е ли едно лошо ядене? В даден случай ти си гладен и мислиш как да разрешиш известен въпрос.

Та сега в класа на всинца ви липсва едно нещо. Ще ви дам едно правило – и който не изпълни това правило, ще си носи последствията. Който не го изпълни, той ще си носи последствията... Аз съм ви казвал и друг път: не искам да ме занимавате с вашите глупости, нито да ги нося; аз не искам да нося и вашите престъпления, вашите лоши мисли и чувства. Вие трябва да се определите: сега се намирате в една област, която няма да ви изведе наникъде, това е един лъжлив път. На мнозина съм казвал: не говорете нищо зло, нито добро за мене, докато не сте го научили, нито пък аз ще говоря зло за вас или добро, докато не съм го научил. Ако има нещо, което си научил, и си ощетен, ела да ми го кажеш, но неща, които не са проверени, не ги говорете: научете се да говорите проверени неща. Някога казвате: „Така каза Учителя“ – и свършена работа. Че имало онзи свят – провери това; че баба ти или дядо ти казали това – ти трябва да го провериш: провери това за себе си. Може да ти каже някой, че този салон има десет врати. Не, две врати има нашият салон. Колко прозорци има нашият салон? Вие не знаете

това... Всяко нещо, което говорите, трябва да го проверите. Казвате: „Отличен салон е това, много картини има“. Колко картини има нашият салон? И това не знаете...

Ето, ние имаме два модела на Христа. Вие ходите в пътя според този Христос, който е теософски образ. Той е преродeн Христос, който е живял някога и сега пак се е преродил. Той и сега живее на Земята и е позволил да Му нарисуват образа. Ние вземаме тези картини като образи. Единият представлява болния човек, а другият – здравия, но нито единият е Христос, нито другият. Вие трябва да имате Христа в себе си вътре като образ. За вас Христос трябва да бъде като един банкер, който всякога ви кредитира, от когото всякога вземате пари. Такива трябва да бъдат отношенията ви, вие всякога можете да вземете нещо. Този банкер ви дава по възможност с най-малки лихви – по четири на сто.

Сега, като ви говоря по този начин, можете да си кажете: „Нима нямаме знание?“. Вие трябва да имате една статистика, според която да изучавате въпроса на четните и нечетните числа. Вие още не сте изучавали исторически кога се е родил Христос, нито знаете кога се е родил апостол Павел, Петър[14] – но точно да знаете годината, месеца, деня, часа и минутата; и тогава според законите на астрологията, която физиологически описва човека, да правите своите гадания. Още от едно време астрологията се е считала за наука, която е гадаела според съчетанието на звездите. Под думата *звезди* се разбира отношение, връзка с разумни същества; и при това астролозите са делили звездите на такива от първа, втора, трета, четвърта, пета, 16. величина – на степени са ги делили.

После са отношенията на човека към Луната и към Слънцето – това са два фактора, два светли ума, с които той е свързан. Слънцето е свързано с Духа, а Луната – с материята. И следователно човек по този начин ще види какво е неговото отношение към Духа и към материята, които действат в самия него. Най-първо ще ги разгледате като форми, оформени в мисли, желания и постъпки. Например човек има желание да живее. Първо той ще види какво е отношението на Месечината, на звездите и на Слънцето

към него; след това ще види какво е отношението на други живи тела около него: на всички тия, които го окръжават. Всички тези неща трябва да вземете в съображение. Това не е лесна работа.

Сега всички вие се намирате в един установен свят. Ражда ви се един син и вие искате от сина си това, което той не може да направи за вас. И в религиозно отношение всичките сте на еднаква степен на развитие. Аз ви считам за хора, за ученици на една Школа, но не и за хора убедени, които имат вяра. За мнозина от вас се изискват две, три или четири прераждания още, за да разберете това, което сега ви говоря, и да разберете как трябва да се постъпва. Например представете си, че сте дали някому двеста хиляди лева, които той е изял и не може да ги върне – и след всичко това да кажете: „Нищо, такава е Волята Божия“. Колцина могат да кажат така? Напротив, вие ще започнете да се оплаквате и да казвате: „Цял живот употребих, докато спечеля тези пари, и сега не мога да ги получа“. Питам: кой ви кара да дадете тези пари на този човек? Вашата мисъл да му услужите не беше ли користна? Или вие завързвате приятелство с един човек, но с цел да ви улесни той в някои работи, а не за да го имате за приятел. Хубаво е и това, но тази идея не води към добро.

Приятелството трябва да почива на три допирни точки: вие трябва да сте имали връзка с този човек в миналото, в настоящето и в бъдещето. Значи едната връзка трябва да бъде на физическия свят, другата – на духовния, а третата – в Божествения свят. Или за да се поддържа вашето приятелство, необходими са едновременно три разумни същества. Приятелството почива на известни чувства. Ако имате един приятел, той всякога трябва да бъде на вашите услуги, но и вие не трябва да злоупотребявате с добрината на вашия приятел, понеже с това ще осакатите вашите отношения. Вие можете да осакатите приятелските си отношения, както можете да осакатите една стомна, с която си носите вода. Тук я блъснете, там я блъснете, докато един ден тя се счупи и не може да ви служи. По този начин може да се изменят и външните форми на приятелството. Допуснете, че имате

един добър приятел, с когото отивате на екскурзия, и по невнимание вие ставате причина той да си счупи крака. Аз съм ви давал ред примери – да видите какво значи да се развалят приятелските отношения между хората.

Ще ви дам един пример, който се случва в Алпите някъде. Една мома пътува из Алпите с един добър свой приятел, който я обичал. По едно време на едно много опасно място тя вижда едно от хубавите алпийски цветя – еделвайс, и казва на своя приятел: „Искам да ми откъснеш едно от тези цветя и да ми го дадеш, за да ми докажеш, че ме обичаш!“. Той отива на това място да откъсне еделвайса с риск на живота си, и като успял благополучно да откъсне цветето, предлага го на момата, като ѝ казва: „Вземи това цвете за спомен – само то ще ти остане от мене“. Той казал сбогом на момата и повече не се върнал при нея. С това той искал да каже: „Втори път не излагам живота си за такива глупави прищевки“. И прав е този момък. Питам: всеки от вас не се ли излага с риск на живота си за някаква глупава прищявка?

Не, вие трябва да имате помежду си отношения на ученици. Онзи, който знае повече, ще върши повече работа; който знае по-малко, ще върши по-малко работа. Но понякога гледам, че простите, които знаят по-малко, говорят повече от другите. Гледам: някой път аз седя при вас, а някои бърборят, дори аз се срамувам за вас. Трябва да знаете, че аз не обичам лъжата. Много пъти вие говорите за Бога: че вярвате в Бога, че има един Господ, но за кой Бог говорите всъщност? Тоя Бог, за когото вие говорите – това сте самите вие. Не, така не се говори за Бога. Има един Господ наистина, към когото всички трябва да имате едни и същи отношения, както към въздуха, към Слънцето. Когато някой каже, че има един Господ, в когото вярва, от мое гледище този човек няма никакъв Господ – той е безверник.

Тогава да определя какво нещо е вярата. Вярата се образува от същества, които седят по-високо от тебе; безверието пък се образува от същества, които седят по-ниско от тебе. Следователно ако си вярващ, ти си свързан със същества, които седят по-високо от тебе; щом си безверник, ти си свързан със същества, които седят по-ниско от тебе.

Та когато някой казва, че е безверник, питам: в какво седи неговото преимущество? Това показва, че ти си под влиянието на същества, които седят под тебе. Казвате: „Де са тия същества?“. Не е важно де са, но ти си един образец на тия същества. Ако имаш вяра, това показва, че си под влиянието на същества, по-висшестоящи от тебе. Тогава ти си честен човек, изпълняваш дадената си дума. Който няма вяра, той навсякъде върти колелото.

Та когато казвате, че вярвате в Бога, аз бих се зарадвал, бих желал това да бъде истина. Защо? Защото Бог ме създаде така, че Той в мене да урежда нещата. По-хубаво нещо от това няма. Вие казвате, че имате вяра, а колко пъти на ден се сменявате? Та ще знаете: вярата се дължи на същества, които седят по-високо от вас и които са завършили своята еволюция. Ако вярвате в това, всичко ще се уреди, но ако сте безверник, това показва, че сте свързани със същества, които седят по-ниско от вас. И докато вървите по техния ум, вашите работи никога няма да се оправят.

Казвам: излизате вечер без лампа в тъмна, мрачна нощ, и се блъснете в някой клон. Питам: кой е виновен за това – клонът или вие, или Провидението, което е направило този клон? Вечер не се ходи. Който ходи вечер, той е лош човек; който ходи денем, той е добър човек. Вълкът ходи вечер, а волът денем ходи, вечер пасе. Значи щом вълкът ходи вечер, а волът пасе вечер, все едно и също нещо е това. Следователно ще ви дам едно правило: не върши една постъпка в тъмнината на нощта или не вземай някакво решение в тъмнината на нощта. Или другояче казано: реши даден въпрос, когато има светлина. Щом трябва да решиш един въпрос, попитай тези, в които имаш вяра и които те ръководят, как трябва да разрешиш този въпрос или как трябва да постъпиш.

Тук, на Изгрева, са се навъдили хора, които си служат с такива лъжи, каквито и в света няма; тук има хора на невъздържанието, каквито и в света няма. Кажете ми, какво е това нещо? Но казвам: знайте, че всеки ще носи лошите последствия на своя живот. Не искам да ви задължавам, но всички трябва да знаете това нещо. Затова именно не пипайте онези бомби, които светът е направил, защото ще

платите с живота си. Вземете за пример Магдалина[15] – тя надминаваше всички в своята вяра, вяра имаше тя, но сега малко закъса във вярата си, откак се свърза с Джино. Тя се свърза със съществa, по-ниски от нея – и сега има желание да нареди един дом на Джино, както и на неговата майка. Тя не трябва да се жени, нито деца да ражда – трябва да прекара един живот, свободен от тези връзки – да не мисли за деца, защото те ще бъдат хилави. Тя прекарва последния етап на своя минал живот. Магдалина може да бъде образец и в доброто, и в лошото. Казвате: „Не трябва ли да се женим?“. Защо ще се жените? „Не трябва ли да имаме пари?“ Защо трябва да имате пари – да давате по 40 на сто лихви ли? Но ние се отдалечихме от целта.

Аз искам вие да бъдете ученици, да определите отношенията си към Бога – тази трябва да бъде първата ви работа. За тази цел аз няма да ви проповядвам, но ще взема няколко души от вас при себе си: да живеят един месец с мене – и ще видят какви трябва да бъдат отношенията им към Бога. Без да ви говоря, вие ще видите; и тогава както аз постъпвам, така и вие ще постъпвате.

Представете си, че вие сте здрав човек, но имате една слабост: обичате да пиете. Един ден се напивате и в това време дойде ваш неприятел в дома ви, върже ви ръцете и краката с едно въже, обере ви и си отиде. Оставате така няколко дена: гладен, измъчен, пожълтял – няма кой да ви помогне. Минавам покрай вас, виждам ви в това положение и веднага изваждам ножчето си от джоба, прерязвам въжето и ви освобождавам. Вие веднага тръгвате свободен и започвате да ми се оплаквате от неприятеля си, как сте пострадали. Няма защо да ми се оплаквате. Аз искам вие да бъдете свободни, затова казвам: втори път гледайте да не ви вържат, бъдете внимателни. „Ама аз не исках.“ Внимавайте втори път да не изпаднете в същото положение. Вие сте направили една погрешка и затова са ви вързали. Всички вие правите известни връзки, които първо не са естествени: искате да завържете приятелства, връзки, които не са естествени.

И вие като света постоянно се одумвате: казвате едикой си къде ходил. Че идете и вие в света тогава. Какво лошо има в това, че някой обичал някого; пък и защо тряб-

ва да се месите в чуждите работи? Стига да е Любов, но да не се лъжете... Ако вървите по този начин, ще ви оставя – аз искам да бъда свободен. Не че не съм свободен: аз съм свободен, но искам да ви кажа, че вие сте допуснали на Изгрева същества, които са от нисша степен на развитие, а аз не искам да се занимавам с тях. Те ще ви сучат само, без да постигнете нещо; ще ядат и пият и нищо няма да ви помогнат – те ще развалят всичко. Има един брат, който е повече от 20 години тук и още не може да се откаже от тютюна. Така и много от вас боледуват, защото постъпките им не са естествени. Аз мога да направя един списък, за да покажа какви са вашите постъпки – сами да видите колко са неестествени. От такива постъпки не можете да имате никакви постижения.

Сега въпросът е какви ще бъдат техните постижения? Много лоши ще бъдат. Аз не искам да кажа какво ще бъде, не искам да предсказвам, но казвам, че пред вас седи една голяма опасност за главите ви. Вие можете да изчезнете, но не знаете това; вие тук, на Изгрева, всички можете да бъдете пометени – и това не го знаете. Цялата съдба на България виси на косъм. Не само вие, но цялата европейска култура седи на една гнила греда и може да се помете, нищо да не остане от вас. Знаете ли това? Де ще отидете тогава? Вие мислите, че като сте си направили една малка къщица и сте я заградили с тел, сте се наредили. Наредили сте се?! Вие сте се уредили толкова, колкото и едно животно. Вие нищо още не сте уреждали.

Един ученик ми разправяше един свой опит. Той сънувал една действителност, от която нищо не разбрал. Сънувал една голяма война, която се води в света, с отровните и задушливите газове. Всички хора бягали, но умирали от задушаване. Чул някой, че му казал: „Вземи корени и от тях дишай, за да спасиш живота си“. Значи тия малки растения спасявали живота им, за да не умрат от задушаването. Този ученик видял бъдещата война. Как мислите вие? Тази страшна война ще бъде не само долу, но и горе – навсякъде. И тук, на Изгрева, ще дойде: тази война ще бъде толкова страшна, каквато никога не сте виждали, нито сънували. Вие трябва да бъдете готови за тия времена.

Сега мнозина седят и казват: „Аз имам Господ, вярвам в Него“. Ще дойде време, когато ти ще дишаш от корените на една малка тревица. Казвате, че тревата ви показва, че Господ е нагоре. Не само това, но от тази тревица ти ще дишаш. Ти ще видиш Господа в тази малка тревица, във водата, във въздуха, във всички хора, които ще ти помогнат, а вие говорите често против този Господ. Любовта към ближния – това е Любовта към Бога, Който живее едновременно във всички хора.

Та казвам: сега всеки си има по един Господ, но този, вашият Господ, няма да оправи света. Христос казва: „Както Отец Ме възлюби, така и Аз ви възлюбих“. Тогава де е вашият Господ? Вземете това: Христос не казва, че има един Господ, но казва: „Както Отец Ми живее в Мене, така и Аз в Него“. А вие, като казвате, че имате един Бог, на Когото се кланяте, този ваш Бог е един идол – а да се кланяте на един идол, това е идолопоклонство. Когато се говори за Бога, вие трябва да знаете съвсем друго положение. Преди всичко, ако вие за момент само влезете в мисълта, с която Бог ви е обгърнал, както и в чувството и в постъпките, с които Той ви е обгърнал, вие моментално ще изчезнете. Когато казвате, че имате един Бог и живеете в Него, аз имам предвид, че Той е работил във вас и ви казва, че не му служите, както трябва.

Аз имам един ученик, който ми разправяше какви наставления му е давал Господ, когато му се е явявал. Той му казвал: „Никога да не Ме огорчаваш в душата си, никога да не Ме смущаваш в ума си, никога да не Ме злословиш в сърцето си. И никога да не извършиш отвън една постъпка, която да хвърля петно върху Моето свято Име. Върви в този път. Ако не вървиш в този път, смърт те очаква. Ако пък правиш това, което ти казвам, Моето благословение да бъде над тебе“.

Та сега вие ще се извинявате, че сте млади. Не, вие нито сте млади, нито сте много стари. Аз бих желал да сте млади, бих желал и да сте стари. Аз говоря за младостта и за старостта в съвсем друг смисъл от този, който вие влагате. Понякога съжалявам, като говоря за младите моми и момци, защото изопачавате нещата. Аз не вземам тия форми в

този изопачен смисъл, какъвто вие им придавате. За мене младата мома и младият момък са такива, каквито Господ ги е създал; старият дядо и старата баба са хора, които Бог е изпратил при мене да взема един съвет от тях. Младата мома и младият момък, старата жена и старият мъж са работници, които могат да свършат нещо – не е въпросът за онези второстепенни неща. Някога пък говоря за любовни работи. Младата мома пише на момъка: „Без тебе не мога“. Без кого не може тя? Младата мома трябва да пише на момъка: „Без Тебе, Господи, Който живееш в младия момък, не мога да живея“. И младият момък трябва така да пише на младата мома. При всяко любовно писмо трябва да пишете на Господа, Който живее във вашия приятел, а не на приятеля си – до Бога се отнася това писмо! Правилното разбиране е, че нито момата може без Господа, Който живее в момъка, нито момъкът може да живее без Господа, Който живее в момата. Само по този начин може да се дойде до един правилен живот.

А сега вие вървите по обратния път: като ви наблюдавам, виждам, че живеете само с лавирания, с вътрешни лъжи. Не, оставете вече лъжата настрани, изхвърлете я навън – никой досега не е успял нещо с лъжата. Който не изхвърли лъжата от себе си, той в нищо не може да успее. Ако искате един щастлив живот, ако искате да прогресирате като ученици, абсолютно никаква лъжа не трябва да има във вас. Казвате: „Никой не иска лъжата“. Да се откажете от лъжата, това значи да бъдете искрени спрямо себе си.

Някой дойде при мене и ми казва: „Учителю, като ни гледаш, как ли ни се смееш?“. Не, аз не съм от тези хора, които се смеят. Какво ще се смея на котката? Когато котката дойде при мене, аз я посрещам добре, но ѝ държа една лекция, казвам ѝ: „Ти трябва да се оставиш от котешкия си характер: пилци, щурци няма да пипаш, като хванеш една мишка, ще я изнесеш вън и там ще я пуснеш, няма да я ядеш. И после ела при мене, аз ще ти дам да ядеш – ще ти дам баница“. Котаракът ме погледне и казва: „Мъчно е това учение. Това ни е останало от деди и от баби“. Казвам: каквото е с котката, това се отнася и до вас. И вие казва-

те: „Мъчно е това Учение“. Младият казва: „Отлично е това Учение, но не може да се приложи“. Казвам на котката, че не трябва да яде мишки тъй, с козината и с червата им, защото ще умре. Та и вие умирате, понеже не живеете хигиеничен живот.

Какво трябва да се направи? Аз бих желал да имам тук, на Изгрева, няколко души измежду вас, които да дадат пример на Любовта, те да бъдат като екземпляри. Тук любовта между млади и стари не е както трябва. Младите, когато се обичат, се крият, а старите гледат какво правят младите. Чудно нещо, какво има да гледат? Младите ще направят точно това, което старите са правили. Младите трябва да изменят своите отношения. Какви трябва да бъдат отношенията им? Чисти трябва да бъдат те. Знаете ли какво значи чисти отношения? Когато мома залюби един момък, тя не трябва да изгубва своето здраве, но още по-здрава да стане. Това не значи, че тя трябва да тлъстее.

Сега ще приведа един пример, който ми попадна на ръка тъкмо за беседата. На един американец, учен човек, дохожда идеята да се ожени, но искал да намери жена, която да бъде пълничка, с лице като месечина. След десет години търсене най-после намерил такава мома и ѝ предложил да се ожени за нея; тя се съгласила. Като се оженили, тя започнала да става недоволна от своята пълнота и в нея се явява желание да стане тънка, за което се подложила на строг режим, вследствие на което изтъняла доста. При това положение мъжът ѝ останал недоволен и завел дело да се разведе с жена си, като описал причините. Съдът, като разгледал делото, уважил исканията на мъжа, който при едно условие се оженил за жена си, и им дал развод.

Друг пример: един французин искал да се ожени, но той искал мома, която непременно да бъде суха, тънка, но красива. След десетгодишно търсене най-после намерил такава мома, предложил ѝ да се оженят и тя се съгласила. Като се оженили, в нея се явило желание да понадебелее малко, за което се подложила на специален режим – в продължение на четири години да затлъстее. И наистина, тя постигнала това. Обаче мъжът ѝ започнал да става недоволен от нейно-

то затлъстяване и подал заявление в съда за развод. Съдът уважил и неговата молба и им дал развод. Какво трябва да се направи? Сухата трябва да отиде при французина, а затлъстялата – при американеца. Та и вие понякога искате да бъдете тлъсти, а понякога – сухи, но нито с дебелата може да се живее добре, нито със сухата. Защо? Понеже и двете изменят своите идеи. Американецът казва: „Суха жена не искам, пълна искам, такъв е моят идеал"; французинът пък иска суха жена.

Този пример може да се приведе вътрешно. Ние имаме известни идеи, които завеждат до резултатите на американеца, а някои довеждат до резултата на французина, обаче нито с едните, нито с другите идеи се постига нещо. Защо? Когато мозъчната система в човека е чрезмерно развита, те остават много сухи; когато симпатичната нервна система или чувствата вземат надмощие в човека, той става пълен. Но и сухите хора умират, и пълните хора умират. Какво трябва да се прави? Ще уравновесите силите на мозъчната и на симпатичната нервна система. Това показва, че между човешките чувства, между човешките мисли, между душата и духа на човека трябва да има пълно единство.

Сега бих желал да не съм ви говорил това нещо, което ви говорих. За мене щеше да бъде по-добре, ако съзнанието ви беше будно, но то не е будно. Досега аз съм слушал толкова отрицателни мнения, слушал съм и съм търпял неща, които не обичам. Аз съм човек, който обича Абсолютната чистота. Толкова години вече как аз търпя всичко. Най-първо храната, хлябът, който правите, не е както трябва; вашите мисли и чувства не са чисти и са предизвикали големи пакости. Не е въпросът, че аз трябва и мога да търпя, но това не е добре за вашето бъдещо развитие – вие сами ще се спънете от всичко това. Помнете, че онези, които ръководят съдбините ви, втори път няма да ви създадат такива условия.

Ще кажете, че Христос е дошъл да спаси хората. Да, но ако вие не изпълните Волята на Бога, и Той няма да ви помогне, ще се отрече и Христос от вас. Мнозина сте добри, но и добрите пак са заразени – те са заразени от околната среда. Трябва да се създаде една хигиенична среда и в ми-

слите, и в чувствата на човека. Изгревът трябва да бъде едно чисто място не само във физическо отношение. Аз не се спирам само върху вашите постъпки – аз извинявам вашите постъпки, но вие, без да знаете, ставате проводници на един съвършено чужд свят от вашите мисли и желания. Вие трябва да затворите крана си за тези влияния. Направите ли една погрешка, изправете я. Вие постоянно ставате проводници на тия течения, вследствие на което положението ви се влошава. Ако вървите по този начин, след десет години ще се намерите в голяма сиромашия. Не мислете, че работите на света по този начин ще се уредят: ако мислите така, съвсем криво мислите.

Сега аз ще ви покажа един път, по който трябва да вървите. По този път много пъти сте вървели, но сте го напущали. Ако и сега го напуснете, не зная какво ще правите. Нисшите същества сега искат да ви отклонят. Вие можете да отидете, дето искате. Не е въпросът там, но казвам: трябва да държите връзка с Онзи, Който ви е пратил на Земята; трябва да държите връзка с онези, които сега ви кредитират със своите мисли и чувства. Следователно низшите влияния трябва да се пресекат, човек не трябва да се поддава на такива низши влияния. Или с други думи казано: той трябва да отвори в съзнанието си по-големи прозорци – да влиза през тях повече светлина и топлина; той трябва да има една нова канализация, извор трябва да има. Само по този начин хората могат да се организират помежду си. Хората са дошли вече до това положение, но още не могат да се откажат от старото. Като не живеят добре, те се обръщат към съдии, към адвокати и тям подобни, но с това те влизат в рамките на света, от които мъчно могат да излязат. Защо ви са тези съдии и адвокати, които не съдят добре. Право е всеки да си има адвокат и съдия вътре в себе си, който да го съди – той ще бъде добрият съдия.

Та сега мнозина от вас боледуват, и то по единствената причина на своя неестествен живот. Често човек боледува по своя вина, а понякога и по вина на другите. Казвам: по този начин новата наука не може да се приложи в живота. И сега, за да станете силни, вие трябва да минете през из-

вестни подготовки. Това нещо не става така лесно. Ако е въпросът да ви накарам да вярвате, то е лесно, но тази вяра не е сигурна. Не е само до работата, която досега сте извършили: ние трябва да строим. Тепърва имаме работа, която трябва да свършим: ние трябва да строим. Ако само гледате как другите строят, нищо няма да излезе от това; ако само другите работят, а вие не работите, пак нищо няма да излезе. Ако в света само вярвате, че има Господ, без да изпълнявате Неговата воля, тази вяра няма никакъв смисъл. Някой казва: „Напразно изгубихме времето си – да бяхме в света, повече щяхме да придобием". Та според мене всички съвременни хора напразно губят времето си. Казвам: не само тук, но и в живота всичко е изгубено.

Та за да не изгубим живота си, ние трябва да дойдем до правилните вярвания. Не е въпросът да се отказваме от живота, от богатството и т.н. Казва някой: „Аз не искам богатство". Не е въпросът там – ние трябва да бъдем и богати, и здрави – и това богатство, и това здраве трябва да ги употребим намясто. Ние не трябва да бъдем бедни хора, освен това ние трябва да бъдем даровити: кой каквато дарба има, той трябва да я развие.

Сега вие седите и чакате: като дойде Христос, тогава да постигнете нещо. Мислите ли, че като дойде Христос, ще ви повика такива, каквито сте? Не, Христос никога няма да дойде в света по начина, по който вие разбирате. Щом приемаш храната си, Христос е дошъл вече в тебе; щом имаш желание да изправиш живота си, Христос е дошъл вече в тебе; щом имаш желание да учиш, Христос е дошъл вече в тебе. Това аз разбирам под идването на Христа. Вие казвате: „Като дойде Христос, Той ще отсъди работите". Оставите ли Христос да ви съди, вашата работа вече е загазила, вие съвсем сте закъсали. Христос не е дошъл на Земята да съди хората – там е важното, че съдбата ще започне най-първо от Дома Господен. Обаче едно трябва да знаете: учениците не трябва да бъдат съдени – остане ли ученика да го съдят, той вече не е ученик. Единствените хора, които няма да бъдат подложени на съдба, това са учениците. За ученика съдба няма: щом ви съдят, вие не сте ученици – ученикът сам

трябва да изправи погрешките си. Та и на вас казвам: изправете погрешките си! Втори път едно ще знаете: ако сами не изправите погрешките си, или всеки едного ще викам лично, да му кажа погрешките, или ще го оставя сам да си понесе последствията. Последствията ще седят в следното: един ден, както вървите по пътя, ще паднете на улицата и ще си заминете – всичко ще се свърши с вас. Но аз не искам това, не искам смъртта да ви изяде.

Едно се изисква от всички: служене на Бога! Аз имам един архив, в който съм събрал всичко, каквото сте направили, и един ден ще изнеса всичко, което сте направили – всичко ще изнеса с ред факти. За тази цел аз имам доста картини събрани: какво сте правили през времето, докато сте били в Школата. Като видите тези картини, за добро и за зло, вие ще се учудите – аз имам цяла серия от такива картини. Не отлагайте нещата, но обърнете една нова страница на живота си. Без тази нова страница и новото в живота не може да дойде; без Любов в света новото не може да дойде. Сега и аз искам от вас да приложите по възможност най-малката Любов. Най-малката Любов седи в това – да не смущавате Господа в себе си. И Писанието казва: „Не огорчавайте Духа, с Който сте запечатани“. Щом се натъкнете на някаква мъчнотия, спрете се малко и помислете за Господа.

Сега, като се говори за науката за четните и нечетните числа, трябва да знаете, че тия числа имат отношение към сърцето и към ума на човека. В тия числа има известни изключения – и в тия числа има изключения. Например ако отидете в цяла Европа, никъде няма да намерите числото 13. В никой хотел няма да намерите стая номер 13, ще намерите числото 12, 12 и половина, но никъде няма 13. Числото 13 е фатално: Христос имаше 12 ученици и с Него ставаха 13, но беше разпнат. Навсякъде, дето има едно съчетание от 13 души на физическото поле, тази работа няма да успее. Ако имате 12 добри мисли и вие станете с тях 13, непременно ще ви сполети съдбата на Христа. Какви бяха тия 12 ученици на Христа, кой беше 12-ият? Юда – той беше и касиер, той пазеше парите. След заминаването на Юда учениците хвърлиха жребий да изберат друг на негово място и избраха

едного, а после и апостол Павел, с когото станаха 14 ученици. Сега християнството върви с числото 14, което е число на жертвата; числото 13 пък е число на кражбите, на взятотничеството в света.

Ти се представяш, че вървиш в добрия път, в доброто, а вътре в тебе работата седи по съвсем друг начин, и казваш: „Да си уредя работите“. Една сестра ми казваше един ден: „Учителю, ако нямах вяра, не бих седяла тук.“ „Никаква вяра нямаш“. Вярата не е външно нещо, тя трябва да дойде от друго място. Както умът не е даден на човека отвън, така и вярата не му е дадена – тя от друго място иде. Вярата е колективна сила, тя е сила на много същества, които влагат вярата си в тебе – те имат доверие в теб. Те правят, каквото ти е необходимо, те ти помагат, а ти си мислиш, че ти правиш това нещо. Та вярата е връзка със същества, които седят по-високо от тебе; безверието пък е връзка със същества, които седят по-ниско от тебе. Щом почнете да губите вярата си, свържете се веднага със същества, които седят по-високо от вас. Не търсете да се свържете с човек като вас – свържете се с такъв, който седи по-високо от вас. Ако вие нямате един такъв образец, то и вашата вяра не може да се прояви и усили.

Казвам: това е за вашето щастие. Вие искате да бъдете щастливи; аз искам да ви покажа пътя на щастието – това е целта в живота. От щастието зависят и много други работи. Вие искате да отидете на оня свят, да намерите пътя и да бъдете щастливи, искате и да забогатеете. Не е лошо това, но трябва да знаете законите, по които може да забогатеете. Вие не можете да бъдете богати, ако не сте в един уреден живот, защото ако добиете богатството по друг начин и живеете в един неуреден живот, ще създадете около себе си крадци и разбойници, които ще ви ограбят; даже и здравето е от друг свят.

Засега нито един от вас няма едно тефтерче, в което да си отбелязва всяка добра мисъл, която е дошла в ума му. Вземете си едно малко тефтерче и като ви дойде някоя добра мисъл, веднага си я отбележете. Същевременно си отбележете какво е било времето, когато ви е посетила тази

мисъл – дали е било облачно, или ясно, колко е часът, минутата; също така, като ви дойде някоя лоша мисъл, пак си отбележете това в тефтерчето. Тъй щото важно е да знаете годината, месеца, часа, минутата, както и това, с кого сте се запознали в това време, за да знаете как ще се развие впоследствие тази мисъл. Отбележете си тези данни, те са важни.

А сега всички очакват наготово: като отидат в онзи свят, там Господ да им уреди работите. Като отидете в онзи свят, и там трябва да учите. Онзи свят е място на учение, там не търпят непроверени работи – за всичко трябва да си държите статистика. Че ако тук не помните нещата, и на онзи свят няма да помните. Дойде някоя сестра или някой брат при мене и ми казва: „Говори ми се нещо насън, но не мога да си спомня какво ми се говори“. Те искат да кажат, че Духът им е говорил нещо, и казват: „Аз бях като една тръба, проводник“. Аз бих желал да не бъдете тръби, но да бъдете съработници. Вие трябва да вземате участие във всичко, което ви се говори, и умът и сърцето ви да се радват; не трябва да казвате, че ви се е говорило нещо, но не помните какво ви се е говорило. Били сте медиуми. Оставете тези работи: дошъл е Духът, казал ви е нещо, а вие сте чули нещо несвързано. Не, когато Духът говори, Той говори много свързано – и първо вие се учите, а после другите. Когато аз държа една беседа, първо аз се уча от нея. Като науча всяка една мисъл много добре, после работите ми се откриват. Когато Учителя преподава, и той се учи.

Вие казвате: „Учителя всичко знае, той няма нужда от учение“. Вие не разбирате какво нещо е Учителя. Учете се всякога! Ако вие не можете да се учите от това, което Бог ви говори, никой не може да се учи от вашето учение. И сега, като съм ви говорил толкова много, нищо не губя от това – аз се радвам на това, което съм говорил. Аз ще си взема беседите и ще си замина с това, което съм говорил, един ден ще си взема беседите и ще си замина. Аз ще си взема своето богатство – нищо не съм загубил от него, но желая и вие да не останете сиромаси. Ако останете сиромаси, ще има плач и хълцане подир мене. И тогава мога да ви кажа каква ще

бъде съдбата ви. Мене съдбата на грешните хора не ме трогва, но вие не трябва да се разколебавате във вярата си.

Христос казва: „Който се усъмни във вярата си, той ще осиромашее“. Затова и аз казвам: не се разколебавайте във вярата, която ви е дадена. Щом имате едно убеждение, не говорете за него, но поддържайте го в себе си. Щом говорите за убежденията си, ще ви поставят на изпит; щом издържите във вярата си, във всеки дом ще има радост и веселие. Ако някой брат или сестра закъсат, съберете се няколко души, помолете се за него – и ще видите как работите му ще се уредят. Ако нямате нищо в джобовете си, можете да се помолите; ако имате пари, ще отворите кесиите си и така ще помогнете. Аз съм за помагането, но не и за даването. Дава се само онова, което имате даром, а от онова, което вие имате, помагайте. Помощта трябва да бъде взаимна, всякога трябва да се помага.

И тъй, нека положим сега закона на Любовта като закон на изправление; нека положим Мъдростта, от която Светлината ще дойде; нека положим Истината, от която Свободата ще дойде. И да направим първо опит, за една седмица да бъде този опит. Сега аз искам онези от вас, които вземат участие в този опит, да станат силни, велики. Какъвто опит и да ви се даде, вие искате наготово да влезете в опита, а другите да го правят. Без опити не може да се влезе в Царството Божие. Писанието казва: „Опитайте Ме и вижте, че съм благ“.

Сега ще ви дам едно негативно правило. За една седмица няма да се поздравявате: кой как мине покрай някого, няма да го поздравява. Ще минавате един покрай друг, като че сте чужди, непознати хора помежду си. Колко души от вас искате да направите този опит? Като минавате, ще бъдете като непознати, ще се запитвате: „Какво правите, господине?“. Ще мислите, че сте съвършено непознати хора, с които едва сега ще трябва да се запознавате: няма да си вдигате ръцете, няма да си говорите като познати. Искате ли първо да направите това упражнение? Вие правите полоши работи от това, а упражнението не искате да направите. Тогава правете, каквото искате, и ходете, както вие си

знаете, но сами ще си носите последствията. И аз не искам да нося никакво осъждане. Тук нито един от вас не върви, както трябва: нито от младите, нито от старите, и затова аз няма какво да си играя с вас. Правете, каквото искате и както намерите за добре.

Само Божията Любов носи пълния живот.

8. лекция, 15 ноември 1933 г., София, Изгрев

ТЪРПЕЛИВ И ДОБЪР ЧОВЕК

Размишление – 15 минути

Ще прочета част от 8. глава от Деянията на апостолите, от 20. стих.

Човешките работи обезсмислят живота; и обикновените работи обезсмислят човешкия живот. Най-голямата опасност седи в това, че съвременните хора се занимават с много обикновени работи. Има една наука, която показва с какво човек трябва да се занимава. Защото еднообразието принася полза едного, а вреда – другиму. Ако ти упражняваш само краката си в ходене, а ръцете си не упражняваш, ще се яви едно различие, ръцете ти ще отслабнат. Ако ти упражняваш стомаха си, а не упражняваш главата си, ще има едно различие – стомахът ти ще спечели, а главата ти ще изгуби. Ако ти упражняваш очите си, а не упражняваш ушите си в слушане, очите ще спечелят нещо, а ушите ти ще изгубят. Туй еднообразие, това неразбиране на живота не може да ви ползва – вие вървите по една линия на човешкия живот. Например някой иска да стане музикант – от сутрин до вечер ще пее. Ти не можеш от сутрин до вечер да пееш – ще се умориш; ти не можеш от сутрин до вечер да ядеш – ще се умориш: ще ядеш до едно положение и ще спреш.

Сега този род разсъждения са необходими, защото това всеки може да го направи. Всеки от вас може да направи една каруца, да я нарисува горе-долу, да тури по две колелета отпред, по няколко оси. Не, работата е да се впрегне каруцата. Но и онази каруца, която дрънка, която не върши работа, пак майстор я е правил, но не истински майстор; а онази каруца, която не дрънка и върши работа, истински майстор я е правил. Питам тогава: вашите каруци не дрънкат ли? Дрънкат. Едно колело от каруцата скърца, дрънка – и вие викате един лекар, втори, трети – да намажат кару-

цата. Мажат, мажат каруцата, но не върви. Някой път и умът ви не върви. Защо? Някои въпроси не можете да разрешите философски. Царски син сте, от високо произхождение сте, царска кръв тече в жилите ви, но имате язва в стомаха си, не можете да си помогнете. Вярвате в Исуса Христа, вярвате в троеличието, всичко знаете, завършили сте четири факултета, но дробовете ви са заразени, не можете да си помогнете.

Тогава аз правя следното възражение: защо е водата в пукнатите стомни, може ли да остане в тях? Колкото пъти и да пълните една пукната стомна, водата все ще изтече. Аз вземам стомната, за да обясня мисълта си, да обясня една истина, защото човек, като говори за себе си, трябва да се познава. Целият свят отвън е един обективен свят, или един предметен свят. С този свят ние можем да си обясним външната страна на Природата. Защото онзи, който не изучава Природата, не може да изучи себе си. Най-първо вие не можете да имате ясна представа за своите постъпки – какво трябва да правите. Онези, които живеят във фабриките, дето цял ден се въртят колелетата, машините, изобщо говорят много високо. И като излязат от фабриките, пак говорят много високо, като че имат работа с глухи хора: тъй са свикнали, те не могат да говорят тихо. Защо? Понеже при големия шум, който се дига по фабриките, за да ги чуват близките им, трябвало да говорят много високо – и като излязат вън, пак високо говорят.

Та казвам: от толкова време като сте се учили тук – кое е най-важното за днешния ден за вас? Нито един от вас не знае кое е най-важното за днес. Пишете числото 10 или числото 100 – и всички имате ясна представа за тия числа. Добре, при какви условия може да ви послужи числото 10? Вземете например, че имате 10 лева или 100 лева – за какво могат да ви послужат тия 10 лева в джоба ви? Питам втори: „Колко имате в джоба си?“ „Сто лева“. Питам трети: „Колко имате в джоба си?“ „Хиляда лева“. Питам тия трима души де се хранят. Аз веднага вадя своето заключение и казвам на онзи, който има 10 лева в джоба си: „Ти можеш само веднъж да влезеш в гостилницата“. На онзи, който има 100 лева, казвам: „Ти можеш да влезеш 10 пъти в гостилницата“.

На третия казвам: „Ти 100 пъти можеш да посетиш гостилницата“. Питам: защо единият влиза един път, другият – 10 пъти, а третият – 100 пъти?

Вие може да философствате, колкото искате, но ясно е: това се дължи на парите, с които те могат да си услужат. Единият е осигурен за един ден, другият – за десет дни, а третият – за сто дни. Казвам: туй е отношение на числата. Да допуснем, че числото 10 представлява 10 посадени дървета или 10 коня, или 10 братя и сестри. Питам: каква ще бъде разликата между тия десетки в трите случая? Разбира се, ще има различие, което ще зависи от степента на съзнанието. Едно е съзнанието на растението, друго е съзнанието на коня, трето е съзнанието на човека. Като казвам *растение, животно* или *човек*, това се отнася до разбирането, до съзнанието на тия същества. В животните сърцето е повече развито, отколкото у човека. Съзнанието на животното е малко по-високо от съзнанието на растенията, а съзнанието на човека седи по-високо от съзнанието на животното. След човека имаме една категория, още по-висока от съзнанието на човека – това е съзнанието на един ангел.

Казвам: всичко зависи от степента на вашето съзнание, от вашето разбиране за живота. Не е въпросът в многото, което човек има. Вие искате да направите едно добро някому, нали? Но никога не може да направите това добро при условията, при които сега живеете на Земята. Защо? При условията, при които сега живеете, вие никога не може да направите едно добро, ако не усетите една малка скръб. Да обясня мисълта си: сега всички вие се оплаквате от скръбта си. Скръбта е една мярка, един признак за едно добро, направено някъде в света. Колкото скръбта е по-голяма, толкова и доброто, което е направено, е по-голямо.

Сега да пристъпя към доказателството. Ти срещнеш на пътя си един беден човек и в тебе се заражда желание да направиш едно добро. Този човек носи на гърба си един товар, но виждаш, че той е слаб, хилав: ти вземаш товара му, туриш го на гърба си и така го носиш половин километър. Питам: след като носиш този чувал половин километър на гърба си, какво ще усетиш? Ще се изпотиш, ще ти стане

малко неприятно. Имаш убеждението да направиш доброто, но усещаш тежест, от която отслабваш. Какво показва това отслабване? Че ти си употребил част от своята енергия не за себе си. Ти можеш да ходиш свободно, с бастунче в ръка, да си пееш „Горо ле зелена, водо ле студена“, без да усещаш някаква тежест. А с товара на гърба си си изпотен, отслабнал и никаква песен не пееш. Който те види, ще каже: „Какво е тръгнал този културен човек да носи този чувал на гърба си? Не може ли да вземе една каруца и да плати на човека?“.

Казвам: не е лошо да хване каруцата, но все-таки конете ще изразходват известна енергия; все пак това добро ще се раздели между животното и човека. Един ден, като отидеш при Господа и кажеш, че си направил едно добро, Господ ще ти каже: „Ти не го направи сам, и на коня трябва да се плати“. Значи част от направеното добро се припада и на коня. Сега всички хора казват: „Ние направихме добро“. Не, трябва да се докаже това, иначе се пада една част от доброто и на вашите коне, които вземат участие в това добро. Сега може да повдигнете въпроса защо и конете трябва да вземат участие? Питам: защо пък конете да не вземат участие?

Казвам: ти си цигулар, ходиш при болни, свириш им – направил си добро; отиваш на хоро, свириш на млади хора да играят – направил си добро. Отиваш в другия свят: разправяш, че си направил добро, като си свирил на цигулка, но цигулката я няма. Господ казва: „Иди да си вземеш цигулката и тогава дойди!“. Питам: ако ви пратят от онзи свят да си донесете цигулката, как ще я занесете там, я кажете? Много трудна работа е да си занесеш цигулката на онзи свят! Най-трудната задача е да намерите начин как да пренесете от този в онзи свят цигулката! Сега тази задача няма да ви я разреша, ще я оставя на вас: вие сами да си намерите начин да пренесете цигулката от този в онзи свят. Вие минавате за много учени хора: тогава дава ви се задачата да пренесете цигулката от този в онзи свят. Тази задача е на дневен ред. Сега всички трябва да мислят: които разрешат задачата, ще получат една голяма премия.

Сега всички ония от вас, които са учители, съдии, адвокати – каквато работа и да вършите, ако разрешите правилно задачата, ще ви се дадат най-малко 2 милиона долара, с които ще си уредите всички работи и ще престанете да работите. Да, но трябва да решите как да се пренесе цигулката в онзи свят. Сега това е една гатанка, нека брата *(дядо Благо)*[16] каже как може да се разреши тази гатанка. Какво разбирате под думата *гатанка*? Откъде е произлязла тази дума? Българска дума ли е: *гат-анка*. Онези, които изучават филология, какво ще кажат?

Всякога при употреблението на една дума може да се роди спор. Не се изисква много, за да се роди спор. Ако кажем например някому: „Ти си много добър човек!“, веднага на лицето му ще се яви една усмивка. И макар да си кажете в себе си, че не сте толкова добър човек, все пак ще се засмеете – става ви нещо приятно под лъжичката. Ако му кажете: „Много лош човек си“, той ще ви погледне и ще иска да знае сериозно ли говорите. При думите „много лош си“ ще се яви спор, ще кажете: „Не съм толкова лош“. Ако кажете на някого, че е много добър, спор няма да се добие.

Сега нещата могат да се разрешат по два начина. Който има да взема, той може по два начина да разреши въпроса. От тези двамата сега – *А* и *В*, как мислите, кой е онзи, който дава, и кой е, който взема? Те се движат в две противоположни посоки: кой дава от двамата? Ако едната стрелка представлява дъжда, който слиза долу – *А*, той дава; ако другият представлява растение, което се развива нагоре – *В*, той излиза нагоре и взема, черпи от земята. Следователно растението взема, а дъждът дава. Тогава онзи, който дава, и онзи, който взема – какви промени стават между тях? Какво може да стане с дъжда, който пада на земята? Ако пада на някоя камениста почва, той ще бъде чист, няма да се окаля, но ако пада на някоя почва чернозем, веднага ще из-

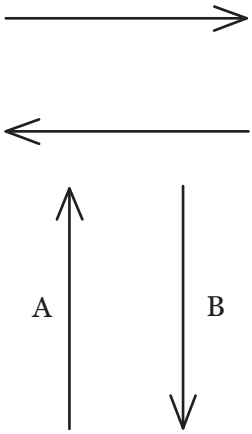

губи своята чистота. Какво от това, че дъждът е изгубил своята чистота? После питам: какво може да е станало с растението, което е израснало? И с него могат да се случат известни промени, известни противоречия. Помислете кое е най-голямото противоречие, на което може да се натъкне дървото?

Най-първо вие трябва да разбирате себе си. Като станете сутрин, трябва да разбирате коя част на вашия организъм е отрицателна и коя е положителна, от коя част на вашия организъм ще дойдат благословенията? Някой път благословението може да дойде от ръката ви, друг път – от езика ви, трети път – от окото ви, от ухото ви, от краката ви; а някой път благословението няма да дойде отникъде.

Та казвам: животът е училище и ученият човек трябва да разбира посоките на движението, посоката на тия движения. В живота има две различни движения – противоположни, както е движението на тия колички по въздушните линии. Едните отиват пълни, другите се връщат празни. Празните са отрицателни – отиват да се пълнят; а пълните са положителни – отиват да се празнят. Тези два процеса стават и в Природата. Някой път вие сте бременни с една идея: изхвърляте онова, което не ви трябва – празните се. А някой път отивате да се учите: възприемате – пълните се.

Сега при обикновените разисквания на нещата вие можете да слушате, както може да слушате на един концерт някое парче от някой музикант. И вие мислите, че разбирате, но в музиката има една вътрешна страна. Вие не сте употребили музиката като средство за лекуване, вие не сте употребили музиката за повдигането на една ваша способност, вие не сте употребили музиката да произведете сила в себе си. Вие вземате цигулката и свирите. Нито един от вас не е правил опит да премахне обезсърчението с музиката. Слаб си, болен си, чакаш да дойде лекар, а при това сам можеш да си помогнеш, да оздравееш. Как? Ще вземеш един тон и ще почнеш да пееш. Ще изпееш един, два, три, четири, пет пъти тона – и ще извадиш часовника си и ще следиш: една секунда, две, три, пет, десет; после една, две, три... минути – да видиш за колко време ще имаш резултат.

След това ще вземете друг някой тон, след него цяла гама – и след като изпеете цялата гама, ще видите, че болестта ще се смекчи или ще се измени състоянието ви. Заболееш ли, започни да пееш!

Ако един певец е обран, взели са му 20 хиляди лева, трябва ли той да ходи, да търси кой го е обрал, да се оплаква? Това е дълга и широка работа. Той трябва да си каже: „Чакай, ще дам един концерт“. Като започне да пее, веднага ще дойдат 20–30 хиляди лева и ще напълнят джобовете му. Този човек като пее, той осмисля парите. Казвам: и на вас парите са откраднати, но не знаете как да си ги доставите. Певецът си ги доставя с пеене, а вие как ще си ги доставите? Някои хора са правили такива опити: като им откраднат 20 хиляди лева и не знаят да пеят, започват да удрят на масата и да си тананикат: „Да ми донесат парите, да ми донесат парите, да ми донесат парите!“. Тъй тракат сто пъти – и парите им се връщат. По едно време отвори се вратата, влезе някой и казва: „Господине, намерих тези пари!“. Като тракате така, няма да искате да ви ги донесат, но ще си казвате: „Каквото Господ каже“. Като работиш по този начин, Господ казва: „Да се даде на този човек нещо!“. А като не работиш, Господ казва: „На този да не се дава нищо“. Като учиш, Господ казва: „Да се даде на този човек знание!“. Когато не учиш, Господ казва: „Да не се дава на този човек знание!“. Когато ядеш хубаво, Господ казва: „Да се даде на този човек нещо!“. Когато не ядеш хубаво, Господ казва: „Да не му се дава нищо!“.

Та казвам: най-първо вие трябва да се освободите от старите предубеждения, да не се сравнявате помежду си. Някой човек мисли, че знае много. Хубаво е да мисли човек така, но трябва да се спре върху неща, които знае. Например някой казва: „Аз съм много търпелив“. В какво седи голямото търпение? Досега в България аз срещнах само един човек с голямо търпение. Един ден аз му казах: „Много лош човек си, голям калпазанин си!“ „Тъй е, както казваш, но отде да зная аз това? От толкова години търсих едни учител да ме научи как да стана добър. Я ми покажи един начин – как да стана добър. Каквото ми кажеш, ще го направя!“. Казвам:

ето един умен човек. Той не казва: „Как може да ми кажеш така? Знаеш ли кой е баща ми, кой съм аз?“, а казва: „Право имаш, научи ме сега как да стана добър.“ „Е, ще намериш някой.“ „Че де ще го намеря сега, я ми кажи ти как да стана добър човек. Искам да бъда добър човек – нищо повече!“. И след това, за да изясня работата, казвам му: „Не, аз исках да те изпитам, ти си много добър човек“.

Всеки човек, който не изпълнява нашите желания, е лош – така е според вас. Имаш един слуга, който не изпълнява работата, както ти искаш – той е много лош човек. Каквото му кажеш, не изпълнява, но това е относително зло. Така е, господарят може да бъде лош човек. Слугата казва: „Много лош е моят господар.“ „Защо?“ „Защото не ми е платил както трябва“. Тогава кой е добър и кой е лош? Когато господарят плаща тъй, както слугата иска и когато слугата иска, те минават за добри. Туй е относително правило.

Но питам: коя е вашата максима според вас, по която познавате дали известни неща са добри, или лоши? Вие може да ми дадете едно обяснение, но изисква се практическо правило, по което да различавате кога човек е добър в постъпките си и кога не е. Не е въпросът дали той е роден добър, или лош, но аз не говоря за родени добри хора. Всеки човек е роден с възможности да направи добро и зло – важни са резултатите на това добро и зло. Казвам на една жена една дума, която може да бъде добра или лоша: и думите могат да бъдат добри и лоши. Ако една дума мине през твоята уста и тя е лоша дума, устата ти вече се е окаляла; ако сте допуснали само една лоша мисъл, умът ви е вече опетнен. Ако пък си допуснал една добра мисъл – по същия закон умът ти вече носи последствията на добрата мисъл.

Всяка добра или лоша дума или мисъл, която е минала през вашите уста, оставя последствията си в внея. И ако вие бихте решили да си служите с лоши думи, устата ви и езикът ви биха се деформирали. Ако вие направите един опит: само за един месец да говорите само добри думи, ще видите каква промяна ще стане в лицата ви. Наблюдавайте се в огледалото, след като сте казали една лоша дума – ще

видите какъв израз оставя тя на лицето ви. Вие веднага ще забележите един дисонанс: или че лицето ви е малко потъмняло, или че очите ви са малко премрежени. Всякога, когато човек каже една лоша дума, той не може да бъде тих и спокоен; когато каже една лоша дума, главата му се отклонява на една или друга страна – голям товар вече носи той. Тогава казва: „Не ми трябваше да казвам тази дума!“. Тогава кой е казал тази лоша дума? Това са неразумните същества, които са се втурнали в тебе – туй, което казваш, не е твое. А съвестта казва: „Туй, което казваш, не е право“. Туй не е право, онова не е право... Отдето минеш, всички вестници телеграфират: „Туй, което си направил, не е право“. Какво трябва да направите сега? Ще отидете да се извините, понеже погрешките в света изобщо принасят вреда на всички.

Когато хората от Содом и Гомор[17] правели престъпление, Господ слязъл на Земята да провери това. Шумът, който се произвеждал от лошите мисли и от престъпленията на тия хора, се чул в невидимия свят и Господ изпратил да видят дали тези хора ще се изправят един ден. Той изпращал веднъж, два, три пъти – и най-после слязъл сам. И като слязъл Той сам, знаете ли какво станало? В разказите от *Битие* се казва, че тези хора се намерили в Мъртвото море[18]. Сега на нас не ни трябват Содом и Гомор, нас не ни интересува и адът, понеже адът е царството на дявола. Господ казва: „Ти в царството на дявола нямаш работа!“. И там имат дипломати, учени, и там имат свои дипломатически посланици, свои училища, закони, но навсякъде насилие съществува – там никой не е свободен, там законът е абсолютен. А Царството Божие е друго Царство – там законът е закон на свободата, там всички са свободни. И сега между тези две царства има война, но и между тях има отношение на учтивост. Посланикът на държавата на дявола, като се види победен, отива в другите царства и моли да го простят. Отвън той е много учтив, външно не можете да познаете кой от коя държава е. Дяволът е много учтив, той е префинен; казва: „Много ми е приятно, заповядайте!“. Той ще ви вземе под ръка като някой кавалер от Земята, ще ви хване като някоя дама и ще ви се кланя.

Вие се смеете, но като ви наблюдавам, и вие сте все такива актьори. Някоя сестра, като дойде при мене, седи тъй, свита, уж с благоговение, а друга се понадуе. Аз ги гледам: коя от кое царство е? Отвътре е всичко: отвън ще бъдеш такъв, какъвто ще бъдеш отвътре. Сега вие се смеете на външното, но важни са тайните работи, които носите отвътре. Носите едно бреме, но никой не ви плаща за него. В царството на противоречията все ще ви кажат: „Ако направиш туй нещо, ще ти платим нещо“. Но като го направиш, никой нищо не ти плаща. Злото е там, че нищо не ти плащат: ти си един гарант на злото, за което нищо не ти плащат. Доброто е добро затова, че ти се плаща; като направиш зло, нищо не ти плащат. Поставят те в положение да направиш зло, даваш гаранция, а след това плащаш с хиляди години. Турците имат една поговорка за случая и казват: „Който иска да стане гарант, трябва да брои пари, да отвори касата си“.

Сега да се върнем назад – това е едно малко извлечение. Някои питат: „Ние от кои сме?“. Човек може да върви нагоре, а може да слиза; той или ще взема, или ще дава – моментът е такъв. Щом си взел, трябва да дадеш нещо. Сега взехме музиката като средство, за да се избавите от неразположенията, от болестите. Щом си неразположен, вземи един тон, по този начин ще се нагласиш. Някога тонът може да бъде миньорен, някога – мажорен. Ако си много весел, ще вземеш един миньорен тон, ако си много скръбен, ще вземеш един мажорен тон. Що е мажорната и що е миньорната гама? Те представляват малки и големи трептения. Мажорните трептения са 1, миньорните трептения са 2 – обратни на мажорните. А имаме и хроматическа гама[19] – 3. Едните вълни са нагоре, другите са надолу; или в едните налягането е отвънка, а в другите налягането е отвътре. Та казвам: вие трябва да вземете пеенето като наука, с която да урегулирате вашите вътрешни състояния. Ако един ученик в гимназията или студент в университета не може да разреши една задача, нека си попее две-три минути – и ще види как лесно ще разреши за-

дачата. Не да бъде един необикновен певец – ще бъде като обикновените певци.

И в Писанието е казано: „Пейте и възпявайте Господа в сърцето“. Всички са чели туй нещо. И християните казват: „Възпявай Господа в сърцето си!“. Като пееш и възпяваш Господа в сърцето си, ще имаш известни постижения. Сега от горните две кое е положително и кое е отрицателно, кое е изток и кое е запад?

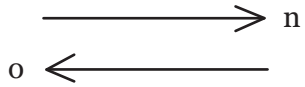

Отговор: *Надясно е изток, наляво е запад.*

В дадения случай отрицателни са краката, положителни са ръцете, но едновременно единият крак е положителен, другият е отрицателен. И по отношение на ръцете едната ръка е положителна, другата е отрицателна. Вие с кой крак ходите?

Отговор: *С десния.*

Тогава коя ръка се движи?

Отговор: Дясната.

Значи едновременно се движат десният крак и дясната ръка; и обратно. Левият крак е положителен, той излиза напред, десният крак е отрицателен. Дясната ръка пък е в съгласие с левия крак, тя е назад. Дясната ръка е положителна, а левият крак е отрицателен. Тогава имате лявата ръка с десния крак и дясната ръка с левия крак. И така, като си изменят движението, изменят се силите: това, което е било отрицателно, става положително. И обратно: в другия момент е другото движение. Тогава вие се намирате в затруднено положение и казвате: „Не зная какво да правя“. Казваш: „Ще се уреди работата“. Щом кажете, че ще се уреди работата, трябва да тръгнете напред, но ако вземете нещата буквално, нищо няма да се уреди.

Във всяко движение има една вътрешна разумност. Ти не можеш да направиш едно движение, ако туй движение не е в съгласие със съзнанието на всички висши същества. Нашето движение е резултат на разумните същества, които

са над нас, а движението на по-нисшите същества от нас е резултат на нашето движение. Следователно като се движиш, ще знаеш, че туй твое движение е в съгласие с разумни същества, които се интересуват от вашите движения. Ако ти вървиш разумно, тия същества ще се погрижат за теб, но ако ти не вървиш и нямаш никаква връзка с тях, твоето движение няма да има никакъв резултат за самия тебе. Например говориш – трябва да знаеш, че и говорът е резултат. Ти искаш да говориш разумно, но за да има твоят говор някаква придобивка в света, ти трябва да знаеш, че и той е резултат на тия разумни същества. Ако твоето съзнание е будно и ти си във връзка с тях, като говориш, твоята реч ще бъде резултат на тези разумни същества – и тогава никой не може да ти отнеме това, което си придобил, а припадащата част от това, което си придобил, се дължи на тях. Та мислите ли, или говорите, или ходите ли, или пеете – туй е резултат на разумните същества.

Казвате: „Защо ще си губя времето?“. Щом си губиш времето, ти не знаеш какво правиш; щом не си губиш времето, ти си един изпълнител на един велик закон, който действа в света. Сега някой казва: „Аз съм свободен човек!“. Свободата е резултат на същества, които са над тебе – твоята свобода е резултат на тяхната мисъл. Ако ти си свободен, тяхната мисъл е изразителят и е реализирана във физическия свят; ако не си свободен, трябва да се стремиш да се освободиш. Как ще се освободиш? Ще се научиш как да говориш, ще се научиш как да мислиш, ще се научиш как да пееш. Няма по-красиво нещо от това, да се научите всички да говорите хубаво! Под хубаво говорене аз разбирам да няма нито една спотаена отрицателна мисъл, нито някое желание, спотаено от самия тебе. И от всяка твоя постъпка, която направиш, да си доволен; също тъй да си доволен от всяко чувство, което прониква в тебе. Това е правилният живот!

Ти трябва да опиташ хубавото в себе си. В дадения случай ти вървиш по известен път и сам можеш да си определиш дали ти е приятен, или не. Ако пътят е каменист, ще се преместиш. „Ама дали това е Волята Божия?“ Волята Божия

е всякога да вървя по един гладък път, без да си повредя краката. Някой казва, че пътят бил тесен. Тесният път има съвсем друго значение – тесният път за мене не е препятствие, а е една идея. Казват някои: „Широкият път!“. В широкия път има възможност да дойдат страдания, много злини, а в тесния път има възможност за всички добрини. В широкия път нищо добро не можеш да постигнеш: каквото постигнеш в широкия път, всичко ще бъде зло. Каквото постигнеш в тесния път, всичко ще бъде добро. Ако искаш добрите последствия на живота, търси тесния път – там каквото искаш можеш да постигнеш. В широкия път ще дойде една криза, от която всички богатства ще изгубиш: ще останеш последен сиромах и най-после ще те погребат на държавни разноски. Ако вървиш по широкия път, ще научиш много неща, но в края на краищата ще плачеш; ще бъдеш пръв и богат, но ще свършиш като последен сиромах. А в тесния път ще бъдеш беден, но ще умреш като милионер – в тесния път всичко ще се превърне на добро. В тесния път всичко ще придобиеш – богатство, знание; а в широкия път всичко ще изгубиш.

Сега аз искам да ви освободя от една идея, че само с вяра не става. Вярата подразбира, че трябва със своята мисъл да работя, да тръгна в правия път. Да допуснем, че някой те е обидил и ти не можеш да се примириш – това е широкият път, това е една спънка. Ти ще мразиш този човек и като го мразиш, пак ще постигнеш нещо, пак ще имаш някаква цел; и като обичаш някого, пак имаш някаква цел. Не е лошо това, но какви ще бъдат постиженията в единия и в другия случай? Ако мразиш този човек, дълго време ще носиш в ума си този грешен човек: той ще ти причини най-големите пакости, а ти нищо няма да печелиш. Какво трябва да направиш? Тури в ума си мисълта: „Няма да се занимавам с него, ще му простя!“. Само така можеш да се освободиш от него – той сам да си ходи. За тия случаи се отнася максимата, която Христос е дал: „Любете враговете си!“. Това е един закон, който съществува в света: ако ти не обичаш окръжаващите хора, ти не можеш да прогресираш. Този закон съществува в света.

Ако ти вземеш една хапка хляб и я намажеш с малко плюнчица, с това, с онова: ще я дъвчеш, ще я дъвчеш, ще я позагладиш малко, ще ѝ говориш малко мекичко – и тогава тя ще влезе вътре. Ако речеш тъй, без плюнка, да я туриш вътре, знаеш ли какво ще стане? Тъй щото както и да постъпвате в живота си, ще постъпвате тъй, както с яденето: яденето е един метод, един процес на мисълта. Който правилно дъвче, той правилно и мисли. Който бързо ходи, той бързо мисли, а някой върви бавно, заплеснал се е някъде. И всякога противоречията в живота произтичат от факта, че между чувствата и мислите няма хармония. Онези хора, които прогресират в света, имат особен ход. Онзи човек, който ще стане учен, има особен ход; и онзи, който не може да стане учен, и той има особен ход. Даровитият, ученият върви съсредоточено, а невежият си върти главата натук-натам. Няма какво да си въртите главата: някой път мислите, че въртенето на главата е с някакъв смисъл. От това въртене нищо не става: ще вземеш една поза както когато свириш.

Някой път цигуларят седи прав, но някой път трябва да седне. Досега не съм срещнал учител по музика, който да е дал едно положение на ученика – как трябва да си държи краката, когато свири. Някой седи тъй изправен, като войник, някой си държи левия крак напред, друг – десния крак. После, ученикът трябва да знае към каква посока трябва да гледа: дали на изток, или на запад, или на юг. Всичко това трябва да се знае при музиката. Като се свири на нашето пиано, което е на североизток, ще има един резултат; ако пианото се обърне само към изток, ще даде едни резултати при свиренето, ако се обърне към юг – други, ако се обърне към запад – трети. Все има едно вътрешно различие, понеже теченията са различни. От север към юг има положителни течения; северът е положителен, югът е отрицателен, изток е положителен, а запад е отрицателен. Следователно някога можеш да свириш или към изток, или към запад, или към север, или към юг. Значи един пианист трябва да има четири пиана: едно да бъде обърнато към изток, другите – към запад, към север и към юг. И като започне да свири, ще си избере каквато посока иска. Ако аз бих нареждал една му-

зикална академия, тъй щях да наредя пианата, разбира се, не в една стая. В една стая ще наредя пианата все на изток, в друга стая – на запад, в трета – на север, и в четвърта – на юг. Някой ще каже, че това са дребнавости. От тия дребнавости зависи човешкият успех.

После не дръжте ръцете си така затворени, сключени – с така сключени ръце работата не се оправя. Как ще се оправи работата? Ще се опретнеш да работиш – ще хванеш мотиката и ще работиш; а тъй, само да гледаш мотиката, нищо не става. Седнал някой, сключил ръцете си и казва: „Да не ме ограбят!“ „Кой ще те ограби?“ „Дяволът“. И после, турил си краката един върху друг, затворил си се. Затварянето на краката има една хубава страна.

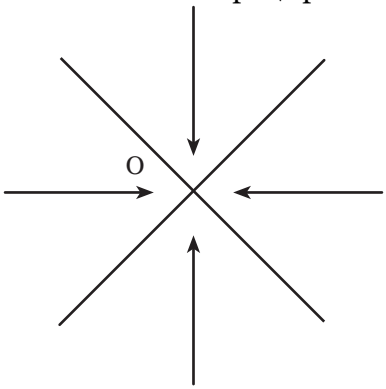

Питам: какво се постига в този център – *O*. Имате горе плюс, долу минус. Това е уравновесяване. Вие имате едно движение в кръг и може да вършеете един харман; но ако нямате какво да вършеете, нищо не се постига. И тъй, аз засягам един метод за самовъзпитанието, но вие сте толкова възрастни сега, та ще кажете: „И ние ще станем хора, като се занимаваме с тия малки работи?!“. Та в какво седи сегашното изкуство? Защо не се наемете дрехите си да оправите – още утре тия парчета ще се разшият и ще търсите някой да ги зашива. Например колцина от вас имате по една игла и конец; колко от сестрите и колко братя имате игла и конец? Всеки от вас трябва да носи по една игла и конец.

Отговор: *Във време на екскурзия носим.*

Трябва да се предвиждат малките работи. Като ставате сутрин, трябва да знаете с коя дума да започнете.

Отговор: *Казвали сте ни.*

Какво съм ви казвал?

Отговор: *„Бог е Любов, Бог е живот. Господи, дарувай ни сила!“.*

Аз съм ви казал тази формула, но с вас може да се случи същото, каквото с онова момче, на което бабата давала съвет как да се пази от мечка, като го срещне в гората. Тя го учила да каже нещо, като го срещне мечката, но то ѝ казало: „Няма какво да казвам това и онова, че тя да се отклони, но по-добре ми бай да не ме срещне мечка!“. Та и вие казвате: „Бог е Любов“, но като дойде злото, всичко забравяте, та ще се качите на крушата. Това е право – значи искате да вземете от Божията сила. Като се качите на крушата, ще запитате дървото как се е освободило от мечката, защото и то е било при мечката и се е освободило. То е победило всички мъчнотии и постоянно черпи от земята. И когато страхливият се качи на едно дърво, и той черпи. Като слезеш от дървото, ще кажеш: „Много ти благодаря, че ме освободи от мечката!“. Като се освободиш от мечката, какво трябва да направиш? Ще вземеш три стомни и ще полееш дървото. Тогава и то ще ти благодари, ще каже: „Много ти благодаря, че ме поля!“. На колцина от вас, като сте се качили на туй дърво, то ви е благодарило, че сте му направили една услуга.

Сега да дойдем до положителната страна, до това, което може да се приложи, до това, което е необходимо за вас. Вие се готвите за другия свят, да отидете между ангелите. Но ангелите са съвършени, разумни, интелигентни, чисти същества, голямо благоухание излиза от тях! Един човек не може да влезе между ангелите, защото от него излиза едно нечисто ухание. Вие трябва да седите дълго време на Земята, да се миете, да се чистите. Като отидете на онзи свят, там има бани, в които ще ви окъпят най-малко 10 пъти, та да бъдете чисти, като влезете в Небето. Илия го взеха в огнена колесница, но го изгориха там, очистиха го, подложиха го на аутодафе. Знаете ли какво значи тази огнена колесница? Тя е закон на чистене. Вие мислите, че като отидете в Небето, при ангелите, там ще се чистите. Там нищо няма да ви кажат, но един ангел, който разбира законите, ще бъде невидим за вас, защото не иска да изпита вашите лоши мисли и желания. Ако ви срещне, в него ще се роди една лоша мисъл, отрицателна мисъл, и той ще изгуби своето спокойствие; ще избяга от вас и ще каже: „Далече от вас!“. Та първото нещо е – трябва човек да се изчисти.

Задачата, която дадох за една седмица, да не се поздравявате, вие не я разбрахте, както трябва. Вие разбрахте това, което не трябваше да се разбере, и по този начин показахте вашия стар аристократизъм. Мнозина казваха: „Това са глупави работи!“. Кого ще поздравиш? Ти ще поздравиш доброто в човека, Бога в човека, и на Него ще кажеш: „Добър ден!“. Какво ще ядеш? Хубавата круша и хубавата ябълка: гнилия плод яде ли се? Казвате: „Ама нали се познаваме, как да не се поздравим?“. Като се познавате, ще се поздравявате – аз не казвам да не се поздравявате, да не се обичате.

Казвам: търпелив човек е онзи, който изслушва всички, а добър човек е онзи, който не се възмущава от злото. Търпеливият изслушва всички. Вятърът бучи, духа, шапката ти дига, космите в очите ти хвърля, но преспокойно го изтърпи – знай в душата си, че този вятър има една отлична служба. Бъди търпелив час, два, три, четири – да не се интересуваш от нищо. Като изтърпиш вятъра, след това ще дойде дъждът, който ще те намокри, но пак ще бъдеш търпелив. След това ще дойде третото положение – ще имаш скъсани дрехи, ще гледаш наоколо си хора, облечени с хубави нови дрехи, но ще бъдеш търпелив; не са ти дали ядене – пак ще бъдеш търпелив. Изобщо ще бъдеш търпелив, докато ти се даде туй, което искаш. Та казвам сега: на вас две неща ви са необходими – търпение и добро. Търпение – да издържаш на всички противоречия, да изслушваш всички; а добро – да не се възмущаваш от злото. Сега всички вие сте нетърпеливи, всички се възмущавате.

Като говоря, някой казва: „Всякога, като говорите, като че мене имате предвид! Колкото пъти съм бил на беседа, все като че мене имате предвид“. Не, аз разбирам нещата принципиално – какъв трябва да бъде добрият човек – доброто в света се цени. Ти носиш едно име – твоето име не трябва да има никакво петно. Щом се опетни името ти, ти трябва да го промениш; щом се опетни тялото ти, трябва да го промениш – всичко в света трябва да се промени.

Та първото нещо е законът за свободата. Търпението вие ще го придобиете и доброто ще го придобиете. Доброто е Бог в света. За Него се казва, че е дълготърпелив. Ако

Бог имаше нашия характер, Той би унищожил света. Той изслушва всичко, което си направил: всичко, каквото говориш, мислиш – Той те изслушва. Вие не можете да изнасяте страданията и казвате: „Аз ли съм най-грешният човек?“. Най-първо трябва да имате търпение – не отрицателно търпение, но положително търпение!

Сега едно упражнение ще направим: ръцете напред, малко нагоре, с дланите надолу. Пръстите с върховете се събират накуп във вид на цвят и се отварят и затварят няколко пъти. (*Всички правим това упражнение прави.*)

Това упражнение представлява една хубава картина: свиваш ги към себе си и ги отваряш към Бога.

Сега второто упражнение: ръцете напред, с дланите надолу, после се обръщат с дланите нагоре, като се отварят малко настрани. Туй се прави няколко пъти: и двете упражнения се правят най-първо бавно, постепенно се ускорява движението, колкото се може по-бързо, и след това постепенно се забавя движението. Това упражнение ще го правите цяла седмица сутрин и вечер по пет минути; след това ще ви дам и една формула, която да произнасяте при него. Сега при упражнението оставяте съзнанието си свободно.

Добрата молитва

9. лекция, 22 ноември 1933 г., София, Изгрев

ПРИДОБИВКИТЕ НА ДЕНЯ

Отче наш

Ще ви прочета пет стиха от Псалом 105. – от 1. до 5. стих, а другите стихове на Псалом 105. вие сами ще си ги прочетете.

Пишете за идущия път върху темата *Правата мисъл*.

Какво трябва да разбираме под думите „пробуждане на човешкото съзнание“. Наука е това, която помага на човека в живота; науката има отношение към живота. Едната е външната страна, другата е вътрешната страна у човека. Има и трета една страна, която се намира по средата – тя е основата на същия триъгълник. Ежедневният, обикновеният живот лишава човека от стремежа да мисли. То е онова, което ви занимава обикновено. Например когато сте гладен, вие не мислите – в ума ви седи само хлябът. Но щом задоволите глада, у вас настава временно безразличие. Почва да ви се спи, искате да си починете – това иска да ви каже, че трябва да оставите да се смели храната ви. А пък какво е смилане на храната? То е почивка. Ти си взел при ядене товар на гърба си. Най-първо, като ходиш, ти е приятно, но после търсиш да си починеш някъде, да оставиш товара си някъде. След всяко ядене искаш да си починеш – има нещо в стомаха ти. Ще повикаш на помощ сили, за да те освободят. И ако ти не повикаш живота да те освободи от храната в стомаха, много зле ще ти бъде. Казваш: „Трябва да се смели храната“.

Но онзи, сложния процес в това храносмилане, ние още не го проучваме. Няма защо да го проучваме, защото ако го проучваме, ще ни отнеме много време и нищо няма да научим – и тогава казваме, че човек трябва да яде множко. Множко ли човек трябва да носи? Колкото се може по-малко трябва да яде. Не с идеята да спечели, защото много хора не ядат, за да отделят пари, та да се натоварят на друго

място – те искат да спечелят малко пари. А пък тези, които не искат да спечелят, множко ядат. Светията не яде, защото иска да спечели на друго място; някои религиозни хора също не ядат, за да спечелят на друго място – за да станат по-благоугодни на Господа. И другият, който яде, и той иска да бъде благоугоден на господаря – да бъде здрав: ако е слаб, той ще яде пищна, изящна храна, за да се оправи лицето му. Ще туриш малък товар на лицето си.

Сега ние имаме известни схващания за човека. Ако на някой човек потънат бузите му надолу, хората вече започват да не го обичат, а като изпъкнат бузите му, могат да го обичат. Има някои народи, които, когато бузите на някой човек спадат, считат, че той е направил известен прогрес. Когато хората почват да се развиват умствено, техните лица се удължават; а пък у онези, които се занимават повече с чувствения свят, с обществения живот, техните лица стават валчести. Чувствата винаги вървят по кривите линии: щом те преобладават, на лицето има криви линии. И ако искаш да туриш някъде на лицето си крива линия, ти непременно трябва да развиеш чувствата в себе си.

Сега тази наука трябва да бъде обоснована на нещо по-дълбоко. И от това, което сега имате, оттам, гдето сте достигнали, всички мислите, че имате известни познания. Тези познания са много добри, те досега са ви помагали, но за в бъдеще не могат да ви помагат. Сегашното ви познание в бъдеще нищо няма да ви помага, така че ви трябва познание, което за в бъдеще ще ви помогне. Някой казва: „Мен не ми трябва много знание“. Добре, онова дете, което се е научило да лази, то може да каже: „Не ми е потребно повече, зная да лазя“. Ти ще му кажеш: „Трябва да се изправиш“. То може да каже: „Мене ми е достатъчно малкото, което имам. Да пъпля, това ми е достатъчно“. Каква философия може да има в това? И когато някой каже: „Мен не ми трябва много знание“, то е все едно да кажеш: „Да пъпля, стига ми това“. Един червей изяде няколко листа и казва: „Достатъчно ми е това“; после изяде други листа и пак казва: „Повече не ми трябва“. Мнозина още не сте се освободили от онова внушение на растенията и животните – някой път ние сме под тя-

хно влияние. Всички хора са под влияние на животните, но това животинско състояние е хубаво по някой път – хубаво е някой път човек да пъпли. Когато се движиш по някое стръмно място, тогава ще лазиш, ще пъплиш; но когато лазиш и пъплиш в царския път, тогава е смешно. Пъпленето е при неблагоприятните условия, то е ограничение: когато пъплиш, ти имаш малко средства. Когато имаш малко знания, ти пъплиш; когато не разбираш от духовния живот, ти пъплиш. Малкото, което човек има, това е пъплене, но многото дава на човека възможност да ходи. Знанието, което човек има, трябва да отговаря на самата действителност – да не мисли човек, когато пъпли, че той ходи.

Да дойдем сега до същността на нещата. Представете си, че на този триъгълник имаме едни везни, с които се теглят нещата по обикновеному; имаме от две страни по едно блюдо. Турят се нещата равномерно: на едното блюдо туряш това, което искаш да купиш, а на другото блюдо туряш тежестта. В Природата има други теглилки. Представете си, че тук имате една ос и една малка кофичка, която е спусната. Когато двете везни са свободни от своите тежести, те са в равновесие. Ако вие туряте една малка тежест от едната страна, ще се изгуби равновесието – нали така? Сега колко трябва да турите, каква тежест трябва да турите на другото блюдо, за да дойдат везните отново в хоризонтално положение?

Човек трябва да пази равновесие: това равновесие е вътре в тебе. Но ако ти вляво или вдясно туриш по-голяма тежест, ще измениш своето положение. Допуснете, че чрез тези везни някой път претеглиш един килограм, два килограма, но ако тежестта е по-голяма, везните ще дойдат в отвесно положение, ще изменят своето положение. За да добиеш първото положение, какво трябва да направиш? Защо човек вдига дясната си ръка нагоре? С това казва: „Това, което аз съм придобил, е за идеалния живот“; а пък в другата си ръка е хванал нещо – то е за обикновения живот.

Това положение ние го имаме у растенията – у тях има две теглилки, едната е надолу; ние още ги имаме тези със-

тояния. Вдигането на ръката нагоре – това е човекът; а пък другата ръка, която поставяш надолу – това е растителното царство, което е свързано с материалния свят. Сега тази материя е отвлечена: вие не можете да си представите от къде накъде тези везни могат да представляват нещо у човека. Това е само едно подобие.

(*Учителя написа думата „Любов“ на черната дъска.*)

Питам ви аз сега: от къде накъде това да представлява Любов? Ти казваш: „Това е любов“. Никаква Любов няма там, и като ти напише някой любовно писмо, тебе ти се свива сърцето. Че каква любов има в надрасканите черни букви, где е Любовта там? Това е един повод – любовта не е там, но това е един ключ. Представете си, че у дома си имате ключа на стаята: вие знаете положението на ключалката, знаете де да бръкнете, да отворите и да влезете вкъщи, а пък вкъщи имате вече всички възможности – това е ключът. И човек, който веднъж ви е написал тази дума – *Любов*, той ви е дал ключ; и щом бръкнете с ключа, ще отворите. Тогава ще имате сила, а щом не направите този опит – да отворите вратата, нямате сила. Щом имате ключа, вие трябва да направите един малък опит – ще отворите с ключа вратата. Когато някой ви е казал, че ви обича, вие трябва да направите опит, а пък вие не правите опит. И ти му напишеш същата дума – *Любов*, и ти му даваш ключ, и ти му казваш в отговор – *Любов*. Тогава по какво се различава твоята любов от неговата? Първият, който е дал Любовта, е равен на две линии, а пък вторият е равен на една линия: = Любов, – Любов. Двете линии показват опит, който разумно трябва да се направи.

+ Когато ти позагазиш в живота някъде, не туряй кръст, защото при кръста ти ще се въртиш около едно колело – неразрешен остава въпросът. Ти ще завъртиш тези два диаметъра. ⊕

Вие имате една отлична идея, искате да знаете как е създаден светът. Ще мислиш и най-после ще намериш, че той прилича на тебе. Питам: пръстите приличат ли на човека, ръката прилича ли на човека? Или коя да е друга част прилича ли на човека? Всичките части, вкупом взети, дават

представа за човека. Човекът е съставен от всички части на тялото: от всички органи, кости, които той има, взети заедно; те, съчетани по особен начин, дават представа за човека. Ако искате да имате ясна представа за Бога, вие трябва да знаете цялото Битие, всичките същества – от най-малките до най-големите. И тогава ще си съставите една малка представа за величието на Бога.

Ние искаме да знаем какво нещо е Бог. Бог можем да Го познаем в малките работи. Представете си, че вие сте един пътник за този свят и искате да знаете дали в света има добри хора. Представете си, че добрите хора със своето съзнание могат да схващат всяко едно желание. Един добър човек схваща положението на един гладен и знае къде е той. В дадения момент искате да знаете дали има добри хора. Вие сте без пари, без подслон, без дрехи, гладен сте. Вървите и няма да отидете на гости при мечките, вълците и змиите, а търсите един добър човек. Онзи, който може в даден случай да ви услужи, той е добър човек. По какво се отличава добрият човек? Кои са отличителните черти на добрия човек? Как схващате добрия човек? Нека вземем друга една дума – *красота*. Вие казвате: „Тоя човек е красив“. Коя е отличителната черта на красотата, кое е основното, по което можете да я отличите? Кое е основното качество на сладкото, на захарта; кое е основното качество на горчивото, на пелина? Кое е основното качество на красотата? Много бегло засягат този въпрос.

Красотата – това е външен израз на Светлината. Красота наричаме това, което дава, това, което ни представя Светлината, която излиза от Бога. Тая Светлина, която се отразява в нашето лице, в нашия екран – всичко това наричаме красота. Красивият човек отразява Божествената светлина върху другите хора, а пък грозният човек е онзи, който има деформиране, което крие част от тая светлина, и затова той е грозен. Красивият дава пълно отражение на тази светлина. Тогава честност, красота и справедливост – те са почти синоними, имат все същия характер. Красивият човек трябва да бъде добър, честен и справедлив, много черти трябва да има. Ти трябва да бъдеш екран и да отразиш

Божествената светлина, която е излязла от Бога; ти трябва да бъдеш красив, за да видят какво нещо е Божественият свят. Божественото, което човек проявява на своя екран – това е красотата. Лицето е един екран – в него се отразява Божествената светлина; по лицето можем да съдим какво е красота.

А пък съзнанието аз го определям като вътрешната страна на нашата душа – то е пак лице, пак обективно нещо. Както лицето отразява вътрешния душевен живот, така и съзнанието ни отразява светлината, която излиза от Бога. Без тази светлина, която излиза от Бога, ние никакво знание не можем да имаме за Битието. Ти можеш да философстваш, можеш да мислиш едно-друго, каквото и да е, но ако не можеш да имаш тая Светлина, ти всякога ще имаш един недоимък, ще усещаш, че ти липсва нещо. Вие искате да ви обича някой. Мнозина ви обичат и вие пак сте недоволен. И колко може да бъде човек доволен в Любовта? Онзи, който ви обича, той много ясно може да развали вашата Любов. Вие го обичате и му пишете любовни писма, но ако той вземе една игла и я забие 4–5 пъти на разни места по тялото ви на дълбочина 2 см, и вие ще почнете да се колебаете в любовта.

Аз искам да ви представя една реална страна на живота. Че страданията не са ли губерките? Някой път тънки губерки се забиват, а по някой път доста дебели губерки; и казват: „Трябва да обичаш!“. Как ще обичаш? Губерка е това. Докато в любовта си страдаш, ти си едно дете: имаш много знания, но не разбираш законите, не разбираш Божествените неща. Това е твоето детинство. Трябва да възмъжееш, да се освободиш от губерките и от малките игли. Ти казваш: „Аз не искам да страдам“. Не е въпрос да не страдаш: само като растеш, ще се освободиш от страданията. Ако не растеш, ти винаги ще бъдеш в областта на тези малки губерки – тия губерки са на своето място. Нали си имате всеки един от вас гребен? Тези губерки, с които са ви дупчили в миналото, от тях сега сте направили гребен и се чешете. Знаете ли тези гребени колко полза принасят: чистят от въшките. Вие казвате: „Той е въшлясал“. Аз мога да ви кажа

каква полза принасят въшките. Те са един подтик, който кара човека да се чеше, да се чисти, да се упражнява; без въшките големи пакости би имало в света. Мислите ли, че вие сте освободени от въшките? След като се освободите от въшките, има и астрални въшки: например сърби те по ръката – това е въшка.

Да си представим един квадрат. Преведете какво означава този квадрат. *AB* е бащата, *DC* е майката, *AD* е синът, *BC* е дъщерята. Тези числа имат и други отношения едно към друго. Какво е отношението на бащата към сина? Бащата образува два ъгъла, и майката образува два ъгъла. Преведете сега тези ъгли. От едната страна бащата и синът образуват един ъгъл – това е една възможност; бащата и дъщерята образуват друга възможност. От другата страна майката и синът образуват един ъгъл; също така майката и дъщерята образуват един ъгъл. Тези хипотенузи вътре показват отношенията, които съществуват. Имате три триъгълника: тези триъгълници показват какви са съотношенията на бащата към сина и дъщерята и какви са отношенията на майката към сина и дъщерята.

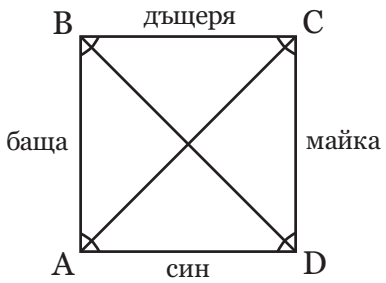

Та казвам: ще превеждате нещата – това е външната страна. Домът е един екран: това, което става вън, в Битието, става и вътре. Вие ще преведете сега: кой е вашият баща? Вашият баща – това е Бог. Коя е вашата майка? Природата. Кои са вашите братя и сестри? По-напредналите ви братя са ангелите, които не ги виждате – те имат своето отражение на Земята. Отражението на ангелите – това са четириногите: крави, волове и пр.; те са отражение на ангелите на Земята. Кои са дъщерите? Синовете и дъщерите са тук, между вас. Как се отнасяте вие със синовете и дъщерите? Ти казваш: „Това е една крава, вол, овца“ и прочие. Тогава какво разбиране имате вие за Битието? Че това сте вие, това са вашите братя и сестри, които се жертват за вашия живот.

Всеки ден те умират: колите ги, ядете ги, вземате маслото и млякото им и разрешавате един велик въпрос – какво нещо е Господ. Разрешавате въпроса така, както в средните векове разрешаваха някои богослови колко духове могат да играят на върха на една игла. Сегашните учени хора разрешиха този въпрос. Ние имаме една смътна представа за Битието: виждаме Слънцето като малко – даже едно малко дете мисли, че може да го хване, да го помилва. Слънцето изглежда толкова малко в сравнение с реалността, всъщност то е 1 300 000 пъти по-голямо от нашата Земя. А пък това, голямото Слънце, ние го виждаме като малко, и даже има сегашни хора, които мислят, че то не е толкова далече, колкото си мислим. Гърците допущаха, че Слънцето е по-голямо от Атина и от Гърция.

Нужно ни е едно знание и приложение, за да излезем от това трудно положение, в което се намираме сега. Да допуснем, че си болен. Ти говориш за Бога, за Небето, за Рая и казваш: „Като умра, ще отида на онзи свят“. Аз правя едно възражение на твоето твърдение, че като умреш, ще отидеш на онзи свят. Ти казваш: „Аз като осиромашея, ще отида при някой богат човек“. Не, ти като богат можеш да отидеш на тая богата трапеза, но като сиромах – не. Само като си готов, ще отидеш в онзи свят, в Царството Божие.

Щом една стомна се счупи, ще я хвърлят в онзи свят, но в кой свят? Във външния свят. Ти си една счупена стомна и мислиш, че ще влезеш в онзи свят: да, в света на парчетата. Най-първо смъртта има един друг процес: при смъртта ако не минеш през огъня, да се стопиш и да се превърнеш във въздухообразно вещество и да те възприемат растенията, ти в Царството Божие не може да влезеш. Или другояче казано: ти трябва да минеш през огъня на Божественото, за да изгори тази дисхармония, която съществува в тебе. Например ти седиш на Земята и си недоволен от баща, майка, син и прочее, и казваш: „Като умра, ще отида на онзи свят“. Тук ти никого не обичаш – и как е възможно да отидеш на онзи свят. Тук не знаеш нито да пееш, нито да свириш – и мислиш, че ще отидеш на онзи свят да пееш и да свириш. Как е възможно това? За да отидеш на онзи свят, трябват

чист ум, чисто сърце и непокварена воля. А непокварена воля е следното: като ти кажат да направиш нещо, да го направиш, а не да казваш: „Слуги има“. Ти като не работиш, си слуга, а пък като работиш, си господар; а ние мислим, че е обратното. Който седи, е слуга: господарят е слуга, а слугата е господар.

Христос казва: „Отец Ми работи – и Аз ще работя“. А пък ние, учените хора, имаме идеята, че Бог е един неподвижен център. По-работливо същество от Бог няма – Бог е единственото същество, което всякога работи. А пък ти искаш да бъдеш господар, да седиш на едно място, не искаш да учиш; искаш да бъдеш богат, господар, искаш да бъдеш светия. За светията мислиш, че е един човек, който е завършил своята еволюция и е седнал и само наблюдава наляво и надясно – светнал е навсякъде. Оставете това понятие! Светията, като се е освободил от всички свои мъчнотии, обхожда всички страдащи и казва: „Едно време и аз бях като вас“. През деня ще разправи на 200 души и ще им помогне, утре пак, на третия ден – пак. Ще го питат: „Вярно ли казваш?“; той ще каже: „Вярно. Колко е патила главата ми!“ „Няма ли по-лесен път?“ „Няма. И аз си блъсках главата на сто врати, най-после намерих тази врата и тя ме спаси“.

Всеки ден да знаеш толкоз, колкото трябва – това ти е достатъчно. Ще вземеш ключа, ще отвориш най-малката стая и ще намериш това, което Бог е турил, за да го изучиш днес. Не трябва да отваряш всичките врати, за да угодиш на своето тщеславие, но само една врата днес – на другия ден ще отвориш друга стая. Три години ще отваряш стаите и ще четеш. Всяка една мъчнотия е една стая, която отваряш – и ще четеш.

Боли те глава – не знаеш причините. Някой идва при мене и ми казва: „Мъчно ми е“. Аз зная коя е причината, че му е мъчно, и не искам да му я кажа, за да не го докача. Казвам му: „Може би храната не е била добра, може би не си спал, може би водата не е била добра“ – залъгвам го, а пък аз знам защо го боли главата и коремът. Той казва: „Мене ми трябват обуща, добри обуща, инак ще се простудя“. Много хубаво, зимно време ни трябват обуща, а лятно време защо

ти са обуща, когато е толкова топло; защо по някой път ни е срам да ходим боси? Едно време беше срамота хората да ходят гологлави, без шапка из града, сега вече ходят доста хора гологлави. Под думата *бос* аз разбирам друго – човек, който не живее добре, той е бос, а човек, който живее добре, е обут. Когато казвам: „Искам да имам хубави обуща“, аз превеждам тези думи така: искам да бъда един добър човек, да мисля добре, да имам добър ум, да имам добра воля. Ако аз нося обуща и същевременно ако моят ум, сърце и воля не работят, то тези обуща на краката ми не са на мястото си, те са букаи. Думите „не искам да бъда бос“ значат: искам да бъда с добра мисъл, добро сърце и добра воля.

Някои казват: „Понякога трябва да ходим боси“. Ние сега сме боси – ние започваме от босотата и тепърва започваме да се обуваме. Трябва да имаме най-модерни обувки. Какви трябва да бъдат обущата? Обущата не трябва да свиват пръстите на краката ти, всички пръсти трябва да бъдат добре разположени. Хигиеничните обуща имат голямо влияние върху човека: ти не можеш да бъдеш морален човек, ако нямаш хубави обуща, че сам да си доволен. Понеже ако твоите пръсти са прибрани, енергиите не текат правилно, енергиите на Природата нямат правилен достъп в тебе. Та в Природата модата е: краката трябва да бъдат свободни. Като погледнеш обущата си, да ти е приятно, и винаги, като погледнеш тия обуща, те да ти наумяват за твоя ум, сърце и воля – тогава обущата ни са намясто. И кога човек почувства, че е гол? Когато съгреши. Казват някои, че по-напред Адам бил гол. Не – като съгреши, изчезна неговата дреха. Каква беше дрехата, която Бог направи на Адам? Бог направи след грехопадението друга дреха на Адам и го изпрати в света да работи и да се развива.

Та казвам: тия страдания, които сега изпитвате – това е излизане от центъра навън. Щом страдаш, ти излизаш от Рая навън. Що е страданието? Излизане из Рая навън. Що е радост? Влизане в Рая. Че как няма да скърбиш? Щом дойде скръбта, казвам: из Рая навън си излязъл. Човек страда дотогава, докато измени своето положение. Нека да ви направя идеята малко по-ясна. Да кажем, че вие сте на известен

планински връх и по невнимание се хлъзгате надолу и не можете да се върнете назад; казвате: „Дано да сляза благополучно“. Това е излизане из Рая. Щом стигнеш до дъното, ще кажеш: „Слава Богу!“ – и тогава ще намериш път за нагоре – това го наричам влизане в Рая. Като съгрешиш, ангелът ще те бутне надолу и няма да слезе с тебе – той горе ще остане. А ти, като слезеш долу, ще погледнеш ангела горе и ще търсиш новия път, по който да се върнеш в Рая; ще кажеш: „Като се кача, ще бъда втория път много внимателен, да не се хлъзна пак“.

Сега искам да ви обясня онези страдания и радости, които стават в живота. Защо страдаш? Хлъзнал си се. Някои деца се хлъзнат и им е приятно. Нещата трябва да се изяснят. Всичката ни съвременна дейност, дейността на всички тези учени хора – това е един подтик на Божествения Дух, който работи в цялото човечество, за да обърне нагоре насоката ни. Науката, в каквато и да е област, съдейства да обърнем нашите движения нагоре, към онзи Център, от който сме излезли. Тази енергия правилно трябва да се пречупи, а пък това пречупване какво е? Това е упътване към Центъра на живота. Центърът на живота – това е търпението, опорната точка, на която се теглят нещата. Вие трябва да имате една опорна точка, на която вашите везни трябва да работят – от една страна вашето сърце, а от друга страна – вашият ум, а пък отдолу – вашата воля. Волята ще показва на коя страна е тежестта: към сърцето или към ума, като давате или като вземате. Кой дава и кой взема? Според вас кой е онзи, който харчи във вас; и кой е онзи, който придобива? Умът ли дава, или сърцето дава? Вие не сте мислили върху това. Помислете върху това: кой направи погрешката – умът или сърцето. Умът даде съвет, а сърцето възприе. В дадения случай умът беше в Луцифер, в адепта – той е умът; а пък сърцето беше Ева, която яде. Онзи, който е дал съвет, не яде този плод; той каза: „Може да вземете от него – ако вие ядете, ще бъдете като богове. Вижте ме: едно време и аз бях като вас, но като ядох, вижте какъв съм“.

Като видите един човек, кое е онова, което апелира на вашия ум? Ако дойде един учен човек, той с какво апели-

ра? Или като дойде снажният човек, пехливанинът, с какво апелира? С мускулите. И певецът с какво апелира към вас? Той като се представи пред вас, ти можеш да знаеш може ли да пее, или не. Като дойде ученият човек, и той си има свои белези, по които може да го познаеш. По какво се изявява светията? Геният е горещ, светията е студен и свети, а пък богатият е тлъст – това са общи думи казани. Щом се намерите в присъствието на един светия, всичките ви тъги и скърби ще изчезнат и вие ще се намерите в приятно положение. Щом се намерите близо до един гениален човек, той ще ви внуши една мисъл – да учите. Щом почнете да мислите – гениалният е пред вас. Щом се явите пред един банкер, хубаво огладен, у вас ще се зароди едно желание – да си имате нещичко: нивички, парички, да сте облечени хубаво и пр. Щом искате да бъдете хубаво облечени, това е банкерът, който ви направлява, а не геният. Банкерът е стомахът, геният – това са дробовете, а пък светията е главата.

Всеки ден вие може да имате съвета на светията, на гения и на банкера. Не е лош банкерът, но трябва да знаете, че този банкер всяка сутрин пита светията какво трябва да прави днес; той пита и гения – по кой начин да го направи. По някой път банкерът загазва и пита: „Какво трябва да правя?“. Светията казва: „Не си постъпил така, както аз казах“; и геният казва на банкера: „И ти не си употребил моя метод“. Банкерът казва: „Потрудих се.“ „Потрудил си се, но не си го направил, както трябва“. Светията и геният определят да наложат на банкера едно наказание. Какво е това наказание? Четиридесет дена да боледува и да не му дават да яде – лишават го от всичкия му капитал. И банкерът става сух, хлътне коремчето му, стомахът му, и още малко ще се скъса. Банкерът казва: „Моля ви за снизхождение, ще живея добре“ – и тогава идва пак здравето и банкерът почва да се разпуска. Когато заболеете, боледува вашият банкер.

Според мене главата на човека не може да боли – болката на главата е едно отражение на това, което става в стомаха. Щом в стомаха има известен безпорядък – в банкера, това има като отражение главоболието. Не може да има болки и в дробовете – те не могат да боледуват; и болките

на дробовете са отражение на това, което става в стомаха. Всичко става в стомаха и в червата под пъпа – това е долният свят, това е адът. Вие търсите къде е адът: тънките и дебелите черва са в ада, всичките нисши духове. Ще турите ред и порядък във вашия ад, ще турите ред и порядък във вашия банкер – не насилие. Ще го учите, че не трябва да яде много, да не е много лаком човек. Той е материалист, казва: „Гладен мога да умра, ако не работя“; а пък банкерът нищо не работи, а работят ръцете. Ръцете са на гения, краката – на светията, а банкерът нищо не работи: дават му ръцете и краката и каквото му дадат, карат го да работи с това. Банкерът казва: „Това жито аз го изработих“. Не, нищо не е направил банкерът – светиите и геният са работили, а пък този банкер казва: „Аз го изработих“. Работи главата, работят дробовете, а банкерът мисли, че всичко, каквото става в човека, той го прави, и казва: „Без мене нищо не може да стане“.

Бог се проявява най-първо в нашия ум, проявява се в нашето сърце, проявява се и в нашата воля – на три места Бог се проявява. Щом дойде една добра мисъл в ума ви, Бог се е проявил; щом дойде едно добро чувство в тебе, Бог се е проявил; щом направиш една добра постъпка, Бог пак се е проявил. Всеки ден трябва да се стремите да възприемете една добра мисъл, едно добро чувство и да направите една добра постъпка. Когато Бог ви е проговорил, ще видите с колко празни неща се занимавате. Слугинята е счупила някоя чиния и вие цял ден разправяте това: казвате, че от баба ви е останала чинията – и тоя ден сте го изгубили за хубавата чиния. А пък тази чиния е трябвало да я счупите, защото прогресът ви зависи от счупването на тая чиния. Ако се строшат вашите букаи, захвърлете ги – и да ги вземе, който иска. Букаите и златни да са, оставете ги; не дръжте в ума си онази, голямата чиния на баба си, оставете я.

Всяка една мисъл, която може да ви държи в робство, всяко чувство, което може да ви държи в робство, и всяка постъпка, която може да ви държи в робство – освободете се от тях. Аз говоря за един момент – и ако се освободите, може би този момент да е онзи, който ще определи посо-

ката на нещата в живота; може един момент да определи, да отвори пътя ви за онези, великите постижения. Някой път вие мислите, че имате постижение. Имали сте, но за днешния ден успехът ви ще зависи от днешните постижения: от една добра мисъл, която възприемате, от едно добро чувство и от една добра постъпка. Христос казваше на Своите съвременници евреи: „Не мислете, че вие сте чада Авраамови“. Не трябва да се хвалим с миналото си – Бог може да въздигне от тези камъни чада Авраамови. Миналото е за поука, но настоящето е важно, в дадения случай; не се спирайте върху миналите работи. Каква работа стои пред вас? Ти казваш: „Ние не ги разбираме тия работи“. Не само не ги разбирате, но и много други неразбрани неща стоят за мнозина за разрешение.

Когато се учите да тъчете, трябва да имате стан, основа, кросно. Най-първо ще се научите да сновете и по тези нишки ще почнете да тъчете. Вие ще кажете: “Каква полза има от такава работа?“. Има голямо значение: полезното всякога трябва да се прилага, полезното е резултат на един разумен живот. Почнете да мислите върху Любовта. Да кажем, че вие напишете думата *любов* с гънка на горния край на буквата *л*. Това показва, че онзи, който е писал така, не е сигурен в любовта си. Ако тези гънки са в горния край, той е несигурен в чувствата си, а пък ако тези гънки са при основата, той е несигурен във волята си. А ако има гънки горе, по средата и долу, тогава човек е прав в любовта си: и в мисълта, и в чувствата, и във волята. Природата не иска фалш. Човек като пише, в писането се издава какъв е; човек се изявява какъв е като пише, като говори. Например някой казва: „Видях го!“, друг казва: „Видях го с очите си“, трети казва: „Аз го видях с очите си“. На кого ще турите по-голяма вяра?

Отговор: *На първия*.

Защо? Не си служете със следния аргумент: баща ми е богат и аз съм богат. Не е така – баща ти може да е учен, но ти може да не бъдеш учен. Ти можеш да наследиш чертите на учеността, но трябва да се учиш толкова години, колкото е учил баща ти. Казваш: „Ще ги добия по закона на

наследството“. По закона на наследството се онаследяват само възможностите, но ти трябва да се учиш да работиш. Ти може да имаш предразположенията на баща си, но не си като него. Ние казваме: „Бог е Всеблаг“, но Бог през цялата Вечност е работил, а ние не сме работили като Него. У нас има предразположение да бъдем като Бога, следователно ние трябва да направим едно усилие, много малко усилие, за да бъдем така добри като Него. Че имаш препятствие в живота си – това нищо не значи; че имаш прегрешения, падане, ставане – това нищо не значи. Може да имаш грехове, колкото искаш: това е спънка за тебе, това е една възможност, при която твоята вяра да се развие. И даже Христос нямаше никакви грехове – и Той взе греховете на другите, за да се научи на нещо, да има една опитност.

Ти казваш сега: „За кои свои грехове аз тегля?“. Христос знаеше за кои грехове тегли. Та малките спънки, които срещате, лошите мисли, лошите чувства, които идват, и лошите постъпки, те да не ви спъват. Кажи си: „Аз съм човек, който мисли, чувства и работи“. Могат да се поправят погрешките и никой не може да ги избегне; никой не може да избегне лошите мисли – те ще дойдат. Не се спирай върху въпроса защо са дошли: дошли са, за да мислите и да ги разрешавате.

Та казвам сега: ако аз съм един бакалин, ще гледам с всичките си клиенти да направя една връзка, а не само да върша своята търговия. Ще гледам да образувам онези връзки с клиентите си, че да възприема нещо от тях и да им дам нещо хубаво, и то не само от стоката си, но и нещо от себе си. Вие всички сте бакали, всеки човек се занимава с бакалство: *бак-ал*, т.е. вземате и давате. Ученият каквото възприеме в училище, после ще го каже на баща си и майка си.

Трябва да разрешавате въпросите правилно – и в религиозно отношение сте бакали. Това е само за обяснение, не че по същество това е така. По пътя, по който минавате, трябва да възприемем известни идеи, да ги обработим и да ги препратим в света. Всеки един от вас трябва да изработи една мисъл, едно чувство и една постъпка – и всеки ден трябва да изпраща поне по една добра мисъл, по едно добро

чувство и по една добра постъпка най-малко. И вечерта ти ще си доволен от това, което си направил през деня. Най-малката мисъл, най-малкото чувство и най-малката постъпка прояви през деня, за да има на какво да се радваш! В това е придобивката.

Добрата молитва

10. лекция, 29 ноември 1933 г., София, Изгрев

ЕДИННИЯТ ЖИВОТ

Отче наш

Ще ви прочета 105. псалом.

Съществуват в живота известни вътрешни противоречия – те си противоречат по един или друг начин. Великият закон, който направлява нещата, ги отстранява по разни начини. Сега аз говоря за противоречията, които хората сами си създават. Те са от друг характер, те са от индивидуален характер. Но съществуват вътре в самия живот известни противоречия, с които човек трябва да се занимава – тези противоречия са един вътрешен подтик. Има и други явления и факти в Природата, които трябва да се наблюдават.

За девет месеца детето се е изменило в най-утеснени условия в утробата на майка си. Не можеше ли един светия да дойде по друг начин? Ако можеше, щеше да дойде. И след това тоя светия постепенно се освобождава... Ние някой път се възмущаваме от противоречията, които съществуват. Както и да се възмущаваме, противоречията все съществуват. Конят може да се възмущава от своята форма, и вълкът може да се възмущава от своята форма, но е вълк. И всеки един човек може да се възмущава, колкото и да иска – това нищо не допринася. От сутрин до вечер той може да се възмущава, както иска, но законите в Природата няма да се изменят – с нищо не можем да ги изменим. От хиляди години хората не са били в състояние сами да ги изменят – Слънцето все си върви по същият път. Някой път си въобразяваме, че външните мъчнотии ще престанат. Действително ще престанат, но кога?

Аз ще ви дам една ясна картина, толкова ясна, че и децата да я разберат. Вие трябва да имате една ясна представа що е онзи свят и що е този свят. Този свят е тук, в салона; онзи свят е външният свят, дето се градят къщите. Значи ти живееш в една къща, материална къща: излезеш ли от

къщи, това е онзи свят. Законите на външния свят не са закони на вътрешния свят; и законите на вътрешния свят не са закони на външния свят. Ти в своята къща може да си туриш печка, може да я стоплиш, можеш да ѝ туриш прозорци и прочие – и да ти е приятно. Но щом излезеш вън от твоята къща, не можеш да се месиш в порядките на онзи свят: и там си има печка, но тя е друга – твоята печка е от друга порода. Външният свят някой път е облачен, мрачен, но някой път е ясен. Когато е облачно, тогава има дъждове, гърмежи, бури – и ти трепериш. Ако нямаш въглища, материалният свят не е уреден за тебе; ако имаш въглища, материалният свят е уреден за тебе. Ако имаш въглища, вътре, вкъщи ще имаш Царството Божие, а ако нямаш въглища, ще се мъчиш. Русинът казва: „Имаш пари – Христос възкреси, нямаш пари – смертю смерт“. Да преведа тази руска поговорка: познаваш ли Божиите закони, има възкресение, не ги ли познаваш, смертю смерт.

Сега има един стремеж, едно разбиране: мнозина чакат това, което наскоро ще дойде, което скоро ще дойде. Сега ще дойде, но няма да ви го докажа, защото лятно време вие ни най-малко не очаквате зимата. Вие мислите, че след лятото ще има нещо още по-хубаво, но след лятото иде зимата. И после, през зимата, никога не очаквате лятото – вие вземате предохранителни мерки и не мислите, че след три месеца тя ще си отиде.

Та умният човек трябва всякога да разбира доброто в Природата и да очаква това, което ще дойде – и да не си представя един ред на нещата, който не съществува. Например ние си представяме, че един ден хората ще живеят братски. Някои ще живеят, но за да живеят братски, трябва в тях да стане един преврат, трябва да имате едно разбиране, да имате една основа. Хората за да живеят добре, се изискват много благоприятни условия: при такива условия, при които се намираме ние, не може да се живее братски. Даже в едно семейство, дето са родни братя и сестри, пак има известен спор. Между бащата и майката, които са се взели по любов, има ли спор, и между братята и сестрите пак има спор. Защо? Има си своята причина.

Сега аз пиша едно писмо. Но онези, които не са учили и не знаят да четат и да пишат, нали са получавали писмо от възлюбления си син – и веднага скрият писмото в пазвата си и не го четат. Та сега кой трябва да ви прочете това писмо? Не съм писал аз това любовно писмо, други го писаха, а пък сега аз ви го предавам. Това са любовни работи... Сега, като говорим за Любовта, аз говоря за Любовта, а пък вие разбирате друго нещо. Сега това писмо, което ви начертах на черната дъска, нали е много съдържателно? Вие често искате да живеете добре. Знаете ли по какви линии, по какви пътища се движи животът? Животът се движи по известни определени пътища. Всичкото нещастие, което нас ни сполетява, е, че ние не избираме онзи свят, по който животът върви, и вследствие на това срещаме всички противоречия; пътищата на знанието също не ги разбираме. И знанието си има свои пътища – и когато ние не разбираме пътищата на знанието, срещаме и в него известни мъчнотии. Пътят – това е разумното в света; единственото нещо, по което ти можеш да ходиш, това е пътят. Този път го наричат закон, наричат го правило.

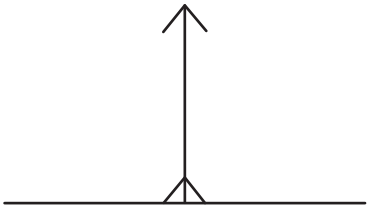

Христос сам казва: „Аз съм пътят“. Пътят разрешава всички противоречия, няма в пътя нещо ужасно. И казват, че в света има два пътя: единия го наричат *тесния път*, а пък другия – *широкия път*. И двата пътя са добри за онези, които вървят по тях, защото едните, които вървят по единия път, мислят, че този път е добър, други, които вървят по другия път, мислят, че техният път е добър. Само че резултатите на тези два пътя се различават. Например в държавата съществува един закон: онзи, който извърши едно голямо престъпление, го осъждат на смърт. Това е широкият път. В държавата съществува един закон, че онзи, който е направил едно добро, го възнаграждават; след като умре, правят му някакъв паметник. Това са закони, с които хората си отплащат с известна признателност за доброто, което им са направили.

Сега вие ще живеете в един свят, в който Бог ви е поставил, и трябва да ви убеждавам в това. Вие още нямате ясна представа за Бога; питате се: „Какво иска Бог от нас?“. Чудна работа, какво изисква старата овца от младото агне? Единственото, което изисква тази овца, е нейното агне да почне да пасе като нея. Какво изисква вълкът от неговото малко вълче? Един ден малкото вълче да стане като него, да дави овцете и никак да не си поплюва, но като хване агнето, да го разкъса на парчета. Вълкът казва: „В света трябва малко насилие, аз не искам да бъда овца. С трева не ме занимавай, аз искам да си ям месце“. Сега ще оставим дали е прав този възглед, или не – ние сега вземаме фактите. Вълкът е толкова прав, колкото и овцата е права; но има едно различие, понеже овцата, като пасе трева, тревата не роптае от това. Овцата постъпва по-умно, понеже като прегризва тревата отгоре, тя пак израства; а когато един вълк изяде едно агне, агнето роптае. С това вълкът си създава карма – и има светии, които са възроптали против него – този вълк ще го убият. Следователно при всяка ваша постъпка, дето има малко ропот, там ще има страдание.

Вие ще кажете: „Защо е така?“. Много естествено, вземете в Природата – някой път често стават нещастия в Ниагарския водопад. Някои млади излизат да се разхождат по Ниагарския водопад. Това течение отгоре върви много тихо. Някои богаташи се разхождат със своите лодки и мислят, че могат да се противят на течението, но някой път това течение ги подема така силно и ги завлича, че не могат да се върнат към брега. И тогава всички с лодките отиват надолу и изгубват живота си.

Та някой път ние попадаме в малък наклон и колкото отиваме по-нататък, неусетно този наклон отива надолу и тогава е невъзможно да се справим. Тази е погрешката, която мнозина правят. Не си играйте с големите наклони, с които никой не е разрешил въпросите. Разрешиха го само птиците, птиците разрешиха въпроса с наклона. Те образуваха своите крила – и ако една птица дойде до един наклон, че да падне, тя разпери крилата си и хвръкне. И вие сега мислите, че може да разрешите въпросите...

Човек, който има недоволство, може да бъде и доволен; а пък който е доволен, може да бъде и недоволен. Доволството и недоволството зависят от две положения. Доволството зависи всякога от това, което имаш и което нямаш. Доволен си, защото имаш, а недоволен си, защото нямаш. Имаш здраве – доволен си, нямаш здраве – недоволен си. Имаш богатство – доволен си, нямаш богатство – недоволен си. Имаш знание – доволен си, нямаш знание – недоволен си. Имаш памет – доволен си, изгубиш паметта си – недоволен си. Сега трябва да изучавате законите, по които ние изгубваме нещата; също трябва да изучаваме законите, по които нещата се придобиват.

Сега как ще разберете тази фигура, какво представлява тя? Един геометрик ще обърне внимание на тези ъгли горе на фигурата, те са важни. Това са линии, равни плоскости, живи разумни сили – тук работят вече разумни същества. Че вие изучавали ли сте тези ъгли на вашите ръце? Турците едно време така вървяха (А). Който върви така, скоро закъсва; който върви така, скоро ще закъса, ще загази. Ръцете трябва да бъдат право отпуснати надолу, защото ако ги държиш така, както е във фигурата, твоят разум е съсредоточен, ти се занимаваш с усилието да ги крепиш, а пък ти отпусни ръцете си. Ако се занимаваш с въпроса ти да уредиш света, това е следното положение: квачката мъти яйца, яйцата се излюпват. Какво е придобила квачката? Нищо – извършила е едно добро. Когато едно житно зърно се хвърли на земята, квачка има ли отгоре? Никаква квачка няма, и пак семето израства. Въпросът седи другояче: пилците, които са под крилата на една квачка, показват, че ти можеш да отхраниш една своя мисъл или едно свое благородно чувство само под охраната на твоя ум и на твоето сърце. Ако ти нямаш един отличен ум и едно отлично сърце, ти не можеш да отхраниш една хубава мисъл, едно хубаво чувство;

А

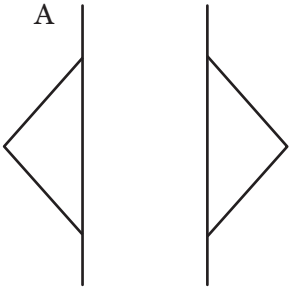

и ако ти не можеш да отхраниш една хубава мисъл, едно хубаво чувство, ти нищо в света не можеш да придобиеш.

Понеже в света с какво ще воюваш? Нали на някои хора трябва да говориш разумно. Ако им говориш разумно, може да имаш влияние: твоята мисъл ще организира твоите мускули. Някой е роден силен – може да се хвали с това. Но този, силният човек, не е създал силата си: той трябва да благодари, че 10–20 поколения са работили и той сега е силен. Дядо ти, баба ти и ред други поколения са работили и са ти дали своята сила; и ти трябва да работиш, иначе един ден може да я изгубиш. Сега дядо ти, баба ти и баща ти не са отделни – и ти не си отделно същество: всички вие влизате като тези линии в едно цяло. Когато всички тези линии имат отношение, тогава и всички в света представляват едно цяло. И вие трябва да разбирате закона на цялото.

Искате например да знаете какво нещо е Господ. Бог е това, което поддържа живота на всички хора. Всяко добро подбуждение, което иде при тебе, всяка свободна мисъл и всяка постъпка идат от Бога. Това, което те радва – това е Бог; когато скърбиш, това е пак Бог може би в тебе. Той ти казва: „Синко, каква разлика намираш между една радост и една скръб?“. Когато някой се радва или скърби, аз познавам. Когато дойде някой човек при мен, без да ми казва дали се радва, или не, аз ще направя един опит с него, като му измеря врата. При радостта ръката му е малко по-широка, а при скръбта тя е малко по-тясна; после ще му измеря врата, ръката и пр. Някой се е свил – скръбен е, не знае какво да прави; казва: „Загазих я!“. А пък когато е радостен, той се е разширил и казват за него: „Какво се пъчи той?“. Не, разширение има у него – това е естествено. Радостта разширява, а скръбта стеснява. Скръбта и радостта – това са два процеса, които в Природата извършват някои работи, които хората не подозират. Една скръб след 10–15 години, а може би след 4–5 поколения, може да произведе отлични резултати. Това, каквато и да е тя, е скръбта.

Та първото нещо е: всеки един от вас трябва да има един запас от живот; трябва да обича живота, а не само да живее. В него вече има един егоистичен елемент, но трябва да обичате един живот, най-общия живот. Ти трябва да оби-

чаш общия живот, единния живот. Щом обичаш единния живот, то животът ще дойде в тебе; а пък щом искаш да живееш, това е личният живот. Никой не ти забранява да живееш, а пък да обичаш живота – това е важно. Ние сега живота не го обичаме. Живеенето зависи от обичта към живота, затова Любовта към общия живот е необходима. Когато имаме Любов към единния живот, само тогава ще се тури един морал, само тогава Любовта може да се пробуди. Ако ти обичаш общия живот, като видиш едно същество, в което животът присъства, на тебе трябва да ти става приятно. Ти виждаш един кон впрегнат, бият го с камшик; казваш: „Добър е този кон“. Кой кон? Който е бит. Всеки кон, който е бит, е натоварен повече отколкото трябва – и той едва може да тегли. Този, който бие коня, не е разумен: най-първо той е натоварил коня си с 50, 60, 80, 100 килограма. И всички мъчнотии в света произлизат от такива неща – че някой път от нас искат да извършим нещо, което не можем да извършим. Някой кон може да тегли, да кажем, 50 килограма, но 70 килограма не може да тегли.

Та някой път ние се товарим с чрезмерни страдания, искаме да постигнем нещо, например искаме да оправим света. Това е една презумпция: да мислим, че светът не е уреден. Светът е уреден, но нашето живеене не е уредено – това е философията. Бащата не може да научи сина си да живее, но може да научи сина си да обича живота. Но да го научи да живее – това е невъзможно: синът е свободен, там е вече индивидуалната свобода. Някой човек може да ти каже: „Аз мога да ти покажа как трябва да се живее“. Онзи ще те попита: „Как живееш ти?“, първият ще му отговори: „Аз ям малко, не преяждам, не спя много – по четири часа на ден, на денонощие, после в кръчма не ходя. Занимавам се с умни работи, със света, защото вътре в света трябва да има нещо, което да ни занимава“.

Истинското разрешение седи в това – да обичаме живота. Истинският живот носи в себе си истинските блага, всички блага. Някой ще каже: „Как така животът ще носи всички блага?“. Представете си, че аз съм здрав човек. От здравия човек излиза магнетическа сила – здравето. Някой милионер е болен и след 5–6 месеца е осъден да умре. Той

като се приближи до мен, трепери, казва: „Бих дал половина от богатството си, ако получа от този живот, който ти имаш“. Аз ще му кажа: „Колко ще ми дадеш само за да продължиш живота си с 4–5 години? Ти не си показал любов досега. Я да видим любовта ти – колко ще дадеш?“. Ще се пазариш с него, но не в полици, а в брой. Ще кажеш: „Користолюбив човек“.

Бог е направил хората наследници в света. Не се смущавайте от лошите хора в света, вие имате едно голямо богатство – живота. Той разрешава въпроса и човек трябва да бъде силен по дух, по ум, сърце и душа. Малодушието, което по някой път ви обхваща, е една голяма спънка, за да можете да живеете. Не казвам, че не можете да живеете – аз засягам въпроса за живота, не засягам въпроса, че ти не даваш правилно. Излез вън, в Природата, излез на свобода, дишай чист въздух – там е всичкото онова богатство. Въздухът не се продава – ще излезеш свободно на планината и там, горе, ще приемеш въздух. Ти изпадаш в малодушие – излез горе и ще превърнеш мислите си: там ще намериш онези хора, на които сърцата са запалени с Любов. Паднал си духом: ще намериш онези хора, които не са паднали духом – потърси ги! Как ще ги намерите, я ми кажете?

Този лък преди години беше тояга, която играеше по гърба на хората – и всички бягаха от тази тояга; а пък сега тя е прогресирала вече, доста културна е станала. Лъкът казва: „Аз вече престанах да играя по гърба на хората, сега съм се украсил с тези косми“. Тези косми са негови деца. Когато аз срещна един добър човек, мен ми трепва сърцето и казвам: „Желая да бъда и аз като него“. Като срещна един музикант, трепва ми сърцето и казвам: „И аз да бъда като него“. Да не казваме: „Тази работа не мога да я постигна“ – всеки един от вас може да се научи и да пее, и да свири, и да мисли, и да чувства.

В Горна Оряховица имаше 32 градуса студ, в София – 11 градуса. Вие влизате в една къща, влизате в една стая и треперите от студ, а в друга стая влезете и се стоплите. В една къща са запалили печката, а в другата – не: защо? Домързяло ги е да запалят печката, а другите не ги е домързяло и са запалили печката.

Сега ще ви свиря и вие ще попеете малко: „Тъги, скърби са богатство“, „Грее, грее“. Сега тези две песни да ги съединим. Това е една песен на човек, който е минал през страданията, после е излязъл от тях и е разбрал живота – и казва: „Трябва да се живее разумно, хубаво трябва да се живее. Всичко друго трябва да се остави настрани“. Човек трябва да пее на Господа, да каже: „Господи, благодаря Ти! Аз ще Ти попея“. И като пея, и като свиря, да види Господ, че аз прогресирам в света. Добрият живот – това значи да свириш и да пееш, а пък ти седиш и мислиш през целия си живот какво да правиш.

Тази сутрин аз гледам, че една котка седи пред стълбата: свила се, разположена е и спи. Казвам: ако тази котка може да бъде доволна, защо човек да не може да бъде доволен? Човекът колко пъти е по-голям, отколкото котката. Ние трябва да благодарим на Бога заради благата, които носим, а не сме благодарни за ония блага, които Бог е вложил в нас. Бог се грижи за всички същества, светът е оправен, само ние, малкото хора на Земята, не сме дошли до съзнанието да изпълняваме Волята Божия. Така, както религиозните хора, светските хора, поетите, философите мислят, светът не може да се развива правилно. Има един естествен път, по който животът може да се развива. Не че не знаете тези работи, но на вас ви трябва много малко: на вас ви трябва още по една кибритена клечка – нищо повече. Вие сте дошли до това положение, че една кибритена клечка ви трябва само за да ви запали човек, и всичко ще се уреди, но кибритената клечка вие ще си я драснете и ще си я запалите. Защото иначе ще кажете: „Той ме запали!“, а пък трябва сами да се запалите. Разбира се, няма по-хубаво нещо от това – човек да се запали. Под *запалване* разбирам следното: като дойде Божественият пламък, във всички противоречия да виждаш хубавото, красивото – тогава огънят се е запалил.

Чистата вода може да отнесе всичката кал. Божественото в нас, онова силното, мощното в нас, което може да оправи живота – то е постоянното в живота. Не се обезсърчавайте: дойде пороят, дойде калта – чистата вода ще

се справи с всичките противоречия. Аз разбирам следното: като дойдем да живеем разумния живот, всички противоречия в света ще изчезнат. Най-напред трябва да изчезне във вас противоречието – да приемете този живот. Противоречие в Бога няма, противоречие в Небето няма, противоречие в напредналите светове няма – противоречия има на нашата Земя. Някъде са по-малко, някъде са повече – в някои общества има по-големи противоречия. И между вас сега тук има противоречия.

Ако днес Бог е определил да запаля клечката, ще я запаля; ако е определил да запаля печката – ще я запаля, инак няма да я запаля. Един ден седя и моята печка не е запалена. Ще кажа: „Има хиляди хора, на които печката не е запалена“ – и тогава ще имам една опитност. А пък като си запаля моята печка, тогава ще имам опитността на хиляди хора, на които печката е запалена. Дойде ти някоя неприятност в живота – не си ти, който имаш тази неприятност. Дойде ти някое съмнение: не си ти, който имаш това съмнение – хиляди хора имат това съмнение. Не си само ти сиромах: милиони хора има сиромаси. Та в дадения момент човек може да разреши един въпрос: една кибритена клечка в дадения случай може да разреши един въпрос, който хиляди и милиони дървета не могат да разрешат.

Божествените мисли се отличават по това, че те имат този пламък, този жар, този огън в себе си. Когато човек има този огън в себе си, той се запалва – и тогава започва Животът. Че вие сте дошли до една фаза, гдето трябва да се научите да запалвате Божественото отвсякъде! Трябва да имате философията на мъховете, които растат по камъните – те имат отлична философия. Вие трябва да имате философията на растенията, които от земята изваждат соковете; вие трябва да имате философията на рибите, които плуват и не се давят. Вие трябва да имате философията на птиците, които хвъркат и не падат. И хората са се научили да хвъркат, но някой път стават нещастия.

Та има какво да се учим: има да се учим от мъховете, от камъните, от растенията, от рибите, от птиците. Най-после има какво да се учим от вятъра, от въздуха, от водата, от хляба, от светлината. От светлината добиваме знание, от

въздуха добиваме своята сила, от водата добиваме своята радост, а пък от хляба добиваме твърдостта на своя характер. Ако ти от хляба не можеш да добиеш твърдостта на своя характер – да бъдеш смел и решителен; ако от водата не можеш да бъдеш щастлив, ако при въздуха не можеш да бъдеш силен и ако от светлината не можеш да добиеш знание, то знанието, силата, светлината отде ще дойдат тогава? Те трябва да дойдат отнякъде. Хлябът, водата, въздухът, светлината са път за онзи, който разбира, те са това, в което всички живеем, а пък всички други неща са второстепенни, те не зависят от човека. Един учен човек навсякъде може да си проправи пътя.

Аз забелязвам между вас една черта на сепаратизъм. Правете връзки с хората от света: един праведен и един грешен човек трябва да имат връзка, трябва да има симпатия между тях. Двама праведни мъчно могат да се търпят, двама владици заедно не могат да живеят, но един владика и един слуга могат да живеят. Но ако са и двамата владици, не могат да живеят: кой ще служи тогава? Дружете с хората от света и не мислете, че вие сте нещо по-друго от тях, и в тях има нещо – широк замах трябва да имате. Да оставим настрани техните идеи: идеите им – това е тяхна работа, това е костюм. Но те имат нещо, което е общо с нас – това е животът, който е необходим за всички ни. Защото ако брат ти не може да живее, и ти не можеш да живееш; ако брат ти живее, и ти ще живееш. Ако вятърът влиза вкъщи, ще влиза животът, но ако ти затвориш вкъщи всички дупчици, за да не би да влезе вятърът и да се простудиш, ти ще заболееш. И ако ти бягаш от светлината, за да не те безпокои, ако искаш да се изолираш от светлината, тогава също ще заболееш. Необходима е светлината в света. Имайте онази вяра, която разумните деца имат!

Сега да се спрем върху чертежа.* Това представлява човека. Отвесната линия представлява човека в неговата дейност – човек, който мисли да свърши нещо. Този перпендикуляр показва, че той има вече известен възглед. Този човек се е определил, иска да тръгне на път – с кой крак трябва да тръгне?

* В оригинала липсва чертеж.

Отговор: *С десния.*

Вие го знаете, но той не го знае. В света има известни течения, по които ти трябва да тръгнеш. Аз ги наричам Божествени течения – тези течения се направляват от Божествени закони. Ако ти не вървиш по тези течения, мисълта ти няма да бъде ясна. Някой ще каже: „Това са детински работи“. Нима всичките тези линии в геометрията не са детински? Един човек, който не ги разбира, ще каже: „Това е детинщина“, но онзи, разбиращият геометрик, ще каже: „Цяло знание има тук“. С тази фигура ти можеш да си послужиш навред.

Ако вие изучавате себе си, най-първо трябва да изучавате тялото си – оттам е знанието; ако аз ви изуча, вие не разбирате геометрически своето тяло. Какво знание имате тогава? Например ако твоите рамене станат много тесни отгоре, ти ще пострадаш. Да допуснем, че имаш два метра височина, а тесни рамена – тогава ще изгубиш равновесието си. Ако в тебе стомахът се разширява, ако се разширява този кръг около стомаха, а пък краката ти станат много тънки, като кокили, това показва едно анормално състояние. Ако очите на човека са хлътнали и добият кръгове – мургави, с жълтеникав цвят, това показва разстройство на черния дроб, на пищеварението; и този човек нищо не може да постигне. Той трябва да има свежи очи, а не потъмнял поглед; не да казва: „Ако е решено, да умра“.

Ние се плашим от смъртта: тя е страшна, така както когато те оберат. Срещнат те разбойници, спечелил си богатство, но за да спасиш живота си, казваш: „Вземете колкото искате“. Тези разбойници ще изядат твоето богатство, но ти си господар, ти ще спечелиш пак: твоят живот струва повече от онова, което си спечелил. Та казвам: да имате вяра, която може да се превърне на знание. Аз не съм само за вярата. Ти вярваш, че можеш да отидеш до Варна. Това е хубаво нещо, но ти трябва да се качиш на трена и да отидеш до Варна. Тогава това не е вече вяра. Най-първо ще вярваш, но трябва да опиташ – вярата трябва да води към знанието, а пък знанието да води към реализирането на нещата.

Вие искате някои неща да ви кажа – аз съм правил много опити. Някой иска да се лекува и ми казва: „Не можеш ли да ми дадеш някой цяр?“. Казвам му: „Никакъв цяр не ти трябва – тебе ти трябва да дишаш по-дълбоко и да ядеш по-малко, а пък ти дишаш малко, а ядеш много. Една трета ще оставаш гладен“. Той ми казва: „Може ли така?“ „Може, може, яж малко и дишай много! Тревожи се малко и мисли много!“. Някой казва: „Не ми се мисли много“. Не, не, ще мислиш много и ще се тревожиш малко. А още по-добре е следното: не се тревожи никак, а мисли много – като дойде тревогата, да се справиш с нея.

Един турчин попитал някого: „Какво мислиш?“, онзи казал: „Мисля за следното, че на хилядата половината е петстотин“. С това той иска да му каже: „Тази работа Господ ще я оправи. Като има добри хора и като имаш приятели, а аз съм ви приятел – и тази работа ще се оправи“. Онзи се приближава и казва: „Как ще се оправи?“. Другият го потупва по гърба, изважда и му дава от джоба си, казва: „Не мисли толкова“. Ние казваме: „Господ ще уреди работите“, но ти бръкни в джоба си, покажи, че Господ е почнал да урежда работите на хората чрез тебе. Аз бих желал Господ чрез всинца ви да урежда работите: сега се изискват работници.

Всяка една хубава мисъл, която излиза от нашия ум, отива в пространството и работи за реализиране на Царството Божие. Сега хубави мисли трябва да отиват в пространството – цялото пространство трябва да се напълни с новите идеи: те са малки семенца, които работят. Хората, които са песимисти, казват: „Какво трябва да се прави сега?“. Светът да пита какво трябва да се прави, разбирам, но вие да питате това... Аз ще кажа като този турчин, който видял трите икони: на света Богородица, на свети Георги и на свети Никола. Той казал след едно нещастие, което му станало: „Ти, света Богородице, имаш дете – заета си; ти, свети Георги, имаш кон; но ти, свети Никола, нито кон имаш, нито дете имаш – ти защо не ми помогна?“.

Ако ние в тези трудни времена не можем да покажем, че обичаме, че имаме Любов към Бога, как ще се справим с мъчнотиите? Под думата *Бог* разбирам това, което е във

всички хора. Бог не е само извън, но и във всички страдащи вътре, Той утешава всеки страдащ и му казва: „Не бой се, Аз ще уредя работите ти. Потърпи малко“. И като умира някой, Бог му казва: „Не бой се, ти ще дойдеш при Мене“ – Той утешава всички. Аз виждам: свободният човек като умре, лицето му е спокойно, като на светия. Бог му казва: „Ще престанат твоите страдания. Това е един изпит, който ще мине“. И след като мине, като дойде Любовта у вас – това е печалбата ви. Като минем страданията и спечелим Любовта, знанието и свободата – това е печалбата ви. Ако аз умирам и спечеля Любовта, ако аз умирам и спечеля знанието и свободата, тогава какво имам? Мога да погледна смъртта: тя ме държи и аз я държа – и смъртта ще ми каже: „Нямам заповед да се отнасям с тебе зле, ти си свободен“.

Сега всички трябва да разберете живота, всички трябва да обичате знанието, свободата. Това се изисква сега и върху това трябва да се работи – и затова ви свиря. Не ви свирих една тъжна песен, но една ясна – не е лъжлива, на радост е. Болестта ревматизъм и други такива ще ги оставите настрани. Като почнете правилно да мислите, като обикнете живота, като станете свободни и влезете в Новия живот, вие тези работи няма да ги имате: всички тези смущения са дяволски работи. Христос казва: „Тази душа, която Сатана беше вързал, Аз не трябваше ли да я развържа?“. Всички тези конци трябва да се скъсат: и богатият е вързан, и сиромахът е вързан. Това, което сиромахът може да придобие, богатият не може да придобие; това, което богатият може да придобие, сиромахът не може да придобие. Без богатство ти не можеш да развиеш своята щедрост. Чрез онова, което излиза от него, богатият развива своята щедрост, а пък сиромахът ще приеме онова, което му трябва, и ще бъде благодарен. Този закон съществува във великата Природа.

Всеки ден ти трябва да бъдеш богат и да излиза нещо от тебе; и ако не можеш да играеш ролята на богат и на сиромах човек, ти си изгубен. И когато даваш, и когато вземаш – и в двата случая ти трябва да знаеш, че слугуваш на онази велика цел на живота. Трябва да слугуваш на човечеството и като богат, и като сиромах, трябва да слугуваме на човечеството. Има богати и сиромаси, които не знаят защо са

богати и сиромаси. Аз желая богатите и сиромасите да знаят защо са богати и сиромаси: това са почетна сиромашия и почетно богатство. И когато богатият и сиромахът се срещнат, те ще тръгнат *а ла браце* – и двамата ще се разхождат и приятелски ще си говорят и ще благодарят. Единият ще каже: „Аз се радвам, че ти си богат“, а другият ще каже: „И аз се радвам, че ти си сиромах. Бих желал да бъда на твоето място, но не мога“.

Генералът не може да дойде на мястото на войника, той трябва да командва, а пък войникът не може да замени генерала. Но и двамата могат да бъдат благодарни, ала не могат да си заменят службите. Свърши ли се войната, разформироват се войските и всеки си хвърля своята форма. Тогаз въпросът е поставен другояче, но в дадения случай там, дето си поставен – такъв си. Ако си войник, сиромах или богат – животът е един, пък другите неща са привилегия; и сиромашията, и богатството са привилегия. Понеже всичките генерали са били все прости войници, в бъдеще, в Божието Царство, всички войници ще са все генерали. Най-простият чин, който съществува в Божието Царство, е офицерският; там за някои прости войници има един офицерски чин – и простият войник е офицер, и генералът е офицер. И генералите, и офицерите, и войниците там много добре се разбират, а пък тук, на Земята, не се разбират.

Някой път гледам: между вас не се разбирате, а и мене не разбирате. Някой път казвате: „Какво мисли нашият Учител?“. Да ви кажа какво мисля: аз мисля за начините, по които богатите да ги направим сиромаси и сиромасите да ги направим богати. Ако искате да знаете какво мисля, мисля много работи, и една от моите мисли е богатите да станат сиромаси и сиромасите – богати. Какво лошо има в това? Казвам на богатите: „Напусни богатите, че да се радва сиромахът на богатството, а богатият да се порадва на сиромашията“. В онзи ден, в който можеш да работиш и да мислиш, ти си в сиромашията; а пък богатството е завършен процес: богатият не може да мисли, не може и да работи. На натоварения кон ли му е по-добре, или на онзи, който е разтоварен? Един богат човек е един натоварен кон. Ти

имаш една идея – трябва да я реализираш; и ако не я реализираш, ще бъдеш нещастен. Нещата трябва да се постигат, за да се освободи човек от онези ограничителни условия, при които сега се намира.

Напредналите от вас така трябва да разбират нещата, няма друго разрешение. Разрешението, което ще даде сила, е това – това е закон вътре в Природата. Ако ти обичаш Бога с всичкото си сърце, с всичкия си ум, с всичката си душа и с всичкия си дух, какво има да се тревожиш? Я ми кажете: Бог, Който е създал цялата Вселена, всичките тези светове, Той оставя ли те гладен? Ако тук, на Земята, не те искат, Той ще те прати в друг един свят – на по-хубаво място, на самото Небе. Неверието ти казва: „Кой знае...“. Ще намериш тогава онзи, който знае, както болният ще намери кой да го лекува: ще намери лекаря да го лекува. Както сиромахът ще намери богатия и както детето ще намери майка си, така и ти ще намериш онзи, който знае. Можеш да обиколиш целия свят, но ако тук не го намериш, ще го намериш в онзи свят – и ще имаш тогаз една опитност.

Тогава онези от вас, които имат Любов към Бога с всичкия си ум, сърце, душа и сила – какво противоречие ще имате, кажете ми? Няма никакво противоречие, аз поне толкова години съм го опитал. Аз съм опитал най-лошите условия – вие даже не сте сънували лошите условия, при които човек може да попадне. Но хората вървят по един път, който не е естествен, и у тях има най-големи противоречия. Христос казва: „Взехте ключовете на Царството Божие и нито вие влизате, нито тези, които искат да влязат, ги пущате“. Там е всичкото.

Добрата молитва

11. лекция, 6 декември 1933 г., София, Изгрев

ПЪТЯТ КЪМ СВОБОДАТА

Добрата молитва
Размишление

Ще ви прочета 45. глава от Исайя.

Един човек, който е живял преди повече от 2000 години – Исайя[20], има много по-верни схващания за онова, което е в Природата, отколкото мнозина сега. В човешката душа има известни преплитания, които затъмняват човешките познания. Познанието е едно въведение, едно встъпление към онова, което човек трябва да знае, и към онова, което човек може да направи. Някой може да каже, че има познания. Той може да има едно относително познание.

Сегашният свят е пълен само с противоречия в своите познания. Например във вас има едно противоречие: вие мислите, че само младите трябва да пеят, а старите трябва да мълчат. Аз казвам тогаз: болните трябва да лежат, а здравите трябва да ходят. Здравият ще ходи, понеже не може да лежи, а болният не може да ходи; за здравия е наказание да лежи, а за болния е удоволствие да лежи на кревата си. Това е само едно пояснение, за да дойдем до една истина, която спомага за растежа на човека.

Някой казва, че е израснал. Някои от вас вече сте достигнали до върха на вашето физическо растене, повече нито един милиметър не можете да израснете. Човек израства до 1.60 м, до 1.70 м, до 1.90 м. Тук имаме един брат, който е 1.95 м – няма по-висок от него. Един американски проповедник, който бил два метра висок, се качил на амвона и чел: „Апостол Павел казва: ако има някой да се хвали в плътта, аз повече ще се хваля“. Във физическо отношение ние не можем да се похвалим, и със своята сила човек не може да се похвали: донякъде може да се похвали със своето знание. Единственото, с което човек може да се похвали, това е неговата доброта – това е онзи, мекият елемент. Не

разбирайте под *доброта* една добра постъпка – това е друг въпрос. Добротата е онова, непреривното, което подтиква човека към онзи Божествен свят; добротата е онова, чрез което човек върви към Божественото. Само чрез нея човек може да постигне желанията, които има.

Ние имаме още постижения. Какво сме постигнали? Имаме известни постижения, но след няколко години вие ще бъдете разочаровани в тези постижения, които сега имате. В света почти всички хора ще се разочароват: от учения ще дойде по-учен, от силния ще дойде по-силен, от красивия ще дойде по-красив. Дан Колов[21] в Париж победил турчина. Ти се бориш със своята съдба и тя ще те събори – ще признаеш, че се е качила на гърба ти. Какво трябва да правиш? Ти ще кажеш: „Такава е Божията воля“. За глупавите такава е Волята Божия, а за умните другояче е Волята Божия.

Сега друго: някой е достигнал до нещо и казва: „Мене повече не ми трябва“. Прави сте, много умен отговор – ти казваш: „Повече не ми трябва“. Турил си 10 килограма на гърба си за екскурзия и казваш: „Не искам да се уморявам“. Тръгнеш на планината – и да допуснем, че нямаш нищо на гърба си. Тогава изпадаш в друга мъчнотия – ще искаш храна от другите. Какво ще правиш тогава? Не си разрешил въпроса. Ние всички искаме да се освободим от мъчнотиите, но трябва да знаем, че те носят известно количество храна. Всяка мъчнотия носи нещо ценно в себе си: с мъчнотиите е лошо, но без тях е два пъти по-лошо. Като казвам, че без тях е два пъти по-лошо, разбирам света, както сега е създаден. Следователно всяка една мъчнотия, която се заражда във вашата душа или във вашия ум, където и да е – ще намерите нейните разрешения.

Вие всички сте учили: имате едно неизвестно – x, имате друго неизвестно – y, и трето неизвестно – z. Какво означават тези три неизвестни, какво означават x, y, z? Тези три неизвестни, от моето гледище, са три различни идеи. *Хикс* е онова семе, което съм посял в земята; дали ще изникне, или не – това е неизвестно. Когато аз разглеждам въпроса за един човек: дали той ще успее, дали ще поумнее, за мене

това е *игрек*. А когато искам да зная дали този човек ще бъде добър, дали ще има някои постижения, за мене това е *зет*. Всяка една буква, всеки един символ съответства на известна идея. *Хикс* – това е кръгът, на който двете половини са обърнати с гърбовете една срещу друга. *Хикс*, както е турен в математиката, крие една велика тайна, която математиците разглеждат само частично, само физическата ѝ страна.

В сегашната математика се разглеждат въпросите за силите, които действат чрез точките, линиите, плоскостите и равнините. Те разглеждат всичките тези сечения, ъгли или всевъзможни движения, което едно физическо тяло може да направи. Някои математици се спират върху разумните сили, които действат, но повечето математици разглеждат само външната страна, спират се на резултатите, които се получават. Например разглеждат движението на Луната, на Слънцето, вземат в съображение с каква бързина се движат. Имат си известни правила, известни закони, някои даже вие не ги знаете. Изчисляват с каква бързина се движат Луната и Слънцето, изчисляват колко милиона години ще отнеме на Слънцето да се завърти около един център. По-напредналите души се занимават с движението на Слънцето около Великия център. Този човек, който е започнал да се движи около онзи център, около който се движи Слънцето, е по-напреднал.

Според мене онзи, който мисли за Бога, е по-умен, отколкото онзи, който не мисли за Бога. Някои казват: „Да вярва човек е глупаво“. Аз правя едно възражение на това. Животните нямат никаква вяра. Ако безверието е признак на култура, тогава животните са по-културни от хората, а пък всъщност животните са роби на хората. Вие се намирате сега в най-високите стадии на животинското състояние; даже напредналите религиозни хора се намират в най-високия стадий на животинското състояние. Животните развиха личните чувства. Когато развиха личните чувства, те достигнаха до върха на животинското развитие. Животните са крайно дребнави същества, те са толкова дребнави, че за едно парче кост се скарват. Сегашните хора се уподобяват в някои свои прояви на животинското състояние.

Един адепт проводил двама свои ученици да се учат в света. Те видели, че две мравки се карат за една малка трохичка: и едната тегли, и другата тегли. Учениците казали на мравките: „Защо не се примирите?“. Едната казала: „Аз я взех по-рано, тя иска да ми вземе хапката, това богатство“. Учениците казали: „Не можете ли да се примирите по някакъв начин?“ „Не може, върху нея се гради моето щастие“. Всичкото щастие на мравката според нея е в тая малка трохичка. Тя казала: „Моята работа е свършена без тази трохичка“.

Често хората имат такива малки трохички, които ги спъват – като им се вземе тя, те се спъват. Има ли някой от вас, който да не се спъва от такива трохички? Няма да го доказвам, това не ми е целта. Това е едно животинско състояние, това е ограничение на съзнанието и на самосъзнанието на човека. От това положение всеки един трябва да излезе.

У вас седи идеята: „Не може ли някой да ни избави от това положение?“. Онова пиле, което е турено под квачката и което е в черупката, само трябва да излезе навън, самото пиле трябва да извърши известна работа. Господ върши работата, както квачката, но има един процес, една малка работа, която ние трябва да свършим. Тя е много малка: ще клъвнеш черупката, ще я пробиеш, ще излезеш вън и ще стъпиш на краката си. А пък да стъпиш на краката си – това значи да стъпиш на Доброто, което е в тебе, да застанеш на онова, разумното, с което всякога можеш да работиш и да бъдеш победител в света. Не да се заробваш, но да се освобождаваш – да освобождаваш себе си и окръжаващите.

Добрият човек се отличава по това, че той навсякъде освобождава. Например вървите по полето и виждате едно зрънце, над което има плоча. Поради препятствието стъбълцето, което е поникнало от зрънцето, се е изкривило. Тогава вдигнете тази плоча и освободете това растение. Видите две растения, че са се преплели едно в друго – разплетете ги, ако можете; спрете се – това е една услуга! Или срещнете двама души, които спорят за нещо. Ти казваш: „Колко са глупави!“. Вие не разрешавате правилно въпроса: ако се карат двама души, това не е глупаво, а е умно. Това

е въпрос на живот между тях и същевременно това е предметно учение за тебе. Ако вие не разрешите това предметно учение, ще се намерите в тяхното положение: Провидението ви представя това като предметно учение. В дадения случай всяка една мъчнотия, която ви се явява, е предметно учение, и ако вие решите това предметно учение, ще се изясни пътят, по който вървите. Ще кажете: „Защо светът е така създаден?“. Това е друг въпрос – оставете го, но всички задачи трябва да се разрешат. Не е въпросът защо така ние живеем, а въпросът е как трябва да се живее.

Да допуснем, че са затворени в клетки един вълк и една овца. Умният ще пусне най-първо овцата, а глупавият ще пусне най-първо вълка. Сега вие ще кажете, че единият и другият се нуждаят от свобода. Така е, но ако пуснете този вълк, вие най-първо трябва да го превъзпитате. Вие казвате, че овцата е много кротка, понеже пасе трева, а пък вълкът е жесток, понеже яде овцете. Вълкът не плаща за това, което взема – всичките му заемодавци ходят да го гонят. Овцата е изяла тревата, но дава мляко и вълна – плаща. Ако вие не можете да изпратите една хубава мисъл или едно чувство, или ако не можете да направите една хубава постъпка, тогава вие сте в положението на вълка. Вълк е онзи, който не плаща при своето вземане от Природата. Та казвам: под *вълк* всякога се разбира едно същество, което няма правилна връзка с Природата. Досега никой не е намерил вълкът да е оправен, той е все сухичък; коремът му е хлътнал и никога не можеш да видиш вълк да си е дигнал опашката нагоре и да я маха. И вълкът постоянно мисли – той е много досетлив, и то благодарение на това, че в него липсва обоянието. Ако в него имаше силно обоняние, вълкът щеше да бъде два пъти по-лош. Но той вижда много надалече: като погледне отдалече стадото, вижда коя е най-тлъстата овца. И като я хване за врата, тя като че ли пристава на него – бягат заедно, той я побутва за крака както пристанала мома.

От това, което съществува в Природата, ние трябва да извадим поука, да се учим. Не трябва да се възмущаваме от лошите хора, а трябва да преценим техните постъпки.

Когато вълкът задигне една овца, с какво действие започва? Хване той една овца и я води – това е събиране. Това е събиране за вълка, а е изваждане за овчаря: вълкът има

плюс, а овчарят – минус. Вълкът изяжда овцата, след като я разкъса. Овчарят вече има умножение, но това вече не е на физическото поле: той има физическа опитност, но си е умножил знанието. Овчарят казва: „Отде е влязъл този вълк през тази дупка?“. Това е умножение на знанието му, но това умножение не е на физическото поле – овчарят има загуба на физическото поле. Овцата е отишла, но овчарят има умножение не на физическото поле – той мисли. Та при някои несрети в живота вие имате умножение като при овчаря, ако придобиете известна опитност.

Вие пренесете действията и постъпките във вътрешния живот. У вас едновременно действат и вълкът, и овцата; и овчарят е там. Вие правите една постъпка като постъпката на вълка, после имате една опитност като опитността на един овчар. Вдигнете една тояга, блъснете главата на някого и я пукнете; после вие, който минавате за почтен човек, не можете да си дадете отчет защо сте го ударили и казвате: „Не можеше другояче“. Питам тогаз: само един начин за разрешение ли има в света, каква поука ние можем да извадим? Защо именно вълкът, след като вземе тази овца, защо той не стане овчар да я пасе, а я изяжда, кои са подбудителните му причини? Защо не ѝ вземе млякото и вълната, а ѝ взема месцето?

Трябва ред разсъждения, за да изясните характера на вълка, както в математиката има ред методи, чрез които се изясняват сложните въпроси. Вкъщи имате струпани дърва и печка. Стане студено – вие турите дървата в печката и я запалите. Изгарянето на дървата какво е? Дървата са овцата, горенето вътре – това е вълкът, който е изял овцата; а пък вие сте овчарят, който е изгубил овцата – вълкът е вашата печка.

В българския език думата *вълк* започва с буквата *в*, на английски – с буквата *w*, на френски – с буквата *l*, на турски – с буквата *к*. *W* е материалистичен знак, това е последната буква на европейците, но в материализма ти винаги ще чувстваш последствията на нещата и ще знаеш истината.

Вълкът е много страхлив. Всякога лъжата и страхът вървят заедно: страхливият лъже, а който лъже, е страхлив. Искаш да бъдеш смел в живота: ти не можеш да имаш постижение в живота си, ако лъжата и страхът вървят заедно в твоя живот. Защото за всяко едно постижение се изисква смелост, всяко едно съмнение показва страхливост. Човек, който се съмнява, е страхлив; и по някой път този, който се страхува, извършва някое престъпление. Ще ви приведа два примера, за да се ползвате от тях, не съм ги привеждал досега. В древността минава един адепт, учител, върви като обикновен човек. Върви той из гората и вижда един разбойник, който седи със своето оръжие и му казва: „Стой!“. Адептът му казва: „Виждам, че имате нужда“ – и му дава. „Не каквото искаш ще ми дадеш, но каквото имаш, ще ми го дадеш всичкото. Ти познаваш ли ме? Ще сложиш всичко или ще свърша с тебе.“ Адептът казва: „Вземи това, което ти давам, ако искаш да бъдем приятели. Ако не искаш да вземеш това, което ти давам, ще ме опиташ“. Адептът го хваща, връзва го и си тръгва по пътя. Това е Природата: каквото ти дава, вземи го и си върви, инак тя ще те върже и ще те остави.

Втори пример как да разрешавате противоречията в света. Този пример, който ви давам, няма да го разправяте; нямате право да го разказвате, той е много комичен. Един богат, скържав милионер обичал да се бръсне в модерния свят по няколко пъти в седмицата, и дето отивал в бръснарницата, казвал, че няма пари – и си отивал. И всички бръснари се изпоплашили – хубаво го бръснели, но не плащал. Най-после той влиза при един умен бръснар и пита: „Може ли да ме обръснете?“ „Може“. Бръснарят взема сапун и го насапунисва много хубаво, обръсва го наполовина и казва: „Аз си свърших работата. Имам договор с Господа: половината бръснене без пари – за Господа, а за другата половина трябва да ми платиш. Половината – Божията работа, извър-

ших; сега ако ми платиш, ще обръсна другата половина“. Изважда богатият, както е намазан със сапун, дава му една английска лира и му казва след обръсването: „Виждам, че си много умен, като си направил договора с Господа. Виждам, че бръсненето ти е много хубаво“. И друг път, като влизал в бръснарницата, плащал много хубаво, и то предварително.

Ние трябва да се спрем и да видим какво трябва да се прави в света. Ние често злоупотребяваме със знанията, които имаме. Така всеки един човек създава неприятности на самия себе си, а косвено и на другите. Първото правило: с Природата не спори! Второто правило: като дойде някой при тебе, дай му нещо.

Има въпроси, които не са разрешени. Вие трябва да ги разрешите, трябва да има във вас едно приложение. Трябва времето ви да е разпределено: колко трябва да четете, колко от времето си трябва да употребите за правене на добро и колко от времето си трябва да употребите за физически упражнения. Това са три положения. Някои хора седят повече, отколкото трябва; някои хора ходят повече, отколкото трябва; някои хора мислят повече, отколкото трябва. Занимаваме се с еднообразни работи: ако сте в съвременно аристократическо общество, ще кажете при разговор какви са били на последния прием при някого си ръкавиците на този или онзи, роклята на тази или оная. После ще разправите какви са били ръкавиците, роклите, яденето в последното матине у еди-кой си. Не е лошо това, но животът не седи само в едно обличане. Болният, в каквито и дрехи да го облечеш, е болен, а здравият, в каквито и дрехи да го облечеш, е здрав. Каквото и знание да дадеш на болния, това знание няма да го ползва. Най-първо човек трябва да е облечен с една дреха, която трябва да съставлява една същина на неговото същество. Топлината се явява там, дето има едно голямо противодействие. Топлината се явява винаги в центъра – центърът е мястото, дето има най-голямо съпротивление.

Някой път искате да отидете при Бога. Вие даже не разбирате каква е идеята, какво значи да отидете при Бога. Когато се натъкнете на Земята на най-големите противоречия,

тогава вие сте при Бога; а пък когато животът ви е най-охолен, вие сте много далече от Бога. При това и щастливият човек иска да отиде при Бога, и нещастният иска да отиде при Бога, но идеите им имат всъщност диаметрално противоположни направления. Онзи, щастливият, който иска да отиде при Бога, е далече – той трябва да се върне. Той мисли да стане по-щастлив, но не – трябва да стане нещастен; защото за да отидеш при Бога, ти трябва да станеш нещастен, а за да се отдалечиш от Бога, трябва да станеш щастлив. Какво значат думите на едно животно, ако то каже: „Аз искам да отида при човека“? Те всички са били свободни. Волът е дошъл при човека да го върже с въже и да го тури в обора; дошли конете, и тях турили в обора. Овцете човекът също е турил в техния апартамент и им казал: „Идването от вас, а пускането – от мене“. Дошли кокошките – турил ги в курника; те казали: „Да си вървим“. Човекът им казал: „Не, при мене ще седите, докогато аз желая“. И досега човекът държи своите гости, угощава ги и не ги пуща да си вървят. Това е един символ, който е верен.

Това, което става отвън, става и вътре в нас – в моята душа и във всички хора. Всеки един човек има една спотаена идея – иска да се издигне и да заповядва на света. Тази идея е скрита в него: даже и най-благочестивият, и светията знае това и се бори. Благочестивият се моли на Бога, но се моли докога? Онзи, който иска да заеме пари от банкера, обикаля около него, но като му вземе парите, няма го никакъв вече. Най-първо той обикаля банкера и после банкерът обикаля около човека. Една котка обикаля около тебе, но като ѝ дадеш парче месо, тя си отива и не се вижда вече.

Една мома носела една оскубана кокошка и я оставила на верандата. Дошла котката и задърпала кокошката. Котката и момата дърпали и най-после кокошката била задигната от котката, която избягала по керемидите. Котката казала: „Тази кокошка е за мене!“. Вие казвате: „Смешна работа е това!“, но дяволът като дойде при тебе, взема твоето добро, твоята кокошка. Ти не си ли бил онзи, на когото кокошката е взета? Изисква се смелост в дадения случай. Домакинята не трябва да оставя кокошката на верандата – тя като я оскуба, трябваше да я заключи в долапа.

Вие ще кажете: кого визирам? Този въпрос е свързан с въпроса за нашия растеж. Доколкото ставаме по-умни, по-добри и по-силни, дотолкова ние растем. Ние трябва да израснем. Не е въпросът в страданията – никой не може да избегне страданията. Ако някой мисли да избегне страданията, той се мами – невъзможно е това; но ще посрещнете страданията разумно и ще извадите онова, доброто, което е в тях. В страданието има една хубава страна – и може би като се минат пет години след преживяното страдание, вие ще почувствате хубавата му страна. Аз говоря не за онези страдания, които ние си причиняваме, но има едни страдания, които са необходими, които са един вътрешен подтик за човека. Статистиката показва, че ония деца, които в ранна възраст са боледували, са по-издръжливи, отколкото ония, които не са боледували; последните, щом ги хване една болест, веднага капитулират и умират. Следователно човек, който е минал през големи страдания, е издръжлив повече, има по-други разбирания.

На вас ви трябват някои методи, с които да работите. Например някой път вие казвате, че човек трябва да се моли. Какво разбирате под думата *молитва*? Идеята да се молиш трябва да бъде много ясна и определена за вас. Какво разбирате вие по думите: „Трябва да ядем!“. Това е определена идея. Трябва да ядем, трябва да пием вода, трябва да дишаме, трябва да гледаме – това са необходимости. Като ядеш, като пиеш вода, като дишаш, трябва да се молиш. Ти казваш: „Не може ли без молитва?“. Не може! Ти като престанеш да се молиш, с тебе ще се случи това, което никога не си сънувал. Казваш: „По кой начин да се моля?“. Ти като ядеш, най-напред ще вземат участие 32 зъба – имаш 32 слуги, музиканти. Те ще почнат да свирят и след това ще имаш един главен инспектор, диригент вътре, и след това диригентът ще каже: „Движение навътре!“. И след това ще дойде ново парче, което ще се постави от двамата помощници на диригента. Питам: ако човек нямаше зъби, език, уста, ръце, как щеше да яде?

Как трябва да се разправиш със страданията? Ще дойдат на помощ твоят дух, твоята сила и твоята доброта. Само

като сдъвчеш това страдание, ще го възприемеш в ума си, в сърцето си – ще стане цял един процес; всичко това трябва да се смели добре – и чрез опитността, която извадиш, ще разбереш ползата от страданието. Ако ти това страдание като храната не го сдъвчеш и не туриш течности в стомаха си, тогава то е безполезно. Казваш: „Не може ли без страдания?“. Може, но без страдания животът не може да се прояви; страданието – това е облеклото на самия живот. Самият живот носи страданието в себе си – това е един процес. Умните хора, които разбират, виждат добрата страна на страданието; онези, които не разбират, не знаят какво нещо е страданието. Онези, които преценяват страданието, са много разумни същества. Майката взема своето дете и го стиска. Тази майка лоша ли е? Не, но като го стисне, детето може да страда. Нима онзи, който ви е причинил страдание, ви мисли зло? Не, той може да ви причини страдание от много голяма обич. На онзи ученик, който е в училището, учителят му е причинил страдание и му е турил слаба бележка, но той няма лош умисъл. Ако ние сега намираме, че светът, както сега върви, не е добър, какъв план бихте дали вие? Ако ни попитат как бихме искали да се уреди животът ни, как ще го уредим? Този план, който сега е в действие, той е най-добрият. Ако дадем друг някой план, той ще има много по-лоши последици, отколкото сега имаме.

Но страданията не трябва да се повтарят по един и същ начин, не трябва да предизвиквате едно и също страдание. Всяко едно страдание трябва да е подтик към друго страдание и чрез него вие трябва да се повдигнете в умствено и във всяко отношение – и да придобиваме сили. Я вижте този българин, който се е борил с Мустафа. Чрез мъчнотиите вътре в човека се произвеждат ония сили – точно чрез мъчнотиите в човека се произвеждат силите; вие като разрешавате разумно мъчнотиите, развивате вашите сили. Но когато излезете на арената, се упражнявате, та като излезете като борец, да не станете посмешище. Все-таки някой път ще претърпите някоя катастрофа. Трябва да схващате живота малко по-другояче. Най-великите певци, които сега пеят, едно време са били безгласни, те са били безгласни

риби; най-хубавите птички седят в кафези. Рибите казаха: „Хайде да попеем!“ – и станаха птички и почнаха да пеят – и намериха кафеза. Сега птичките трябва да се упражняват – да излязат от кафеза навън. Рибите не пееха, понеже нямаха никакъв идеал. Най-после придобиха един идеал и казаха: „Трябва да се хвърчи и да се пее!“.

И хората почти са налучкали същия път. Момите и момците за какво пеят? Вие ще ме осветлите по този въпрос. Аз се досещам малко, но искам да проверя дали моята идея е права: деветдесет и девет процента съм уверен, но ми липсва само един елемент, за да се потвърди. Защо старите не пеят, защо старите стават безгласни риби? Защото след като са пели, са намерили кафеза, ограниченията, и казват: „Не си струва да пееш“ – и почват да мълчат. Ако една птица не пее, да отворят кафеза и да я пуснат. Старите са умни: те мислят да излязат от кафеза навън и затова не пеят. Аз така се досещам, но ако бях една птица, която пее, не щях да млъкна, но щях да пея така, че да се разтопят всички телчета на кафеза и да стана свободен. Кое е новото пеене? Това пеене в кафеза да изчезне, но да пея свободно в Природата. Не да пееш и да се окайваш вътре в себе си, но да знаеш, че пеенето е една сила. Имаме предвид чрез пеенето да се усили вашата дихателна система, затова ви поощрявам да пеете. Някой казва: „Пеене не ми трябва“, но човек, който не пее, мъчно може да има постижение. Не за хората отвън да пее човек, но в душата си да пее винаги – гдето и да е: по пътя, у дома си и прочие. А пък при хората пей при някои необходими случаи.

Да ви дам сега едно обяснение на първото упражнение. Едно време вие сте били мъртви и не сте могли да мърдате. Сега Бог ви е дал едно тяло и вие вдигате ръцете и казвате: „Господи, едно време не можех да си вдигам ръцете: благодаря Ти, че ги вдигам. Едно време не можех да клекна: благодаря, че клякам и ставам“. Трябва да преведа тези думи: клякането е правене на погрешки, а ставането е изправянето на погрешките. Ти казваш: „Упражненията са глупави работи“. Да кажем, че искаш да седнеш на един стол. Като седнеш на стола, ти учиш, слушаш лекция; а пък

като станеш, ти се упражняваш в лекцията, която ти е дадена. Значи навсякъде в живота ти се упражняваш. Във всяко едно ходене трябва да има смисъл. При движение на десния крак, на левия крак, на дясната ръка, на лявата ръка – всичко това ти трябва да го превеждаш. Всяко едно движение в света е осмислено, то е ценно само когато е на мястото си; щом няма връзка, няма резултат. Всичките движения, турени в своите линии, плоскости и повърхнини, турени на своето място, имат добър резултат. Когато човек мисли, той трябва да постави своята мисъл или в центъра, или в нейната линия, или в нейната повърхност, или в условията.

А когато се казва, че човек трябва да стане като малко дете, под това се разбира, че той трябва да бъде разумен. Когато се наведеш, ще кажеш: „Благодаря Ти, Господи, че мога да се навеждам. Едно време не можех да се навеждам“. Вдигнеш нещо – зарадвай се, че можеш да направиш едно малко добро. Някой път ще се намираш в голяма мъчнотия. Минава някой ангел или друго някое същество, което е завършило своята еволюция, своето развитие. Ангелът идва, навежда се и ти помага – и ти почувстваш радост. Когато ангелът те види в голяма мъчнотия, ще си каже: „И аз бях едно време в такова положение. Я да му помогна!“.

Ти трябва да направиш във всички случаи най-малкото добро. Вие всички седите и казвате: „Да станем добри! Като завършим развитието си и станем като ангели, тогава ще правим добро“. Не, сега трябва да правите упражненията, сега трябва да правите доброто. У вас често има следната мисъл: „Защо сме дошли тук, каква е моята цел?“. Глупави работи! Ако беше вярно всичко това, което мислите за мене, аз щях да съм най-големият глупец. Аз не дойдох, за да си дадете мнението за мен: вие трябва да се учите и нищо повече. Имате едно мнение за себе си – какъв сте вие. Аз как ще позная Бога? От онова, което е вътре в мен: аз не мога да позная Бога вън от себе си. И после, аз всякога мога да позная истината: дали право мислите, или не. Вие казвате: „Вече ми дотегна светът!“. Някой си е затворил очите – тъмно му е и не може да ходи. Тогава да си отвори очите, за да приеме светлината. Всеки един човек е една възможност

за тебе – да можеш да се ползваш от него, и тогава няма да се спъваш.

Някой път казваш: „Какво мислите за Кришнамурти?“. Нека Кришнамурти да отговаря за себе си. Или казвате: „Какво мислите за Христа?“. Питайте Христа.

Ако искате да ви покажа нещо съществено, аз съм готов да ви го покажа. Вие не знаете да пеете: мога да ви покажа някои правила за пеенето. Но да седна да ви забавлявам – не, аз си имам друга работа. Когато себе си забавлявам, забавлявам и другите; но когато себе си не забавлявам, аз и другите не забавлявам. Когато на себе си пея, пея и на другите, но когато на себе си не пея, не пея и на другите. Свършвам половината работа за Бога, а пък за другата работа ще платите. Вие искате да обръснат цялото ви лице без пари: не, аз не бръсна никого. При сегашните условия да се бръсне човек не е изкуство, то е от немай къде, защото в тази брада могат да влязат паразити. Американците, които много се бръснат, страдат от гърлоболие. Аз им казвах: „Мислех ви, че сте умен народ – не си бръснете брадата; и ако се бръснете, турете си поне шалове“.

В този клас всички вие сте заприличали на американците: много се бръснете и за бръснене не плащате; и после се оплаквате, че не вървят работите. Сега за вас думата *бръснене* е двузначна. В нея трябва да се намери съществената идея, трябва да се очисти езикът. Под думата *бръснене* трябва да се разбира снемане на космите от лицето, и никакво друго значение да не ѝ се дава. Стенографите пишат тези работи: няма какво да ги пишат!

На вас са ви потребни един отличен ум, едно отлично сърце, една отлична воля, една душа и един силен дух. Това трябва да развиват сега всичките. Тук има и стари братя: на млади и стари един ден ще ви държа една лекция как трябва да постъпвате. Няма да ви критикувам, но ще ви кажа от какво зависи щастието и успехът на един човек. На мене и като живеят хората щастливо, и като живеят зле, пак ми е приятно. Вълкът след като е изял овцата, овчарят е добил известна опитност. Едно нещо е важно: че при сегашните условия, в дадения случай, всички хора не могат да бъдат

щастливи. Щастието на едного е нещастие за други. Това е поради неразбиране, но в дадения случай и вълкът може да бъде сит, и агнето – живо, и овчарят – задоволен. Това трябва да направите вие. Човек е минал през епохата на вълка и носи характера на вълка в себе си. И всичките тези характерни черти той трябва да ги присади в нещо мощно. Сега ние сме дошли за изправление, ала трябва не само да се изправим, но и да използваме скритите сили, които лежат спотаени в нас.

Някои от вас сте вече на 45–50 години и казвате: „Какво трябва да се прави вече? Ние остаряхме, ще се мре“. И мислите какъв ще станете на онзи свят. Като умрете, ще се подмладите: сега може да сте стари, но на онзи свят ще бъдете деца. Оттук ви носят на тарга 4–5 души, а пък на онзи свят ще бъдете толкова леки, че ще се погледнете пак в ръцете на майка си. Като влезете в онзи свят, ще се намерите като някое дете, захвърлено на пътя, и ще плачете; някой ще ви намери и вие ще се приютите. Някой ще ви утешава, ще ви разправя за законите на онзи свят. Онзи свят прилича на този, но има някоя съществена разлика. Докато майка ви ви поясни работите там, докато свикнете с онзи свят, ще забравите този свят и ще работите там. Почти както е в този свят, така е и в онзи свят: има една аналогия, но тази аналогия не е едно знание. Вие били ли сте там, за да проверите дали е вярно това, което аз ви казвам? Ще кажете: „Дали е така?“. Имате право – не ви казвам да вярвате.

Каква разлика има между здрав и болен човек? Болният лежи, а здравият ходи. Отчасти е така, но по някой път и болният може да ходи. Под *болен* аз разбирам още и друго нещо – той е човек недоволен, всичко в него е в противоречие. А пък *здрав човек* наричам онзи, който е бодър и доволен. Той казва: „Мене не ме интересуват юрганите и креватите“. Ние се смущаваме от онова, което става в света. Важно е онова, което мога да направя. Ако аз изпратя една хубава мисъл в света, тя ще помогне на света много повече, отколкото всички мои тревоги. Ако изпратя една мощна хубава мисъл, то тя ще има много голяма сила, и онези хора, които са готови, ще я приемат и ще я приложат.

Та сега ние имаме нужда да изпратим една велика, силна мисъл във въздуха – и тогава светът ще се освободи. Светът не се е освободил, понеже не го правят сега хората, те не мислят. Ако мислеха, светът щеше да бъде свободен; и докато хората не почнат да мислят, той не може да се освободи. Но не да мислят, както досега, а с тази мисъл, която разтопява всичко. Добрата, силната мисъл разтопява всичко. Като дойде някой при мене, не да ме лъже, не да се представя за такъв, какъвто не е. Аз се чудя по някой път на голямото падение, което имат някои: в лъжата искат да намерят своята свобода.

По този път, по който вървят хората, те ще намерят много по-големи мъчнотии и никаква свобода. Свободата е нещо Божествено. Ние трябва да мислим, да чувстваме и да действаме, както Бог мисли, чувства и действа; или с други думи – трябва да бъдем носители на Божествените идеи в нас. Трябва да знаем, че някой път сме носители на човешките идеи и чувства, а пък човешкото не носи свобода. Онова, което освобождава, е само Божественото в света. И всеки един от вас трябва да се научи да различава Божественото – и като се научи да го различава и да го следва, той ще бъде свободен. И тогава ще може да придаде на другите това, което е придобил, или да спомогне и те да придобият своята свобода.

Четох ви 45. глава от Исайя. В тази глава се употребяват думите: „Аз, Господ“. Това значи: „Аз съм Любов, знание, свобода, истина, живот в света“. Всичко в света е изявление на Божественото. Въздухът ти казва: „Само при мене може да имаш живот“. Ако той се оттегли, ти какво ще имаш? Чрез водата ще придобиеш нещо, но във въздуха ще живееш. Ако разбирате какво нещо са хляб, въздух, вода и светлина и онези методи, които са свързани с хляба, водата, въздуха и светлината, вие ще имате вече едно разрешение.

X, Y, Z: X е материалният свят, *У* е умственият свят, а пък *Z* е начинът, по който човек може да стане добър. И като станеш добър, можеш да правиш всичко в света, т.е. можеш да превръщаш злото в добро. Това разбирам под ду-

мите *да няма зло*. От азотната киселина може да се получи глицерин. В греха има само един елемент отрицателен, и ако го изкараш, то другото е потребно за тебе. Това е тайната на живота.

Любовта е мощната сила! С Любовта трябва да работиш не само като с едно приятно чувство – тя не седи в едно приятно настроение. Животът седи в една трезва мисъл, в мощната воля, в благородното чувство; животът седи в един ум, който просвещава, в едно сърце, което облагородява, и в една воля, която освобождава.

Ще ви поставя сега задача да мислите върху въпроса: какви трябва да бъдат вашите отношения към Природата, към Бога? Какви трябва да бъдат вашите отношения към един човек, който ви е направил най-голямото добро или ви мисли най-голямото добро? Аз мисля, че вие всички трябва да бъдете носители на Божественото, да оставите на заден план всички ваши стари идеи и да се постараете да реализирате вашите светли мисли. Ние сега искаме да станем щастливи без Божественото. Никога човек не може да успее без един светъл ум, без едно добро сърце и без една силна воля. Но силната воля в какво седи? Тя е онова, неизменното в човека. Нека всичко това да остане да работи във вас!

За следващия път пишете върху темата: всички ще си направите едно резюме от първата лекция на първа година на Общия окултен клас.

Отче наш

12. лекция, 13 декември 1933 г., София, Изгрев

ВЪЗДУХЪТ И МИСЪЛТА – НОВИ НАЧИНИ ЗА ХРАНЕНЕ

Размишление

Ще прочета 4. глава от Посланието към ефесяните.

Чете се резюме на първата лекция от първа година на Общия клас – „Трите живота“.

Човек трябва да се научи да гради. Който знае, той от един и същ материал може да изкара две противоположни форми. Който знае, той може да туря нещата на мястото им; а който не знае, той трябва да се учи. Като пишете резюмета, мнозина от вас не турят нещата на мястото, но трябва да се учи.

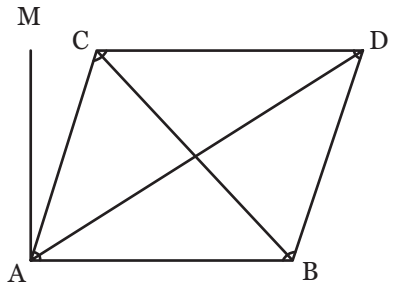

Това е една геометрическа фигура, която ще употребя като средство за обяснение. Всякога след едно обикновено състояние имате едно състояние *А*, което се отличава с един ъгъл, по-малък по мащаб от ъгъла *Б*. Човек, който има един по-малък ъгъл, това показва, че той малко дава – той винаги малко дава, много взема. Но законът е такъв, че при следващото състояние на ъгъла *А*, който е, предполагам, около 45 градуса, има друг един ъгъл, който е по-голям от 90 градуса. При това положение на по-големия ъгъл вие се намирате на физическото поле и ще се отворите. Това е животът на материалистическия свят. Който е живял един материалистически живот, ще дойде до положение да се отворят неговите чувства. Той казва: „Да си поживея малко!“. Значи колкото е бил стиснат, толкова се отваря.

Сега законът има друго положение. Когато имате един човек, който много ви обича на физическото поле, не можете да отговорите на този човек със същата любов. Вие ще му отговорите, но с половината на любовта, която той има към вас. Когато единият е много горещ, другият ще бъде студен. Ако се движите в тази фигура, следващото състояние ще бъде пак по-малък ъгъл, стеснение. И тогава в геометрията казват: срещу равни страни лежат и равни ъгли. Аз пък казвам: срещу успоредни страни лежат равни ъгли. И след като обиколите цялата фигура, ще имате две състояния с еднакви малки ъгли и две състояния с големи ъгли. В едното състояние ще бъдете щедри, а в другото състояние ще бъдете скържави. Това произтича от наклона, който имате. Човек, който е скържав в живота, той няма перпендикуляр, няма мярката, по която да се ръководи (*M*).

Често хората казват: „Трябва да живеем!“. Какво нещо е животът? То е все-таки художникът да каже, че трябва да рисува. Как трябва да се рисува? Всеки може да рисува, но да даде една вярна картина. Можеш да нарисуваш един нос, но този нос няма никакво съдържание. Например ако вие нарисувате един профил, носа на един образ, той е изобретение на ума, той е деформиран – тези неща не са естествени. Има много образи, които са деформирани, но те не са образи на Природата. Някое дете например носи един образ, който е деформиран, но ти казваш: „Аз го рисувам тъй, както е в Природата“. Ни най-малко не е според Природата. За да нарисуваш един образ според Природата, ти трябва да отделиш от него всичко онова, което е деформирано. Не мислете, че ако рисувате един човек, вие може да го рисувате такъв, какъвто е – вие ще се излъжете от външните форми.

Всяко едно лице има геометрическа форма. Например ъгълът от 45 градуса показва какъв човек имате насреща си. Ъгълът *B* има приблизително 120 градуса; значи такова е неговото разположение. Сега представете си, че този човек, който отговаря на ъгъла *A*, възприема по-малко светлина, а другият, ъгълът *B*, е като отворен цвят, възприема повече светлина. Кое състояние е по-добро – при 45 градуса или

при 120 градуса? Много естествено, че който в материалния свят има 45 хиляди лева, е по-беден от онзи, който има 120 хиляди лева. Като казвам, че душата трябва да се отвори, разбирам, че формата, в която човек живее, трябва да се разтвори. Вземете например доброто в човека – може ли човек да бъде добър, ако няма какво да дава или ако той няма знания, или ако няма каквато и да е дарба? Какво ще даде от себе си? Само кой може да дава? Само богатият човек, само изворът може да дава; но какво може да даде едно малко шише, което съдържа едно кило вода? След като се излее шишето, то казва: „Аз се изпразних“. Какво ще ми разправя някой, че се е изпразнил, когато той е шише. Изворът никога не се изпразва. Когато във вас се сменя едно състояние с друго, вие казвате: „Любов ми трябва!“; след 4–5 месеца пак се изпразвате. Това е само за изяснение. И вие мислите, че Природата се е изменила към вас, че Бог се е изменил. Не, вашата форма е толкова малка, че не разбирате положението, в което се намирате. Вие сте далече от извора, а не близо. Какво трябва да се прави тогава? Ще измените формата, ще измените ъгъла на вашите познания.

Казвам: животът, в който ние се движим, трябва да се разгледа от гледището на геометрията. Всяка геометрическа форма подразбира един разумен свят. Следователно ако се движите по една правилна форма, както тази геометрическа форма, това подразбира, че вие сте в един разумен свят. Геометрическите форми са образувани от разумни същества. Геометрията представлява най-красивият език на същества, които са завършили своето развитие. И при всяко изменение на един ъгъл с един или повече градуса, например на 45, 50, 60, 70 градуса, всеки градус си има своите качества, той си има и своите линии. Успоредните линии показват посоката на твоите сили, които излизат от душата ти.

Например ти казваш: „Аз обичам един човек“. Можете ли да кажете защо го обичате? Обичаш гроздето – защо? Защото ти дава нещо. Обичаш светлината – защо? Защото ти дава нещо. Обичаш водата – защо? Защото ти дава нещо. Можеш ли да обичаш някого, който нищо не ти дава? Ти

казваш, че обичаш всеки човек. Ти можеш да обичаш всекиго, който те обича, но да казваш, че обичаш всички, без да те обичат – това е качество на Бога. Няма същество в света, което може да обича и тези, които не го обичат – това е качество на Бога! Когато казвате, че обичате всички хора, без те да ви обичат, няма да се минат половин или един час, и теорията ви ще се опровергае. Вярно е, че ти можеш да обичаш този, който не те обича, т.е. ти не можеш да обичаш човек, който не ти дава два пъти повече, отколкото ти му даваш. А при човек, който те обича два пъти повече, отколкото ти си му дал, любовта ти се намалява съобразно с това.

Според мене всяка една геометрическа форма е възможност за един живот, за разумен живот. Един триъгълник е една възможност; един квадрат, един правоъгълник или един ромб показват една възможност, едно състояние. В квадрата имате еднакви страни и еднакви ъгли; в ромба имате две по две срещуположните страни и ъгли, които са равни. И тогава онези, които се обичат, винаги се намират на страната *B*. А онези, които са стеснени, се намират в ъгъла *A* – в тях любовта е пресметната. Аз тъй го определям, като цигуларя. Дали на един цигулар да свири за пет лева – той ще свири пет минути. Казват: „Свири повече!“ „Не може – за пет лева пет минути се свири. Колкото даваш, толкова ще свиря, на една минута по един лев!“. Като свири 60 минути – 60 лева, 120 минути – 120 лева, 400 минути – 400 лева. А сега искате някой да ви свири цял час за пет лева: срамота е това!

Сега какво се крие в идеята, че всичко даром трябва да се дава? Което даром ти е дадено, даром ще дадеш; което даром не ти е дадено, няма даром да го дадеш. Туй, каквото от Бога ти е дадено, каквото на тебе се пада, задръж го, а другото раздай! Когато ние говорим за Любовта, тя е даром дадена. Следователно не считай, че Любовта е излязла от тебе. Не, ти си проводник на Божията любов, Бог ти е дал тази Любов. И не казвай, че много обичаш този човек. Колко го обичаш? Ако този човек седи при тебе 3–4 години да го храниш, ще видим колко е любовта ти. Ще кажеш: „Да се

махне този човек! Само за него трябва да живея и работя.“.

При сегашния начин на живеене, след като цялото човечество е приело всички блага, които Бог му е дал, и учени, и богати – всички са недоволни. Защо са недоволни? Религиозните хора са недоволни, и богатите, и учените, и философите – всички са недоволни. Защо? Че тяхната философия не била оценена. Че колко пари струва тази философия? Или че поезията му не била оценена. Че колко струва тази поезия? Или че музиката му не била оценена. Че колко струва твоята музика? Казва: „Аз му свирих“. Свирил си... Ние продаваме това, което не е наше! Нито животът е наш, нито науката е наша: всичко е чуждо и с чуждото сме направили цяла една система. Някой казва: „Работил съм. Времето си изгубих!“. Времето си изгубил! Ако при мене дойде някой човек, аз ще му свиря само при известни условия. Ще му кажа: „Ухото ти как е, имаш ли ухо? После, като ти свиря, можеш ли да играеш, можеш ли да клякаш? Можеш ли да подскачаш, можеш ли да маршируваш? Ако можеш всичко това, тогава ще ти свиря много хубаво, но ако не можеш да слушаш, както трябва, ако не можеш да играеш, не можеш да клякаш и да ставаш, на такива хора аз не свиря“. Музиката е за здрави хора, тя не е за глухи. „Ама аз искам да чуя музика!“ Колкото и да искаш да чуеш, за тебе само едната струна ще тегля и ще кажа: „Дай един лев!“ „Ама искам другата струна!“ „Дай още един лев!“ „Ама и четирите струни!“ „Дай още един лев!“. Четири лева за четири струни, и то само за да ги чуеш.

Ние се поставяме в една особена фаза в живота, ние не знаем през какви пластове минава животът. Водата се определя от пластовете, през които минава, от сплотеността на пластовете зависи каква ще бъде водата. Всякога пластовете имат известни пречупвания. Значи ония пластове, през които водата минава, за да се изчиства, са претърпели известно пречупване. Когато водата минава през такива пластове, които наполовина са претърпели пречупване, те наполовина събират слънчевата енергия. Следователно ония, които изучават водното изкуство и които са по-вещи, познават на кои места може да има хубава вода.

Сега мен не ме интересува материалната страна на въпроса, но виждам, че зад пречупването на всеки един пласт седят разумни същества, които са пречупили, построили са тези пластове. Преди хиляди години даже те са знаели, че еди-кога си ще дойдат на тези места разумни хора да живеят; и казват: „На тези разумни хора ще дадем по-хубава вода!“. А като знаят, че на някои места ще дойдат хора, които няма да изпълнят Волята Божия, те са пречупили пластовете по особен начин. На тия хора се дава повече варовита вода, която да няма такава магнетическа сила. Значи тия разумни същества преди хиляди години са знаели на какви места какви хора ще се населят.

За да расте в човека известна идея, той трябва да има съответна почва. За да дойде у човека духовният живот, той трябва да претърпи известно пречупване на пластовете; или условията, при които може да живее този организъм, трябва да имат такова съответно пречупване. Ако не вярвате, наблюдавайте, за да видите де се крие онова, което вие не харесвате в хора, които не обичате. Казвате: „Аз не харесвам окото на този човек“.

Какво не харесвате? Според вас кое око харесвате – *А* или *В*? Казвате: „Продълговато е окото му“. Казвате за някой човек, че ръката му е дъга. Защо? Има ред условия. Не само окото, но вземат отгоре и веждите. Освен това важно е и как е положено окото: вдлъбнато ли е, или изпъкнало? Ако туй, продълговатото око, е вдлъбнато навътре, то има едно качество, ако е изпъкнало, има друго качество. Тази изпъкналост показва, че мозъкът има известен строеж. Някой път мозъкът натиска върху окото и то изпъква. Следователно някои очи са по-изпъкнали, а други са по-вдлъбнати. Но ако очите са много изпъкнали, това е едно нездравословно състояние. Ако са много вдлъбнати, такъв човек е нервен, той има повече съзерцания. Ако очите потъват много навътре, той органически обеднява, а бедният човек като търговеца веднага почва да търси кой има да му дава.

Та казвам: добрият живот на човека седи в това, което му е дадено. А какво е дадено на човека? Неговото тяло.

Сега ние говорим за душа, говорим за дух, но това са неща невидими. Най-известно е сърцето, понеже казваш: „Сърце имам!“ – чувстваш пулса му. Ти само го чувстваш, но и сърцето е почти невидимо в човека. Че ако между сърцето и чувствата има известни съотношения, това всеки трябва да го провери. И наистина, ако ти се уплашиш, веднага твоят пулс почва бързо да бие. Ако дойде една добра вест, че си спечелил нещо, и се успокоиш, ще пипнеш с ръката си пулса и ще видиш, че той е равномерен, ритмичен. Щом пулсът е ритмичен, туй се предава по цялото лице – значи има свиване и разпущане на мускулите.

Това е вътрешна наука: най-първо ние трябва да изучаваме начините, по които Бог е построил човека. Например вие искате да си въздействате. Как искаш да си въздействаш – с думи ли, с известни движения ли? Например най-лошото състояние аз мога да го трансформирам за 5–10 минути. (*Учителя прави движения с ръцете: от средата на гърдите, дето пръстите са събрани, бавно ги разтваря настрани в хоризонтално положение. Пръстите се разтварят във вид на цвят, пак се събират накуп и се разтварят. Ръцете се прибират със събрани пръсти пред гърдите. След това ръцете са напред и малко нагоре, пръстите са събрани и навън се разтварят като цвят. След това ръцете са пред гърдите и надолу.*)

Тези движения ги има и в светските хора – така децата предават целувка. Това е една магия, от пръстите им излиза нещо. Казвам: давам и вземам. Някой казва: „Аз давам нещо“. Щом даваш, и ще вземеш. Досега вие сте разбирали само едната стана – какво хората ви дават, без да знаете, че след време и те ще вземат нещо. Щом даваш, и ще вземеш – те ще го вземат даже и с лихва.

В какво седи еднообразието? Защо законът не може да изправи света? Туй състояние на ъгъла *A* е обикновеният закон, който не може да изправи света; този – *B*, аз наричам ъгъл на Любовта. По какво се различават сега? Ето аз как различавам нещата. В сегашния закон, закона на физическия свят, правото е само на страната на силния, на страната на онзи, който има да взема, на кредитора. Следователно

законът не е на страната на онзи, който има да дава. Ще те затворят, ще те глобят – и силният казва на слабия: „Ще изпълниш! Ако не изпълниш, ще останеш в затвора“. При тези правила няма никакъв ред, никакво право, никаква свобода – това право е един механически закон.

Законът на Любовта се отличава с друго нещо – той еднакво се застъпва и за праведните, и за онзи, който има да взема, и за онзи, който има да дава. На онзи, който има да взема, Любовта казва: „Колко има да вземаш?“ „Имам да вземам 10 000 лева.“ „Но първоначално 10 000 лева ли бяха?“ „Не, първоначално бяха 1000 лева, но той ги остави 10 години и те се намножиха.“ „Ти не можеш ли да отстъпиш нещо? Не можеш ли да вземеш 1000 лева, а 9-те хиляди лева, които си турил отпосле от себе си, да оставиш настрана? Ти си дал само 1000 лева, а другите 9 хиляди лева са твоя измислица“. После Любовта се обръща към онзи, който има да дава, и го пита: „Ти хиляда лева можеш ли да платиш?“ „Хиляда лева мога да платя, но 10 хиляди не мога“. След това тя вика двамата и казва: „Хайде, хванете се за ръката!“. Казвам: по този начин в света може да има равенство – и единият отстъпва, и другият отстъпва.

Някой казва: „Аз не мога да отстъпя“. Ти се намираш в ъгъла *A*. За да отстъпиш, ти трябва да измениш своето положение по линията *A* и да дойдеш в другия ъгъл – *B* – да разшириш своята светлина, да видиш какви ще бъдат последствията, като изпълниш Волята Божия. Защото ти като банкер си изпратен от Бога в света да се примириш с хората, да създадеш приятелство с тях. И ако ти не можеш да използваш този случай, който Бог ти е дал, то във втория случай ще се намериш точно в противоположния полюс. И ако вие мислите, че като ученици не можете да използвате положението, в което се намирате, то втори път като дойдете, ще бъдете в по-мъчно положение – ще влезете в тесния ъгъл *A* и положението ви ще бъде два пъти по-лошо, отколкото сега. Ако пък използвате сегашното си положение, бъдещото ви положение ще бъде два пъти по-добро от сега.

Казвам: добри влияния има в Природата. Онези, които не разбират законите ѝ, често се движат по диагоналите на Природата. (*Виж първия чертеж.*)

Някой път диагоналното движение е износно за разумния човек. За онези, които не разбират законите на Природата, движението по диагонали ще ги постави в много трудно положение. Обикновеният закон винаги води по периферията или по диагоналите, а законът на Любовта води и по страните, и по диагоналите едновременно. Ти трябва да знаеш отде в дадения случай трябва да минеш: по страните или по диагоналите. Диагоналът за тебе е една възможност да разрешиш най-мъчния въпрос. Това е в живата геометрия, а в обикновената геометрия има доста мъчни задачи. Когато се строи една къща на известно пространство, архитектът геометрик си прави своите планове, чертае своите ъгли и той има възможности. Ако не знае тези закони, той ще направи едно здание, което не е хигиенично за живеене.

По отношение на живата геометрия всеки един от вас е архитект на своята къща. За вас други са градили, но въпреки това всеки от вас трябва да работи. Казвате например, че всеки човек трябва да съгради своя характер. Ако той не може да съгради тялото си, не би могъл да съгради и своя характер. Ако не може да събере на едно място две мисли, той не може да мисли; и ако едновременно не може да примири в себе си две противоположни чувства, за да намери закона, по който може да ги примири, какъв човек е той? Ти можеш да примириш каквото и да е. Някой човек те мрази: занеси му 45 хиляди лева, занеси му подаръци, и той изведнъж ще те посрещне добре. Той веднага ще каже: „Аз измених вече отношението си“. Дай на човека онова, от което се нуждае, и ти ще се примириш с него; вземи му онова, от което той има нужда, и ще си създадеш един неприятел. Така е в обикновения живот.

Та разумните същества в света по някой път идат да разрешат неразрешените задачи. Когато някои хора не могат да се примирят, тогава изпращат някое разумно същество между тях – то се облича в плът и кръв и по този начин

ги примирява. Сега вие защо сте дошли в света? Някои от вас сте дошли само за да примирите някого. Тази е вашата задача: да намерите тия хора и да ги примирите. Тъй щото в един живот ти си дошъл само за това: да примириш две свои чувства или две желания в себе си. Казваш: „Аз не мога да обичам хората“. Най-първо ще се научиш да обичаш тези, които те обичат; най-първо ще се научиш да обичаш тези, които те обичат два пъти повече, отколкото ти ги обичаш. Ако не можеш да намериш тези хора, които те обичат два пъти повече от теб, ти ще бъдеш нещастен човек. Тази е задачата – да намерите всички тези хора, които ви обичат два пъти повече от вас. Дето и да са те в света, трябва да се свържете с тях. Казвате: „Господ ще ни свърже“. Това е едно механическо разрешение на въпроса. Господ те подбужда отвътре да отидеш в Америка, ти казваш: „Ама много ще се изхарча!“ „Не, ще спечелиш!“ „Ами в такива оскъдни времена ходи ли се? Много ще изгубя“ – и започнеш да философстваш: „Ами ако параходът потъне някъде?“. Ако останеш тук, можеш да потънеш два пъти повече.

Казвам: как може да се разбере животът сега? Той не е построен на една здрава основа – постоянно трябва да се гради. Вие сега се спъвате, като казвате: „Аз зная!“. Много добре, туй знание едно време имаше смисъл, но то днес не е достатъчно, днес още има да се гради. Зданието, върху което живеете, още не е свършено. „Ама аз мисля, че имам характер.“ Добре, но условията, при които сега живееш, и за тия в следващата фаза, се изисква два пъти по-силен характер, отколкото сегашния. Защо са силните характери? Много ще даваш и много пъти ще вземаш. Ти не можеш да опиташ живота, ако не вземеш много. Да обичаш един човек е хубаво, но много хора да те обичат е по-хубаво. Според вас кое е по-хубаво? Вие мислите, че е по-хубаво един да те обича.

И досега хората са търсели все един да ги обича. Кой от вас не е търсил един да го обича? Върху тази идея се съгражда домът. Намират се двама и се обичат – и върху тази философия се съгражда домът. Казвате: „Другояче не може да бъде!“. После пък се народят деца. Тогава какъв смисъл

имат думите на Христа, Който казва: „Които се сподобят с бъдещия век, те нито се женят, нито за мъж отиват, нито пък едного обичат“. Как ще разберете това? При сегашните условия това е вярно и аз тълкувам закона: ти търсиш едного, който те обича два пъти повече, и за него ще се ожениш. Между двама души, които ще съградят един дом, единият трябва да обича два пъти повече – и тогава в дома горе-долу може да има обич. Единият ще дава повече, а другият ще взема два пъти повече и ще дава два пъти по-малко. Затова казват: „Мъжът трябва да бъде отворена ръка, а жената трябва да бъде стисната ръка“.

Казвам: аз трябва да начертая тази фигура и да помислите малко върху нея. Не се старайте да я разрешите – задачите не трябва да се разрешават в техните крайни резултати. Някой иска да знае какъв ще бъде краят на неговия живот. Не търси края на своя живот – никой не знае какъв ще бъде краят. Какво разбираме ние под думите *край на живота*? Краят на живота на онзи, който ще страда, не може да се намери. Същият закон: онзи, който е страдал, за в бъдеще ще бъде щастлив. Щастливият, който мисли, че ще бъде още по-щастлив, ще влезе в положението на нещастния. Защо? Защото е седял там, дето има голямо течение. Ти не трябва да застанеш на едно място, понеже си в движение в света.

Не се спирайте върху някои установени идеи. Казвате: „Той трябва да бъде установен човек“. Знаете ли какво нещо са установените идеи? Хубаво е човек да бъде установен, но той трябва да бъде установен винаги, при каквото и положение да се намира – при студено или топло време, при богатство или при сиромашия, при здраве или при болест. В човека трябва да има едно състояние, което никога да не се мени – туй значи да има постоянен характер; другояче установеният характер няма смисъл – такъв установен характер е една лоша черта.

Ще ви приведа следния пример: едно дете ходило заедно с баща си на молитвено събрание в една баптистка църква, дето хората се радвали, целували се, прегръщали се помежду си, пеели. Но детето обърнало вниманието, че всички хора пеят, а бащата не пеел. То казало: „Татко, ти защо

не пееш, когато всички хора пеят?“ „Аз съм от утвърдените, не искам вече да пея“. Чуди се детето, не може да разбере състоянието на бащата. Един ден бащата впряга един малък кабриолет, взема детето си и с него отива на разходка. По едно време конят дохожда до едно място, спира се и не иска повече да върви. Бащата бие коня, но той не се мърда. Детето казва: „Татко, конят се утвърди!“. Ние мислим, че като дойдем до едно състояние да не се движим, сме се утвърдили. Какво ще се утвърди една счупена стомна? Че нея всякога ще я намериш празна. Доколкото съм изследвал всичките утвърдени хора в света, когато съм ги потърсил, все са били празни стомни. А онези, неутвърдените хора, когато ги потърсиш, там всякога ще има малко вода да се бълника.

Разправяше ми един познат една своя опитност: „Не зная вече какво да мисля за религиозните хора. Отивам при един православен, той ме поглежда и ми казва: „Знаеш ли коя е причината за твоята сиромашия? Ти не си вършил Волята Божия, трябва да се покаеш“. Отивам при един евангелист, той ми чете стихове и ми казва, че трябва да се моля на Господа и Той ще ми даде каквото искам. Казвам си: прави са тия хора, но защо не ми помогнат по някакъв начин. След това срещам един човек от света, който никакъв не е – нито православен, нито евангелист, и ме пита: „Защо си се замислил?“ „Не зная да ти разправям ли...“ „Разправи ми твоята работа.“ „Хубаво, имам нужда от пари, ходих при един вярващ, при втори, при трети – всички ми казват неща, които не мога да направя.“ „Че какво ти разправят?“ „Казват ми да съм вярвал в Бога.“ „Тя е дълга и широка работа! Колко ти са нужни? Ето на, свърши си работата и после, като забогатееш, тогава вярвай в Бога, а сега, като си загазил...“. Казвам: този човек е на правата страна, той е пълен израз на Любовта; религиозните хора пък са религиозни по външен път. Онзи казва: „Едно време и аз бях като тебе, и аз ходих по тези работи – мъчих се, мъчих се, и най-после казвам: докато имаш, давай. А като нямаш, няма какво да даваш, поне Господ няма какво да те съди“. Такъв е неговият закон, той казва: „Ако имам и не давам, Господ

ще ме съди“. Затова е разрешил въпроса: „Докато имам, ще давам, а като нямам, нищо няма да давам“.

Сега вие не приемайте, че този въпрос се отнася лично до вас, до вашия характер. Има една красива страна в живота: когато се говори безлично, не засягаш никого. Затова не се интересувайте от злото на хората, кой колко е лош – оставете човек сам да си знае това; нито пък се интересувайте от това, колко е богат, колко е добър. В дадения случай интересувайте се от това, кое той не може да направи. Казвате: „Той не е такъв, какъвто трябва да бъде“. Това е друг въпрос. Аз намирам една круша и казвам: „Не е хубава тази круша.“ „Такава съм аз!“ „Ама трябваше да намериш някой да те ашладиса.“ „Такава съм сега, обикновена круша“. Та тази философия вие трябва да приложите и върху себе си: за всеки даден случай бъдете благодарни от това, което имате или което знаете. „Ама аз трябваше да зная повече!“ Какво щеше да направиш, ако знаеше нещо повече?

Някой казва: „Учителю, ако аз бих знаел толкова, колкото тебе, чудеса щях да направя!“, а той не знае, че ако би направил чудеса, щеше повече да плаща. Ако можеше да прави чудеса, той щеше да плаща и да изпадне в положението на онзи американски проповедник, който отишъл на курорт на едно място като нашата Чамкория[22]. Той намерил там една църква затворена и решил да направи жест и да проповядва на хората без пари. Отворили църквата и започнал да проповядва, събирали се маса хора. Американците много обичат да им се признае направеното добро. Като тръгнал да си заминава, качил се на парахода, поглежда – дано дойдат някои да му благодарят, да кажат: „Ние сме много благодарни, ти беше много добър към нас!“. Той искал да получи една резолюция от онези, които са го слушали. По едно време гледа, че тича клисарят и носи една книжка. Проповедникът се зарадвал, помислил, че му изказват благодарността писмено, но остава изненадан, когато вижда, че му представят сметка за осветлението и за наема на църквата.

Та казвам: всички вие ще платите за осветлението на чудесата, а отгоре на това и за наема. Та когато някой дойде

при мене и иска да му направя едно чудо, аз го правя без наем – няма да го направя в зданието вътре; и после, когато говоря, не ми трябват и лампи, понеже зная, че и за тях трябва да платя. Като вляза вътре, казвам: „Може и без лампи“. Веднъж ме извикаха на едно място да говоря, питах ги: „Лампи имате ли?“ „Може ли без лампи?“ „Аз при лампи не говоря.“ „Как да не говориш при лампи?“. Не е лошо да направиш едно чудо, не е лошо да услужиш на хората, но има една вътрешна връзка – трябва да разполагаш с невидимия свят, трябва да разполагаш с известни сили. Ти ще разправяш на този човек за вътрешен живот, за здравето му, а при това този човек в този живот няма да го използва – с това ще увеличиш неговото нещастие.

Та сега другата страна: ще оставиш умния, който е направил едно чудо, сам да си плати. Той трябва да е изпил чашата на страданието до дъно – и тогава от невидимия свят ще кажат: „На този човек може да му се каже, защото той може вече да използва това“. А тъй – безразборно да лекуваш, не може. Аз гледам: в Америка много лекари има, които лекуват без пари, но даже и онези, които ги лекуват по магнетически начин, трябва да платят. И наистина: онези, които са лекували по този начин, след 5–6 години, до 10 години най-много, са крайно изтощени – те почват да съжаляват, че безразборно са хабили своите сили.

Та казвам: трябва да се създаде едно разумно разбиране за живота. Всички вие се намирате в разни степени, в разни положения. Някои от вас имате големи капитали, но не знаете къде да ги вложите, какво да правите с тях. Някой път, за да поощриш някого, казваш: „Направи добро!“. Но има друга една страна на живота – ти не можеш да живееш добре, не можеш да правиш добро, ако не можеш да живееш за Бога. Ако живееш само в своята къща, без да излизаш навън на чист въздух, непременно ще изгубиш. Когато казваме, че трябва да живеем за Бога, разбирам, че трябва да живеем в Цялото – не на полето, дето има нечист въздух, но на планината, дето има чист въздух. Всеки един от вас трябва да се качи на високо място!

Погрешката на всинца ви седи в следното: от сутрин до вечер вие се занимавате само с хората – този каква погрешка направил, онзи каква погрешка направил. И това е хубаво, но трябва да платиш. Ти живееш в нечиста къща; после във втора, трета – пак нечисти. И като поживееш в тия нечисти къщи, ще излезеш на един планински връх, ще подишаш чист въздух и после пак ще влезеш в някоя къща. Тъй разбирам аз Божественото. Като дойде някой при тебе, ти ще му кажеш: „Почакай малко!“. Такъв пример ние имаме със знаменития проповедник Спържен[23]. Той бил проповедник в една от баптистките църкви. Дошъл при него един млад проповедник и казал на слугата на Спържен: „Кажи на твоя господар, че един брат в Христа го чака“. Спържен му предава картичката си, на която пише: „Почакайте малко, имам работа с Господаря ви“. Той е слугата, а Христос е Господарят. Като дойде някой при вас, казва: „Много бързам!“. Ще му кажете: „Имам работа с Господаря ви!“. Какво бързаш, накъде ще отиваш?

Затова и аз ви казвам: не се занимавайте с погрешките на хората – те спъват човека. Мисли за добрите хора, за Този, Който е създал света, за онези разумни души, които са завършили своето развитие, мисли за тях. Следователно за добрите хора мисли, а за лошите не мисли, нито ги критикувай, ако искаш да бъдеш свободен. Само така можеш да бъдеш свободен; щом мислиш за тях, щом ги критикуваш, ти се свързваш с тях. Затова казва Писанието: „Не се свързвайте със света!“. Щом говориш за тези хора, ти вече си свързан с тях. Виждаш един министър или някой човек, който заема един голям чин; ти веднага казваш: „Да имам такава голяма заплата!“. Остави неговата заплата, тя не е за тебе – той си заслужава тази заплата. В дадения случай ти живей без заплата, за да разбереш, защото ако имаш неговото състояние, не можеш да разбереш Божествения закон, който в дадения случай иска да те просвети. Защото богатият човек има много неща около себе си, а ти, който живееш без пет пари, си беден, но затова си свободен. Ти може да нямаш нищо за ядене, може да си гладен, но имаш чисто небе пред тебе. Не разбирам гладуване – ти ще се храниш

по-малко, но ще се храниш с чист въздух и ще се лекуваш с него. В какво се заключава лекуването? Някой казва: „Гладуване има“. Гладуването седи в това, да дадеш на стомаха си по-малко храна. Ще се храниш с въздух. Даже и най-напредналите същества ще ограничат стомаха си, да не яде, и дробовете си, но ще мислят, че и това е храна. Най-хубавата храна седи в най-хубавите мисли. Живей при тия три начина: първият начин – малко ще ядеш; вторият начин е дълбокото дишане; а после – третият начин е онази, здравата, правата мисъл – тя е здравословна.

Вие още не знаете какво е мислене. Като речеш да мислиш право, веднага всичките дяволи ще дойдат около тебе: Иван, Драган, Стоян, Петко, учителят ти, професорът ти, някой кон, някое магаре... Като видиш този закон, веднага да знаеш да манипулираш: да туриш на този кон, ако мислиш за кон, една Божествена форма, каквато първоначално Бог му е създал. Като видиш един лош човек, ти веднага го ретушираш, за да видиш как Бог го е създал първоначално и защо впоследствие той е станал такъв. Та никога не трябва да виждаш злото, защото Бог, Който е създал света, Той ще изправи хората. Не предстои на нас да изправим света и хората, но на Онзи, Който го е създал. В дадения смисъл ние не носим отговорността за света. Дали светът ще се оправи, или не, това не е наша работа – който е създал света, Той си има грижата за него. Казвате: „Какво ще стане със света, много грешни хора има?“. Не се безпокойте за света, този свят ще се оправи, защото в този свят, който виждаме, много грешни хора има, но има и много праведни хора, които живеят и поддържат света. Ние гледаме снизходително към тях.

Та сега опасността във всинца ви е в това, че всички имате големи фирми, но като погледна на фирмата, казвам: нищо не мога да взема оттук. Аз ви съжалявам за това – вие имате големи фирми, но не разполагате с капитали. Тук има един шоп, който на всеки 4–5 седмици ще дойде и ще ми разправя за жена си, за децата си, че на война е бил, че го ранили, и казва: „Няма ли да ми помогнеш нещо?“. Той все от пари се нуждае. Как е дошъл при мене, не зная, но

като си отива, все не може да си иде пеш, не може да върви пеш, а казва: „Не можеш ли да ми помогнеш да се кача на трена?“. Като го гледам, казвам на себе си: „Ако аз съм на негово място, как ще разреша този въпрос, какво трябва да направя? Ако нищо не му дам, пеш ще си отиде“.

Казвам: на всинца ви липсват условия. Мнозина от вас трябва да се молите да преминете мъглите. Тази мъгла, която имате, да се поразсее, защото тя ви заблуждава. Защото как я схващате? Казвате: „Не разбирам нищо!“. Туй е мъгла. „Ама така разбирам.“ Мъгла е това. „Ама другояче не мога да постъпя.“ Мъгла е това. „Ама тъй трябваше да постъпя.“ Мъгла е това. В дадения случай може да се постъпи само по един начин. „Аз постъпих тъй, понеже мислех, че той ще ме разбере, но виждам, че идеята ми е била крива – той не иска да ме разбере.“ Не, този човек е носил друго някое благо. „Аз мислех по един начин, но се намерих в едно заблуждение.“

Казвам: всеки един от вас трябва да пречисти най-първо своята мисъл. Бог не обича да се занимава с недъзите на хората. Какво трябва аз да разправям на Бога? Преди всичко Той не се нуждае от моите сведения – да му разправям кой е добър и кой е лош. Като отида при Бога, всеки ден трябва да Му благодаря за онези условия, при които живея. Това е правата мисъл, а с противоречията нека светът да се занимава.

Сега оставете дребните неща, спрете се върху големия сом – той е фигурата. Това са материалистически състояния на човека. *А* и *С*, *АВ* и *Д* са духовните състояния, които постоянно се сменят. (*Виж първия чертеж.*)

Вие не можете да имате един духовен живот, докато не сте живели един материалистически живот. Всякога духовният живот се сменя с материалистическия. Не мислете, че материализмът е нещо лошо: в материализма има сила, материя, която ако знаете да превърнете, ще се ползвате от нея. Духовният живот е приготовление за материалния, а материалният свят е един Божествен склад, от който трябва да се черпи. И най-напредналите същества слизат в материята, за да вземат малко запас. Тъй щото материалният

свят е запас от енергия. Ако мислим, че материята е нещо, което може да ни повреди, ние се лъжем: онова, което може да ни напакости, е друго нещо. За онези, които разбират, материалният свят е Божествено благо, а за онези, които не разбират, той е едно нещастие. Ти от материя се нуждаеш толкова, колкото може да носиш – не туряй повече, отколкото ти трябва! Яж умерено, дишай умерено, работи умерено, спи умерено. Умереността е първото правило в живота.

Отче наш

Аз ако бих писал резюме, бих написал: трите красиви живота са материалният красив живот, духовният красив живот и Божественият красив живот. Защото и трите са красиви, когато ги разбереш; а когато не ги разбереш, няма нищо по-лошо от тях.

13. лекция, 20 декември 1933 г., София, Изгрев

ПОСТИГНИ РЕАЛНОСТТА

Добрата молитва
Размишление
Песента „Духът Божий“

Ще прочета Посланието към евреите, глава 12.

Има една вътрешна страна на живота. Като казвам *живот*, подразбирам това, което е като идеал вътре в човека. Човек не е постигнал това, което иска. И богати, и сиромаси, и учени, и неучени – всички все чувстват, че им липсва нещо. Понеже каквото и положение да заемете на Земята, то все се изменя, животът се изменя. Това, което имаме сега, това не е още животът. Ти постъпваш добре, но не знаеш защо постъпваш така; или чувстваш, и не знаеш защо чувстваш; или мислиш, и не знаеш защо мислиш. Между мисълта, чувствата и постъпките на хората няма една връзка – аз говоря въобще. Има някои хора, които са разбрали нещата. Когато говорим за основните неща, върху които седи или почива човешкият живот, ние не разбираме нашето лично положение. Има временни положения, върху които ние сме поставени. Например когато се говори нещо, вие може да кажете: „Да не би това да се отнася до мене?“. Не, това се отнася до принципа. Например ти трябва да любиш – това е принцип. Ти трябва да познаваш добротата, но дали аз съм добър – това е друг въпрос; дали ти си добър – и това е друг въпрос. Ако сам не можеш да разрешиш дали си добър, или не, то и другите отвън не могат да го разрешат. Дали си добър – ти трябва да го знаеш, сам ще го разрешиш това; дали вярваш, също така ти ще го разрешиш.

Когато се говори за Природата, не се говори за нещо частично. Вие мислите, че сегашното положение на човека е много временно, и мнозина се страхуват да не би да се измени положението им. Ние знаем, че няма нито едно положение в света, което да не се изменя. Малкото дете, кое-

то се е родило, остава ли в същото положение? То остава в прегръдките на майка си. Тя го милва, милва – и най-после това положение се изоставя. Майка му го туря настрани и казва: „Стига толкова прегръдки, толкова целувки, толкова плач!“. Това дете ако разсъждава със своя детински ум, никога няма да разбере онези подбудителни причини на майка си – защо тя го е турила настрани. Най-после, ако вие държите до вашето око един предмет, който заслонява целия свят, питам: какво ще научите от този предмет? Или във вашия ум може да държите една мисъл, каквато и да е мисъл, без разлика, и тази мисъл може да ви спъне. Вие трябва да я турите малко настрани. Или може да имате едно чувство – и него трябва да турите настрани; или може да имате една ваша постъпка – и нея трябва да я турите настрани.

Сега има две неща, които са в противоречие. Ти можеш да кажеш: „Аз по този път няма да ходя!“; или можеш да кажеш: „Аз по този път ще ходя!“. Всички хора по един и същи път ходят. Ти, искаш – не искаш, по този път ще вървиш. Някой казва: „Това нещо няма да го направя!“. Можеш да се откажеш да не ядеш един ден, два дена, но после пак ще ядеш; колкото пъти и да се заричаш да не ядеш, пак ще ядеш. Въпросът не е в яденето – важно е как и кога ще ядеш. Не е престъплението в яденето, но в начина на храненето. После, има друго нещо: човек по някой път не може да се освободи от своите мисли. Каквато и да е лоша мисъл ще дойде до неговия ум. Не е лошото в мислите, но важно е как ще възприеме човек мислите – дали им е господар. Има едно външно господаруване на нещата, не е въпрос за него. Например един човек господар ли е на ръката си? Може да твърди човек, че е господар на ръката си, но неговата ръка по някой път може да му се вземе. Той е господар на окото си, но и окото може да се вземе. Всичко, каквото човек има, може да му се вземе. След като му се вземе това, което човек има – ръка, крак, очи и прочие, где остава човекът? Но това не е човекът. Човек, на когото може да му вземеш ръката, краката, окото и прочие, де остава той? Той е ограничен човек: може да си мисли, че е свободен, но каква свобода има?

Това е временна свобода. Та казвам: има преходни неща в света.

Прочетената глава говори, че този порядък, който съществува, ще се измени. Всичко това, което съществува, за което живеете, за което всичко давате, ще се измени, за да дойде това положение, което не се мени. И всички вие казвате: „Какво ще бъде това?“. Тези неща не могат да се разправят – тези неща трябва да отидеш, да ги видиш и да ги разбереш. Ние виждаме някои неща, но отчасти ги виждаме. Колцина хора има, които виждат доброто в човека? Вие може да виждате, че известна постъпка е добра, но така, обективно да виждаш Доброто, не можеш да го виждаш. Ние мислим, че доброто е нещо отвлечено. За света е така, че е отвлечено, но доброто представлява най-добрият, най-красивият живот на Земята. Красотата на земния живот седи в доброто, което човек има; щом изгуби доброто, той изгубва своята красота и смисъла на външния свят. Човек може да е богат, но щом изгуби доброто, той е вече духовно болен. Тогава всички неща вън се обезсмислят за тебе, нямат смисъл. Ако ти имаш синове и дъщери, които не те почитат, и ако имаш приятели, които не ти услужват, и ако всичката Природа се отнася към тебе отрицателно, тогава животът не е такъв, какъвто го желаеш.

Вие трябва да си зададете въпроса: към какво се стремите? Ти казваш: „Аз вярвам в Бога!“. Не е въпросът само за това, но трябва нещо по-съществено. Казвам: съвсем трябва да се абстрахирате или съвсем трябва да оставите настрани вашия сегашен живот. Спъват ви отношенията, които имате един към друг. Например всички вие се спъвате, като гледате света така хубаво облечен: с пръстените му, с шапките му, с дрехите му, с позата му, и казвате: „Е, и ние така сме живели!“.

Ако така разбирате живота, това не е живот, това е едно представление. Всички онези актьори, които са на сцената, те представят някоя драма, някоя трагедия. Мислите ли, че това е нещо реално? Не, то е едно представление на сцената. В театъра ще викате, ще плачете на сцената, защото някой е умрял, обаче вие плачете на сцената. Вие гледате на улица-

та, че някой трепери, и го съжалявате – това не е представление. Разправяше ми един свещеник една своя опитност така: „Отивам при владиката, но той е честолюбив, горделив, иска всички свещеници да треперят пред него. И аз се представям така, смирен, но се смея в себе си. Казвам си: „Владико, колко е празна главата ти, много магарета имаш да пасеш“. А външно се представям смирен и му целувам ръката – и той ме благославя. И казах това в себе си: не се нуждая от неговата благословия, какво ще ме благославя. И колкото пъти ме е благославял, все нещастия идат върху главата ми, но какво трябва да се прави – свещеник съм“.

Аз само изнасям един психологически момент вътре в човека. Той казва: „Две са за вас, три са за нас“. (*Учителя показва ръка, която благославя.*) Защото при благославянето ръката взема такова положение, че трите пръста остават навътре, а двата – навън. Аз изнасям принципа. Хората могат да вземат ролята на свещеник, на владика, на цар – това са временни отношения, това са служби, форми. Ще ги уволнят и тогава никакъв цар, никакъв владика, никакъв свещеник, никакъв проповедник не си. Ти играеш такава роля – сам се заблуждаваш. Могат да те хвалят, могат да ти поднасят букети, цветя, да говорят за тебе, но ти като слезеш от сцената, ще кажат: „Това е един артист, хубаво играе ролята си!“. Та казвам: от това се раждат противоречията. После, между актьорите всякога ще има един спор, каранице: защо един взел една роля, а не друга, защо на един дали по-голяма роля и защо някой взел по-малка роля? Постоянно има ежби на сцената.

И в живота сега е същото нещо – светът е едно голямо представление. Земята е едно забавление за духовния свят, защото когато в духовния свят искат някой път почивка, тогава идват в театъра на Земята, вземат си билети – и като се върнат от театъра, разправят за всички сцени, за всички игри. Земният живот е една игра – и казват дали са играли всички добре ролята си, или не са я играли добре. Това е все за изяснение.

Но има едно нещо: онзи актьор съзнава, че играе нещо по-дълбоко от неговата роля. Например той утре ще напус-

не актьорството си и може да стане художник, писател и прочие – ще се измени службата му. Вие може да искате да си останете на едно място – така търсите в преходното постоянното. Там го няма – постоянното не може да го намерите тук. Това тук е само предисловие на онова, което трябва да намериш в бъдещето, което трябва да се разкрие. Имате да минете още през много опити, много опитности ще имате още, които няма да ви бъдат приятни. Писанието казва: „Ако нямате тези опитности, тогава няма да живеете“. При опитността ще се научите: това е учение, за да знаете как да постъпвате.

Та основното нещо е да можем да постигнем реалността, а опитността е да познаем Бога като Любов в света. Единственото нещо, което не се мени, не се дразни, то е това, в което няма противоречие – това е в закона на Любовта, там няма противоречие. Да кажем, че имате хора, които се обичат и се дразнят – това е друг въпрос. Любовта не се дразни, а те се дразнят. Целия ден ти си недоволен и искаш – и Любовта дава. Ти какво искаш? Казваш: „Искам да стана философ“ – ставаш философ. Казваш: „Искам да стана поет“ – ставаш поет. „Искам да стана цар“ – ставаш цар. Каквото искаш – ставаш! И вие искате нещо. Любовта ще ви го даде и като ви го даде, пак ще бъдете недоволни, понеже не разбирате Любовта.

Някой път се проповядва самоотричане, но трябва да научите какво нещо е самоотричането. Да се самоотречеш от онова, преходното, заради онова, постоянното; да се отречеш от временната любов заради онази Любов, която внася безсмъртие. А да се отречеш от онова – хубавото, красивото, за да влезеш в един свят на промени – това не знам какво самоотричане е. Повечето хора се отричат за нищо и никакво. Например апостол Петър се отрече и после съзна своята погрешка и се разкая. Сега всички вие седите и казвате: „Колко е бил страхлив апостол Петър!“. Оставете апостол Петър, гледайте принципа. Вие сте поставени на същия изпит: един ден ще бъдете един Петър, една слугиня ще седи пред вас и вие три пъти ще се откажете – и после пак ще плачете. Та един голям изпит ще дойде...

Трябва да си зададете един въпрос: пътят, по който ти вървиш, прав ли е? Някой ме пита: „Ти православен ли си?“. Аз това го разбирам така: „Ти баща си познаваш ли?“. Слава Богу, от православието се освободих – от актьорството: не съм актьор. Не че е лошо... Ако е за роля, сцена има в света – всеки си играе ролята там. Лошото не е в актьорството, но в неразбирането на нещата. Ние ставаме смешни, когато очакваме нашето благо да дойде оттам, отдето няма да дойде. Окачили най-горе на тавана шкембе и черва, една котка седи долу и мяучи. Котката мяучи отдолу и скача и си мисли, че като хване червата, като хване това шкембе, всичко се разрешава. Всеки един човек си има по един идеал, който прилича на идеала на котката. Този бял дроб, тези черва принадлежат на едно агънце. Ти като го изядеш, това агънце ще ти каже: „Да ми го върнеш!“. Тогава какво ще кажеш? Това са сега само обяснения.

Има една велика Истина. Великата Истина няма да ни направи страхливи, а ще ни научи как да живеем. Някой казва: „Да се освободим от живота!“. Ти не искаш да бъдеш дете, да бъдеш мъж, не искаш да бъдеш старица – тогава какво най-сетне искаш да бъдеш? Като дете трябва да бъдеш умно дете; като възрастен трябва да бъдеш силен мъж и силата си трябва да употребиш намясто; и като стар трябва да употребиш своята мъдрост намясто.

При сегашното ни разбиране ние казваме някой път: „Деца трябва да бъдем!“. Или някой път искаш да бъдеш възрастен, но нито детинството, нито животът на възрастния дават смисъл; нито идеала при стария ще го намериш. Попитайте децата си: има нещо, към което те се стремят. Попитайте възрастния: и той има нещо, към което се стреми. Попитайте стария: и той има нещо, към което се стреми, но не го е намерил. Такива деца, възрастни или стари могат ли да ни бъдат образец? Временно могат, но това, което те търсят, е преходно, те са само показалци. Като разсъждаваме по този начин, ние не трябва да се обезсърчаваме от сегашния живот. Сегашния живот го считайте като една лодка вътре в развълнуваното море. Казваш: „Лош е този живот, тази лодка се люлее“. Вие благодарете, че сте в

лодката, и се молете да излезете на брега. Като излезете на брега, тогава ще разберете какъв трябва да бъде смисълът на живота ви.

Ще ви приведа един пример. Един от персийските владетели завладял Йерусалим, Палестина, и от пленниците завеждат една млада мома при главнокомандващия. Той се е казвал Нееман. Персийският цар страдал от проказа. Като отива в Персия, Нееман[24] почва да разправя, че в тяхното отечество имало пророк – Елисей[25], и той само като си положи ръката, ще оздравее проказата на царя, а тя е една неизцерима болест. Нееман отишъл с камили при пророк Елисей и занесъл много подаръци, а пророкът казал: „Кажете болният да се потопи седем пъти в река Йордан“. Казали на пророк Елисей. Но персийският цар е честолюбив, как така в река Йордан да се потопи? В Персия няма ли реки, какво ще се потапя в река Йордан? И почва Нееман да се връща. Но един от слугите му се приближил до него и му казал: „Този човек, пророкът Елисей, не ти иска богатствата, но ти опитай съвета, който ще ти даде. Потопи се седем пъти в река Йордан“. Болният се потопил седем пъти и веднага се очистил от проказата. Връща се назад да благодари на пророка, но пророкът му казал: „Не искам нищо. Всичко каквото си донесъл, вземи го със себе си!“. Главнокомандващият казал на пророка: „Искам да си взема от тази пръст, която е на тази земя, да я натоваря на три-четири камили, че когато принасям жертва на Бога, да стъпя на тази пръст, която съм взел от Палестина“.

Слугата на Елисей си казал: „Много е глупав моят господар – да не иска да приеме подаръците, парите, които му носи болният. Толкова пари ще изгуби!“. Излиза слугата и казва на излекувания: „Искам да ми дадете някои от богатствата, които носите!“. Онзи му дал една голяма сума. Слугата я скрил и се връща при пророк Елисей. Пророкът го пита: „Къде ходи? Ти отиде да вземеш пари. Ти отиде за парите, но проказата ще дойде върху тебе!“. И слугата престава да е ученик на Елисей и проказата отива върху него. Мнозина са като този слуга – Геезий. Вие може да вземете всичко, каквото има в света, но ще вземете и проказата. Разберете

едно нещо: бъдете благодарни за онова, което Бог е вложил във вас, за онова, което Бог ви дава; пазете се от неща, които са преходни. Може да има някое възражение: „Отде да знаем кои неща са преходни?“. Това не е извинение. Ако отидеш на концерт и не разбираш концерта, тогава трябва да знаеш, че ти липсва нещо; и ако ти липсва слух, трябва да си го възстановиш. Под *слух* се разбира едно вътрешно разбиране, което трябва да имаш.

Аз влизам във вашето положение и виждам положението, в което се намирате, виждам го много добре. Някой казва: „В моето положение не влиза“. Аз влизам във вашето положение, но тъй, както сте, не може да ви се помогне. Учителят може ли да каже на ученика: „Стани ученик!“. Не, но той ще го учи: ще му преподава ден след ден, година след година, и ако ученикът се учи, ще научи. Ученикът трябва да положи труд, и вие трябва да положите труд. Кои неща стават по благодат? Яденето, дишането, пиенето, приемането на светлината, но учението по благодат не бива. Казано е: „Ще ви научи Духът“. Ще ви научи Духът, но ако се учите.

Духът дойде в Йерусалим едно време и които бяха послушни и се учеха, Го приеха. Апостол Петър прие Новото учение и трябваше да мине през ред изпитания, за да се научи. Някой от вас казва: „Не ми върви, откакто съм влязъл в този път, а пък по-рано ми вървеше по-добре“. Там е лъжата – че по-напред му е вървяло. Казвам: в какво ти е вървяло? Никому досега не е провървяло. Провървяло е на всеки едного дотолкова, доколкото е провървяло на онези прасета в кочината, които са угоявани за Коледа. Четирипет пъти на ден господарят храни прасетата, но на Коледа отиват на клане. Защо ти е такъв живот, когато един ден ще станеш жертва? Та има една жертва в света без смисъл. Истинската жертва е само когато придобива човек. Истинска жертва е само това, което прави човека силен, което внася в него истинско знание; жертва има само там, дето е свободата.

Та казвам: напуснете формите – вие някой път се сравнявате един с друг – кой живее по-добре. Не се сравнявайте

един с друг: един човек може да бъде сам образец, но не вземайте нито един човек за мярка. В Природата единствената мярка, която мери, е Слънцето, светлината му. Мерки не могат да бъдат нашите лампи, колкото и да са силни: лампата може да ни услужи, но мярка е Слънцето. Та казвам: във вашия свят трябва да виждате същото Слънце, което изгрява. А вие казвате: „Къде е Господ?“. Тогава вашият свят няма Слънце. Ще търсите Господа! Тогава подразбирам, че вашият свят е обвит в мъгла, в облаци, та вие не Го виждате. Тогава Духът Божий се носи отгоре върху нашата Земя, която не е устроена. Трябва да виждаш Слънцето и да го разбираш като реалност – като такава реалност, от която никой да не ви разколебае.

Аз ви давам една круша. Откъде ще знаеш, че е сладка? Ще я вкусиш и ще знаеш. Ти можеш без да я вкусиш да кажеш, че не е сладка. Кое е по-вярно: това, което чувствам аз, или това, което ти казваш? Може ли това, което е сладко за мене, да не е сладко и за тебе? Ако крушата е сладка и ти я вкусиш, ще кажеш: „Така е, право е – сладка е“.

Трябва да разбирате ония принципи, които ръководят живота. Един принцип еднакво засяга и вас, и мене: той не може да бъде спрямо едного по един начин, а спрямо другиго, по друг начин. Ти казваш: „Аз имам нужда“. Това е друг въпрос, кой няма нужда? Онзи, който е създал нуждите в света, Той така е наредил света, че тези нужди си имат добрата страна. Чрез тези нужди вие сте във връзка с един по-възвишен свят. Страданията, които имате, ще ви докарат във връзка с тези същества, които ви обичат. Ако нямате страдание, как ще ги познаете? Всички вие трябва да се освободите от всички чужди мисли, които идват по някой път при вас. Нали сте виждали, че по някой път идва мъгла в София и после си замине, към обяд се разпуква. И при всеки един от вас, когато се измени неговото вътрешно настроение, някаква външна зима е дошла. Няма по-страшно нещо от това, когато човек почне да се съмнява и да се колебае. Дали е християнин, или не; дали е православен, или не; дали е евангелист, или не; дали е окултист, или не; дали е учен, или не – това са само имена. Всички тия имена

си имат своя смисъл. Ако вие може да ги разберете и да се ползвате от тях, те имат смисъл, но ако не ги разбирате, те ще бъдат една спънка за вас.

В прочетената глава апостол Павел казва: „Наказанията и страданията са едно синовно отношение“. Съвсем другояче трябва да си обясните страданията. Когато учи човек, бият го. Ако не разрешаваш нещата, ти сам се наказваш. Тези, външните неща, всеки един от вас трябва да ги мине.

Вие сте били деца. Детинството с какво се отличава? Децата са много доверчиви – каквото им кажеш, във всичко вярват. А възрастните се отличават със своята сила, старият се отличава със своето знание, със своята опитност. В света има три положения: ти трябва да вярваш, за да бъдеш дете; ти трябва да бъдеш силен, за да бъдеш възрастен; ти трябва да бъдеш умен или мъдър, за да бъдеш стар, за да споделяш опитността на старите хора. Но във вас да не седи образът на стария дядо или на старата баба – с тояжка и прегърбени. Това не е старост. Старият човек, в пълния смисъл на думата, напълно знае закона на подмладяването. Той добре носи своята старост, а пък възрастният е силен, всичко може да направи. А децата чрез вярата правят всичко – т.е. като повярват: нещата стават чрез вяра за тях. Той като огладнее, всичко, каквото му трябва, идва. Ако нещата не идват в Божествения свят така, както при децата, вие не сте деца; ако не идват така, както при възрастния, вие не сте възрастни; и ако не идват, както при стария, тогава не сте и стари. Тогава какво сте? Вие ще кажете: „Ние сме хора!“. Какво трябва да разбираме под думата *хора*? Това е неопределено понятие. Ти казваш: „Аз съм още неопределен“.

Аз съм ви дал разказа за онзи, който изгубил магарето си, и казва: „Ако съм аз Стоян, изгубих магарето си, ако не съм Стоян, спечелих един юлар“. Той не знае дали е Стоян, или не, но важно е, че магарето е изгубено. Това значи: не е изгубен животът. Като остареешь, изгубил си магарето и е останал само юларът. Като отидеш на пазара, тогава ти ще носиш на гърба си товара си, а не магарето; и всеки един от вас, който има несгоди в живота си, е изгубил магарето. Защо? Ти не трябваше да спиш под крушата. Той заспива

под крушата и децата вземат магарето и оставят юлара. Не спи, когато имаш магаре!

Сега другото положение: няма ли някой по-лесен път? Този по-лесен път аз съм го търсил и не съм го намерил още, защото лесният път какво е? Вие искате да станете добри хора изведнъж – това е лесният път. Вие искате да станете богати хора изведнъж, или искате да станете учени изведнъж – това е лесният път. Вие искате всичко да стане изведнъж; само като си мръднеш пръста, и да стане – искате като си мръднете ръката да стане. Гледаш си косата, че е бяла; мръднеш си пръста – и тя почернява. А сега науката е намерила вече бои, с които всякога можеш да почерниш косата: ще си купиш боя за 10–20 лева и ще си почерниш косата. После и лицето може да се подмлади – в Париж има такива начини. Турят си на лицето такива неща, че бръчките се махат от него.

И една стара баба се представя като мома и се оженили за нея. Като дошъл вечерта младият момък, бабата почнала да си вади зъбите, и като ги извадила, тя сложила зъбите настрани, на масата. Извадила си маската и той я погледнал, казал: „Ожених се, но друг път не искам да се женя вече! Отсега нататък реших да не се женя“. Аз разбирам под *оженване* на човека следното: всеки един от вас е оженен, няма нито един от вас неженен. Не ми говорете за някого, че не е женен – той има деца. Всеки човек, който е въплътен на Земята, е вече женен. Оженен е за Земята и има деца: не едно, не две, а стотина са около него. И какви ли не деца: и чернички, и белички, и малки, и големи. Някой казва: „Да се оженя ли, или да не се женя?“. Е, колко пъти ще се жениш? Оженени сте, не търсете да се жените! Казано е в Писанието: „Които се сподобят с този живот, нито се женят, нито за мъж отиват!“. По този начин няма да бъдете оженени вече за преходното.

Това е дълбокият смисъл на тези думи, а това знание тук – това е театър, това е представление. Двама души се оженят тук за десет-двадесет години, и не могат да живеят заедно. Вие щом сте въплътени, сте оженени – и ще живеете като оженени, докато се освободите. От какво? Христос

казва да се отречеш от майка си, от баща си и прочие, т.е. да се отречеш от сегашния, от временния живот. Този живот не е лош, но не е онзи живот, който ние търсим.

Дълбоката наука седи в това – да знаем как да се справим с този въпрос. Непременно човек трябва да се запознае с онази, великата Истина. Той трябва да познае Бога не в обикновения смисъл, в каквото проповядват църквите, а трябва да намери Бога в себе си – и тогава няма да има състояние, което да се мени. Няма да имаш условия, които да се изменят, а ще имаш една вечна Радост. Не че няма да имаш страдания, ще имаш, но те ще се уравновесят. Някои от вас казват: „Има едно учение, според което, като умрем, ще се преродим". Не се лъжете от тези умирания и тези прераждания – това е друг въпрос. Ти може да се прераждаш колкото пъти искаш. Законът е: всяко едно прераждане е една женитба. Тогава, от това гледище, един човек трябва да се жени 777 пъти кардинално, основно; ще имаш 777 пъти кардинални женитби и 12 женитби ще бъдат епохални. Когато дойдат двойките души, ще живеят заедно.

Ще настане момент, когато ще се освободи човек от временния порядък и ще живее във Вечния живот по закона на Любовта – и хората ще станат като братя и сестри. Сега те се стремят да познаят братството и сестринството. Една сестра търси някого и като го намери, е недоволна; и после намери другиго – и пак е недоволна. И мъжът търси една сестра и е недоволен; търси друга, пак е недоволен. Сега аз не искам да ви обезсърчавам – искам да ви покажа, че временния живот ще го минете, какъвто и да е; защото този живот, временният живот, той съдържа онова, вечното, което търсите. Ако във временния живот вие не можете да намерите онова, вечното, тогава всичко е изгубено. Това е само встъпление за новия живот. Сегашното семейство, сегашните връзки, които образувате, са от временния порядък, но са чрез закон. В Божествената Любов ще се образуват връзките на братство и сестринство.

Вие казвате: „Братя и сестри", но колко души могат да си пожертват живота за другиго? Не по закон трябва да ста-

ва това. По закон може да стане така – някой войник могат да го поставят да изпълни някое приказание, но това не е свободно. Един разбойник като дойде и ти тури нажежена верига на врата, ще извадиш всичкото си богатство, но въпросът е без да го мъчат да даде човек. Като ти каже някой да дадеш всичкото си богатство, да го дадеш. Като те застави, ти ще го дадеш, но насила ще го дадеш. Защо човек да не може да го даде доброволно, от Любов към Бога, а не по принуждение. Казано е: „Раздай всичко и ела подир Мене!“. Ти казваш: „Когато бъда готов“. Че кога ще бъдеш готов? Трябва да имаш сила, когато проповядваш; като проповядвате, трябва да имате сила. Както хората проповядват – така нищо не се постига. Който проповядва, трябва да носи нещо със себе си. Ти ще намериш някой болен в някое село и ще го излекуваш. Ще потупаш болния и ще кажеш: „Стани!“, и той ще стане; тогава целият дом ще те посрещне с радост. Има някой – куца: ще го излекуваш и всичките пътища ще са ти отворени.

Някои от вас казвате: „Моята колибка е малка, да я разширя малко!“; а някой казва: „Дотегна ми в тази колиба да зъзна“. Никой не те е вързал с някое въже тук. Сега това не го превеждам, за да ви осмивам – аз искам да ви изнеса една истина. Не трябва да се лъжем! Пазете едно нещо – не лъжете себе си; не се самоосъждайте, нито се лъжете! Направил си една погрешка – в реда на нещата е: ще я изправиш. Кажи си: „Направих я и ще я изправя. Защо съм я направил, не давам отчет никому, но ще я изправя. Тук, на Земята, на хората не давам отчет“. Но на Бога дай отчет.

Погрешката, която мога да направя, мога и да я изправя; а пък доброто, което не съм направил, мога да го направя. Онова добро, което не можах досега да направя, ще го направя сега. Погрешката трябва да се изправи, а доброто трябва да се направи. Две неща има, които всеки един човек може да направи. Те са невидими, но с изправянето на погрешките и с правенето на доброто ти растеш и се повдигаш. Ти се повдигаш и приемаш Божието благо и Божието благословение – и тогава се образуват Божествените връзки.

Вие се опасявате да не би да ви заробят хората. Че вие никога не сте се освободили от робството! Аз като гледам хората сега, те са такива роби. Другояче трябва да положите мисълта: трябва да имате идеята да се освободите. По кой начин да се освободите? Ако ти не научиш закона да ставаш малък, невидим в света, ти не можеш да се освободиш. Нали знаете онзи разказ за Буда[26]? Когато бил на Земята, след голямо размишление и съзерцание, като достигнал до голямо повдигане в своето посвещение, един ден позаспал, за да си почине; и в този момент го издебнала тази, световната, голямата астрална змия. И като се събудил Буда, видял се обвит от нея и почнал да се смалява вече – и като станал много малък, се измъкнал от прешлените на тази голяма змия.

И вас ви стяга нещо лошо: кое е то? Тази змия. Че страстта в човека не е ли тази, голямата змия? Ти ще се смалиш, за да излезеш от нейните прегръдки. Влизаш в една голяма тълпа, която отива да разграби нещо. И ти отиваш с нея: ти си роб вече на тая тълпа. Нашия брат Димитър Голов[27] разправяше: „Един ден гледам, че в София се събрало голямо събрание и протестира против някого. Тръгнах и аз; стражарите тръгнаха и искаха да противодействат. И аз взех един камък и вместо да ударя стражаря, ударих главата на един стар човек, който демонстрираше с всички. И се запитах: по този начин ли се освобождават хората?“.

Трябва една силна мисъл, човек трябва да бъде господар. Един човек, който не е господар на своите мисли, на своите чувства и на своите постъпки, той е роб. В него трябва да тече мисълта, както в едно радио, и чувствата му да текат, както светлината, и постъпките му да се проявяват, както топлината се проявява. Тези мисли трябва аз да ги познавам и те да ме познават. Тези мисли ме слушат, те вървят с мене; и постъпките трябва да вървят с човека. Една хубава постъпка непременно върви с вас през Вечността. И вие, като се обърнете, ще видите вашата постъпка като красиво същество, което ви се усмихва, и ще кажете: „Много ти благодаря, че ти ми помогна да направя това!“. Всякога ще благодариш на хубавите мисли, на хубавите чувства и на

хубавите постъпки и ще им кажеш: „Благодаря ви, че сте създали хубавия живот в нас!“. Тези, които не знаят, считат една мисъл за една хубава форма само.

Та сега дръжте две правила: служете на Любовта без никакво противоречие, всякога. И когато се явява противоречие, не мислете, че това е Любов. Щом някой въпрос остане тъмен във вашия ум, викайте Божествената мъдрост да ви осветли. Може да я повикате веднъж, дваж, триж, много пъти на вашите телефони. Дотогаз ще викате, докато лицето се яви на другата станция. Не преставайте, могат да ви изпитат от невидимия свят.

После, вие сте дошли на Земята за една работа. Онова, което сте обещали отгоре, направете го; онова, за което сте дошли, изпълнете го, и онова, което трябва да станете, постигнете го! Вие трябва да станете много повече от това, което искате – вие искате много малко. Аз желая да не се задоволявате с малко. В Природата има един закон, едно правило: или всичко, или нищо. Вие казвате: „Малкото е за предпочитане пред голямото“. Малкото, в което има Любов, е за предпочитане пред голямото, в което няма Любов. Сиромашията с любов е за предпочитане пред богатството без любов. Но богатство с любов е за предпочитане пред сиромашия без любов, в която любовта не присъства. Сиромашията с любов съдържа по-голямо богатство, отколкото всички най-големи богатства, които има в света – това не е сиромашия. А пък що е думата *богатство*? Това са тези възможности, които богатият може да направи. Ако ти имаш възможност да направиш нещо, ти си богат човек. И най-после, всичкият свят е създаден за онези, които вървят по Божия път – това са бъдещи блага, които ни очакват. Ти не си дошъл да страдаш, не – ти си дошъл да учиш. След това един ден ще те турят на Венера, на Слънцето или на друго място на служба. Един ден, като те турят на служба, ще знаеш; дотогава това, което е било, е дресиране.

Вие знаете философията на Диоген[28]. Един ден той казал: „Искам да се отдалеча от хората и малко да поживея за себе си“. Седнал под една круша и ял круши – и вижда, че

идва един селянин при него. Диоген, като го видял, станал неразположен и казал: „Да се махне този!“ – и искал да го изхука. Но после казал на себе си: „Диогене, толкова години проповядваш на хората търпение – и в края на живота си ти искаш да опропастиш всичко онова, което си създал!“. И става Диоген, поканва селянина – и те са имали най-добрия разговор, за който ни говори окултната история. От този селянин Диоген научил какво нещо е доброто, което трябва да се прави на човека. Селянинът не идвал да вземе нещо. Може би това е бил един ангел, който Бог му изпраща, за да научи нещо, да му даде един урок. От този селянин Диоген научил нещо ценно – той познал смисъла на *себе си*. И вие някой път искате да седнете и да си починете. Но ще дойде този селянин и ще кажеш: „Не може ли той да почака? Не може ли да дойде друг ден, а не сега?“. Не, днешния ден не го отлагайте за утре.

Сега аз влизам във вашето положение. Някои от вас имате много голямо главоболие, коремоболие, ревматизъм, беднотия; някои нямате петаче, нямате външни и вътрешни дрехи, окъсали сте се. Един ден дойде един брат при мене и ми казва: „Онзи брат се е окъсал“. Аз казах: „Много обичам хора с окъсани дрехи, с прозорци. Хигиенични са тези дрехи, те имат проветряване. Въздухът влиза вътре навсякъде“. Като видя един беден човек, поставям се в неговото положение и казвам: „Аз да съм на неговото място, какво ще направя?“. Отива един беден при един богат и му казва: „Така не се живее. Знаеш ли моите страдания?“. Този богат бил милионер, но той имал вече десет присъди и бил осъден на 25 години затвор. Този богат казал на бедния: „Ти какво искаш? Ако искаш да се заменим, аз съм готов да взема твоята сиромашия?“. И богатият съблякъл своите дрехи, взел и се облякъл в дрехите на сиромаха и казал: „Да ти върви добре, всичко е на твое разположение“. Сиромахът си казал: „Това е сега щастие!“, но след един месец бил вече в затвора и си казал: „Кой го знаеше това?“.

Това положение, което имате, не го заменяйте с нищо в света. И най-лошото, което имате, и най-лошите условия не ги заменяйте – те са неоценими. Никога не заменяйте едно

положение, в което Провидението ви е поставило! Провидението създаде едно положение на Йов[29] и ако Йов не беше минал през този изпит, името му щеше да бъде забравено. А сега, като четете за живота на Йов, трябва да имате една от най-хубавите истории на човешкия живот и на търпението. Ако вие минавате през известни изпити на Йов, да знаете, че пред вас седи един закон, за който няма да съжалявате. Йов казва: „Някой път може би мислех криво, но сега вече мисля правилно. И за светлината, която добих, няма да съжалявам“. И всичко това, което изгуби той, после му се върна – и жената, и децата, и всичко.

Но не трябва само да казвате: „Така казва Учителя!“. Силата е във вашата Любов: в Любовта ви – там е силата. Любов, в която вярата не може да влезе да живее, и любов, в която знанието не може да влезе да живее, не е онази Любов, за която говоря. Христос мина през страдание. Христос беше силен, и вие трябва да бъдете силни. Вие искате да минете без страдание. Бедният Лазар[29] мина през страдания и отиде в другия свят, дето имаше живот без страдания; а пък богатият мина тук, на Земята, без страдания, и отиде след смъртта си в един долен свят. Лазар нямаше тук, на Земята, това, което желаеше: тялото му беше покрито с рани и кучетата лижеха тези рани, а пък след смъртта си прие това, което нямаше на Земята. А пък богатият след смъртта си изгуби това, което имаше на Земята. И ако спечелиш това, което си нямал, това е придобивката.

Отче наш

14. лекция, 27 декември 1933 г., София, Изгрев

НОВОТО НАПРАВЛЕНИЕ В ЖИВОТА

Добрата молитва
Размишление

Ще прочета 108. псалом при новата светлина.

Всеки човек трябва да знае откъде да започне. Ако знаеш откъде да започнеш, може да свършиш нещата, но ако не знаеш, нищо няма да свършиш. Ако нищо не си свършил, не си започнал оттам, отдето трябва. Знанието на човека почива в това: всяка сутрин, като станеш, за всяка минута да знаеш отде да започнеш.

Например вие сте изучавали числата. Имате числата 1, 2, 3, 4, 5, имате числата 1, 2; имате числото 12 345. Какво е числото 12 345? То е едно неопределено число и трябва да се определи какво е. Може да са 12 345 пясъчни зрънца, може да са 12 345 златни зрънца, може да са 12 345 дървета плодоносни. Но това число е една формула, която показва твоето щастие, пътя, по който ти трябва да вървиш. Може би ти в него си роден и от него, от туй число, зависи цялото твое щастие, цялото твое бъдеще. От туй число за мене важат само 1-то и 5-те. Ако някой каже: 12 345, аз ще кажа: 1 и 5. Едното – това е началото, петте – това е краят. Аз като видя един човек, гледам го колко ръце има. Два крака – гледам левия и десния крак. Гледам колко очи има – две очи: дясно и ляво. Колко уши има – две уши. От важните числа това са краят и началото. Ако знаеш началото, ще имаш и края, резултата ще го знаеш. Някои казват: „Какво означава числото 1?“. Но след като турите 2 подир единицата, какво става? 12. Кое число се е увеличило: двете ли се е увеличило, или единицата се е увеличила? Единицата се е увеличила. След като турите 3, кое се увеличава? Увеличава се единицата, увеличава се и двойката. След като напишете 4, увеличава се десет пъти и две, и три. Петте – това е границата, това е краят.

Сега вие искате да знаете какъв ще бъде краят на човешкия живот. Не можеш да знаеш какъв ще бъде краят на човешкия живот, ако не знаеш началото. Само като знаеш началото на една река, ще знаеш и края. Като знаеш началото и края на тази река, тогава ще знаеш възможностите, които тази река има. Същевременно трябва да знаеш кое е твоето начало. Началото трябва да го знаеш; краят – това си ти. Началото ти кое е? Ти не можеш да бъдеш едновременно и начало, и край – ти си краят. Ако кажеш, че си начало, ти не си краят. Казваш: „Аз съм началото!“. Но ти едновременно не може да бъдеш и началото, и края на нещата – това е само прерогатив на Бога. Той казва: „Аз съм Алфа и Омега на Земята!“. Ти, човекът на Земята, ако кажеш, че си началото и краят, с тебе ще се случи нещо такова, което никога не си сънувал. Ще се случи това, което се е случило с един българин, който се хвалил в село, че бил най-силен, като него пехливан нямало. Най-после в село дошъл друг един юнак да се бори. Викат него, казват: „Ти си най-голям юнак, ела да се бориш с него!“. Излиза той, но другият го гътва на земята, казва: „Как си?“ „Не бях хубаво намазан с масло, затова ме гътна“. Той мисли, че е начало и край на нещата. Сега кой е началото от тези двамата: кой е началото, как мислите, по-слабият или по-силният?

Кой създава света – силният или слабият; кой бяга – силният или слабият? Но въпросът не е какво вие мислите – то мене не ме интересува: това нещо е важно за вас. Като казвам: „Мен не ме интересува вие какво мислите“, ще кажете: „Как така?“. Вие сте яли, мен това не ми влиза в работата, понеже то е ваша работа. Не ме интересува да се ровя във вашето ядене, това е въпрос свободен. Щом започвам да се ровя във вашето ядене, вие изгубвате свободата си: аз ви оставям свободни. Когато казвам за някого: „Аз го оставям свободен“, какво разбирам? Всяка кокошка, от която господарят се интересува, свободна ли е? Не е свободна. Някой път вие искате хората да се интересуват от вас, но ще изгубите свободата си. Даже и вие не се интересувайте от себе си.

Думата *интерес*, тъй както разбирам тази дума, може да ви въведе в заблуждение. Ти казваш: „Трябва да се инте-

ресуваш!“. То е от нямане на думи – затова те се употребяват с едно значение. Той казва: „Да се интересуваш!“. От какво може да се интересуваш? Един апаш се интересува от кесията на богатите хора. От какво се интересува един гладен? Интересува се от сготвената тенджера: като ядете, от всяка тенджера се интересувате. От какво се интересува един човек, който не е облечен? Човек, който не е облечен, като види дрехи, от тях се интересува.

Сега на вас това ви се виждат обикновени въпроси. Съгласен съм с вас, но кажете ми: кой въпрос не е обикновен? Ти например искаш да знаеш колко разстояние има оттук до Слънцето, защото там ще ходиш. Колко има оттук до Слънцето – интересува ме колко е далече Слънцето. Ще дам своите аргументи: искам да ходя на гости на Слънцето, искам да зная колко километра има. Мисля колко може да има до едно село, колко има до вашето село. Тридесет километра, по пет километра в час – трябват ми шест часа. Има смисъл да се интересувам за разстоянието до това село, но ако не мисля да ида до едно село, не се интересувам никога. Когато аз се интересувам за разстоянието оттук до Слънцето, вие непременно трябва да имате това предвид: искам да ида на Слънцето. Или ще занесете нещо на Слънцето, или ще вземете нещо от Слънцето. Когато някой казва, че се интересува от нещо, две идеи има – или от този човек искаш да вземеш нещо, или искаш да му дадеш нещо.

Казвам: в какво седи магическата сила в туй число – в 1, 2, 3, 4, 5? Най-важните числа са 1 и 5, но това е затворена кабалистическа формула. Вие казвате: „Отворете сега да видим!“. Някой път се заражда едно любопитство да видим какво има вътре. Любопитството е хубаво донякъде, но то не разрешава никакъв въпрос. То не разрешава въпроса тъй, както един дядо оставил една книга. В раницата на гърба си носил дядото тази книга. Оставил я на внука си и му казал: „Тази книга докато носех на гърба си, във всичко успявах – всичкият ми успех се дължи на книгата!“. Внукът носи книгата на гърба си, но нему не върви: дето иде, случва му се нещо лошо. Как с тази книга все му е вървяло на дядото, а на него не му е вървяло? Разгадайте защо на дядото му вър-

вяло с тази книга, а на внука не му вървяло. Дядото е чел книгата, а този само я е носил. Дядото е чел, каквото е разправяла тази книга, а внукът само е носил книгата. Имаш една идея – носиш я. Някой казва: „Идея носиш!“. Ти може да носиш една идея на Земята цял живот, но тази идея е една книга. Ако ти не извадиш да разгърнеш съдържанието, което е в нея, ако не приложиш това, което идеята съдържа, това е като при този, който е носил само книгата.

Сега вие вярвате в Христа – вие сте имали една идея. Казва някой: „Вярвам в Христа! Той е страдал, а ние поддържаме Неговото учение“. Няма какво да Му поддържаме учението. Ние мислим, че като поддържаме учението, помагаме. Христовото учение трябва да се приложи! Божественото, като го приложиш, то има отношение към тебе. Туй учение е важно дотолкоз, доколкото можем да го приложим: не само веднъж, но ежедневно трябва да прилагаш – от това зависи твоят прогрес. В какво седи приложението на Христовото учение? Вие може да дадете разни определения, но пък нито аз ще го определя.

Аз ако взема едно ябълчно семе, ето какво ще направя. За мене са важни само два момента. Най-първо, няма да се занимавам с историята на семето: откъде е дошло и защо е дошло – тия работи ще оставя за по-удобно време. Най-първо тази семка ще взема и ще я посадя – това е числото 1. Значи посадил съм я и след 5 години ще има плод. Крайното число 5 показва, че туй, което съм посадил, ще ми даде плод. Казвам: след 5 години от туй, което посадих, ще имам резултат. Аз оставям числата 2, 3, 4 – те имат друго значение. За мен е вече определено, аз никак не се съмнявам, че числото 1 – семенцето, което съм посадил, след 5 години ще ми даде плод. Две, три и четири показват възможностите, които са скрити в това дърво. Аз зная какво е неговото естество – че след 5 години ще даде плод. След като го имам, аз зная резултатите на семето.

Следователно всяка мисъл във вас, всяко едно чувство или всяка една постъпка стават по същия начин. Трябва да знаеш, след като извършиш нещо, след колко време ще има резултат за самите вас. Знание е само това, което може да

опитаме – другото са само предположения. Значи след като посадя семето, какво ще стане с мене след 5 години? Аз ще ям от този плод, ще стане едно чудо. Преди да съм посадил това семенце, аз съм бил човек слаботелесен, животът за мене беше безсмислен: ту искам да живея, ту не ми се живее, но след като хапна първия плод, веднага се прояснява умът ми. Казвам, че животът има смисъл едва след 5 години, откакто съм посял семето.

Казвам: ако вие посеете една идея, като вкусите от нейния плод след пет години, туй, което е у вас, ще даде резултати, няма да се обезсърчавате. Защо се обезсърчавате и падате духом, вие не си давате отчет. Имате една философия, казвате: „Аз зная това“, но при все това се обезсърчавате. Човек, който знае, може ли да се обезсърчи? После казвате: „Мене вече ми дотегна да обичам хората!“ – искате да останете сам. Чудна работа, дотегна ви да обичате! Аз бих желал някой от вас, комуто е дотегнало да обича, да ми държи първата лекция: какво значи да му дотегне да обича. Аз съм най-голям невежа, не зная какво нещо е да ти дотегне да обичаш. Бих се учил: да ти дотегне да обичаш – какво е това?

Аз се чудя по някой път как е възможно туй, което търсите, да ви дотегне от него. Аз се чудя как хората казват, че им е дотегнало да живеят; аз се чудя как може да дотегне на човека да живее, как на човека може да му дотегне да бъде богат. По някой път аз се чудя как може да дотегне на човека да бъде сиромах – голям реалист съм. По някой път, като гледам богатите, на богатите по-лесно може да им дотегне от богатството; но да ти дотегне от сиромашията – не виждам никаква логика, никаква причина. Казвам: натоваренят кон, предполагам, е по-лесно да се умори, възможно е, но онзи, който не е натоварен никак, как ще му дотегне сега? Аз разсъждавам: значи сиромашията е една тежест тогава. Тогава, ако ти е дотегнала сиромашията, колко тежи тя най-после? Аз искам да зная колко тежи сиромашията. Казва някой: „Аз съм теглил, но не съм могъл да претегля колко тежи сиромашията“. Колко тежи богатството? „Не зная.“ Колко тежи богатството, теглили ли сте го – колко е

тежестта на богатството? Сега на вас това ви се вижда донякъде непонятно. Тогава някой казва: „Има нещо по-важно в живота“, и допълва: „Да имаш сила“. Казвам: хубаво е да имаш сила, но след като имаш сила, какво ще направиш? Отговаря: „Всички ще ги избеся“. Казвам: ще ги избесиш, но ще останеш сам; ти като ги избесиш, ще се умориш. Представи си, че в Природата има закон: щом като кажеш това, Господ ще те постави сам да ги избесиш. Знаеш ли какво нещо е да ги избесиш: ти ще си създадеш такова нещастие, че ще съжаляваш хиляди години, че си го пожелал.

Някой път казвате: „Аз ще ги избеся“, но мислите да накарате другите да ги избесят. Тогава ти си първокласен престъпник: ти сам ще ги избесиш! После вие казвате: „Аз ще накарам другите да направят добро“. Че вие представяли ли сте си идеята: да направите добро – колко мъчна работа е това? За да накараш другите да направят добро, ти ще ходиш от къща на къща – това е трудна работа! Някой казва: „Аз се молих за цялото човечество“. Ама знаете ли какво нещо е цялото човечество? Това са неразбрани идеи, неопределени; това не е наука, това не е идея – това е дотягане от живота. Ти като кажеш: „Дотегна ми животът“, създаваш своето нещастие. Казваш: „Искам да бъда богат“ – пак създаваш своето нещастие. Ти не искай нищо – знаеш ли защо? Защото имаш повече, отколкото ти трябва. Тебе ти трябва сега да работиш върху туй, което ти е дала Природата: да се стегнеш, пот да потече от всяка пора! А ти си седнал – още първата паница не си изял, и искаш и втора. Че ти ако ги изядеш, ще си развалиш стомаха. Туй, което ти е дадено, свърши го.

Тогава мене са ме питали: „Като дойде Христос, къде ще тури праведните, къде – грешните?“. Не зная къде ще ги тури. Казвам: досега този въпрос го зададоха двама души – искаха това от Христа. Казаха: „Учителю, искаме да ни направиш една услуга. Толкоз години сме били с Тебе, хайде да ни поставиш един отляво, а друг – отдясно“. Гледа ги Христос и каза: „Може ли да пиете от чашата, която Аз пия?“ „Пийваме от чашата, толкоз пъти сме пили от една чаша.“ „Ами с кръщението може ли да се кръстите, с което

Аз се кръщавам?“ „Кръстваме се, толкоз пъти сме се кръстили, ще се кръстим, лесна работа е това.“ „Чашата ще пиете, горчивата чаша на вашето неразбиране ще пиете, и с онова кръщение на неразбиране ще се кръстите, но да седнете отляво и отдясно на онези, които разбират, на онези, на които им е дадено, не е в Моя власт“. Предложен е този въпрос, но той остава неразрешен.

Сега вие казвате: „Едни ще ги тури отляво, други – отдясно“. Защо вие искате да бъдете отляво и отдясно? Тази идея е толкоз ясна: отляво и отдясно. Страдаш – отляво си, радваш се – отдясно си; забогатяваш – отдясно си, осиромашаваш – отляво си; невежа си – отляво си, учен си – отдясно си; силен си – отдясно си, слаб си – отляво си. Ако силният стане слаб, отива отляво. Не може да те турят отляво и отдясно – това са две положения, два полюса, които се менят. Тия двама ученици искаха нещо установено. Аз забелязвам този въпрос: от Христа досега всичките верующи искаха един установен въпрос – отляво и отдясно да се уреди животът им, та вече да нямат никакви страдания. Знаете ли, че животът без страдание ще бъде два пъти полош, отколкото животът със страдание.

Питам тогава: животът без страдание какъв е? Животът при страданието е щастлив живот, тъй както аз го разбирам. Ами животът без щастие какъв е? Ето от какво произтичат вашите страдания. Страданието е манджа, едно ядене. Вие вземете, че го изядете, но не разбирате закона: че страданието, което имате, не седи вътре в живота, понеже туй ядене, което е донесено, не е за тебе. То е за щастието – ти него ще нагостиш. След като щастието остави нещо в паницата, от него може да ядеш, както децата, като пият кафе майката и бащата: детето взема с пръст и изблизва чашата. Каквото остава в паницата на щастието, ти ще вкусиш от него и ще бъдеш щастлив, но ако опиташ от онова ядене, от което щастието яде, ти ще се вгорчиш, ще кажеш: „Голямо нещастие ми дойде в света!“.

Сега това е само един начин. Аз вземам тази форма: от какво произтичат някой път нашите неразбирания. Сегаш-

ният ни подтик е даден от страданията: страданието нас ни заставя да мислим повече, отколкото щастието. И всичките ония хора, които съществуват в света, които бягат от света, те са работили по този импулс на страданието. Христос казва: „Определено е Аз да страдам“. Вие казвате: „Аз страдам“. Знаете ли какво нещо е страданието? Аз не казвам, че онова, което вие знаете, не е вярно, но трябва да дадете друго обяснение на страданието. Туй, което разбирате, право е, но това не е истинско разрешение на въпроса. В какво седи страданието? Страданието произтича от две положения: или това, което си взел, или това, което са ти взели, причинява страдание.

Тогава, ако страданието седи в това, което ти си взел, или в това, което са ти взели, в какво седи щастието? Там, дето има вземане и даване, всякога влиза страданието. Как ще определите щастието, блаженството? Туй, което нито се взема, нито се дава, е благо. Туй, което нито се дава, нито се взема, ти трябва да го носиш със себе си. Например Любовта е едно благо в света – тя нито се дава, нито се взема. Вие имате едно разбиране за Любовта, че тя идва във вас и си заминава. Там е вашето страдание: щом Любовта идва и си заминава, има нещо, което има начало, има и край. Този плод, който е цъфнал на дървото, аз ще го откъсна. Или дървото, или аз ще страдаме, но това е само привидно така.

Страданието на един човек съдържа условията за щастие, в страданието според мен се начертават пътищата за бъдещото щастие на човека; страданията са възможности за бъдещото щастие на човека. Онзи, който много страда, много ще бъде блажен; онзи, който малко страда, малко ще бъде блажен. Вие искате блаженство, искате щастие, а изключвате страданието. Че то е все-таки да искаш хамбарът ти да бъде пълен с жито, а ти да не искаш нито бразда да направиш. Казваш: „Не искам да ора“. От само себе си ли ще изникне това жито? От толкоз години аз съм слушал само оплаквания – всички се оплакват от страдания, че бял ден не са видели. Аз се поусмихна, онзи ми казва: „Смееш се, но знаеш ли какво ми е на сърцето?“. Аз пак се поусмихна. Че

аз се усмихвам – не може да не се усмихна. Моето усмихване е най-хубавото, което може да направя – то е един контраст на тебе. Лицето ти е навъсено: ако и аз се навъся, двама навъсени хора произвеждат едно нещастие. Аз, за да те избавя от едно нещастие, поусмихна се малко – ще отворя вратата да излезе навън нещастието. Казваш: „Не зная, мене ще ми се пукне сърцето! Тебе ти е лесно да се усмихваш“.

Тук преди години идва един и ме моли: „Помогни ми!“. Казвам: „Да ти помогна.“ „Много съм нещастен.“ „От какво?“. Аз виждам какво му е нещастието – образувал се е тумор на гърба му, трябва да му правят операция. Казвам: „Рядко правя операция, не мога да ти направя“. Казва: „Ще ти кажа само на ухото, няма да ме излагаш. Позакъсах я, както виждаш, ама видях...“ „Кого видя?“ „Видях... Да не ме изложиш, видях...“ „Няма какво да те излагам, аз виждам. Видял си нещо“. Видял той нещо. „Отде ми дойде на главата тази беля? Ти няма да разправяш.“ Но отде му е дошла тази беля на главата? Казвам: „Много хубаво! Мислиш ли, че туй, което ти е дошло до главата, може да ти помогне?“ „Може да ми помогнеш. Видях нещо хубаво, разбираш ли?“ Разбирам го малко, казвам: „Ако ти помогна, ще бъдеш ли щастлив?“ „Разбира се, как не, от туй, което видях, ще бъда щастлив“. Казвам: „Хубаво, да ти бъде тогава. Туй, което си видял, ще го имаш!“. След две години идва: „Остави се, ще ти кажа нещо – може ли да ме освободиш от това?“. Питам: „Че как тъй?“ „Ще ми направиш едно голямо добро“. За мене беше интересно, правя си своите заключения: показва той колко ние, хората, сме противоречиви в себе си. Каквото Бог е дал, е дал, само че ние държим тия две крайности. Като види нещо, онзи иска: „Да ми помогнеш, видях нещо!“, после моли: „Да ме освободиш от него“. Ева видя един плод – видя нещо и ядоха от него.

Казвам: сега трябва едно разбиране. Което виждате този път, не съжалявайте за него. Като си видял нещо, научи се да разбираш тази книга, която носиш на гърба си: ще я снемеш, ще отвориш, ще четеш! Имаш един приятел, но не се разбирате: той е затворена книга за тебе. Отвори тази книга, прочети хубаво книгата на твоя приятел – не

само външно, но прочети съдържанието на този приятел. Сега вие не учите – учите, но външно. Казвате: „Аз го зная този човек“. Какво го знаеш – тепърва вие има да изучавате човека по себе си. Външно в него има нещо лошо, но като отворите своята книга, човешката душа, виждате, че това не е само ваша опитност. В Писанието има един стих, който казва: „И разкая се Бог, дето направи човека“. В какво седи разкаянието на Бога, тази мисъл в какво седи? Човек го е писал това: „Разкая се Бог, че направи човека“. Туй е една задача, в която Бог направи човека: и искаше Бог човекът да се възползва. Обаче работата, която човекът трябваше да извърши, той я остави – трябвало Бог да я свърши тази работа. Сега иде разкаянието, че неговата работа Бог е трябвало да я свърши. Избавлението на човека в света седи в това: че Бог, като видял, че човекът е направил толкова много грехове, та не може да се справи, Той почва да му помага.

Що са греховете в света? Човекът е нарушил целия Божествен ред на нещата – и трябва да иде Бог да оправи тия работи наново. В Божествения свят е влязла една малка сянка от човешкия живот и Бог от Своето положение трябвало да слиза на Земята да оправи тази работа – да се занимава с работите на Своя син, които той сам трябвало да направи. Казвам: не ставайте причина Бог да съжалява, че ви е направил. Аз вземам въпроса другояче: като човек аз не трябва да ставам причина Бог да съжалява, че ме е направил; не вземам нещата така, че Той да съжалява, че е направил човека. Аз като човек на Земята не трябва да ставам причина, ако се зароди едно съжаление в Бога, че всичките блага, които Той ми е дал, аз не ги използвам, и да съжалявам, че Той ми е дал тия блага. Казвам: може ли аз това да го направя? Щом започнеш да скърбиш, кое е това вътре в тебе, което скърби? Мислите ли, че вие скърбите? Скърби във вас Божественото: не ние, хората, скърбим, но скърби в нас Божественото, че не използваме живота за това, за което ни е даден. Ние не използваме тия блага, за което ни са дадени. Вие сте във формата като жена – вие като жена не ги използвате; като сте дошли като мъж, вие като мъж не ги използвате; вие като учен не ги използвате – всич-

ките хора не ги използват. Всеки казва: „Видях!“. Какво е видял? „Видях, помогни ми!“ Вие сте видели нещо, имате едно желание, но как да постигнете това желание? Ако от туй, което сте видели, ако от вашето желание хиляди хора ще пострадат, даже и да има едно благо в туй желание, откажете се от него. Казвате: „Защо да не го опитам?“. Много хубаво, ако този опит служи за твоето повдигане, за повдигането на цялото човечество, опитай го; но ако ще служи за понижението му, не го опитвай! Казваш: „Аз искам да го опитам!“, тогава после ще кажеш: „Моля, освободи ме от това, което видях!“. Най-първо казвам, че в това седи моето щастие; после ти си видял едно и пет и знаеш какви ще бъдат резултатите. Вие тогава трябва да си вдигнете двете ръце с показалците нагоре. Това показва всичките възможности.

Казваш: „Днес какво ще направя в света?“. Онзи, който иска да направи нещо и вдига само едната си ръка с показалеца нагоре, нищо няма да направи. Този, който тръгва с двата си крака, ще направи нещо – с една ръка нищо не се свършва, и с двете ръце трябва. Виждате някой човек, че вдига само едната ръка – той нищо няма да направи. Този, който бяга само с един крак, нищо няма да направи; този, който тръгва с двата си крака, ще направи нещо. С един пръст нищо не става, и с два не става, и с пет не става – десет пръста трябват.

Сега всичко е в приложението на идеята. Вие седите някой път, мислите и казвате: „Има някакво братство в Индия, в Америка“. Един наш брат има в Америка – той повече от десет години все търси и не може да намери досега нито един от белите братя в Америка. Пише ми: „Учителю, аз досега не можах да намеря нито един от белите братя“. Той срещнал един брат, който все казвал, че е Христос – отива сега да спори дали е Христос. Няма какво да се спори дали е Христос, аз няма какво да споря – дано всички да са христосовци. Ако всеки, който дойде, е като Христос – готов да пожертва живота си за човечеството, за да го повдигне, нека дойде, искаме такъв Христос! Дойде Христос: иска да му се кланят, да му се молят – доста ни са, пълен е светът с такива

христосовци. Някой казва: „Трябва да се подчиняваш!“. Ние искаме христосовци, които помагат на света. Това е Христос – този човек на Любовта, който помага. Дойде някой, казва: „Ти ли си Христос?“, казвам: „Ти това не можеш да го знаеш – дали съм Христос, или не. Само като ме видиш на кръста, като ме разпнат, като ме турят в гроба и изляза из гроба, тогава ще знаеш дали съм Христос, или не“. Докато сме на Земята, само предполагаме това; когато ме турят на кръста, после в гроба, и изляза от него, тогава ще познаете Истината. Христос казва: „Съборете този храм и Аз за три дни ще го съградя, тогава ще познаете дали съм Христос“. Всеки може да каже така, но пробен камък е кръстът, пробен камък е гробът, пробен камък е възкресението – това е Христос! Искаме да познаем Христа. Онзи, Който умира, Онзи, Когото заровят в гроба, Онзи, Който излиза от гроба навън – Той е Христос.

Казвам: не предрешавайте този въпрос! Сега във вашата душа това, което може при вашите страдания да бъде във вас, това, което в гроба ще бъде едно с вас, и това, което при вашето издигане и при вашето възкресение ще бъде едно с вас – Той е Христос. Онзи, който не е вътре във вашето страдание, онзи, който не е в гроба с вас, онзи, който не е едно с вашия живот – той не е Христос. Какво нещо е Христос? Оставете тази идея за Христа, тя е посторонна идея. Ако така мислите, ще бъдете силни. Вие седите сега и мислите: „Втори път като се преродя, какъв ще бъда?“. Може да се преродите сто пъти, това не е толкоз важно. Ами че ти може сто пъти да ставаш търговец, с милиони да разполагаш – какво ще се ползваш от това? Ти може сто пъти да постъпиш в университета, но онова, което изучаваш в университета, и туй знание, което вземаш, и туй знание, което съграждаш – това знание на вас ви е потребно. Не мислете, че искам да ви съдя. Аз искам да ви осветля: онези от вас, които сте готови. Някои от вас спят – аз не искам да ги събуждам. Някои от вас имате да спите още по един час; някои от вас може да спите пет минути, някои – една минута; но някои трябва да станете. Аз говоря на онези, които трябва да станат – какво трябва да бъде тяхното разбиране. Защото ако

така не разбирате нещата, пред вас ще седят такива страдания, които никога не сте видели.

Вие ще кажете: „Видях нещо“, после ще кажете: „Освободи ме от това нещо“. И Ева, и тя видя – тя разправя, че видяла плод. Аз не искам да разправям нищо по този въпрос, защото има две версии, два разказа има какво е видяла Ева. Но туй, което е казано, достатъчно е – няма какво да се разправя, нито пък като ви разправям, ще придобиете нещо. Аз ви разправям онова, което трябва да знаете. Онова във вас, което скърби – това е Божественото начало във вас; онзи във вас, който се радва – това е Божественото начало, което се радва във вас. Вие участвате в скърбите и в радостите, съучастници ставате в радостите и в страданията. Във вас страда Бог и вие участвате в Неговата скръб и радост. Господ страда – вие сте индиферентни в радостите на Господа; Господ се радва – вие сте индиферентни в страданията на Господа.

Вие казвате: „Какво ме ползва тая радост, утре мога да я изгубя?“. Понеже не участваш в Божията радост, ще я изгубиш; не участваш в Божието страдание, ще го изгубиш. Ти мислиш, че страданието е твое – не е твое това страдание. Всички в света въздишате, не страдате вие. Някой казва: „Аз страдам“. Страда във вас Божественото начало. Сега се изисква да вземете участие в страданията, които Бог има. Тъй както вие чувствате – това е субективно, едно криво схващане. Но в страданието на Бога всякога Той мисли как да се справи с тия противоречия, които съществуват в твоя живот. Бог страда, като мисли да изправи Живота. Бог се радва в тебе и мисли как да запази твоето щастие. Този, който страда, едновременно мисли как да те освободи от това страдание, как при това страдание всичко да се превърне за добро. Бог се радва в нас да намери онези пътища, докато вие се научите как да запазите своето щастие. Постоянно Неговият Дух се занимава, от сутрин до вечер, с това – как да превърне скърбите ни, да работи за добро и да ни научи как да запазим своето щастие.

Така, както мислите, вие ще прогресирате. При всяко друго мислене, което може да имате, вие ще имате криво

разбиране за нещата. Сега мнозина казват: „Аз искам да бъда светия!“. Има два вида светии: бели и черни светии. Ти ще бъдеш от кои светии? Или в бели дрехи, или в черни дрехи. Ти ще бъдеш светия и оттатък ще минеш: никой от вас не може да се освободи от това, да не бъде светия – че такъв е законът! Както и ангелите, има и два вида ангели: бели ангели и черни ангели – ангели са те всичките в стремежа си. Някой казва: „Аз не искам да бъда светия!“. Аз разбирам това вече така: „Аз не искам да бъда от ония светии, с белите дрехи“. Казвам тогава: никой няма да те спъне да носиш черни дрехи. Ти искаш да бъдеш светия с черни дрехи – никой няма да ти препятства. Едновременно гледайте да бъдете светии. Светията е човек, който прилага – той не търси, но прилага.

На друго нещо да ви наведа. Някои казвате: „Аз слушам какво ми казваш“. Силата на човека не е в слушането. Единственият в света, Който слуша, Той е Господ. Ние трябва да говорим нещата. Господ да ни слуша, а пък ние трябва да прилагаме. Само на онзи професор, който добре те слуша, ти трябва да разправяш, да правиш нещата. Казва ти: „Направи го!“ – ти ще направиш нещата, както той ги е направил. Тогава професорът в своето слушане ще определи, че това, което ти си говорил, можеш да го направиш. Ние трябва да направим нещата в света, всеки от вас трябва да направи нещо. Тогава вие се спирате и казвате: „Аз още не зная какво да направя“ – има нещо, което знаете. Какво се изисква от вас да направите? Дойде ти една добра мисъл и една лоша мисъл: защо ще възприемеш лошата мисъл, та да мъчиш Господа в себе си? Ако на Бога, Който живее в тебе, не можеш да направиш добро... Едно добро желание колко ти коства на тебе? Възприеми доброто желание, не възприемай лошото; защото ти си свободен да направиш една добра постъпка и една лоша постъпка: направи добрата постъпка!

Вие ще кажете: „Този, на когото ще правиш добро, той не заслужава“. Ти се самозаблуждаваш – ти правиш услуга на Този, Който ти е дал живота: направи услугата! На туй дърво, което аз съм насадил, кой трябва да яде плода му най-първо? Аз. Ева нямала право да яде от плода на едно дърво, което не е садила: друг е садил Дървото на позна-

нието на доброто и злото и Дървото на живота; тя нямаше право да яде от плода на едно дърво, което не е садила. Господ казва: „Няма да ядеш от дървото, което не си посадил!“. Казваш: „Той не заслужава да му направя добро!“. Онзи, на Когото ще правиш добро, всякога заслужава – Той е Бог – това е идеал в тебе. Ти ще се изправиш, ще кажеш: „Ще го направя, Господи!“.

Туй е сега важното, там седи силата на Живота! По този начин ако не мислите, тогава Господа ако търсите, надали може да Го намерите. Вие ще имате Господ, който постоянно се мени, ще бъдете в голямо противоречие; ще кажете: „Той ми измени!“. Онзи, Който живее във вас, не може да ви измени: нито при страданието може да ви измени, нито при радостите може да ви измени. Тъй седи една от великите истини, които трябва да знаете. Туй е елементарна работа, но тя трябва да бъде като основа, като едно допълнение. По този начин ако работите, може да имате известни постижения. Ще ви дойдат страдания, но от тези страдания Онзи, Който е във вас, ще ви избави. Той ще превърне всичките ви страдания в знание, а всичките ваши радости ще ги превърне в едно благо за вас за в бъдеще. Всяка скръб трябва да се превърне в едно благо.

Вие като слушате, ще дойдете пак до старата тема: „Какво искаше да каже Учителя?“. Искам да кажа туй: да ме разберете! Като вземете Свещената книга, между редовете има написано – четете, пък не пѝшете нищо в живота. Днес като пишете, утре като пишете, ще зацапате книгата. Никога не пишете своите мисли в Свещената книга! Чети книгата и си имай една чиста книга – на нея пиши, на чистата книга пиши своите мисли. При това вие седите и съдите. Не съдете: не съди това, което е в тебе – кой го прави, не го съди, нито съди брата си. Не съди Онзи, който седи в брата ти: не съди Бога нито в себе си, нито в другите! Тъй трябва да разбирате нещата, тъй аз ги разбирам. Когато казвам, че не трябва да съдим, аз разбирам така: не съди Бога нито в себе си, нито в другите. Някой човек направил нещо – не го съди, ти само се учи! Вие казвате: „Той не говори право“. Как ще провериш, че не е право; как ще проверите нещата дали са прави, или не?

Представете си, че една сестра целува един брат. Вие казвате: „Тази сестра не постъпи право“. На кое основание? Съгласен съм, че не е право. В какво седи това, че не е право? Аз имам една свещ и една кибритена клечка: драсна – запаля свещта. Казваш: „Нямаш право да запалиш свещта“. Кога нямам право да запаля свещта, при какви условия нямам право да запаля свещта? Когато Слънцето грее; когато съм в тъмна стая, имам право да запаля свещта. Никой няма право да пали свещта на Слънцето – и ако съм я запалил, имат право да ме съдят, както искат. Ако е тъмно, тази свещ ще ми послужи да мина по пътя. Ако тази сестра е моята свещ, която трябва да запаля – целувам я, запалвам я: нека да ме подтиква. Аз съм извършил едно добро, това е Волята Божия – нищо повече! Ако у тази сестра денем запаля свещта да гори, аз съм извършил нещо неприлично. Да направя мисълта си по-ясна; като направя мисълта си по-ясна, тя ще стане по-тъмна във вашите умове. Тази сестра, която ще целуна, която ще запаля, тя ще бъде болна, на умиране; тя не е красива, а жълтеничава, с бледи устни, ръцете ѝ са изстинали, а не тъй червенички и топлички – ни най-малко. Целуна тази сестра – съвземе се тя и казва: „Благодаря на Бога!“. На тази, болната сестра, баща ѝ ще бъде радостен, майка ѝ казва: „Слава Богу, откак я целуна този брат, съвзе се!“. Ако този брат целуне здрава сестра и тя се разболее, какво ще кажете?

Ако се разсъждава, обективни да бъдат тия факти, не да се говори туй, което не е. Моята мисъл права трябва да бъде заради мене, права трябва да бъде заради другите, права трябва да бъде заради Онзи, Който живее в мене, права трябва да бъде за Небето, което я вижда. Казват: „Че каква е тази мисъл?“. Всичко е позволено на човека – на разумния човек всичко е позволено, на човека, който живее. Когато казвам, че всичко е позволено, разбирам: когато Бог живее в мене, всичко ми е позволено, но когато Бог страда в мене, всичко не ми е позволено. При страданието на Божественото начало в мене има неща, които не са позволени. Следователно в даден момент аз трябва да се отрека от много неща в моята душа заради Онзи, Който живее в мене. Това е благородството в света. Щом аз се отричам, аз разбирам. Ако аз

разбирам моите страдания, ще разбирам и страданията на другите хора. Ако разбирам своите радости, ще разбирам и радостите на другите; ще ценя техните радости, както ценя моите страдания. Това е по новия начин да мислите.

Вие сега предполагате, че разбирате. Това още не е разбиране. Ако дойде някой от вас и каже, че иска да ме целуне, аз трябва да се спра и дълго време да правя своите изчисления: да го целуна ли? Най-първо ще кажа: „Вие не страдате“, после ще кажа: „Не може да ви целуна“. Казвам: „Чакай да направя своите изчисления дали да ме целунеш“. Това е цяла наука, Божествена наука: да поставиш една мисъл, да поставиш едно чувство, една постъпка точно намясто – това е красотата. Един ден ще минете в живота си, ще видите какво сте правили. Вие като влезете в духовния свят, ще видите цял кинематограф: няма да ви съдят, но ще видите дали сте постъпили добре, или не. Красотата в живота седи в това – като видиш, да кажеш: „Много се радвам, че съм постъпил така!“. Това е хубавото, това е красотата – да не съжаляваш заради своята постъпка. Всяка постъпка трябва да бъде красива.

Сега пита някой: „Дали съм прогресирал?“. Този въпрос е предрешен: щом ме питаш, ти вече си доста прогресирал. Казваш: „Какво трябва да правя?“. Това е предрешено, това е писано: цяла програма има какво трябва да правиш. Ти си пратен в училището: в първи клас всичките ученици знаят по всичките предмети какво трябва да правят. Всеки ден програмата е определена: какво да правят учениците в понеделник, вторник, сряда, четвъртък, петък, събота, неделя, в празник. Кажеш: „Днес не зная какво трябва да правя?“. Тогава ти не си в училището, а щом не си в училището, ще идеш да пасеш говедата; ти щом не си в училището, ще идеш да копаеш, щом нямаш работа, ще идеш да градиш. Щом си в училището, ти знаеш: в училището са най-хубавите работи, извън училището са най-тежките. Ако не вземеш чука да работиш, ще ти дойде едно голямо нещастие: още по-лошо е там, отколкото ако си в училището. Ще видиш: там са наредени всичките мъчнотии. Това са все задачи, които трябва да разрешите.

Двама души отпреди десет години се мразят, не могат да се търпят, като се срещнат, казват: „Че откогато го срещнах, оттогаз насетне всичко назад ми тръгна“. Единият се оплаква, и другият се оплаква; и в единия има желание да се оправи, и в другия има желание да се оправи. Единият се върне и съжалява, че не може да направи нищо, и другият съжалява, казва: „Не зная, може да си пречупя гръбнака, ако го направя“. Опасява се, че може да го направи: „Ако го направя, може да ми се счупи гръбнакът“. Ако си уверен, че ще ти се счупи гръбнакът, не го прави, но ако си уверен, че няма да ти се счупи, направи го. Аз гарантирам, че освен че няма да ти се счупи гръбнакът, но ще заякне. Той мисли сега, казва: „Ще го направя!“ – дига си едната ръка с показалеца нагоре. Не, не става с едната ръка – туй ще го направиш с двете ръце! Че защо ти е така, с едната ръка не става? При този брат, с когото искаш да се помириш, ще идеш с ума си и със сърцето си. Ти ще идеш с ума си и какво ще му кажеш? Ще му кажеш: „Аз направих една погрешка, която не трябваше да направя. Каквото поискаш от мене, ще го направя!“. Той казва: „Какво ще излезе от това?“. Ще излезе един бял гълъб, като го направиш. Тия двамата се примириха: единият отиде и изправи погрешката си, и другият изправи погрешката си; след туй двамата тръгват напред. Какво им коства да не направят тази погрешка?

На вас ви казвам: мнозина седите – не сте примирени, вдигате едната ръка. Не, не, двете ръце ще вдигнете! Вие се изправите, не искате да ви се мачка фасонът. Оставете вашия фасон, ще ви се счупи гръбнакът! Няма нищо – имайте Божието благоволение на Онзи, Който живее във вас! Не само за мене да го направите, но за Онзи, Който живее във вас. Вие ще почувствате такава радост, каквато не сте почувствали; ще почувствате такава сила в себе си. Не говорете за морални работи, морал знаете ли какво значи? *Мор* значи повече; *мор* на български значи да умираш, *ал* значи да вземаш. Всичките хора на Земята са много морални – кой не взема знание? *Мор* значи повече, *ал* – вземане. Сегашният морал е, който взема. Морално живеят хората, по-морален живот няма: всеки е вземал, вземал... Аз ви похвалявам, че

сте вземали, но сега ще учите закона на даването. В морала сте учили първото значение – да вземате: похвалявам ви за това! Казвам: спрете – вие сте вземали, вземали, всичко е пълно – от там сега ще давате, всички трябва да давате. Как? По същия начин, по който сте вземали. Ти ще кажеш: „Аз ще давам по същия начин, по който съм вземал“. Ето едно разрешение на този въпрос. Ти вземаш – морален си; за да те обичат, трябва да даваш от себе си.

Любовта се определя от два момента: щом началото е вземане, краят ще бъде даване; щом началото е даване, краят ще бъде вземане. В началото ако даваш, накрая ще вземаш; в началото ако вземаш, в края ще даваш: това е едно и пет. Две, три и четири – това са начините, пътищата, методите, по които се изявява нещо. Две, три и четири показват, че в твоята постъпка трябва да има мекота – тази мекота ще я опресни. Три е детинството – ти имаш един дух на дете: да не е раздвоен духът ти, да вярваш във всичко. Четири показва, че ти трябва да бъдеш твърд, тъй устойчив, че туй, което решиш, нищо да не е в състояние да те отмахне от него. Мекотата, нераздвояването на ума, силата на волята – туй значи две, три, четири. Обаче никой не трябва да бъде в състояние да те отклони от онова, което е в тебе – туй е Божественото.

Тази идея, която ви изнесох, може да се изнесе по два начина. Вие в идеята, която ви изнесох, ще внесете мекота – няма да я ровите. Ще внесете онзи елемент на детската вяра, без никакво колебание; ще внесете идеята, която ви казах – идеята на постоянството ще опитате. След като я опитате, ще намерите нещо несъобразно според вашето схващане – тогава пак ще говорим. Аз изнасям една идея, която за мен е свещена. Аз съм опитал нещата и вървя по правия път, аз правя опити: тази е Истината, в която няма нито едно изключение. Сега вие ще кажете: „Учителя няма страдания“. Всичките ваши страдания за мене са като шуруп. Вие не сте били на дъното на ада, аз съм ходил на дъното на ада. Да идеш и да не изгубиш своето равновесие! Като идеш на дъното на ада, тогава ще се качиш в Рая, тогава ще разбереш какво нещо е Бог в Своето величие. Ще

слизаш в ада, но ще се качваш в Небето: сега като слизаш в ада, трябва нагоре да можеш да излезеш. Който се качи на високо място, трябва да мисли за слизане; и който слезе на ниско място, трябва да мисли за качване. Ако не знаеш как да слизаш от Небето и ако не знаеш как да се качваш от ада, не можеш да разбираш великата Истина.

Сега вие ще разсъждавате толкова, колкото разбирате: не можете да разбирате това, което търсите. Вие търсите нещо в света – прави сте. Туй, което сте намерили, е хубаво. Отсега стоят още по-хубави работи, които ще придобиете. Ти не можеш да сравниш туй, което ще придобиеш, с онуй, което си придобил. Казвам: трябва да бъдете готови. Туй, което сега придобиете, то ще ви бъде потребно през цялата вечност; то ще бъде храната, която ще гради за в бъдеще. Върху него ще почива целият ваш живот, вашето щастие, целият ваш прогрес, вашата сила в света. Всичко в света почива върху туй – туй, което иде сега в света. Сега не трябва да се плашите. Ще кажете: „Господи, прости ми, досега не съм вършил Волята Ти. Слушай ме, Господи, каквото ми кажеш, ще го върша“. Той да ни слуша, а ние да вършим Волята Му на Земята – това се изисква сега. Да вършим Волята Божия – всичко онова, което Бог е създал; от нищо да не се плашим, понеже в света всички неща са преходни.

Всичките занятия, които имаме сега: вдигаш паницата, това е занятие; помагаш на някое растение, пишеш едно писмо, туряш си шапката, изуваш си обущата – всяко нещо като правиш, на тебе да ти е приятно. Като си туриш шапката, да ти е приятно, като си туриш обущата, да ти е приятно. Казваш: „Много се радвам, че се обличам“. Туряш шапката – радваш се, приятно ти е, че си слагаш шапката. А ти туряш шапката – недоволен си; туряш обущата – недоволен си. От обущата не си доволен, от шапката не си доволен... Ако не си доволен от шапката си, носи я в ръката; не си ли доволен, че си гологлав, тури я на главата си. Имаш коса на главата си – бъди доволен, нямаш коса на главата си – бъди доволен. Учете се всички да бъдете доволни. Както Павел казва: „Да бъдете доволни, това е Божественото“.

Сега не искам да тегля един морал. Божествената наука е ние да покажем, че сме от добрите деца на Бога. Много се радвам, че отивам в училището. Каквото занятие даде нашият Учител: като се върнем, каквото предаде, да го извършим! Казвате: „Ние остаряхме“. Стар е дяволът. Стар човек е, който много е работил. Вие, както виждам, никак не сте работили – между вас няма стари; вие привидно сте си турили маска, за да не ви карат да работите.

Та мисълта е: участвайте в страданията на Онзи, Който живее във вас; участвайте в радостите на Онзи, Който живее във вас! Правете онова, което Той ви казва!

Отче наш

15. лекция, 3 януари 1933 г., София, Изгрев

ЕДНО ПИСМО

15 минути размишление

Да се напише:

Три неща са потребни на ученика: Разумност, Сила, Доброта.

Разумността има предвид правия път на Живота; Силата има предвид Свободата – Истината на Живота; Добротата има предвид постижението на Живота – Любовта.

Разумността носи Виделина, що не гасне, ни потъмнява.

Силата носи това, що побеждава, то не отслабва.

Добротата носи това, що постига;

Разумността води, направлява,

Силата пази,

Добротата въздига.

Разумността носи всичките възможности на Божествения свят.

Силата носи всички възможности на духовния свят.

Добротата носи всички възможности на човешкия свят.

Блажен е онзи, що от тях се води, що ги пази и крепи. Той е там – в Светлия Път, в Светлата Истина, в Светлия Живот. Там са мирът, радостта и веселието.

Моят поздрав на добрите ученици.

10 януари 1934 година,

Изгрев, София

16. лекция, 10 януари 1934 г., София, Изгрев

СИЛАТА НА ПОДСЪЗНАНИЕТО И СВРЪХСЪЗНАНИЕТО

Добрата молитва
Размишление

Ще ви прочета 16. глава от Първо послание към коринтяните.

Някои работи, които са станали тогава, приличат на сегашните; някой път не се разбира Писанието.

Човек, като постъпи в някое училище, все трябва да има някои заложби. Знанието е общо, но все-таки човек има склонност към някои знания повече, а към някои – по-малко. Както тогава, така и сега, много хора трябва да се учат, както малките деца. Мъчно расте човек и мъчно добива тези разбирания и казва: „Това са духовни, мистични разбирания“. Някои от вас имат смътно понятие за мистичното, за духовното. Физическите разбирания са най-близки, духовните са малко по-далече, а мистичните влизат в категорията на духовните. Няма да се спирам върху думите, понеже думи без съдържание не означават нищо. Например човек може да носи името Ангел, без да е ангел; човек може да носи името Давид, без да е Давид[31]. И човек може да носи името Исус, даже може да носи името Христос, без да е Христос. В България има доста Христовци. Може да носи човек името християнин, без да е християнин. Човек може да носи името на учен, без да е учен; и може да е завършил даже училище, без да има знание, може да има съвсем елементарно знание.

По някой път ние се радваме на парите, които хората са спечелили. Някои са натрупали богатства. Но нещастието на богатството седи в това, че парите не познават никакъв господар – при когото отидат, него познават; и няма нещо по-непостоянно от парите, които хората са направили. Има

едно злато, което оживява човека – то като влезе в човека, не го напуща. То носи живот, а пък тези пари, които хората са направили, те не остават постоянно при човека.

На вас бих ви предложил един избор: да ви лишат от хляб и вода за известно време или да ви лишат от въздух, или да ви лишат от светлина. Кое бихте избрали на първа ръка, кое е най-малкото лишение? Нали по някой път искате един метод, с който да работите. При този, негативния метод, човек веднага ще съобрази – всеки един от вас знае какво ще избере. Когато се говори как човек да постигне нещо, той трябва да избере в даден момент това, което е най-съществено за него, за да не се губи времето. Съзнанието наричаме долен джоб, а пък самосъзнанието – горен джоб. Едно житно зърно ще го държиш десетки години в джоба си, но то не расте, обаче това житно зърно, като излезе от джоба ви и отиде на нивата, тогава ще израсне. Когато нещата излязат от нашето съзнание и самосъзнание и влязат в подсъзнанието и свръхсъзнанието, тогава се реализират. Ти си болен: ако държиш това в своето съзнание и самосъзнание, то болестта не си отива; но щом туриш болестта в своето подсъзнание и свръхсъзнание, то за 2–3 дена тя си отива. Някой път болният човек заспи и казва: „Да става каквото ще“. Трябва да спи дълбок сън и като се събуди след 2–3 дена, голямата криза е минала.

Та казвам: по възможност повечето от вашите безпокойствия от долния и горния джоб на вашето съзнание и самосъзнание ги турете във вашето подсъзнание и свръхсъзнание. В един стих на Писанието се казва: „Възложете товара си на Господа“. Турете желанието си във вашето подсъзнание и го забравете – тогава други ще се занимават с него. Защото в дадения случай вашето съзнание и самосъзнание служат само като събирателна сила, но вашето подсъзнание и свръхсъзнание градят. Човек може да вижда своите погрешки, недостатъци и прочие, но щом питаш своето самосъзнание как да се поправят, то мълчи, не казва; ала когато се отнесеш до своето подсъзнание и свръхсъзнание, те ще ти дадат упътвания и веднага работите ще се оправят.

Искам да ви кажа где се спъвате: ще дам рецепта на всинца ви, понеже не искам да дам рецепта само на един човек. Вие се молите. Ако вашата молитва е във вашето съзнание и самосъзнание, тя нищо няма да направи – такива молитви не отиват надалече. Една молитва, като я отправиш, ти трябва да я забравиш. Не да я забравиш, но да я оставиш на великите закони на Природата: светлината, топлината и влагата – те ще направят с нея, както знаят. Тури семето в земята и отгоре тури малко пръст, но не да го заровиш на дълбочина 3–4–5 педи.

Аз съм слушал някои да казват: „На нас не ни върви, а на света му върви“. Но откак влязохте в този път, вие все още работите с вашето съзнание и самосъзнание и казвате: „Господ ще работи за нас, а ние да си почиваме“. Не, в новия живот ще работиш два пъти повече, отколкото светския човек. Не да имаш каквото и да е знание, но ще се опретнеш да имаш едно положително знание.

Това, което и вие искате от невидимия свят, от Бога, трябва да бъде една необходимост. Имате право да искате, но то трябва да бъде една необходимост, нещо належащо, без което не може. Не да искаш неща, които са второстепенни. Може би всички нещастия в човешкия живот произтичат от непоставянето на нещата там, гдето трябва. Например на вас какво ви трябва? Все ви трябва нещо, но това, което трябва на всинца ви, то е разнообразно. Желанията на всинца ви не съвпадат. Кой ще реализира нашите желания, ако не ние. Писанието казва: „Да не пожелаеш“. Кое да пожелаеш и кое да не пожелаеш? Да ви дам едно малко изяснение. За един градинар най-същественото е една хубава градина и при градината да има вода, извор. Най-същественото за градинаря е това – една хубава почва и вода; след това от него се изисква и трето нещо – труд.

Сега да ви наведа на едно друго сравнение. Ако една майка има три деца и едното от тях е най-даровитото, а последното е инвалид, то като дойдат нейните съседки, кое от децата най-много ще препоръча. Не може да препоръчва инвалида. Питам сега: този син или дъщеря инвалид има ли какво да се сърди на майка си? Колкото и майката да

обича инвалида обаче, в него може да няма онези условия, с които той може да привлече майка си; той няма нещо, с което може да привлече майка си. Може би майката трябва да проявява своята любов, понеже не може да не бъде майка – съчувствие ще прояви. Някой път има инвалиди, които представляват недоволния елемент в дома. И във всички общества има недоволни елементи; и всички недоволни елементи започват все от материални работи: от реченоказано. Материалните работи служат за голяма спънка. И духовните работи не могат да се уредят, докато не се уредят материалните работи. Човек в материалните работи трябва да е много изправен – и в думите си, и в постъпките си, доколкото може. Не може да се изисква от един човек това, каквото може да се изисква от един светия, но той трябва да направи възможното за него в дадения момент. Апостол Павел в прочетената глава говори за светиите и казва, че тия светии имат нужда да им се събира милостиня, да им се занася малко помощ. И апостол Павел казва: „Може да изберете една депутация, за да изпрати суми за светиите“.

Много естествено е, че светиите заемат такова място, каквото мозъкът в главата. Мозъкът не може да отиде да копае, но ръцете и краката трябва да работят, стомахът и дробовете трябва да работят – и това, което остане от тях, трябва да се изпрати в главата. Всички светии са все в главата. Ако вие не пратите милостиня на светиите, работите не вървят; и ако мислите да минете щастливо живота си, без да помагате на светиите, аз ще ви кажа, че ще закъсате съвсем. Вие ще кажете: „Светията да работи за себе си“. Щом трябва да работи за себе си, той не е светия: светията изпълнява една функция чисто Божествена.

Сега искам да ви наведа на една мисъл. Когато ние говорим за Божествените работи, трябва да разбираме една връзка, една необходима връзка, която съпътства, а не да разбираме това, което не е. Защото има светии, които ходят да просят. Не, това не са светии – светията никога не проси. Той може да умре гладен, но не отива да проси; и ако отива да проси, той е един самозван светия. Сега аз ви навеждам на тази мисъл, понеже мнозина от вас по някой път сте

подложени на известни вътрешни духовни неразположения. Например вие не сте се научили да бъдете търпеливи. Като ви дойде някоя мъчнотия или някое малко изпитание, не сте в състояние да го носите и гледате да намерите някого да му го турите на гърба, да го споделите с него: и на вас ви стане добре, а нему – не. Има някои страхливи. Имаш някоя голяма рана, покажеш я на някого, и той не може да се освободи от тази мисъл, да не би тази болест да го хване. Ако ще покажеш раната си, то я покажи на онзи, който разбира, а не комуто и да е. Писанието казва: „Носете си теготиите един на друг“. Какво се разбира под това? Вие трябва да знаете през какви теготии минава едно лице, без то да ви казва.

Вие трябва да работите, има една обща работа на Божествения Дух. В Божествения свят търсят най-способните хора, които са възприемчиви, за да им предадат една своя мисъл, която трябва да се реализира. Например да ви изпратят да проповядвате, да обърнете някого към Господа: отде ще започнете?

Я напишете една такава тема: *Ако аз съм проповедник, как ще държа първата си проповед, за да обърна някого?*

Всеки да си даде мнението. Помнете, че при Любовта има една вътрешна връзка между това, което обичаш, и тебе. Ти никога не може да обичаш това, което не е полезно. Ти обичаш хляба, понеже той ти е необходим, полезен ти е; обичаш водата, въздуха, светлината, обичаш всичко онова, което в дадения случай може да ти бъде полезно. Кое ще обичаш? Това, което ти е полезно; а това, което не ти е полезно, не си губи времето с него. Например събираш конски петали оттук-оттам за късмет. Ще събереш доста петали на вратата – това са поверия. Защо именно хората обичат конските петали? Те мислят, че в тях има някакво щастие, някаква магическа сила, та като имаш петали, може да ти тръгне напред. Действително, в едно отношение е проверено следното: ако си болен или неразположен, качваш се на някой здрав кон, яздиш го 1–2 часа – и ще ти бъде много добре. Това има целебна сила, но ако е болен конят, не се качвай; ако конят е здравеняк, качи се на него.

Щедър е той – каквото има, дава го: той има чувството на тщеславие, щедър е в своето даване. Конят е емблема на човешкия природен ум; и следователно едно конско петало винаги показва природния ум – то е символ на природния ум. Конското петало на природния ум може да ти помогне.

Човек трябва да бъде съобразителен. В какво седи съобразителността? Представете си, че вие сте в едно духовно общество, наречено с каквото и да е име. Някой брат е дошъл при вас и вие сте му дали, според сегашната мярка, хиляда лева. Той е обещал да ви ги върне, но представете си, този брат е закъсал и няма нито пет пари. Ако така вървят работите, той няма да си плати дълговете и след десет години. Струва ли да му кажете: „Плати си дълга“? Тогава ще се скарате и освен че той няма да ви върне парите, но ще се наруши любовта между вас. Конското петало казва: „Не искай пари оттам, гдето няма да ти ги дадат“. И после мнозина от вас си позволявате някой път това, което ангелите не си позволяват. Когато някое ваше желание не се изпълни, както мислите, вие се обръщате към невидимия свят, към Бога, и казвате: „Как така?“. Питам сега: какво ви дава повод да казвате така, какво ви е длъжно Небето? Че ви е длъжно – да, но знаете ли вашите задължения, защото задълженията са еднакви? Щом искаш, трябва да има нещо, което да отговаря на това, което искаш. Един син има право да изисква от баща си да го поддържа, но ако синът не изпълнява волята на баща си, тогава какво отношение може да има между бащата и сина?

Сега ние се отвличаме. Може във вас да се роди мисълта: „Та ние не изпълняваме ли Божията Воля?“. Аз не казвам, че не я изпълняваме, но ако ние изпълняваме Волята Божия, защо работите ни не се оправят и защо в много работи сме закъсали? Ние обясняваме и казваме: „Кармата му е такава“, но това нищо не обяснява. Щом не плащаш, дългът ти ще се увеличава и условията на живота ти ще станат по-лоши; щом не учиш и не прилагаш, работите ти ще се влошат във всяко отношение. Ти казваш: „Аз ли съм най-лошият човек?“. Ти не си най-лошият, но не си и най-добрият. Казваш: „Аз ли съм най-глупавият човек?“. Не си

най-глупавият, но не си и най-умният. Понятието *глупав* е нещо много относително. При известни хора може да бъдеш глупав, а при други – умен. Не че те те правят глупав, но при известни хора може да бъдеш силен, а при други – слаб. Например Дан Колов е победил в 110 борби. Той разчита на себе си до известно време. Дан Колов ни най-малко не го е срам да отиде в Париж да се бори, не се стеснява от това, че има опасност да го гътнат; той казва: „Досега моят гръб не е паднал на земята и няма да падне“. И всеки един верующ трябва да има нещо, на което силно да разчита.

Онези, великите закони, които работят в света, това са разумни пътища, по които всеки трябва да върви. Някой път аз съм ви давал един пример. Християнските общества в Америка имат един начин, един метод. Всеки става и разправя своята опитност: как се е молил, как му е помогнал Господ. До известна степен това е вярно, това е така, но много от тия опитности са неверни – много хора разправят само от тщеславие. Аз съм разправил за един господин, който ни прекара през река Камчия, но това е изключителен случай – един изключителен случай на 99 случаи. Деветдесет и девет пъти аз съм ходил пеш. Той минава с каруца и аз тръгвам пеш. Той минава и заминава – при известен случай само ме взема на каруцата и ме прекарва през реката.

Аз не мога да взема това като правило. Трябва да вземем като правило само такива неща, при които има само едно изключение на 100 случаи, но там, гдето има 99 изключения, това не е правило. Понякога има съвпадения в живота, тъй че мнозина поставят работата на късмет. Късметът е едно изключително условие. Например вземаш един билет на късмет, желаеш да ти се падне печалбата. Може ли да ти се падне? Колко години, като вземеш билет, ще ти се падне нещо. И всеки един от вас може да провери. Три пъти като го провериш, ако не се сбъдне, не го търси. Аз да ви дам правило: имаш желание да си вземеш лотариен билет и нещо ти казва, че ще спечелиш. Ти вземаш билет, но изгубваш; втори път повториш – и пак нищо; трети път – и пак нищо. Тогаз не търси вече – това е свършено вече. Или вие имате поверие, че ако тръгнете на работа в петък или в друг някой

ден, ще ви тръгне добре. Тръгни три пъти в понеделник и ако не ти върви, зачеркни понеделника. Трябва да турите известни разбирания, когато нещата стават в света.

Двама светски хора ходили по света. Единият от тях бил умен: имал малко пари, но наемал двама-трима души като глашатаи да го хвалят, че той е такъв и онакъв, че той всичко може да направи, а пък другият никакъв глашатай не хващал. Този, който имал глашатаи, вървели му работите. Защо? Защото този човек бил умен. Но все-таки, като те препоръчват, поне половината от това, което ти приписват, да го има в тебе, защото един ден хората ще те подложат на изпит. Всякога хората ще се изложат на изпита, ако не са готови. Както един турчин, който се хвалел, че като бил в Багдад, скачал трап, широк 10 метра. Един му казал: „И тук има трапове“, но онзи казал: „Не, онези трапове там се скачат, а тези тук не могат да се скачат“.

Развивайте в себе си интуицията – в човека има едно чувство, което хората наричат *интуиция*. Има известни способности в човека, които аз наричам *почиващи способности*. Те не са способности, с които човек работи. Интуицията и други подобни способности принадлежат към повисшите области на човешката душа – и тези способности в човека функционират само когато човек е спокоен, когато не се безпокои. Ако е способен, функционират способностите на обикновения ум, както у животните, но когато един човек иска да разреши един въпрос за далечното бъдеще, трябва да функционират онези почиващи способности на човешката душа. Например ти чувстваш, че след толкова и толкова време нещата ще станат – тогава си въоръжен, както астрономът с телескопа, и виждаш това, което обикновеното око не може да види; или имаш далекоглед и виждаш на 20–30 километра това, което един човек с обикновените очи не може да вижда.

Та казвам: Бог ни е поставил в тъмнина, предвидил е всичко и всички неща е вложил в нашата душа. И ако ние бихме следвали тия закони, ще успяваме. Човек трябва да бъде напълно самостоятелен, но хората могат взаимно да си помагат за развитието на своите способности. Когато става

някое изобретение, едновременно работят 10–15 до 100 души върху това изобретение – и го докарват до неговия край. Виждаме в съвременната музика същото: в нея са работили мнозина видни музиканти и това, което е постигнато, се дължи на тях. В християнството е същото – при сегашните условия и вие трябва да работите. Вие можете да кажете: „Аз не съм определен за това“. Тогава според вас за какво е определен човек, вие за какво сте определени? За какво е определен човек най-първо?

Вие ще кажете като онзи българин: „Аз не искам повече, а поне на онзи свят да държа опашката на владишката дреха“. Като си тури владиката мантията, онзи само я повдига отзад. Съвсем ще закъсате вие, ако речете да носите дрехата на владиката; ако вашите дрехи ги държат, също така ще закъсате. Давам ви едно правило: обличай се сам и не оставяй никой да ти носи опашката на дрехата. Като едно изключение за 10 години ако някой ти направи една услуга, приеми я, но да чакаш всеки път да ти турят палтото – така се научаваш на един лош навик. Искам да ме разберете добре, не да станете фанатици – при известни условия може да ви услужи някой, но общото правило е: вие разчитайте сами да работите, а пък всичките помощи, които могат да дойдат, ги считайте като едно преходно условие. Вие трябва да разчитате на себе си, на своите сили.

Не туряйте в ума си идеята да станете богат, учен и прочие. Хубави работи са те, но това не е съществено. Да станеш богат не е съществено; и учен да станеш – и това не е съществено – това са само условия. Кое е същественото в дадения случай? Да ви дам едно сравнение: вие може да искате да бъдете един голям кон. Тогава ще ви натоварят с големи предмети – ще носите големи сандъци, снаряди, камъни и прочие. Или може да бъдете едно малко конче и едно малко царско дете да възседне на гърба ви и да го носите. Ще бъде ли еднакво положението ви като голям кон и като малко конче, което носи царското дете? Английската кралица имаше магаре, което носеше кралското дете – това магаре имаше петима лекари да го гледат и то беше най-щастливото магаре. Ако някой човек ще върши някои

работи, нека избере онази работа, която ще спомогне за неговото повдигане.

Не зная дали сте правили опити, като вземате лотарийни билети. Някои вземат лотарийни билети и казват: „Ако спечеля, половината ще дам на бедните“. Вземаш веднъж, дваж, триж – и не върви, а пък той има скрита мисъл. На сиромасите най-малко им върви на лотария. Доколкото се простират моите познания, всякога големите печалби се падат на богатите хора. Богатството отива при богатите хора, а пък сиромашията отива при сиромасите. Има едно малко изключение – и много естествено е това. Учените, хубавите книги, отиват при учените хора. Една учена книга никога не попада или много рядко попада у невежия човек; и ако попадне, то учените хора ще намерят пари, ще я откупят и ще му кажат: „Тебе не ти трябва толкова книга, а пари“. Доколкото виждам, нито един от вас не е вземал билет, че каквото спечели, да го даде на сиромасите. Някой ако види, че това не е право, да каже: „Като спечели на лотария, да е дал печалбата на сиромасите“. Добре е човек да бъде зает и със себе си, но голяма опасност има в нашия век в това отношение: ние сме заети със себе си повече, отколкото трябва.

Това, което седи в твоето съзнание и самосъзнание, не може да се реализира. Можеш да се тревожиш, колкото искаш – ще пиеш студена вода за него. Това, което обичаме в живота, то трябва да влезе в подсъзнанието и свръхсъзнанието – те са Божествените елементи в човека. Ако искате нещо, за да придобиете една опитност, искайте неща съществени. Ти искаш да станеш полковник, но имаш хилаво тяло и искаш да станеш здрав. За да станеш здрав, никога не туряй в ума си превозни средства – че ще се качиш на файтон, автомобил и прочие. Ти ще кажеш: „Ще ходя!“. За да станеш здрав, ще сложиш идеята, че ще ходиш пеш; ако туриш превозни средства, здрав няма да бъдеш, нищо няма да направиш. Всякога здравето започва оттам, когато човек разчита на себе си, влиза в прями отношения с Природата и разчита на нея повече, отколкото на хората.

Първото нещо е: уповавай на Бога; второто нещо: уповавай на Природата; третото: уповавай на себе си; четвъртото:

уповавай на ближните си. Ако искате да имате постижения, най-първо уповавайте на Бога или турете нещо във вашето подсъзнание и свръхсъзнание, но не оставайте във вашето съзнание и самосъзнание. Да ви дам друга една рецепта: щом се безпокоите за една работа, то идеята е във вашето съзнание и самосъзнание; щом престане всяко безпокойствие, то мисълта ви е вече минала във вашето подсъзнание и свръхсъзнание.

Вие правите погрешката, която е направила една американка. Тя имала един приятел. Писала писмо до мъжа си и до своя приятел, но по погрешка писмото до приятеля си туря в плика на мъжа си и обратно; и мъжът, като получава писмото, учудва се. Писмата на съзнанието и самосъзнанието не трябва да се турят да отиват при Господа, те не са за този свят. Само писмата на свръхсъзнанието и подсъзнанието ще изпратиш до Господа, иначе от пощата ще ти ги върнат назад. Онзи американец е писал до жена си и тя трябвало да се изповяда за погрешката; и мъжът ѝ казал: „Моля да не правиш тази погрешка втори път“.

Желанията, които имате в света, не ги изпращайте на Господа – нищо повече: нека си останат тук. Това, което е писано за невидимия свят, турете го в писмо и го пратете: нека да отиде на своето предназначение – и тогава работите стават. Но това, което сте решили да правите, останете на него, не изменяйте решението си. Каквито хубави желания дойдат в душата ви, не ги оставяйте, не мислете така: „Дали мога да ги направя, или не“. Ако аз бях беден човек, ето как щях да постъпя, ето как бих работил. Да кажем, че имам едва един лев бюджет, с който да работя: какво може да направи един беден човек? Но аз бих си позволил това, което един милионер може да направи. Ще си представя, че имам 10 000 долара и мислено ще раздавам най-свободно на този или на онзи. Това по-лесно ще ви докара до сполука, отколкото ако седите и се тревожите. Ти си мисли, че си богат, но да не знаят другите хора, че мислиш така. Ти си мисли, че си учен човек, че си писал много томове книги, но никой да не знае това, това да бъде една от великите тайни в тебе. И

като кажете на другите: „Аз мисля да напиша няколко тома книги“, нищо няма да напишете.

В света има едно кооперирание на душите. Много пъти, когато един знаменит философ или поет работи върху своето съчинение, много хора има, които работят едновременно с него: те искат да бъдат философи или учени и със своята идея подкрепят идеята или работата на този философ – и този философ може да изказва техните идеи. Та и когато вие решите да направите едно добро, все-таки едновременно мнозина ще поискат да направят по разни начини едно добро. Значи вие сте допринесли нещо. Вярвайте в Божествените закони!

Апостол Павел казва: „Ние нищо нямаме, а всичко владеем“. Как може този, който няма нищо, да владее всичко? Да допуснем сега, че някой от вас има това чувство или тази способност – да знае къде са заровени известни богатства. На мене скоро ми разправиха следното: в турско време турската армия заравя в Новозагорско едно съкровище от 80 000 турски лири. Изкопали едно място и ги заровили – и никой не знаел мястото. Дойде при мене един и ми разправи за това богатство. И даже мнозина ясновидци са ходили за пари, но нито един от тях не е дал ясни показания. Други са условията, при които се намират парите... В златото има особени трепети, които трябва да разбираш, то трепти особено. Когато има подземна вода, трепетът е един, а пък когато дойде злато, сребро, желязо и прочие, има особени трепети. При златото трепетът е специален: колкото той е по-голям, толкова и съкровището е по-голямо, а пък ако няма никакъв трепет, то никакво злато няма. Сега аз ви отвлякох, има опасност да станете малджии, особено сега, при тези критически години.

Най-важното, от което можете да се ползвате, е това: оставете вашите идеи да функционират, да работят във вашето подсъзнание и свръхсъзнане. Всяко безпокойство гледайте да го отстраните по възможност от душата си. Тези почиващи способности да почнат да функционират в душите ви – и тогава работите ще се оправят. Правете опити – първи,

втори, трети и прочие. И като направите 99 опита, по-нататък от 100 не отивайте. И като направите стотния опит и излезе сполучлив, тогава ще видите, че законът е проработил. Ако някой от вас има тази способност, какво щяхте да направите? Вие непременно щяхте да облагодетелствате всички хора. Като имате тази дарба, трябва да я държите в тайна и да не я съобщавате никому. Ако съобщиш на хората, че има заровени пари, те ще се сбият.

Баучер[32] дойде от Англия и се запозна с един българин, комуто остави това място, което беше купил. От къде накъде един англичанин ще дойде от Англия, ще обикне този българин и ще му остави това място – как ще обясните това? Някой път гледайте онези, които са заровили съкровищата – те да дойдат при вас и да ви заведат при него. Много съкровища има заровени: онези, които са ги заровили, идват в плът на Земята и не знаят къде са. Дошъл е такъв на Земята, има възпоменание и търси парите, а пък богатството се мести. Казвам: най-важното богатство в света е животът, всички други неща са само условия. Богатството е условие, знанието е условие. Щом придобиете живота, ще имате условията.

Изпитайте едно правило: когато положите една мисъл в Божествения свят, тя винаги ще ви донесе десетократно повече, отколкото сте вложили, там няма изключения. Затова именно Христос е казал: „Събирайте съкровища на Небесата, в Божествения свят, и никога да не бъдете изненадани“. Защо трябва да се безпокоите? Мнозина от вас имате големи безпокойства за прехраната, как ще прекарате и прочие. Тези въпроси смущават човека – от тях той трябва да се освободи най-малко наполовина. У англосаксонската раса едно нещо е вярно: от тях най-богатите, най-умните и най-силните хора предприемат и работят. У славяните има един друг характер: богатите хора у тях не се заемат с една идея, а най-бедните хора.

Не обещавайте, но като обещаете нещо, то и Земята да се обърне с краката нагоре, направете го. У всинца ви липсва инициатива, всички се оплакват. Някое списание се издава, а пари нямат. Седят и чакат това списание само по

себе си да тръгне: както в някоя бакалница да дойде някой и да купи стока. В едно списание трябва да се пишат неща, които са полезни за хората, належащи, и после, като се отиде някъде, да се препоръча списанието. А пък някои ги е срам и казват: „Това не е моя работа“. Аз гледам: във всичките предприятия онези хора, които издаваха беседите, все загазиха, имаха много неприятности. Идете в света – тези хора ги харесвам повече.

При мене дойде един българин, съботянин[33], и ми каза: „Вземете тази книга“. Най-после той сполучи да ми продаде една книга за 10 лева – застави ме да му дам за една книга 10 лева, за да се освободя от него. Казвам му: „Аз нямам пари“, той ми казва: „Как нямаш пари, ще вземеш отнякъде 10 лева!“. И най-после намерих 10 лева и взех книгата. Той ми каза: „Тази книга се е печатила, струва пари“. И като си излезе, казах си: браво, аз го похвалявам. С всяка работа, която вършим, ние допринасяме нещо. Пишеш нещо: трябва да бъдеш уверен, че с това, което пишеш, се ползваш и допринасяш нещо – да не съжаляваш. Ако съжаляваш, втори път трябва да напишеш нещо по-хубаво; и ако пак съжаляваш, трети път трябва да напишеш по-хубави работи.

Друга една слабост имате всички – всички се занимавате само с преводна книжнина. Това не са проверени работи. Аз имам една статистика: в онова, което е писано и преведено от чужд език, има много непроверени работи. Това, което изнасяме, трябва да бъде вярно и полезно: най-малко 95% да има полза от него, а пък 5% да има изключение. Да кажем, че пишеш разказ: героинята трябва да не припада, но да бъде смела и решителна; и героят да е смел и решителен. Не ги умъртвявай! Ти искаш да напишеш трагедия, за да разчувстваш хората. Няма да ги разчувстваш: накарай героя и героинята да умрат, но после ги възкреси. Аз не искам да чета такъв роман, в който героят и героинята умират. Те да умират, а после да оживяват – и тогава книгата ще ме заинтересова.

Всичките ви идеи седят във вашето съзнание и самосъзнание. Свири някой, а пък в съзнанието му седи идеята, че свири. Ти няма да станеш тогава цигулар – тази идея трябва

да седи в подсъзнанието ти. Като свириш, свири за себе си и не питай дали свириш добре, или не; не вземай под внимание какво мислят хората за тебе. Не да ги пренебрегваш, но не ги туряй в твоето съзнание като главна точка. При пеенето и при свиренето има един трепет, който се явява под лъжичката. Когато у певеца се яви този трепет под лъжичката, той пее добре. Същото е и за цигуларя – няма ли го този трепет, той няма да пее или да свири хубаво. Не мислете, че когато пеете или свирите, невидимият свят е безчувствен, не – те искат вие да пеете или да свирите хубаво и ви подкрепят. И после, ако аз бях един цигулар, щях да правя така: няма да свиря най-първо на здравите хора, а на болните. Например някой е малко нервен – ще отида да му посвиря и той ще оцени това. Той се превива малко, свива си корема – и аз ще му свиря; той дава ухо – престава да го боли. Аз усилвам и най-после той ми казва: „Много добре стана, че дойде“. За мене неговото мнение е вече меродавно, че му е въздействала музиката. Каквото правиш, направи го най-първо с най-слабите хора. Болните хора са най-слаби – ако те одобряват твоята музика, то силните, способните още повече ще я одобрят.

Вие седите и чакате късмета. Късметът на човека е неговото подсъзнание и свръхсъзнание. Късметът на човека е вярата, непреодолимата му вяра във Вечното и Разумното; късметът е неговата Любов, неговата непреодолима Любов. Късметът на човека е в неговата разумност, която пред нищо не се спъва. Късметът на човека е любовта му към свободата, любовта му към Истината. Това са силите на човешкия късмет.

Отче наш

17. лекция, 17 януари 1934 г., София, Изгрев

НАЙ-МАЛКИЯТ ОПИТ

Добрата молитва
Размишление върху Царството Божие

Ще прочета 6. глава от Посланието до галатяните.

Песента „Духът Божий“

Истината трябва да стане ясна на човека – има едно вътрешно неразбиране. Хората започват добре и после се спъват. Всеки от вас може да говори за въздуха, за светлината, за водата, но това са външни страни на човека. Човек трябва да знае как да използва въздуха, водата и светлината. Това е изкуство.

Когато бяхте в училището, защо писахте тези триъгълници? Изкарват някой ученик и го карат да пише триъгълник. Какво искаха да кажат учителите, като чертаехте триъгълник? Триъгълникът е плоскост, заградена между линии. Имате една нива, заградена между нивите на Петко Стоянов и други: *AB* – Петко Стоянов, *AC* – Божко Божков, *CB* – Драган Медникаров. Триъгълникът се взема като емблема на човека. Ние нямаме работа с мъртви линии: линиите ги разглеждаме само като образи.

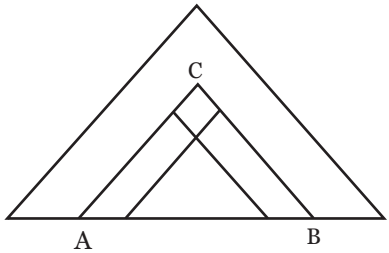

Много хора носят триъгълници, кръстове и прочие. Те все си имат своето специфично значение. Ти можеш да носиш един триъгълник, без да имаш качествата на триъгълник. Ако един триъгълник не е направен от силите на твоя ум, на твоето сърце и на твоята воля, този триъгълник не може да ти бъде полезен. Значи за един триъгълник има по три допирни точки. Добре, но представете си, че теглим

една успоредна линия и друга успоредна линия. Представете си такова положение. Какво става с триъгълника? Представете си, че това представлява един дом. Най-първо бащата и неговата другарка са живели много добре, имали са достатъчно деца, 4–5 деца. Те израстват. Тогава този триъгълник, това място, което е било благоприятно за бащата и другарката му, им става тясно. Започва се спор. Понеже хората се увеличават, а земята не се увеличава, явяват се стеснителни условия. Но представете си, да допуснем, че този триъгълник има възможността да се увеличава и да се смалява. Ако той се смалява, смалява, ще дойде до едно място – и какво ще стане? Той вече не ще може да се смалява и ще спре смаляването. Същото е и при увеличаването: колкото и да се увеличава, пак ще дойде до едно място и ще спре.

Четох във вестниците за най-високия човек в света. Един турчин е имал 2.80 метра височина. Той дал във вестниците обявление, че иска да си намери една другарка. И казвал, че всички хора са го избягвали, даже и неговите роднини, понеже той само за закуска изяждал едно пиле, а пък на обед – едно агне. Казвал каква трябва да бъде другарката му – тя трябвало да знае да готви за един такъв човек. Ако имате ръст 2.80 метра, какво ще бъде вашето положение? Също какво ще бъде вашето положение, ако човек има едно желание анормално? Много пъти известни наши желания са анормални. При дадените условия нашите мисли, чувства, постъпки трябва да имат една норма. Например често у вас се заражда желание да критикувате. В каквото и общество да се намерят хората, все се критикуват. Двама художници могат да се критикуват, двама лекари – също, двама свещеници също се критикуват, две домакини, две слугини, двама ученици и т.н. – всички се критикуват. Това си има своята подбудителна причина. Не е лошо да критикувате някого, но трябва да знаете как да го поправите.

Например аз съм привеждал един пример за онзи млад българин, който намерил най-лесния занаят – абаджилък. Като работил една седмица при своя господар, господарят му дал ножици, конци и аба да работи. Дошъл един бей и го видял, че е доста угледен. Момчето извадило един топ

и започнало да му крои бирбочуклия гащи. Това станало в къщата на бея, дето момчето било поканено. Гледал го беят как крои и казал: „Както гледам и както го скрои, не става на бирбочуклии гащи, но поне една салтамарка ми скрой“. Но това, което момчето скроило, и за салтамарка не ставало. Беят му казал: „Поне една тютюнева кесия ми направи. И ако и нея не ми направиш, ще те набия“. Та често в новия живот, като кроите, гледам: и гащите, и салтамарката са погрешно скроени.

Някои казват: „Онзи човек не живее по любов“. Че онзи, който казва така, той никак не знае какво нещо е Любовта. Някой казва: „Онзи човек не е щедър“. Че и този, който казва така, и той не е щедър. Някой казва: „Онзи човек не се носи добре“. Че и този, който казва така, и той не се носи добре. Най-първо ние имаме отношение към Бога, към Онзи, Който ни е кредитирал; имаме едно отношение към Природата. Какви трябва да бъдат твоите отношения? Не само да кажеш: „Аз не живея добре“, но в какво именно не живееш добре? Да кажем, че една мисъл е излязла от твоята глава. Тази мисъл или ви освобождава, или ви ограничава. Може никой да не я знае, но пак тя ви освобождава или ограничава. Ти можеш да кажеш: „Аз мога да мисля, каквото искам“. То е все едно да кажеш: „Аз мога да взема пари назаем“. Можеш, но ще дойде време, когато после не ще можеш да вземеш пари назаем. Днес по любов, утре по любов – и ще дойде време, ще видиш, че любовта не върви – и ще се намери един дълг. Също така и всяко едно чувство, което се е появило във вас, или ще ви освободи, или ще ви ограничи. Това се отнася и до всяка постъпка, безразлично дали я виждат хората, или не.

Да кажем, че сте недоволни от условията вън; да кажем, че сте недоволни от къщата си, че е малка; недоволни сте от вашия добитък, че имате само два вола и едно рало; недоволни сте от коня си, от дрехите си, от каруцата си. Някои хора има богати, но и те са недоволни. Един цар – и той е недоволен: има други царе с повече земя, по-добре икономически и прочие. Някои царе са икономически закъсали, също и някои търговци. Всички вие сте женени,

всички сте женени по любов – и няма никой от вас, който да не се е женил по любов; и няма никой от вас, който да не е плакал за онзи, за когото се е оженил. Аз вземам нещата така, както са си. Вие като се ожените, кои са причините, които развалят любовта, развалят хармонията? Да кажем, че жената казва на мъжа си: „Ще си переш дрехите сам!“. И тя остави чорапите му скъсани, ризата – незашита, и каже: „Аз съм свободна, ти ще се грижиш за себе си“. Да допуснем, че и мъжът каже на жена си: „Ти ще се грижиш за себе си“. Какво ще стане тогава? Ако трябваше всеки да се грижи само за себе си, тогава защо се жените, коя беше причината да се жените? Значи имате някоя нужда. Ти казваш: „Аз без този не мога да живея“. Хубаво, но защо сега не искаш да му переш ризата? Намерите някой мъж и казвате: „Без него не мога да живея“, но след като се ожените, виждате, че има и друг господ. Хвърлите око на него и казвате: „Той е по-силен, по-богат, по-здрав“. После намерите трети господ, четвърти господ и прочие – и край нямат тези божества. Така се е родило многобожието.

Всякога хората представят по-силните същества като Господ. Но те не разбират под Господ Бога, но някой силен човек, който може да им помага. Това е едновременно атавизъм в нашия живот. Вие не можете да се освободите от робството, което имате: малко сестри и братя съм срещал, които са свободни. Някой казва: „Аз станах светец“. Тези негови думи показват, че зад това има нещо лошо. Или някой е станал много богат – зад това има нещо лошо. Бащата казва за сина си: „Той е тръгнал по един крив път“. Че едно време бащата – и той беше тръгнал по момите. Или майката казва за дъщеря си, че е тръгнала по момците. Че и самата тя по-рано не вървеше ли по момците? Невъзможно е синът или дъщерята да тръгнат по един път, по който бащата и майката не са тръгнали и не са вървели. Бащата трябва да каже на сина си: „Едно време аз вървях само подир една мома, а пък ти всичките си взел на око и никоя на тебе не може да разчита“. Синът е дал обещание на една мома, че ще се ожени за нея; дал е същото обещание и на друга мома, и т.н., а според сегашните закони за десет моми не може да се жени, защото иначе ще отиде в дранголника.

Американското правителство преследва мормоните[34], че имат своего рода учение. У тях историята е установила многоженството. Това е един атавизъм. В Природата многоженството и многомъжството не съществуват по принцип: многоженството се е явило при известни условия, също така и многомъжството, но те са дошли отпосле. Бог изисква да имате едно такова отношение един към друг, какво-то Той има към нас. В един дом бащата би желал да имат всички такова отношение един към друг, каквото той има към тях. Един син в дома трябва да постъпва така, както постъпва бащата, и една дъщеря трябва да постъпва така, както постъпва майката.

Вие трябва да развиете дарбите в себе си, но по някой път вървите по обратния път – вашият триъгълник се смалява. То и в смаляването има добра страна, и в увеличаването, но при известни условия. Материално или физически може да се смалява триъгълникът ви. Вашият триъгълник може да се смалява в материално или в духовно отношение, или в умствено отношение, или пък може да се отдалечава в едно от тези отношения.

Колко години вие следвате по този път? И майките, и бащите ви са следвали в този религиозен път, но баща ви получил ли е едно писмо от невидимия свят през живота си и за вас, пощата донесла ли ви е едно писмо от невидимия свят? Помнете едно нещо: не може Господ да ви говори и да останете същия човек. Ако Господ ви е говорил и вие останете същия, това е само едно отражение: някой е взел ролята на Господ и е говорил, но не може Господ да ви говори и вие да останете същия. Ако веднъж е проговорил Бог на ума ви, на сърцето ви, във вас ще стане цял един преврат, но не временно. И сега стават преврати, но изчезват. Вие имате едно въодушевление, готов сте да направите нещо хубаво, но след 4–5 години казвате: „Тази идея е детинска“. Например у някого се зароди желанието: „Искам да служа на Бога!“, или: „Искам да пея!“. За да пееш, най-първо трябва да имаш хубав глас и трябва да намериш хора, на които да пееш. Ти искаш да служиш на Бога – трябва да имаш най-доброто сърце, трябва да имаш Любов в душата си. Щом дойде Любовта,

тя ще те научи как да служиш. Вие казвате: „Така и така ще направя“, но я го направете! Това, върху което ще ви похваля, е следното: вие все пак вярвате, че някой път ще станете такива. Един 20 години предсказвал и нито едно нещо не се сбъднало от неговите предсказания – и той пак вярвал, че един ден ще може да предскаже нещо, което да стане.

Първото нещо е: човек трябва да има Любов. Каква Любов? Представете си, че имате един човек със счупен крак. Вие казвате: „Любов трябва да покажа в случая“. Този човек ти казва така: „Гледай да не повредиш крака ми, счупения, да не го бутнеш“. Но представете си, че този човек трябва да го носите някъде; трябва да го карате с талига, във вашия кабриолет. Как трябва да го карате, че да не го друсате? Божествената Любов има една магическа сила. Който има Божествената Любов, като иде при човека със счупения крак и махне само, и онзи ще стане – и двамата ще ходят по земята. А пък сега ти ще го носиш и ще се грижиш за него, но не можеш да го излекуваш: това показва, че Любовта ти е несъвършена. Ти няма да заблуждаваш, че за в бъдеще той ще оздравее – това е друг въпрос; трябва да знаеш, че в дадения момент не можеш да направиш това, което трябва.

Не разчитайте на онова, което хората ще направят. У вас не трябва да остане мисълта: „Ние не сме добри хора“. Вие сте много трудолюбиви, само при известни условия сте мързеливи – у вас има един аристократически мързел. Вие казвате: „Не съответства на моето достойнство да направя това и това“. Но в друго отношение сте много трудолюбиви... Че по-трудолюбиво същество от дявола няма! Доколкото аз зная, най-трудолюбивото същество в света е дяволът – от сутрин до вечер той тича по работа, той е образец на дейност. Я го вижте онзи апаш: онзи, религиозният човек, върви така, позаспал малко, а пък апашът, накъдето върви, гледа с отворени очи – не можеш да го излъжеш. Ако говориш на религиозния, като му кажеш нещо, ще ти повярва.

Трябва да се освободите от вашето минало. Вие сте недоволни от окръжаващата среда. Ти казваш: „Отде ми даде Господ тази съседка?“, но и твоята съседка казва същото за

тебе. Вие един от друг се оплаквате: тогава кой е на правата страна? Когато двама души се оплакват един от друг, кой е на правата страна? И двамата са на правата страна. Щом и двамата са прави, то тези хора, които може да са недоволни един от друг, ще ги отдалечите един от друг. Триъгълниците трябва да се увеличат: единия ще го преместите на 20 км или на 100 км разстояние, на другия край на Земята. Някой казва: „Аз не искам да го виждам“. Какво подразбира той под тази дума? Има неща във вас, които са неприятни. Например ако ви дадат пелин, неприятно ви е, няма да го приемете; наопаки, ябълката ще приемете. У този, когото не искате да видите, вие виждате нещо отвратително, но и той се отвращава от вас по същата причина. Онзи дефект, който е във вас, вие не го виждате в себе си; и онзи не вижда дефекта в себе си, който има.

Една певица трябва да има глас; ако няма глас, ще я подиграват. Щом нямаш глас, по твой адрес ще кажат много лоши работи. За онази певица, която има глас, ще кажат: „Даровита е тя, много добър глас има, пее много хубаво“. Един човек, който има хубав глас, може да поправи своята лошавина. Има добри хора, които са лоши по проява, външно. Пророците са били добри хора, но са изобличавали другите; те са казвали: „Това, което правиш, не е хубаво“. Но и пророците не са разбирали работите. Всички пророци били бедни хора и отивали да изобличават богатите – и вследствие на това са си създали неприятности. И тогава ще се натъкнеш на големи мъчнотии. В бъдеще ще има богати пророци. Богатият пророк, като дойде, ще види, че някой е недоволен, че друг му е изял парите. Той ще му даде парите и ще каже: „Да нямаш вече с него вземане-даване!“. Аз бих желал вие да бъдете от богатите пророци. Досега сте били все от бедните пророци – давали сте някои упътвания, но нямало е кой да ги приложи.

Вие ще се намерите в положението на онзи съдия, който казал: „Иван Драганов, ти си имал да даваш на Петко Стоянов?“. Иван Драганов казал: „Това е моя работа“. Съдията му отговорил: „Той си иска парите“, Иван Драганов му рекъл: „Това е негова работа“. Но съдията му казал: „Но знаеш ли,

че аз мога да те осъдя?“ „Това е твоя работа“. И когато имаш да даваш, и когато имаш да вземаш, и когато имаш да съдиш – и в трите посоки трябва да бъдеш справедлив.

Сега ние си представяме духовния свят вън от нас. Този свят функционира вътре във вас, той действа във вас. Да допуснем, че вие имате една сестра, която не обичате. За вас това е една задача – да намерите причината защо не можете да я обичате. Три причини може да има за това: или че има да ѝ давате нещо и не ѝ го давате, или че имате да вземате нещо от нея и тя не иска да ви го даде, или тя е като съдия и говори по ваш адрес несправедливи работи. Вие питате тази работа може ли да се поправи. Ако имате да вземате, споразумейте се. Ако имаш да ѝ даваш 100 лева, но не можеш да ги дадеш, то поне дай част от тях. Ако тя говори нещо лошо по твой адрес, иди при нея и ѝ го кажи: „Ти си моят съдия, в какво си недоволна от мене? Аз ще се поправя“.

Ако един човек не може да ви обича, какво трябва да правите? Тогава вие трябва да го обичате. Но ако и вие не можете да го обичате, тогава какво трябва да правите, какво е третото положение, което остава? Доведете едно трето лице, аз ще ви дам едно обяснение. Представете си, че имате един човек, който не ви обича по единствената причина, че вие сте взели неговото шише с вода и сте я изпили. Много малка причина е това. Иди и му напълни шишето с вода, напълни му голямо шише с вода и му се извини. Всеки, който пие чуждо шише с вода, той не прави добре. По-добре 10 км да пътуваш до някой извор, отколкото да изпиеш водата от чуждо шише. Няма нито един човек, който да е пил от чуждо шише и да е прокопсал. Като пиеш от бозата на един бозаджия или от салепа му, ти ще платиш; ако нямаш да платиш, човекът ще ти каже: „Като нямаш пари, защо пиеш?“.

Има нещо, с което вие можете да подобрите вашия живот. Някой път седите и казвате: „Няма никакъв прогрес, ние вече сме се спрели“. Защо? Всеки очаква от другите да му донесат нещо. Някой седи и не работи и чака някоя добра сестра или някой добър брат заради Любовта на Господа да му донесат ядене или пиене. Това са вече инвалиди. Ня-

коя майка кърми детето си известно време, но после вече не го кърми. Спрете се сега върху следното положение: вие не се спирате върху голямото богатство, което Бог е вложил във вас, не се спирате и върху онази голяма сила и добродетел, която Бог е вложил във вас, и очаквате неща, които са второстепенни. За да оцените доброто на който и да е човек, най-първо трябва да оцените доброто, което Бог ви е дал. Ако главата ви боли, ако нервната ви система е развалена, също и стомахът, то като отидете на гости, каквото и да ви сготвят, все ще бъдете недоволни.

Сега на всинца ви трябва следното: вложените дарби, които ги имате, Божественото, което имате, да почнете да го развивате. Някой казва: „Аз прогресирам ли?". В три неща човек може да прогресира: може да прогресира в Любовта, да прогресира в Мъдростта, в Знанието, може да прогресира в Свободата, в Истината. При прогресирането в Любовта трябва да се увеличава твоята топлина, при прогресирането в силата трябва да се увеличава твоята светлина, при прогресирането в Свободата и Истината трябва да имаш простор, който нищо не трябва да го ограничава. Трябва да правиш това, което Бог иска, да правиш това, което всички искат: като направиш нещо, то да е за доброто на всички хора. Любовта е добра за всички: няма същество, към което, като изпратиш Любовта, да не почувства ефекта на тази любов. Също така като изпратиш към някого една добра мисъл, той ще я почувства; и всяка добра постъпка, която направиш, ще я почувства. Всяка любов, която изпратиш, всяка добра мисъл и всяка добра постъпка идат от Бога! Ако за Божествената Любов, която хлопа на твоите врати, не отвориш, ако за Божествената Мъдрост, която хлопа на твоите врати, и ако за Божествената Истина, която хлопа на твоите врати, не отвориш, тогава какъв прогрес можеш да имаш?

Практически това, което трябва да остане във вас, е следното: никакъв резултат не може да се постигне, когато се критикуват хората. Каквото и да правите безразборно, никакъв резултат не може да се постигне. Ако Любовта хлопа на вашето сърце, правете това, което тя изисква от вас, без да мислите за никакви последствия, щом Любовта

е Божествена. Ако една мисъл хлопа на вашето сърце и е от Бога, дайте ѝ ход и не мислете за последствията: всяка една Божествена мисъл я посейте. Ако не е Божествена, тя ще прилича на един скъпоценен камък: трябва му кутия, защото иначе могат да ви го задигнат; а пък Божественото има това свойство, че то никога не се губи.

Нещата трябва да ги разглеждате обективно. Вие дадете на един човек чаша вода и казвате: „Толкова Господ ни е дал“. Това е човешко. При Божественото ти можеш да заведеш онзи, когото обичаш, при извора. Когато заведеш един човек в градината, ако той си донесе кошницата и я напълни, не е разбрал Божественото. Ако е разбрал Божественото, той ще вземе една-две ябълки и ще ги изяде. Събраното на едно място богатство хората го крадат, а пък посятото никой не може да го открадне. Една река, която тече, могат ли да я откраднат? Не – могат да я отбият; но една вода, затворена в бутилка, могат да я откраднат. Малкото може да се открадне, но многото – не. Кон те могат да откраднат, но Земята – кой би откраднал Земята, кажете ми? Та вярвайте в едно нещо, което не може да се краде. Любовта не може да се краде, Мъдростта не може да се краде и Истината не може да се краде.

Вие имате за Бога едно невярно понятие. Искате, като се помолите на Бога, да ви послуша. В един дом децата слушат баща си и майка си, но когато опърничавите деца поискат нещо от баща си и от майка си, последните казват: „Нека чакат“. А щом послушният син поиска нещо от баща си, той казва: „Да му се даде веднага!“. Бащата не прави на две думата на послушния си син, а пък когато непослушният син поиска нещо, бащата и майката казват: „Ще си помислим“. Ако Бог не ви слуша, какво показва това? Не сте от послушните синове – нищо повече. Ти казваш: „Не ме слуша Господ“. Тогава поправи себе си: има нещо в твоя характер, в твоя живот, което на Бога не е угодно – поправи се. Ти казваш: „Ама аз съм се трудил“. С такова трудене не става работа. Вие нали сте имали баща и майка – как сте им угаждали? Ако има един цигулар вещ, който хубаво свири, какво трябва да правите, за да му угодите? Да свирите

като него. И ако не свириш добре, не си му угодил. Че ти ако не можеш да любиш, както Бог люби, ако не можеш да мислиш, както Бог мисли, и ако не можеш да обичаш Истината, както Бог я обича, тогава за какво ще те обича Господ? Ти казваш: „Не мога това“. Значи да ядеш можеш, а да работиш не можеш.

Това, което трябва да направим, е много малко. Какво ми коства да прекарам една добра мисъл? Преди години при мен дойде един да му предавам музика. Той търси лесния път, иска да стане цигулар, добър певец, но по лесния път. Аз му казах: „За мене при свирането няма лесен път. Това е най-трудният път“. На едно такова малко пространство, на една дървена ръчка, ти трябва да туриш такова голямо изкуство, че да учудиш хората. И при пеенето трябва да знаеш как да работиш с една малка ципица в гърлото си, в ларинкса. Вие на младини нали сте пели и сте гледали през прозореца дали ви слуша някой – значи на Любовта сте пели. И после, като се оженят хората, не пеят; щом се оженят хората, не пеят. Аз ги считам за паднали ангели: преди да се оженят, са ангели, а като се оженят, те са паднали ангели.

Ако вие знаехте да пеете хубаво, щяхте да уредите всичките си работи. Ако знаехте да пеете, тенджерата ви сама щеше да отиде на огнището и яденето ви само щеше да се сготви. Аз ще пея и стомната сама ще се напълни, а пък ние сега всичко трябва да правим. Там е силата на пеенето. Аз да ви приведа една дума. Например при един директор отива една певица. Той ѝ казва: „Нямам време!“. Тя седи и му запява една песен, иска той или не иска. Тя запява само една ария и директорът ѝ казва, че е готов на всички услуги, за да ѝ помогне, а по-рано не е бил разположен. Сега ѝ казва: „Готов съм, на вашите услуги съм“. Като се намериш пред един банков чиновник, запей му една ария, ама за да му запееш, трябва да имаш Любов. Ако ти при най-лошите условия не можеш да приложиш Божията Любов, тогава какво? Ще дойде дяволът – запей му: щом му запееш, той няма да те изкушава. Ти запей и на директора. „Но какво ще помисли той за мене?“ – казваш. Ако не му пееш, той ще помисли лошо за тебе, но ако му запееш, той ще помисли добро за теб и ще каже, че си много даровит.

Сега всинца вие седите и сте кандидати за Небето. Като отивате на Небето, трябва най-първо да сте отлични певци, да пеете, както ангелите пеят. После трябва да бъдете много добри мислители, както ангелите мислят, и трябва да бъдете така чисти и да обичате Истината, както ангелите.

Сега где ви е вярата? Вас всеки може да ви съблазни. Ако вземе една сестра 100 лева назаем и не ги донесе, вие ще се съблазните. Да допуснем, че дойде тази сестра и вземе 100 лева, но не ги връща – вие да не се обезверите. Тогава кой трябва да бъде по-силен? Който дава или който взема – кой е винаги по-силен? Който дава, е винаги по-силен от онзи, който взема. Щом във вас се зароди желание, аз не се поставям в изкушение. Щом на някого дам от извора, аз не се поставям в изкушение – тогава не очаквам от него. Но щом съм бозаджия и взема и му налея от шишето – тогава ще очаквам и ще искам да взема. Следователно когато правите добро някому, вие не очаквайте нищо от него. Добрите и лошите хора са изпит за вас, Бог ви изпитва чрез тях – Бог ви изпитва чрез тези хора, които ви обичат, и чрез тези хора, които не ви обичат. Той ви изпитва дали ще отговорите на тяхната любов с любов; Бог ви изпитва дали ще отговорите с правилото: „Око за око и зъб за зъб“. Да кажем, че един човек не те обича и ти не го обичаш. Тогава и двамата сте много назад.

Когато обичаш някого, няма да казваш, че го обичаш. Този въпрос ще го решаваш между себе си и Бога, и след като те опита Бог и види, че изпълняваш закона, тогаз този човек, който не те обича, ще те обикне. И онези, които са те мразили, най-много ще те обичат, а онези, които са те обичали много и не си ги обичал много, ще те мразят. Това учение е лично, то няма обществено приложение. Божественото учение има лично приложение – аз мога да го прилагам за себе си. Моята любов аз мога да я приложа към всички хора, но механически не мога да им кажа, че трябва да обичат. Аз мога да обичам всички хора, никой не може да ми препятства в това, но ако река да разправям за любовта си на хората, то веднага ще се яви противоречие. Ако някой има дъщеря и аз кажа, че я обичам, или ако някой има жена

и аз му кажа, че обичам красивата му жена, тогава ще ми кажат: „Кой ти дава право?“. Ти няма какво да разправяш за Божественото – при Божествената Любов ти само даваш, не вземаш нищо. Какво престъпление има в това? Престъплението иде вече при закона на вземането, в проявяването на любовта, когато ти очакваш да вземеш нещо: всичките недоразумения са в това, че вие искате да вземете нещо.

По този път, по който вървите, трябва да се измените вече. Да останете за дълго време гъсеница, не може – вие сте достигнали до крайния предел. Не може да се освободите от противоположните чувства – да мразите. От калта не можете да се освободите, докато няма вода, но като имате вода, можете вече да се освободите. При любовта всички недъзи ще бъдат у вас, но с любовта всички недъзи у вас ще се махнат. Божията Любов премахва всички недъзи у вас. Вие може да се молите цял ден и няма да има резултат, ако нямате Любов.

Сега допуснете, че аз ви проповядвам и вие казвате: „Разбрахме“. Я ми попейте, но така, че всички или да се зарадват, или да заплачат! А пък ти, като запееш още отначалото, другите ще кажат: „Тази сестра не е научила още изкуството да пее“. Толкова години говорим за Любовта: кой е основният тон на Любовта? Няма да ви го кажа. Толкова години все за Любовта говорим: коя е първата буква, с която Любовта започва?

Отговор: *Л*.

У разните народи думата *Любов* започва различно. Кои са признаците на онзи човек, който гледа? Той не се спъва: човек, който гледа, не се спъва. Човек, който недовижда, не може да чете добре. Сега у вас ще остане една мисъл: „Толкова години ние вървим в този път – и какво сме достигнали?“. Може да вървите, но без Любов нищо не се постига. Може да сте ходили на нивата си сто пъти, но ако нищо не сте посяли на нивата си, това няма значение. При всяко отиване на нивата трябва да посееш нещо. При Бога вие сте отивали много пъти, но нищо не сте посяли, и каквото сте вземали от Бога, вие сте го продали на другите. Често съм привеждал този пример – вие постъпвате по същия

начин. Един богат човек искал да помогне на едно бедно семейство. Той турил в едно гърне злато и отгоре – малко брашно, и занесъл гърнето на бедното семейство. Мъжът казал на жена си: „Извади брашното и направи нещо“. Жената казала: „Много малко е брашното, да го продадем“. И тя го продала за няколко лева – с това тя продала и всичкото богатство. Та и вие продавате Божието гърненце, за да спечелите нещо, а богатството е било вътре в гърнето. Но отде да го знаеш...

Сега тук всички сте професори по естествените науки. Някои казват: „Еди-коя си сестра е малко залисана: дрехите ѝ се влачат, шапката ѝ малко не е намясто“. Младите братя мислят за старите, че малко са извеяни, некултурни, а старите братя мислят, че младите са зелени. Това са обикновени работи за света. Да тичаш по момите или по момците не е лоша работа, но трябва да знаеш как да тичаш. Ако вие не можете да направите най-малката жертва за Бога, да покажете, че Го обичате, тогава не знам в какво седи вашата любов. И тази жертва не трябва да има никакви външни подбудителни причини, тя трябва да произтича от самите вас. Какви ще бъдат резултатите, не му мисли; не съжалявай за една постъпка и никого не дръж отговорен – и ако опитът излезе несполучлив, никого не обвинявай. Това е привидно така.

Вие очаквате да дойде Любовта в пълнота. Тя ще дойде. Всеки трябва да е доволен от любовта, която има сега. Като дойде Любовта, всички можете да живеете добре, в хармония, и няма да има сиромашия, няма да има и закони. Ще има закон на Любовта, на Силата, на Истината. Законът на Истината казва: „Не ограничавай човека!“. Законът на Светлината казва: „Не отнемай Светлината на човека!“. И законът на Любовта казва: „Не отнемай топлината на човека!“.

Направете най-малкия опит: по отношение на Бога да се примирите с това, което Той ви е дал. Не да се примирите, но да видите добрата страна на сегашния си живот – да видите защо Бог ви е поставил в това положение, в което сега се намирате. Мъжът не разбира защо е мъж, жената не разбира защо е жена и децата не разбират защо са деца;

младата мома не разбира защо е мома. Младата мома или момъкът търсят своето щастие и намират своето нещастие. Всеки, който търси своето щастие, ще намери своето нещастие. Вярвайте, че вие сте щастливи. Младият да си остане винаги млад и старият човек да си остане винаги стар, силният да си остане винаги силен, той да не търси силата си отвън. Това е истинското разбиране на онзи, дълбокия живот, иначе няма никакво разрешение на въпроса. Вие никога не можете да заставите едно същество да ви обича. И ако ви обича това същество, то ще има известни причини; ако се премахнат тия причини, ще престане неговата любов. А пък Божията Любов не престава – Бог дава преизобилно и не очаква нищо от света. Единственото нещо, което Той иска от хората, е те да живеят добре – тъй, че този живот да бъде добър за самите тях.

Вие сега искате с вашата мисъл Бог да мисли другояче, като че ли Бог не е милостив с вас и не ви помага. Че Той ви е помогнал повече, отколкото си мислите! И остава само единственото нещо – да разработите това, което Той е вложил във вас. Сега остава за една цяла седмица да помислите малко върху следното: какво можете да направите чрез Божествената Любов?

Все е хубаво човек да има една вещ. Вие имате най-голямото наследство – по-голямо наследство от това няма. И ако не можете да се ползвате от това наследство, което имате, причината е във вас. Сега ви говоря върху една истина, която съм проверил. Аз съм разглеждал вашия живот – вие се намирате в един задръстен път. Този път е безизходен; този път, по който вървите, никой досега не е могъл да го премине, но е трябвало да се върне назад. Вие сте на едно място, отдето по-нататък не можете да минете, каквото и да правите. И затова казвам: трябва да станете носители на Божията Любов – през вас да мине Божията Любов, та Бог да говори чрез вас така, както Той говори чрез Слънцето, чрез изворите, чрез звездите. Така, както Бог говори чрез Природата, така трябва да говори чрез вас, по същия начин – и като говори, да не искате да постъпвате така, както дяволът постъпва. Защото когато Бог направил Природата,

дрянът цъфнал най-рано. Дяволът си направил колибката при дряна и казал: „Този дрян е мой“. Но дрянът узрял най-късно.

Не туряй колибката си при някое дърво. Всичко, какво-то цъфти – това е за вас; специфично никъде не туряй своя-та колибка. Сега имаш любов само към един човек; утре той ще умре – какво ще правиш тогава? Ако пък имаш Любов към Бога, то един като умре, десет души ще дойдат на мя-стото му; десет души като умрат, сто души ще дойдат на мя-стото им. Ако една дреха се износи, десет дрехи ще дойдат на мястото ѝ. Ако някой обере вашите градини с плодовете, какво има от това? Но така може да разсъждава само един човек, който има Любов. Ала онзи, който има човешката любов, ще каже: „Как така да ми оберат градината?“ – и ще трепери сърцето му. Но казвам: ако имате Божествената Любов, никой няма да може да обере градината ви и вие всякога ще бъдете умни, здрави и силни.

Писанието казва: „Преди да поискате, Бог ще се погри-жи за вашите нужди“, понеже това е закон за Него. Бог е бо-гат, Той вижда нуждите на всички същества и е помислил за всяко същество много по-рано – и когато един пожелае нещо, Той е вече готов. Та използвайте благата, които Бог ви е дал, и не ходете да търсите триците, които хората имат – аз трици нямам. Казват, че имало витамини в триците. Никакви витамини няма в триците, това е една лъжа. Вас могат да ви залъгват, но минало е времето на залъгването. Житото трябва да е посято в самия тебе, ти трябва през ця-лото време да си му чел молитви и да си го ограждал – и тогава ще има витамини в него. Но щом са ходили чужди хора да го работят и да псуват, известни ценни животворни сили ще липсват в житото.

Направете малък опит. Вие казвате: „Православната църква[35] това казва, евангелската църква[36] това казва“. Всич-ките църкви си приличат. Единственото нещо, по което трябва да се отличавате, е, че не трябва да приличате на за-пушени шишета. После вие казвате: „Ние, нашите братя...“. Всеки човек за мене е брат, като изпълнява Волята Божия; за мене всяка е сестра, в която има свещен трепет и Божест-

вена Любов, Божествена Мъдрост и Божествена Истина. Казано е: „Бог не е Бог на мъртвите, но на живите“. Какво ще обичаме мъртвите: можем да обичаме само живите. А пък всички са живи, у които Бог живее. Най-големите скърби и страдания при Божията Любов, Мъдрост и Истина, са едно благо за него, те не са ограничени.

Та сега три неща пазете. Първото нещо: дайте място на онази Любов, която ще премахне всички противоречия от вашите души; и не за в бъдеще, но сега още, като ме слушате. Ако остане за след година, след две, не може да има никакъв прогрес и никаква еволюция. Вие можете да се залъгвате, но всеки един от вас ще прогледа. Когато Христос проповядваше на слепия човек, Той го излекува. Слепият каза, че вижда хората като дървета, после каза, че ги вижда вече ясно. Сега слепият трябва да прогледа – остане ли за в бъдеще, то въпросът е вече висящ.

Като ходя из Изгрева, гледам тук-там парченца от шишета и прочие. Дръжте чистота, тук не е място за себе си. Всеки иска да уреди само своите работи. Ако не уредите Божиите работи във вас, то от вашите работи нищо няма да уредите – и както сте си дошли, така и ще заминете; а пък ако бъдете доволни, тогава ще имате преизобилно и всичко друго ще се уреди добре.

Сега не искам да остане във вас един страх. Вие казвате: „Какво ще стане с нас?“. Ако нямате Божията Любов, зло ще се случи с вас; ако дадем ход на Божията Любов, много добре ще се случи с нас. Отворете сърцата си за Бога и имайте вяра! Вие търсите отде Господ ще се яви? Все отнякъде ще се яви. Слънцето изгрява отнякъде и това слънце, което изгрява отнякъде, все ще залезе. Откъдето и да изгрее, Господ трябва да е Един! Нека има единство и във вашата душа. Щом имате Божествената Любов, тя разрешава всички въпроси; това, което не разрешава всички въпроси, то не е Божествено, а човешко. Като дойде Божественото, то ще разреши въпросите и постепенно с времето ще се покаже, че това, което поддържате, е вярно, а и всичките ви работи ще се оправят. Ако сте лекар, домакин, професор, земеделец и прочие, ако имате Божественото, ще ви върви; а ако

нямате Божественото, работите ще стават по обратен път. Сега това са диагнози, по които можете да познавате.

Някой казва: „Какво трябва да правим?“. Когато правиш опита, трябва да си сам. Знаеш ли какво означава самотията? Един професор, когато прави опити, е сам в своята лаборатория – опитите тогава излизат най-сполучливи. Щом има други да го залъгват, всякога опитите излизат несполучливи. Когато правите опитите, трябва да бъдете сами. В света самотия няма, защото навсякъде Бог прониква. Там, гдето мислите, че никой няма, там е Бог и ви наблюдава. Когато мислите, че сте сами, там е Той, а гдето е Той, всичко успява. Там, гдето мислите, че никой няма, там е най-сполучливото място за вас, а гдето мислите, че са всички, които са там – там ще ви дойдат всичките страдания. Когато останете сам, ще дойде вашето щастие. Много сестри се оплакват от голямата самотия, която имат – и като са останали самотни, търсят някого. Търсете Този, Който може да ви помогне; и след като ви помогне, Той ще ви изпрати онези, които са ви потребни. Само Бог знае кои са потребни за вас – и ако ги намерите, работите ще вървят добре.

Вие може да мислите как ще намерите Божията Любов. Не се смущавайте от това. Представете си, че аз ви давам един чек и ви казвам да го изтеглите от банката – проверете нещата! След като изгрее Слънцето, аз трябва да възприема неговата светлина. Защо изгрява Слънцето? От колко хиляди години изгрява и колко хиляди години ще изгрява, това е друг въпрос, но сега изгрява – това е най-важното.

Страхът да излезе навън, да имате Божието благоволение! Когато се помолите, Бог да ви послуша – и да имате една опитност. Има един начин за молитва. Аз отивам при някого, който не ми е казал, че ме обича, но му давам пълна чаша с вода; а пък друг ми разправя за любов, но нищо не прави за мене. Бог е направил много за вас, а пък вие нищо не сте направили за Него. Опасността сега е там, в любовта има голяма опасност: когато Бог прояви Любовта Си и ние после не я проявим, тогава в това седи най-голямата опасност. Там са най-големите нещастия: непременно ще се пукнат цевите и ще стане цяла една каша.

Велико нещо е Любовта! Пазете сърцето си чисто, както Бог ви го е дал; пазете ума си светъл, както Бог ви го е дал. Защо да туряш в себе си всички тези желания: с този да се разправяш, с онзи да се разправяш, и прочие. Сега, като отидете да направите нещо, искам да имате въодушевление.

Отче наш

18. лекция, 24 януари 1934 г., София, Изгрев

СЪЩЕСТВЕНИТЕ ПРАВИЛА

Добрата молитва
Размишление – 15 минути
Песента „Всичко в живота е постижимо“

Ще прочета Евангелие от Йоана, 14. глава, от 1. до 17. стих включително.

Човек не трябва да изгубва основните нишки на живота си. Каквото и верую да има, в каквото и човек да вярва, все ще дойде някой път да се разколебае. Колкото и да е силен човек, все ще дойде време да отслабне – това е нещо много естествено. По пътя той е силен, но след като е вървял 4–5 дена, краката му отслабнат: поглежда небето, пътят му се вижда дълъг, отегчава се, не е разположен. Всички вие минавате по един път в живота, всички сте пътници и някой ден сте се обезсърчили. Гладен сте – дойде някое съмнение във вас. Сега съмнението е неизбежно, то ще дойде – не можете да го избегнете. Ако искате цяр за съмнението, има само един цяр – вярата. Но някой ще каже: „Де да намеря вярата?“. Дето и да е – в някоя аптека. Ако ти кажат: „Вземи топлина!“ „Откъде?“ „От Слънцето – чакай го, като изгрее“. Беден си, нямаш пари, но като изгрее Слънцето, можеш да вземеш топлина, колкото искаш: вечерта, като залезе Слънцето, ще я изхарчиш. През цялата нощ можеш да изстинеш малко, но на другия ден пак ще вземеш.

Има ръководни правила, които трябва да спазвате. Сега има големи противоречия в живота на всички вас, младите. Малкото дете очаква да стане възрастен, в него има желание да израсне, да ходи. А като остарее, за какво мисли? Младият се въодушевява, а пък старият какво прави? Мнозина от вас, като дойдете до преклонна възраст, като станете стари, казвате: „Остарях вече!“. Старият какво трябва да прави? Това, което прави гладният. Щом си гладен, ще намериш хляб и ще се наядеш – и си разрешил въпроса. И

като намериш хляб, не го чопли: от какво е направен, дали ще ти стигне, или не – но колкото хляб искаш, вземи и подкрепи силите си. Но казваш: „Хубаво за днес, ами за утре?“.

Питам тогава: кой в живота е осигурен? Някои хора са осигурени повече, някои по-малко. Да допуснем, че някои от вас сте най-малко осигурени, какво трябва да правите? Казваш: „Да бъдем богати!“; хубаво, но всички богати не можем да бъдем. Казваш: „Да бъдем учени!“, но всички учени не можем да бъдем. „Да бъдем силни!“, но всички силни не можем да бъдем. Като погледнеш в Природата, колко силни същества има? Слабите са повече, отколкото силните. Ние искаме да бъдем силни: имаме една вътрешна идея и мислим, че като бъдем силни, ще уредим работите си. Прави сме до известна степен. Ние мислим, че като сме учени, до известна степен ще уредим работите си. Право е! Ние мислим, че като сме богати, ще уредим работите си. До известна степен е вярно. Но всички желаят богатство – тогава? Знанието ви е турено не в някоя осигурителна банка, но в една малка глава, както виждате.

Човекът живее в една малка колибка, даже човекът живее в една много малка колибка... Вие искате много голяма къща, а пък при това живеете в една къща, чийто диаметър е 17–18–19–20–21 см надлъж, а пък широчината ѝ е 15 см. И тази къща има два малки прозореца. Вие сте доволни, че сте в тази малка къщичка, а пък отвън искате да имате голяма къща. В сравнение с други същества човекът живее в най-хубавата къща – тя е палат в сравнение с тях. По-малките същества живеят в много по-малки къщи, отколкото вашите. Изобщо човек живее в една малка къща и има няколко врати, през които излиза. Той има и по-големи къщи, в които живее – вие трябва да се научите да живеете и в по-големите къщи. Засега живеете в най-малкия апартамент, аз го наричам долен апартамент, сутерен; в сутерена живеете и Слънцето никога не ви огрява. И както виждате, кашляте; и вентилацията не става както трябва, също и храненето не става както трябва. Ти питаш: „Не виждате ли?“. Виждам, но какво трябва да правим? Казваш: „Отвън е студено, не виждаш ли? Какво ще се прави?“. Сняг вали, не можеш да

измениш студа: можеш да го измениш малко, ако запалиш печката; вътре ще измениш студа, но вън от друго зависят условията.

Сега не зная каква дума да употребя. На вас, на хората, ви липсва нещо много съществено: всичко имате, само най-същественото ви липсва. За същественото повидимому най-малко мислите, но то е същественото, от което целият човек постоянно се обновява. И когато изгубим това, съществено-то, се обезсърчаваме – ние не търсим често същественото. Вие ще кажете: *Вяра!*, ще кажете: *Любов*! Има други неща в живота, които повидимому са по-съществени. Външният живот, това, което сте вие – то е резултат на едно условие – не само на вас, но на хиляди поколения. Съвременната наука казва, че тялото, което имаме, е резултат на усилията на хиляди поколения, на хиляди същества. Телата се създават по хиляди модели. Ако искате да знаете как е устроено тялото, можете да видите в някои антропологии и физиологии; после можете да разгледате целия обществен строй, онези морални принципи, по които хората се ръководят.

Всяка една душа си има известни копнежи. Ти търсиш Бога и не Го знаеш къде е. Поне едно време Адам Го чуваше в градината. При сегашните хора, в нашата градина, Господ Го няма, защото ние не сме в Рая – ние сме извън Рая. Като казвам, че Го няма Господ, има ред обяснения върху това. Да си послужим със Слънцето като с образ за пояснение. Слънцето е изгряло, но представете си, че има дебели облаци и целия ден не знаете къде е то. Да кажем, че така е ден, два, три, четири, пет; и представете си, че сте на Северния полюс – Слънцето е залязло и шест месеца минават, без да го видиш. Някои хора живеят на Северния полюс – дните им са дълги, но и нощите им са дълги.

У вас по някой път се заражда мисълта какъв ще бъде краят на вашия живот. Вие вярвате, вярвате – и по някой път се усъмните. Но питам: кой е онзи, който досега не се е усъмнил? Съмнението ще дойде. Защо и за какво – така е организиран сега светът, в каквото и да вярваш. Може да ви препоръчат една религия. В каквато религия и да живеете, съмнението все ще дойде. Да допуснем, че вие сте религио-

зен човек: върви ви всичко, но започнат несгоди в живота. Тогава идва съмнението. Когато се молиш и ти се отговори, добре, но когато се молиш и не ти се отговаря, тогава? Докато човек е здрав, лесно се разрешават въпросите, но като заболее: и се моли, и не знае дали ще оздравее. Тогава? По някой път казваме, че ни слуша Господ. Тогава я се помолете да не остареете. Може да се молите: „Господи, да не остареем, нека да бъдем млади като децата!“. Вие сте повярвали в едно нещо, което не съществува: старост в света не съществува. Тогаз под *стар* какво да разбираме? Всеки, който заболее, е стар.

Сега искам да бъда кратък, искам да говоря някои неща, които не са в стълкновение с работите, които сега имате. Защото някой път, щом се говори, вие влизате в стълкновение със себе си. Старото и новото не трябва да бъдат и не могат да бъдат в стълкновение едно с друго. Който се ражда и който умира, за какво има да са в стълкновение един с друг? Онзи, когото погребват в гробищата, и онзи, който се ражда, за какво има да се карат двамата? И вие не докарвайте нещата в стълкновение – старото няма какво да е в стълкновение с новото, което иде.

Вие имате едно верую – вярвате в Бога, но конкретно в какво седи вашата вяра? Аз донякъде зная какво е вашето верую, напълно зная в какво вярвате: вие в някои неща вярвате повече, отколкото в други неща. Хубаво – в каквото и да вярва човек, все е хубаво. Обаче в нашата вяра има известни други проявления, които са лоши и които по някой път опетняват вярата ни; има неща, в които вярвате, без да искате. Най-първо здравият човек не вярва, че ще умре, но утре, като заболее, този, здравият човек, и като лежи 4–5 месеца, казва: „Мен ми се струваше, че няма да умра, но както сега съм отслабнал, почва да работи в мен мисълта, че ще умра“. Как е възможно това? Тая мисъл преминава през него. Някой път този страх преминава без нищо, а по някой път каквото казва, ще стане – и ще погледнеш, че е умрял. Сега може да се обясни умирането по два начина: или че човек съвършено е изчезнал от света, или може да се даде следното обяснение. Вие имате една бучка захар. Като

падне тази бучка във водата, стопява се – и отиде вече... И представете си, че водата е много. В едно езеро е паднала бучката – де ще я намерите? Отиде захарта, тя по никой начин не може да се върне назад, по никой начин вие не сте в състояние да върнете бучката – отиде вече... Отиде, но къде? Изпуснал си я. Защо я изпусна? Отиде. Тогава какво трябва? Друга бучка. „Отде ще я взема?“ Отнякъде, ако можете да намерите.

Помнете едно: животът, който сега имате, е една бучка захар. Сегашният живот е една бучка захар – гледайте да не я изтървете в езерото! После, ако ме попитате, ще кажа: отиде бучката, някоя друга трябва да се намери, тази се е разтопила. Никаква философия, никакво обяснение не помага; както и да обяснявам, ще кажете: „Отиде бучката!“. Някой обяснява, че бащата на еди-кой си умрял и бил в Рая, а синът казва: „Отиде си баща ми. Къде е Раят, не знам, но баща ми го няма“. И казва той на другия: „И ти не го знаеш; разправяш за Рая, но не си бил там.“ „Не съм бил.“ „Тогава как разправяш?“.

Някой казва за някого, че бил в Рая, като разбира при Бога. Че Бог е на всяко място: щом туряш Бога на специфично място, тогава за Бога имаме две понятия – че Бог е навсякъде или че Бог е някъде. Това са две различни понятия. Като кажем *при Бога* – тук, дето съм, и горе – все е при Бога. По отношение на изразите *при Бога сте* и *не сте при Бога* има едно особено разбиране. Сега какво разбирате вие под думите: „Аз съм при Бога“? Това значи: „При Баща си съм аз“. Значи съзнанието на вашия Баща е будно. Вие като сте вкъщи, виждате баща си и той ви вижда; и казваш: „При баща си съм“. Може баща ви да е в Америка, но той ви пише, всяка седмица ви пише по едно писмо, баща ви постоянно ви пише. Като кажа, че съм при Бога, разбирам: Баща ми и аз сме в постоянна връзка, имам писма. Но някой път се затвори станцията, нямаме никакво писмо, съобщенията са прекъснати: тогава е онова тягостно състояние. Казваш: „Едно време как беше!“. Как беше? „Писма идваха, после чекове идваха, а пък сега не идат писма, нито чекове идат.“ Тогаз настава онова тягостно състояние, в което някои изпадат.

Да се обясним: всеки ден на вас ви трябва това, същественото, което да подкрепи живота ви, прана ви трябва; всеки ден ви трябва по малко въздух, за да се подкрепи организмът ви; всеки ден ви трябва по една мисъл, за да подкрепи вашия ум. Това е сега същественото: днес в какво вярваш, онова, което можеш да възприемеш и което може да ти бъде полезно в дадения случай. Могат да разправят някои, че след като умреш, ще отидеш между ангелите на Небето. Това никой не може да го опише. Има разни описания, но най-хубаво за онзи свят е писал Сведенборг[37]. Четете Сведенборг, той го е описал конкретно. Както описват земния живот, така описва той онзи свят. Той говори за ангелите: бил е между тях, говори за техния език, прави сравнение между земния и небесния живот. Той разправя подробно, хвърля известна светлина върху всичко това. Сведенборг, като говори за ангелите, казва, че някой път и ангелите стават тъжни, някой път и по тяхното лице настава една промяна; и самите ангели не знаят от какво става това. Има разни предположения за това, но както и да мислите, има някои неща, които не могат да се обяснят в живота. Ние казваме: „Бог не се гневи“, но Писанието казва: „Разгневи се Господ“. Как трябва да се разбира думата *гняв*?

Аз искам да ви наведа на същественото. В дадения случай кое е същественото? Обедът, който ще имаме. И този обед има по-голяма философия, отколкото всички други сказания, които мога да ви говоря. За гладния човек обедът е най-важен; за човека, който се нуждае от въздух, в дадения случай въздухът е по-важен, отколкото всичко друго. В дадения случай една мисъл, която е съществена, е по-важна, отколкото много други неща, които не могат да послужат. Да допуснем, че ще ви каже някой, че ще станете силен, че ще заповядвате на целия свят. Може ли човек да заповядва на целия свят? Не може. Можеш да заповядваш, но как? Всеки един човек е господар. Отвори си устата и кажи на въздуха: „Слушай, влез вътре!“. И влиза въздухът – ти си господар; после въздухът пак излиза. Вземеш малко хляб, сдъвчеш го добре – господар си: това, което си взел, пак трябва да го изхвърлиш навън. Всеки ден ти си господар:

като ядеш си господар; като дишаш, като мислиш, си господар. Вън от това другото не е толкоз съществено, другите неща са второстепенни: ако ти можеш да ядеш, да дишаш и да мислиш правилно, то другите неща лесно стават, но ако не можеш да ядеш, да дишаш и да мислиш, както трябва, то другите неща съвсем няма да ти се подчиняват.

Ние търсим идеята за Бога. Много книги има писани по това. Христос казва: „Вярвайте в Бога и в Мене вярвайте!“. Какво е искал да каже Христос с тези думи? Дръжте връзката, не късайте вътрешната връзка – тая връзка постоянно да съществува. „Дръжте връзката и с Мен!“ Христос говореше на Своите ученици. Ние не сме във времето на Христа – какво отношение имат Христовите думи спрямо вас? Представете си, че Христос е казал на Своите ученици: „Яжте хляб, вярвайте в хляба!“. Дал е един обед на Своите ученици преди 2000 години и казва: „Яжте хляб, вярвайте в хляба!“. Какво ви струва да повтаряте думите на Христа, казани преди 2000 години? Пред вас никаква трапеза няма. Ако по човешки разсъждавате, в това няма никаква връзка. Но тази трапеза, която е била сложена тогаз – ако тази трапеза се е сложила, когато се е създал светът, тя и сега не е вдигната. Не само във времето на Христа, но преди Христа беше сложена – и сега е сложена; и това, което е сложено пред вас, яжте го. Отношенията са пак същите, ако ти вярваш. Стопанинът може да го няма вкъщи, но ти можеш да се ползваш от тази трапеза, както всички други. Ти можеш да очакваш да дойде стопанинът да те покани, но него го няма. Слугата ти казва: „Вземи си – нашият стопанин е на работа, рядко се връща“. Ти казваш: „Но аз искам да Го видя!“. Не можеш да Го видиш, Той се връща на 2000 години по веднъж да понавиди трапезата и после пак си заминава. Така и Господ: като постави Адам в Рая, и отиде някъде – не се знае за колко време. Надвечер се показал Господ. Чул Адам гласа на Бога в райската градина: „Къде си?“. Това било надвечер, не сутринта.

Ще оставя сега това така – както искате мислете. Дали ще го разрешите този въпрос? Аз толкоз години съм мислил по това. Бих желал да зная как са го разрешили някои. Сега в моя ум седи следното: има някои неща, които не е

възможно да се разрешат. Ето какво разбирам под думите: „Идея, която не може да се разреши“. Отиваш при един зелен плод. Ти не можеш да го откъснеш – не е време за късане. Ще чакаш – той си има определено време: като узрее, можеш да го откъснеш; а като го откъснеш сега още, не ще може да се ползваш. Или отидеш при някой извор, който е замръзнал – остави го да се размрази. Ще чакаш пролетта и лятото – този извор ще се размрази и ще почерпиш вода от него. Ако откъртиш сега от него, ще вземеш само със лед. Това са само общи забавления, на театър: на сцената ядат, пият, но нищо съществено няма. Гледате на някое кино, че трен минава, но всичко това са сенки, няма никаква реалност; и вие отивате вкъщи и разправяте, че сте видели тренове. Казваш: „Видях аз Дон Кихот[38]. Даваше се на кино Шаляпин, слушахме Шаляпин[39] “. Никакъв Шаляпин няма!

Всички вие сте подложени на една голяма опасност. Тя седи в следното: когато човек дълго време върви по пътя, излизат му пришки; много е работил и тогава не му се работи. Пазете се, много не работете: мнозина от вас много работите, повече отколкото трябва – преуморени сте вече от работата. Защо трябва да ви излязат пришки? Като копаем 10–15 минути, достатъчно е; а пък цял ден да работите, това е работа на каторжник. Ако аз проповядвам, че трябва да се орат нивите цял ден, ние сме каторжници в Египет: в Египет сме, тухли се правят – искаш, не искаш, ще ореш. И затова казвате: „Пришки на ръцете ни излязоха“. Роби сте! Сега какво трябва да се прави? Работата е, че този, който е роб, един ден става господар и мисли, че като заповядва на другите роби, той е свободен. Често ми се разправя, че един слуга заповядва на друг слуга какво трябва да прави. Това са смешни работи: заповядва кой човек да погребат, а пък утре и за него ще заповядат да го погребат.

Ето какво аз разбирам под *господар*: след като съм спал на леглото, мога да стана от леглото и да се облека. Тогава считам, че съм господар, а пък щом не мога да стана от леглото, аз вече съм роб на условията. Някой път сутринта вие не ставате. Аз гледам през прозорците какво правите и съм виждал следното: като стане някой, седне на леглото,

навежда си главата надолу и си затуля лицето с ръцете – и мисли, мисли – гледа си дрехите и мисли дали да се облече, или не. Той има нощница, мантия, бил е дякон: тая нощница ще трябва сега да се съблече. Понеже вечерта е бил на служба, ще трябва да извади нощницата, да тури обикновените дрехи; и след това ще вземе горе-долу да се поумие и да се повчеше. Това е неестествен живот: никаква нощница не ви трябва, никакъв дякон. С каквито дрехи си спиш, стани си и се облечи – като екскурзиант, нищо не събличай. Като станеш, облечи си дрехите, поумий се, поблагодари на Бога и пак си върви по пътя. Като станеш, първото нещо е да бъдеш весел. Не си ли весел, работата не е добра – дяконът не е изпълнил добре службата си. Щом станеш от леглото, седни малко на него, не си дръж главата на ръцете, защото тази къща не е толкоз голяма. Защото ако тази малка къща не можем да я уредим, за какво ще ни даде Господ по-голяма къща.

Но има в живота фиктивни работи, които ни измъчват. Станеш сутрин, измъчват те слугите; ако си жена, измъчва те мъжът ти, ако си мъж, измъчва те жена ти. Ако си майка, измъчват те децата ти; ако си ученик, измъчва те учителят ти; ако си учител, измъчва те ученикът. Измъчване има навсякъде и човек се намира в големи противоречия. И после всички вие имате на ума си да уредите вашия живот, както някоя мома, която се зажени, погледне някого и казва: „Този няма да го бъде!“. После дойде друг, погледне го, после трети и прочие – и най-после хване някой мазен. Това не се отнася до вас. Не само вашия живот, но целия живот го описвам така, както е навсякъде – навсякъде животът се развива еднакво.

Една мома избира момци. Аз считам, че всеки един господар, при когото се представят слуги, за да ги избира, е на мястото на момата – кланя му се един слуга. Защото като дойде момъкът, момата е господар, момците са слуги – всички се представят да слугуват при нея. Тя погледне един отвисоко и казва: „Не може да ми върши работа“ – изпраща го. Втори слуга мине, трети и т.н. – десет минат; но след десет слуги господарят все ще налети на някого. Питам: как

трябва господарят да си избере един добър слуга? Ако аз съм един господар и при мен дойде един слуга, ето как щях да го изпитам. Ще му кажа: „Седнете на моето място“ – и аз ще изляза навън. Ще се дегизирам и ще кажа: „Тук ще дойдат други слуги. Понеже теб те избрах за слуга, ще дойдат няколко души и искам да избереш девет добри слуги“ – и ще го оставя девет слуги да избере. Той ще се жени, а пък аз ще гледам как ще се ожени. И ако може да избере сполучливо тези девет слуги, тогава аз знам, че съм избрал добър слуга; а пък ако не може да избере другите девет слуги, той не е добър слуга.

Или другояче казано, на ваш език: ако моят слуга, който ще дойде при мен, не може да обича моята работа, както аз я обичам, да бъде така честен, както аз съм честен, и да има присърце моята работа, да я има като своя работа, тогаз той не е добър слуга. И когато един слуга иска един добър господар, и той трябва да спазва същото правило. Този господар трябва да влиза в положението на слугата – да обича работата на слугата, както обича своята работа. Това са правила сега: господарят трябва да обича и да се интересува от работата на своя слуга и слугата трябва да се интересува и да обича работата на своя господар – това е правилният избор. Ако ученикът не се интересува от материята, която учителят му преподава, и ако учителят не се интересува от материята, която ученикът учи, тогава няма правилни отношения.

Ако ние не се интересуваме от това, което Бог е създал, и ако Бог не се интересува от нас, тогава? Това са общи човешки отношения и тези отношения постоянно трябва да се обновяват. Всякога трябва да има един малък придатък. Всеки ден трябва да ям, всеки ден трябва да дишам, за да обновявам силите си – законът е такъв. Можеш да кажеш: „Вчера аз дишах много добре“. То е за вчера, но и днес трябва да дишаш добре. Ти казваш: „Аз вчера вярвах добре“, но и сега трябва да вярваш – важно е какво е сега. Като стана сутринта, аз виждам какво ми липсва – най-първо гледам каква е моята вяра. Някой казва: „Онзи човек е добър!“. Аз не зная как вие познавате, че някой човек е добър, или как по-

знавате, че някой човек ви обича. В една школа има такова положение: безлюбието всякога се маскира с любовта. Ако една обич, която някой има към вас, е едно маскиране, ако е едно безлюбие, тогаз какво ще кажете? И няма да минат 1–2 години – и животът ще го покаже. Ако животът разкрива безлюбието, което е маскирано с любовта, тогава какво подразбира това? Може ние да не сме виновни. Дадена ти е една стока, купил си я отнякъде: продавате я, но стоката не е хубава; после може да се разкрие, че стоката не е хубава. Трябва да бъдеш внимателен: всичко това, което сте унаследили, трябва да го проверите, трябва да проверите дали стоката, която имате, отговаря на това, за което е дадена. И тогаз другото правило гласи: всяка любов по някой път се маскира отвън с безлюбие. Има хора пък, които, за да маскират своята любов към вас, ще се покажат безлюбни, но след време ще се види.

Тогава как искате: отвън ли да бъде любовта? Де искате да бъде маската – отвън ли, или отвътре? Искате ли отвън да бъде любовта и отвътре да е безлюбието, или отвън да е безлюбието, а отвътре – любовта: кое бихте предпочели? В Природата отвън е нейното безлюбие – тя е много груба, постъпва на общо основание; но зад тая грубост седи Любовта, скрита някъде. В Природата няма никаква деликатност, много е груба, нито пет пари не дава: както е хубаво времето, дойде буря, дъжд, оцапа ви – и след това няма никакво извинение; но в основата е скрита вътре любовта.

Влиза онзи, мазният, прекарва си ръката по говедото, бута го, много меко го пипа и казва: „Хубаво е“. Говедото не знае какво мисли той; онзи казва: „Хубаво е за клане“. Побутва го, много деликатно го пипа, а говедото си казва: „Добър ми се вижда този човек“. Но след това няма да мине много време – половин час, един час – и идва ножът: стягат му краката, обръщат го, изтича му кръвта – и свърши се любовта. Отвън този е красив, а отвътре е жесток. Казвам сега: има нещо в човека, което е жестоко, което не е ваше. Идва при мен един и казва: „Слушай, ти не ме обичаш!“. Отговарям му: „Майка ми беше такава – който идваше, пердашеше го. И аз нося нейния характер: унаследено е в нашия род –

така е отвън, сприхави хора сме. След като направим някоя беля, разкайваме се. Не сме засмени хора – не сме лоши, но отвън сме недоволни“.

На вас ви трябва едно определение: какво нещо е свободата. Че ви дават една дреха да я облечете – това не е свобода; или че ви вземат дрехата – и това не е свобода; или че ви говорят меко – това не е свобода; или че не ви говорят – това не е свобода. Ако вие бихте писали върху свободата, как щяхте да я определите? Писанието казва: „Дето е Духът, там е свободата“, или другояче казано: „Дето е Бог, там е свободата“. Когато онзи, който не те обича, иска да ти наложи своето правило, това е ограничение. Животът върви по две линии, неизбежни са те: едни се ограничават и се заробват, а пък други се ограничават и се освобождават.

Преди години във Варненския затвор стана следното: един затворник изкопал една дупка и влязъл в един канал, вътре в клоаката, за да излезе навън. В затвора е много хубаво в сравнение с клоаката. Влиза той в тези нечистотии с желание да излезе – и като излезе вън, ще се освободи. Ти се ограничаваш в тази дупка с нечистотии, но с желание и мисъл, че като излезеш от нея, ще се освободиш. Като приемеш това ограничение, ще се освободиш, а пък ако те прекарат през тази дупка, за да влезеш в затвора? И обратния закон го има: има хора, които се ограничават и се освобождават, а пък има хора, които се ограничават и се заробват. Вие също ще минете през тази дупка – няма никой, който да не мине през нея: така е направил дяволът работите в света. И като преминеш през клоаката, ще се оцапаш, а после, като излезеш вън, си свободен и дълго време ще се миеш. Онези дрехи, с които си преминавал, ще ги изгориш на аутодафе – не ги оставяй. Че когато вие имате в душата си омраза, подозрение, всички тези отрицателни черти, не сте ли вътре в тази клоака на живота, през която искате да излезете – канал е това. Излез от клоаката, гледай по-скоро да излезеш от този канал! Ако стоиш подълго време, изгубваш живота си – за един, два, три дена да излезеш, повече не може. За три дена ако не можеш да излезеш, страшно е.

Та има изпитания, през които напредналите от вас ще минат. Вие не знаете какво нещо е един напреднал ученик: напредналият ученик е силен ученик. Дойде едно дете при него и му казва: „Дай ми твоята торба“ – той му я дава. Напредналият ученик после му казва: „Дай торбата“ – то не я дава. Той го бутне с пръст и взема торбата. Като ти кажат: „Вземи торбата!“ – вземи я; и като ти кажат: „Дай торбата!“ – дай я. Та на силния ученик никой не може да му вземе торбата. Ако мислите, че може да ви обиди някой, вие не сте силен ученик; ако мислите, че някой може да ви оцапа, че дяволът може да ви оцапа, вие не сте силен ученик. Отвън само може да ви оцапа. Ако мислиш, че някой може да те заблуди, ти не си силен ученик.

Аз нося това, ценното в душата си, аз искам да вярвам в това, което носите във вашата душа. Между моето верую и вашето не трябва да има никаква разлика. Като излезете на слънце, какво ще видите? Ще видите това, което аз виждам, и ще възприемете светлината и топлината, както аз ги възприемам – ще има много малка разлика. И вие ще ходите като мен, и вие ще махате като мен ръцете си, и вие ще крачите като мен ту с левия крак, ту с десния; после ще сядаш, ще ставаш, ще ядеш, ще пиеш и т.н. Но казвам: всички на една и съща служба не можете да бъдете поставени, всички едно и също положение не можете да заемете. Някои от вас ще бъдете слуги, някои – господари; някои от вас ще бъдете ученици, някои – учители; някои от вас, ще бъдат лекари, други – пациенти; някои от вас ще бъдете адвокати, а пък други – клиенти; един може да бъде търговец, а пък друг – купувач.

Сега да се върнем към съществените правила. Ето едно съществено правило: всеки един човек обичайте така, както обичате Бога! Какво ще кажете за това? Казано е: „Да обичаш ближния си, както обичаш Бога“, ние казваме: „Да обичаш ближния, както обичаш себе си“. Ти обичаш себе си, както обичаш Бога – това е един втори превод. И право е това, че ние обичаме себе си, както обичаме Бога. Да обичаш Бога, значи да нямаш абсолютно никакво противоречие в душата си. Любовта седи в едно нещо – тя е там, дето

няма никакво противоречие, и при нея никой не може да създава никакво противоречие.

Кое същество може да те люби? Онова същество, в чието сърце и душа не може да влезе никакво противоречие – това същество всякога те люби. Щом влезе някакво противоречие, ще се появи едно разногласие в любовта. Ако искате, можете да имате разпознаване на любовта от другите състояния, които имате и които са от друго естество. Ако искате да опитате едно ваше вътрешно състояние, може по този начин. Ако направите една погрешка, то този, който ви обича, ще ви каже: „Няма нищо, тази погрешка не е ваша“. Този човек има вяра. Вие направите една сделка и изгубите 10–20 000 лева. Онзи ще ви каже: „Няма нищо, ще се оправи тази работа“ – и ви кредитира наново. Втори път губите, трети път, четвърти път, пети път и т.н. – този господар ви казва: „Няма нищо“ – и ви кредитира наново. Този човек има вяра; а друг господар би дал пътя на онзи, който е погрешил. Вие сте от онези господари, от много строгите; казвате: „Няма да го бъде този брат, не ми го хваща окото“.

Как гледа Бог на нас? Ние направим една погрешка, Господ казва: „Няма нищо“; направим втора погрешка, трета, четвърта, направим десет погрешки, Господ казва: „Няма нищо“ – и те кредитира. Ние имаме постоянно тази Любов на Бога, която се изявява всеки ден; и даже като направим една погрешка, Слънцето не се помрачава, вятърът си духа, хората към нас са любезни, а ние вътрешно се късаме, смущаваме се. Оставете тези смущения, а поправете погрешките!

Сега в приложението вие се намирате в едно трудно положение. Седите и правите различие: мъжа си ли да обичате повече, или чуждите мъже? Обичайте всички мъже еднакво. Вие правите едно различие: вашето дете ли да обичате повече, или чуждите деца. Не да правите различие: обичайте всички деца! Гледайте на онова дете, както майка му гледа на него – това е истинското отношение. Влезте в положението на онази майка, която е родила това дете. Вие сте в положението на една малка птичка. Приближавам се към полочката – разкряква се майката наоколо, църка. Аз погледна пиленцето – не го бутам, много съм внимателен;

и се отдалеча – влизам в положението на майката. По някой път и вие във вашето сърце имате едно малко желание, една малка мисъл. Приближавам се – не искам да изхвърля пиленцето вън от полочката; казвам: „Много добре го храниш!“. Няма да кажа: „Тези простаци тук какво мислят?“. Погледна го, после видя малката полочка колко хубаво е направена – и вие ме погледнете и се сгушите. Като се поотдалеча, майката пак дойде.

Не смущавайте птичките, не смущавайте и себе си! Някой път вие сами се измъчвате: не се измъчвайте! Вие се измъчвате и казвате: „От мен нищо няма да стане!“. Не смущавай душата си: ако нищо няма да стане от тебе, тогаз какво ще стане? Един ми разправяше следното: „Аз на другите казвам, че съм голям вагабонтин, но си казвам: не си, не си! Като ми каже някой друг *вагабонтин*, не ми е приятно“. Стратегия е това: не говори за другите това, което те говорят за себе си. Едно правило ще ви дам: никога не говорете с онзи език, с който хората говорят за себе си. Не отивай да говориш на една чужда жена така, както мъжът ѝ ѝ говори; не отивай да говориш на едно дете така, както майка му му говори. Ето едно свещено правило, което трябва да пазите. Майката може да вземе дъщеря си и да я прегърне – тя има право; но ако ти направиш същото, тези хора ще останат недоволни от тебе. Ако един мъж поглади жената на друг мъж, тогава какво ще стане? Това правило трябва да се спазва: това, което мъжът прави за жена си, ти не го прави никак – то е негово свещено право; това, което дъщерята прави за майка си и за баща си, то е за тях. Дъщерята ще погледне баща си и ще го целуне; като дойде отвън някоя друга дъщеря, не може да направи същото. Чуждите дъщери да не правят това, което дъщерите в дома си правят – това е правило.

Това са външни неща. За мен ето какво означава това: да снемете вашата кожа от ръката си и да дойде някой, та да иска да бута ръката ви. Щом се отнема кожата, не бутай, защото щом един човек е погалил своята дъщеря, той е снел кожата ѝ; и ако вие отидете да я погалите, ще ѝ причините неприятност. Оставете да зарасне кожата ѝ – или ако искаш

да я гледаш така, стани баща. Нямаш право да буташ когото и да е, ако не го обичаш; а пък щом го обичаш, тогаз погладили го, както гладиш себе си. Какво чувстваш, като погладиш ръката си? Ако някой, който те обича, те глади, какво ще почувстваш? Аз съм виждал следното: при един болен идва някой лекар, който е млад, свеж, пълен с магнетизъм. Болната е някоя мома: лекарят като я хване, минава нещо от него в ръката ѝ – и тя се държи за ръката му. Живот минава от лекаря в нея, тя усеща приятност. А пък някой път лекарят хване ръката ѝ, а тя си махне ръката – значи той взема нещо от нея.

Когато някой човек може да ви даде нещо, вземете го. Някой казва: „Ние трябва да се обичаме!“. Ще ви дам едно правило какво нещо е обичта. Има известни правила, които трябва да се държат във всяко едно общество – и тогаз можем да прогресираме. А сега ние сами ставаме препятствие, та да се спъваме в живота. Когато кажем, че някой няма любов, тези думи са неразбрани. Значи ако не ме обича някой, няма любов, ако ме обича, има любов. Преди всичко един човек на Любовта трябва да бъде здрав; той трябва да яде добре, трябва да диша добре и да мисли добре. И после в неговия ум не трябва да има никаква задкулисна мисъл. Когато обичаш някого, аз подразбирам едно: не трябва да имаш никаква задкулисна мисъл. Ще постъпваш спрямо другите хора, както постъпваш спрямо себе си или както постъпваш спрямо Бога. Като отидеш при Него, Бог е скрит някъде там – може да те наблюдава в Рая какво ще правиш. Ти минеш и погледнеш някого: не си давай мнението за творбите на Бога! Казваш: „От този човек нищо няма да излезе“. Не давай мнение – никой не те е турил за авторитет. Мога да ви приведа много примери. От всеки едного от вас, когото Бог е създал, ще стане нещо; на пръв поглед като че няма да стане, но ще стане, ще излезе нещо от него.

Сега аз бих ви предсказал какво ще стане от вас, но това няма да ви ползва. Засега не се спирам върху противоречията, турям ги настрана. За мен най-важен е обетът, който трябва да вземете. Какво ще бъде вашето бъдеще, мога да ви предскажа – не е мъчно да ви предскажа бъдещето. Но и да ви го предскажа, това не са съществени неща. Мога да

ви предскажа, че мнозина от вас ще бъдете ангелски служители – какво ще разберете от това? Мнозина след няколко хиляди години ще бъдете царе. Някой казва: „Аз не вярвам“. Аз не искам да вярвате! След няколко години ако стане това – добре, ако не стане – празна работа е. Под думата *цар* разбирам следното: след 2000 години ще бъдете свободни, както един цар е свободен; ще бъдете в състояние да правите, каквото искате, без да е в състояние някой да ви ограничи.

Казвам: след хиляди години вие ще бъдете толкоз красив, че ще обръщате вниманието на целия свят. Коя е емблемата на красотата? Най-хубавото, най-красивото от всичко в света е Слънцето – по-красиво от него няма, всички обръщат очи към него. Слънцето е най-красиво, след това иде Месечината; след Месечината иде Венера, богинята, след това иде Сириус и т.н. Всички вървят едно след друго, но най-красиво е Слънцето. В красотата има известна сила. Един цар бил отчаян в живота. Идвали при него философи и му говорели; той им казвал: „Оставете ме с вашата философия, дотегна ми!“. Никаква философия не помагала. Найпосле се чудели мъдреците, събрали се и намерили най-после как да развеселят царя. Намерили най-красивата мома в държавата, облекли я – и един ден, като си седял царят и я погледнал, забравил всичко и тръгнал подир нея. Тя се обърнала и той спрял – царят вървял подир нея. Всички учени хора гледали, че царят върви след момата. Той казал: „Видях нещо, което осмисля живота“, а те му казали: „Царю честити, Божии работи са това“. В красотата има нещо Божествено, което изтича. Това, което изтича от Слънцето, не е самото Слънце. В красотата има нещо, което изтича – то е Божественото, неуловимото. Вие казвате: „Той се е захласнал“. Хубаво е човек по някой път да се захласне.

Сега да се върнем към същественото. Кое е същественото? Не уреждай живота си, който Бог е уредил. Този живот, през който Бог е прекарал ръката Си и е създал нещо възвишено, не го глади, защото ще те изпъдят от къщи. Ти се радвай, че тази жена си има мъж, който се грижи за нея; ти се радвай, че има Един, Който мисли за твоя живот. Какво

ще уреждаш своя живот? От нас се изисква само едно нещо – да си вършим работата. Каква работа трябва да вършим? Когато аз ви говоря, нямам предвид сегашния ви живот. Сегашният ви живот не дава никакво изяснение на това, което искам да ви кажа, защото той е един резултат на миналото, той е една фикция; той нищо не разрешава.

Аз ви говоря за нещо, което сега иде: реалното, Божественото, което може да измени миналото на нашия живот. Защото ако това, Божественото, не влезе в нас, нашият минал живот не може да се обнови. Да си представим почва, която съдържа миналите енергии. Само по себе си нищо не става от тях. Слънцето като дойде, то е в състояние да измени тези семена, които са турени в почвата; Слънцето е в състояние да измени миналото. Та трябва да вложите Божественото, новото, което иде сега, за да не падате духом. Вие по някой път се обезсърчавате. Някои се обезсърчавате, че няма кой да ви обича, но какво значи да ви обичат? Ако ви направят една хубава къща и не ви пущат навън и ако на прозорците има решетки, ако ви турят в хубава къща и ви турят златни букаи, тогаз какъв ще бъде този живот, който е ограничен? Изхвърлете от себе си онези ограничения, които сега съществуват у всинца ви – те са все на миналото.

Вложете Божествената Любов, която сега вече настъпва в света; вложете онази Любов, която имат всички онези, които истински ви обичат! Когато аз правех моите изследвания, един учител ми каза: „Имам един много способен ученик. Надарен е този момък, но всички ученици в гимназията имат лошо мнение за него. Той е даровит, но има някои особености“. Казвам: разчитайте на това, което Бог е вложил, а не на временните работи; научете се да вярвате в това, което Бог първоначално е вложил във вас. Има ли нещо, вложено във вашата душа от Бога, или не? При всички противоречия трябва да вярвате в това, което е вложено в нея. Това, което е вложено, един ден ще даде своя плод. Някой път вие сте под влияние на чужди мисли: човешката мисъл по някой път има ужасни влияния на окръжаващите. Чуждата мисъл може да спъне когото и да е – един друг може да се спънете.

Бог, Който е създал и Който създава целия свят, иска да схващате Неговата Любов и да бъдете израз на това, което Той иска от вас – не на това, което хората изискват от вас, но на онова, което Бог изисква от вас. Най-после вие вярвате в Христа, а Той казва: „Вярвайте в Бога и в Мене вярвайте, както Аз вярвам в Отца и пазя думите Му. И ако кажа, че не Го познавам, ще бъда подобен на вас. Но Аз вярвам и пазя думите Му. Вярвайте, както и Аз вярвам, за да се уреди вашият живот!“. На Христос, Който така вярваше, каква беше Неговата участ? Участта Му знаем каква беше, но знаем след 2000 години каква е участта на тези, които вървят по Божия път. През каквито и страдания да ви прекара Бог, вярвайте в Неговите благословения: знайте, че Неговият гняв е само до четири поколения (100 години), а пък благословението Му е до тисящи родове – един много дълъг период. Едно Божие благословение е за толкова дълго време, а гневът Му – само до четири рода.

Сега кое е основното правило, което ще остане, кое запомнихте? (*Учителя пише на дъската буквата „л“.*) Какво мислите, че ще напиша сега? (*Учителя пише „лук“.*) Сега ще заменим буквата *у* с *ю – люк*. Сега ще преобразим тази дума, ще заменим буквата *к* с *б – люб (любь)*. Да любиш някого, значи да разтопиш черупката му и да го извадиш из нея навън, да излезе на свобода.

Л е свързването на две души,
Ю е условията,
Б е посятото семе,
О са външните условия,
В е Вечността.

При буквата *О* имате един кръг, а при *Б* имате кръга, разрязан на две. При произнасяне на звука *Л* турете езика си на небцето, при *Ю* освобождавайте езика от небцето. При *Ю* е свободата. При *Б* си затваряте устата – т.е. на това, което трябва да расте, трябва да му затворите всички условия отвън, да го турите в най-големите ограничения, за да израсне. Та Любовта е това, което ограничава човека, за да го освободи. Следователно всяка Любов, която ограничава човека, за да го освободи – това е Любов. Страданията

на света са ограниченията на Любовта – страданията имат предвид да ни извадят от едно състояние и да ни преведат в друго.

И трябва да дойдете до разбиране на Природата не както аз я разбирам, но както трябва да я разберете: не онова, което ще влезе в моите уста, но онова, което ще влезе във вашите уста; не онова, което излиза от моите уста, но онова, което излиза от вашите уста; не онова, което влиза в моите очи, но онова, което влиза във вашите очи; не онова, което моята ръка може да направи за мене, но онова, което вашата ръка може да направи за вас. Това са основни работи, които трябва да спазвате. Новото седи в това, че всяко едно движение, всяко едно чувство, всяка една мисъл трябва да бъде като една нишка, която придава – да бъде нишка на освобождение. Там е подмладяването сега. Че човек може да се подмлади, може, но сам да се подмлади не може. Ако се съберат дванадесет души адепти, те могат да го подмладят: ще го турят в магнетичен сън и ще му кажат, че като се събуди, ще бъде подмладен – и като се събуди, той ще бъде подмладен, както могат да ви съблекат старите дрехи и да ви турят нови. У вас има много стари материи и трябва да ви хване някоя хрема за няколко седмици, за да се изкарат тези нечистотии от носа ви, та да се освободите. Хремата е едно чистене. Да няма нито една нечиста мисъл: и в ума си, и в сърцето си да сте чисти и свободни, както едно новородено дете, нищо да не ви съблазнява!

Аз гледам на живота малко по-другояче. Да кажем, че някой момък се е влюбил в някоя мома. Никаква мома не е това, това е една кукла – той прегръща куклата; от восък е направена тя, момата я няма там. Истинския момък и истинската мома никой не може да прегърне – човек куклите прегръща, помнете това! Как ти ще хванеш душата? Ти не хващаш душата, а казваш: „Той направи това“. Нищо не е направил: престъплението седи в мисълта, че ние искаме да опетним известна душа, там е престъплението. Не може да се опетни човешката душа: вярвайте в това, че тялото ви може да се опетни, същата всеки може да опетни отвън, но да опетни някой вашата душа – това не е възможно. Това,

което е излязло от Бога, не може да се опетни, то ще се върне при Бога. Христос казва: „Вярвайте в Бога и в Мене вярвайте“. Значи Бог е това, Първоначалното, от което сме излезли, а пък Христос е Любовта, която се проявява в света. Вярвайте в проявената Божия Любов, вярвайте в Онзи, Който може да ви освободи! Всеки ден трябва да идва Бог да ви освобождава – и Христос; всеки ден трябва да се освобождава човек! (*Учителя се обърна към една сестра.*) Сестра, разбрахте ли? (*Някои се засмяха.*)

Хубаво е да се смеете, хубаво е да мислите, хубаво е да чувствате хубаво. Да работим без пришки, без мазоли! Поискайте едно нещо, което няма да бъде, за да ви го дадем!

Да завърша сега: едно дете язди на магаре. Минава един старец и му казва: „Синко, да говорим за това, което ще бъде.“ „Може, може.“ „Слез от магарето, аз да се кача!“. Слязло детето, качил се старецът на магарето. Детето казало след известно време: „Да говорим за това, което ще бъде“. Старецът казал: „Сега нека да говорим за това, което не може да бъде“. Старият се е качил на магарето и не искал да слезе. При младия всичко става, а пък като остарее човек, мисли, че знае и че е авторитет; той казва: „Аз имам опитност“. Това дете казва на стария: „Да говорим за това, което може да бъде!“. Старият казва: „Досега можехме да говорим за това, което може да бъде, а пък сега да говорим за това, което няма да бъде. Като стигна на местоназначението, аз ще сляза от магарето, но сега не искай аз да сляза от магарето!“.

Питам: вие, които искате свобода, свободни ли сте? Всеки човек, който търси свобода, не е свободен; и всеки човек, който търси Любовта, не може да я намери. Не търси това, което не може да се намери; не търси това, което не може да се придобие! Любовта не може да се придобие – тя е, аз живея в нея. Животът – и той не може да се придобие: живея аз в този живот. Трябва да ви радва животът на всички същества; трябва да ви радва Любовта, дето и да я видите – в едно цвете, в една буболечка, в който и да е човек, в каквато и да е форма, понеже тя е целокупно проявление – и на вас, на вашата любов други ще се радват. Радвайте се

на това, на което сега не можете да се радвате – запомнете това! Радвайте се само на това, на което досега не сте се радвали; радвайте се, че ще се подмладите, макар че няма да се подмладите! И макар че не можете да се подмладите, пак се радвайте!

А пък аз, като ви срещна втори път, ще водя две магарета и ще кажа на дядото: „Ти, дядо, на едното, а аз – на другото“. Като поиска дядото да се качи, ще му кажа: „Заповядай едното магаре!“ – и ще вървим паралелно. И за всинца ви ще има по едно магаре.

Сега това е разбрано.

Отче наш

19. лекция, 31 януари 1934 г., София, Изгрев

ДРУЖЕНЕ, СЛУШАНЕ И СЛЕДВАНЕ

Отче наш
Размишление – 15 минути
Песента „Ти съзнавай, ти люби“

Ще ви прочета 2. глава от Второ послание към коринтяните – от началото до 10. стих.

Трябва ви едно правилно разбиране, едно правилно разбиране ви трябва в живота. Който няма такова разбиране, той всякога има една опасност да претърпява неуспехи. Не е важно само веднъж да ядеш – с едно ядене нищо не се постига. Не е важно да вземеш само една крачка – с една крачка нищо не се постига. Не е важно само веднъж да си отвориш очите – с едно отваряне на очите нищо не се постига. И с една мисъл нищо не се постига, и с една постъпка нищо не се постига. Непреривност трябва – животът е непреривен. Трябва да имаме една представа за това.

Ние говорим за човека. Какво нещо е човекът? (*Учителя пише на дъската „човек“.*) Англичаните го пишат *man*, в множествено число те заменят *a* с *e* и става *men* (*хора*). А пък в български, ако кажеш *мен*, ще имаме местоимение. Като се каже *мен*, англичаните разбират *много хора*, а пък българите разбират: „Тези хора са все за мен“. Едно съвпадение: английската дума *душа* е българската дума *сол*. Англичанинът казва: *soul*, а пък българинът разбира *сол* (с което се посолява). Това не е знание, това е съвпадение на думи и слогове: говориш едно, а разбираш друго.

Това, което отличава човека, е, че е едно същество, което мисли. Мислите произтичат от група човешки способности, които са поставени отпред – в неговото лице е мислещата страна на човека. Има мислеща, чувствителна и волева страна на човека. Горната част на лицето показва това, което мисли; средната част – това, което чувства; долната част – това, което работи. По отношение на цялата

глава някои казват: „У човека има чувства, способности“. Свързват ги – те не правят никаква разлика между чувства и способности. После има разлика между чувствата: има лични чувства, които се отнасят до неговия личен живот, има семейни чувства, морални чувства, самосъхранителни чувства. После способностите, когато се групират, образуват нещо по-сложно. Казват: „Той е силен човек“, но силите се образуват от способностите. Един човек е силен, доколкото има групиране на неговите способности. Например ако са групирани неговите умствени и наблюдателни способности, той е силен човек. Силата на човека зависи от неговите способности, разбирането зависи също така от неговите способности – те са тънкости, които тепърва трябва да изучавате. У вас има само едно общо понятие за това; вие казвате: „Човек трябва да живее добре“, но как трябва да живее добре, там е изкуството сега.

Да кажем, че вие искате да изучавате едно изкуство, една наука, например рисуване. От какво зависи това изкуство? Три неща има в изкуството. Ако вие не можете да дадете на очите това положение, което Природата им е дала, ако вие не можете да дадете на носа това положение, което Природата му е дала, ако вие не можете да дадете на устата това положение, което Природата ѝ е дала, да ги съпоставите, вие не постигате целта. За да дадете израз на очите, трябва пред тези очи да има едно чело: очите имат съдържание само когато има едно чело. Носът има смисъл само когато е представена средната част на лицето. Ако не знаете как да поставите страничните места (скулите) спрямо носа, вие ще изопачите цялото лице; същото е и за устата. Казват: „Много хубава уста“, но вие не сте изучавали какво различие има между носа, очите и устата. Това са тънкости.

Има една философия – изискват се часове на дълбока мисъл за нея. Вас ви занимава само обикновеният живот: речено-казано, въпросите за ядене, за пиене, за къщи, за прозорци, кой е дошъл министър в България, после че студ има, че замръзнали няколко души някъде. Да замръзне някой човек някъде – няма нищо от това: той се е сгъстил, станал е по-солиден, седи на едно място. Природата, когато замразява, е турила в това друго предназначение. Под *студ*

ние разбираме едно, а Природата разбира друго. Между това, което разбираме ние, и това, което разбира Природата, има грамадна разлика.

И Писанието казва: „Между мисълта на Бога и нашата мисъл има такова голямо различие, колкото между небето и земята“ – такова е различието между Божието и нашето разбиране. Някой казва: „Аз разбирам живота.“ Какво разбира той от живота? Ако е разбрал живота, това е велико нещо; няма по-хубаво нещо от това – да разбереш живота. Но животът е едно благо, как ще го задържиш? Този живот за да го задържиш, трябва да имаш сила, а пък за да си силен, трябва да си способен, трябва да имаш знание, трябва да имаш мъдрост. После този живот трябва да го подкрепяш с нещо: как ще подкрепяш живота? Животът се подкрепя само със закона на Любовта. Ако не разбираш този, великия закон на Любовта, ти няма да знаеш как да подкрепиш живота си и ще го изгубиш.

„Защо трябва да любя?“ – казва някой. За да не изгубиш живота си, че като отиде животът, тогава ще отиде всичко. Какво ти струва тялото и знанието, и свободата, като изгубиш живота? Защо трябва да любиш? За да не изгубиш живота си. Любовта трябва да дойде като средство, за да запазиш живота. „А защо трябва да живея?“. Защото като не живееш, ти човек не можеш да бъдеш, не можеш да се проявиш, не можеш да имаш никакъв прогрес. Той казва сега: „Как трябва да любя?“. Ти не можеш да любиш правилно, ако не следваш Истината. Истината е път на Любовта, по който трябва да ходиш, ти трябва да дружиш с Любовта. Аз засега не ви препоръчвам да любите, а само да дружите с Любовта. Като направите един малък опит да любите някого, вие казвате: „Несполучлив е този опит“. То е смешно тогаз. Някой нарисува някоя картина и го осмеят. Не е лошо, че си я нарисувал – направил си опит. Ще намериш един учител да ти покаже как да рисуваш. Казвате: „Тури му нос“, но как ще го туриш този нос? На носа даваш отвесно положение.

Имате една плоскост. Искате да рисувате – имате едно поле. Представете си, че върху това поле, върху този фон, трябва да рисувате. Вие не можете да турите образа под това поле. Как трябва да започнете? Правилото е: брадата трябва

да се допре до полето. Художеството позволява тази брада да се допре до това поле – по-долу не трябва да слиза. Това поле показва разумния живот: лицето показва разумното, което човек е постигнал – това е човешкото лице. Защо трябва да се оглеждаме? За да познаем какво сме постигнали. Всеки ден, като се оглеждаш, трябва да видиш какво си постигнал – да видиш дали има някоя нова черта, която си постигнал. Гледаш си очите: какво представляват те? Или си гледаш носа, пипнеш си челото, веждите, устата. Очите, носът, устата са най-важното: не че са най-важните, но оттам трябва да започнеш.

Няма някой от вас, който да не е художник. Не само че сте художници, но сте и скулптори, ваятели: върху цялото тяло постоянно, целия ден, вие работите с вашите чукове. Сега какъвто ви е халът, знанието, такова и изкарвате – и целия ден боядисвате. Някой път се погледнеш и казваш: „Не струва това лице – какво го зацапах!“. Целия ден правиш картината и казваш: „Зацапах картината“; като я погледнеш, казваш: „Не ми харесва нещо“ – и на другия ден с четката правиш нови преобразования. И после казваш: „Харесва ми, носа го докарах“; на третия ден пак казваш, че не е хубаво, не го харесваш. Устните са се поизкривили, веждите са се поизменили – всеки път трябва да ретушираш. Няколко пъти ретушираш и после изоставяш картината – и след 5–6 месеца пак почваш да рисуваш. Никога не можеш да поставиш една реална черта – ти приблизително я поставяш. Например ти рисуваш един нос, но тези черти, които поставяш, не са реални черти. Този нос не е онзи, който вътре в Природата съществува – приблизително е вярно: това е само една сянка на нещата.

По някой път вие казвате: „Трябва да кажа Истината“. Ти никога не можеш да кажеш Истината. Истината си ти – човекът: както ти мислиш, както ти постъпваш и чувстваш в дадения случай – това е истината. Казваш: „Аз казвам истината“. Това е неразбиране, ти се самозаблуждаваш. Казваш: „Аз ще кажа истината, един факт“. Като разказваш един факт, ти туряш коментари, които не съществуват. Че си отишъл вкъщи, факт е това, но ти говориш и за други неща, които не си видял.

Ако един човек влезе в една къща и говори, какво трябва да стане? Да кажем, че царят влиза в една бедна къща, дето хората страдат, болни са, в лишения и немотия са. И когато някой каже, че царят е посетил колибата, по какво се познава, че действително я е посетил и че този човек говори истината, че е факт това. Щом царят е посетил тази колиба, то положението на тези хора ще се измени, ще се подобри; ако не се подобри положението, то никакъв цар не ги е посетил. Един цар като посети колибата, в нея ще стане преобразование, едно малко преобразование ще стане. И някой път ние казваме: „Човешкият дух е посетил човека“. Вие сега мислите, че човешкият дух живее в нас. Не, човешкият дух посещава човешкото тяло, но не живее в него. И когато някой път посети тялото, той всякога прави едно подобрение. И щом има подобрение, това е един факт, който показва, че Духът е посетил човека. У човека сега работи неговият ум – той сега ръководи работите, той е министър-председател. И Духът по някой път го посещава, както някой цар посещава своя пръв министър, за да се осведоми за политиката, за външната и вътрешната политика, как отива всичко.

Това са общи положения, които могат да ви отвлекат от самия живот, от вашия живот, защото животът на другите не може да бъде ваш живот и вашият живот не може да бъде друг живот – трябва да разберем това. В дадения случай вашият живот е необходим за вашия прогрес, а пък резултатите на вашия живот могат да бъдат полезни на вашите ближни и резултатът от живота на вашите ближни може да бъде полезен за вас. И ако вие спънете живота на когото и да е от вашите ближни, с това ще спънете живота си, а ако някой спъне вашия живот, той ще спъне своя прогрес. Трябва да имаме това ясно предвид: не се спъвайте един друг. Защото ако вие спънете вашия живот, вие ще спънете себе си; и ако спънете живота на вашите ближни, вие ще се лишите от известни условия, вие косвено ще спънете себе си.

Аз съм ви привеждал онзи пример за Моисей. Когато той отивал на Синайската гора, минал покрай един овчар,

който приготовлявал угощение, и го попитал: „За кого приготвяш това угощение?“ „За Господа. Заклал съм едно хубаво агне, Господ ще ми дойде на гости“. Моисей му казал: „Криво разбираш: Господ на гости не ходи и агнета не яде. Ти си се заблудил – другояче трябва да го разбираш“. Овчарят спрял работата, оставил агнето си, замислил се сега – не знаел какво да прави. Досега знаел какво да прави, но след като му казал Моисей това, той се спрял и мислил, мислил. Отишъл Моисей на планината и видял, че Господ е нещо недоволен от него. По лицето Му разбрал, че има нещо, поради което Той не е доволен от него. Господ му казал: „Да отидеш да кажеш на овчаря, че Аз ще му отида на гости“. И Моисей отишъл при овчаря, извинил му се и му казал: „Аз ти казах, че Господ няма да ти идва на гости, но това беше мое мнение. Той ще ти дойде на гости“. Но и Моисей не знаел как Господ ходи на гости – скрил се на едно място да види това. Той изучил много тайни, но това не знаел – не знаел как Господ яде агнета. И овчарят тогаз се разшетал, опекъл агнето, приготвил и хляб и очаквал, оглеждал се навсякъде. И Моисей философствал в себе си. По едно време вижда, че този овчар позаспал, легнал при яденето и от небето слязъл огън, който изгорил всичкото ядене. Събужда се овчарят и гледа, че агнето го няма, и казва: „Господ е бил на гости. На голямо угощение е бил“. Така разбрал Моисей как е бил на гости Господ. Не външната страна, а вътрешната страна трябва да разбирате.

Онова, което мислиш в дадения момент, онова, което чувстваш в себе си, онова хубаво чувство, което имаш, онази хубава постъпка, която извършваш – това е реалното, важното в живота. Имаш една хубава мисъл, която ти причинява радост, колкото и да е малка тя – това е реалното. Едно хубаво чувство, което ти причинява радост или една хубава постъпка, макар и малка – това е реалното. Такива малки работи осмислят живота. Ако ти очакваш големи работи, отпосле ще дойдат големите работи.

Ако направите един нос по-дълъг, отколкото трябва в Природата, вие давате на този човек амбиция, стремеж. Големият нос е свързан с амбицията – този човек иска повече,

отколкото му трябва. Един човек с дълъг нос мисли, мисли и след хиляди години как ще живее на Земята. А пък ако направиш носа на един човек къс и широк, той ще го пусне нашироко: ще се занимава с малки работи, но нашироко, с ядене и пиене – той обича да яде богато. Ще опита това първата година, втората, третата, шестата и прочие – той мисли като яде много да се оправи. И коя майка не храни дъщеря си, за да се оправи малко, че да стане угледна. Вие трябва да научите своите синове и дъщери как да ядат, вие самите трябва да се научите. Ти ядеш известно ядене. Това са бои – туй ядене хубаво вапцва, това са бои за четка: Природата ще ги тури тук-таме на лицето.

Писанието казва: „Не само с хляб ще живее човек, но с всяко слово, което излиза из устата на Бога“. Ако ти не се храниш от Любовта, от Божествената Любов, ако дъщеря ти и синът ти не се хранят от нея, те не могат да станат угледни. Ако дъщеря ти се храни с Божествената Любов, тя ще стане красива, угледна. Обикновената храна, когато е придружена с Божественото слово, действа здравословно и затова първото нещо е: като седнеш, да има в душата ти една голяма благодарност. Някой път вашите съседи ви пращат паница с ябълки. Идва техният син или дъщеря у вас и ви донася паница с баница, ябълки или друго, което ви изпраща майка им. Често някой път един ангел ви донася някой плод. Ако невидимият свят ви изпрати една малка идея, една малка мисъл, ако ви даде условия да направите една малка хубава постъпка, вие се радвайте на това.

Някой път има две неща, към които се стремите. Вие искате да станете знатни и велики в света. Това е хубаво, отлично е, но знатният човек трябва да бъде много умен и силен, той трябва да бъде крайно богат, защото като стане знатен, трябва да влезе в други отношения, отношенията ти ще се изменят. Отношенията ви към Бога – това е вътрешният живот, това е истинският живот. Истинският живот е живот на уединение, на самотия. И когато не разбирате Божествения живот, вие казвате: „Самотен съм!“. Че вие сте дошли до едно хубаво положение – да няма кой да ви безпокои. И това хубаво положение не го използвате и се

усещате самотен, искате да станете знатен. Може ли един болен човек да стане знатен? Не може.

Две неща трябва да имате предвид: това, което вашият ум ви казва, и това, което отвън вашите приятели ви казват. Или има два свята: вътрешният ваш свят – аз го наричам това разумното, което трябва да слушате. Има един вътрешен свят, който е външен – аз не говоря за него. Под *вътрешен свят* разбирам Разумния свят, който никога няма да ви изненада: каквото и да стане, все нещата ще се превърнат в добро. А външният свят – това са условията. Ако не разбирате вашия вътрешен свят, вие не можете да разберете и външния. За да разберете външния свят, трябва да знаете как да употребите тези условия. Само разумното ще ви научи как да постъпвате.

Ако на една майка Бог ѝ е дал дъщеря или син и ако тя не познава дъщеря си, тогава няма да има една разумна връзка, едно разбирателство с нея. Да кажем, че бащата мисли едно, а синът друго, майката – едно, дъщерята – друго; учителят – едно, ученикът – друго. Тогава няма един идеал, към който ученици и учители трябва да се стремят.

Как трябва да предадете носа? Можете да нарисувате един гръцки нос. (*Виж рисунката.*) Гръцкият нос е прав, без никаква гърбица. Римският нос се отличава с една голяма гърбавина, която означава голяма енергичност, войнственост. Гръцкият нос е нос на изкуството, на естетиката, на чувствата го наричам. Не е чувствен нос той, защото чувственият нос съдържа съвсем друга идея. При чувствените носове са развити страничните части, двете тези запетаи, човек има две запетаи отстрани на носа – в еврейския език ги наричат *йодове*. Според еврейската наука всичко в света е създадено само в *йодове*. Тези странични извивки на носа показват известни течения във вас. Тази издадена странична част е едно течение, което е свързано с един център, този център е свързан с един по-далечен център – това е едно радио. Върхът на носа е едно радио, с което се възприемат особени възприятия, а пък

със страните на носа съвсем други възприятия се възприемат. Ти с върха на носа не можеш да възприемеш Любовта – чрез върха ти възприемаш само посоката на движението, както някое куче я разпознава. Но за да разпознаеш характера на това същество, което наблюдаваш, ти трябва да имаш други радиоактивни възприятия, странични, и след това трябва да имаш едно възприятие горе, при основата на носа, между веждите.

Три възприятия трябва да имаш: с горната част на носа, между веждите (основата на носа), после с върха на носа и със страничните възприятия. Тогава ще имаш една ясна представа за нещата, пълно схващане; ако си възприемал само с върха на носа, тогава ще имаш само една трета от възприятието. Някои хора не мислят правилно. С думите *не мислят правилно* искам да кажа: възприятията на техния нос не са правилни.

За да ядеш, най-първо ти трябва да имаш какво да ядеш. Ако някой яде само като почне да си мърда устата, но устата му е празна, какво от това? Някой казва: „Мисля!“, но празна е устата му. Яденето трябва да бъде със солидна храна, трябва да имаш отличен материал. Мисълта не е нещо отвлечено, мисълта е нещо много реално – и ако ти не я доведеш във връзка със закона на Любовта, тя не може да бъде правилна. Когато ние говорим за закона на Любовта, за закона на Мъдростта и за закона на Истината, те съответстват на три точки на носа – аз ги поставям така. Или другояче казано: ако ти една мисъл не можеш да я възприемеш отгоре, да я почувстваш, и ако не можеш да възприемеш тази мисъл отпред, ако не можеш да я приемеш странично в главата си, то тази мисъл ще остане неразбрана. Но това са философски работи, отвлечени. Трябва да мислиш върху това – трябва да мислите как ще я при-

емете отгоре. Ако разберете това буквално, съвсем объркана ще бъде философията.

Какво значи отгоре? Че ако имаш един прозорец отгоре и Слънцето грее отгоре, и светлината пада отгоре, не е ли хубаво? И после, трябва да имаш странични прозорци и отпред. Ако приемаш светлината отпред, отгоре и отстрани, то къщата ти я наричат хигиенична; ако имаш северна къща и оттам само влиза светлина, то казвам, че в тази къща не можеш да живееш, в нея ти не можеш да имаш придобивки – северното положение е този вътрешен егоизъм: тогава ти имаш само един северен прозорец, мислиш само за себе си. Човек, който мисли само за себе си, има един прозорец на север – и в тази къща не можеш да очакваш друго, освен само страдания. Ти казваш: „Какво трябва да правя?“. Ще отвориш един прозорец отгоре, един към изток и един към юг. Ще имаш четири прозореца: към север, изток, юг и отгоре. Това е фигуративно казано.

Всеки ден, като станете, вие не харесвате носа си. Кажете на Природата: „Така, както ми е поставен носът, не ми харесва – направи го както трябва“. Ти не харесваш лицето си, но какво не харесваш в него? „Аз не съм красив.“ Кое нещо не е красиво в лицето ти? Ще кажеш на Природата: „Тази страна да се вдълби малко!“. Носът си върви така, надолу. На Природата ще кажеш: „Не ми харесва този нос“, ще кажеш: „Ето, тук малко да се повдлъбне, да има вглъбяване“. (*Учителя посочи мястото при основата на носа, под точката между веждите.*) Тази глъбина как трябва да се направи? Това е цяло изкуство. Ще кажеш да се повдлъбне там малко носът, да не върви направо; и после ще кажеш: „Настрани малко да се поразшири“. После ще кажеш на върха носът да не е остър като на някой орел, но там да е малко широк; и няма да се минат 1–2 години, ще кажеш: „Харесва ми този нос“. Защото щом стане носът на върха като човка, то е опасна вашата работа.

Вие ще кажете: „Каквото Господ даде“. Господ обича ти да Му кажеш конкретно.

Ти искаш да бъдеш добър, но къде е добротата на човека? Вие, които сте толкоз учени, като говорите за доброто, кажете – де е добротата на човека, как я познавате? Нали вие някой път познавате кой е добър и кой не е. Как ме познавате дали съм добър, или не: я ми кажете сега, де туряте моята добрина? Де туряте парите на богатия? В касата. Добре. Де туряте огъня? На огнището. Де седи силата на огнището? В огъня, който запалвате. Де е силата на горящата свещ? Горе, дето е пламъкът ѝ: горе запалват свещта, а не долу; ако гори долу, това би било странно.

Вие казвате: „Добър човек“. Аз не искам да ви турям в смущение. Де е сега доброто на човека? Тук, в двете устни на човека, седи доброто. Ще кажеш: „Господ е поставил доброто в устните?“. Цяла философия е да знаеш как да нарисуваш една уста. Доброто е в устата, умното е в носа, разумното е горе в челото, а пък доброто е тук, в устата. Доброто е сила – и силата е поставена в устата сега. Ако вашите устни почват да стават много тънки, това показва, че вашето кръвообращение е слабо и в пищеварителната ви система има известна анормалност. Ако краската на вашата уста почне да потъмнява, става черна, това показва, че има венозна кръв; а пък същевременно устата показва колко е добър човек, показва степента на добротата. Като погледнеш устата – кривата линия, ще познаеш какво добро мисли този човек. Някой път човек иска да направи добро. Очертано е това в човека: и ако вие нямате една добра уста, доброто не може да се прояви. Ако вие нямате една нива, изорана добре, нищо не можете да посеете; но ако имате една нива, добре изорана, има какво да посеете. Ако имате камениста нива, какво ще посеете?

Можете да имате хубава уста, унаследена от вашите деди и прадеди, но и вие сте работили върху нея. Целия живот трябва да работите върху устата – тази уста е отглас на една разумност извън физическия свят. Устните могат да станат много големи или много малки, разни форми могат да

вземат. Доброто на човека се намира в горната и в долната бърна. Ако долната бърна на човека е повече развита, тогаз той е пасивен, той очаква, доброто не е активно, а пък ако горната бърна е развита, тогаз доброто в него е активно, той ще го направи. Някой казва: „Аз не съм ли пасивен?“. Не е лошо човек да бъде пасивен. Той се смущава, но това зависи от устата. Тогава да каже на Господа: „Аз не съм активен както трябва!“. Тогава един ангел ще бутне с четка устата. Всеки ден трябва да идва някой ангел да я бутне или горе, или долу – всеки ден ангелът трябва да бутне със своята четка; ако не бутне, тогаз не е добре – фигуративно ви говоря. Устата е един израз на доброто, защото устата е място на Любовта – цял един свят е тя. Ние сега говорим за Любовта. Вие разбирате Любовта много ограничено – любов, която след 4–5 години умира, любов, която след 10 години умира. Хубава е тази любов, аз я наричам така: това са еднодневните цветя – те са хубави. Някои цветя траят един ден, други – два дена, един месец, два месеца, а пък има цветя, които с години цъфтят.

Вие вървите по един път, искате да бъдете окултни ученици, но имате една представа за невидимия свят, както за света. Искате Господ да обръща внимание на вас. Че вие трябва да имате усърдие да учите, да имате свещен трепет в душата си да учите, а седите и казвате: „Каквото Господ каже“. Не трябва да казват учениците: „Каквото Учителя каже“ – Учителя казва, но вие не изпълнявате. Например в една гимназия учителят говори, преподава, но ученикът казва: „Какво ми трябва математика? Не ми трябва!“. Математика не му трябва, това не му трябва, онова не му трябва, нищо не му трябва – и какво му трябва най-после? Казва: „Да си боядисам малко веждите, ще си туря шапка, обуща, ще си повъртя малко мустаците“, но един ден с мустаците не ще върви. Знаете ли онази, смешната работа? Един момък се оженил за една мома. Като се оженил, нямал пари – и той си бутал мустаците. Тя му казала: „Не трябва да се бутат мустаците, сега трябва да буташ на друго място. Докато се ожениш, тук ще буташ, а пък като се ожениш, в джобовете трябва да буташ“. Преди да се ожениш, на момата ѝ

е приятно да си буташ мустаците, но след като се ожениш, тя казва: „Там не бутай, а на друго място!“.

Та трябва да знаем де да бутаме, а ние бутаме, дето не трябва. Не е лошо младият да бута мустаците си, но след като се ожениш, ще буташ в джобовете. Но не само в джобовете трябва да буташ: след като мъжът е бутнал в джобовете, тя знае какво е намислил вече – той ще отиде на пазара и ще ѝ носи всичко, всичко. И тя ще го погледне и ще каже: „Тъй!“. Сега така, както ви го представям, вие вземате смешната страна – че младият не е знаел. Какво иска да каже младият – аз какво разбирам? Той казва на момата така, като бара мустаците си: „Виждаш ли, тези косми са все правила, които Господ ми е дал – аз трябва да ги изпълнявам. При мене ще имаш живот уреден, с ред и порядък – царица ще бъдеш, на първо място ще бъдеш, горе ще бъдеш“ – и засуква мустаците нагоре. И това е правото. Той не го знае – държи си мустаците, горкия, не знае, но аз го препоръчвам. Казва ми се: „Той много си бута мустаците пред мене“. Казвам: иска да каже, че е готов да изпълни Волята Божия. На много моми съм разправил това. Но онези, които нямат мустаци? Питат ме: „Ние, които нямаме мустаци, какво трябва да правим?“. На момата казвам: „Вашите мустаци са отзад“ – момата хваща косата си и я вчесва.

В това бутане на мустаците седи и друго – то е активната страна на любовта. Всеки момък, като пипне мустаците си, казва: „Аз се въодушевявам само от любов!“. Това са антени. Чакайте да видим какво ще каже невидимият свят: „Обичам те, обичам те!“. Аз тълкувам един факт много вярно. Някой път някой казва: „Учителю, какво си пипа той мустаците?“. Те са чудни: не само някои млади – всеки трябва да пипа по 2–3 пъти мустаците си или това място. Дали имаш мустаци, или нямаш, това е друг въпрос – ти не се отказвай от едно право, което имаш; и после, не го превишавайте. Трябва да ви дам едно правило как да постъпвате с носа си. Можете да дойдете до едно буквоядство: колко пъти трябва да пипаш мустаците с ръцете си? Има си правила в Природата: нали от къщата на вашия баща до вашата къща можеш да знаеш колко крачки може да има.

Искам да ви наведа на идеята, че всички движения, които правим в Природата, си имат един малък смисъл. Ти си затвориш очите, отвориш ги, нагоре гледаш, после надолу гледаш, замислен към земята, после въздъхнеш и махнеш с ръце или скръстиш ръце и гледаш напред. Няма нищо лошо в това – аз ги наричам несъзнателни движения вътре в Природата. Ако вятърът натисне един клон, той ще се изкриви надолу – има смисъл в това: така се подобрява кръвообращението на този клон. Но ти тъй не можеш да бъдеш оставен. Щом човек е в движение, има един вътрешен свят, който постоянно го изменя. Никой човек не е свободен да седи на едно място – все ще направиш едно малко движение.

На първо място има неща, които вие трябва да знаете как да контролирате. Ако не можете да контролирате силната си мисъл, вие не можете да успявате. Аз наричам силни мисли лошите мисли, наричам силни чувства лошите чувства – лошите чувства са силни чувства. Ако не можете да контролирате силните си постъпки, те са лоши постъпки – и вие не можете да напредвате. Постъпката е лоша затова, че не можеш да я употребиш намясто. Човек трябва да контролира една своя силна мисъл, за да я тури на работа, да произведе тя онази работа, която той иска – тогава можем да кажем, че той е човек; инак мисълта ще произведе своя си резултат и този резултат не е правилен.

Самообладание се изисква, за да владееш това, което е вътре в тебе – то е дълбока наука. Затова човек трябва да се моли, трябва да мисли, да гледа как другите хора живеят – така животът става красив. Вие отивате при един свят, отивате при Бога, дето всички същества имат пълен контрол върху себе си, господари са те. Външният свят трябва да не е в сила да те измести от твоята опорна точка. Тогава на носа си трябва да дадеш една устойчивост, защото ако твоят нос стане една огъната линия, това какво показва?

Да си представим, че тук имаме една плоскост и че почваме да туряме тежести върху нея. Ако са големи тежестите, какво ще стане? Колкото повече се увеличават тежести-

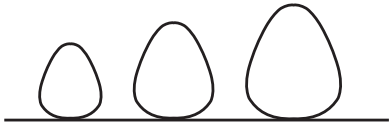

те, толкова повече ще почне да се огъва плоскостта – и най-после тази плоскост ще се счупи. Следователно ако носът се е огънал, това показва, че има една неестествена тежест; ако пък носът е станал гърбав, то има тежест отвътре. Ако е огънат навътре, носът има известни качества, а пък ако е огънат навън, той има други качества. Тази площ не трябва да се огъне, трябва да има само едно малко огъване; и като се махне тежестта, плоскостта трябва да добие своята еластичност. Човек не трябва да има огънат характер – временно може да има малко огъване, но изобщо човек не трябва да бъде огънат: той трябва да държи закона на правата линия, трябва да бъде прав. Временно една крива линия може да има, но за да си починеш, трябва да дойдеш непременно при правата линия: само при правата линия има почивка; а пък при кривата линия има дейност, постройка и постижения в живота. Ако ти не знаеш закона на равновесието, на правата линия, няма да знаеш как да си починеш. Трябва да обясня с ред картини какво разбирам аз под това: да приведа тези геометрически прави линии, да ги оживотворя.

Да кажем, че имате една права линия. Тя трябва да стане жива най-първо; трябва да знаете какви характерни особености има една права линия, която е жива. Тя е вечно подвижна линия. Правата линия аз я наричам линия на почивка: като си почиваш, ти вече разбираш правата линия. И затова човек трябва да научи правата линия, за да си почива. Аз го наричам това така: да имаш мир в душата си, да имаш радост, да си весел, да имаш любов в душата си – туй е почивка. И след това от туй състояние започват вече другите линии. Правите линии са условие за радост.

Та цялото тяло на човека е една наука – имате всичките правила, сложени от главата до краката. Всички правила са турени: как трябва да живееш, как трябва да се отнасяш

с всеки един човек в света. И за в бъдеще вие ще проучвате тази наука – засега само отчасти я знаете. Трябва да изучавате Природата и себе си и да почнете да се ползвате от това, за да бъдете щастливи. Щастието е един резултат, който трябва да потърсим – всеки трябва да го търси. Някой казва, че не може да бъде щастлив: той не може при известни условия. Щастието трябва да бъде един резултат, към който трябва да се стремим.

Сега да не ви говоря повече, понеже има много работи казани. Някой път едно нещо е казано в един смисъл или в друг смисъл. Казаните работи трябва да се сведат към едно общо понятие на Любовта; след това от Любовта трябва да влезете към понятието на знанието, на Божествената Мъдрост и Истината. Те са три свята, дето всеки ден трябва да влизате, за да придобиете нещо от закона на Любовта, да дружите с нея. Или казано другояче – да дружите в душата си с разумните, с любящите същества. Защото любящото същество показва един човек съвършен: той иска да даде най-хубавото, което има в душата си, има желание да помогне, не да се жертва. Съвършеният човек никога не се жертва – той няма защо да се жертва. Жертвата е за Земята. Съвършеният човек всякога има желание да помага, а пък това е достатъчно. Та дръжте в ума си това: дружете със съвършените същества. Но някой ще каже: „Как да ги намерим?“.

Някой път вас вие е срам да се молите. Това е цяло изкуство – да се моли човек. Вземете Христа – Той се е молил. Денем е проповядвал, ходил е навсякъде, а цели нощи е прекарвал в размишление, в молитва, за да бъде готов за следния ден да работи между хората при несгоди и противоречия. Говорил е, но не са Го разбирали – бил е в постоянна борба. Вие не сте изключени от тази борба – тази борба ще я имате в себе си; ще я имате и един с други. Някой път минава котка път някому...

Сега мислете върху доброто, което е поставено на човешката уста. Дръжте мисълта, че вие отсега нататък имате условия да учите – другояче има една скука. Аз виждам в живота, че когато някой почва да остарява, той изгубва по някой път смисъла на живота, защото в старостта той се

огъва. Старият човек се огъва към земята; докато е млад, неговият материализъм е външен, а като почне да остарява, отвън е идеалист, но отвътре е материалист. Там е голямото нещастие на старите хора – той има вече един страх, парите и всичко друго държи във възел. Младият е материалист, но дава, щедър е, има упование в себе си, а пък старият – не. Та мнозина сте попаднали в линията на вътрешния материализъм. Има едно външно безверие, но има и едно вътрешно безверие; има едно външно безлюбие, но има и едно вътрешно безлюбие. Мнозина съм наблюдавал – някой рече да се моли, но казва: „Защо да се моля?“ – няма никакво правилно положение при молитвата. Аз считам това за подобно на следното положение: дави се човек и казва някой: „Да го избавя ли? Защо да ходя да се мокря?“. Поглеждаш си гащите, те са нови – да не би да се измокрят. „Онзи нека се удави, а моите гащи да са сухи.“ Това не е философия – по-добре да се измокрят гащите, но да избавиш човека, който се дави. Да се молиш разумно струва повече, отколкото да се измокрят твоите гащи.

После ти искаш да се молиш, но мислиш за много други работи. Например един свещеник се моли, моли и казва: „Я вземи кандилото, угаси онази свещ. Не дигай шум там!“. Това не е никаква молитва. Ти като се молиш, ще забравиш кандилото си, свещите си – всичко това ще го оставиш; кой какво говори – ще го оставиш и ще се съсредоточиш: силата на молитвата е там. Ще кажеш на Господа: „Господи, поправи устата ми: доброто да се прояви малко повече. Поправи малко с четката горната част на устата ми, та доброто да го правя навреме“. Това е достатъчно. Тази е сега красивата страна.

Аз виждам: у всинца ви има горещо желание, всинца сте усърдни, всинца рисувате хубаво, но не туряте линиите на мястото. Всинца говорите много красиво, но не туряте думите на мястото. Та намясто трябва да се турят всички работи... И цялото лице, сегашният ни строй – всичко това трябва да се измени, за в бъдеще от това, което имаме, нищо не трябва да остане. И апостол Павел казва: „Всички няма да умрем, но всички ще се изменим“. Изменението значи следното: всичката тази неразбранщина, която сега

носим, трябва да се измени, защото като погледнем сега лицето си, това са неразбранщини на хиляди поколения, които са живели неразумен живот. Сега не е лесна работа да поправиш ръката си, носа си, лицето си; не е лесна работа да коригираш и своя мироглед; не е лесна работа и да влезеш в хармония с хората. Аз виждам, че има големи мъчнотии в това, но казвам, че има един начин.

Сега вече пристъпваме към една философия, която е красива и има приложение. И всеки един от вас всеки ден може да придобие по една малка добродетел на устата. Един ми казваше: „Гледайте колко красива уста има той!“. Този човек, като го погледнеш, той вдъхва нещо хубаво, благородно, възвишено. Ти като погледнеш устата му, се въодушевяваш – не се заражда в тебе едно отрицателно чувство, но нещо хубаво се влага в теб. Научете се да гледате понякога устата си. Аз бих ви препоръчал да си имате по едно огледало – трябва ви по едно огледало да се гледате и да се ретуширате. Мога да ви покажа как да се бутате. Неестествени са бутанията, когато са груби; има едно бутане, което е ретуширане. Всяко едно движение оставя клишета в невидимия свят, а пък всяко едно клише си има вече свой отпечатък, а всеки отпечатък има свое последствие. Всяко последствие има вече един резултат, а всеки резултат носи една радост или една скръб.

Да кажем, че седи там един човек и прави така (*Учителя махна силно с ръка.*) Но знаеш ли, че само с едно махане на ръката беля можеш да донесеш? Не му махай така с ръка. Спри се тогаз, обърни се към този приятел, погледни го любезно, поусмихни му се и му кажи: „Ще уредим тази работа, ако не сега, друг път“. Изпрати го с едно хубаво движение, вместо с гневно махане на ръката – на това са мнозина майстори. Най-лесната работа е това – така да махаш с ръка, но лоши последствия има от това.

Няма по-велико нещо от това – да дружиш с Любовта.

Няма по-велико нещо от това – да слушаш Мъдростта.

Няма по-велико нещо от това – да следваш Истината.

Да дружиш, да служиш и да следваш! Да дружиш постоянно с Любовта – няма по-велико нещо от това; да слу-

шаш постоянно Мъдростта – няма по-велико нещо от това; да следваш постоянно Истината – няма по-велико нещо от това.

Добрата молитва

Работата, когато има Любов, лесно става – тогава всичко става. Но когато няма Любов, нищо не става.

20. лекция, 7 февруари 1934 г., Изгрев, София

НЕ Я ОГРАНИЧАВАЙ!

Отче наш
Размишление – 15 минути

Ще ви прочета част от 51. глава от Исайя, от 12. стих до края.

Песента „Грее Слънцето“

Имате ли някоя тема дадена?
Отговор: *Нямаме.*
Пишете върху темата: *Защо Бог създаде човека най-после, а не го създаде най-първо?* Защо му даде последното място, а не му даде първото място? Да видим какво ще намислите по това.
(*Учителя написа на дъската няколко срички.*)
ТИ, РА, РА, СИ
ТИ, ТО, ТИ
Какво ще разберете от това? Когато хората искат да кажат, че ще се оправи работата, казват: „Ти-ра-ра“. Онзи, умният човек, като чуе *Ра*, разбира нещо. Вие не знаете какво значи *Ра* на български – на български *Ра* не значи нищо. Има един език, на който *Ра*, тъй, както се произнася, значи нещо: *Ра* е Слънцето. Тогаз думите *Ти, ра, ра, си* се превеждат така: „Ти, Слънце, Слънце си“. Във втория ред *То* какво означава? На вас не ви е известно. На български в случая това не означава нищо, а пък на друг език значи: „Ти, който се плъзгаш, вървиш по небето!“. Тогаз двата реда могат да се преведат така: „Ти, Слънце, Слънце си, Ти, който вървиш и носиш своето светило!“.
Всеки човек трябва да има едно Слънце в себе си. Кое е Слънцето на човека? Някой път хората не вярват. Слънцето прави хората да виждат нещата. Ние виждаме нещата, ко-

гато Слънцето грее; като не грее Слънцето, не ги виждаме – когато Слънцето го няма, не могат да се виждат нещата. Значи онова начало в нас, което ни прави да виждаме нещата, да разбираме, което прави да се явява в нас интерес да се учим, то има разни имена – то е онова Слънце.

Когато отношенията на един човек, на едно разумно същество спрямо живота са прави, то човек се развива правилно. Животът е връзка с онова начало, от което човекът изтича. Писанието казва: „Бог изпраща Духа Си и оживява, оттегля Духа Си и умира“. Значи резултатът от отношенията между Бога и човека е животът. Казва се: „Изпраща Духа и хората оживяват“. Когато дойде Духът, човек живее – значи Духът е връзка между Първото начало и човека. Животът е един резултат: ти като живееш, показваш, че между Първото начало и теб има една връзка – Духа. Казваме, че Духът ще ръководи, значи говорим за онова Начало, което носи Живота в себе си. Някой път вие казвате, че искате да живеете. За да живееш, трябва да съществува една връзка между тебе и Бога.

Сега трябва да се види какво означава тази връзка. Това донякъде може да се обясни, не може да се обясни напълно. За да се направи един организъм да функционира, непременно трябва да влезе в тялото въздух; и като влезе този въздух в белите дробове, човек почва да живее. Дишането се подкрепя и от други процеси – за дишането са потребни храносмилането и човешката мисъл. Но онзи непреривен процес на живота – това е дишането: щом спрем дишането, животът не може да се прояви. Външният живот е резултат на дишането: като влиза въздухът отвън, той произвежда този резултат. При сравнение виждаме, че същото отношение съществува и в друга област. Както въздухът влиза в човешкото тяло и го оживотворява, така и Божественият Дух влиза в човешката душа и внася живот. Когато човек почне да мисли по въпроса какво е животът, какво е Бог и т.н., по някой път става едно пресилване у него; пресилване може да има и в дишането. Когато човек не диша, има един резултат, а пък когато човек пресили дишането, образува се друг резултат.

Та сега има две крайности, от които трябва да се пазите. Някой път вие ставате инертни в своето дишане, в мисълта си, казвате: „Мен нищо не ме интересува!“. Този, който казва, че нищо не го интересува, какво го интересува тогаз? Той съзнава едно нещо, че нищо не го интересува. Следователно това *нищо* го интересува в дадения случай: от нищо друго не се интересува, освен от нищото. Тогава е желателно да се види какво го интересува. Казва, че нищо не го интересува, а иска да живее. Той казва: „Аз не искам да бъда богат – искам да имам колкото да преживявам“. Не искал да бъде богат, а искал да преживява. Какво значи да преживява? Не е богатството, което дава на човека живот. Богатството е едно условие на живота – животът е независим от богатството.

Някой казва: „Богат да е човек!“. Вие всякога можете да бъдете богат – когато искате и стига да искате. Но какво значи искането? Христос е казал: „Искайте, търсете, хлопайте!“ – три неща. Какви качества трябва да има онзи, който иска? Детето, което иска от майка си хляб, какво прави? Където ходи майка му, то върви подир нея, а не седи някъде. По някой път хората не са като децата: те си седят на едно място и искат оттам – и никой не ги чува. И какво значи един да ходи подир майка си? Детето е много разумно – то знае, че ако се отдалечи от майка си, тя няма да влезе в желанието му, а като е близо до нея, тя ще го чуе и ще вземе предвид желанието му. По същия закон ако ти се молиш и Господ не те чува, ще се изпълни ли твоето желание? Някой път хората са философи; казва някой: „Господ всичко чува!“. Добре, на това съм съгласен: всичко чува, но не всичко изпълнява. Тогава? И дали Господ всичко чува? Необходимо ли е Господ всичко да чува? Във вашия ум влизат неща, които са второстепенни. Думата *чуване* трябва да се разбере в най-добрия смисъл. Господ всичко чува, което е за чуване. Всичко онова, което е за чуване, чува го; но има неща, които не трябва да се чуват. Такива схващания трябва да се образуват във вас.

Ние казваме: „Обаче, понеже...“. Тогава човек ще бъде в положението на онзи турчин, който отишъл в съдили-

щето да го съдят. Там съдиите говорили нещо, но той не го разбрал, понеже не знаел български; запомнил само думите *понеже*, *обаче*. Като се завърнал в село, попитали го: „Османе, какво стана?“, той казал: „Какво стана! Отидох в съдилището. Едно *понеже*, едно *обаче* – отиде нашето даначе!“. Значи съдията решил да се вземе неговото теле. Хубаво сега, за да не отиде даначето, какво трябва да се прави? Вие казвате: „Понеже така и така...“. И вие мислите, че ще се разяснят нещата. Ще отиде даначето: като кажа *понеже* и *обаче*, ще отиде даначето.

Та всеки един от вас трябва да се стреми да има един правилен възглед върху живота; не сега да го образувате, но да поддържате онзи възглед, който имате върху нещата. Няма човек, който да не разбира нещата – всеки един човек си има един правилен възглед върху нещата. Някой казва: „Не разбирам“. Когато човек е гладен, не разбира ли? Та и най-малките същества, когато са гладни, не разбират ли; когато са жадни, не разбират ли? Когато им дойде време за спане, не разбират ли; когато иде отвън светлината, не разбират ли? Всичкото това, важното, те отлично го разбират. Има неща, които не разбират, но няма защо да ги разбират. Някой българин ще каже: „Ти-Ра-Ра“, т.е. нещата стават лесно. Българинът по някой път казва: „За *ти-ра-ра*, животът е лесен, но за мен не е *ти-ра-ра*“.

Сега у вас са се събрали известни вярвания; но трябва да се изработи един метод, а не само вярвания, трябва да се работи нещо. Вярата си има свое приложение: вярваш в някой човек, че той ще направи нещо заради теб. Ако този човек, в когото ти вярваш, не направи това, тогава защо ти е тази вяра? Вярвам, че Слънцето ще изгрее. Като изгрее, тогава моята вяра е вяра. Като вярвам, че Слънцето ще изгрее, и то не изгрява, тогава каква нужда имам от такава вяра? Като малко дете вярвам, че ще израсна – и израствам; но ако вярвам, че ще израсна, а не мога да израсна, тогаз защо ми е тази вяра?

Ти вярваш в Бога. Ако тази вяра в Бога не може да ти даде това, което искаш, тогава защо ти е тази вяра? Но каз-

ваш: „Трябва да се вярва в Бога!“. Съгласен съм, но във вярата постоянно трябва да има едно приложение, всеки ден трябва да има едно приложение. Могат да се явят след време у вас някои противоречия, ти можеш да кажеш: „Тази вяра аз я оставям вече“. Добре, щом оставяш тази вяра, как ще заплащаш? Ако се обезвериш в едно, в какво трябва да вярваш? „В Природата има известни изключения.“ Не, в Природата няма никакви изключения: изключенията – това е една привидност, която съществува в Природата. Ако вие сте на Екватора, тогава дните са равни – има 12 часа нощ и 12 часа ден. Ако пък се пренесете в умерените пояси, дните и нощите тук се намаляват и се увеличават: през половината година нощите се увеличават – зимно време, а пък през пролетта дните се увеличават. А пък ако отидете на Северния полюс, там ще срещнете едно друго явление – нощите и дните са много големи: там в годината има един изгрев и един залез. Слънцето като изгрее, върви нагоре, качва се нагоре; тук го виждаме, че залязва, а пък на Северния полюс го виждаме, че се качва като витло нагоре; после пак почва да слиза, после изчезва. И ще питате: „Какво стана – Слънцето вече не изгрява?“. Аз не съм срещал нито един астроном да обяснява това, но така да го обясни, че да се разбере.

Ако можехте да се покачите на четири-пет хиляди километра над Земята, щяхте да имате ясна представа за движенията на Земята и за движението на Слънцето, идеята щеше да ви стане ясна. Защо именно на Северния полюс се показва така? Аз казах на едного: „Можеш ли да направиш един прозорец и той да показва и север, и юг?“. Ако намериш една къща на Северния полюс и ако туриш един северен прозорец, там този прозорец ще стане южен, понеже Слънцето обикаля, върти се. И така, с един прозорец, ще имаш и северен, и южен прозорец. Ще кажеш: „Не е логично това. Как така северен прозорец да стане южен?“. Става, но тук не става.

Такива противоречия има и в умствения свят, и в духовния свят – там има още по-големи противоречия. И вие,

като не можете да ги разрешите, казвате: „Това не е вярно!“. Вярно е, как не, но трябва да отидеш на мястото да го видиш. Тук не е вярно, но там, на Северния полюс, е вярно, че южният прозорец може да стане северен: Слънцето там се премества и югът става север, а северът става юг. И Слънцето върви и обикаля горе, няма запад – от едно място изгрява и после върви нагоре и се върти. Децата мислят, че като залезе Слънцето, отива отдолу, и питат: „Как така Слънцето отиде долу?“. Детето си представя, че Слънцето минава отдолу и после от другия край се явява.

Това е сега едно сравнение – това, което става във физическия свят, е само едно сравнение на един свят, още по-обширен. Вие искате да знаете защо е създадена Земята, нали? Аз питам тогаз: защо се създава един дом? Засега вие считате Земята като ваше постоянно място, но един ден, като напреднете, Земята ще ви бъде само като един малък остров, от който ще минете в други острови, в други хиляди земи ще ходите. Ще бъде тъй естествено да отидете на някоя друга земя на гости, както вие ходите на гости в друг един дом. Така ще бъде в бъдеще: като отидете на някоя друга земя, ще ви бъде, както че отивате на гости в някой друг дом. Защото нашата Земя представлява само едно семейство; на Месечината има друго семейство, на Венера също, и прочие. И един ден, като се запознаете с тях, ще им отивате на гости.

Вие ще кажете: „Може ли да бъде това нещо?“. Засега не може, а за в бъдеще ще може. „Как?“ Когато израснете. Някой казва: „Това е невъзможно!“. Съгласен съм. Правя следното сравнение: за червея да хвърка е невъзможно, но този червей след време ще се превърне на какавида, после на пеперуда, и тогаз ще може да хвърка. На всекиго Природата е дала една възможност. Един английски философ прави едно възражение, той казва: „Има неща в света невъзможни, както е невъзможно за магарето да хвърка!“. Казвам: едно време магарето хвъркаше; всички магарета от птици са станали на магарета по закона на еволюцията. Ти казваш: „Магарето не хвърка“. Магарето се убеди, че с хвъркане няма да стане работата. От риби животните станаха на птици и птиците

по закона на еволюцията станаха на млекопитаещи. Сега магарето не хвърка, а едно време е хвъркало; и човек се учи сега да хвърка, но само че не както първоначално. Човекът е хвъркал едно време, обаче сега неговото хвъркане минава в една нова фаза. Сега той не хвърка, но кое хвърка при него? Неговият автомобил: той сега направи така, че автомобилът му, файтонът му хвъркат – човек се качва на колата и хвърка. Спомнил си е той, че едно време сам е хвъркал, и сега е направил друго: седи си в колата и хвърка с нея. Това е една привилегия. Едно време, като птици, хората хвъркаха, имаха постижения, но имаха и ограничения. Така не можеш да придобиеш големи постижения.

Сега мисълта, на която искам да ви наведа, е следната: едно ново вярване все-таки трябва да допринесе нещо на човека. Вие казвате: „Новото учение, новото вярване, новото схващане за Бога какво именно трябва да ни допринесе?“. Новото вярване най-първо трябва да ни допринесе продължение на живота, после подобрение на живота, подобрение на нашите мисли, подобрение на вътрешните отношения. И ако този живот, новият живот, не допринася, тогаз какво значение би имал той? Всяко добро нещо в света трябва да допринесе нещо. Казвам: трябва да подложите вашата вяра на един опит – нито един от вас не се е заел досега с това. Много пъти младите са се оглеждали на огледалото. Като млади по-често сте се оглеждали; и като стари се оглеждате, но не толкова. Че ако бихте се оглеждали, голям прогрес щяхте да направите. Защо се оглеждате? Само за да няма някое петно, да се почисти лицето ви, да няма някое черничко петно. Но никога не сте наблюдавали строежа на вашите вежди, на вашето чело, израза на лицето, строежа на вашите очи, на вашия нос, на устата ви – да се запознаете с лицето си.

Писанието казва: „Човек се оглежда и после забравя“. Хората и сега още забравят: ако го попитат какво представлява, човек не знае, той казва: „Красив съм, угледен съм“, но в какво седи неговата красота, не знае. Като махне огледалото, той всичко забравя, понеже няма една опорна точка. Като се погледнеш в огледалото, трябва да имаш една

опорна точка. И в духовния свят хората се оглеждат, но и там трябва да има една опорна точка. Някой казва: „Той е добър човек, благороден човек“, но той няма опорна точка. Де седи неговото добро и неговото благородство? Ние говорим за реалното, за това, което ще остане.

Вие казвате: „Като отидем на онзи свят“. Хубаво, ще отидете на онзи свят, ще се съблечете тук, но какви ще бъдете на онзи свят? Казваш: „Там пак ще се съберем, там пак ще има общество“. Какви ще бъдат хората на онзи свят? Ти казваш: „По тази работа не трябва да се мисли“, но вие се готвите за онзи свят. Като се готвите за един бал, знаете с какви дрехи трябва да се облечете: с фрак, черен фрак, с връзка, ръкавици и прочие, но за онзи свят като отивате, също трябва да знаете какви трябва да отидете. Ако отидете на онзи свят без фрак, няма да ви приемат. Най-първо си представете, че ще носите дрехи като на дякон – класическа копринена дреха, бяла дреха с пояс, ако сте от Бялото братство, а ако сте от Черното братство, ще имате като попа джубе с един черен пояс, една ризница.

Как си представяте вие сега жителите на онзи свят, с какви дрехи са облечени? На онзи свят доста е установен редът, има изработени класически дрехи – в разните общества според степента на тяхното развитие носят разни дрехи. Има много голямо разнообразие, много красиви форми има там – мъжете и жените по външна форма не се различават. Външно ако погледнеш, духовният свят е крайно еднообразен: като погледнеш един човек отвън, ще видиш, че прилича на другите. Ако потърсиш своя приятел, никак няма да го намериш – на всички гласовете им са еднакви, лицата им са еднакви, очите им са еднакви: как ще го познаеш? На Земята е друго: на Земята външно има разнообразие, но хората вътрешно имат голямо еднообразие. В духовния свят разнообразието е отвътре – противоположно на нашия свят. Като влезете в онзи свят, някой ще ви пита: „С дядо си срещна ли се?“ „Не съм се срещал, не мога да го позная“. И майка си, и баща си като срещнеш, също не ще можеш да ги познаеш; и след като се минат 1–2 години, ще кажеш: „Едва се научих да ги познавам!“. Как ще ги познаеш: мустаци нямат, брада нямат! Тук, на спиритическите

сеанси, за да ги познаят, все се явяват с костюми, с които са живели на този свят, но това са отживели работи на Земята – това е живот на Земята, не е Новият живот.

Та даже и вашите вярвания, които имате сега, са много стари още: толкоз години ви преподавам и гледам – толкова стари възгледи имате! Не съм могъл да ви извлека от вашите стари вярвания – и все мислите, че имате нещо ново. Аз седя и мисля кога ще хвърлите тези, старите работи – много стари работи са те. Яко се държите за тях – с девет чифта биволи не може да ги изтегли човек. Не трябва да ги отхвърлите – аз съм за заменянето на старото с нещо по-хубаво. Не да се хвърли съвсем старото, но има стари работи, които трябва да ги турите в гардероба. Вас ви е страх, казвате: „Какъв ще ни бъде краят?“. Тридесет години вече наблюдавам как започват хората – и религиозните, и светските хора – как започват с любовта: много добре започват. Аз правя своите наблюдения конкретно и гледам, че и религиозните, и светските хора еднакво започват с любовта и еднакво свършват. Някои, като влязат в едно религиозно общество, веднага стават други, но минат се 1–2–3–4–5 години, и те изстиват, изстиват – и най-после всичко става обикновено.

В светската любов младите започват с един крадлив поглед. Младата мома хвърли такъв поглед на онзи момък, и онзи момък хвърли на нея такъв поглед; после ще мине, ще се поклони – покланят се. Хубави работи, отлични са те – в тях виждам един свещен трепет, нещо Божествено. После стават по-свободни, по-свободни, приближават се, дойдат вече близо. И в астрономията се знае, че когато някоя комета дойде до най-близката точка, най-силно се движи – завърти се и после взема другия път; след сто, след двеста години, след хиляда години пак ще се върне – идва полека, приближи се, прояви се изведнъж и си замине. Но това е с тела, които са неодушевени: как трябва да бъде с човека? Ние имаме сега странно разбиране: ако на младини нашата любов е жежка, а на старини любовта изстине, това никаква любов не е. Това, което се мени и няма никакъв устой в себе си, вие не го считайте за любов – любовта така не се

проявява. Има нещо във вашите разбирания, което размътва вашата любов – и тогава тя се обезсмисля, обезсмисля... Вие виждате най-първо, че вашият приятел има нещо добро, и той вижда нещо добро във вас; после ставате еднообразни и тези добродетели изчезват – вие вече не си виждате доброто един в други. Защо е станало така и в двете страни? Понеже и двете страни са изгубили – и двете страни имат еднообразни схващания, нищо не са придобили. Обезсоляват се хората и затова Любовта не може да се прояви.

Аз ще си послужа с един реален пример: ако рисувате една картина на бял фон и ако я рисувате на чер фон, какъв метод трябва да употребите в двата случая? Ако на бяла хартия рисувате, какво ще употребите?

Отговор: *Тъмното*.

Ако на черното рисувате, какво ще употребите?

Отговор: *Бялото*.

Питам сега: каква ще бъде разликата между две картини, от които едната е рисувана с бялото на чер фон, а другата – с черното на бял фон. (*Учителя се обърна към една сестра*.) Тогаз направете две скици – ще ви бъде ли затруднение?

Отговор: *Не*.

Направете малки скици, за да имате едно предметно учение. Някой казва: „Аз зная нещо от изкуството“. Съгласен съм, но нека изнесем изкуството реално: ако рисуваме на чер фон, ще имаме едно понятие за изкуството, и ако рисуваме на бял фон, ще имаме друго понятие.

Вие започвате да рисувате любовта с бял фон и свършвате с чер фон – и се обезсърчите. И на бял фон започвате много хубаво, но не довършвате своята картина и минавате на черния фон – и се чудите, чудите... вие сами се чудите на себе си. На белия фон сенките и изражението са отвън, а пък на черния фон изражението е отвътре. При белия фон човек има разширение отвън, хармония има в това; при черния фон има събиране на човека. Не казвам да не рисувате, вие рисувайте на черния и на белия фон, нищо нямам против това, но искам да кажа, че като рисувате на бял фон, ще имате един резултат, а когато рисувате на чер фон, ще имате друг резултат. И не мислете, че когато рисувате на

черен фон, ще имате постижения: най-първо човек трябва да се учи да рисува на бял фон, пък на черен фон само боговете могат да рисуват или най-гениалните хора, най-напредналите хора. Най-първо научете изкуството да рисувате на белия фон.

Вие сега имате в любовта си едно схващане – искате това същество, което обичате, да бъде ваше. Обикнете един кон – купувате го, купите му и един юлар и го връзвате. Потупате го, погладите го и казвате: „Този кон е мой". Обикнете някоя кокошка – купите я, турите я в курника, погладите я и казвате: „Тази кокошка е моя". Също така обикнете и един човек – хванете го, искате и него по същия начин да окошарите. Но противоречието отде произтича – вие не схващате отде ще дойде противоречието. Вие обикнете някой човек и искате да го окошарите. Да кажем, че аз обикна някого и искам да го окошаря, но и мен обикне някой – и той иска да ме окошари: тогаз какво се постига? Тогава се започва една борба. Ето от какво произтича борбата, борбата в любовта: ти обичаш някого и искаш да го окошариш. Друг някой те обикне, но ти нищо не знаеш и той иска да те окошари, а някой друг иска пък него да окошари – и нареди се цяла верига... Така се явяват противоречията.

След като обикнеш някой човек, остави го свободен, за да избегнете противоречията. На този, когото обичаш, дай му свобода – това е естественият ход на нещата. И другото е право, но любовта трябва да се изрази, както казвам, за да изчезнат противоречията. Не могат да изчезнат противоречията, ако не разберем процеса. Този процес е правилен, на Земята така трябва да бъде, но за да се премахнат противоречията, ти трябва да дадеш свобода на онзи, когото обичаш. Всички като дават свобода, тогаз Любовта свободно ще се прояви; другояче любовта ще бъде любов на ограничението. Едно същество, колкото и да го обичаш, колкото и добрини да му правиш, ако не го оставиш свободно, то ще образува за тебе противоположни възгледи – ще се яви у него един антагонизъм, ще иска да те избягва. Например ти можеш да имаш такива възгледи за един свой приятел, който иска да те окошари, а пък твоят приятел може да си състави такива

възгледи за друг приятел, и т.н. Някоя мома бяга от момъка, понеже иска да бъде свободна; и момъкът бяга от момата някой път, защото иска да бъде свободен. Някой път майката бяга от децата или децата бягат от майката по същата причина – това е един общ процес. Та гореказаното е нужно, за да не се родят противоречия в бъдеще, че да дойдат толкова много страдания, та да се чудите какво да правите. Някои, гледам, още отсега създават инквизицията, приготвят си веригите. Така ще дойдете до безизходно положение.

Та първото нещо е следното: новото учение е в това – на онзи, когото обичате, ще му дадете свобода както на себе си. Защото ако онзи, когото вие обичате, е свободен, и вие ще бъдете свободен; ако той не е свободен, тогава и вашата свобода се ограничава. Ако онези, които ние обичаме, са свободни, и ние сме свободни, но ако те не са свободни, и ние не сме свободни. На вас може да ви се вижда това малко странно, но ще ви приведа един малък пример, само за разяснение. Представете си, че има две другарки, които се обичат, но на едната баща ѝ е крайно взискателен, той не дава никаква свобода на дъщеря си. Питам тогаз: между тези две другарки, понеже бащите им ги ограничават, може ли да се развива любовта им, както трябва? Не може да се развива, защото всички нещастия в света, в живота, са станали от ограничението на Любовта. Всички престъпления в живота са резултат на онова вътрешно ограничение на Любовта, оттам водят своя произход страданията. И за да се премахнат страданията, трябва да се премахне ограничението вътре или да се тури онази свобода, която Бог е дал на хората. Както ти искаш да бъдеш свободен, желай тази свобода и на другите, на противоположния на тебе – и той да има същата свобода: не повече от тебе, а толкоз, колкото и ти.

Аз говоря сега за вътрешната свобода. Всички имаме еднакво схващане, но когато човек придобие истинската свобода, тогава той е доволен от себе си – и мирът на човека произтича от онова вътрешно схващане, че той е свободен. Според моето гледище щастието на човека седи само в това – да съзнае, че той е свободен и че в любовта му никой не го ограничава. Че аз съм свободен, като гледам Слънцето!

Възхищавам се, но дойде майка ми и ми казва: „Майка, недей, недей, Слънцето може да те изгори, ти на слънце не стой!“. Ще изляза на вятъра, ще ме лъхне той – майка ми ще ми каже: „Не може, ще изстинеш! Хайде вътре!“ – ще ме окошари. Искам да си измия краката с водица, майка ми казва: „Не може, не може, ще изстинеш!“ – любов има на окошарване тука. Тъкмо детето иска да се качи на дървото за круши или ябълки, майката казва: „Не може, не може, ще паднеш!“. Аз виждам, че желанието ѝ е много хубаво – любов има тук. Тогаз у детето се явява една лъжа – когато майка му заспи, тогава то отива на дървото. Та първото нещо е: майката да остави детето си свободно – нека да слънчаса то, но да е свободно; нека го повее вятърът, но да е свободно; нека да си поизмие краката.

Та от това, външното, трябва да видим какво нещо е свободата. Някой казва някому: „Чакай, чакай, ти криво мислиш!“. Остави го, нека си мисли криво! Има той една крива мисъл – нека си носи тази крива мисъл, какво ще го оправиш – твоите работи не са оправени. Някой ми казва: „Чакай, аз ще ти кажа как се мисли“. Какво ще ми кажеш? Един ме пита: „В колко лица е Господ?“. Казвам: „В едно“, той казва: „Троеличен е, знаеш ли?“ „Отде Го намери, че е троеличен?“ „Еди кой си философ е писал.“ „Но и аз четох един философ, че Господ имал сто лица, а пък аз мисля, че Господ има толкоз лица, че никой не може да ги преброи“. Онзи казва: „Той е направил човека по Свой образ и подобие.“ „Ти беше ли там?“ „Моисей писа това, което знаеше.“ „Моисей не е авторитет за мен в дадения случай – и аз ще пиша сега.“ „Но Моисей е писал!“ „Но и аз сядам и ще пиша – и аз ще стана авторитет“.

Авторитетът не е в това, че е писал Мойсей, но в това, дали е вярно туй, или не. В едно лице ли е Господ, или в три? В едно лице е, но Господ има хиляди отражения. Че ние приличаме на Бога, това са отражения на Бога. Ако сме като Него, трябваше да бъдем всесилни като Него: щом сме образ и подобие на Бога, трябваше да бъдем като Бога. Каквото каже Бог, става, а каквото каже човек, не става: тогава какво подобие има между Бога и човека? Нека да схваща-

ме нещата реално: едно дете, родено от известни родители, каквото прави бащата, така прави и то. Както говори бащата, така говори и синът, както мисли бащата, така мисли и синът – приличат си. Ние казваме, че сме по образ и подобие на Бога. Добре, ако ние не ходим, както Бог ходи, ако ние не мислим, както Бог мисли, ако ние не постъпваме, както Бог постъпва, тогаз де е подобието? Това да не ви смущава. Имаше един приятел – когато той говори, другият му казва: „Защо ми се караш?". Онзи му казва: „Не ти се карам – начинът на говоренето ми, начинът на изразяването ми е такъв".

Аз искам сега да ви извадя от един стар възглед – това не са ваши възгледи. Вие сте толкова ангажирани за някои неща, че сте готови да пожертвате живота си. Не са лоши работи това. Добре, ако троеличието на Бога е толкова важно, ако ти вярваш, че Бог е троеличен, какво ще придобиеш; или ако ти вярваш, че Бог има едно лице, какво ще придобиеш? Ти вярваш, че Христос се е родил преди 2000 години – какво ще придобиеш? Не седи в това вярата – в троеличието на Бога. Троеличието на Бога се проявява в следното: Бог се изявява в света като Любов, чийто резултат е животът; Бог се изявява в света като Мъдрост, чиито резултати са Светлината и Знанието; Бог се изявява в света като Истина и като резултат на Истината – това е свободата. Това е троеличието на Бога.

За мен свободата е нещо реално – аз я опитвам в себе си; за мен светлината е нещо реално – всеки ден сме обгърнати в нея. Троеличието на Бога така го виждам. Ако така го разбираме, има смисъл; но някои разбират външното троеличие в три лица. Аз съм виждал картина: Бог, нарисуван в три лица – две настрани и едно отзад – като триъгълник. Виждали ли сте такава картина?

Отговор: *Не*.

Художникът е искал да изрази нещо: първото лице на Бога – това е Любовта; второто лице на Бога – това е Мъдростта; третото лице на Бога – това е Истината. Отражението на първото лице на Бога – това е Животът; отражението на второто лице на Бога – това е Светлината, Знанието; отражението на третото лице на Бога – това е Свободата, широкият простор. Троеличието на Бога има тогава смисъл

– по отражение схващаме Бога. А пък щом дойде Истината при мене, аз имам самата реалност; щом схващам Светлината, Знанието, аз имам отражението в себе си; щом имам живота в себе си, аз имам отражението на Бога. Всеки ден аз преживявам троеличието на Бога – в това отношение Бог живее в мен.

Това е прелюдия, встъпление. Единствената мисъл, която ще остане от всичко това, което казах, е следната: не ограничавай Любовта в себе си, за да не създадеш всички възможности за злото и да си създадеш своето нещастие в света. Това е всичкото, което исках да кажа: не ограничавай Любовта в себе си по никой начин, за да не създадеш злото в себе си и да не създадеш своето нещастие в бъдеще. Това е една философия, която можете да опитате веднъж, два пъти, три пъти, четири пъти – и всякога ще намерите, че това е вярно.

Когато искаме да бъдем свободни, трябва да знаем отде трябва да започнем. Свободата трябва да започнем от Любовта: да не се ограничаваме, за да може да бъде животът свободен; след това не трябва да се ограничава знанието. Някой казва: „Много знание не трябва“. То си има едно вътрешно естествено ограничение, което съществува, но вие не туряйте никакво ограничение в себе си, не туряйте прегради на тези неща, на които Бог не е турил прегради. И тогаз за злото имаме едно определение: злото не е нищо друго освен ограничението на закона на Любовта. Щом ти ограничиш Любовта, създаваш злото. Злото се е създало по единствената причина, че у онези същества, които са напреднали толкова в своята еволюция, които са разбрали Бога, се е зародило първото желание да окошарят другите същества в тяхната кошара. Те създадоха злото, те искаха да ограничат хората, те възлюбиха хората и искаха да ги окошарят. Та мнозина от вас вървите по пътя на тези напреднали същества – искате да окошарите всекиго. Всеки, който окошарва другите, окошарва и себе си.

Сега няма да се спирам много върху това – някой друг път ще се спра да покажа последствията. Всяко едно желание, всяка една мисъл, каквато и да е тя, скрита във вас, има едно външно изявление, някога или сега – може и след

един час, след година, след две или след 15, 20, 100, 1000 години. Всяка една мисъл ще има едно външно изявление, ще се въплъти някъде. Това, което бащата и майката са мислили, то непременно ще се изяви в техните деца; това, което писателят пише, то ще се яви в неговото писмо – и като четат хората това писмо, ще се яви в тях едно противоречие. Този възглед трябва да имате, за да можете да растете, иначе ще остареете, ще се осакатите – и без да искате, ще станете инвалиди в бъдеще; мнозина ставате инвалиди. Ще дойде идеята във вас: „Господ не ме обича, този и този не ме обича!“. По стария път този е резултатът. Че ще ви разлюбят, аз ви го подписвам: по този път, по който вървите, до това ще дойдете; както за онзи, който краде, мога да подпиша, че ще намери затвора, ще го хване законът. Който прави добро, пак е определено, че никога няма да намери затвора.

Какво значи да прави човек добро? Доброто е това, което не ограничава Любовта, а пък злото е това, което ограничава Любовта. Всяко ограничение на Закона на Любовта е зло; това, което не ограничава, е добро. Та сега, стремете се в себе си към това, това трябва да бъде първото ви постижение. Това ще ви ползва не само сега, но и в бъдеще, и след векове; това ще ви бъде полезно и в този живот, и в бъдеще.

Някой казва: „Аз не искам да го ограничавам“, но като не го ограничаваш, трябва да се чувстваш свободен. Но някой път ти, като не го ограничаваш, не се чувстваш свободен в себе си. Не, не ограничавай и себе си в любовта! Вие се ограничавате в себе си, казвате: „Кого да любя и кого да не любя?“. Щом казваш така, ти си създаваш злото в себе си. Не туряй никаква преграда на своята любов – това е Божественото в тебе. Ще се яви едно ограничение в теб – то е от друг произход; но това е ограничението на миналото, а пък в тебе ще има един Божествен компас. Да обичаш един човек, макар и да има погрешки – това е Божествен компас. Да кажем, че в теб има едно желание да му помогнеш, но от човешко гледище ще кажеш: „Нека да си носи той съдбата!“. Основната мисъл разбрахте, нали?

Сега по някой път вие се държите, както бабата, която казала: „Не искам моя дядо да го вземат. Не си давам

моя дядо, да не го вземат моя дядо! Синко, не си струва без дядо“. Вече за нейния дядо тя има едно понятие, както за Бога. Съгласен съм с нея, влизам много добре в положението на бабата: осемдесет години са живели, така са се обикнали, че тя не иска да се раздели с него, тя има за него едно свещено чувство, както за Бога. Тая стара баба е права в известно отношение, но има още една малка закачка, от която бабата трябва да се освободи. Като умре дядото, тя ще почне да плаче за него; щом почне да плаче за дядото, плачът показва едно неразбиране. Това, което ние обичаме, не може да умре; и това, което ни обича, и то не може да умре. Никога не умира това, което обичаш – щом то умре, ти не го обичаш. Как се нарича философски тая мисъл? Но нека да остане тая мисъл сега, тя е много аналитична – не мислете, че трябва да я разберете още сега. Още не сте го разбрали, но ще го разберете.

Не ограничавайте Божията Любов в себе си, дайте свободен ход на Любовта. За Любовта, като дойде, имайте винаги едно свещено правило – да нямате никакво ограничение в Любовта. Отвън ще има едно ограничение, но на онова, което дава подтик на вашия живот, на вашата мисъл, на вашата свобода, не туряйте ограничение; на това, което дава подтик на вашата мисъл, на това, което дава подтик постоянно на вашата свобода, не туряйте ограничения. Това е Божествената Любов – да не туряте ограничения. Като турите ограничение, ще дойде едно състояние много тъжно – ще дойдат скърби, страдания, от които човек много мъчно може да се освободи.

Добрата молитва

21. лекция, 14 февруари 1934 г., София, Изгрев

ОПИТАЙ

Отче наш
Размишление – 15 минути

Ще прочета 20. глава от Изход, до 18. стих.

Някой път човек пропуща ръководните правила в живота, защото има един закон отвън, който ограничава човека, и един закон отвътре, който служи за неговото развитие и за неговото посвещение. Тогава евреите разбраха външно Моисеевия закон, приложиха външната страна на закона и оставиха вътрешната. И сега, колкото и да са културни хората, пак се спират върху външната страна на закона, а пък вътрешната са изоставили. Външната страна ограничава човека и го спъва, по външната страна на закона никой не може да се добере до една истина. Ти храниш една кокошка, една патица, и можеш да минаваш за благодетел: продаваш я, вземаш пари и се поминуваш. После кокошката снася яйца, ти изяждаш яйцата ѝ и минаваш за благодетел. В света отвън, каквото и да прави човек, все е вързан с едно користолюбиво чувство – няма нито една външна страна на закона, която да не е свързана с някакво користолюбиво чувство. Ти отвън погладиш един човек, а пък имаш една задна цел. Майката помилва детето си, но и тя може да има отвътре нещо користолюбиво. Например гледаш младата мома, защото има нещо приятно, а никак не гледаш стария; обичаш новата, хубавата дреха, а никак не обичаш старата. Много естествено – това си има своя философия.

Ние вземаме външната страна на закона, външния закон, и по външен начин вие искате да се повдигнете и да разберете Божествените работи. Това е невъзможно – по закон никой не може да се оправдае. Всички се спирате върху външната страна на нещата: кой как е погледнал, кой какво е казал. По този начин хората още хиляди години няма да знаят как да говорят, как да гледат. Всеки един от вас има

едно правило: как трябва да погледнеш човека, какво трябва да му кажеш. И за всеки един човек има един специфичен закон, специфично правило. Трябва да обърнете погледа си върху вътрешната страна на живота, има едно вътрешно разбиране: свободата и силата, и знанието идат при човека при едно вътрешно разбиране. (*Учителя показа две картини. И при двете картини е представен човек с крак върху земята, който се стреми към Слънцето – простира ръце към него. В едната картина около човека е тъмнина, а в другата около човека е светло.*)

Тези две картини показват двете страни на закона. Черната картина е външната страна, а пък светлата картина е вътрешната страна на закона. И двете имат еднакви сюжети: тая сестра, която ги е нарисувала, доста добре ги е схванала. Какво представляват те? Закона. И в едната, и в другата картина има слънце, но каква грамадна разлика има между едното слънце и другото. При картината с черния фон това, към което се стреми лицето, е неговото разбиране, но това негово разбиране не може да освети околния свят – светът около него е тъмен. А пък при другата картина околният свят е осветен, човек навсякъде може да ходи, той е свободен. Теб не ти стига умът – значи вървиш по външната страна на закона; стеснен си, ограничен си – значи по външната страна на закона вървиш. Постоянно ти е в ума, че хората не постъпват както трябва, но същевременно и ти не знаеш как трябва да постъпваш. Ти казваш: „Господ живее в хората“. Щом Господ живее в хората, то те са в светлата картина: в тази светла картина Господ живее, пък в тая, тъмната, човекът живее. Сега тук, в салона, тези лампи осветяват, но те не могат да осветяват вънка, външния свят. Тук сме свободни, но щом излезем вън, ограничени сме – вън е тъмно, тази светлина не можем да я изнесем вън.

Някой ще каже: „Защо светът е така направен?“. Това е външната страна на закона. Ако аз се спъна някъде, какво ще питам защо се спънах. Защото нямам светлина. Защо се спъвам о някой камък? Защото камъните са глупави. Всяка да можеш да се спънеш о един глупав камък, защото камъкът е застанал там, дето не му е мястото – и ти, като минеш

там, в тъмното, ще се спънеш. Ще дойде някоя бълха или въшка в тебе – защо? Защото е глупава: целият свят е широк, а тя ще се качи на главата ти. И от този, умния човек, който е създаден по образ и подобие Божие, тя мисли, че ще извади нещо. Тя ще си намери там смъртта – нищо повече.

По някой път и ние постъпваме така: всичките, даже и напредналите ученици, постъпват както бълхите и въшките. Ти не трябва да грешиш, понеже щом грешиш, си в някоя риза вътре или си върху някоя свещена глава. И който влезе в свещената глава, него го очаква смърт – нищо повече – защото светът не е място на произвол. Бълхата може да влезе, дето иска, никой не ѝ забранява, но оттам няма да излезе така, както е влязла. И тя като излезе, не излиза навън – като излезе от едного, влиза в другиго. Ако разбирате нещата така, вие пак ще дойдете до външната страна на закона, което всякога спъва хората. Животът отвън не може да се оправи: аз не зная, няма никакви правила, които ще могат да оправят човека.

Представете си, че гладувате 4–5 дена, гладен ви държат. После ви покажат едно хубаво ядене – и като ви замирише, да не се зароди у вас едно желание да го ядете. Че може ли това да стане? Четири-пет дена да ви държат жаден – и после да ви покажат вода и да не пожелаете да я пиете – възможно ли е? Или половин час да не сте дишали – и да нямате желание да дишате; или пък да не пожелаете светлина. Законът е: не пожелавай! Нещата са престъпни докога? Всички неща, които се извършват без Любов, са престъпни; всички неща, които се извършват с Любов, са добри – това е закон. Когато един човек не го обичаш, то каквото вземе от дома ти, ти това го считаш за престъпление; а пък щом го обичаш, няма никакво престъпление. И когато обичаш някого, ти не можеш да направиш престъпление, затова именно е казано: Любовта е изпълнение на закона. Без Любов външният закон носи на човека от единия край до другия нещастие и ограничение – така трябва да го разбирате.

Имате още дълго време да живеете на Земята. Каквото и да мислите, ще кажете: „Светът е такъв, ние сме такива“.

Аз разделям хората на две категории: хора, които имат любов, и хора, които нямат любов. Щом се терзаеш вътре в себе си, любовта ти е много малка; щом имаш мир в душата си, имаш в дадения случай любов. Ти се сърдиш, недоволен си – и мислиш, че вървиш по Пътя. Това показва, че ти вървиш по външната страна на закона. Де е силата на човека? Силата на човека седи в Любовта му. Ако говориш на френски без любов, французинът ще ти каже: „Какво обичате?“ „Можеш ли да ми направиш една услуга?“. Той ще ти каже: „Нямам време“. Щом му говориш с любов, той ще се спре и ще ти услужи. В закона на Любовта няма никакво изключение, а пък в закона на безлюбието всичко е изключение. И тогава ти питаш: „Защо се случва в живота така и така?“. Защото няма любов. Някой не може да учи – защо? Защото няма любов.

Аз сега вземам непреривната връзка в разбирането. Не на едно място да разбираш, а пък на друго да не разбираш – непреривна връзка трябва да имаш в знанието. Например да кажем, че той знае какво нещо е съществително, но не знае какво нещо е глагол и де трябва да се тури един глагол. Какво значи глаголът *бия*, от какво произлиза този глагол? Има друг глагол – *правя* (на английски *do*). Който разбира, ще свърши някаква работа, а който не разбира работата, ще бие. Който бие, не разбира закона, а пък който направи нещо, разбира закона. *Бие* е външната страна на закона, а пък *прави* е вътрешната страна на закона. Щом направиш нещо, както трябва, няма бой, а пък щом не знаеш как да го направиш, има бой.

Сега вие всички очаквате един ден, като умрете, да отидете на Небето и да ви посрещнат ангелите, светиите. Че ще ви посрещнат ангелите и светиите, не се съмнявам аз, но има два вида светии: едни светии, облечени с черни раса, а други, облечени с бели раса. Ще ви послужат ангели, облечени в бели ризи, и ангели, които са облечени с черни ризи. Два вида ангели има: има светии на закона, има и светии на Любовта – трябва да съществува едно различие. Вие можете да поддържате която религия искате – това е външната страна. Религиите – това са външната страна, как човек трябва да постъпва. Това е цяла наука – външната страна, но

никоя религия не може да ви спаси, ако в нея не влезе Любовта – вие ще имате тогава закона на тъмнината, на ограничението. (*Учителя показа картината с тъмния фон.*)

След като гледате тази картина, веднага ще ви дойде на ума една тенекия сирене, едно гърне с масло, някоя кошница с яйца, някоя каса с пари. Ще гледаш тази картина, но ще кажеш: „Парици да има, това-онова да има“. Ти за Бога можеш да приказваш, но искаш владика да станеш, поп да станеш. Всеки от вас ще стане поп – няма някой, който да не е станал поп и попадия, защото поп значи баща (папа). Който се ожени, е поп; и всяка жена, която се ожени, все е попадия. Някой казва: „Той станал поп. Това е най-високата служба“, но питам: след като станеш поп, какво ще правиш? И син ти като стане поп, и дъщеря ти – попадия, всичките деца – все попове, тогаз питам: кой ще ги храни тези попове.

У вас има желание, у всинца има желание да се облечем, да се вчешем хубаво. Това е външната страна на вчесването. Косите, дрехите, това означава неща от вътрешния живот. Ако се облечем външно, това е външната страна на закона – до никакво постижение не можем да дойдем така. И ако имаме външното разбиране на Божествения свят, ние ще имаме същото ограничение. Същият закон е и за Бога. Господ казва: „Който не Ме обича“. Не само трябва да вярваш в Бога, но трябва да Го обичаш: щом не Го обичаш, ти си един престъпник. И като живееш в света, каквото направиш, тогава лошо ще бъде. Единственото нещо е: трябва да се обича. Ти казваш: „Без любов не може ли?“. Не може. Сега по какво се познава Любовта? В Любовта няма вече смущение. Онази любов, в която няма смущение, онази любов, в която няма болести, в която няма страдания – тя е Любов.

Ще кажете: „Че какъв ще бъде този живот без страдание?“. Отличен живот ще бъде – като живота на ангелите. Правоверните ще кажат: „Как ще разберем живота без страдание?“. Много добре ще го разберем без страдания; но при сегашните условия не можем да го разберем без страдания, при сегашните условия, както вървим, понеже вървим в тъмнината. Ние не искаме да влезем в Светлината и мислим, че като влезе при сегашните условия в Светлината, човек го очаква смърт. Има известни микроби, които обра-

зуват сегашните болести. Щом ги изнесете на слънчевата светлина, измират всичките, и затова те търсят влажните, тъмните места – животът така е направен. И ако дойде някой, вие по някой път със светлината искате да го разберете външно дали е добър, или лош, само защото сте заинтересувани – вие търсите един добър слуга. Един лош човек търси един добър човек не заради любовта, а защото иска да го направи касиер. В света има нещо користолюбиво. И в религиозното общество ще те приемат, ще му станеш член и ще видят дали си добър, или не, ала не за да отидеш на Небето, но за обществото да бъдеш добър. А пък с това не се разрешава въпросът, защото всеки член на каквото и да е общество не прави пакост за своето общество. Един вълк не прави пакост на своето общество, един вълк не ходи да взема малките вълчета на другите вълци, но спрямо другите същества е друго неговото поведение. По някой път вие се питате: „Аз напреднал ли съм?“. Ти можеш да имаш напредъка на вълка, ти можеш да имаш напредъка на овцата, ти можеш да имаш напредъка на рибата, ти можеш да имаш напредъка на птицата, но това са частични работи. Човек в сегашния си живот, ако седи с тези свои разбирания, той още хиляди години има да стои на Земята.

Та казвам: трябва едно разбиране. Има едно внушение: вие мислите, че ако напуснете сегашното свое разбиране, очаква ви някое голямо зло. За минута аз съм съгласен с това. Представете си, че живеете в една къща и някой ви казва: „Тази къща скоро ще се срути, трябва да излезете навън“, а пък друг ви казва, че отвън има такъв студ, че вие ще измръзнете. Отвън има 30 градуса студ, а отвътре къщата ще се събори: кое трябва да предпочетете? Външният студ ще се измени, времето отвън ще стане добро, но къщата никой не може да подобри – тая къща непременно ще се срути. Тези възгледи, които сега имате, ще рухнат в нас и ще ни затиснат. Вън светът ще се измени, та за предпочитане е при най-лошите условия ние да излезем вън от къщата, която иначе ще се срути върху нас. А пък външният, Божествен свят, колкото и да е лош, той е привидно така, той ще се измени.

Сега ви навеждам на една идея: разбиране трябва. Ако вие нямате една правилна философия за Бога, вашите работи никога не могат да се оправят. Условието да се оправят вашите работи е във ваши ръце. Аз седя на чист въздух: от мен зависи как да дишам, няма никого, който да ме ограничава. Някой може да мисли: „Как ще се храня?“. Сам ще се храниш. Някой казва: „Кой ще ме ръководи?“. Сам ще се ръководиш – няма никаква опасност от това. Слепите имат нужда някой да ги ръководи, а пък онези, които виждат, нямат нужда от никакво ръководство. После ще се заредят други въпроси: „Ами да си уредим живота!“. Как го уреждаме сега; мислите ли, че сегашният живот, какъвто го имаме, е уреден? Не е уреден – и няма какво да се обезсърчаваме. Ние се обезсърчаваме и искаме да уредим живота си по външен начин. Външно животът още за хиляди години ще бъде все такъв; той е бил такъв при рибите, при птиците, при млекопитаещите и при човека – откак той е излязъл от Рая, все е такъв.

Та на първо място: опитайте, направете един опит, за да знаете какво нещо е Любовта, да направите един опит с Любовта. В деня, в който ти опиташ Любовта, ако времето е 30 градуса студ, ще се стопли. Когато правите опита, изберете най-студения ден и кажете: „Аз ще опитам какво нещо е Любовта“. Ако можете да внесете малко от тази Любов, за която ви говоря, непременно 30-те градуса ще се смалят – вие ще имате най-малко 20 градуса над нулата. Сега трябва ли да аргументирам с вас, че може да се подобри положението. Вие се чудите как ще се подобри положението – да ви дам доказателство. Аз ще почна сега да ви давам доказателство: представете си, че извеждам едно момиченце, турям му една маска черна и никой не обръща внимание на черното малко момиче – и вървим маскирани. Това момиче не знае туй. Това, черното момиче, представлява външната страна на човека. Който го погледне, не му обръща внимание – тук го бутват, там го бутват. На това момиче казвам: „Ако ти ме слушаш, аз ще ти покажа един път, по който твоят живот ще се подобри“, казвам му: „Има нещо в тебе, от което трябва да се съблечеш. Това, което е на тебе отвън,

трябва да го хвърлиш“. Но представете си, че онзи, който е турил тази маска, я е залепил. Човек трябва да има изкуството как тя да се отлепи. Залепена е за кожата, не може да се извади така – цялата е залепена. Казвам му: „Ще ти дам една течност да се намажеш, та да се отлепи – и така да се освободиш от тази външна чернота“. Зад това черно лице се крие една ангелска красота. Като съблече тая дреха това момиченце и хората видят неговата красота, тогаз ще се измени всичко. Има ли опасност от една красива мома? За нея навсякъде пътят е отворен – и в Америка да отиде, и в Англия. Това е Божественото!

Няма човек, който да не се поклони на красивото. Грозният човек отива да се моли, казват му: „Нямам време“. Ако пък извади красотата, онзи ще има и време, и пари. И аз обичам красивото, грозното не го обичам – нито пет пари не давам за една черна мома. В Любовта няма престъпление. Ако вършиш престъпление, това е външната страна на закона – в Любовта престъпление по никой начин не можеш да направиш. Искате да ви докажа, че не можете – ще ви го докажа. Можете ли да отрежете едно парче месо от тялото си, да го опечете и да го изядете? Не можете: каквото и да е едно същество, няма толкова глупаво същество, което да почне да се гризе само. Само мечката по някой път туря пръстите си в устата на детето си да ги смуче. Това значи любовта: не можеш да направиш престъпление на себе си, от себе си не можеш да ядеш. Ако хората приложат този закон, ще бъде невъзможно да направиш пакост някому. Този човек съставлява едно цяло с тебе – и тогаз няма да има нужда да правиш престъпление.

Но вие имате предвид сегашния строй на нещата. Ти казваш: „Аз съм гладен“. Хубаво: ти искаш да ядеш една печена кокошка. Това е външната страна на закона. Че трябва да ядеш – да, но какво трябва да ядеш, това е въпросът. И ако снемеш това, черното от себе си, ти веднага ще намериш онази, истинската храна около себе си. Авраам[40] отиде да принася в жертва своя син. За да го изпита Господ, каза му: „Принеси сина си в жертва“. Той отиде да изпълни това и си каза: „Понеже Бог изисква, ще го направя“ – и дигна ножа си. Каза му се: „Няма какво да принасяш сина си в

жертва“ – и видя Авраам овен, вплетен в храстите там. Откъде дойде този овен? Когато вие сте гладен, ако искате да изпълните Божия закон, веднага ще бъдете задоволени.

Можете да направите още сега опит: ако искате да познаете доде сте достигнали, седнете на масата. Нямате нищо – нито пет пари, нито хляб; кажете: „Според закона на Любовта“ – и хлябът ще дойде, яденето ще дойде – хубаво изпечен хляб, от никаква фурна няма да ходите да го купувате. Щом сте гладен, подремнете си малко и ще намерите хляба на масата – и не търсете кой го е донесъл. Да кажем, че нямате обуща – пак подремнете малко и ще видите обуща. Дрехи нямате или каквото и да е – направете опит. След това няма да ходите да разправяте на хората: „Аз само като дремнах, хлябът дойде!“. Това ще остане един факт само за тебе, ти ще го знаеш: разправиш ли го на другите хора, пак ще бъдете облечени в черната дреха – тогаз законът не работи, то е за тебе. Когато всички хора говорят това-онова, аз се спра и си казвам: „Чакай да видя този закон прав ли е, или не“. Седна – и хлябът е там. И казвам: „Този закон е прав“, а пък като седна и няма хляб, тогаз казвам: „Законът не работи“. Искам да чета една книга: подремна на масата, събудя се – и книгата е там; или пък подремна и се събудя – и книгата я няма. Този закон работи по пътя на Любовта. Трябва да разбера нещо: подремна и като се събудя – разбирам го.

Там, дето има Любов в света, нещата са реални. Всичко това, което в дадения случай ти е необходимо, ти е дадено. Сега направете един опит, не пъшкайте само. Казваш: „Кога ще се оправят работите?“. Ако имаш да вземаш от някого, ти го даваш под съд. Ако не дава, изваждаш кобура си и пак вземаш, но утре на тебе ще ти покажат кобура. Сега аз гледам – тук не можете да си разпределите столовете. Две сестри сядат и се бутат и след това ме питат: „Учителю, кога ще дойде Христос?“. Някой ще гледа през прозореца ми какво правя в стаята си и пита: „Кога ще дойде Христос?“. Казвам: още дълго има, додето дойде Христос. Щом я няма Любовта, престъпления навсякъде има, това да го знаете. И без пердета може да е човек, и пак да върши престъпления. Той може да е без пердета, но това може да е долап. Аз ще направя добро някому, ще дам на бедния, но това пак може

да е долап. Когато има Любов – и при отворен прозорец, и при затворен прозорец, пак е същото; а когато няма Любов – и при отворен, и при затворен прозорец, пак законът е същият: той е в онова, дълбокото убеждение.

Казват: „Какво има на онзи свят?“. Че онзи свят е свят на Любовта! „Ами този свят?“ Този свят е свят на закона, на безлюбието. И тук, и горе е онзи свят. Че черните ангели живеят във външната страна на онзи свят. Ако сте със старите разбирания, като влезете в онзи свят, ще видите, че той външно прилича на този свят; ако пък живеете в закона на Любовта, то и тогаз този свят и онзи свят пак си приличат. Сега каквото и да ми разправят, нещата ще останат неразбрани, освен ако опитате онази Любов, с която Христос е пожертвал Себе Си. Но влизали ли сте в мислите на Христа, да видите каква е била Неговата мисъл, когато се е жертвал? Вие обръщате внимание на външната страна на живота – че е бил прикован на кръста, но представяте ли си онези очи, с които е гледал на света? Ти казваш: „Не можем да си представим“. Ако имате Неговата любов, ще си представите това и ще можете да извършите онова, което Той е извършил. Вие казвате: „Ние нямаме сила да извършим това“. Щом нямаш сила, това значи, че нямаш Любов. Любовта е нужна: дето има любов, нещата лесно могат да се извършат; и най-малките работи без любов са тежки.

Като говоря сега, аз не подразбирам механически този процес. Ти казваш: „Как ще стане тази работа?“. Онова дете, което иска да проходи, пита ли как ще стане тази работа; онова яйце, което иска да се измъти, пита ли как ще се измъти? Не пита. Започни и не питай: не се спирай върху думата, но върви – и то е въпрос на време. И на яйцето най-напред не му е вървяло, но яйцето върви. И като седи това яйце под кокошката 21 дена, пилето излиза навън.

Трябва да се зароди у вас желание, така както у яйцето се заражда желание да бъде под крила. И както казва псалмопевецът в 91. псалом: „Който живее под крилата на Всевишнаго“. Трябва да разбираш това: ти си още едно яйце – ще потърсиш да бъдеш под крилата на кокошката. И като поседиш така 21 дена, няма да бъдеш вече яйце, но ще бъдеш пиле. И тогава ще чуеш гласа на тези крила и ще из-

пълниш закона. Ти като влезеш под Божествените крила, ще станеш свободен, затова трябва да седиш там. Тогава ще добиеш първата си форма. Казано е там:

Който живее под покрива на Всевишнаго,
ще пребивае под сянката на Всемогъщаго.

Та казвам: направете един личен опит и за него никому не говорете – и правете опити, докато дойдете до сполучлив опит. Аз на мнозина съм говорил за опити. Дойде ви някоя болест, някоя неприятност – направете опита! Вие все търсите външната страна на закона. Не е лошо – външната страна на закона ще си съществува, но там е робство. Е, хубаво, вие боледувате – ако имате пари, ще викате някой способен лекар и ще ви помогне. Но представете си, че нямате нито пет пари в джоба си, тогаз какво ще правите. Сега аз говоря на онези от вас, които нямат нито пет пари. Казвам: които нямате пари, живейте по закона на Любовта, а които имате пари, живейте по стария начин. Вие казвате: „Онези имат пари“. Тогава им станете слуги. Ти казваш: „Ама аз не искам“. Щом не искаш да станеш слуга, тогава работи по закона на Любовта. Вие казвате: „Как?“. Че онова дете, което отива на училище, знае ли да пише? Не знае. Казваш: „Как ще напиша *а*-то?“. Можете да кажете какво се добива, като се напише буквата *а*. Голямо постижение има чрез това.

Един човек, който може да напише *а*, всичко може да направи вече, защото като напишеш една буква, като произнесеш една дума, ти си служиш със сили. Думите, които Бог е създал, те са сили. Ако ти знаеше да произнесеш думата *любов*! Да ви представя сега, да ви дам един пример какво нещо са думите. Представете си, че имате един богат човек и вие го намирате – той е умрял. Ако този човек го пренасяте от едно място на друго и го бутате и запитвате, ще ви каже ли нещо? Не – този, богатият човек, не може да ви бъде в услуга; макар да е богат, нищо не може да направи за вас. Това е сегашният живот. Но ако този, богатият, като започнете да го разтривате, се съживи най-сетне, той ще бъде готов да направи всичко за вас.

Една дума ако я съживиш, тя ще направи всичко за вас, но ако я носиш от едно място на друго като умрелия бога-

таш, тя нищо не може да направи. Ти казваш *Любов* – тя е мъртва дума; казваш *Благост* – тя е мъртва дума; казваш *сила* – тя е мъртва дума; казваш *сила*, но оставаш безсилен. Ти говориш за вяра, но като дойде време, вярата в нищо не може да ти помогне. Имаме един Симеон първозвани, мисля, че е от село *Б*. Искал той да приложи Христовия закон. Един ден излязъл в село, видял една голяма бога (бик), че мучи, и ѝ казал: „Какво си се замучила, кой ти даде правото?“. Хваща богата за рогата и казва: „В името на Господа Исуса Христа да не мучиш“. Тая бога го свалила на земята и почнала да го мушка – и едвам дошъл говедарят и го спасил. После казал той: „Богата излезе много силна, щеше да ме смачка.“ „В името на Господа Исуса Христа“ – казва, но богата е по-силна. Казвам: какво те подбуди да хващаш тази бога за рогата? Тая бога беше в тебе – ти не можеш да я победиш, докато не си господар на себе си; като бутнеш тази бога за рогата, трябва да престане силата ѝ. Като я бутнеш с Любовта, тази бога ще изгуби силата си – в нея няма да има разположение да ти повреди. Той не отишъл с любов при богата, а ѝ казал: „Кой ти даде право да мучиш!“. Това е външната страна на закона, не трябва така. Той трябваше да отиде към задната страна и да побутне богата, да я поглади и да каже: „Много добра бога си ти“; да я поглади и тя щеше да има съвсем друго разположение. Щом си хванал рогата на богата, ти имаш работа с външната страна на закона – и тогаз работите ще станат така, както ти не желаеш.

Сега, като ви говоря, ще кажете: „Че каква е нашата вяра?“. Сега ходите по закона, по външната страна на закона: един ден ходите по светлия закон, втория ден – по тъмния, и т.н. Ден и нощ – постоянно се сменя състоянието ви. Решите нещо, дойде ви едно хубаво желание – и в следния ден кажете: „Ще го поотложа малко“ – и всеки ден отлагане, отлагане. Не отлагайте нещата, защото с отлагането нищо не се постига в света. Има ли малки отлагания, малки съмнения има. Ти решиш нещо и после се усъмниш: „Ами ако не стане?“. Това прилича на случая с онзи баптистки проповедник[41] в Русе – Арсимен. Имало един сляп и той казал: „Като свърша проповедта, ще кажа на слепия: в името

на Господа Исуса прогледай!“. Излязъл с Евангелието и си мислел, и си казвал: „Ами ако кажа и не прогледа?“ – и отложил, прибрал си Библията. Досега Арсимен се спря там, поиска да направи опит и каза: „Стане или не стане?“. Това е човешкото.

И ние сега отиваме с Библията и се спираме – и после въпросът остава нерешен. Втори, трети, четвърти – хиляди въпроси остават неразрешени, и най-после казваме: „Нищо не можахме да постигнем в света“. По този външен начин никакви постижения не може да има – това са ограничения, робство, страдания, смърт. Моисей казва: „Най-първият закон е: да възлюбиш Господа Бога своего и да възлюбиш ближния си“. Върху тези два закона седи целият човешки живот. Та вие не очаквайте сега да се подобри светът, не очаквайте да се подобрят хората – това е второстепенно. Вие оставете този въпрос на заден план, но за вас можете да направите един опит – вие да познаете и почувствате прииждането на Божествените сили или да имате един вътрешен опит как действа Любовта. Никой не може да ви покаже какво нещо е Любовта. Временно човек може да ви покаже една любовна постъпка, но после вие можете да се усъмните. Щом дойдете до истинската Любов, там престават всички съмнения, там престават всичките безверия, там престава всичкото зло, всичко престава там. И започва там Животът на вечната радост – светът има вече друг изглед, човек става мощен.

Вие сега ще попитате: „Какво сме правили ние досега?“. Да ви приведа един пример, за да се види какво сте правили вие досега. Едно бедно дете всеки ден ходило в градината на един богаташ, в която имало ябълки. Все ходило да гледа, искало да си вземе, но имало пазач – и всеки ден гледало дървото и пак си отивало. Пазачът все пазел там и детето си губело времето. Първата година детето ходило, втората – също, третата и т.н.: пазачът стоял там и детето не могло да си вземе. И четири, пет, десет години това дете все ходило, дано изненада пазача, но не могло. Ако това дете беше поискало една семка от пазача, то щеше да я посади и след десет години щеше да има едно цяло дърво на разположение.

Вие сега искате да изненадате пазача. Не може. Посейте семката на онова, което искате да похапнете, посейте я. Същата грешка направи Адам: този ангел, който пазеше дървото, отиде по работа и Ева, вместо да посее семките на плода, изяде го. И къде стоеше престъплението на Ева? Не че откъсна плода, но че го изяде. Трябваше да го посее – и тогаз работата щеше да бъде съвсем другояче. И вие сега посявате нещата: доброто трябва да се посее в живота. Да ви кажа къде е престъплението – не изяждайте доброто никому, но го посявайте. Сега разбрахте: две неща има неразбрани. (*Учителя показа светлата и тъмната картина, после, показвайки светлата картина, продължи.*) Разберете, това е Любовта. (*Показва тъмната картина.*) А това е сегашният закон. По този закон и болести ще има, и смърт ще има, и беднотия ще има, и голотия ще има, и какво ли не. (*Показва тъмната картина.*) По този закон всички радости си вървят. (*Показва светлата картина.*) Това е новият закон – по този закон трябва да вървим. Не търсете вашето слънце отвън, а го търсете отвътре. (*Учителя показва тъмната и светлата картина.*) Тук е отвън, а тук е отвътре – този свят е вътрешният свят. (*Показва светлата картина. А като показва тъмната картина, казва:*)

А този е външният свят – този е светът на гъстата материя, на непреодолимите мъчнотии, а пък този е живият, красивият свят, свят на Любовта, гдето всичко е възможно. Сега пак може да остане въпросът: „Как може да стане това?“. Казвам: както се излюпва яйцето, така се излюпете всички; както се съблича кожата на змията, така се съблечете и вие. Посявайте Доброто, което е във вас, посейте една семка. Че ако аз съм на ваше място, един въпрос всякога мога да го разреша много лесно. Да кажем, че някоя сестра не може да се спогоди за място в този салон; ще кажа: „За Господа, за Любовта, която имам, да седна на последното място“. Кой е на първото място? Който има Любовта, той е на първите столове, който има Любовта, той е на първото място; а пък който няма любов, той и отпред да е, пак е назад. Вие можете да кажете: „Какво иска да каже?“. Аз искам да кажа: трябва да бъдете свободни. Ти питаш: „Но какво

искаш да кажеш под думата *свобода*?“. Казвам: искам да обичате Истината! Ти питаш: „Но какво нещо е Истината?“. Да бъдете мъдри. „Но какво нещо е Мъдростта?“ Трябва да имате знание, трябва да имате сила. „Но какво нещо е силата?“ Трябва да бъдете безсилни. „Какво нещо е безсилието?“ Трябва да умрете. „А какво нещо е умирането?“ Трябва да ви заровят. „Защо трябва да ни заровят?“ За да изникнете: така ще дойдете до онези вечни ограничения – и най-после, като няма някой изходен път, като малко дете ще лазите и ще дойдете до онова вътрешно разбиране.

Мнозина от вас сте готови. Не мислете, че с едно махване всичко можете да направите, но ако отвън има 30 градуса студ и имате термометър и се помолите, и ако при първата молитва студът спадне на 29 градуса, то опитът е сполучил. Втория ден пак, като се помолите, студът спада на 28 градуса; третия ден – на 27 градуса. И ако 29 дена студът се намалява и дойде до нула градуса, то вие сте извършили една отлична работа. Ако вие можете да направите чрез молитвата си студът да спадне на 0 градуса, тогава имате голямо постижение. Този студ е вътре във вас – чрез спадане на студа се подобрява вашето положение. В какво седи този студ? Ти седиш, вдървен си: помолиш се и дойде едно подобрение; втория ден – по-голямо подобрение. След 30 дена вие сте по-добре; и след още 30 дена можете да ходите няколко километра, а след още 30 дена можете да вършите една работа.

Вие искате сега да се оправи външният живот. Не, между външния и вътрешния живот има едно съответствие. Трябва да помагате на вътрешния живот. По буквата на закона ако се върви, всичко ще се изгуби, а пък ако се върви по Любовта, всичко ще се постигне. Там никакъв външен закон не може да ви каже: „Така трябва да го направите“. Щом ви се каже: „Така трябва да го направите“, това е ограничение на човека. Той трябва да бъде абсолютно свободен – това е законът на вътрешната свобода. Казано е: „Опитайте и вижте, че съм благ“. И всички трябва да опитате Бога, че е благ. Това е най-хубавото нещо, което можете да направите – да опитате Бога; това ще бъде най-знаменитият

ден на живота ви, когато направите първия опит. Аз го наричам това *зазоряване*. При първия опит вие ще видите как слънчевите лъчи се показват на хоризонта – и оттам насетне всичко в живота ви ще тръгне по мед и масло: оковите ви ще паднат, сиромашията ви ще изчезне, болестите ви ще изчезнат, старостта ви ще изчезне – всичко това ще се махне и вие ще бъдете в своята първоначална сила – в това положение, в което Бог първоначално ви е създал. Това значи постижение.

Вие казвате: „Когато дойде Христос“. Щом дойде Любовта, Христос ще дойде. „Кога ще станем силни?“. Когато дойде Любовта.

Щом дойде Любовта, Знанието ще дойде.

Щом дойде Любовта, Мъдростта ще дойде.

Щом дойде Любовта, Свободата ще дойде.

Щом дойде Любовта, Истината ще дойде, всичко ще дойде.

Първата заповед е: да възлюбиш Господа Бога своего с всичкия си ум, с всичкото си сърце, с всичката си душа и с всичката си сила.

Този закон съдържа четири неща. Опитай в себе си да възлюбиш Господа с всичко онова, което имаш – силата на човека седи в това постижение. Щом се постигне това, всичко в живота тогава може да стане.

Добрата молитва

След това Учителя каза:
Можете да разглеждате тези картини.

Направиха се вън гимнастическите упражнения.

22. лекция, 21 февруари 1934 г., София, Изгрев

КЛЮЧ ЗА ПОСТИЖЕНИЯ

15 минути размишление

Ще прочета пета глава от Евангелието на Йоан, от 1. до 14. стих.

Песента „Духът Божий“

Хората се запитват какво нещо е търпението. Търпението е една черта, която мъчно се разбира, мъчно се усвоява. Всички хора са търпеливи, без да са търпеливи; носят търпението, без да са търпеливи. Каквото нещо и да дойде на главата ти, все ще го носиш. Минаваш за търпелив, обаче в себе си се тревожиш, плачеш, изискваш, роптаеш; и най-после се примиряваш и казваш: „Няма какво да се прави“. Сега това примирение ние го наричаме търпение. Онези, които обичат да философстват, могат да попитат: „Не може ли и без търпение в света, да няма в живота никакви препятствия?“. Има и живот без препятствия – това е съвършеният живот; но този, съвършеният живот, на Земята по този път ще мине. Ние мислим за съвършения живот, но за да дойдем до него, трябва да минем през този, който не е съвършен. Ражда се тогава друг един въпрос: не може ли човек да се роди изведнъж съвършен? Но това е едно механическо схващане. Ние искаме някой да направи живота съвършен. Ако можеш да бъдеш съвършен така, ще приличаш на един часовник – ти няма да участваш в живота. Ще те курдисат, ще бъдеш много точен, ще бъдеш съвършен, ще показваш времето на другите хора, но няма да знаеш твоето предназначение; ако те попитат каква работа вършиш, ще кажеш: „Никаква работа!“. Часовникът не върши работата за себе си, той нищо не придобива, като се движи: нито яде, нито пие, нито има някакви разноски.

Но има едно положение, в което всички се намирате: преобладаващо влияние на силните чувства. Когато чувствата почват да господстват много над човека, той не

мисли много – неговата мисъл е свързана с ежедневните чувствания и усещания, които има. Боли те пръстът и не можеш да мислиш за никаква философия – дето отидеш, за своя пръст си мислиш: обръщаш го, връзваш го, развързваш го – за тебе той е най-важното и те заставя да мислиш за него. Ще търсиш лек за него. Оздравее пръстът и пак го забравиш. По някой път в живота ние казваме: „Никой не ми обръща внимание“. И когато се обърне внимание на пръста, какво е положението: мислиш ли, че от доброта му обръщаш внимание. Като те заболи пръстът, му обръщаш внимание, имаш го присърце и все за него мислиш – и всички удове на тялото мислят все за болния уд.

Някой път може да се позамислите какво подразбирате под думите, че трябва да ви обичат хората, да ви обича някой; какво подразбирате под думата *обич*. Да допуснем, че някой човек, като ви обича, е близо, но някой човек може да е на другата страна на Земята и да ви обича. Какво прави той заради вас: вие се радвате на тази обич, но какво прави той заради вас? Писал ви е писмо и вие се радвате, но какво добивате от това писмо – той живее на другия край на Земята. Ако е беден този човек, нищо не добивате – добивате само едно писмо; ако е богат, добивате по някой път един чек, изтегляте го от пощата; или пък ако той е ученолюбив, по някоя книга ще ви изпраща, по нещо интересно, и ще бъдете доволни. Но представете си, че имате един такъв човек, който ви обича и никога не сте го виждали, но и вие го обичате. По традиция той е бил приятел на баща ви и казвате, че роднински връзки имате с него – и без да го знаете, от това, което прави заради вас, вие мислите, че той има някаква си обич към вас. Казваме много пъти: ние мислим за някои същества от другия свят, но не сме ги виждали. Някой път тия същества ни правят някакви услуги. Даже можем да се съмняваме дали те ни правят тия услуги, или други ги правят. Казваме, че има същества на оня свят, и ги наричаме светии, праведни, сродни души – с много имена ги кръщаваме.

Сега този, болният човек в прочетената глава, никога не е очаквал, че ще дойде някое същество от невидимия свят – нещо много изключително. Имаме само един при-

мер в тази къпалня, за да имате тази опитност. Той колко години е седял там? 38 години. Коя е хубавата страна? 38 години не е малко, това е цял един живот: 38 години този човек е чакал всяка една година да се размъти водата и да влезе, да се изцели; и 38 години той е изгубвал условията за здравето си. Тъкмо се размътвала водата, друг някой влизал и той трябвало да чака идната година: пак трябвало да чака – 38 години е чакал! Сега в тази къпалня той не е бил единственият, много болни е имало. Защо Христос се спря само при него, а не се спря при други? Това е вече философия – има Негови съображения вътре. Ако някой ме попита защо Господ е направил света такъв, мога да дам някои философски изяснения, но всъщност защо светът е така направен, Този, Който го е направил, само Той знае това. А пък другите, които не са го направили, те само предполагат – и онзи, който предполага, всякога неговата мисъл е далече от самата Истина.

Сега светът мяза, при сегашните условия, на такава къпалня – светът е точно тази къпалня. И почти всички вие, а може би само някои от вас, имате нужда и очаквате да се размъти водата. И при това размътване на водата кое е това, което очаквате? Това е очакването на някое щастие да ви дойде. Болен сте, сиромах сте, невежа сте – и очаквате да дойде ангел, да слезе той и да размъти водата, и вие, когато се окъпете, да уредите вашите работи. И някои от вас по 38 години сте чакали: чакате, чакате и казвате след това, че втори път като дойде ангелът пак в къпалнята, тогаз ще влезете, в някое друго прераждане.

Това, което ви говоря, е външната страна. Ние разглеждаме живота и не можем да си дадем едно правилно разбиране. Например ти си трезвен човек, много си трезвен – може да си брат или сестра. Но един ден ти отиваш на гости и те почерпят с една чашка или абсент, или коняк, или хубаво винце – една малка чашка. И в тебе има някое същество, нещо в теб ти казва: „Кусни малко, досега ти си бил много невежа, не постъпваш като хората. Кусни си нещо“; друго същество ти казва: „Не бутай!“. Двете същества ти не ги знаеш. Едното ти казва: „Вземи колкото за хатъра на тези хора“, а пък другото същество ти казва: „Не вземай!“. Пиеш

една чашка, после казваш: „Много голям невежа съм бил. Много хубав бил този коняк, този абсент“. Хубав е бил, като изстинеш, да го туриш малко в чая, може да се лекуваш даже с коняк; хремав си – ще вземеш малко чай с коняк. Това е едно лечебно средство, но лоши са последствията: чаша след чаша – и се образува един лош навик. И като дойдеш до чашата, тя те привлича – ти пиеш, изгубиш съзнание и на другия ден те боли главата и обещаваш, че няма да пиеш, но пак пиеш.

По някой път по-надалече отиваме. Вие искате да добиете една хубава черта на характера си, но тази черта я нямате. Дойдете донякъде – търпите. Търпението е една от добрите черти, но много мъчно може да се добие, много мъчно може човек да бъде търпелив. В търпението човек трябва да бъде почти глух за някои неща, той трябва да има един навик в съзнанието: когато ще го обиждат, да се отнесе съзнанието му някъде другаде, и като му говорят, той да не чува. Като го побутнат, ще му кажат: „Слушай, ти не знаеш ли аз какво ти казах?“, а той да каже: „Но аз нищо не чух“. Някой път у човек има любопитство, някой казва: „Аз съм чул – знаеш ли какво говорят за вас вашите ближни?“ „Че какво говорят?“. И той почва да ги нарежда – и гледаш, че онзи, който е бил по-рано весел, сега се попари изведнъж. Ти питаш: „Какво казаха?“. Защо се интересуваш какво са казали ближните? Представете си, че аз съм някой голям цигулар – знаеш ли какво ще кажат хората? Аз зная какво ще кажат хората: или че зная да свиря, или че съм голям простак в свиренето; едно от двете: или че много хубаво свиря, или че не свиря хубаво. За какво се нуждая от тяхното мнение? Ако свиря хубаво, не се нуждая от това – аз свиря за себе си, мен ми е приятно. Като свиря някой път, казвам: „Не е свирене това!“. Като бутнеш на пианото, там тонът си има определено място, все ще изкараш тона по-лесно; но като бутнеш на цигулката, ще изкараш тон, но някой път той не е толкоз хубав.

Сега уреденият живот е пиано, моралния живот аз го наричам пиано – с две ръце свириш. А пък неуреденият живот е цигулка – няма никакъв закон там. Там има закон,

че ще вземеш така и така, но нито един учител не може да ти каже де ще туриш пръста си – не му знаеш закона: туриш пръста си и не излиза. И ако би имало закон за онези, които свирят на цигулка, да ги наказват, то не зная, но почти всички трябваше да бъдат турени вътре, в затвора. На пианото като бутнеш, все има нещо точно определено, но в цигулката много малко биха могли да избегнат от наказанието. Пианото е нагласено, а пък цигулката сам трябва да нагласиш. Някой път тя се разглася – някой път цигуларят свири, но не му е нагласена цигулката. И времето може да съдейства за разгласяването: точно си я нагласил, но е спаднала някоя жица с половин тон – постоянно трябва да завърташ и да развърташ.

Снощи слушахме един сляп човек, който се е научил да свири на пиано. (*На 27 февруари 1934 г. в салона „Биад“ слепият унгарски пианист Имре Унгар*[42] *даде Шопенов концерт. Той пожънал първите си успехи още в Музикалната академия в Будапеща, дето удивил слушателите. После, през 1932 г., във Варшава взел участие в Шопеновите тържества и спечелил първа награда. Унгар се смята за един от най-добрите изпълнители на Шопен.*)

Някой казва: „Как го харесваш?“. Той е насърчение за онези, които имат очи. Този, слепият, като свири, какво остава за ония, които имат очи. Защо слепият свири хубаво, де ги намира слепият тия клавиши? Мъчнотиите при него са почти като при цигулката, но цигулката е още по-голямо изпитание. Този, слепият, свири на пиано, но всеки един човек, който свири на цигулка, е почти като сляп човек – трябва голяма съобразителност. И действително, у човека има едно чувство, чрез което той се ориентира. Един цигулар дълго време като е свирил, у него има нещо странно: пръстите му проглеждат. При пианото и при всички инструменти, като прогледнат пръстите, можеш да свириш, а докато са слепи те, не можеш да свириш. И като прогледнат пръстите, пръстът си намира мястото – и той стане музикален, точно пипа намясто.

Та казвам: има особености, които нас ни задоволяват, в човека има странни работи. По кой начин сега този човек се е научил да свири, както много пианисти с очи не могат

да свирят; как се е научил този, слепият човек? Казват: „Някои работи са невъзможни“. Как се е научил този, слепият човек, така хубаво да свири – и не само свири, но има време и да даде израз на някои тонове: мисли дано тоновете да излизат съразмерно, мисли за всичко, има време за всичко. И наблюдавах публиката, която слушаше: той свири Бетховен[43], свири и Шопен[44] – и двамата. Но много мъчно може да ги различиш – да познаеш Бетховен от Шопен – в музикално отношение много мъчно може да ги различиш. Ако нямаш програмата и ако ти свирят от Бетховен и от Шопен, много мъчно може да различиш де е Бетховен и де е Шопен. (*Има се предвид концертът при свиренето на Унгар.*)

Ти като гледаш програмата, там виждаш, че е казано кое е Бетховен, кое Шопен. И донякъде можеш да доловиш различието – трябва човек да е с много тънко чувство за това. Някой път можеш да кажеш, че така е искал да каже Бетховен, но в музикално отношение много мъчно можеш да се сетиш какво е искал да каже той с тези звукове. Има известни звукове в музиката, които означават смърт; има известни звукове, които означават радост; други, които означават несрета, несполука; някои означават едно болезнено състояние. Но питам тогаз: тая музика, която изразява болестта на човека, музика ли е това; музика, която изразява болезнено състояние, музика ли е? Това е една лечебница, това е една лекарска работа – един лекар, който лекува, лечебни условия са това, това не е музика за здравите хора. Музиката на Шопен е за болни хора – лечебна музика, един институт, дето трябва да се лекуват: някое нещастие е имал той и го е написал всичко това в музиката.

Често ще се намирате в едно противоречие в произношението. Ако произнасяш английското *ейч* (*h*), ти ще му дадеш едно произношение; по френски ще го произнесеш *хаш*; на английски ще го наречеш *ейч*, а пък на български как ще го произнесеш? На български, ако произнесеш думата *Дарвин*, ти ще кажеш Дарвин[45], но на английски не се произнася така – там тая дума има особено произношение и особено ударение. Хубаво, ти казваш сега на един французин: „Il est bien“. Французинът разбира, но българинът, кой-

то чуе това, разбира ли? Това, което французинът разбира, българинът не го разбира. Когато българинът каже: „Много е добре“, той го разбира, но французинът не го разбира. Какво е различието между „Il est bien“ и „много е добре“? Българинът, като чуе: „Il est bien“, може да каже: „Il est bien“ – „все го бият“. Той като мисли, мисли, ще каже: „Тъй е то.“

До мене седеше един и все пишеше – той беше музикален критик. Вземаше си бележки, че ще направи коментари върху това как Унгар е изразил музиката, каква е била интонацията, какво е искал да каже. Нищо не иска да каже – този, слепият, е запомнил, каквото другите хора са написали, и той го свири. Ще дойде друг сляп и ще го свири по друг начин.

Някой казва някому: „Ти си много добър човек“. С това какво добро съм направил? Тук доброто е в негативно отношение. Ако му туря някоя лоша дума, ще го възбудя, ще дигне цял въпрос, а пък като кажа: „Много си добър“, аз не предизвиквам лошото в него.

В класическата музика има една лечебна страна – трябва да слушате класическата музика. Някой казва: „Не я разбирам“. Няма какво да я разбираш – като пие човек едно лекарство, няма какво да го разбира: като го изпие, да се излекува – това е важното. Щом ми принесе полза, добро е; и при слушането, щом една музика може да ме тонира, добра е. Отивам и слушам една класическа музика. Най-първо съм песимист и неразположен и слушам, слушам – приятно ми е, хубаво свири. Каква философия съдържа, не схващам, но ми минава неразположението – бях крайно неразположен, но излизам си от залата разположен, както като отивам в някоя гостилница и си излизам наситен. Като се върнах от снощния концерт, питат ме: „Твоето мнение какво е?“ – и ако бях си дал критика за музиката, съвсем криво ще ме разберете. Представете си, че аз съм един здрав човек, вляза в една клиника и почнат да ме лекуват – мене, здравия човек. И ако ме питат тогава: „Как ти се хареса тази клиника?“, аз какво трябва да кажа?

За мен музиката беше интересна, за мен е интересно как музиката лекува хората, как се поправят хората чрез нея; за мен е интересно какво влияние упражняват извест-

ни тонове върху хората. Снощи имаше една дама, която се разговаряше с друга, беше разсеяна. И като почна да свири Унгар, най-първо тя се заинтересува как свири този, слепият човек, и започна да обръща внимание какъв му е тонът; после седеше замислена вътре и аз си казах: ето, един сляп човек като работи, какво може да направи. Това е по отношение на музиката. Ако един сляп може да има тези постижения в музиката, един човек в добрия си живот не може ли да има постижения? Гледам този, младият човек, как се поклони, каза: „Ще ме извините, ако имах очи, щях да свиря по-добре. Най-хубавото, което можех да направя, направих го, но ако имах очи, щях да свиря по-добре“. А пък там имаше музиканти с очи и те казват: „Хее, той без очи много по-хубаво свири, отколкото ние, които имаме очи“. Слепият човек е събрал тия хора, салонът беше пълен. И тия хора отиват в тия критически времена, плащат веднага по сто лева, от сто лева нагоре, осемдесет, петдесет лева – всички отиват: този човек ги привлича. С какво ги привлича? С музиката ги привлича.

Питам сега: някои от вас често се обезсърчавате. Ако един сляп човек не се обезсърчи и може да се научи да свири, питам: един, който е тръгнал по пътя на Истината, не може ли да има постижения? Защото един ден и вие ще дадете концерт, като слепия ще давате концерт – на онзи свят като отидеш, като слепия ще даваш концерт. Ако имаш очи, с очи ще дадеш концерт, а пък като не виждаш – като сляп, с пипане ще дадеш концерт. Според мен на този музикант, който свири снощи, му липсва още нещо. Какво? Че музиката у него още не му отваря очите, защото имаше доста слепи там. Той ги полекува: тези, които имаха нервно неразположение, той ги излекува, но колкото слепи имаше там, си останаха пак слепи. Някой път вие се обезсърчавате: този човек, който свири, той си остана пак сляп. Хората са доволни, той си отива и казва: „Свиря, но съм сляп. Тези хора ми ръкопляскат“. Чува ги той, но не ги вижда – той няма ясна представа за хората, като една маса ги знае. Какво е неговото състояние? По лицето му има една тъга, тя се чете там; той казва: „Слава Богу, че има музика“. Поне

страданието му се е намалило: като свири, той се усеща полеко, по малко му преминава от оная голяма загуба, която има. Ако ви предложат да бъдете един сляп виртуоз или да имате очи, кое ще изберете?

Има една положителна страна в живота, тя се състои в следното: щом си в положителната страна, нещата стават по друг начин; щом дойдеш до положителната страна на живота, нещата стават тъй, както са си. В света вие искате да свирите. Свиренето е приготовление за една друга наука. Най-великата наука в света, магическата наука – това е Любовта, която е достояние на всички. Изисква се всички да учат тая наука, не се позволява никому да бъде невеж в това отношение. Проучвали ли сте колко тона има Любовта? Сегашната музика има седем основни тона. Единият от тях е тонът на Живота – *до*; друг е тонът на движението – *ре*; трети тон е на човешката мисъл – *ми*; друг тон е на човешките стремежи, на материалните стремежи за забогатяване – *фа*, после е тонът на човешката амбиция – *сол*. Друг тон е на човешките постижения – *ла*; после е тонът на духовното – *си*; и най-после, осмият тон е пак повторение на първия тон. Има и полутонове – и те си имат свое значение.

Та казвам: Христос отиде при този болен човек и му каза: „Ти искаш ли да бъдеш здрав?“. Оня му каза: „Нямам условия, толкоз години, 38 години аз съм очаквал“. Христос му отвърна: „Този не е единственият начин да те тури някой във водата. Ти 38 години чакаш някой ангел да слезе от Небето и да размъти водата. Има и друг начин.“ „Но аз не го зная, Господи!“ „Не го ли знаеш? Дигай одъра си и да те няма оттук!“. И този човек казва: „Ако е така, лесна е работата“ – и дигна одъра си. Намира се някой да критикува, както има стари класици, които казват, че не трябва да се свири по нов начин, а по стар: например така и така да се постави ръката на пианото; и на цигулката има такава определена постановка. И някой път професорите са много взискателни и казват: „Не знаеш как да държиш цигулката“.

„Стани, дигни одъра си!“ Няма какво да чакаш – 38 години си чакал. Това е едната страна на въпроса. Аз правя следното заключение: този човек 38 години свири едно парче за

любовта и не може да го свири – 38 години го скъсват. Едно парче той даваше – и в какво седеше това парче? Не можеше да го изсвири, 38 години го скъсваха – 38 години седеше той в училището. Христос идва и му казва: „Дигни одъра и върви!“. Според закона нямаше право да си дигне одъра в събота, по Моисеевия закон. Този човек казва: „На Онзи, Който ме изцели, Който ми каза: „Стани и дигни одъра си“, аз трябваше да изпълня Неговата заповед“. Силата на човека къде седи? В неговата вяра и в неговото послушание. Где е постижението? Дотогава, докато ние чакаме един ангел да слезе, докато ние чакаме хората – и 38 години, и много години ще се минат още. А пък като дойде Божественото, това може да стане само с една дума: *Стани*!

Има деца, които се раждат гениални в музиката – без да учат, знаят. Този, младият момък, трябвало да учи, много големи усилия е положил. Той е един волеви темперамент – непреодолима воля има, че трябва да постигне нещо, голямо постоянство има. Това показва и лицето му – има известна дарба. Но някой човек може да се роди даровит и с много малки усилия може да има постижения. И не е необходимо да се раждате втори път на Земята – вие може да заспите и като станете сутринта, да сте даровити. Мога да ви приведа много примери за много хора. От човека при известни условия може да стане музикант, и то даровит музикант. Отива един от най-неспособните в музиката при един професор, даровит човек. Момъкът е богаташ, плаща на професора, но го изкарва един ден от кожата му. И онзи му зашлевил две плесници и му казал: „От тебе музикант не може да стане. Да си отиваш“ – и го изпраща навън. Оттам насетне този, удареният ученик, става музикант, и виден музикант става. Една дарба може да се предаде чрез един удар. Господ, Който иска да предаде нещо музикално на хората, все удари дава. Говориш му, говориш му, главата му не се напълва – и като му удариш две плесници, музикален става. И апостол Павел, като го биха, стана апостол; апостол Петър, като го биха, стана апостол; светиите, като ги биха, станаха светии.

Навеждам ви сега на едно: изключителни условия има в живота; и дарбите, които по друг начин е невъзможно да се постигнат, при изключителните условия се постигат. Не считайте, че едно нещастие, което ви е сполетяло, няма смисъл. И този музикант, ако не беше сляп, не щеше да стане музикант. Той не е много музикален: ако не беше сляп, ако имаше очи, щеше да бъде посредствен ученик, но с този удар, с тая слепота, с това вътрешно концентриране той е засегнал другите, вътрешните тела, засегнал е и музикалността. И ако прогледа, той ще изгуби и ще стане обикновен музикант – ще изгуби дълбочината, която има, това концентриране вътре. Ония, които са искали да му направят пакост, са го лишили от очи, но с това са се развили в него други някои блага. Някой път, като се лишите от някое благо в живота, то е с оглед да добиете известни дарби – нищо повече; и ако това, което искате, ви се даде, вие ще изгубите дарбата си. Един добър човек, за да се повдигне морално, трябва да бъде сиромах; ако го освободите от сиромашията, ще му направите пакост – той не ще може да има постижения.

Това не са залъгвания, това са данни вътре в живота. Някои разсъждават така: „На този, даровития ученик, такива трябва да бъдат условията“. Те се заблуждават – на този, даровития ученик, му трябват лоши условия, по нашему лоши условия. Защото кои са лошите условия? Според мене всички ония условия, които препятстват за правилното развитие, са лоши условия. Всички ония условия, каквито и да са, които спомагат да се яви нещо хубаво в човека, може да са неприятни, но според мене те са едно благо за човека. В сегашния път, по който човечеството минава, то ще добие известни познания само чрез страдания. В този, временния живот, е така, но ще дойде едно друго положение, когато дарбите, които човек трябва да събуди, ще ги събуди в едно здраво състояние. Тия методи не са за всякога, те са временни методи. От болезненото състояние трябва да минете по един лечебен метод – метод за лекуване, докато дойдете до здравословните състояния; и тогава вашите постижения ще бъдат други.

Кое е по-хубаво сега в света: музикални ли да бъдете, или да бъдете добри; силни ли да бъдете, или да бъдете любящи? Ако избирате, кое ще изберете? Любящи. Един добър човек музикален може да бъде – музиката е външна страна на доброто. И любящият човек може да бъде силен, понеже силата е външната страна на Любовта. Сега обратното: музикалният човек добър може ли да бъде? Той ако не беше добър, музикален не може да бъде. По същия начин, ако не е здрав, той не може да израсне: щом е израснал, той е бил здрав. Той е болен сега, израснал е при здравето: това, което е добил, то е резултат на здравето.

Помнете едно нещо: всички дарби и постижения в света вървят само по един закон – на Любовта. Любовта е, която носи всички дарби. Ако имате Любов, всички постижения може да ги имате постепенно, но ако я нямате, постижения не може да имате – в каквото и да е направление. Ред поколения трябва да вървят по закона на Любовта, за да имате известни постижения. Ти не можеш да добиеш силата, ако нямаш Любовта; ти не можеш да станеш музикален, външната страна, ако нямаш Любовта; не може да станеш красив, богат, или в каквото и да е друго отношение, ако нямаш Любов. Ако не вървиш по закона на Любовта, то външни постижения не можеш да имаш. Ако имаш постижения, значи ред поколения, твоите деди и прадеди, са вървели в този път, и ако нарушиш Любовта, то дарованията както са дошли, тъй по същия път ще изчезнат – щом нарушиш Любовта, веднага дарованията ще изчезнат.

Ти казваш: „Ние трябва да се молим на Бога“. Не е въпрос да се молиш на Бога само: в новото схващане всички трябва да тръгнете по пътя на Любовта като към една наука. Ще употребяваш един религиозен метод, един духовен метод, морален метод може да употребите, хиляди методи – хиляди методи са позволени, но във всички тия методи трябва да вървите в пътя на Любовта, за да имате постижения. Ако нямате постижения, защо ви е тази Любов? Под Любов се разбира най-хубавото постижение. Душата ще ги има, тя ще се радва на тия постижения. Трябва да постигне

човек нещо в света – не само ние да постигнем, но трябва да се радваме на постиженията на всички други.

Този, младият момък, като свири, мене ми е приятно – едно постижение е това. Всички, като излязат вън, все са замислени. Ако беше един музикант с очи, щяха да имат друго разположение, щяха да кажат: „Така е, той има средства, очи има, даровит е“, а пък сега всички излизат и казват: „Този човек има един дефект, зрение няма, а пак е постигнал нещо“. Всички са замислени как той го е постигнал. Ето добрата страна на един сляп виртуоз, който дава концерти на хората: ще ги подбуди към нещо хубаво. Те слушат и не му завиждат, слушат го, но казват: „Аз не искам да бъда сляп като него“ – в себе си казват така. Аз не зная дали ще се намери в цялата публика един, който да желае да бъде сляп като него. Няма да го пожелае: той ще пожелае неговата дарба, но да има и зрение – зрението струва повече от тази дарба.

Ако човек би трябвало да избира между музиката и зрението, той трябва да предпочете зрението, но по някой път, за да бъде полезен на хората, той трябва да бъде сляп. Често светии в света са били слепи, за да не ги съблазняват очите. Ти или ще ги затвориш, или пък ще ти ги затворят. Ако си господар на себе си, ще затвориш сам очите си, ако не си господар, други ще ги затворят. Този човек, понеже не е бил господар, затворили са очите му, защото като минава през красивия свят, да не го съблазни той.

Единствената мисъл, която е съществена, е тази: Любовта е наука за постижение на всички дарби, за всички велики дарби, които Бог е определил. Единственият най-красив път, по който човек може да постигне дарованията, е този. Има много методи, но най-хубавият метод е Любовта. Е, да не ви дотяга, като се говори за Любовта. Под *любов* трябва да се разбира един метод за постижение, вие копнеете за нея. Искате да учите 10–15 езика. Като имаш Любовта, ще ги знаеш, а пък като нямаш Любовта, и своя език даже няма да научиш. Ако имате Любовта, и учен човек може да станете, и богат човек може да станете, и силен човек може да станете – всичко може да станете. Тази е мисълта, която

постоянно трябва да държите, за да не паднете в песимистично настроение, в което духовните хора изпадат. Често от малките работи човек може да се отклони от пътя си.

Добрата молитва

23. лекция, 28 февруари 1934 г., София, Изгрев

ДАВАНЕ – ВЗЕМАНЕ

Добрата молитва
Размишление – 15 минути

Ще ви прочета 23. глава от Притчи. Тая глава се отнася до всинца ви, а не само до някои. Това са известни правила, които трябва да спазвате, понеже живеете на Земята, не живеете на Небето. На Земята живеете – това са притчи за земния живот; а пък за небесния живот ще бъдат други притчите. (*При стихове 13. и 14. Учителя казва:*)

В сегашния културен свят има много бой – повече от това да се бият хората, отколкото сега, не е имало. Бият се по всичките правила; и не само се бият, но и се убиват. В тая, последната война[46], от 1914–1918 година, имаше 6 милиона убити – в никоя война 6 милиона не са били убити. Това е култура. А пък в бъдещата война, която ще дойде, може да има и от 14 до 20 милиона убити. Който разглежда нещата буквално, той нищо няма да научи – то не е до буквата. Гледам: някои вървят по духовния път и имат детински, много изопачени понятия. Представете си, че вие ще влезете в един съвършен свят, дето хората знаят как да се обхождат. Тук например първо няма обхода, навсякъде няма обхода – в който и дом да влезете, ни най-малко няма да намерите обхода. И във всички училища е така, и във всяко религиозно общество е така. На мнозина от вас не ви е приятно да направите нещо. Някой път правите нещо от немай къде, ала и за това, което правите, очаквате нещо от окръжаващите, но не ви се дава. Все ще искате да ви посрещнат и прочие, но това го няма. Кой ще ви го даде?

Някой иска да го обичат. В обичта има две неща: можеш да обичаш някой човек, когато дава и когато даваш – две неща има в обичта. Някой идва и ти казва: „Не ме ли обичаш?“. Ако е гладен, ще трябва да му дадеш хляб; ако е жаден, ще трябва да му дадеш вода; ако е бос, ще му дадеш

обуща; ако е гологлав, ще му дадеш шапка; ако дрехите му са окъсани, ще му дадеш дрехи. Ако е някой пътник и казва: „Не ме ли обичаш?“, ще му дадеш подслон, а пък щом каже: „Аз ви обичам“, той трябва да даде нещо. Обичта, Любовта трябва да се изрази в нещо съществено. Има и друга любов: не само в материални работи, но в каквото и да е отношение законът е същият. Че каква обич може да имате към някой човек, когато нищо не давате: всякога вземате и нищо не давате. Такава любов е любов на бълхите и въшките. После, Любовта се познава по това, че на някой човек му давам и той трябва да е доволен от това, което му давам. Мога да му дам едни обуща, от които да се наранят краката му; мога да дам хляб, който да му развали стомаха; мога да му дам шапка, която не му става.

Някои от вас, които даже имате съвсем посторонни понятия за живота, може да сте прави от ваше гледище. И аз може да съм прав, но има един живот, който е общ за всичките. Кой е онзи от вас, който, като го бутнат с една игла, ще бъде доволен? Значи ако ви бутнат с една игла, ви е неприятно; защо тогава ще мислите, че ако бутнете вие другиго, ще му бъде приятно. Че езикът не е ли една игла? Най-опасната игла е езикът – можете да мушнете всякога с него. Нямам нищо против езика – нека да шие ризи, нека да плете чорапи, да прави каквото иска, но да мушка намясто, да плете намясто. Когато той не върши никаква работа, даже и не боде, не е намясто: например като посрещнете някой гост, да го мушнете с иглата си. Сега мушкането става и с мисъл. Приемате някого, когото не обичате, и се представите любезно, но все ще направите някаква гримаса: ще си постиснете устата, ще мигнете, ще направите някое движение с ръце – и пак ще минете за благороден, за много благочестив човек.

Сега да пристъпим към едно правило. Аз не искам да ви морализирам, но вие сте в един свят, в който ще си блъскате главите и главите ви ще се охлузят. Един ден ще се охлузят главите ви, няма да бъдат такива, каквито са сега – от тях само кокали ще останат, а мускулите, които са се мърдали, няма да ги има никъде. Това ще ви бъде възнаграждение.

Какво означава тази линия *(AB)*, кой е умният? Има едно правило за познаване: който и да дойде, по тая линия може да ви познае какви сте, по линията ще познаете колко сте напреднали. Може да искате да рисувате лице. В лицето има три допирни точки. (*Точките* а, б, в *на линията CD.*) Челото ще допира до първата точка, до втората точка ще допира носът, а до третата – брадата. Как ще нарисувате челото? Това чело се отклонява от перпендикуляра назад до известна степен. (*Според чертежа AF.*) Тук ще има едно малко отклонение при основата на носа; а тук, долу, точката *б* ще има трето отклонение. Изкуството зависи от това, как ще приложите този перпендикуляр *AB*. (*Учителя показва третия чертеж.*) Този човек има много развит обективен ум – челото е отклонено от перпендикуляра доста. Но изобщо никога челото няма да се слее напълно с перпендикуляра, това е невъзможно. Тогава имате едно изправено чело. И този нос не може да се слее напълно с перпендикуляра – ще имате едно малко пречупване.

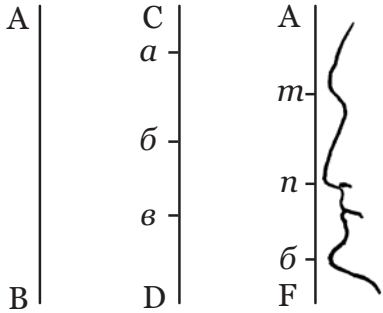

Това показва пътя, по който може да работите. Трябва да знаете допирните точки с перпендикуляра. Може да има и за устата допирна точка, и една точка на устата може да се допре. Когато горната част на устата е чрезмерно развита, това показва, че в човешката природа има предавателна сила – човек иска да даде. Хората, у които е развита горната част на устата, са хора активни, и без да искат, предават нещо; а пък един човек, който има долна част по-силно развита, всякога очаква да му дадеш нещо. Пък онзи, който се самовъзпитава, той трябва да знае своите естествени предразположения и трябва да ги тури в хармония с общия закон на развитието. Защото ако ти не познаваш този перпендикуляр, няма да имаш една правилна обхода.

Сега вие много пъти казвате: „Трябва да живеем добре“, но в какво седи добрият живот? Трябва да има правила: човекът с добрия живот е като артист, който трябва да свири добре на китара, на цигулка, на пиано. Един артист все си има известни правила: ако не познавате тези правила, не можете да се запознаете с тази наука. Сега всички вие говорите за добрия живот – това е желателно. Какво подразбираме под *добър живот*? Един архитект е добър, когато строи добри къщи, и всички тези хора, на които е построил добре къщите, ще имат добро мнение за него. Значи доброто мнение не е от това, което той е казал за себе си, но от това, което той е направил. Но ако той не е направил добре къщите и много пари са му дали, всеки казва: „Не ми е направил добре къщата“.

Хубаво, вие се запознавате с един ваш приятел, всякога имате с него една обмяна. Когато искате да се запознаете с някой човек, при голямото или малкото запознанство, всякога на Земята има някакъв материален интерес. И тогаз, след вашето сближение и запознаване с някого, след като се запознаете, у вас може да се роди известен атавизъм. Преди да се запознаете, ще имате едно мнение едни за други, а пък щом се запознаете, ще имате друго мнение. Да допуснем, че лицето, с което се запознавате, няма обхода. Да кажем, че вие обичате да говорите езици, говорите четири, пет, шест езика – и добре ги говорите, а пък той едва ли говори някой език – и от някои езици знае тук-таме по някое изречение. Например някой може да каже: „Ma petit garcon“. Който не знае, ще каже, че той говори право френски, а пък който знае, веднага ще види, че прави една погрешка: в случая се казва *mon*, а не *ma*. Е, хубаво – онзи, който говори, има мнение, че говори добре езика, и като му направиш една забележка, ще му кажеш да се справи с речника, както е произношението. Това са обикновени работи, всеки човек може да направи погрешка. Има погрешки, които стават несъзнателно – англичаните го наричат подхлъзване на езика. Например на английски *lawyer (лайър)* – законник и *liar (лайър)* – лъжец, се изговарят еднакво. Някой може да употреби дипломатически тази дума – и после може да

каже, че това не е станало по волята му. А пък всъщност може да е станало по волята му и той може да се извинява. Не се извинявайте – извинението не е едно оправдание. Един човек, който не може да рисува, не трябва да се извинява: ще поправиш линията.

Всяка една част от лицето съставлява една трета от цялото лице. Може да има изключения: някой път челото може да е по-малко, някой път – носът, а някой път – брадата. Но ако брадата е по-малка, това си има своите причини – и тогава имаме лице, което не е естествено разпределено. И Природата, която е толкоз умна, постоянно прави своите опити: от българина тя не е успяла още да създаде един български тип, сега мисли как да го създаде. Толкоз хиляди години работи и не е могла да създаде един български тип; и английски още не е създала, нито руски тип. Човешкият тип донякъде е създаден, но отделни типове още не е могла да създаде – и трябва да чакате още хиляди години, докато тя създаде своя тип. Има хиляди проекти вече създадени, но тези проекти не са одобрени от главната комисия – тя казва: „Други проекти да се създадат!“. Има една награда от 10 милиона възнаграждение, което ще се даде на онзи, който нарисува един български тип. Нарисувайте го сега и аз ще го предложа на комисията – и ще имате десет милиона възнаграждение, нали искате да станете богати.

Сега във вас ще влезе мисълта: „Дали това е вярно, или не?“. Не е въпрос дали е вярно, или не, но въпросът е да можете да го направите. Вие се занимавате с въпроса дали е вярно, или не. Това е второстепенен въпрос – първият въпрос е дали може да го направите. Ако можете да нарисувате един български тип, хубаво би било. В Европа има доста художествени ателиета, те ще искат да имат българския тип. Един човек, като говори български, това още не е българинът. По какво се познава българинът. Като се изучават главите на французина и гърка, много мъчно можеш да различиш един гръцки череп от един френски – много си приличат; и всички части тъй си приличат. И виждате, че има едно подобие между старите гърци и сегашните французи. Това не е само за черепа, но и между другите части на външните им форми има подобие.

На какво ще уподобите черепа на един германец, на какво съответства германецът? На старите римляни: германският череп прилича на едновремешния римски череп, но не на сегашните италианци – техните глави са други. Германският череп се отличава със следното: с полуинтелектуални способности. В слепите очи германците са силно развити; после, моралните и религиозните чувства са силно развити у германците. Последните най-силно са развити у славяните: сплотеността, която имат славяните, произтича, както и у евреите, от развитото религиозно чувство. И у евреите са развити религиозните чувства, но у тях е развит и обективният ум, спекулативните способности, затова тая религиозна тенденция у тях взема друг колорит. Та казвам: ако гледате главата на един славянин, тя е детска глава още, предната част на носа не е развита още. Той не е развил още своя ум, има заложби, но не се е проявил. Германецът едва сега е започнал да се проявява: най-добре са се проявили французите и англичаните. Българинът е доста проявен, само в някои отношения е останал непроявен, недорасъл. Всичко у него се е смесило: някъде има смес на латинската кръв, на старите римляни, някъде има смес у българина на гръцка кръв. Това се забелязва в челата: някои българи имат гръцки чела, някои българи имат римски бради. Тогаз де е българинът? Челото му – гръцко, брадата му – римска: де е българинът тогаз?

Това са външни неща, които аз ви обяснявам, посторонни въпроси са те – те не са съществени. Българският тип съставлява само една форма, една фаза, но не е нещо кардинално; нито пък английският тип – англосаксонският, нито даже цялата бяла раса. Ако разгледате петте раси, те се различават: в строежа на главата има разлика между бялата, жълтата, черната и червената раса; после има една разлика в строежа на ръцете. Един китаец, каквото и да прави той, у него няма тия заложби, които има един от бялата раса, от арийската раса, понеже в бялата раса, във всяка раса има вложено нещо ново, което в предишните раси го няма. И в следната раса, която ще дойде, и в нея ще има едно качество, което го няма в бялата. Това качество не може да

се предаде на бялата раса – за да го придобие, тя трябва да премине в шестата раса. Ти не можеш да имаш качества на шестата раса, ако не влезеш в тази раса. Един плод не може да има едни и същи качества, ако е виреел в топлия или в умерения пояс: в топлия пояс има повече условия за растене, отколкото в умерения пояс. Та във всяка нова раса има повече и по-добри условия, отколкото в предната раса.

Сега при това положение, в което се намираме, следното положение, което ще дойде за вас, ще бъде още по-благоприятно, но има някой път връщане назад, някой път можете да се върнете. Но понеже сте минали през всички раси – минали сте през лемурийската раса[47], после през черната, жълтата и бялата раса, някой път може да се върнете. Лемуриецът е един човек, който иска да живее изключително за себе си и няма никакъв морал. Един човек, който само си угажда в ядене и пиене, принадлежи на черната раса; един човек, който е крайно консервативен и не може да се повдигне, принадлежи на жълтата раса, а пък онзи, който почва да мисли и да се стреми, принадлежи на бялата раса.

Давам ви една скица, някои черти, които определят расите. Та някой път у вас се зароди желание да станете господари – това е жълтата раса в потенциално състояние: да искаш да си господар, без да имаш този ум да господаруваш и без да имаш тази сила. Защото човекът, за да бъде господар, трябва да бъде умен, трябва да бъде нещо повече от гений, нещо повече от светия, даже нещо повече от Учител. И Учителите не господарват – ти трябва да бъдеш едно божество. Само боговете имат право да царуват, а Учителите – да учат света, а пък всеки един от вас, даже и най-малкият, иска да господарува. Гениятъ и светията нямат право да господарват. Един светия, като дойде, той не си позволява правото да бъде господар – аз ви казвам нещата, както са. А пък у боговете има желание да господарват: защо и за какво, те знаят. Това същество има и възможност – и като господарува, То има какво да даде и какво да вземе. Бог, Който е създал света, има право да господарува, понеже е създал света. А ти, като искаш да господаруваш, задал ли си си въпроса какво си създал. Нито една картина не си нарисувал,

нито една къща не си направил; нито на един инструмент не знаеш да свириш, говорът ти не е както трябва, и обходата ти не е такава, каквато трябва; не знаеш как да спиш и как да ядеш, а пък при това искаш да бъдеш господар. Тогава, някой път аз съм гледал у животните – бутна някой паяк, и като го бутна, той ме гледа и иска да каже: „Ти знаеш ли аз кой съм?“. Зная – паяк. Аз бутна някоя мравка и тя се наведе и каже: „Ти знаеш ли коя съм?“. Зная – мравка. Тя си има известни понятия; паякът казва: „Аз много работи мога да направя!“. Че може да ме ухапе, това го зная, но че може да направи някои големи работи – празна работа е това.

Аз наричам тия състояния въздухообразни състояния, които се зараждат в ума ви: желаем едно, второ, трето и прочие. Има неща, които нямат никаква реалност в себе си. Някой път ние губим времето си – искаме да бъдем господари: кому и защо? Че ти можеш да бъдеш господар: вземи камъка и чука и почни да дялаш – ще направиш една статуя и ще ѝ бъдеш господар, ще кажеш: „Тук ще бъдеш!“. Дето я туриш, там ще стои – ти си господар. Направиш една хубава кола с колелета – впрегнеш я и казваш: „Спри се!“. Тя се спира. Казваш: „Тръгни!“ – и тя потегля; значи тази кола те слуша. Значи това, което не те слуша, не си го направил – не се стреми да му бъдеш господар; не се стреми да бъдеш господар на това, което не си направил. Да кажем, че искаш да бъдеш господар на една картина, която купуваш. То е друго нещо: ти не си ѝ още господар – господар ѝ е онзи, който е нарисувал картината. Тя може да бъде твое стяжение, но да ѝ бъдеш господар – никога.

Господар да си, значи, че трябва да знаеш как да произведеш нещо. Ти за да си господар на музиката, трябва да знаеш сам да свириш; ако копираш работите от другите, това, което те са свирили – тогаз не си господар на музиката. Ти можеш да свириш хубаво, но не си господар още на музиката. Бетховен може да е създал нещо – въпрос е дали и той го е създал. Ако кажем, че Бетховен и Бах[48] са създали нещо, то е още въпрос. От мое гледище Бах, Бетховен и Моцарт[49] нищо не са създали – преди тях е имало нещо създадено, те взеха чуждото и му туриха име. Какво ще кажете? Пък и

вие каквото ще създадете, ще го вземете оттук малко, оттам малко. Така гледам аз на това. Защото всяко едно парче, което сега е свирено в музиката като създадено от Бетховен, е преработено, всеки е турил по една нота. Колко работи има, които Бетховен не е писал, а пък са турени като негови. Това е сега само за изяснение. Мога да ви кажа, че някои парчета Бетховен ги е създал, но кой Бетховен? Не този Бетховен, когото хората знаят. Когато се каже, че Бетховен го е създал, съгласен съм: музикалният дух вътре в Бетховен, не онзи, материалният Бетховен. Също така и духовният Бах, гениалният Бах в музиката е създал, но не онзи, обикновеният Бах, когото хората знаят. Едновременно нещата могат да бъдат от едно гледище верни, а пък от друго – неверни. Та като се говори, че Бах е създал нещо, трябва да се знае де е вярното на това: той е Бах на духа, Бетховен на духа. Така е и в изкуството, така е и във всяко друго отношение. Хората, както сме, които са заинтересувани от дребните работи, нищо не можем да създадем.

Сега вие се намирате в такова положение, че като ви говоря, има някои работи, които да не са ви приятни, има неща, които на хората са им неприятни. Представете си един млад момък, млада мома, пълни с живот, искат да се проявят, да се облекат хубаво. Право е това – у човека има едно желание да се облича. Ще дойде някой проповедник и ще каже, че не си струва човек да се облича, че е грешно това, че човек трябва да бъде бос, да угоди на Бога. На двамата млади им е неприятно да слушат тази реч – защо? Защото е в разрез с тяхното желание. Най-после това, което този проповедник проповядва, право ли е? Този проповедник, като е бил млад, е живял като тях, а пък сега е станал на 50–60 години, станал е морален – и казва на младите, че не трябва да правят така. Когато силният се обезсили и почне да проповядва на силните хора да станат слаби, той е на кривата страна, той не говори истината. И тогаз този проповедник може да каже на младите: „Хубаво да се обличате, още по-хубаво, да им падне на сърцето“. Че как да се облечем по най-хубавия начин? Както сега се обличат хората, това не е обличане. Някой път трябва да се спра и върху

носията, върху дрехите – те нямат линия; вие имате дрехи, които са много смешни. Както има три точки на лицето, по същия начин има три допирни точки за цялото тяло. Не зная дали времето позволява да говоря повече.

А
Б
В

При *А* са раменете, при *Б* е кръстът, а пък тук долу, при *В*, са краката. Да кажем, че искате да направите една дреха. Най-първо, една дреха като се прави, трябва да има три допирни точки: да се допира на раменете, при кръста, при бедрата и долу, при краката. Като се мърда човекът, дрехата да се допира до краката при третата точка *В*. А пък сега дрехите ви имат четири, пет, шест допирни точки – и както върви човек, върви си като някоя гемия – няма никаква линия, никаква талия. Ако скроиш една хубава дреха и тя има тези допирни точки, ще произведе едно настроение, а пък ако няма тези допирни точки, ще произведе съвсем друго настроение. Англичаните имат отгоре широки, а пък долу – по-тесни дрехи, а французите имат нагоре по-тесни, надолу – по-широки дрехи; а пък българинът е закопчал крачолите си с копчета, а отзад има физхармоника. Хората не знаят: всичко това е произволно, неподходящо, с несъответстващи качества, едно противоречие. Французите могат да допринесат нещо донякъде на българите, защото българинът трябва да възприеме от французите това – да си отвори крачолите. Но ако ти отвориш долните крачоли повече, то е неестествено, понеже един извор в началото трябва да бъде по-голям, а пък накъдето отива, трябва да бъде по-малък – там, дето извира, трябва да има сила.

Когато една река отначало е тясна и после е по-широка, това показва, че има притоци и затова реката става голяма. Следователно когато вие ставате една голяма река – краката, и се вливате в морето, това показва, че нямате една основна идея във вашия живот: вие сте взели нещо оттук, нещо оттам – и сте станали река, но тази река няма една основна идея, има едно противоречие в живота ви. И растенията се намират в едно противоречие със себе си – те на двата си края имат по-голяма широчина, а пък на кръста, при дънера, са стеснени.

Вие вземате от едно нещо вярно, от второ място, от трето и прочие, но трябва да знаете, че всички тия работи, които сте взели, не са ваши. Единственото ваше нещо е това, което е излязло от самите вас – и ако го разберете, ще разберете какво съотношение имат другите хора спрямо вас. Като се запознаеш с един човек, трябва най-първо да знаеш дали има една основна идея за нещата. Аз, като ви говоря тази сутрин, имам една основна идея. Коя е идеята? Да ви поведа към един общ знаменател, към един общ закон, на който почива и моят, и вашият живот. Да приведа в хармония известни ноти, това значи да ги приведа в известно съотношение и да се допълват нотите – и тогаз да се образува цяла песен. Ако няма съотношение между нотите и не се допълват хармонично, тогава не са намясто.

Та да живеем добре, значи следното: има един закон, който всеки един трябва да знае и според който няма да стоим постоянно на едно и също място. Животът е както в музиката: каквато нота и да сте, вие ще вземете разни точки. Ако представлявате един тон, вие може да бъдете в първата октава, във втората, в третата, в шестата и прочие; и после може да вземете мястото на една цяла нота, на половин нота, на 1/4, 1/8, 1/16, 1/32, 1/64 нота. Всички отношения, които вземате, зависят от първия тон, от мястото, отдето започва. Някой път трябва да се спра върху понятията на музиката. Всеки един тон има дванадесет качества: *до* има дванадесет качества в себе си, по които може да се изяви, той е както зодията. Ти вземеш *до* и казваш: „*До* в първа степен, във втора степен, в трета степен и прочие“ – дванадесет качества има. Вземеш *до* сега с първото качество: какво е първото качество на *до*? Сега няма какво да искам от вас. Ако вие попитате един виден музикант, той започне да казва кое е първото качество на *до*. Той ще каже, че този тон трябва да бъде чист, верен, с всичките му трептения. Колко трептения има *до*?

Сегашният камертон не е прав – и двата камертона, които имаме, не са прави: те са относителни, има едно видоизменение. Ако ти вземеш един правилен тон, ако вземеш един правилен тон *до*, който е основата на живота, то ако ти си болен, веднага ще оздравееш – тогаз тонът е верен.

Щом се изгубят трептенията на нашия организъм, ако тези нормални трептения слязат под нормата, започва се едно болезнено състояние. Всеки тон, който внася здраве в тебе, той е *до*. Когато сте болни, ако се вслушате дълго време във вашето здраве и почувствате, че нещо вътре във вас пее, то болките ще утихнат. Когато минавате през недоволство и мрак, ако се вслушате в това, което пее във вас, веднага ще се смени състоянието ви и ще почувствате най-малката радост. Щом чуете песента вътре, това е вече здравето: болният, който може да чуе първия тон на тази музика, той вече оздравява. Трябват дълги наблюдения – и тези, които са извадили музиката, те са я извадили от това вътрешно състояние. Онзи музикант, който свири, трябва да бъде здрав, трябва да има отлично разположение, не трябва да има никаква мисъл да го безпокои – нито от жена си, нито от децата си трябва да се безпокои. Като излезе да свири, той трябва да мисли само за едно нещо – за музиката; или като свири, да се забрави.

Вие искате да свирите в живота. Ако не забравите себе си, не можете да свирите: не да забравите себе си, но да забравите своето безпокойство. Вие седите и се безпокоите какво ще стане с вас: пари нямате, здраве нямате, времето е студено – всичко това трябва да го забравите. И след като го забравите, какво ще остане във вас – ще остане същественото във вас.

Сега да ви разясня това с една проста идея, с най-простото, което мога да ви представя. Представете си, че имате един чувал скъпоценни камъни – скъпоценни камъни, които струват по 10–20 лева. А пък между тях има един, който струва няколко милиона, но не го знаете кой е – и понеже не го знаете, носите цял чувал на гърба си заради него. Изпразнете чувала и го намерете: онзи чувал оставете настрани и вземете оня, истинския скъпоценен камък – това е идеята сега. Сега нещо, което е съществено, всеки може да го носи, а пък другото е непотребно. Че ви трябват обуща, дрехи – това е второстепенно, а пък същественото – това е скъпоценен камък. Значи щом имаш в живота този скъпоценен камък, всичко може да имаш, а пък другите неща са второстепенни.

Сега аз не искам да ви уча, защото знаете ли, че ако ви е учил един учител и дойде друг и ви каже, че първият ви учител не е прав, след това ще дойде трети учител и ще каже същото за втория, после четвърти и пр. – ще се намерят ред учители, които ще казват: „Това не е вярно“. И тогаз ще се намерите в това чудо – кое е вярното? Кажете ми сега, според вас кой учител ви е учил най-добре? Онзи, който е създал вашето тяло, Онзи, който ви е дал мозък, който е вложил във вас ум, сърце и воля, който всичко ви е дал, Той е първият учител – слушайте Него. А пък другите, които са дошли да ви разправят защо е вашата любов, защо е вашето тяло и пр. – те са коментатори. Първият учител, който ви е учил, Той е вашият Учител – слушайте Него! И всякога, когато дойде Той, трябва да Го познавате: Той е Господаря, Той е Учителя – слушайте Него! Това е идеята. А пък всички коментатори, които могат да дойдат, те са от другите: слушайте ги и ще сравнявате. Той, другият, не ви е създал главата; не го оставяйте да моделира главата ви – това не е негова работа. Българите казват: „Много баби, келяво дете“. Някоя баба като дойде, натиска главата на детето. Няма право да натиска главата му – главата сама се оформя. Почнат ли бабите да натискат главите, черепът се разваля.

Кажете ми сега: каква е основната идея, която може да остане във вашия ум? Първата е: изпразнете чувала, намерете скъпоценното във вашия чувал и оставете чувала настрани. Втората идея е: намерете Онзи, Който е създал вас, и се дръжте за Неговото учение, а пък каквото са казали всичките други коментатори, оставете го настрани.

После, като станете сутринта, вие не пеете, нали? Какво правите, като станете сутринта, как ставате вие от леглото си? Сега аз съм проучвал как стават децата, зная как вие ставате. Някой път мога да ви представя какъв начин има за ставане. Има само един правилен начин за ставане. Най-първо ще мръднеш сърцето си, второ, ще мръднеш ума си, и трето, ще мръднеш волята си – един процес ще стане вътре. След това ще мръднеш главата си; тогаз ще мръднеш краката си, най-после ще мръднеш кръста си, ще хвърлиш юргана и няма да ставаш. На коя страна ще се завъртиш?

Винаги трябва да се завъртиш на дясната страна, а после на лявата – и на двете страни трябва да се завъртате. Ако се завъртиш на едната страна, ти ще станеш едностранчив. Креватът трябва да е в средата на стаята, а пък сега е до стената. Непрактично е в живота той да бъде в средата. Но в бъдеще аз бих ви препоръчал да спите в люлка – като се мръднеш в люлката, много хубаво се спи. Сегашните кревати упражняват много лошо влияние, те са крайно упорити – човек става упорит като кревата. Креватът не се мърда, когато искаш да го мърдаш, а пък люлката се мърда. Та за самовъзпитанието на онези, които са нервни, е хубава люлката. Аз бих препоръчал да спите в люлка – тя предава това пластично състояние на човека. А пък сега казват: дъбов креват, железен креват. Ти приличаш на дъб, но нищо не внася това в характера. Аз имам горе един креват, но съм недоволен от него.

Мислете добре, чувствайте добре и вършете добре. Мислете добре – всеки ден има нещо ново. Като станеш сутринта, мисли не както вчера си мислил, но прибави нещо ново. Като станеш сутринта, и в сърцето ти да мръдне нещо ново; нещо ново да има и във волята ти. Всеки ден в ума ви, в сърцето ви и във волята ви да има нещо ново – така животът не се обезсмисля. Еднообразието действа смъртоносно. Вие сега се спирате върху миналите животи. Хубаво, аз вървя по пътя и гледам – там на пътя седят десет кучета: коя е правата постъпка? От мое гледище, щом са насред пътя, аз не трябва да минавам – мога да ги изгоня, но ще изменя своето настроение. Аз ще се отклоня малко или наляво, или надясно. Трябва да зная, че кучетата имат една психика и ако ти не знаеш на коя страна да се отклониш, те ще те лаят; трябва да знаеш как да се отклониш. И ако се отклониш по правия начин, те няма да те лаят; ако си минал не по правия начин, те ще те лаят. Остави ги на пътя, не разваляй настроението им. Ако няма накъде да се отклониш, пътят е тесен, тогаз какво трябва да правиш? Носиш един самун хляб – ще кажеш така: „Мога ли да мина, ще благоволите ли?“ – и ще хвърлиш на това куче, на онова куче малко хляб. Разхвърлете самуна и вие ще минете по правия път. Това е начинът как да се справите с вашите лоши състояния.

Лошите състояния – това са кучетата у вас, които стоят на вашия път. Всичките ваши неразположения са кучета, които седят на вашия път и спъват вашия правилен вървеж: ще им дадеш по малко хляб и ще знаеш как да се обхождаш с тях. Не са лоши кучетата, и те си имат свое разположение – те седят на пътя и казват: „Имаме право да седим“. Не им хвърляйте камъни. Не разваляйте доброто, което Бог е вложил във вас; не поправяйте светлите мисли, които Бог е вложил във вас, не опетнявайте доброто дело, което Бог е извършил във вас. Това са трите неща, които трябва да пазите.

Аз не искам да остане идеята във вас, че искам да ви уча, да ви натрапя нещо. Искам да ви покажа закона на свободата, по който всички трябва да вървим. Щом изгубим посоката на свободното движение, не можем да имаме правилно разбиране. Да не чувствате, че искам да ви морализирам, че сегашният живот не е прав. Всеки ден трябва да внасяме по една нова идея в нас. Ние живеем разнообразен живот, който не носи нищо добро. Това, което днес е добро за вас, утре ни най-малко няма да бъде добро за вас. Днес като ядете, утре наново трябва да ядете. И вашето вътрешно разположение ще зависи от добрата храна, която приемате. Днес може да си ял добра храна, но ако утре не ядеш добра храна, ще се разболееш.

Та всеки ден, от ден на ден, храната ви да бъде по-добра и по-добра, да бъде като храната на ангелите.

Отче наш
Гимнастически упражнения

24. лекция, 7 март 1934 г., София, Изгрев

РАЗВИТИЕ НА ЗАЛОЖБИТЕ

Отче наш
Размишление – 15 минути

(*Печката пуши.*)

По миризмата на тази печка може да имате понятие за миризмата на предпотопния свят.

Прочете се 4. глава от Притчите.

Да имате представа какви ще бъдат задушливите газове.

Ще направим едно малко упражнение. Изходно положение: ръцете пред гърдите, с извити китки, пръстите са събрани и обърнати нагоре.

1. Пръстите се насочват едни срещу други и се допират върховете им. После ръцете отиват настрани с отворени длани, обърнати нагоре. Това движение се прави 6 пъти.

2. Ръцете са успоредно напред, с длани, обърнати надолу. После дланите се обръщат нагоре (6 пъти).

3. Както ръцете са простренi напред, пръстите пак се събират в едно и се обръщат нагоре.

4. Лявата ръка, простряна напред, с дланта надолу. Пръстите на дясната ръка се движат върху лявата от върха на пръстите до лявото рамо и после през гърдите до дясното рамо. После настрани надясно, с дланта надолу (6 пъти).

5. Същото движение със замяна на ръцете (6 пъти).

6. Ръцете се подават отпред със събрани пръсти и насочени към устата. След това се отварят настрани ръцете с дланите напред, пръстите отворени и се издиша през това време (6 пъти).

Имате ли някаква зададена тема?

Отговор: *Нямаме.*

Пишете върху темата *Колко тежи доброто.*

Човек, щом стане морален, има тежест; щом се отклони от морала, тогава олеква. Знаете ли човешките мисли и

човешките чувства каква роля играят? Благото на всеки човек зависи от неговите мисли и от неговите чувства. Казва Писанието, че Бог вдъхнал в човека дихание на живот и той станал жива душа, значи започнал да чувства нещата – Бог вдъхнал в ноздрите му. Като започнал да мисли, човекът започнал и да чувства – чувствата са станали понятие за него.

Целият окръжаващ свят е свързан с човека, всички предмети вън от него са свързани със самия човек. Ония предмети, с които е свързан човек, той трябва да ги проучва. Някои предмети външно могат да упражняват по-голямо влияние върху човешката мисъл. Например ако човек обича да пие повече вино, какво влияние ще има то върху него; или ако златото влияе повече върху него, той има повече стремеж към златото и то ще образува в него скъперничество или алчност. Всеки трябва да проучва каква доза, какво количество злато му се позволява да има; всеки един човек не трябва да има злато безразборно. На всеки човек е определено количеството храна, която трябва да приема: ако приема повече храна, отколкото трябва, това ще се отрази зле върху стомаха. Ако накараш стомаха да работи повече, отколкото трябва, ти ще си създадеш нещастие, ще стане разширение на стомаха; ако пък не даваш работа на стомаха, ще има друго нещастие – той ще стане ленив. В първия случай от голяма активност стомахът може да се разстрои, а пък при втория случай той може да изгуби своята пластичност.

Човек трябва да мисли – това е едно здравословно състояние. Но ако мислиш повече, отколкото трябва, то е равносилно да ядете повече, отколкото трябва; ако мислиш повече, отколкото трябва, ти си като човек, който се подлага на пост. Някои хора постят много; някои хора постят, за да печелят пари. Някой казва, че сух хляб ще яде, за да спечели пари. Защо му са тези пари? За черни дни – за дни, когато ще може да си послужи с тях в най-нужното. В съвременния свят в Америка има повече от 2500 спестовни банки, гдето хората влагат парите си за черни дни – бедните. Тези банки бяха образувани за черни дни. В тази криза

всички тези пари потънаха в тези банки и всички хора, които имаха пари за черни дни, пиха по една студена вода.

От това може да се извади един извод: някой път ние влагаме своите мисли и желания в някои банки. Всеки един човек в света е една банка – спасителна банка е той. Но всички тези банки нямат никакъв капитал, те са прибрали чужди капитали – тия банки са образувани на гърба на чуждите капитали. Капиталът на тия банки не е на онези, които са ги образували, не е техен. Допуснете, че в някой човек влагате вашия капитал. Хубаво, характерът на хората трябва да се проучва; трябва да се проучи и характерът на тая банка, какъв капитал има. Никога не влагай капитала си в една банка с малък капитал. Значи един човек, за да бъде горе-долу една уредена банка, той трябва да бъде с един голям капитал от разумност, с един капитал от моралност, от един духовен живот, после трябва да има капитал от добротата в себе си. Човек трябва да бъде и силен, да издържа. При мен седи един млад ученик и ми казва, за да ме похвали, че аз съм търпелив. Той ми казва: „Ако имах половината от твоето търпение, аз щях да бъда един гений“. Аз му отговарям: „Ти лесно може да го имаш“. Търпението всеки може да го придобие: човек не се ражда с търпение, той го придобива. Човекът по естество е винаги сприхав, всички хора са сприхави – и най-кротките дори са такива, но се въздържат. Казват за някого: „Той е много търпелив“. Това е въпрос, колко е търпелив: трябва да се въздържа.

Някои от силите на човека са крайно взривоопасни. Ако се разглежда човешката глава, ще се види, че валчестите и широките глави имат крайно взривни вещества, колкото главата е по-широка при ушите. Сега знаете ли какво нещо е широка глава? Да кажем, че един човек, който е на 25–30 години, има широчина на главата си 14 и половина или 15 см. Това е нормалният размер на широчината. При 16–17 см широчина това е вече много и от такава глава трябва да се пазиш. Или ако имате дължина на главата 18–19–20 до 21 см (линия отпред назад) – имаме активни хора: 21 см е главата на крайно активни хора. Дължината на главата дава голяма активност на движението, а пък широчината е свързана с

взривните вещества. Тия хора, на които главите са широки, могат да се разгневят, но им минава. На такъв човек му минава само като го обидиш и той ти отвърне със същото. Но някой път вие се обиждате: чули сте нещо по ваш адрес или казали са ви нещо. Ти само вървиш и чакаш удобен случай да отговориш нещо. Питам сега: какви са подбудителните причини, когато някой човек каже нещо за вас и вие искате да кажете нещо за него. Правдоподобно е така: ако той е казал нещо хубаво за вас, и вие ще кажете нещо хубаво за него; ако е казал нещо лошо за вас, и вие ще му платите със същата мярка.

Веднъж аз наблюдавам две малки деца по на две години: седят в две колички близо едно до друго, седят си мирно. И майките им им дали да се залъгват с ябълки – по една ябълка на едното и на другото. Гледам по едно време, че едното дете си простря ръката, хвана другото за косата и го раздруса, а онова дете започна да плаче. Първото взе ябълката и я тури в своята люлка. След малко второто дете, като хвана другото за главата, раздруса я няколко пъти, взе тези две ябълки и ги сложи в своята люлка. Аз седя и ги наблюдавам. Казах си: този пример ще ми послужи някога, след колко години, ще видим. Повече от 30 години се минаха оттогава. Задавам си въпроса: защо именно онова дете си простря ръката, хвана главата на това дете и я разтърси, а другото заплака? После стана обратното: няколко пъти минаха ябълките от едната люлка в другата. И двете деца по всичките правила постъпваха: хване го за главата и го раздруса. Едното иска да каже: „Глава имаш, но можеш ли да мислиш? Ти си взел тази глава, но знаеш ли кой я е направил?“. Другото дете не знае и плаче, и то задава въпроса: „Ти като задаваш въпроса, кажи тогава, кой я е направил?“ – хваща го за главата и пак го раздрусва. И минаваха тези ябълки от едната люлка в другата. Аз се посмях на тия деца; казах си: и възрастните правят същите неща, но възрастните го правят по-деликатно.

При американците например един срещне някого и му каже: „Много си свят човек, два пъти си свят“ – подиграват се. Другият ще се обърне и ще му каже: „Аз не съм станал толкова свят, колкото си ти. До твоето светийство не съм

достигнал още“. Един разговор се започва някой път. Като му казва: „Ти си много свят човек“, американецът иска да каже, че не е толкова умен: в някои неща чувствата му вземат надмощие, не мисли, но си въобразява нещо в ума, има някакъв морал, който не съществува, и няма реализъм.

Засега какви са задачите на една школа? Окултната школа е една система за самовъзпитание. Всяка една окултна школа е един метод, за да познае човек себе си: какви сили се крият в неговия ум, какви сили се крият в неговото сърце и какви сили се крият в неговата воля. Много пъти ние казваме: „Той има воля“. Но това не е достатъчно, да имаш воля – тая воля трябва да се прояви. Той трябва да знае как трябва да използва силите, които образуват волята, които са на негово разположение, той трябва да знае и как да се справи с тях. Моисей, който е бил един окултен ученик, е дал заповед: „Не пожелавай!“, защото при всяко едно пожелание, щом пожелаеш, имаш вече един завършен акт на волята си. Ти пожелаваш нещо и не знаеш дали ще го постигнеш, или не. Моисей иска да каже: „Не пожелавай нещо, преди да си обмислил добре!“. Не пожелавай една вещ, която принадлежи на другиго: пожелаеш ли така, ти ще си създадеш едно противоречие в ума и едно противоречие вътре в твоята душа.

Главният мозък на човека е свързан със здравословното състояние на човека. Здравословното състояние на тялото до голяма степен зависи от главния мозък, който е орган на човешката мисъл. И в цялата тази повърхност обмяната на клетките, които функционират, трябва да бъда правилна, т.е. електричеството трябва да бъде равномерно разпределено. Има два вида електричество. Някой път мозъкът се поляризира – дясното полушарие сега е пасивното, отрицателното, а пък лявото е положителното. Дясната страна на тялото е положителна, а пък лявата страна е отрицателна. Лявото полушарие на мозъка е положително, а пък лявата страна на тялото е отрицателна; дясната страна на мозъка е отрицателна, а пък дясната на тялото е положителна.

Сега под думата *отрицателна* какво трябва да се разбира в случая? Отрицателен човек е онзи, който има же-

лание да придобие: щом имаш желание да придобиеш, ти имаш едно отрицателно състояние. Искаш да станеш добър – това е едно отрицателно състояние; искаш да станеш умен – това е също едно отрицателно състояние. Всичко онова, което искаш, образува в тебе едно състояние отрицателно. Под *отрицателно състояние* у вас се разбира такова, при което нямате никакви запаси, от които можете да дадете. За да може да се прояви някой, той трябва да възприеме най-първо достатъчно количество енергия от Природата, за да се зароди процес на даване. И забелязано е, че когато умът на човека е отрицателен, неговите чувства са положителни; когато умът е положителен, неговите чувства са отрицателни. Това е една тънка работа: общо казано, това донякъде е вярно.

Причините за отрицателността на човека могат да зависят от неговите лични чувства. Искаш да направиш добро, но твоите лични чувства се намесват. Например искаш да дадеш пари, да направиш някоя услуга някому, но като разгледаш въпроса, виждаш, че ще направиш някоя пакост на себе си, на своите лични чувства, и ще се откажеш. А пък личните чувства са спомагателни средства за духовния живот на човека, те са една временна мярка: личните чувства не представляват една Божествена мярка за човека. Някой път хората базират своя морал на личните чувства. И който има такъв морал, моралът му е следният: „На мен като човек не ми подобава нечестността, аз трябва да бъда честен“. Да бъде човек честен, не значи още, че той е морален. А пък когато дойдем до духовната страна на морала, ние казваме: „Това е правото“. Това е вече извън нашите лични чувства. Без да се гледа дали това е полезно, или не за моите лични чувства, казваме: „Това не е право“. То може да е добре или зле за моите лични чувства; може да е добре за моите лични чувства и да не е право; и може да е зле за моите лични чувства и пак да не е право. А по някой път може да е едното и другото – трябва да правите разлика.

Когато въпросите се отнасят до вашия личен живот или до Божественото, нещата трябва да бъдат прави, или трябва да бъдат разумни. Когато говорим за Любовта, Мъдростта и Истината, ние подразбираме един живот извън личните

чувства на човека. Обаче за да придобиете това, трябва да станете господари на вашата глава. Вие не можете да имате един морален живот, ако не сте господари на енергиите, които са във вашия мозък, във вашата глава; и ако не знаете отде идва кипването, не можете да бъдете господари. Някой път много ваши нещастия произтичат от тази област, при ушите. И ако знаехте как, в дадения случай можехте да предотвратите много голямо събиране на енергиите там; защото могат да се наберат толкоз много енергии в тези две области, че да стане една експлозия.

Всякога, когато се събере много енергия там, вие може да се наблюдавате в огледалото. Накарайте някого да ви разправи кой какво е казал за вас – и като се набере енергия към ушите, ще почнат да ви мърдат мускулите около устата, веднага ще я отворите и ще кажете: „Той е такъв, такъв и такъв!“. Човек по някой път трябва да бъде безгласен като риба, понеже като се изкаже, с това тая енергия излиза от устата му. Другояче трябва да намериш място на тази енергия. Именно затова се събира тя – за работа. Умният човек или духовният човек може да впрегне тая енергия, да я прекара в горните области на мозъка и да създаде в себе си нещо гениално; или да я прекара отпред на челото и да създаде нещо музикално в себе си. Ако пък не знае това, той ще развива постоянно речта си, ще бъде критик на всекиго, всякога ще се произнася кой какъв е, ще си дава мнението. Но като си даваш мнението за хората, ти нищо не придобиваш.

Някой път вие искате да знаете до каква степен сте напреднали. Може да направите един опит, ако ви вкарат в една стая, дето има турени торби със злато, с английски лири, да ви накарат да обиколите всички тия торби и да няма никой. Тогава ще се покаже до каква степен сте в състояние да се въздържате. Някой път може да бръкнете в някоя торба и да видите само какво има вътре, друг път може да бръкнете и да вземете златните монети в джоба си. Сега в какво седи противоречието, когато човек взема нещо. Да допуснем, че влезете в градината и минавате покрай първо дърво, покрай второ, трето, и си откъсвате един плод. В какво седи престъплението? Престъплението седи в това,

че вие не сте господар на себе си, а не че сте откъснали плода. Ти си направил една постъпка, която е свойствена на животните. Ти като човек мислиш, че като изядеш една ябълка, ще стане нещо с тебе. Нищо няма да стане, нищо няма да придобиеш, нищо няма да ти допринесе ябълката.

Да допуснем, че те обидят. Щом не се въздържаш, ти не си господар на себе си. Като те обиждат, обмисли добре – трябва ли да говориш, или не. Писанието казва: „Не отговаряй на глупавия според глупостите му"; на друго място казва: „Отговаряй на глупавия според глупостите му, за да не мисли, че е с много голям ум". В носа на един слон влиза голям плъх, скрива се и му причинява безпокойство. Слонът тича, идва на едно място, намира един джобур с много вода, туря вода в хобота си, всмуква и го напълва. След това изхвърля с водата заедно и този плъх навън – и плъхът пак мърда. Слонът го поема пак навътре във водата и пак го изхвърля – и така, докато го обезсили. Иска да му каже: „Ти влизал ли си в носа на слона?". Ако можете сега като слона да дадете урок на този плъх по всичките правила... Слонът не го убива, той има благородство – той е като онзи сърбин, който вързал звънец на един вълк. Слонът 2–3–4 пъти направил така с плъха – и не го смачква, но го оставя в джобура и си заминава. Турците имат поговорка: „Остави пияния сам да падне, не го бутай!". И без бутане той залита.

Сега полезното седи в следното: трябва да се пести мозъчната енергия и енергията на симпатичната нервна система. Съвременният свят, съвременната култура, всички вие тук почти страдате от недоимък. Едно нервно състояние е един недоимък; едно болезнено състояние е един недоимък – значи липсва нещо. Най-първо се учете да спестявате енергията във вашата симпатична нервна система и тая във вашия главен мозък. Или другояче казано: спестявайте енергията на вашия ум и енергията на вашето сърце. Например вие може да се безпокоите за неща, които нищо не струват, за преходни работи.

Аз бях снощи на един концерт на Роза Ерлих. Артистката, която свири, като излезе, се държеше със стиснати вежди, имаше една неувереност, понеже може би повече от 10 години не е излизала да свири на сцената, безпокоеше се; и

свири нещо много мъчно. Оная публика, ако тя вземе неверен тон, дали ще я приеме? Накрая свири със самоувереност и никъде не сгреши. Публиката видя, че свири правилно – всеки тон падаше намясто. Като мина половината, тя доби вече самоувереност. Тая артистка е минала при един учител, който я е дисциплинирал. Един от най-добрите учители в Европа я е прекарал през една дисциплина математическа – тя е работила 25 години или може би 30 години вече и не е изгубила нищо, но 10–15 години не е излизала на сцената. Един човек, който за 10 години не изгубва своята техника, има нещо в себе си.

Човек трябва да мисли: той изгубва своята техника, когато не мисли. Вие ще кажете, че някой човек, като не се упражнява, изгубва сръчността си. Има два вида упражнения. Аз мога да не свиря на цигулка, но мога да мисля – мога умствено да давам концерт на себе си. В това отношение аз не изгубвам техниката си, само не искам да свиря. А мога да свиря, но пак да изгубя техниката си; а пък мога и умствено, постоянно да се упражнявам. Силата на техниката седи в упражнението. Правете най-първо умствени упражнения в себе си. Да кажем, че вие искате да добиете търпение. Упражнявали ли сте се да добиете търпение? Как ще свириш там – мъчни са парчетата. Например кои са мъчни парчета? Някой ти казва: „Много си нехаен“ – не е толкоз мъчно това парче. Но едно парче, което е добре съчинено, е и парчето: „Голям вагабонтин си“. Това е парче от Бетховен – трябва да го свириш сега. Някой ти казва: „Голям вагабонтин си!“. Един наш приятел е държал сказка в Плевен по окултизъм; и казва му един: „Искам да ти кажа нещо. Много ме заинтересува твоята сказка“. И нашият приятел разказва: „Аз мислех, че ще ме похвали, и му казах: „На ваше разположение съм“. Той се приближи до мене и ми каза: „Голям вагабонтин си“. Като че ме сряза“. Едно такова сложно парче мъчно се свири.

Сега питате: „Защо се случват тия противоречия в света?“. Те са парчета, които са създадени от разни автори и трябва да ги свирите. Някои казват, че в някой дом не са живели добре. Как да не свирят добре? Свирят парчета от

Бетховен, от Бах, Шуман[50], Шопен, Лист[51] – и ако не знаеш как да свириш, казват: „Не се е научил да го свири хубаво“. А пък като го свириш добре, казват: „Търпелив човек е, свири добре“. Ако не можеш да свириш добре, тогава как ще се научиш да свириш? Някой казва, че не може да търпи. Това е все едно, че не може да свири – няма техника. Някой път се задава въпрос: „Не може ли светът без страдание?“. Можеше светът без страдание – светът би бил направен такъв, възможно е. Съществува един свят, дето няма страдания, но този свят, дето няма страдания, е минал по пътя на страданието – те са се научили на законите; и понеже свирят добре, то всички тези мъчнотии за тях съставляват нещо много приятно. Да свириш едно парче на Бетховен и да те освирка публиката – какви страдания ще имате само! Но ако самото парче го свириш, както трябва, ще те изкарат на бис и ще ти ръкопляскат. Ако не свириш добре, може да не те освиркат, но няма да ти ръкопляскат, а като го свириш добре, ще ти ръкопляскат. И като се научиш да търпиш, на теб ще почне да ти става приятна една обида; някой път ще кажеш: „Няма ли някой да ми даде някое парче?“. И всинца вие тук сте автори на някои парчета – само гледайте, когато давате някое парче, да е от Бетховен или бетховеновско и шумановско.

Да се върнем към предмета: най-първо не дръжте в ума си една отрицателна енергия. Много пъти човек държи такава енергия в ума си. Например някой ти казва: „Аз не съм много надарен, нямам много големи дарби, с обикновени таланти съм, минал съм възрастта. За някое друго съществуване оставам“. В това няма никаква философия. Ти на колко си години, че си бил на възраст: 20–30 години – възраст ли е това? 30–36 години – това са три юпитеровски години. Ако отидеш на по-далечните планети, няма даже да имаш една година; а пък ако отидеш на Слънцето, от гледището на Слънцето, което прави едно завъртване по своята орбита за 20 милиона години, ти на колко години си? Слънцето като се завърти за 20 милиона години, имаме една слънчева година. Там ще бъдеш едно дете. На Слънцето хората трябва да живеят много дълъг живот. Ние мислим, че 20

милиона години е грамадно нещо. Да не ви спъват годините, та да мислите, че сте остарели. В старостта има известни възможности, които в младостта ги няма; в младостта има известни възможности, които в старостта ги няма. Когато си млад, прави това, което възрастта го изисква, и когато си стар, прави това, което възрастта го изисква. И когато си стар, не мисли, че си остарял и че трябва да отидеш в другия свят. А пък ти на стари години може да правиш чудесии. Сега ще ви приведа един пример как можете да направите чудесии.

Минават две деца по на 16 години. Едното дете удря другото и другото взема един голям камък и го стоварва на гърба на първото – двете деца са се контузили. Но идва едно дете, върви и един стар човек на около 84 години и се подпира с тоягата. Детето взема един камък и го стоварва върху гърбицата на дядото, дядото го поглежда и му казва: „Знаеш ли, че ако бях млад, бих те утрепал, но благодари, че съм стар“. Как ще преведете това? Не е била една отлична постъпка това. Сега друг един пример ще ви дам. Едно дете удря пак един такъв старец и той го повиква и му казва: „Много ти благодаря, че ме удари. Досега никой не ме е удрил“. Дава му 10 стотинки и му казва: „Аз не съм толкова богат, но иди при онзи чорбаджия, удари го и той ще ти даде повече“. Детето взема един камък и удря чорбаджията, а последният отива, хваща го и го набива.

Пести енергията си: за предпочитане е да дадеш 10 стотинки на това дете и друг да му даде една лекция, отколкото на стари години да се тревожиш и да казваш разтревожен: „Баща ти е такъв, майка ти е такава, ти нямаш възпитание. Защо Господ е направил света такъв?“ и прочие. Ударили са те – добре. Това дете е един професор, в дадения случай то те изпитва, казва ти: „Как ще разрешиш въпроса сега?“. Намери начин за разрешение. Но за да те удари едно дете, то си има своите причини – никога не може да те удари токутака. Ти си мислиш за неща неестествени: всякога нещастията стават, когато мислиш неестествено. Щом е отклонен умът, ще дойдат нещастията – когато изгубиш равновесие. Да кажем, че излезеш на разходка – може да забележиш

закона. Внеси разнообразни мисли от противоположен характер и ще паднеш веднага на земята, надясно или наляво, напред или назад; щом се сменят разни енергии в ума, ще паднеш на земята. Важен е законът: като вървиш, умът ти да присъства винаги, да пази равновесие; никога умът ти да не се отклонява от пътя, по който вървиш. И тогава никой няма да те удари, даже кучета няма да те нападнат. Ако умът ти е концентриран и мислиш върху Този, Който е създал света, никой няма да те удари. Ако те удари някой, значи ти не вървиш в пътя, който Бог е определил. Щом не вървиш по този път, ще дойдат най-големите противоречия.

Или туриш в ума си мисълта, че всичките хора са лоши. Какво значи лош? Не си господар на себе си. Щом не са господари, те са слуги някому; и щом са слуги, то господарят може да им заповядва и тези слуги може да направят нещо, което не е по тяхна воля. Хората на Земята, които се мислят за свободни, някой път приличат на впрегнати животни. Един кон тегли една каруца: как се обяснява това? На другия ден пак го впрегнат – защо? Защото не е господар. Вие ще кажете, че този кон е определено да го впрегнат. Това е въпрос. Направиш едно престъпление и те турят в затвора: в реда на нещата ли е това? Хвърлиш се от някое място горе, счупиш си крака и не можеш да ходиш: в реда на нещата ли е? Не е. Има много работи в света, които ние мислим, че са в реда на нещата. Ние запитваме защо Господ е създал света? Целият свят е една отлична школа.

За това, което ви говорих, трябва да направите упражнения. Направете упражнение за търпение. Вие нямате метод за търпението: аз не съм ви дал метод още как да търпите, още вървите по старите методи за търпението. Аз съм опитвал всичките, и млади, и стари – тук колкото сме – проучил съм старите методи. Всички мислят и казват: „Как, аз имам право!“. Право имаш само разумните работи да направиш – правото е в разумното; а има постъпки и мисли, които никак не са прави. Щом имаш една такава мисъл, ти ще изхарчиш повече енергия, отколкото трябва, и всякога ще имаш един недоимък.

Сега да ви обясня. Да допуснем, че се готвите да отидете в една музикална академия – какво се изисква от вас, препоръка ли? Вие може да имате най-хубавите писма, най-хубавите препоръки, но можете да отидете с цигулката си, без никакво писмо. И като свирите, вие ще имате най-хубавите писма – сами се препоръчвате. Ние възприемаме някой път тази философия, че Христос трябва да ни препоръча, Той да изнесе всичко. Този въпрос не е разбран. Онова, което Христос може да извърши за хората, то е да даде известни правила как трябва да се живее, а пък че вие трябва да живеете, това остава въпрос за вас. Христос не може да живее заради вас – Той живее заради Себе Си: дошъл е в света, за да придобие нещо и за да ви покаже правия път. Апостол Павел казва: „Не живея аз, но Христос живее в мене“, но вие давате криво тълкуване на това. Да живеем като Христа, това не значи да живеем, както си искаме, но да живеем, както светът е създаден, да свирим тъй, както музиката изисква.

Един български гайдарджия може да изсвири нещо обикновено, но ако свири новата музика по български начин, не ще може. Как ще изсвири той едно Бетховеново или Бахово парче с гайдата? Един обикновен живот, който сега живеем – това е една българска гайда. А пък онзи, духовният живот, към който се стремим, съответства на новото в музиката. И на класическата музика ето какво ѝ липсва: на съвременната класическа музика ѝ липсва мисъл. Например оня виртуоз, който идва да изсвири едно класическо парче, той най-първо не трябва да мисли за публиката. Публиката трябва да бъде на втори план за него – той трябва да свири за себе си, той трябва да знае. Например, да кажем, че изпеете една песен – *Бог е Любов*. Аз мога да изпея *Бог е Любов* някой път. Аз съм пял само веднъж така, преди 15 години, и трябва да се приготви човек за това. Може да пее човек, но трябва да забрави всичко – и глас ще имаш тогава; трябва да мисли човек тогава. Аз гледам сега, някои казват: „След като станах духовен и като се повдигнах на по-висок уровен, не ми се пее вече“. Прави са – в живота има една фаза, която е болезнена: преминаване от едно състояние в

друго. Всякога при преминаването има един период, когато човек не може да пее, но това не е естествено положение. Защото вие, като влезете в духовния свят, ще видите едно такова пеене и свирене, каквото не можете да си въобразявате: всеки ще свири и ще му пееш, без да му платиш; и след като свири или пее, ти ще го помниш.

Може би преди 30 години аз слушах във Варна една туркиня. Няколко месеца я слушах – даваше концерти у дома си. Половината град я слушаше – на един километър може би около нея се слушаше гласът ѝ, като пееше. Ама глас какъв – много хубав! Половината хора от града си отваряха прозорците, за да я слушат, назваха: „Пее! Има нещо в гласа ѝ“. Защо пееше тази туркиня? Казвам: тя пееше заради мен, нищо повече. Аз я слушах и я харесвах – една от най-добрите български певици. Казвам: не съм слушал такава певица – жената пее, пее – нещо мистично има. Като я слушаш, на другия ден се върти този глас в ума ти – хубави извивки имаше гласът ѝ; всичко това съществува в ума ти. Имаше един свещен трепет, който тя влагаше в пеенето. Млада беше – 25-годишна. Ако беше на 40 години, щеше ли да пее тогаз? Тя щеше да пее, но младите не щяха да я слушат.

Ето какво подразбирам под това: когато човек започне да остарява, гласът му добива един друг трепет, гласовите влакна добиват други трептения. Старите хора, като свирят или пеят, в музиката им се предават известни трептения, които не са свойствени на младостта. Старите хора трябва да разбират трепетите – вие някой път изгубвате ония трепети на вашата младост. Дойдете до известна възраст и казвате: „Остарях“. Трябва да оставите в себе си трепетите на младостта, да не ги губите – никога не трябва да забравяте свещения трепет на младостта. Вие имате плочата: завъртете я, за да започне тази плоча да пее.

Сега да не ви задържам по-дълго време. Това да остане във вас: пазете енергията на вашия ум, не я изразходвайте безразборно; пазете енергията на вашето сърце, не я разточавайте безразборно. У всинца ви има едно чувство на вътрешна интуиция – всякога се допитвайте до нея; има едно чувство, което е вярно. Спрете се – никога не изисквайте

една дума, преди да се допитате. Искате да кажете една дума: спрете се и се допитайте, и ако този глас ти казва: „Почакай“, ти почакай. Вие ще се научите най-малкото да чакате, ще се научите да търпите. Спри се някой път, не бързай да постигнеш всичките желания, които имаш – не е важно постижението на желанията в света.

Постижението в света зависи от изпълнението. В дадения случай сега, ако ви кажа да вземете вярно *до*, как ще вземете вярно *до*? Трябва да имате един камертон. (*Учителя удря двата показалеца и средния пръст на дясната ръка върху дланта на лявата ръка.*) Това е естественият тон *до*. Вие не сте мислили върху това. (*С показалеца хлопа по горната част на ръката.*) Всяка част на мястото има един нюанс на тона. (*Учителя удря с показалеца върху лакътя на другата ръка.*) Ако една част е болна, тя има особен тон. Когато удариш на една част, която е здрава, тя има специфичен приятен звук. Например ти се безпокоиш за нещо – удари така ръцете си. (*Учителя изправи пред себе си показалеца на дясната ръка и го удари у другите два пръста на лявата ръка. После направи обратно.*)

Така, като правите, ще вземете тона *до* вярно; и оттам ще вземете *ми, сол*. Ако имате друг камертон, той се различава с няколко трептения от този. Този камертон на ръката е по-верен, само че при болезнено състояние той се изменя. Щом човек е здрав, щом си в едно хубаво състояние, тонът е верен. Няма да отидете навън да го казвате това – като седите вкъщи, ще си направите опита. Като удариш на дланта, някой път ще вземеш тона *до* вярно; някой път, като удариш, ще вземеш или *до бемол*, или *до диез*.

Трябва да се създаде в човека една разумна мисъл. Ние искаме да служим на Бога. Ти като развиваш музиката, служиш на Бога; ако развиваш изкуството, както трябва, ти служиш на Бога; ако си един лекар, архитект, баща, майка или какъвто и да е чиновник, и ако разбираш – ти служиш на Бога. На Касационния съд лесно става ли се секретар, както нашият брат е секретар? Трябва човек да е майстор. Или председател може да бъде някой на Касационния съд, или професор по физика, химия, архитектура, или лекар –

има в това известни придобивки. Човек трябва да развива своите заложби. Когато развиваме заложбите, които имаме, ние вършим Волята Божия.

Какво нещо е Волята Божия? Да развиваме ония заложби и способности, които Бог е вложил в нас – затова човек е дошъл на Земята. Ще развивате способностите си, чувствата си, които са вложени вътре във вас.

Съвършената Божия Любов носи пълния живот. (3 пъти)

25. лекция, 14 март 1934 г., София, Изгрев

МИСТИЧНАТА ЧАША

Добрата молитва
Песента „В начало бе Словото“

Ще прочета 3. глава от Първо послание към коринтяните.

Говори се за външните условия. Когато се разваля времето, каква полза има, и когато се подобрява, каква полза има от това? Някой път времето принася полза, а някой път принася вреда. Вятърът, който духа, и дъждът някой път ни напакостяват. Например някоя жена тъкмо си е замазала къщата – и дойде дъжд, измие всичката мазилка и остане пак старата – и тогава всичката работа отива напразно. Разприте произтичат, когато вървиш по път, дето има прах, и ти дишаш праха. Тогава и ти кашляш, и онези, които вървят с тебе. Ще вървиш разумно: все ще дигаш прах, но трябва да гледаш по-малко да дигаш.

По повод на приготвената тема *Колко тежи доброто* – най-тежкото нещо в света е злото, грехът, а пък най-лекото е доброто. Когато хората съгрешат, казват: „Тежи ми!“. (*Учителя чете теми. Като прочете в една тема, че доброто е най-лекото, а грехът – най-тежкото, Учителя каза:*) Научно го е доказал. Как да разбираме тия думи: „Всяко нещо на своето място тежи“. И доброто, и злото си имат тегло. На български тази дума – *тегло,* има двояко значение – означава и страдание; в това отношение езикът не е богат. Теглото на доброто произвежда едно приятно усещане, а пък теглото на злото произвежда усещане на неприятност. Да кажем, че двама души държат един човек с въже и го теглят долу. Този човек колко ще тежи? Допуснете, че човек е 60 кг – двама души го теглят: колко ще тежи доброто? Приблизително като правило всеки един човек може да носи толкова, колкото тежи самият той. Приблизително силата на човека е равна на неговото тегло – човек

не може да носи по-голяма тежест, отколкото тежи той. Някой път има изключение. Ако един човек е 60 кг, и други двама здравеняци, които са по 70 кг, го теглят, той ще тежи колко? Да кажем, че един човек, преди да се е оженил, е имал определено тегло; като се ожени, колко ще тежи? Жената всякога означава животът; това, което живее – туй е жената в нас. Под *женене* винаги разбирайте живота – начина, формата, в която животът се изразява. Някои се заблуждават от външната форма на нещата. Едно писмо може да е красиво външно, без да има съдържание, а някой път може да е грозно, но да има съдържание. Някой път може да е красиво, но няма нищо писано: красотата трябва да има съдържание.

Сега ще се спра върху хигиената на душата. При сегашните условия на човека не е необходима вяра – вяра всички имате. И знанието не е толкова потребно: всички имат знание и даже имат повече знание, отколкото им трябва. И вяра имате повече, отколкото ви трябва – вярване имате. Вие сте толкоз богати, че не знаете къде да вложите капитала си, пребогати сте – и всички страдате. Да знае човек да живее, това значи да знае къде да вложи капитала си; и от придобитото човек да се ползва. Опитността, която може да придобиете днес – това е ползата. Например мъчи те една мисъл – някоя мисъл може да те мъчи. Може да се мъчи детето от мисълта, че майка му не е там и не му дава мляко, храна – може би това е една от причините. Може би детето има една спънка в люлката, усеща спънка в краката си, в стомаха си – и ти, ако разбираш тази спънка, може да помогнеш. Но и възрастният може да плаче. Няма човек в света, който да не се нуждае от известна помощ.

Сега за хигиената всеки може да говори. Аз съм слушал мнозина да говорят за хигиена: за хигиена на храненето, за хигиена на дома, че той трябва да бъде чист. Сега от хигиената зависи здравето на човека. Хигиената, това е едно от условията за живота. За живота, който е вложен в тялото, трябва да се спазват ония условия, с които Бог е заобиколил живота. Бог е заобиколил всеки живот със специфични условия и за да бъде човек здрав, той трябва да спазва ония

условия, които Бог е положил. И като ги измени, всякога той ще се натъкне на известни мъчнотии. Представете си, че един заек дойде между хората и измени своите условия на живот. Ако един вол дойде между хората, какво тяло ще му се даде, или някоя птица, каквато и да е? И всички животни, които са дошли на гости у хората, са им станали слуги, с изключение на някои, които са били умни. Например щъркелът идва на гости при хората, но те не са го впрегнали на работа, също така е и с лястовичката, но с гъските и патиците не са постъпили така. Лястовицата и щъркелът минават за свещени птици – и ако убие някой лястовица или щъркел, казват, че ще му се случи нещо лошо. А пък кокошката и гъската не минават за свещени птици.

Някой казва: „Какво да правя при тези лоши условия, при които се намирам?“. Че щъркелите се намират при много лоши условия. И трябва да се попита по кой начин щъркелът е съумял да накара човека да благоговее пред него, човека, който се отнася така лошо към всички други животни. Как ще обясните вие това положение? Или как е съумяла лястовицата да внуши на човека това чувство към нея, отде е дошла на човека тая мисъл, че той не трябва да разваля гнездото ѝ. По някой път се случва да ѝ развали гнездото, но в редки случаи.

Светия се нарича всеки един човек, който спазва хигиената на душата. Човек, който живее нечисто, няма разбиране. Външната чистота е един резултат на вътрешното разбиране на човека. Има хигиена не само на тялото, но има хигиена на чувствата, има хигиена и на човешката мисъл. Например как се написва цифрата 1, какво число е едното: положително ли е, или отрицателно? Живият въглен положително число ли е, или отрицателно? Живият човек е положително число, а умрелият човек е отрицателно. Каква е разликата между едно положително число и едно отрицателно. Положителното може да израсне, има сила в себе си да израсне, а отрицателното няма тази сила. Живият човек сам може да стане от леглото, а мъртвият сам от леглото не може да стане – други трябва да го дигат. Следователно всички отрицателни числа имат нужда от помощ, нужда-

ят се от външна помощ, а пък всички положителни числа имат силата в себе си.

Та в дадения случай някой път, когато аз употребявам думите *положително число*, различен смисъл им се дава. Под думите *положително число* разбирам онзи, на когото силата е в него и може да направи нещата. А пък кажа нещо на някой човек и той рече: „Нямам условия!“. Този човек е някое отрицателно число. Някому казвам: „Трябва да живееш добре!“, той казва: „Нямам условия“. Той е числото 2. Добре, но тогаз какво е числото 3? Едно, две, три – трите в дадения случай е числото, което може да спаси едно отрицателно число. И как ще го извадиш, как ще го намериш? Ти с числото 3 как ще си помогнеш? От числото 3 трябва да извадиш двете и да остане едното. Как ще направиш това?

Някой път, ако разбирахте от музиката (не че не я разбирате, но ако разбирате философията ѝ, както аз съм изучавал музиката), много работи могат да ви станат ясни. Аз разбирам музиката така: целият човешки живот е построен музикално; всички човешки състояния, всички човешки мисли, чувства и постъпки се изучават чрез музиката; целият живот се изразява чрез музиката. Всеки един организъм, който не се изразява музикално, той вече има едно болезнено състояние. Вие никога не можете да внесете здраве в организма, ако не спазвате музикалните правила, които Природата е турила в човешкия организъм. Например човешкият организъм има тона *до*, но това *до* не е такова, както при обикновеното пеене. Това *до* си има своите амплитуди, тези тонове се движат спирално – *до* се движи спирално. Ти в живота за да вземеш един тон правилно, трябва да го вземеш спирално – вибрациите трябва да вървят от долу нагоре, когато на физическото поле се разпространяват наоколо. Тогава имаме обикновеното, механическото пеене.

Та най-първо има едно вътрешно пеене: ти трябва да се научиш да пееш в мисълта си, трябва да се научиш да пееш в чувствата си. Едното пеене е в мозъка горе, другото пеене е долу, в слънчевия възел, а пък третото няма да ви го кажа къде е – има и трето пеене. Да допуснем според сегашното пеене, че имате *ми*. *Ми* съставлява третата нота в тази гама,

за която говорим. В *до*-мажорната гама няма полутонове – между всички тонове има цели тонове; между *ми* и *фа* има цял тон, също така и между *си* и *до*. Да оставим сега това. Другояче са наредени тоновете, защото сега, в сегашната гама, *фа* е понижено; в сегашната гама вие *фа* не може да го понижите, но може да го повишите. А пък в сегашната гама *си* не може да го повишите, а може да го понижите, защото щом го повишите, ще имате *до*; а пък щом понижите *фа*, ще имате *ми*. В тази, естествената гама, или в гамата на живота, ако имате едно понижено съзнание, всяка понижена нота съставлява и изразява едно вътрешно състояние. Щом имате понижено *ми*, понижението е във вашия ум; щом имате понижение в *ла*, то е понижение във вашите чувства. Следователно за да може да излезете от това противоречие на живота, от една понижена мисъл или от едно понижено чувство, за да ги уравновесите, за да излезете от това трудно положение в музикално отношение, трябва да повишите *фа* с половин тон. И тогаз ще имате, според тази гама, *фа диез*; а пък *фа* представлява днес материалния свят.

Щом е понижен вашият ум, щом са понижени вашите чувства, непременно трябва да повишите резултатите. Сега да ви обясня тази мисъл. Представете си, че *ми* представлява един учител от гимназията, *ла* представлява самото заведение, гимназията. *Фа* е ученикът, материалното му състояние – например то изразява как е облечен ученикът, има ли пари и прочие. Този ученик, да кажем, няма достатъчно пари, а трябва да учи – *фа* подразбира в дадения случай, че той трябва да учи; ако не учи, ще се намери натясно. *Фа* е ученикът, облечен в материалния свят. Този ученик трябва да бъде в повишено състояние; ако го понижите, работата е свършена. Когато говорим, че ти трябва да повишиш своето състояние, трябва да повишиш *фа* в материалния свят.

Някои казват, че нищо не трябва да учат. Трябва да учиш, защото иначе нищо няма да излезе от тебе. Ти казваш: „Аз мисля, че зная“. Я ми изпейте *фа*. (*Всички пеят „фа“*.) Вземете *до*. (*Всички пеят „до“*.)

Във вашето *фа*, което вземате, имате понижение с две трептения, тонът не е такъв, какъвто трябва да бъде. Ко-

гато пееш, някой може да каже: „Ти не можеш да вземеш тона вярно“. Най-първо всяка мисъл трябва да е вярна, всеки тон трябва да е верен и всяка една добра мисъл трябва да е взета право. Мисълта, когато е правилна, трептенията ѝ са определени, защото в тази гама на живота всички тонове са точно определени. В тази гама тоновете се движат, имат и движение – те са живите тонове на живота. И в тази жива музика ти някой път може да пееш механически, да чувстваш само нещата или само да ги мислиш. Някой път чувстваш, че между ума ти и сърцето ти има отношение. И това го наричат в сегашната музика вдъхновение, въодушевление, а пък това е разумното. (*Учителя пее „до“.*) За да изпееш *до*, трябва да си представиш нещата. (*Учителя пак пее „до“.*) Това е амплитудата на *до*. (*Учителя понижава и повишава малко „до“.*) В един кръг се движи *до*. И тогава гамата ще я пеете така: *до* с малки понижения и повишения. (*Така изпява Учителя и „ре“, и „ми“.*) Изпейте това всички. (*Всички пеят „до“ с понижение и повишение.*)

Някой ще каже: „Какво ще придобия, като пея?“. Най-първо ще почнете да изучавате закона на дишането. Дишането си има свой тон: ти не можеш да дишаш правилно, ако намалиш тона на дишането. И яденето си има свой тон: ти не можеш да ядеш правилно, ако намалиш тона на яденето. Също така и движението си има свой тон: ти като излезеш от къщата си, ще се спреш и ще вземеш тона на движението. Трябва да има хармония във всички твои мускули и нерви. Ако вървиш така, ще придобиеш сила, но ако не вземеш правилно тона, ще кажеш: „От тази точка не съм доволен“. Или отиваш при някой човек – ти трябва да намериш тона на този човек. Например отиваш да проповядваш на някой човек, но не си намерил тона му и той ти казва: „Не искам да те слушам“. Като му намериш тона, ще му пееш на неговия тон и ще съединиш своя тон с неговия тон – тогава ще знаеш как да му говориш и как да му помагаш. Щом не знаеш неговия тон, няма да се разберете – и казваш: „Ние не се разбираме“. Тази музика е потребна.

Някой път аз гледам известни дисонанси. Нямам време, но можем да направим опити: двама души, които са

скарани, музикално ще ги примирим; известни парчета ще пеем, няколко парчета, те ще се повторят. Някой път има скарване между вашия ум и вашето сърце, има известни дисонанси вътре. Ти казваш: „Не съм добър човек!“. Какво подразбираш под това? Има някакъв спор между вашите мисли и чувства – с кого спориш? Ти спориш със своята плът. Стомахът ти казва сега: „Дай нещо!“ – иска да яде; а пък нещо казва: „Не му давай!“. Искаш да пиеш нещо сладко, някой сироп или някое хубаво винце – и нещо казва: „Дай!“. Отива един при един български свещеник и казва: „Не зная тая работа, аз съм въздържател“. Но нещо в него му казва да пие малко винце; рекъл той: „Дайте му малко, но опасявам се, че като му дам малко, ще иска повече. Тогаз какво да го правя?“. Свещеникът му казва: „Синко, Господ да ти е на помощ!“. Дай му да пие, но какво? Сладко вино. Не му отказвай, дай му да пие! Иска да яде: дай му да яде, но дай му нещо хубаво; намери оня, основния тон, който Бог е положил. Всички блага в света, които Бог е създал заради нас, не са създадени безразборно – всяко нещо трябва да бъде на своето място. Ние грешим, понеже вземаме нещата ненавреме. Ти ядеш ненавреме, дишаш ненавреме, пееш ненавреме, говориш ненавреме. Там ти е погрешката, а не че много говориш. Не е лошото в многото говорене, но лошото е, че не е навреме.

Та всичко сега трябва да става навреме. Сега например вие отивате при някой приятел – той е болен, неразположен е. Лекарят казва да не му се говори, а ти отиваш, бъбриш и му казваш: „Чакай да ти кажа това-онова“. Можеш да му говориш, но как? Не му говори, но му изпей една песен, че като е болен, да стане. А пък ти не го дигаш от леглото, а му разправяш. Питаш го: „Как стана тази работа?“, той ти отговаря: „Изпотих се и след това се простудих и заболях“; ти му казваш: „Толкова глупави неща правят ли се? Ти ще умреш“. И онзи си казва: „Да се махне този оттук, да не ме смущава“; най-после ти казва: „Махни се оттук!“. Като отидеш при някой болен от ревматизъм, вече имаш едно понижение на тона. Някой тон е понижен – *фа* е понижено. За да повишите *фа*, произволно не може да стане – трябва да

понижите други два тона. Що е повишение? Представете си, че имаме една пружина: ето *ми*, ето *ла*. И ако аз огъна от две страни тази пружина, то центърът ще се издигне, нали? Следователно когато двете страни ги понижаваш, то центърът ще се повиши. Тогаз, ако имате огъване, *ми* и *ла* ще се понижат, а *фа* ще се повиши. С повишението на *фа* имате вече тониране на вашия ум. За да се тонирате умствено, непременно трябва да повишите *фа*.

Тази работа е неразбрана. В неразбраните работи седи знанието, така че неразбраните работи ги знаете, а пък разбраните не знаете. Това, което разбирате, не го знаете. Аз ви разправям нещо, което не го разбирате и го разбирате. Някой казва, като му разправям: „Аз това го разбирам, зная го, че е така, но ме смущава, че не мога да си го разясня“. Например ако ти си женена и мъжът ти е неразположен към тебе, ако и децата са неразположени към тебе, към майка си – *ми* е мъжът, *ла* са децата: двете страни са огънати. Майката в материално отношение значи не трябва да бъде бедна и болна, но трябва да бъде здрава и богата жена: и пари да има, и умна да бъде – да респектира и децата, и мъжа си. Да им каже: „Какво ви трябва?“ „Това и това“ – да ги облече всичките. И мъжът, и децата ще се обърнат тогава, а тя ще изпъкне – тя им дава нещо. Но ако ти си изпъкнал горе като някой гол връх и нищо не даваш, и ако искаш да вземеш първо място вкъщи, а пък другите са огънати и понижени, и ако нищо не даваш, тогава не можеш да помогнеш на себе си.

Когато твоят ум и твоето сърце са огънати, волята ти трябва да бъде силна, за да изпъкне по-надолу. Но когато ти искаш да тониращ сърцето си, тогава е обратна посоката: ще повишиш *ми* и *ла*, а пък ще понижиш *фа*. Тогава имате *фа* в естествената гама – ще понижите *фа*. Всички християни казват, а и Христос е проповядвал, учил е, че трябва да се отречем от материалните работи. Той е понижавал *фа*, музикално го е понижавал. Значи за да мислиш правилно и за да се облагороди твоето сърце, трябва да се освободиш от всички материални средства в света, които спъват положението ти. Образувай една огнена площ и ти

ще имаш формата на тази огнена площ. Имаш чаша: в тази чаша няма да туриш свое съдържание; в нея ще сложиш съдържание отвън – чашата ти ще бъде празна и ще отидеш в Божествения извор да я напълниш. И ако ума си – *ми,* не го повишиш, и ако сърцето си не го повишиш, за да образуват чашата, в която да се влее Божественият нектар, ти няма да се ползваш от Божествените блага.

Следователно за да се ползваш, ти трябва да повишиш ума и сърцето си и трябва да понижиш волята си. Повиши ума и сърцето си и понижи волята си! Не желай да стане, както ти искаш – ще огънеш своята воля! И като се огъне волята ти, тогава Господ ще сипе в твоята паница и ще имаш какво да ядеш. Вие сега не искате да огънете вашата воля. В дадения случай, според закона на музиката, за да приемеш едно Божествено благо, непременно трябва да понижиш с половин тон волята си, и като понижиш тази воля, ще имаш всички условия – тогава Божията воля ще дойде. Като понижиш своята воля, тогава на това място, на половината тон, ще дойде Божията воля и ще работи; иначе, ако не понижиш твоята воля, ти ще направиш сума глупости. Ако мислите, че нашата воля трябва да бъде господар, ние сами трябваше да създадем себе си, а пък ние сами не сме се създали. И следователно Онзи, Който ни е създал, е извън нас. Тогава какво ще правиш, ако ти дойдеш в стълкновение с оная воля? Ако едно гърне дойде в стълкновение с онзи, който го е направил, тогава какво го очаква? Това гърне е гърне дотогава, докато е в съгласие с господаря си; но ако гърнето почне да се търкаля само по пътя, както е придобило воля, това гърне го очаква някаква катастрофа.

Философията седи в това: имаш едно състояние лошо, нали така? Това лошо състояние зависи от повишението на твоята воля – злото е в човешката воля. Това лошо състояние зависи от туй, че имаш едно неестествено повишение на ума си, сърцето ти се е понижило и волята ти се е понижила; или пък сърцето ти се е повишило и тормози ума ти. Винаги законът е: ако повишаваш ума и сърцето си, едновременно ще ги повишаваш; или ако ги понижиш,

едновременно ще ги понижаваш. А волята трябва да бъде сама, отделно: ако я понижаваш или ако я повишаваш, сама трябва да бъде, за да имаш резултат. Тогава ще имаш една хармонична музикална форма, с която можеш да работиш. Ако вашият ум е положителен и ако вашата воля е положителна, вие ще се намерите в едно противоречие.

Например някой казва: „Това, което аз мисля, е право!“. Не защото ти мислиш, е право, но нещата и вън от твоята мисъл трябва да бъдат прави – нещата сами по себе си трябва да бъдат прави. Не че аз чувствам, че нещо е право, та затова е право, но нещата и без да ги чувствам, трябва да са прави – това, което аз чувствам, трябва да е самата реалност. Някой казва: „Ти трябва да имаш добри чувства към мене!“; казвам му: „Слушай, ти трябва да бъдеш добър, преди да имам добри чувства. И преди да имаш ти добри чувства към мене, аз трябва да бъда добър, а не твоите чувства да ме направят добър. Ти чувстваш, твоите чувствания са намясто, но ако аз не съм добър, тогава работата не е естествена“.

Законът другояче може да се формулира тъй: ако аз трябва да мисля добре за тебе, моето *ла* и моето *ми* трябва да са повишени, а волята ми да е понижена; ако вие мислите, че съм добър, аз трябва да понижа своя ум и сърце и трябва да повиша своята воля. Когато понижа ума и сърцето си и повиша волята си, тогава кой е добър? Ако аз повиша ума и сърцето си и понижа волята си, тогава другият е добър. Който взема ли е добър, или който дава е добър? При даването волята е повишена. А пък кой взема? Лошият взема. Тая дума – *лош,* е една дума, която е много добра, а пък ѝ е излязло лошо име. *Л* е стремеж нагоре, *о* са добрите условия, *ш* е нещо, което говори всякога истината. Един лош човек всякога бърбори и казва: „Ти си такъв, ти си онакъв“. Думата е добра, но лошо име ѝ е излязло. За да бъдете добри, за да се проявите като добри, какво трябва да направите?

Отговор: *Трябва да понижим волята си и да повишим ума и сърцето си.*

Така, тогава Бог може да сложи нещо във вас, в чашата. Но щом понижиш сърцето и ума си, няма да носиш чашата

да сипят в нея. Не някой човек трябва да сипе нещо в нея, но само на Бога ще я поднесеш и ще имаш непременно Неговото благословение; а пък щом поднесеш своята чаша на някой друг човек, тя трябва да бъде пълна с Божественото, което носиш в пълната чаша. Щом сърцето и умът ти са понижени и волята е повишена, от това, което си взел, ще даваш. Та кога се приближавате при някого? Когато се връщате от Господа. Като отивате при Господа, никого не поздравявайте, а като се връщате, кажете отде идете. Кажете, че идете от добро място, и кажете: „Заповядайте!“. И тази чаша никога няма да се изпразни, а вие ще давате на целия свят и вашата чаша всякога ще бъде пълна.

Отче наш

26. лекция, 21 март 1934 г., София, Изгрев

ПЪТЯТ НА ЩАСТИЕТО

Добрата молитва
Размишление

Толкоз е зает човек с физическия живот, че не може да живее. Вие не можете да си обясните противоречията, които произтичат във вашето съзнание. Всеки един човек в своето съзнание има противоречие – той нарича това живот. Това не е живот, това е сянка на живота – и всички нещастия в живота произтичат от сенките в него. Сянката прониква в човешкото съзнание: някой образ, някое просветление, някоя постъпка, някоя идея – и ти не можеш да се справиш с нея. Например говорим за Любовта. Толкова време съм говорил за Любовта, но тя е една цяла наука, която човек трябва да прилага, Божествена наука е тя. Трябва да се освободите от сенките на Любовта – и тя си има кокарди. Знаете ли какво разбирам под думата *кокарди*? Кокардите – това са украшения. Тези кокарди хората наричат любов. Те са един резултат, това не е любов – тези украшения не са любов. Даже някой може да каже: „Колко са хубави очите му, устата му, носът му, ушите му!“ – това са кокарди. Някой казва: „Колко е красив! Какви са ръцете му, лицето му!“ – кокарди са това. Утре гледаш – това лице се е изменило, очите също: кокардата се е изменила – тя порано е била светла, а после е станала тъмна. Върху златния предмет ще ви натрупам малко прах.

Някой, като те срещне, ти казва: „Ти не знаеш ли, че аз те обичам?“. Онзи, който обича, най-първо принася най-голямото благо на себе си. Някой казва: „Ти не знаеш ли, че аз твоя хляб ям?“. Хубаво – че ако яде моя хляб, той ли се ползва, или аз? Хубаво, аз съм ти платил хляба: не съм хлебар – пет лева ти давам. Аз ям хляба ти и пари ти давам: какво се ползвам от това? Утре с тези пари аз купувам брашно и си правя хляб. Той мисли, че като ми дава пет лева,

ми прави голяма услуга. Тук има обмяна. Онзи, който ме обича, трябва да ми благодари, че ме обича – не че аз съм му длъжен, но той ми е длъжен. Защото когато човек полива градината с плодни дървета, кой яде плодовете – градината ли, или онзи, който е посадил плодните дръвчета? Когато някой ми каже, че ме обича, аз съм градина, в която той е посадил плодни дървета; и той един ден ще яде, а пък аз ще се намирам в пасивно състояние. Ти като кажеш, че ме обичаш, трябва да се радваш, че имаш една градина, в която си посадил плодни дървета – без това не можеш да познаеш живота.

Бог, като ни обича, е вложил всичко в нас – Той иска да събуди съзнанието в нас и ние да Го обичаме; защото ако не Го обичаме, нашата работа е загубена. Бог е направил света и Той иска да ни събуди – желанието Му е и ние да посеем нещо, и ние да направим нещо в малък размер – и ние да Го обикнем. Тогава Бог ще бъде една градина, в която ще посеем всичкото добро, което е в нас, и тогава ще събираме плодовете. Ние седим и казваме: „Господ не ни обича“. Това е първата лъжа, която прониква в съзнанието на човека. Ако остане сега Господ да обикне човека, това щеше да бъде загубена работа. Въпросът не е защо Бог не ни обича, а въпросът е защо аз не обичам Господа? И като обичаш Господа, ти ще помогнеш на себе си – това е активната Любов, която възприемаш.

В горния чертеж[52] едни и същи знаци имат двояк смисъл, две значения. Например буквата *n*, лявото *n* означава проявената Любов, която се проявява във всички нейни действия, както имате в светлината. Това е Първата причина, която дава и създава нещата. Любовта е едно поляризиране на Цялото: Любовта – това е Цялото. Това Цяло се разделя на два полюса – любов на частите, на половинките. Любов на Цялото! Най-първо ще познаеш любовта, която дава всичко от себе си *(лявото „n“),* после любовта, която възприема всичко *(дясното „n“)*. Ако двама души имат една и съща любов към един и същ предмет, те винаги ще се отблъскват. Щом искате да посадите една и съща градина, вие ще бъдете в спор. За да няма спор, какво трябва? Да кажем, че имаш една градина. Ти имаш един приятел и той

има градина; и казваш: „Я ми дай твоята градина да посадя нещо, понеже тя е по-близо до моя дом! Не искам да ми я продаваш, но само да посея твоята градина“. Ако той посее твоята градина и ти – неговата, каква разлика има? Вие ще намерите голяма разлика при сегашните материалистични разбирания, а именно, че едната ще даде повече, отколкото другата. Но външният приход още не значи, че тази градина е по-добра – зависи какви сортове са посадени.

Когато обичате един човек, то този човек за вас е една Божествена градина, в която вие ще опитате каква е вашата любов. Той трябва да бъде пасивен, не трябва да се меси: че някой може да ме обича, това си е негова работа – той трябва да прави своите опити. А същевременно и аз трябва да си правя опити – и аз ще опитам своята любов към него: и той ще бъде една градина за мене. Всеки ваш ближен може да бъде една градина за вас, в която можете да опитате любовта си.

Противоречията произтичат от следното: вие искате, когато обичате някого, той да ви плати за любовта. Това е престъпление, това е криво разбиране. Това е все-таки, когато пращате някого да прави благодеяние: дадете му известни суми и той казва на сиромасите: „Аз ви правя едно добро!“. Но тези пари не са негови; той казва: „Вие трябва да ми бъдете признателни – аз ви давам“. Това е първото престъпление. Той трябва да се радва, че има условия да направи едно добро, да се запознае с тези хора. Да се запознаеш с тях, това е важното, а не да очакваш – той трябва да ги остави свободни да се проявят. Първото нещо е: трябва да оставите всеки да се прояви свободно в своята любов, защото ако любовта не се проявява свободно, винаги се раждат престъпления; винаги в света престъпленията се раждат от насилствената любов. Ти искаш да заставиш един човек да те обича – това е престъпление. Искаш да накараш един човек да извърши за теб това, което ти искаш. Това е престъпление, понеже ако го насилиш, друг някой ще дойде и ще насили теб. И всички престъпления в света произтичат все от любовта. Ти обикнеш една кокошка и ѝ казваш: „Не знаеш ли, че те обичам?“. И след като я обикнеш, хващаш я, кръцваш нейния гръцмул, опичаш я и я изяждаш и казваш:

„Не знаеш ли, че те обичам?“. Но тя ще ти каже: „След като ме обикна, аз престанах да живея!“. Това не е обич. А пък обикването на кокошката би трябвало да бъде едно условие за човека: той да я нахрани и да ѝ даде условия да се прояви.

Защо кокошката рови, откъде се е научила тя да рови? Няма да ви изясня: намерете произхода на това – кои са били първите подтици, които са накарали кокошката, като дойде някъде, да почне да рови. После друго: кои са били причините, като дойде свинята някъде, да бъчка, като орач да оре; кои са били причините да дойде вълкът – и като хване някоя овца, да почне да къса от нея. Трябва да се спрете върху тези въпроси, да си дадете един отчет.

Или дайте си отчет за следното: като срещнете някой човек и мислите, че не ви обича, вие му се сърдите за това. Защо му се сърдите, че не ви обича? Някой път се сърдите, че не ви обичат, а някой път се сърдите, че ви обичат. Сърдите се, когато ви обичат, и сърдите се, когато не ви обичат: кое е правото сега? Правото е, при сегашните условия на вашето развитие, да се прояви вашата любов. Не очаквайте да ви обичат, но вие трябва да се проявите – онова, което има в нас, да се прояви; така, както Бог се проявява, и ние да се проявим. И ти, като проявиш любовта си, проявяваш едно Божествено качество. Бог е търпял милиони години: че някой греши – Бог търпи; че някой върши престъпление – Бог търпи – ние само го схващаме като престъпление. Ти гледаш: един човек върши престъпление и казваш: „Как го търпи Господ?“. А този човек, когото не търпиш и искаш да премахнеш – ти гледаш, че Бог го търпи, и казваш: „Този е голям грешник. Аз три пъти се моля на ден, а пък на него Бог му дава всичките благословения“. Как ще си обясните това противоречие във вашето съзнание; мислите ли, че вашето разбиране е норма за Божия ум? Най-първо вие трябва да се заемете да мислите защо Бог му е дал тези блага. Той му е дал тези блага, защото вие го обичате. Ако вие обичате някого и Бог му е дал блага, значи вашата любов е истинска; и ако Бог не го благослови, значи вашата любов е лъжлива. Ако казвате: „Как така той да има тези блага?“, тогава вие правите пакост на себе си.

Сега има някои неща, които за вас са необясними – не можете да сведете нещата към едно обяснение. Какво противоречие има в следното: аз посадя една градина с плодни дървета, Бог изпрати дъжд и стане малко влага, има кал. Че ако не падне дъжд, може ли да израсне това, което съм посял? Това, което съм посял, ще израсне чрез този дъжд и ще се радваме на плодовете му. Няма сиромах, на когото сърцето да не трепне за някой богат човек; а пък дето го мрази – той го мрази, защото иска да му вземе парите. А щом му вземе парите, той е на мястото на богатия, а пък богатият е на мястото на сиромаха. Когато богатият слиза на мястото на сиромаха, сиромахът става богат – Бог благославя сиромаха. Вие казвате: „Защо Бог благославя сиромасите?“. Че сиромасите са най-силните хора, по-силни хора от тях няма. А пък богатите хора – това са децата на света, те са възрастни деца – трябва да ги обичаме. Той е дете, невъзпитано дете, по някой път – своенравно. Нали децата обичат да имат каруци, слуги, да ги угощават – деца са те. Нали вие сте бащи и майки? Всички ваши деца са все богаташи; а пък бащите и майките са все сиромаси в къщата. Това е само едно съпоставяне, за да станат нещата ясни.

Сиромасите са най-силните хора. И Христос е казал: „Блажени нисшите духом, защото на тях е Царството Божие“. Едно царство кои го подкрепят – здравите или болните хора? Здравите хора: това са сиромасите – те са здравеняци. Вие казвате: „Защо Господ ме е направил сиромах?“. Какъв да те направи – богат ли? Колцина от вас искате Той да ви направи богати, но болни? Най-първото нещо е да не си на леглото. Като на богат ще ви турят инжекция, но 10–15–20 инжекции като ви нацъркам, ще станете богати, ала от това богатство ще усещате навсякъде болка. Това е пак иносказателно – вие ще кажете: „То така се говори, но човек да си е богат!“. Истинското богатство седи в проявената Любов. Не можеш да станеш богат, ако не проявиш Любовта, ако няма какво да обичаш; тогава не си и сиромах. Ако никого не можеш да обичаш, ти си един дявол, с една опашка и с два рога; ако обичаш, ти си едно отражение на Бога, но ако не обичаш, ти си в един тъмен свят, дето нищо не става.

Та най-първият закон е: да обичаме – силата на човека е там. „Кого да обичам?“ – казваш. Това не е моя работа – ще обичаш, когото искаш. „В коя градина да сея?“ – казваш. Ще сееш в тая градина, дето могат да растат плодните ти дървета – от нея ще започнеш. Това са благоприятни условия, а пък може да има неблагоприятни условия. Ще наторяваш градината си. Когато някои наторяват градините, те искат други да им плащат: ние, като проявим любовта си, искаме да ни платят. Щом искаш да ти платят за любовта, ти си вече с опашка и с рога; веднага щом влезе тази мисъл в тебе, ти ще станеш нещастник. При Любовта ти ще се радваш, че можеш да я проявиш – тя е всичката пълнота. В проявената любов – там е щастието ти; а пък като възприеме онзи любовта ти, това ще бъде подтик в него и той да прояви Любовта. Аз често срещам някой да казва: „Аз го обичах този брат, но той не е такъв, не заслужава това!“. Защо този брат не заслужавал? Значи Бог го е създал, в ума на Бога той е заслужил да живее, а пък от твое гледище не заслужава. Че този брат не е създаден най-първо за тебе, нещата не са създадени за вас. Ти си създаден за себе си, за да проявиш своята любов, а пък тези хора отвън са само възможности за теб, за да се проявиш. (*Учителя посочва чертежа.*)

Тук има числото 1, а тук – числото 10. В дадения случай 1 и 10 какво показват? Десет показва, че тук имате всички условия, но се нуждаете от един малък подтик. Да кажем, че тук има огнище с дърва, всичко е приготвено; а пък едното означава една малка запалка, която ще запали огъня в това огнище и този огън ще се прояви. Следователно онази, Първата причина, която може да използва условията, това е числото 1; а пък другото число, то е пасивното число, едното е активно число. Едното означава причината, която дава подтик, това, отдето произтичат нещата; а пък нулата, турена после, съдържа условията за проява. Нулата е знак, който съществува от памтивека, изнамерили са го посветените. Ако махнем тази нула, тогава тази единица не може да се прояви. Ти за да можеш да се проявиш, трябва да обичаш някого и да мислиш, но не можеш

да мислиш, ако не обичаш някого. В Любовта всеки човек е отражение на Божественото. Ти в човека можеш да видиш отражение на Бога, отражение на себе си, отражение на един звяр и прочие, но това не е човекът – това е само едно негово състояние.

Вие често се спъвате и тогава се пораждат всички недоразумения в домовете. Вкъщи един казва: „Баща ми и майка ми не ме обичат. Те обичат повече брат ми и сестра ми“. Това е криво схващане. Ако сложим на един кон златни юзди, ако го подковем със златни петала и му турим кошуми и го впрегнем в хубава каруца, питам: това обич ли е? Това не е обич – това е от немай къде станало. Обичта е, когато разпрегнеш коня, хвърлиш юздата му и хомота му и го оставиш да си походи в гората и да няма кой да го ограничава – това е Любов. В Божествения свят този кон ще го оставиш свободен: той да дойде да се впрегне, ти няма да го впрягаш. Един ден ще го намериш впрегнат и той ще каже: „Какво обичате?“ – и като ти извърши работата, пак си заминава. Този кон те обича и ще каже: „Понеже те обичам, ще ти слугувам, но не искам да ми плащаш. Не искам, като свърша малко работа, да ми туриш торбичка със сено и после да кажеш: „Аз нахраних този кон“. Ако аз ви сложа по една торба заради моята любов, ще бъдете ли доволни? Не натрапвайте вашата любов, понеже след като я натрапите, ще станете нещастен човек. Като обикнеш един човек, искаш той да знае за твоята любов. Тогава ти ще станеш нещастен – ще се яви ревността. Например един мъж обикне някоя жена и като се ожени за нея, той ходи подир нея, за да не би тя да обича някой друг. Че като не я обича никой, тя ще умре – тази жена със своята любов той я уморява. По-рано тя е била красива; той като се е оженил за нея, тя почва да губи своята красота и погрознява. Вие затворите този прозорец, онзи прозорец: оттук да не влиза светлина, оттам да не влиза светлина при нея – и тя умира. Най-първо ти ще умориш така и себе си.

Оставете свободен пътя на Любовта, за да се прояви, не се месете в тая работа. Дойдете ли до Любовта, не изисквай-

те! Поне за една година направете този опит. Дойдеш ли до Любовта, кажи си: „Този въпрос не бутай, любовните въпроси не бутай!“. Обича някой някого: ти се зарадвай, когато някой обича някого. Но как го обича? Това е работа на Бога – да оправи нещата. Всички криви работи на хората Бог ще ги изправи – остави тази работа Бог да я оправи. Щом искаш ти да я оправяш, ще бъдеш нещастен и никога няма да уредиш работите. Нито един от вас не може да застави някого да обича, не е в наша власт да накараме хората да се обичат. И не само това, но след като обикнеш някого, ти ще се скараш с него. Това е при човешката любов: след като се обикнат, скарат се. По-рано не са се карали, сега защо са се скарали? Защото след като са се обикнали, Любовта си е заминала. Скарването показва, че Господ Го няма, а пък те мислят, че от голяма любов се карат. Защо? За своите рога. Той казва: „Ти не знаеш ли, че аз те обичам? Аз за тебе пожертвах всичко. Напуснах баща си и майка си“.

Вие ще ме извините сега: мислите, че сте женени, а пък аз считам, че сте ергени. Нито един от вас не е женен – аз в света не съм намерил още ни един женен човек. Под *женен човек* разбирам човек, който разбира Любовта: да обича всички и да е радостен и весел. С нищо не можеш да го подкупиш – женен човек е той. Тези думи – *женен човек*, нямат това съдържание – те сега имат едно обикновено съдържание, като извършване на някаква работа. Когато някой каже: „Аз обичам!“, това е само временно понятие в живота, защото туй не е още онази, истинската Любов. Не искам да кажа, че това, което преживявате, не е реално – то е реално. Но това, което вие преживявате, то не може да обясни живота и вие не можете да израснете чрез него. Тая любов, която сега имате, не може да ви освободи – с тази любов, която имате, ще се заробите и ще остареете.

Ти казваш: „Едно време какъв трепет имах!“. Ти се самозаблуждаваш – от единия до другия край не си разбрал Божията любов. Христос казва: „Това е живот вечен – да познаете Единаго истиннаго Бога“. И онези, които са обикнали Бога, те престават по някой път да работят в света. Една мома, като обикне някой момък, постоянно ходи подире

му; и един момък, като обикне една мома, все ходи подир нея. Някой все пише на Бога любовни писма и казва: „Не знаеш ли, че аз Те обичам!“. На Господ Му е приятно това, но и Бог казва: „Не е разбрал той още“. Човекът казва: „Аз като Те обичам, дай ми нещо!“. В любовта щом почнат да дават, тя престава.

Най-голямото благо е онова чувство, което се проявява в тебе – на него разчитай; а другите блага – те отпосле сами по себе си ще дойдат. И ако вие се оставите свободни, то Любовта ще се прояви много по-величествено, отколкото сега. Бащата може ли да убеди дъщеря си да го обича? Кои са признаците, по които познавате дали някой ви обича, или не? Вашите признаци са, че някой ще ви донесе един малък подарък. Това не е още признак на любовта – че можел да ви даде един подарък. Че когато някой е подсъдим и занася подарък на някой съдия, това от любов ли е? Когато един разбойник нападне някого и последният дава всичките си пари, всичко, каквото има, от любов ли го прави? Той дава по-малкото благо, за да не го лишат от по-голямото благо, от живота. Той дава парите си и казва: „Остави ме свободно да живея!“.

Както е в съвременното общество, така е и във всички религиозни общества и в окултните школи, когато учениците са се заблуждавали: като дойдат до закона на Любовта, мъчно се справят с този закон. Хората като малките деца днес трябва да ги учат как трябва да обичат. Не контролирайте любовта на когото и да е, защото в тази Любов Бог се проявява. Не ставайте стражари на Божията Любов. Там, дето Бог се проявява, оставете Той да се прояви, за да видите Неговото величие. И Бог няма да се прояви в Своята Любов, както ние се проявяваме. Не казвай: „Той е много студен човек, няма никаква любов. Той е жесток“. Оставете това, това са ваши заключения.

Кой е топъл човек. Топъл човек е онзи, добър човек е онзи, който не ме ограничава, оставя ме свободен – за мен той е добър човек. И аз за един човек съм добър, когато не го ограничавам: когато той прави нещо, оставям го свободен – това е негова работа. Вие виждате една картина незавършена – и от това гледище всички тук сте незавършени

бюстове: има да се дяла върху тези бюстове още хиляди години. Някой казва: „Този е много красив!“. Каква ти красота? Аз не съм срещнал красиви хора, не съм срещнал завършени бюстове. Гледаш: челото му е много хубаво, но носът го няма никъде – има да работи още скулпторът. После устата, ушите, ръцете не са довършени – всеки ден скулпторът идва да работи. По някой път вие искате да бъдете красиви – защо? Тук седи скрита една съвсем користолюбива мисъл във вашия ум. Свободни трябва да бъдете всички, няма похубаво нещо от свободата. Човек, който продава своята свобода, не може да разбира смисъла на свободата.

Ще оставим сега това. Любовта е, която моделира: тя ще моделира целия човек, тялото, ума, сърцето и волята. И трябва да оставите Духът, който работи във вас, да се прояви, да се вслушвате в него. Някои казват: „Как да му простя?“. Така ще прощавате, както Бог ви прощава. Ти на ден по сто пъти грешиш и Бог ти прощава – ако не беше ти простил, щеше да заминеш. По същия начин и ти ще търпиш и ще прощаваш, и то не от немай къде. Сега например искате поясно да се каже. Да кажем, че те е заболял коремът и аз ти държа една лекция. Ти казваш: „Премахни болката!“. Причината на твоята болка в корема е в главата. Почни да мислиш право: причината е в твоята глава – ти не мислиш право и затова те боли коремът. Почни да мислиш право и веднага ще изчезне болката ти в корема. Ти казваш: „Какво ми разправяш? Не знаеш ли, че ме боли коремът?“. Аз го зная и затова ти говоря. (*Учителя показва чертежа и казва:*)

Тази фигура е една формула, с която можеш да се лекуваш. Да кажем, че ти не живееш добре с жена си – ето една формула, чрез която да работиш. Тебе не те обича дъщеря ти или си задлъжнял до гуша – ето една формула, чрез която ще работиш по въпроса за дъщеря си; ето една формула, чрез която можеш да излезеш и от тия дългове. Но как? Мисли право, чувствай право и постъпвай право; влагай светлина в мисълта си, влагай топлина в чувствата си и влагай енергия в постъпките си. Не си лягай, преди да си свършил една работа; не яж, преди да си направил едно добро; не говори, преди да си обикнал – това са правила. Кога трябва да ядеш? Като направиш едно добро, имаш право да

ядеш, да вземеш една закуска; щом не си направил добро, стой гладен. Щом направиш добро и ядеш, този обед е на мястото; и ако не си направил добро и ядеш, то невидимият свят ще ти го пише това и ти ще плащаш – и толкова скъпо ще платиш.

Но някой може да каже: „Тази философия дали е права?“. Аз ще ви запитам: вашата философия, която държите, права ли е? Хубаво, аз няма да споря, ще кажа: да проверим като Илия[53]. Как провери той с Вааловите пророци? Илия каза: „Вие ще принесете жертва на Бога и ще Го повикате – и ако слезе огън от небето и изгори жертвата, прав е вашият Бог“. Четиристотин души викаха, крещяха и се мушкаха с ножове – и огън не слезе. Илия им каза: „Може да е зает вашият Бог, чакай и аз да се помоля“ – и той направи своята жертва, обърна се към Бога и веднага слезе огън. И тогава Илия се позаблуди малко, като даде един лош пример, и каза: „Всички тези да ги изколите сега!“. И затова после като Йоан[54] трябваше да дойде и да му се каже: „Този е резултатът!“. Той каза: „Изколете ги!“, но после, като Йоан, трябваше една млада мома да пее и му отнеха главата, за една игра му отнеха главата. За едно снемане на огън от небето той изкла толкова хора, отне главите на четиристотин пророци. Те казваха: „По-добре да не беше слязъл огън!“. Ирод[55] постъпи по същия закон: ако не беше тази мома играла, то главата на Йоан щеше да остане. Ако чрез кълчането на една мома трябва да се снеме една глава, питам: какъв смисъл има в това? И ако ти снемаш от небето огън и казваш: „Да умрат тези, понеже не вярват в това“, тогава какво разбиране имаш?

Някои от вас ще кажете: „Колко криви сме били“. В какво седи кривината? Вие не сте дали свобода на себе си, не сте свободни хора. Свободата трябва да почва от свободното проявление. Като се говори за свободна любов, вие разбирате друго нещо. Ще дадеш свобода на Бога, на Духа в себе си, няма да ограничаваш Бога. И като ограничаваш Бога в себе си, ще си създадеш зло и ще станеш лош човек. Ти ще искаш да ограничиш Бога, а Бог не може да се ограничи; и ще станеш лош и това ще покаже, че не вървиш по правия път. Ще дадеш свобода на Бога и ще кажеш: „Всички Божии

дела са съвършени!“. Това трябва да държиш постоянно в ума си. Когато си беден, ще кажеш: „Добре е, че съм беден!“, когато боледуваш, ще кажеш: „Добре, че боледувам!“. Когато се учиш добре, ще кажеш: „Добре, че се уча добре!“, когато не се учиш добре, ще кажеш: „Добре, че не се уча добре!“. В дадения случай всичко е за добро. Не ти е писал учителят шесторка, ще кажеш: „За добро е това!“; не си имал хубав обед, ще кажеш: „За добро е това!“; не те обичат хората, ще кажеш: „За добро е това!“; не стават работите, както ти искаш, кажи: „За добро е това!“.

От Божествено гледище всичко е за добро. Кое бихте предпочели: Господ да ви направи един кон, да ви тури позлатено седло и да носите цар на гърба си, или да бъдете заек в гората, с големи уши, свободен да си пасе трева и да му трепери сърцето. Кое бихте предпочели, кое ще изберете? Аз бих предпочел да съм заек: моят избор е заек, понеже там е свободата. Този човек на гърба ми само ще ме мушка и след това ще ме турят в обора: тук ще ме турят, там ще ме турят – и аз трябва да се подчинявам. За да стана кон, голяма наука се иска, голямо търпение, а пък като заек е по-добре. При това заекът има нещо хубаво: това, което харесвам у заека е, че при тези големи опасности, на които е изложен, този заек е голям оптимист. В историята на зайците няма нито един случай, дето един заек да се самоубие при отчаяние. Значи какви смели са зайците! Той казва: „Всичко това, което имам, го оценявам, ценя свободата“. Този заек оценява свободата и никога не се отчайва. Някой ще каже: „Той е заек“.

Та сега започнете с проявяването на Любовта, а не с възприятията на Любовта, понеже вече сте възприели Божията Любов. Вие вече няма какво да се занимавате със закона на Любовта, да я възприемете, а я проявете – по-голяма любов от Божията Любов не може да ви даде никой. Не да чакате да дойде Любовта отнякъде към вас, но вие да я приемете. Ще развържете кесиите – българските кесии нали сте ги виждали. От чувала ще извадиш семето, житото, и ще хвърляш, ще сееш – и след една година ще идеш да жънеш там, и то по принцип по 60 и по 100. Всяко едно левче ще ви

донесе 30 или 60, или 100 лв. Взели сте един билет от лотария сега. Много сте хитри: без да сеете, очаквате няколко милиона лева да ви дадат. Ще отворите кесиите си. Парите – това са семената: ще ги хвърлиш, а идущата година ще имаш резултата от засяването. Това е Божият закон. Ако ние постъпваме така, както Бог постъпва, въпросът е разрешен. Сега въпросът не е разрешен, защото хората нямат Божията Любов. Всички очакват да бъдат обичани; сиромахът очаква друг да дойде да оправи работите му. Ученикът ще отиде на училище с торбичка и ще учи. Тези деца дават хубав пример.

Приложете Любовта като един малък подтик вътре в себе си. Трябва да се вглъбявате в себе си – и ни най-малко няма да се ограничавате. Тогава работите ви ще вървят по-добре, отколкото сега. И вкъщи, и като лекари, и като търговци, като чиновници: каквито и да са условията, ако сте положителни в любовта си, работите ви ще вървят. А пък дето сега работите ви не вървят, то е, защото ние сме сега в пасивната любов, а в пасивната любов има една опасност. Една вода, която е застояла, дето няма изтичане, водата се разваля. Всяка пасивна любов страда от една вътрешна развала. Любовта не търпи никакъв вътрешен застой – тя е единствената сила в света, която не търпи никакво ограничение, никакъв застой. Ти не можеш да я отделиш, не можеш да кажеш: „Ако хванеш Любовта – или всичко, или нищо!“. Ако се опиташ да вземеш едно малко парче от Любовта, тя ще ти даде такъв урок, че ще го помниш през целия си живот: това ще стане при най-малкия опит да отчупиш нещо от нея. Като мине Любовта, ти нищо не вземай от нея, даже и косъм. По някой път вие искате да вземете един косъм от нея. Един косъм от Любовта – това значи да си прочетеш смъртната присъда. Една трошичка, взета от Любовта – това значи да си прочетеш смъртната присъда. Тя ще ти даде толкова изобилно и ще ти каже: „Да направиш същото!“. Това е закон.

Та сега вие се радвайте, че обичате, а не се радвайте, че ви обичат. Сега всички се радвате, когато вие обичате, и сте недоволни, защото не ви обичат. Щом е така, почни да обичаш! Вие сега ще се спрете върху завършените резултати

и ще кажете: „Хубаво, какво ще постигна аз, като обичам?“. Всичко ще постигнеш – не в този живот, но пред тебе седи едно велико бъдеще. Ти ще бъдеш цар, ще бъдеш философ, ще бъдеш всичко: поет, музикант, каквото искаш. В този живот ще бъде всичко според съзнанието, според проявлението на Любовта – всичко в света иде според проявлението на Любовта, според степента на Любовта. Ако можеш да проявиш нещо от любовта на ангелите, тогава всичко в тебе ще заблика: ще забликат извори, всичките ти способности и сили. Но понеже любовта ви е малка: толкова имате – и какво има да се безпокоите? Вие очаквате сега да ви обикнат. Когато една мома израсне в дома, бащата и майката казват: „Да израсне нашата мома!“ – и след като израсне, продават я на момъка. Същото е и за сина, казват: „Да израсне нашият син!“ – и като израсне, и него продадат: пет горе, пет долу, от едната и от другата страна – продадат го и почват да се чудят защо са нещастни. Ще спрете с продаването! Като дойде някой, кажете: „Нямам дъщеря за продаване, за женене“; или кажете: „Син нямаме за женене“. Къде ще ожениш твоя син, за кого ще го ожениш; къде ще ожениш ума и сърцето си, кажете ми?

Мъжът и жената – това са проявленията на Цялото, което не можеш да разделиш. Левият триъгълник в чертежа е мъжът, а десният е жената. Тук е господарят, а тук е слугата; тук е учителят, а тук е ученикът; тук е генералът, а тук е войникът. (*Учителя посочва двата триъгълника.*) Но това са само проявления на Бога, Който се проявява. (*Учителя посочва кръга.*) Тук ти си в полюсите – ще ходиш от единия полюс в другия; а твоето щастие ще седи в кръга – силата ти трябва да бъде в основната идея, в центъра. Трябва да чувстваш, че живееш в Бога и че Той живее в тебе – тая идея трябва да проникне във вас и тогава ще бъдете същински ученици: да реализирате нещата.

Мнозина са ми казвали: „Ти не можеш ли да туриш нещо в нас?“. Освен че няма да ви туря нещо, но съм дошъл да вземам. Аз съм турил, турил, турил – и виждам, че ако туря още едно кило отгоре, вие ще потънете някъде. Още един милиметър има до устата на съда – и ще взема 10 ки-

лограма; и вие ще усетите, че е олекнало нещо: значи ти си изгубил нещо и тогава си в спасителния процес. И затова Христос казва, че човек трябва да бъде щедър, да дава. Ние като даваме, това е процес на спасение. Като даваме, ние проявяваме Любовта – това е процес на спасение; и като не даваме и не проявяваме Любовта – това не е процес, това е гниене. Минаваш някъде и дадеш 10 стотинки, малко нещо: никой не те вижда, но вървиш и се радваш. Бог ти казва: „Много добре постъпи! Никой не те видя, но Аз видях“. Направиш една услуга и никой не те е видял, но може би с години ти помниш тая своя постъпка – и като си спомниш за нея, се радваш. Това, малкото, Божественото – това е Любовта. А вие чакате да ви обикнат хората, та тогава да проявите Любовта. Хубаво е, но вие сте поставени всинца на много опасно място.

Ще ви представя една картина. Вие сте поставени като една царска дъщеря в един палат на прозореца и тя очаква един царски син да мине и да се ожени за нея. Няма да го бъде: царските синове преминават с конете си и вие ще си умрете със своите мечтания. Не очаквайте княжески, царски синове да се оженят за вас и да ви турят на своя кабриолет; не очаквайте като Моисей да ви се даде тояга да отидете при фараона. Вие искате като Моисей да станете, но били ли сте турени като него в реката, дето беше изложен на опасност да го изядат крокодилите. Но Моисей, когато беше в кошницата, имаше вяра и го намери царската дъщеря. Вие още не сте били в тази кошница – и като ви постави Бог в нея, вдигате шум и Бог ви изважда от кошницата. Като ви постави Бог в стеснителни условия, дигате шум – това е кошницата. Вие казвате: „Беднотия не искаме!“. Тогава няма да ви намери фараоновата дъщеря. Ще кажете: „Тая философия ние я знаем“. Философията на Любовта вие не я познавате, тепърва сега ще я учите.

Като ви говоря за шестата раса, подразбирам Любовта, проявена по новия начин, за който сегашният свят има смътно понятие. Хората ще се обичат тогава, както трябва. Това е шестата раса на братството; тогава всеки ще проявява Любовта, всеки ще иска всички да бъдат свободни. Когато някой задлъжнее, когато някой е болен, то всички ще

насочат ума си, за да бъде здрав, и светът ще бъде уреден, понеже всички ще проявяват Любовта. Ще кажеш: „Дано да дойдат онези!“. Онези ще дойдат. Вие искате да бъдете зрители на Божественото. Ами ако в шестата раса един от вас ще бъде, да кажем, ухо, друг – едно око или две очи, друг може да бъде нос, уста. Нали трябва всеки един от вас да бъде на мястото си: уста ще станете, нос, очи, уши, чело и прочие. Това е за изяснение. Вие искате да ви дадат почетно място. Като дойдат тия от шестата раса, напредналите души, ще ви попитат: „Братко, какво искате?“. Ти ще станеш ухо и те ще кажат: „Ще позволиш ли да поговоря с твоето ухо? Много съм ти благодарен“; или ще кажат: „Ще позволиш ли да погледам с твоето око?“, като че ли вие сте господари, а те са слуги. И после ще кажат: „Ще благоволите ли да поговоря през твоите уста?“.

Вие ще влезете в шестата раса като усти, носове, очи, уши. Това е казано иносказателно. Или другояче казано: те ще бъдат учители, а вие ще бъдете ученици – ще ви дадат известни задачи, които трябва да разрешите. Като казвам, че някои от вас ще бъдете ухо, това значи, че ще изучавате, ще възприемате знания. Да бъдете очи – това значи, че ще бъдете ученици – да изучавате Светлината в нейното възприемане. Носът подразбира, че ще изучавате науката на онези благоухания, които се съдържат в растенията; устата подразбира, че вие ще изучавате хранителните вещества.

Ще ви кажа сега: обичайте, за да бъдете щастливи. Няма да ви кажа: обичайте, за да ви обичат. Приложете Божия закон: да обичате безвъзмездно, за да бъдете щастливи.

Отче наш

27. лекция, 28 март 1934 г., София, Изгрев

УСЛОВИЯТА ЗА РАСТЕЖ

Отче наш
Размишление

Ще прочета част от 8. глава от Посланието към римляните (от 28. стих до края).

Някои разбирания приличат на великденско обличане. Хората мислят, че като имат нов великденски костюм, са разрешили всички въпроси. Сега искам да ви предпазя – и вие имате един ваш костюм, имате едно ваше разбиране и мислите, че с него сте разрешили всички въпроси. Един човек, който е бил облечен хубаво, трябва да знае, че може да заболее, макар да е с нови дрехи, а пък може да е и със скъсани дрехи, но пак може да е здрав. Здравето не зависи от новите дрехи, но зависи от друго. Когато не спазва човек правилата на здравето, новите дрехи не могат да му помогнат.

Сега има една спънка. Казват: „Ново разбиране“. Някой път трябва да си дадете отчет в какво седи новото разбиране. Новият човек трябва да го опита, да го живее. Ако със стария капитал не можеш да работиш и ако новия не можеш да го употребиш, тогава каква разлика има между стария и новия капитал? И ако стария и новия капитал в дадения случай ти можеш да ги употребиш, това е от полза.

Сега мнозина казват: „Господ всичко прави в света“. Вие имате едно понятие, което не е право. Бог всичко може, обаче вашите работи не са оправени: много пъти желаете някои работи и някой път те не се постигат. Има известни неща, които са в реда на нещата. Човек расте, понеже му е определено да расте, не че от своето желание той израства. Когато някоя вода се движи в реката, това не зависи от желанието на водата – тя е заставена. Когато замръзне водата, тя пита защо не се движи. Не че тя не иска, не че това е от нея, но има нещо, което я спъва. Вие някой път

мислите както малките деца: „Защо майка ни не е опекла питата, защо не е направила това-онова?“. Не се запитвайте защо майка ви трябва да направи това. Мислите ли, че през целия ви живот все майка ви ще ви пече питите? Майка ви до време ще ви пече питите и после другите ще ги пекат; някой път и вие ще ги печете.

Сега често се говори за вярата. Ти вярваш в някого, но трябва да знаеш възможностите за твоята вяра. Вярваш в него – и ти можеш да го обичаш, и той може да те обича. Но не можеш да изискваш от този, когото обичаш, неща, несъобразени с неговата любов, защото ако той би направил това, което искаш от него, ти ще разрушиш връзките на Любовта, които ви свързват, и тогава всички отношения, които имате помежду си, ще престанат. Сега вие може да попитате защо е така. Това е един дълбок философски въпрос. Имате числото 10. Проста работа, нали? Кой от вас не би написал 10, но на това число могат да се дадат всевъзможни съдържания. Това са десет извора, десет прости камъка. Тогава имате едно отношение към тях. Ако са десет скъпоценни камъка, ще имате друго отношение. А може да са десет дървета или десет реки, или десет думи. Най-после може да са десет души, хора, но тези хора са различни. Десет човека, но единият е завършил земеделие, другият е завършил химия, третият е архитект, четвъртият е астроном, петият е завършил философия, шестият е земеделец, седмият е завършил богословие, осмият – обществени науки, социология, деветият е виден готвач, който е завършил готварство, десетият остава кандидат за какво? И той е завършил нещо – той е хикс, незнаен. Те са десет души, но в тях има десет различни разбирания. Земеделецът разбира едно, лекарят – друго, социологът – друго, химикът – друго, и прочие – всеки в своята област е прав.

Питам сега: ако тези хора ги събереш на едно място, какво могат да направят? Ако ги сложиш десетимата души да градят една къща, могат ли да я съградят? Земеделецът ще отиде по своята работа, химикът – също, и т.н. Ще кажеш, че ще намериш архитект, но той не може да съгради сам къщата – трябва да намери работници. Но допуснете,

че не може да намери работници. Тогава имате архитект и къщата остава несъградена. Сега вие може да имате някои мисли, но нямате работници – и вашата работа остава недовършена. Да кажем, че вие може да имате една основна идея за Бога, но идеята ви е обща. Имате архитект, но с тази идея нищо не можете да направите; имате план, но по този план трябва да се съгради къщата.

Да ви приведа сега един пример. Има неща, които ангажират много човешкото съзнание. Вие сте завършили каквато и да е наука. Да кажем, че всички тези хора са изгладнели, идат от работа; всички казват, че са гладни. Мислите ли, че тези хора, след като ги нахраните, ще свършат вашата работа? Не. След като ги нахраните, пак ще си свършат своята работа. Какво се ползвате, като ги храните? Да направим един паралел. Вие може да имате в себе си отлични плодоносни идеи и да ги храните през целия си живот – и всяка идея свършва работата за себе си, и нищо за вас. Казваш: „Той е учен човек“. Неговото учение е важно за мен дотолкова, доколкото аз мога да се ползвам от него и той от мене. Каквато и да е идея, ако не можете да влезете във връзка с нея и тя да ви бъде полезна, и ако вие не можете да бъдете полезни на идеята, която живее във вас, тогава няма отношение между вас и идеята. Тези идеи ние ги наричаме самостоятелни: например идеята във вас: „Аз трябва да бъда свободен“, или: „Аз съм свободен човек“. Хубаво, като кажеш, че си свободен, доколко си свободен? Ти казваш: „Свободен съм“, но не си свободен от страха. Казваш, че си свободен, но не си свободен от глада, от болести, от сиромашия. Ти казваш, че си свободен – в какво седи тогава вашата свобода? Вашата свобода е много зависима. Колко други фактори могат да дойдат и да ви ограничат? И вие пак казвате, че сте свободни!

Свободният човек е независим. Независимият човек седи над всички препятствия в живота: той е приятел с глада, със сиромашията, с безсилието, със страха, защото щом те е страх, страхът е господар над тебе. Щом си сиромах, сиромашията е господар над тебе; щом си безсилен, безсилието е твой господар. А пък щом сте приятели с тях, то-

гава е друг въпрос. И ако вярваш – и вярата е господар над тебе. Щом казваш: „Аз вярвам“, казвам: „Добър господар имаш“. Да допуснем, че не вярваш – значи лош господар имаш. Казваш: „Богат съм“. Донякъде лош и добър е този господар. Сега под истинско богатство ние разбираме разумността в човека.

Централното вътре в човека е Любовта, тя е основата на всичко. Любовта върви по един правилен начин, проявява се по един правилен начин. Щом казваш: „Аз съм разумен“, това е пътят, по който твоята любов трябва да се прояви. Щом кажеш, че си благ, това е път, по който твоята любов трябва да се прояви. Щом кажеш, че си силен, това е път, по който твоята любов трябва да се прояви. Всички качества, които човек може да има, това са пътища за Любовта. Любовта трябва да се прояви чрез човешката душа, а пък чрез това проявление човек печели. Две места има най-опасни в света в този живот: мястото, гдето обичаш, и мястото, гдето те обичат. А пък всички искате да бъдете обичани и да обичате, а това са най-опасните места. Ако на това място не си внимателен, ти можеш да станеш щастлив, а можеш да станеш и нещастен; можеш да придобиеш живота си и можеш да го изгубиш.

Когато Бог се изяви на човека, когато го направи и му се изяви, че го обича, хората се намериха в едно опасно място и само за едно ядене развалиха приятелските си отношения с Бога. Казва им Господ: „Няма да ядете от това дърво!“, те се запитаха: „Защо да не ядем?“. И всичкото нещастие дойде от яденето – Ева искаше да похапне нещо. Вие може да кажете: „Ева направи това“. Не, във всеки човек има тази слабост: вие искате да хапнете нещо, което ще причини скъсването на вашата любов. И тогава какво стана? Скъсаха Любовта и ги изпъдиха вън от Рая – и от 8 000 години все се мъчат да възстановят първите връзки, които са имали с Бога – и още не могат да ги възстановят напълно. Някои мислят, че са възстановили връзките. Ако това е истина, то аз се радвам. Защо в петък трябва да се пости? Най-опасно място е: ако ядеш, беля ще имаш, с хиляди години ще плащаш – едно ядене ще ти коства хиляди години. Така е,

нали знаете: някой път можеш да кажеш една дума и после 20 години можеш да я изправяш. Мога да ви приведа много примери, но това няма да ви ползва – вие сами си имате примери.

Има една опасност: вие очаквате вашият растеж и вашето усъвършенстване да дойдат по един много лесен, магически начин – да дигнеш и да махнеш с някоя пръчка и да стане всичко. Или да помислиш – и каквото помислиш, все да става. Но знаете ли какво значи да помислиш? Това, което е помислено, това, което е пожелано, и това, което е направено – с това се постига реализиране на помисленото. Ти можеш да помислиш, че бобът ти е осолен. Вие се намирате в положението на двамата светии, от които единият спорил, че каквото човек помисли, става, а пък другият казвал, че наполовина става. Спорили дълго време и най-сетне единият, който казал, че всичко става, каквото човек мисли, отишъл по работа, а пък другият останал да готви вкъщи – услужвали си един на друг. Той турил гърнето с боба, сварил го, но не турил сол; и като дошъл онзи, сипал му боб. Онзи казал: „Бобът няма сол“, другият казал: „Помисли и ще се осоли.“ „Как ще се осоли! Трябва ти да го осолиш“. С помисляне работите не се осоляват, думата *помисляне* има съвсем друг смисъл. Това, което помислиш и не можеш да го направиш, то не е мисъл. Мисъл се нарича всяка една форма, която изпъкне в твоето съзнание, и тази мисъл трябва да можеш да я туриш в действие – тя е вече създадена форма.

Например правили ли сте опити? Вие не сте правили. Някои от вас кашляте, нали? Това е пеене, модерно пеене. Защо кашля човек, знаете ли произхода на кашлянето? Защо кашля някой момък, без да има кашлица? Като минава някоя мома, той се покашля. Аз ви подозирам: всички вие, които кашляте, подозирам ви в любовни работи – малко е подозрително. Ще се покашляш малко, за да обърнеш внимание. Не мислете, че само грешните хора кашлят – и праведните хора кашлят. Не е изключена кашлицата, това е свободно действие. Всякога, когато се зароди препятствие и трябва да се изхвърли нещо, има кашлица – има една ма-

терия, която е вече ненужна. Човешкият дух казва на работниците: „Изхвърлете го това навън“. И с това кашляне някой път, като се позакашля човек, позасмее се на себе си. Като е свършена работата благоприятно, той се поусмихне малко; но дойде една кашлица, втора, трета, четвърта, пета – и почва да те дразни. Какво трябва да правиш? Можеш да почнеш със закона на внушението. Лесно се казва, но как ще си внушиш? Имате известен предмет, турен някъде. Да кажем, че е тежък и не можеш да го дигнеш, а трябва да го преместиш. Трябва да си умен: ще туриш един лост, за да вдигнеш и отстраниш предмета. Това става лесно, ако има известен наклон; ако пък този предмет е на едно равнище и има добър устой, тогава трябва с някой чук да го строшите на парчета и да го изхвърлите.

Значи при внушението вие ще си послужите с един лост. Кой е лостът? Това е човешкият ум – но ще знаете как да турите лоста. Вторият лост е вашето сърце, третият лост е вашата воля. Как ще кооперирате трите лоста, за да извършите някоя работа? Защото някой път човешкият ум може да дойде в разрез с човешкото сърце, а сърцето – в разрез с човешката воля. Например някой път вие желаете някои неща, а пък все имате страх да ги направите. Страхът произтича от простата причина, че много пъти вие сте претърпявали някои несполуки в живота. Веднъж не сполучваш, втори път, трети път и прочие – с години не сполучваш. Страхът е дошъл от големите несполуки, които човек е претърпял през хилядите свои съществувания, тогава се е зародил страхът. Сега значи трябва да започнем със сполуките, за да извадим страха навън.

Или другояче казано: страхът е влязъл в света, когато човек е скъсал връзките си с Любовта. И страхът всякога показва една слабост – страхливият е крайно слаб. Всички същества, които се боят, все губят от своята сила, всички са слаби; а всички същества, които престанат да се страхуват, почват да заякват. Ти не можеш да станеш силен човек, докато не се освободиш от вътрешния страх в душата си. Не само да се освободиш от страха, но ако не можеш да внесеш Любовта или да се свържеш с нея, ти силен човек не можеш

да станеш, защото Любовта е храна, чрез която човешката душа възраства. Любовта е храна, за да възраства човешката душа. Това е малко неразбрано сега. Допуснете, че тези десет души са вашите приятели: какво могат да ви помогнат те, всичките тези учени хора?

В човешката глава има близо около четиридесет способности с по три деления – значи около стотина способности има в човека. Според френолозите има около четиридесет способности – и всяка една способност си има своя специфична област, и всяко едно чувство си има свой специфичен стремеж. Да кажем, че имате религиозно чувство или Любов към Бога. Това ще ви предразположи да имате почитание, уважение към хората, постоянно да се молите, защото молитвата на човека зависи от религиозните му чувства. Някои хора, които имат слабо религиозно чувство, не искат да се молят – това е един дефект. Друг, у когото музикалната способност е развита, обича да пее. Някой казва: „Аз не искам да пея!“. Той мисли, че това е едно качество. Не, това е един дефект – тази способност е слабо развита у него.

Някой казва: „Аз не искам да имам приятел“ – у него чувството за приятелство е слабо развито. Някой казва: „Аз искам малко да работя“ – той няма смелост, приложението е слабо развито у него. Някой казва: „Аз не искам да се храня“ – у него е слабо развита хранителната полуспособност. Яденето е полуспособност, полуинтелектуална способност. Ти мислиш, че като не можеш да ядеш, си постигнал нещо – това е един дефект; ако много ядеш, пак е дефект. Ако много любиш, пак е дефект, ако не любиш, също е дефект. Ти не можеш да любиш повече, отколкото трябва. Казваш: „Да любя всички хора!“ – това е много общо казано. В даден случай кои обичате най-вече? Които са по-ясни в съзнанието ви, тях обичате повече. Младата мома, младият момък обичат лицето си – целия ден си мият врата със сапун, гладят веждите си, устата си. Пехливанинът, който ще се бори, си маже мускулите: онзи, който ще ходи някъде, ще гледа внимателно краката си, ще им обърне внимание. Онези, които работят с перото, ще гледат пръстите си; онзи пък, който ще мирише някое цвете, си пипа носа.

Какво представляват в дадения случай устата, езикът, ръцете и прочие? Те са свързани с известни области на живата Природа, с един свят, който в своето естество е неизменяем. Чрез своите ръце, ако ти разбираш закона, ще бъдеш свързан със споменатия свят, гдето всичко можеш да направиш. Твоите уста са свързани с един свят, който е неизменяем – ако ги пазиш добре, ти ще имаш връзка с него. Твоите очи са свързани с един специален свят, ушите също, и прочие – и ако ти пазиш тези органи, зад всеки от тях седи едно чувство или една способност. Външните форми са свързани с вътрешните форми, а пък вътрешните форми са свързани с известни сили в Природата.

Вие казвате: „Господ ще нареди всичко“, но Господ го е наредил – вие сега сте пратени да изучавате това, което Той е наредил. Вашето щастие зависи от това, което може да спазвате в дадения случай. Вземете един музикант, който се учи да свири – неговото щастие зависи от музиката. Музикалният свят е един свят на посредничество. Не можеш да мислиш правилно или да чувстваш правилно, ако нямаш една музикална форма в себе си, ако нещата не ги схващаш музикално, хармонично. Всички разумни неща в света стават по един музикален закон, те са отмерени в своите действия. Някой път ги наричат причина и последствие, ритъм, права мисъл, морал. Морал – това е хармония вътре в човешката душа: да има хармония между твоите мисли, чувства и воля. Любовта – това е най-голямата хармония; външната страна на Любовта – това е най-голямата хармония, която съществува. Какво представлява за теб едно същество, което ти обичаш или което те обича? Онова същество, което те обича, то свири на тебе, ти си едно пиано за него; и онзи, когото ти обичаш, той е пиано за теб. Ти обичаш някого, защото ще седнеш и ще свириш – приятно ти е. Имаш пиано, но ако седнеш на него и не знаеш как да свириш, ще развалиш пианото. Ти казваш: „Да обичам някого!“. Че да обичаш, това не е проста работа: като седнеш при този инструмент, трябва да знаеш как да свириш, трябва да знаеш клавишите му. А пък ти ще седнеш, ще дрънкаш и казваш: „На това пиано не може да се свири добре“.

Наскоро видният пианист Орлов[56] даде концерт в София. И другите свирят на пиано, но Орлов разбира, мислил е, почти е дошъл до всички възможности, които се крият в сегашното пиано, знае начините на съчетанието: как да удари, как да си премести ръцете – по-тихо и по-силно. Като че ли всеки пръст в него мисли.

Но да оставим пианото. Вие искате да обичате един човек. По-хубаво пиано от човека няма, и по-лошо пиано от човека няма. В думата *пиано* има два смисъла на български. Любовта, която опиянява, показва, че онзи свирач, който е пиян от любов, не може да свири. Казват за някого: „Той е опиянен от любов“. Опиянената любов ферментира, тя не е чиста любов – човек не трябва да се опива. Вие имате за Любовта следното схващане: Любовта е една вътрешна връзка, която се образува. Когато обичате един човек, ще се учите при него – този човек, когото обичате, той ще ви бъде предметно учение, вие ще се ползвате от него. И като свирите, ще благодарите на Бога, че ви е позволил да свирите на това хубаво пиано. Вие казвате: „Аз вече не го обичам“. Тази работа не става така – обичам, не обичам. Щом престъпите едно Божествено правило, втори път няма да ви позволят да свирите на никакво пиано. Тогава какво ще стане? Тогава не може да се проявите. Вие не съжалявайте, че обичате.

Когато ви говоря, че за онзи, който ще свири на мене, са опасни работите при Любовта, не съжалявам, че той е дошъл да свири на моето пиано, но искам да свири добре, според правилата на музиката. И след като затвори пианото, той трябва да каже няколко думи. И знаете ли кои са тия думи? Аз ще ви оставя да ги намислите. Вие попитайте онези музиканти – какво казват те, като отварят пианото, и какво казват, като го затварят: казвате една дума. Всички онези пианисти, които отварят и затварят пианото и не казват нищо, те остават посредствени пианисти, а пък другите пианисти, които отварят и затварят пианото и казват нещо, те казват така: „Трябва да се науча да свиря на това пиано“. Той казва вътре в себе си: „Пианото има нещо, което не зная“. Той трябва да изучава клавишите. Някой път

му се струва, че пианото не свири добре – той не знае как да свири.

Най-хубавото пиано в света – това е човекът. По-хубаво пиано от човека няма, ако знаеш как да го буташ, а ако не знаеш как да го буташ, по-лошо пиано от човека няма. Ако знаеш как да бутнеш и да свириш върху някой човек, ще потече мед и масло из планините, но ако бутнеш, както не трябва, излагаш се. Има една кал в света, наричам я калта на нещастието – има една кал, от която, като се окаля някой, ще изгуби почти всичко, затова всички трябва да се пазите от тази кал. Психическата кал, гдето падне, прави пакост: тя е като тези киселини – гдето падне, изгаря. Много пъти хората казват за някого, че той се е окалял, и никога човек не трябва да допусне това. Някой път има изключителни условия, може да се окаля човек: това е друг въпрос; но съзнателно човек никога не трябва да се каля – никога съзнателно не се окалвай! Ако влезе един бивол в една локва и се окаля, какво е добил той; и защо са изкривени рогата на бивола, знаете ли? На вола рогата са поставени по един начин, а на бивола са поставени другояче. Това изкривяване на неговите рога се дължи на калта – тя е осакатила главата му. Щом тази психическа кал влезе в ума ти, ти не можеш да мислиш, както трябва, не можеш да разбираш и очакваш неща, които никога няма да дойдат. И всички трябва да проверявате нещата.

Аз гледам: тук, в класа, има някои неща, съвсем непроверени; някой път вие сте носители на фалшиви идеи. Аз например онзи ден казах: „Ще станат земетресения до 1938 г.“, а пък някои казаха: „Ще станат катастрофи, катаклизми, казал Учителя“. Не, усилена дейност ще има Земята, но не катаклизъм. Щом дойде един катаклизъм, ще се свърши светът, а пък вие мислите, че ще дойде катаклизъм и пак ще останете на Земята. Това са пресилени работи. После, не преувеличавайте работите. Но вие често преувеличавате работите, казвате: „Ето такава голяма круша“. (*И с ръка Учителя показва големината на диня.*) „А пък тиква, ето толкова голяма!“ (*Учителя с ръка показва дължина, колкото метър.*) Аз влизам в положението на този човек – у него

има чувство, което увеличава нещата. След като говори, той трябва да каже: „Ще ме извините, имам навик да преувеличавам. Аз казах: толкова голяма круша, но не е толкова голяма, а е по-малка – толкава е“. (*С ръка показва колкото ябълка.*) И тиквата не е толкова голяма. (*И с ръка показва тяло, колкото е голяма динята.*) Питам децата: „Колко обичаш баща си?“ „Толкова!“. (*Учителя отдалечава малко ръцете си.*) „А пък майка си?“ „Толкова!“ (*Учителя протяга повече ръцете си.*) „А пък другите братчета?“ „Толкоз!“ (*Учителя разтяга малко ръцете си пред гърдите.*)

Детето си има някоя идея. Тази идея не е произволна, но учете се да мислите. Аз съм срещал ясновидци, които преувеличават: разправят сън, но турят качулче на съня си. Видял малка светла точка, а пък казва, че е като слънце голяма, и казва: „И като блесна, осветли ме“. Ако блесне като слънце, ти няма да бъдеш такъв, не е така.

После второ: трябва да се научите да се освобождавате от едно еротическо заблуждение, което имате във вашите чувства. Някой път аз не смея да ви приведа някоя, каквато и да е, философия – все ще ѝ турите някоя качулка. Има нещо съществено в света – то е Любовта, да обичаш. Любовта никога не опетнява човека. Да обичаш и да те обичат – всичко е Божествено. Но има една страна в Любовта, чрез която можеш да се опетниш, чрез нея и като обичаш, можеш да се опетниш, и като те обичат, можеш да се опетниш. За тази любов няма да ви говоря, вие я знаете, но ще ви говоря за тази Любов, която не опетнява. Представете си, че имате един палат със сто прозореца, обърнати към югоизток. Всеки прозорец е една възможност за Любовта. Слънцето ще влиза през всичките прозорци – сто души стоят на прозорците. Всичката светлина иде от едно място. Вашата Любов не иде от сто места, а от едно място, но минава през сто прозореца. Вие казвате: „Като моята любов няма“, и останалите казват: „Като моята любов няма“. Любовта ви е еднаква. Някой казва: „Грехота е да се преместиш от един прозорец на друг“. Няма никакъв грях в това. Ти може да се преместиш от един прозорец на друг, ти може да се преместиш на който прозорец искаш – това е разбирането на Лю-

бовта. Има известни положения, гдето грехът е изключен, а пък има известни положения, гдето грехът не е изключен. Когато светлината и Любовта идат от един и същ източник, грях няма, но когато Любовта и светлината идат от разни източници, там е грехът.

Някой казва, че има грешна любов – тогава той има два източника. Щом Любовта е безгрешна, тя имам един източник. Както и да обичате тогава, вашата любов ще произведе един отличен резултат. Трябва да знаете в дадения случай следното: ако двама се обичате – любовта ви да идва от един и същ източник. Тогава няма спор, а пък ако тя не иде от един и същ източник, тогава трябва да вземете предпазни мерки. Например вие обичате някого – кои са подбудителните причини? Например обичате мен заради знанието ми: това не е любов – това е още користолюбива любов. Ако вие ме обичате, аз съм проводник на Божественото. Ако вие ме обичате като проводник, това, което аз ви давам, никой в дадения случай не може да ви го даде, никой като мен не може да бъде проводник на Божественото. Това разбирам аз, като кажа, че като мене никой не може да бъде проводник на Божественото. И ако Божественото мине през мен и ви повдигне, значи тогава проводникът е бил добър. Щом се приближавате при някой човек, трябва да знаете дали е проводник на Божественото, или не. Ако е проводник, вие ще имате Божието благословение, а иначе ще бъдете нещастни. Това е за ваше добро и всички противоречия произтичат от това. Вие ще кажете: „Дали ме обича, или не?“. Ако е един проводник на Божественото, той ме обича; и ако аз съм проводник на Божественото и го обичам, любовта е чиста, не може да има спор. Така вие може да прогресирате и да бъдете здрави, но ако аз не съм проводник на Божественото, любовта не е чиста.

Преди няколко дена една сестра, която е доста напреднала, каза: „Един брат стана посланик някъде“. Той нищо не е направил, ходил е в странство; никакъв посланик не е, това не е вярно. Хората ще кажат: „Защо казваш неверни работи?“. Проверявайте нещата, не ставайте проводници на неверни работи. Аз бих се радвал да е посланик, но

не е. Това го вземам като пример. Мнозина туряте хората за посланици и казвате: „Като него човек няма. Той е като Христос вече“. За много хора е казано: „Божа кравица“. Не ги наричай божа кравица, ни най-малко аз не облажавам божиите кравици, понеже са с много крака – ни най-малко не обичам да бъда божа кравица. Ако вие искате това, аз отдавна съм се отказал да бъда божа кравица. Да бъда човек, човешки да мисля, да имам права мисъл, а не да бъда божа кравица, която не може да бъде полезна никому. Вие минавате за божии кравици, но когато някой ви извика, вдигате шум; вземе някой мляко от млякото ви и вдигате шум. Че кой няма право да суче от божията кравица и да ви каже: „Ни най-малко не сте вие божии кравици“.

Сега искам да ви кажа кое е онова, Божественото. Тези неща у вас произтичат не от някоя зла воля – аз ги наричам неща, унаследени от миналото, непроверени работи. Гледам и в науката: някой цитира някои работи и понякога аз ходя да проверявам тези неща. Говоря за онзи свят и мисля едно, а пък вие мислите съвсем друго; казвате: „Дали в онзи свят се женят хората?“. Щом мислите, че в онзи свят се женят хората, това е този свят, това не може да бъде онзи свят – в онзи свят няма нито помен от женитба. Тази женитба, каквато я има сега, е допусната поради падането на хората; и един ден, като излязат хората от това падане, това ще се измени – в онзи свят няма никакви букаи. Някой ще каже: „Как не се женят хората на онзи свят – а как ще се размножават?“. Хората не се размножават – размножават се тук, а в онзи свят не се размножават.

Но ние се отвличаме. Размножаването е закон на човешкия растеж – размножава се човек в себе си. Под думата *размножаване* се разбира възможността да можеш да даваш и да направиш всичко това, което искаш, но ако не правиш нещата разумно, ти ще се ограничиш. Добре, допуснете сега, че десет души дойдат при вас и искат да обядват – вие сте един гостилничар. Петте души са честни хора, а пък петте са вагабонти. Какво трябва да направиш – трябва ли да ги нахраниш сега, като гостилничар? Да допуснем, че тези хора са силни, дойдат с оръжие, а ти си един слаб

човек гостилничар. Те ще кажат: „Ще даваш ли?“. Какво ще правиш тогава: ще ги нахраниш, нищо повече. Ще ги нахраниш, но в храненето има един закон: за апаши, за разбойници гостилничарят си има известни течности и като капне от тях, апашът, като яде от неговото ядене, престава да бъде апаш. И тогава те си изваждат кобурите и във всяка чиния ще турят малко. И след като яде от тази храна, онзи ще излезе и ще каже: „Няма да бъда вече апаш, ще бъда честен“. Ще го направиш и ще им туриш това подсоляване. Та всякога можете да направите всичко при усилията да изпълните Волята Божия. Трябва да имате едно желание да проверявате нещата и трябва да знаете, че невидимият свят е крайно взискателен. Те не са строги, но не обичат лъжи, неверни работи.

Някой път, като се молиш, казваш на Бога: „Господи, аз съм много грешен“, но това не е вярно. Ти не го съзнаваш, защото ако го съзнаваше, нямаше да правиш грехове; а пък като излезеш, пак правиш същите грешки. Онова, което осъзнаеш веднъж, трябва да бъдеш в сила да не го повтаряш. Имате някой малък навик – да кажем, че кашляте. Кажи си: „Няма да кашлям!“. Боли ви кракът – кажи му нещо, прави опити. Седни, почни да му заповядваш: днес, утре ще му заповядваш, цяла една година можеш да му заповядваш, и ще видиш какъв резултат ще имаш. Вие нямате търпение, чакате някой лекар. Непременно всички болки в света са дадени само за да направите една малка връзка. Противоречията са само за да направите една любовна връзка с Бога – и ако направите тази любовна връзка, вие сте сполучили; ако не може да я направите, това показва, че ви липсва нещо.

И после, говорите един за друг. Аз казвам: не се одумвайте; не одумвай другите хора, за да не ги увредиш. Ако одумваш другите хора, за да ги поправиш, това е друго. Кажи му на човека: „Не прави така, не е хубаво това. Това ако направиш, това ще ти произведе“. А пък ти ще говориш на някого: „Еди-кой си брат има този дефект“. Той пък ще отиде и ще каже на този брат, че онзи говори против него лошо – и той ще почне да говори против тях. Това са

вече уловки на Черната ложа. Черната ложа най-първо ще му каже: „Кажи му това и това“, а пък на тебе ще тури друга мисъл. Това, което скарва хората, не е от Бога, а пък това, което примирява, е от Бога. Колко трябва да бъде човек внимателен! Преди няколко дни дойде една сестра и каза: „Аз почти недовиждам работите“. Казах ѝ: „Някои работи недовиждаш, а някои работи много добре виждаш“ – и две сълзи видях на очите ѝ: тя го разбра другояче, на нея ѝ стана мъчно. Казах ѝ: „Ще се оправи тази работа“. На другия ден ме срещна и аз ѝ обясних: понякога човек недовижда някои неща, а някои неща вижда.

Да ви приведа един пример. В село Николаевка едно момче минава за глухо, не чува, каквото и да му кажеш. Викат го в наборната комисия, преглеждат го лекари и го освобождават по глухота. Лекарите му казали: „Ти си глух“. Председателят му казал тихо да си върви, той тръгва да си върви – чува. И викат го, той чува. Как е чул? В известни отношения, когато човек изживява интензивно нещо, той чува нещата. Но има едно нечуване, когато човек не се интересува от нещата, а когато се интересува, да видите колко чува.

Та казвам: някои неща ние не чуваме, а някои чуваме, но те са специфични. На стоте случая веднъж чуваш и ти не можеш да си представиш как. И даже тези, които страдат от слабо гледане, някой път много хубаво гледат, а някой път съвсем се замъгляват очите им. Та зависи от съзнанието вътре. В нашето съзнание има много същества, разни същества. Там е нашето нещастие – не сме още свободни. Мнозина идват и размътват съзнанието ни. Вие трябва да бъдете много внимателни – кой го размътва и как го размътва. Когато ви дойде една мисъл, трябва да знаете кой е онзи, който носи мисълта, какъв е нейният произход. И при всяко чувство, което ви дойде, и при всяка постъпка, трябва да знаете произхода ѝ. Да допуснем, че сте направили една погрешка: човек като направи погрешка, трябва да знае где е сгрешил и трябва да знае как да я поправи. Поправената погрешка ще бъде една печалба, а пък другояче ще имате много терзания, много смущения.

Някой казва: „Толкова години съм в братството и не съм успял“. Че как ще успееш? Тук имате най-добрите условия да работите. Някой ще каже: „Ти се помоли за мен“. Аз мога да се моля за тебе, но ти трябва да работиш. Аз мога да се моля за твоята нива, да дойде малко дъжд, но ако не посееш нивата, ще израснат тръни и бодили. Ти си пианист и казва: „Помоли се за мен!“. Ако ти свириш, добре ще стане, но ако не свириш, ще стане точно обратното. Има нещо, което вие не искате да направите, и ако се помолят хората, то ще стане точно обратното. Когато някой се моли, а в душата си вие нямате желание да го направите, то ще стане точно обратното. Ако се молиш за един пияница, който не иска да се лекува, ще му стане по-лошо, той ще стане още по-пиян. Много жени са носили риза в църквата на мъжа си, който пие – и мъжът почва да пие повече. Казвам: в него няма желание да се поправи. Тогава не носи риза в църквата. Ако в него има и най-малкото желание да се изправи, тогава ризата може да му помогне.

Никога не носете вашите ризи да помагат на хората, които нямат желание да се поправят; не помагайте на хората, които нямат желание да се поправят, нито се молете за тях. Може да се молите за нивата, която не е посята – и ще израснат тръни в нея; и за себе си, като имате желание да извършите Волята Божия, тогава се молете. Ти нямаш желание да извършиш Волята Божия – и се молиш за себе си и казваш: „Не знае ли Бог!“. Ако е право това, което желаеш, досега никога Бог не е отказвал да задоволи едно правилно желание, каквото и да е. Една мисъл, каквато и да е, ако е права, тя всякога се реализира. Даже и онези мисли и желания, които не са прави, и те ще се реализират – помнете това. Само че в единия случай ще се радвате, а пък в другия случай ще скърбите.

Не преувеличавайте нещата, говорете всякога истината: да знаеш, че когато искаш да кажеш нещо, пред Господа го казваш. Ти казваш: „Аз срещнах един ангел и говорих с него“. Никакъв ангел не си срещнал. Някой ми казва, че е срещнал Христа. Срещнал е някого, който наподобява на Христа. Ти като срещнеш Христа, ще стане цял преврат

в тебе, както стана у апостол Павел. Христос ще ти каже: „Защо Ме гониш, Савеле?“ „Кой си Ти, Господи?“ „Аз съм Христос.“ „Какво искаш от мене?“ „Стани!“. Това е великото в света. Ние мислим сега: „Да е Христос в нашите времена!“. Хубаво, какво ще направите, ако Христос е сега? Ще Го посетите 4–5 пъти, ще Го слушате и ще кажете: „Много хубаво говори“ – и ще повъздъхнете. Христос изисква от тебе нещо, като Го срещнеш. Христос, като Го срещнеш, ще ти каже: „Ще дигнеш кръста си, ще се откажеш от баща си, от майка си, от децата си, от богатствата“. Ти казваш: „Христос е същество на Любовта, на Божията Любов“.

Това, което имате сега, не е Любов. Ще се откажеш от една неправилна любов, ще се откажеш от едно неправилно богатство. Ще се откажеш от всичко онова, което те спъва в живота, и ще се хванеш за онова, което повдига душата. Христос казва: „Който люби баща или майка повече от Мене, не може да бъде Мой ученик“. При друг случай Той казва: „Събирайте си богатства там, гдето крадец не ограбва, нито молци разяждат“.

„Събирайте си богатства!“, каза Христос.

Добрата молитва

28. лекция, 4 април 1934 г., София, Изгрев

ИДВАНЕТО НА ГОСПОДА

Добрата молитва

Ще прочета 5. стих от 5. глава от Евангелието на Матей:

Блажени кротките,
защото те ще наследят земята.

Като мото да имате това. Сега имате достатъчно философия. Няма някой от вас, който да не е философ, всички сте философи – разрешавате най-важните въпроси.

Ще пристъпим към наука: 1/2, 1/3, 1/4,1/5, 1/6, 1/7, 1/8, 1/9. Вие знаете философията на числата, но има наука за числата. Ще кажете: „Господ е направил света“. Това е философия. Или ще кажеш: „Ти си добър човек“. Това е философия. Но има наука за добрия човек. Вие казвате: „Светът е лош“. Това е философия. Защо е лош? В света няма наука – философия има, но наука няма.

Вие може да кажете: „Някой човек свири“. И вие може да свирите малко, но има наука и за свиренето – в музиката има наука за свиренето. Някой казва: „Аз разбирам нещата“. Имаш философия, но наука нямаш.

Какво означава числото 2? Числото 2 може да разреши споровете. Една втора може да разреши спора само между двама души, една трета може да разреши спора само между трима души, една шеста може да разреши спора между шест души; една седма – между седем души, една осма – между осем души, и една девета – между девет души. След като разрешите един спорен въпрос, не трябва да остане никакъв излишък, защото щом остане известен излишък, тук имаме вече известно престъпление. Абсолютната Правда изисква, когато разрешаваш един въпрос, колкото вземе единият, толкова да вземе и другият, но това не е абсолютна правда. Щом имаш спор с една пчела, пчелата може да каже: „И аз искам да взема толкова храна, колкото и ти“. Отлично,

обаче ако на тази пчела се даде толкова храна, колкото на мене, то друг трябва да я носи. Правилото е на пчелата да се даде толкова храна, колкото тя сама може да носи, и на мене толкова храна да се даде, колкото аз мога да нося. Пчелата казва: „Ти знаеш много и вземаш много, но тогава да разменим местата си: ти да дойдеш на моето място и аз да ида на твоето“. Представете си, че тази пчела си има свой възлюбен в кошера: тогава тя ще иска ли да стане като мене в дадения случай?

Вие някой път казвате: „Гръмна ми главата“. Това е философия. Или някой път казвате: „Аз много страдам“. Това е философия. Защо страдаш, защо страдате вие? И най-после, какво нещо е страданието? Това, което за едного е страдание, за друг е радост. Калаят при 100 градуса се разтопява, а желязото при 100 градуса едва чувства нещо. Тогава, ако съберете желязото и калая, то калаят ще каже: „Стопиха ме мен“, а желязото ще каже: „Как, аз едва почувствах“. Желязото се стопява при 400 градуса. При 400 градуса желязото е недоволно, а калаят е недоволен при 100 градуса. А златото при колко градуса се топи? При 1200 градуса; а платината се топи при 1600 градуса, при 1700 градуса, затова я употребяват за огнеупорни съдове.

Нито един от вас няма научни данни – вие може да цитирате научни данни, но нито един от вас не е правил опити. Казвате, че платината се топи при 1700 градуса, но нито един от вас не е правил опити. Кой от вас е правил опити? А пък при това ще кажете, че при толкова градуса се топи еди-кой си метал. Вие желаете най-много – това е на вяра. Нямам нищо против вярата – науката в дадения случай не търпи вярата. Да допуснем сега, да предположим, че платината се топи при 1500 градуса. Тогава тя при 1500 градуса ще каже: „И мен ме стопиха“. Казвам: страданието на калая не е страдание на желязото и страданието на желязото не е страдание на платината. Сега вие може да разсъждавате върху това: когато имате едно страдание, причината може да е много малка в сравнение с това на другите.

Къде стои разрешението на въпроса? Ето къде седи въпросът: най-първо аз вземам три основни линии. Да допус-

нем, че вие турите на устата *до*, какво трябва да сложите на носа? На носа турям *ми*, на очите – *сол*. Ще кажете: „Защо устата е *до*?“. *До* значи да ядеш нещо, *ми* ще ти даде нещо, за което можеш да мислиш. А пък светлината представлява разцъфтяване на предметите: очите представляват *сол* – разцъфтяване.

Най-първо нещата се помирисват, после се похапват и най-после ние разглеждаме света. Това е наука, която може да приложите. Три неща са необходими, за да може да живеете на Земята. Първото нещо е: вие трябва да бъдете един добър проводник на Волята Божия. Ти трябва да разбираш свойствата на земята, на водата, на въздуха и на светлината. Това са говорили старите философи. Това е още философия. Превеждам: ако земята ти не можеш да я превърнеш в почва, ако водата не можеш да я превърнеш в сила и ако на въздуха не можеш да му дадеш направление, ти съвсем ще се объркаш. Имаш много земя: ако тази земя не стане почва за тебе, какво ще посееш на нея?

Вие казвате, че един човек е богат. Това е философия. Или казвате: „Този е сиромах“. Това е философия. Кои бяха причините, които създадоха сиромасите и богатите хора. У вас има една идея, която няма никаква научна стойност. Вие казвате: „Сиромахът аз!“. В моя ум как да разбера това – сиромах? Само бедният, сиромахът е силен човек в света; ти ако не си сиромах, никога няма да бъдеш силен. Господ ти е дал едно име, за да станеш силен – ти носиш своето оръжие в своята ножница. И казваш, че си сиромах, но никога не си опитал своята сила.

Внимание! Какво означава вниманието, за какво трябва да внимаваш? Къде е коренът на тази дума? Коренът е *вни-ман* – това е, което трябва да мисли; а пък *вни* – това е, което внася вътре. *Внимание* значи да дадеш, да отвориш място за това, което иде. Французите казват *venez* – елате! Какво иде? Може да иде богатството, може да иде силата. Ти казваш: „Богат човек“, но кой е богат човек? Вие не знаете

кой е богат човек. Ще дам определение: всеки човек, който е добър, е богат човек – това трябва да разберем. И всеки човек, който няма доброта, не е богат – той може да носи богатство, но не е богат: той е един наемник, той е един слуга, той е сиромах. Всеки човек, който не е справедлив, е сиромах, а пък само справедливият може да бъде силен. Ако не турите основното нещо, справедливостта, като ваше качество, вие ще бъдете слаб и хилав. Казвате: „Сиромах съм!“. Аз те облажавам, че си сиромах. Где е твоята справедливост? Щом си сиромах, ще вложиш това – това е наука. Ти се извиняваш и казваш: „Аз съм слаб, нямам пари, нямам приятели!“. Това е философстване. Казваш: „Аз искам да свиря, но нямам цигулка, нямам лък“. Това са дубари. Аз виждам много хора, които имат много цигулки и лъкове, но не свирят; а пък други виждам, които нямат цигулки и лъкове, но взеха назаем цигулка и се научиха.

Някой казва: „Аз да бих намерил една хубава сестра, щях да се оженя, за да стана добър“. Значи като се ожени, щеше да стане добър! Има поговорка: „Ела, Маро, да ядеш попара“. Ще превеждате нещата. Някои от вас сте богати, а някои сте сиромаси. В света трябват доброта, справедливост и разумност. На добрите хора Бог е дал власт, на справедливите хора е дал сила, на разумните хора Бог е дал управление. Добрите влагат капитала в работа – те са подтикът, те са почвата, те са земята. Силните хора представляват водата: всеки човек, който има достатъчно количество вода в себе си и знае с тази вода как да си служи, той е силен. И тази вода трябва да накара нещата да растат. Ако нещата в нея не растат, това показва, че твоята вода е жабунясала – в нея има застой и не е толкова полезна. Трябва да я туриш намясто.

Сега вие се спирате само върху едно условие. Ти казваш: „Аз правя усилие“, но какво усилие правиш – богат ли да станеш, силен ли да станеш или разумен да станеш? Ти едновременно не можеш да правиш усилие във всичките неща, понеже има една постепенност в Природата; ако пък искаш всичкото – всичкото подразбира изпълнението на Волята Божия. Щом кажеш, че ще изпълниш Волята Бо-

жия, ти ще бъдеш в друго положение: ще изпълниш Волята Божия като богат човек, като сиромах човек, като добродетелен или като разумен. Разумните управляват. Или можем да кажем с други думи: само любящите хора ще управляват, защото Бог е дал те да управляват, те да разпределят; само любящият човек може да разпределя нещата. Има четири категории хора. Тези, които разпределят, са любящите хора – те са, които трябва да дойдат да разпределят. Где седи тогава свободата? Свободата е последен резултат вътре в Природата, който показва, че нещата са станали, както Бог е наредил.

Казано е: „Онези, които жадуват и гладуват, ще бъдат наситени“. Те ще бъдат наситени, щом любящите отидат при тях и им занесат; който гладува, е роб. Гладния ще го освободиш и жадния ще го освободиш, храна ще му дадеш. Всеки един човек, който няма достатъчно храна, той е роб на условията. Значи любящите като занесат храна на тези, които гладуват, последните ще бъдат свободни. Днес ви липсва нещо – какво ви липсва? Аз ви нося храна, за да бъдете свободни, нищо повече, но във вас ще се яви една лакомия, за да вземете повече. Всеки един от вас трябва да вземе толкова, колкото може да носи, да няма излишък. Ако остане излишък някъде, то ще има цял скандал. Всеки ще вземе, колкото му трябва.

Ти казваш: „Аз разбрах“. Какво сте разбрали? Приложение трябва. Сутринта, като се събудиш и седнеш на леглото си, ти си богат; като станеш на краката си, ти си силен човек; като почнеш да се обличаш, ти управляваш, и като ядеш, ти си вече от любящите – и идва свободата. Вие седите с вашата философия и казвате: „Като дойде Господ, Той ще оправи света“. Не зная как ще дойде: както вие мислите, Той никога няма да дойде. Всяка сутрин Господ идва в нас. Господ ще дойде за всички хора, когато всички хора ще почнат да мислят така: когато богатият мисли да върши Волята Божия, когато сиромахът мисли да върши Волята Божия, когато разумният мисли да върши Волята Божия и когато всички започнат да вършат Волята Божия. И когато тази Воля Божия господства навсякъде, това е идването на Гос-

пода. В този Божествен ден ще дойде Господ, а не според вашите дни. Има един Божествен ден, когато всички съзнания ще се обединят – и всички хора ще почнат да мислят едно, всички ще искат да изпълнят Волята Божия. Това ще бъде Божественият ден – идването на Господа.

Сега вие какво мислите да правите днес, каква наука ще приложите? Кое число ще си изберете от тези дроби тук, на дъската? Това са начините, по които може да разрешите споровете. Разбира се, има много начини – приложение има в дробите. Всякога една дроб показва, че има един малък спор. Колко клечки трябва да извадите от кутията? Да кажем, че имате 100 клечки в кутията. Спор има колко клечки се изискват за запалване на огъня. Какъв е знаменателят и числителят на кибритените клечки – 1/100. Сега защо привеждат някой път под еднакъв знаменател дробите в аритметиката, кой е този еднакъв знаменател? Волята Божия – Волята Божия е еднакъв знаменател. Единицата не може да бъде знаменател, но числата 2, 3, 4, 5, 6 и прочие могат да бъдат знаменатели на единицата: например една втора и прочие. Числото 2 не може да бъде знаменател на себе си, защото 2/2 е цяло число, не е дроб; а можем да кажем 2/3.

Всичките спорове произлизат от дробните числа. Влезе една прашинка в окото ти и те смущава – това е една дроб, не е цяло число, защото прахът е отделен от цялото. Вие Цялото не сте го видели, и всеки един от вас е част от Цялото – едно цяло е част от едно друго голямо цяло. Една жена е част от една друга голяма жена – и тя минава за жена; и мъжът е откъсната друга прашинка, откъсната от големия мъж – той е влязъл в окото на този мъж и почва да те чопли. Жената никога не може да се побере в окото ти; една жена никога не може да се побере в очите на мъжа, а прашинката отива там.

Неразбраните неща са философски, а пък разбраните са научни; това, което разбирате, е наука, а пък това, което не разбирате, е философия. В това отношение аз така определям философията: това, което не разбираш, е философия, а пък това, което разбираш, което можеш да правиш, то е наука. Ти кажеш: „Трябва да бъдем добри!“. Това е философия.

Но като казваш: „Аз трябва да бъда добър!“, ти подразбираш, че имаш нещо строго определено. Когато казваш: „Аз трябва да бъда добър!“, значи трябва да бъдеш земя, трябва да бъдеш почва, на която да расте всичко. Когато кажеш: „Сиромах съм“, ти подразбираш, че си силен човек – и трябва да туриш своята сила на работа, а всяка работа трябва да има някакъв резултат. Земята очаква водата да дойде – и тогава всичките нейни богатства могат да се развият; само при водата могат те да се развият. Ти казваш: „Аз съм беден човек!“. Че твоята бедността е условие, за да се обърне, за да се развие твоето добро, твоето богатство. Като се съединят вашето добро и вашата справедливост, ще се роди разумното във вас. И вие ще бъдете тогава господари и ще може да управлявате себе си: най-първо човек трябва да управлява себе си.

Ние наричаме яденето процес на освобождение. Ти казваш: „Защо трябва да ядем?“. Освобождаваме се – яденето е метод за освобождаване: ядеш, за да бъдеш свободен. Как мислите вие досега с вашата философия? Философски не сте разрешили въпроса защо трябва да ядете. Ти казваш: „Господ това ли намери, без ядене не може ли, без богати хора не може ли?“. И богатите са потребни, и почвата е потребна, и водата, и въздухът, и светлината са потребни; и всичките неща, които произтичат като резултат от тези неща, са потребни; после – доброта, справедливост, разумност.

Вие казвате: „Човек трябва да обича Истината“. Ти ако не можеш да освободиш някого, не обичаш Истината; ако всеки ден освобождаваш някого, ти си тогава човек на Истината – това е наука. Ако това не приложите, не ще може да дойдете до разбиране. Някой ще дойде и ще ми каже: „Много добре го казахте, но още има нещо да кажете“. Казвате: „Учителя не е казал още всичко“. Така е – че не съм, не съм: аз съм ви викал на угощение. Ти казваш: „Той не ми даде всичко, каквото имаше за ядене“. Като си се наял, какво искаш повече? Аз разбирам всички мои гости да останат една трета гладни; или аз всякога ще ги оставя една втора гладни. Каква е разликата между една втора и една трета – с колко е по-голяма една втора от една трета?

Отговор: *Една втора е по-голяма от една трета с една шеста.*

Ние сега си приказваме на чужд език. Французите казват: „Qu'est-ce que vous voulez?“, а англичаните казват: „What do you want?“ – какво искаш? Българинът казва: „Какво искаш?“. Ако българинът каже така, един англичанин или един французин няма да го разбере: идеята е права, но изреченията не са едни. Българите казват: „Сега какво искаш?“. Една дума е права само когато могат да ме разберат. Ако говоря на един човек и се задоволи, той ме разбира. Мога да кажа някому: „Аз те разбирам“, а той да каже: „Какво искаш да ми кажеш?“. Ако кажа на една млада мома: „Аз те обичам!“, в нея се заражда едно желание. Значи освобождавам я от всички мъчнотии, ако тя е едно бедно момиче, което е страдало. Но могат да се зародят в нея ред противоречия: тя ме вижда – млад човек, и може да влезе в нея една низка, отрицателна мисъл. Този въпрос не е разрешен – едно голямо противоречие може да влезе в нея, в ума ѝ. Добре, но да допуснем, че един старец среща младата мома и ѝ казва: „Обичам те!“ – тогава какво трябва да разбере тя под неговите думи? Старият човек, като ѝ каже, че я обича, трябва да разбира нуждите ѝ, противоречията, в които се намира тя в дадения случай, и че той може да я освободи: тя е изложена на голямо изкушение, на голяма мъчнотия, и той желае да я освободи.

Кои са човешките работи? При човешките работи, като попадне човек вътре, не мислете, че не може да излезе навън. Един кладенец – това е човешката работа. От кладенеца не можеш да излезеш навън сам – трябва да дойде онзи, който е направил кладенеца, за да те изкара. И Природата прави кладенец, но нейният кладенец е долина, по която можеш да ходиш – можеш да влезеш и да излезеш. Ако от една мъчнотия не можеш да излезеш, това е човешкото; ако пък в една мъчнотия можеш да попаднеш и можеш да излезеш, тогава мъчнотията е Божествена. Щом въпросите остават неразбрани, това са човешки въпроси; всички въпроси, които Бог е поставил, са разрешими.

Когато говорите за Любовта, подразбирам следното: да обичаш някого, това значи да дадеш възможност да се изпълни Волята Божия. Този човек има някоя мъка: разбери неговата мъка! Във второстепенните работи не влизай – Любовта винаги задоволява съществените работи. Например някой е жаден: ще му дадеш вода – дали в златна чаша, или в желязна, това е безразлично. Ако можеш да му дадеш в златна чаша, още по-хубаво; ако може да му дадеш в диамантена чаша, е още по-хубаво.

Та казвам: две неща трябва да останат в ума ви: ако не се заемете да станете проводници на Божествените добродетели и ако не станете проводници на желанието да изпълните Волята Божия, вие не разрешавате нещата. При изпълнението на Волята Божия трябва да влезеш в положението на всички хора – и на богати, и на сиромаси, и на малката буболечка. Това значи да изпълниш Волята Божия. Ти влизаш в положението на всички живи същества и разглеждаш нещата от тяхно гледище, а не от твоето; а пък те, като дойдат на твоето място, не разглеждат нещата от твоето гледище. Някой, който не върши Волята Божия, ти казва: „Аз имам особено мнение. Аз съм особен човек“. Това е човешкото. Някой признава: „Аз имам известна слабост“. Това е човешкото. Или казва: „Аз не мога да направя това“. Това е човешкото. Някой смята: „Аз мога да го направя“. Това е Божественото. Някой казва: „Аз мога да мисля“. Това е Божественото. Или казва някой: „Но условията са такива“. Това е човешкото. Или казва: „Ние нямаме достатъчно средства“. Това е човешкото. Някой казва: „Аз не съм довършил науките си“. Това е човешкото. Някой казва: „Мога“. Това е Божественото.

Ние се раждаме с Божественото и човешкото после идва. Ние се обличаме с тога – дипломата е тогата. Ти си завършил университет – това е тогата, тя е една човешка дреха. Но онова, Божественото в тебе, същественото, не са ти го дали: тези професори само са разработили до известна степен нещо в тебе, но още с хиляди години ще видиш колко Божествени неща имаш, които трябва да разработиш. В човешките работи няма разрешение. Като постъпиш в уни-

верситета и излезеш след 4 години, ще почувстваш, че още много малко знаеш; и още 4 години да учиш, и 20 години да учиш, ще видиш, че много малко знаеш. Аз толкова години уча и като знам много, пак виждам, че малко знам. Че много зная – много зная. Знаете ли колко зная? Зная колко прашинки има на Слънцето – и при все това пак малко зная. За мен да зная колко прашинки има на Слънцето – това не е наука, не е философия. Донесли са ми счупена стомна в чувал и ми казват: „Колко парчета са?". Аз им казвам: „Хиляда парчета"; и онзи казва: „Позна!". Аз имам метод, с който изчислявам. Като падаше стомната, виждам с каква сила падна тя, и още като падаше, аз знаех на колко парчета ще стане; и знаех, че може да бъде на хиляда парчета. Но за мен да направя една нова стомна е много по-лесна работа и това ми съставлява едно по-голямо удоволствие, отколкото да преброя хилядата парчета на една счупена стомна – това за мен не съставлява важна работа. За мен не съставлява важна работа да изгубя много време, за да намеря колко прашинки има на Слънцето. Какво ще ви ползва, ако ви кажа колко прашинки има на Слънцето?

Някой казва за някаква работа, че е объркана. Объркани работи са неразбраните работи: щом не разбираш една работа, тя е объркана. От научно гледище аз имам съвсем друго понятие за света. За мен богат човек е онзи, който е добър; за мен сиромах човек е онзи, който има сила; за мен управляващ човек е онзи, който е разумен. Какво означава любящият човек? Това не е онзи, който се хили – хиленето е една мода. Ухилва се човек – защо? Аз съм виждал и много умни хора, които се ухилват – има едно разтягане и свиване на устата. Някой казва: „Защо се хили?". Каква е идеята във вас, какъв е човекът, който се хили? Казват за някого: „Той си се хили". Хили се човекът, който не доразбира работите. Какво ще ме интересува това, че той се е поухилил? Отворил си е много устата или много е отворил устата и очите. Защо ще ме интересува, че си е отворил много очите? Онзи човек, който си е отворил много очите, се намира в много неблагоприятни условия. В кое време човек си отваря очите? Някой си е отворил очите – значи намира се в тъмна

нощ. Някой си стиска очите – значи голяма светлина има и той не иска да влиза тя в очите му. Ако ходиш вечерно време, отваряш си очите, а пък ако ходиш денем, по-малко ги отваряш и пак виждаш. Вечерно време ще бъдат очите ти отворени, но не можеш да вървиш добре; а денем очите ти са по-малко отворени и пак си вървиш добре.

Значи този човек, който си отваря много очите, много работа не може да върши. Като дойде някой, аз искам да зная дали очите му са много отворени. Аз съм човек на науката: щом видя, че очите му са много отворени, казвам: няма да свърши работа! И му казвам: „Извинете, нямам работа!“. А пък онзи, който дойде с малко затворени очи, казвам си: този човек работа ще свърши. Какво разбирам аз под думите „много отворени очи“? Някой казва: „Свило му се е сърцето“. Аз тези хора със свити сърца ги обичам доста, а пък тези, с разширените сърца, много малко работа могат да свършат. Една жена, която има много широко сърце, много малко работа ще свърши – целия ден ще стои на прозореца и ще гледа всеки мъж, който мине; а пък другата жена, със свитото сърце, много работа ще свърши, ще работи тя! Някой казва: „Много му е разтворено сърцето“. Ако няма какво да прави, да, но щом имаш какво да работиш, казваш: „Сърцето му трябва да е по-малко отворено, защото ще влезе много светлина и ще му причини известна вреда“.

Сега да се върнем към предмета, ние се отвлякохме – в човешкия живот няма никаква наука, човешкият живот е само философия. И всичкото нещастие седи само във философията на нещата. Всички искат философия, а пък трябва наука. Например изпейте ми сега песента *Бог е Любов*. Вие ще я изпеете, но ще изпеете само думите *Бог е Любов*, а гласът на песента *Бог е Любов* не е истинският глас на Любовта. Отде ще започнете песента *Бог е Любов*, кой тон ще вземете? Отде трябва да започнете Любовта, с кой тон ще започнете? Лесно е да се критикува, лесно е да кажеш: „Той не пее добре, той не знае“.

Сега, ако искам да направя опит, мога да извадя Симеон и той да намери тона на Любовта. Той сега не може да на-

мери този тон и не може да го изпее, но ако дойде, ако му покажа една красива сестра, веднага ще изпее песента. При сегашните условия той се намира в областта на Любовта, но като го заведа при моята красива сестра, ще има вече науката и веднага ще намери основния тон на *Бог е Любов*.

Нещата могат да стават само при известни условия. На гладния, като му дадеш хляб, веднага ще почувства тона на хляба; инак разправяш му, разправяш му – и той ще каже: „Кажи ми какъв е тонът на хляба?“. Това е наука.

Отче наш

29. лекция, 11 април 1934 г., София, Изгрев

ВЪЗВИШЕНОТО В ЧОВЕКА

Добрата молитва

Ще ви прочета Първо послание към коринтяните, глава 6., стих 6.

Но брат с брата се съди, и то пред неверните.

В живота трябва наука. Всички хора се спъват с това, което знаят. Детето се спъва с това, което знае, понеже това, което знае, трябва да се измени. То е за неговата възраст, а всяка възраст си има своето знание, своите възможности. Ето един прост пример: викат ви на угощение. Вие най-първо се интересувате от яденето, но не за да се наситите, а дали яденето ще бъде вкусно, или не. Вие се интересувате от външната страна на яденето: от вкуса, от маслото, за да ви направи едно външно удоволствие. Това е външно разбиране на угощението.

И когато знаете нещо, то пак се интересувате от външната страна. Казвате: „Този е добър човек, а онзи е по-добър“. Какво разбирате под думите *по-добър*, може ли да бъде някой по-добър? Ако е добър, добър е. Какво трябва да разбирате под думата *добър* и под думите *по-добър* и *най-добър*. Може да дадете каквото и да е обяснение. Значи този, добрият човек, отчасти има нещо от доброто в себе си, малко има от доброто; а другият има повече от доброто. Каква е разликата между добрия, по-добрия и най-добрия? Аналогично е и сравнението: този е хубав, онзи е по-хубав, а другият е най-хубав. За една дреха могат да кажат, че е хубава, по-хубава или най-хубава. Каква е разликата между хубавата, по-хубавата и най-хубавата дреха. Всеки един от вас би желал да носи най-хубавата дреха, но след като носиш най-хубавата дреха, какво ще ти придаде тя? Все ще придаде нещо на ума ти.

Това са сега само сравнения, за да дойдем до нещо по-съществено. Да кажем, че вие идвате в клас, за да научите

нещо; и след като излезете, какво сте придобили? Да кажем, какво ще придобиете днес? Все ще придобиете нещо: искате, не искате, ще придобиете – все ще се напълните с нещо. Никой не може да остане празен – празни работи няма. Ти казваш, че шишето е празно. Празно е от вода, но има въздух вътре. Каква е разликата между въздуха и водата? Водата е малко по-тежка, а въздухът е по-лек. Шишето е празно по отношение на водата, но пълно по отношение на въздуха. И да изпразните шишето от въздуха, пак ще има нещо в шишето, някое друго вещество.

Кое е за вас най-същественото днес? Кое е онова, същественото, което изменя вашето разположение? Някои от вас сте неразположени и след това се изменя неразположението ви. Някому е криво – защо? Слънцето грее така хубаво – защо ви е криво? Някой ви е казал нещо, казал ви е някоя мисъл и тая мисъл не е нито камък, нито желязо, нито нещо остро да ви убоде, да ви нарани главата, и при все това вие сте неразположени. Видели сте нещо отдалече и сте се уплашили. Питам: кои са причините, кое е онова, което изменя вашето състояние? Казваме: Духът Божий работи в мен. Всичко това е вярно, право е: Духът все работи, а пък при това дойде една малка мисъл и забравим Господа – и се измени нашето състояние. Дойде тъмнина и си казваш: „Кой знае дали този път, по който вървя, е прав“ – почваш да се съмняваш и да се колебаеш. Ние някой път искаме да се покажем, че знаем, както някой иска да покаже своята сила, като носи известен товар. Трябва да се избавим от заблуждения. Да допуснем, че някой носи цял чувал със свещени книги на гърба си. Ти казваш: „Толкова много книги нося аз, вие какво сте видели!“. А пък друг може да носи под своята мишница само една книга, но той отваря книгата, чете я и е научил нещо, а пък друг носи свещените книги, но не ги чете. Тогава кое е по-хубаво? Кое е онова сега, което ви измъчва, кое е онова, на което можете да разчитате? Все има нещо, на което разчитате.

У човека има един процес, който е механически, а друг е органически. Заколете едно агне, отделете кожата му и направете от нея една българска гайда. Тази гайда по какво ще се отличава от агнето? Агнето е ходило, дишало е, а пък

гайдата ще ви каже: „Я ми тури нещо, понадуй ме, за да се покажа пред хората, направи нещо заради мене“. Тази гайда все си мърмори, а това агне ще каже: „Пусни ме на свобода, аз ще си паса трева, ще си подишам“. А пък тази гайда току се моли и казва: „Я ме понадуй малко, за да се покажа пред хората, че мога да свиря“. Кое състояние е по-хубаво: овца ли да бъдеш, или гайда? Някой казва: „Аз от себе си нищо не мога да мисля, но както Духът ме учи!“. Значи той е една гайда. Кое състояние е по-хубаво? Една гайда е гайда само когато може да служи за някои сватби, за някои угощения, но когато дойдем до работа, до писане, до оране, гайдата нищо не може да направи. Гайдата, това е един човешки свят: човекът е одрал кожата на агнето и е направил гайда, турил е едно вречило. Някой път ние свирим като гайда, имаме си някакъв морал, някакво разбиране. Това е човешко разбиране, това е един процес, който, като дойде донякъде, казваш: „Не го зная“. Ти трябва да държиш другия процес – Божествения. Той не прилича вече на гайдата.

Та най-първо трябва да изучавате ония две сили, които действат в света и изменят състоянието на човека. Колективното съзнание на всички същества има сила да измени вашето съзнание; и съзнанието на Бога, Духът на Бога – Той управлява. Както вашето съзнание въздейства на всички същества, така и колективното съзнание на всички същества въздейства върху вас. И ако не разбирате този закон, ще се родят мъчнотии. Колективното съзнание на всички същества може да измени нашето съзнание и направлението на вашия път и да ви тикне в един път, който не искате.

Сега вие се спирате върху този въпрос. Казвам: така е. Питаш: „Защо тъче?“. Казвам: тъче – кой от вас не знае защо тъче? Само умният човек може да пита. Ако Бог ви запита сега, какво ще Му отговорите? Когато си намирате път в един период на страдание, то по-напредналите същества и Бог ви спират и почват да ви запитват: „Къде отивате?“. Вие казвате: „Да порасна и да стана голям, богат човек“. Като пораснеш и станеш богат човек, какво от това? Ако едно същество е малко магаре и стане голямо магаре, каква е разликата? Малкото магаре господарят малко ще го товари, а

пък голямото магаре ще го товари много. Ако ти имаш знание и знаеш защо ти е това знание, в какво положение ще се намериш? Ти имаш морал, имаш любов и казваш: „Нека получа голямата Любов, голямото вдъхновение. Аз имам сега малко вдъхновение. Като дойде голямото вдъхновение, тогава ще почна да работя“. Питам: практично ли е да чакаш голямото вдъхновение? Каква е разликата между онзи, който много ви обича, и онзи, който малко ви обича. Ако вие не оцените Божията Любов, какво сте разбрали? Тя е най-голямата Любов.

Всички вие очаквате някое вдъхновение, някоя голяма Любов и прочие. Някои от вас сте почнали да губите това, което имате. Вие, обичните чада на Бога, сте се прегърбили от голямата Любов на Бога – и всичките хора остаряват от голямата Любов. И действително, хората от любовта остаряват – любовта състарява хората: тя донася тревоги, тревоги. Че кой от вас, като се е влюбил, е видял щастливи дни? Родиш едно дете и постоянно тревоги – да не му извадят очите, да не го заболи коремът, да успява в училището и прочие. Каква философия има в това? След това ще станеш религиозен човек – ще почнеш да се безпокоиш: „Какво е отношението на Господа към мене, дали съм добър човек, или не? Ами ако не мога да вляза в Рая, ами ако ме срещне някой дявол, ами ако ме срещне някоя жена... Ако ме срещне един човек и ме хване за гушата?“. Че ако те срещне една жена, какво лошо има в това? Ти казваш: „Лоши са жените“. Срещне те някой мъж, казваш: „Лоши са мъжете“. Срещне те търговец, казваш: „Лоши са и търговците“. Казваш за някого: „Да се пазиш от този човек, той е цял дявол“.

Едно неразбиране има в света. В какво седи злото? Някой казва: „Аз сега не го разбирам, но в бъдеще ще го разбера“. Ти и в бъдеще няма да го разбираш – в бъдеще ще разбереш, че много работи не си разбрал. По този път, по който се върви, нищо не се разбира: ти ще разбираш до известно време и после ще почне обратният процес. От сутринта, като изгрее Слънцето, до обед – това е зенитът на твоето разбиране. И после, Слънцето като залезе, ти ще разбираш толкова, колкото и когато Слънцето е изгрявало: колкото е

влязло, толкова е и изтекло. При изгрева на Слънцето нещо от Божията Любов е влязло в тебе, но като е залязло Слънцето, пак е излязло навън.

Вие не можете да задържите Любовта. Всичката ви погрешка е, че искате да я задържите. Не можете: Светлината не можете да я задържите. Любовта не е нещо, което може да се задържи – там се счупват главите на всички хора. Вие искате да задържите Любовта, искате да я примамите с нещо. С нищо не можете да я примамите. В Писанието е казано, че единственото нещо, с което можете да привлечете вниманието на Любовта – това е Истината. За Бога се казва, че Той е възлюбил Истината, която е в човека. Истината – това представлява нашата душа, това, което е излязло от Бога. Тая Божествена частица, това, в което не можем да се изменим – него Бог обича в нас, а пък другите неща, които сме натрупали наоколо: нашите дрехи, нашите къщи, нашето знание – като ги погледне Бог, Той ги гледа като забавление, като наши играчки – те не важат за Него. Тези играчки Той ги оставя за наша сметка, а пък това, което Го интересува, то е душата ни. Единственото нещо, което е ценно в човека – това е неговата душа. И ако вие не обръщате внимание на вашата душа, тогава на какво ще обърнете внимание. Ако не познавате своята душа, как ще познавате душата на другите хора; ако не можете да обичате душата си, тогава как ще можете да обичате другите хора? Кое можете да обичате в другите хора? Душата им. А пък всичко друго, което обичате в човека – значи, че вие обичате дрехите му.

Ако разглеждат сегашния свят, целия свят, съвременния строй – той от единия край до другия е едно насилие, мълчаливо насилие има навсякъде. Какво ще ми разправяте на мене: насилие има не само между хората, аз съм наблюдавал тревите. Някой ми казва: „Каква е хубава Природата, колко е красива зелената трева, колко е велик Божият свят“. Аз гледам с увеличително стъкло, с лупа две животинки – как са се хванали за гушата. Едното от тях прегризва другото и обратно – има мъчения там: мъчат се, карат се, делят нещо. Има две дупки: едното е на едната дупка, а

другото е на другата дупка – малко е разстоянието между тях и се карат.

Ние казваме: „Колко велик е направил Господ света!“, казваме: „Колко велик е направил Бог човека!“. Например величието на човешкото лице къде е? Виждам: лицето му е потъмняло, устата му са побледнели, очите му са потъмнели: къде е величието на човека? То е само в онзи момент, когато ти дойдеш в изпитание и не се поколебаеш – при всичките мъчнотии остане нещо постоянно в теб. Това е човекът, а не това, което ти си мислиш: когато дойдеш до някое голямо изпитание и не се разклатиш, това е ценното в човека. Не всички цветове, които са цъфнали, и не всички плодове, които са вързали, но онзи плод, който остане, той е важният. Хиляди плодове може да има, но остават от тях няколко плода – те са най-важни.

Всеки един от вас може да говори, че у хората има лошо. Хубаво, съгласен съм, аз съм на същото мнение. След като сме лоши, какво трябва да правим? Какво трябва да разбираме под думите *лош човек*; определете ми сега вие какво разбирате под *лош човек* – конкретно да се каже, че да нямаме нужда от второ определение. Всеки човек, който не постъпва така, както ние мислим, е лош човек. Вървя си по пътя, този човек ме блъска и казвам, че е лош човек; ако той се отбие наляво или надясно, аз го мисля за добър. И вие може да бъдете лоши за него, и той може да бъде лош за вас. Кой човек е добър? Всеки човек, който мисли като нас и върши това, което ние искаме, той е добър човек. Това е поне практическата мъдрост в света, това е моралът сега. Хората говорят за един морал, а пък постъпват по друг морал.

В съвременното законодателство казват: „Защо не си изпълнил закона?“. Ти можеш да вярваш в Бога, можеш да го обичаш, но съдията казва: „Твоята Любов към Бога не е важна. Тук по закона не си постъпил“ – осъжда те съдията. Въпреки че имаш Любов към Бога, съдията те осъжда на една седмица затвор – понеже не си постъпил така, както той иска, затова те осъждат. Стражарят ще те изругае, ако не постъпваш така, както той иска, ако не мислиш като стра-

жаря. Ако синът не постъпва, както бащата мисли и иска, баща му веднага ще го смъмри, но и това знание не може да ви помогне. Кое е онова, което може да ни помогне?

Ще ви приведа един анекдот. Имало един владетел, богаташ. Той бил човек на разнообразието. Всички му пишели, той все писма получавал: „Многоуважаеми господине, като тебе друг няма, ти си най-добрият човек, най-благодетелният човек. Само ти можеш да ми помогнеш, да ми отпуснеш една малка сумица“ – все така му пишели. Той, като разглеждал писмата, никому нищо не давал и написал едно обявление – всякога, когато искат от него, писмата да не му ги пишат по един и същи начин, но да му пишат така, че те да му се нравят: „Ако писмото ми допадне, ще дам нещо, но на еднообразните писма не отговарям“. Чудят се хората: всички пишат, пишат – и никому не отговаря. Един му написал така: „Господине, не зная как да ти пиша, но имам два цирея, които са излезли на тялото ми – пари ми трябват, две превръзки ми трябват. Няма ли някоя малка дрипа, две дрипички ми пратете с вашия слуга да си туря на цирея“. Онзи веднага изважда две банкноти, туря ги в плик, изпраща ги и казва: „Братко, изпращам ти две дрипи. Ако можеш да ги употребиш, добре. Ако имаш нужда, мога да пратя още и други някои дрипи“. Другият пише второ писмо: „Не се уреждат работите. Освен тези два цирея, на другия крак излезе още един голям цирей – трябва по-голяма дрипа“. Богатият турил една голяма банкнота и му я праща. Онзи му пише пак: „Не зная, намирам се в чудо, краста ми излезе на голямо пространство. Иска се много по-голяма дрипа“. И така, след като пращал богатият дрипите, най-после онзи човек писал: „Много ти благодаря, но понеже съм облечен само с дрипи, та не зная как да се освободя, мисля да отида на баня. Няма ли да ми дадеш някоя хавлия“. Онзи му писал: „Радвам се, че имаш нужда от една хавлия, но като излезеш от банята, с хавлията ще дойдеш при мен“.

Всичко това трябва да се преведе, то е иносказателно – нещата трябва да се преведат. Ние седим в един изкуствен живот и си представяме скърбите колко са големи. Казваш: „Много съм скръбен“, а пък това не е така. Няма никаква

голяма скръб – това е една малка скръб. Ние не сме се научили да говорим истината. Аз съм правил психологически наблюдения: на най-големите скърби причината е много малка. Тази причина се поляризира: тя се показва, че е много голяма, а пък всъщност е много малка. Отхвърли я от душата си – и церът е много лесен. Дойде ти някое голямо нещастие, ти кажи: „Бог е направил света, Той ще се погрижи за мене – и аз ще се погрижа“. Сега същественото не е в гледането на нещата. Единственото нещо, което може да ти помогне, онази сила, която ти е необходима, ще я получиш – после светлината и всички други неща ще работят в съгласие за теб.

Та казвам: малкото благо, което Бог ни е дал, трябва да го използваме всеки ден. Ако очакваш пълни хамбари, знания, сила, както живеят ангелите, ти ще изгубиш напразно целия си живот. Някой иска да стане голям, мисли за бъдещето, мисли какъв светия ще стане, колко голям ще стане, дали ще стане учител и прочие. Най-първо използвайте живота така, както е във вас, използвайте най-малките условия на живота или подкрепяйте във вас свещените мисли. Всеки един от вас има по една свещена мисъл – подкрепяйте я. Заболи те кракът, ти казваш: „Като ми оздравее кракът, ще повярвам в Господа“. Колко пъти те е болял кракът и е оздравявал – и не си повярвал: сега ще стане същото. И как ще докажеш, че те боли кракът? Вие не сте проучвали произхода на болестта. Някоя болест, която имате, може да не е ваша – причината може да е далечна, тя може да е в Америка. Може би някой в Америка е болен и по симпатия вие сте свързани с него – и понеже го боли, и теб те боли.

Та ние се намираме в следното положение. Във Варненско един обичал да вади зъби, бил голям майстор във ваденето на зъбите. Идва в селото един бей – жена му заболява от зъб, а този българин ѝ изважда зъба. Беят я обичал: седи той долу, а жена му е горе. Онзи турил клещите и жената вика горе, а беят вика долу. На бея не му вадят зъб, но тя вика горе, а той – долу. Та и вие сега: някому вадят зъб, а пък вие викате, пъшкате. Има страдания по симпатия. Прибоде те нещо по гърдите, а пък то е нереално – това е чувст-

ване на една мисъл, която иде по отражение. Та най-първо ние трябва да се избавим от илюзиите на живота. Мине ти някоя мисъл: „Ако ми се счупи кракът, може да стане товаонова с мене“. На ден хиляди такива мисли могат да дойдат: всичко това може да стане, ако го допущаш, но ако не го допущаш, няма да стане.

Та казвам: престанете да допущате нещата. Вие всинца ги допускате и всички, като седите, мислите по кой начин Новото учение ще прогресира в света. Мислите дали пътят, по който вървите, е прав, или не; мислите след колко години Царството Божие ще се установи. Вие си мислите на Земята, тук да дойде Царството Божие – като деца си мислите. При сегашните условия Царството Божие не може да дойде на Земята. Царството Божие не е далече – ползваме се от него. Един ден ние ще отидем там: някои от вас ще ги занесат с колесница, а някои ще отидат пеш. Но щом почват да приказват за онзи свят, на вас почва да ви хапе по кожата; вие казвате: „Една сестра замина, един брат замина“. Заминалите членове на Братството къде отидоха, къде са? Че те са тук, между вас, насядали са тука. Какво ще кажете? Те седят, смеят се и казват: „Пак сме тук!“. Те едно време имаха свои собствени къщи, а пък сега ходят като наематели. Всичко си изпродадоха и всеки си е взел под наем една малка стаичка – по време на лекция иде тук и после пак си заминава.

Да кажем, че ти мислиш за някого – значи той е дошъл. И често ще забележите, че когато дойде някой брат от другия свят, ако влезе в едно тяло, ако влезе в някой друг брат, то последният заприличва малко на онзи. Огънат се малко ушите му, изменят се малко очите му; щом го напусне заминалият, лицето на този брат взема пак стария вид. Та най-първо вие трябва да отличавате вашите състояния: дали сте вие? Трябва да отчитате всеки ден кога човек е сам и кога не е. Не мислете, че това е нещо лошо – ще бъдем израз. Ако един малък прозорец е израз само на малка светлина, ако той стане голям прозорец, през него ще влезе много светлина. Тогава къде е прегрешението?

Законът е: знанието, което иде от Бога, Божествената светлина, трябва да стане достояние на нашите души. Колкото е по-голяма Светлината, толкова е по-добре. Но ние се страхуваме, че ако влезе много светлина, ще изгубим своята обстановка. Толкова светлина трябва да имате, колкото е необходимо за дадения случай. И в Любовта е същият закон. Някой път вие желаете повече любов, отколкото ви трябва – и любовта тогава може да бъде непоносима. Толкова любов трябва да има, колкото може да ви причинява радост. А пък във всеки един момент Любовта ще приижда и ще оставя пред вас повече, отколкото видимият свят. Не е необходимо да видите всички цъфнали цветя – ще видиш едно цвете и ще се зарадваш, ще видиш друго цвете и т.н.; ще видиш една река, втора река, трета река и т.н. Последователно, като отивате от предмет на предмет, вие ще опитвате проявите на света.

Вие си мислите за един брат, за една сестра – и очаквате да срещнете някой светия. Че вие между светии ходите тук. Че светиите най-първо нямат време да ви викат на гости. Като видите един светия, какво ще се ползвате? И във вашия ум какви са светиите, как си ги представяте тях – както в църквата ли са изписани? Светиите са винаги весели, добре разположени: светията няма тревога, той е весел. Като те срещне светията, ти казваш: „Загазихме!“, той отговаря: „Никак не си загазил. По много добър път вървиш“. Ти му казваш: „Обзел ме е дяволът“, светията ще ти отговори: „Той, дяволът, сам се е оплел“. В света съществува един закон, той е следният: дяволът се отличава по това – във всичките капани, които прави, гледа да тикне тебе, а той да остане вън от капана. Ти ядеш: хапката е в капана – тебе ще те съдят, ще те затворят, а той избягва. Та като уповаваш на Бога, като се изложиш на известно изкушение и Господ ви хване в капана – и тебе, и дявола – тогава ти си се избавил от злото, ще се освободиш от дявола. И ако дяволът веднага е хванат, то всичките ви работи ще се оправят – и в търговията, и прочие. А ако работите ви не вървят, дяволът не се е хванал във вашия капан. Ти казваш: „Аз съм лош човек“. Не се е хванал в капана дяволът с тебе заедно. Казваш: „Не

ми върви“. Не се е хванал дяволът в капана. Щом се хване в капана, ще ти върви вече.

Носете тогава една детинска вяра: Бог е, Който царува. Каквото и да стане в света, обръщайте си ума към Бога. Боли те нещо – спри се и си кажи: „За добро е това. Аз не го знам, но е за добро“. Някой ще каже: „Но как е за добро?“. Ти не го знаеш, но е за добро. И да не е за добро, ти кажи: „За добро е“. Докато те мами дяволът, и ти го мами – той иска да те бутне в капана. Хвани го за ръката, вкарай го в капана и кажи: „И двамата сме вътре“. А пък вие сега искате всякога... не зная как да кажа – ние много обичаме дявола. След като той се хване в капана, ние от голяма обич отворим вратата на капана и казваме: „Хайде, ти си върви, а пък аз ще остана вместо тебе“ – много сме щедри. Дяволът ти казва: „Много ти благодаря“ – и си заминава.

Изобщо правилото е: нито един дявол в света не е хванат в капана – все се хващат хората. Не отваряй капана и не пущай дявола, кажи му: „Много те обичам. Като съм те хванал, по-любовно ще се поразговорим – тук, в капана“. Виждам сега: вашите дяволи се смеят, но аз имам един дявол, който постоянно плаче – вашите се смеят, а пък моят плаче. Та често моят дявол ми казва: „Виж онези дяволи как се радват, а пък аз плача постоянно“, аз казвам: „Те се радват, а пък ти ще плачеш“.

Нека да поплаче малко и вашият дявол. Докато вашият дявол се радва, вие ще плачете; когато дяволът почне да плаче, вие ще се радвате. По-добре е да си смените ролите: той да плаче, а вие да се радвате. Сега ви желая дяволът да плаче, а вие да се радвате.

Отче наш

30. лекция, 18 април 1934 г., София, Изгрев

СИГУРНИЯТ ПАЗИТЕЛ

Отче наш

Ще прочета 6. стих от Второ послание към коринтяните, 6. глава:

С чистота, с благоразумие, с дълготърпение,
с благост, с Духа Светаго, с любов нелицемерна.

Ще си прочетете цялата глава и ще си извадите заключението.

Вие сте много учени хора, философи. Трябва да знаете, че философията не ползва. Когато се намериш в една стая, пълна с взривни вещества, твоята философия няма да те ползва. Ако ги бутнеш и умреш, никой не може да ти даде отговор защо си умрял. По-добре е да не умираш. Някой казва: „Защо умираме?“. По-добре е да не умираме.

Вие разсъждавате върху личния живот. Личният живот – това е резултат, един малък резултат. Микроскопически резултат е това, сегашният живот, а пък целта вътре в Природата е друга. Личният живот – това е само едно условие, това е просто един квадрат. Имате квадрата *ABCD*. От физическо гледище един геометрик може да изчисли тази плоскост. Ако това е една нива, ще я изчисли колко е голяма, колко може да даде. Да кажем, че вашата глава е построена на един квадрат; и да кажем, че вие не сте работили върху вашата глава. Може да имате линиите Cm_1, Cm_2, Cm_3. Представете си, че това е главата: *AC* е задната част, на тила, а пък *DB* е предната част. Тези линии излизат към предната част. Да кажем, че има една глава, построена по Cm_3. С коя глава вие ще може да живеете по-добре: с Cm_1, с Cm_2 или с Cm_3? От тези глави коя глава бихте избрали: глава, построена на Cm_1, Cm_2 или на Cm_3? Сега вие можете

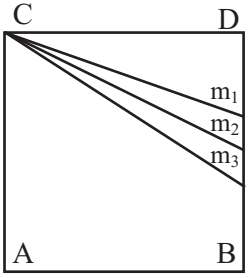

да философствате, колкото искате, но нито един от вас не е учил. Всичките ваши недъзи, разнообразието на характера ви, се дължат на тия линии. Защото ако теглите успоредна на Cm_1 или успоредна на Cm_2, или на Cm_3, вие ще имате построени съвсем различни квадрати, съвсем други силови линии, и ще измените целия ред на нещата.

В Природата има един вечен хармоничен порядък: това, което наричат добро, това, което наричат любов, това, към което вие се стремите. Щом линиите на вашите мисли, чувства и постъпки не са съгласни с този порядък, вие ще бъдете в едно постоянно стълкновение. Ще бъдете недоволни, мрачни; ще кажете: „Не ми върви“. Но това са общи фрази. Ти казваш, че не ти върви. Като вървиш вечерно време, блъснеш се в някой камък или в някой плет, в някой кол, в някоя стена или в някакъв тел, и казваш, че този свят е в безпорядък. Може би тези хора, които са направили тези плетове, тия стени, са имали някоя идея, а ти казваш: „Защо онзи е турил този плет, тази стена тук?“. Той е имал една цел.

Вие заехте тези места, за идея дойдохте да живеете около мене, но сте натуряли телове около вашите дворове, а сте идейни хора. Това са крайни егоисти: никакви светии, никаква идея няма тук. Нито пък забелязвам някаква отстъпчивост във вас: като се дойде до материалните работи, не забелязвам във вас никаква отстъпчивост. По форма вие сте толкова добри, колкото и в света са добри. Аз не ви осъждам, но ви казвам, че ще страдате; и главите ви ще се охлузят – девет пъти ще снемат кожата от главите ви. И девет пъти да умирате, пак същите ще останете. Вие ще кажете: „Христос ще ни избави“. Може да ви избави, когато сте умни. Ще ви избави, когато носите Божествената Любов: ако носите Христовата Любов, ако носите Неговата доброта, ако носите Неговата разумност, ако имате Неговото знание и ако имате Неговото самопожертване. Но ако нямате всичките тези неща, от вас какво ще ви избави?

Кой от вас ще хване един слуга, който обича да краде, и колко време ще го търпите? Днес задигне 100 лева – ще

простиш; но утре задигне 1000 лева – пак му простиш. После ще задигне 10 000 лева. Докога ще прощавате? Някой от вас, предполагам, че ще прости за 100 лева; до 1000 лева – иди-дойди, но щом се дойде до 10 000 лева, няма да прости. Прави сте: защо да простите на онзи, който краде? Прощаване кога може да има? Вие имате предвид само големите погрешки на хората, но и големите, и малките погрешки имат еднакво значение. Една голяма развита боа – това е един краен резултат; но онова, неразвитото яйце на боата, има същите потенциални сили да образува също такава голяма боа – и тя едно време е била яйце. Не е лошото в боата. Къде е лошото в нея? И тя иска да си живее: ще целуне някого и ще го нагълта цял. Тя има една философия: „Защо да ходя да го дъвча?“. И ще го нагълта цял, за да не си губи времето.

Сега по какво ще се отличавате вие? Човек трябва да се отличава по добродетелите. Може да има една привидност. Глава с линията Cm^3 не може да бъде светия – тук имате един първокласен прост човек, който може да извърши всичките престъпления в света, нищо повече. Така е построена главата му: той е като една пушка, като една пушка е построен. Ти както и да я бутнеш, тя ще гръмне и куршумът ще отиде на 4–5 километра. Можеш да туриш халосни патрони – тогава ще дига само шум, но ако туриш истински патрони, ще гръмне. Ти някой път може да сложиш халосни патрони – ще плашиш; а някой път може да сложиш и истински патрони.

При сегашните условия трябва да бъдете много внимателни към себе си. Например вие не сте правили опит да кажете на един приятел: „Я ме обиждай!“. И той да започне с меки думи: да ти каже една дума, втора по-силна, трета, четвърта и т.н. Постоянно да усилва думите си, а ти да не се дразниш: думите да не въздействат на човека и ти да видиш докъде можеш да дойдеш. Не мислете, че е лека работа: животът на света в това отношение е един от най-мъчните – човек да се справя с нещата. Светиите от нищо не ги е страх: от дявола не ги е страх, от мъчнотиите, от бедността – от нищо не ги е страх. Но светията всякога трепери,

когато се случи да има отношение с някой човек; тогава му трепери сърцето: без да иска той – трепери. При дявола светията има едно определено отношение – знае как да се постави, но дойде до него един човек, като говори – и той не знае как да постъпи. Ще кажеш: „Той ще го обича“, но можеш ли да го обичаш повече от себе си? Тогава ще направиш престъпление. Можеш да го поставиш по-горе от себе си – тогава ще направиш друго престъпление; а можеш да му заповядваш – тогава ще направиш друго престъпление. Ти казваш: „Лесна работа е това. Ще го обичам като себе си“. Кажи ми, как ще го обичаш като себе си?

Една млада сестра да обича един млад брат като себе си – кажете ми тогава какви ще бъдат резултатите? Вие веднага ще си извадите едно заключение и ще кажете: „Този брат има задна цел“. Но в Природата има един закон, който регулира нещата и при който не можеш да направиш никакво престъпление: ти ще опиташ само своята мисъл, но без да можеш да извършиш престъплението. Представете си сега най-малкото престъпление, което считате за по-малко: че той може да постисне сестрата и да я целуне. Вие считате това за престъпление, понеже може да води към по-голямо, но в момента, когато той реши да целуне сестрата, ще се стегнат устните му. Тогава? Представете си, че този брат иска да натисне сестрата и да си тури коленете отгоре ѝ, но ще се стегнат коленете му. Какво ще прави тогава? Каквото и да направиш, това веднага ще се отрази върху теб самия. Как можеш да извършиш тогава престъпление? Или каквото и да намислиш, това, с което искаш да извършиш някое неестествено действие, то веднага ще изчезне.

Когато онзи адепт влезе в райската градина и измами Ева, тогава той изгуби. Дяволът едно време, като ходеше, по закон ходеше – с крака и ръце. И като влезе в райската градина, изгуби си краката и ръцете. И сега виждаме, че дяволът се влачи по Земята, дяволът сега ходи без крака и ръце – и той употребява всичката си философия само за да му дадете малко. Той казва: „Както виждате, не съм опасен. Аз съм добър, аз съм без ръце и крака“. Той има само една философия – да се понавие около тебе.

Та казвам сега: виждате човешката глава на този квадрат. Квадратът е една правилна форма, върху която трябва

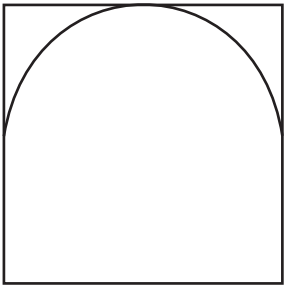

да се тури човешката глава. Тези криви линии трябва да се турят добре, за да се образува правилно една глава. Вие трябва да знаете как да си образувате кривите линии. Вие искате да сложите една правилна черта на лицето си, но трябва да знаеш какви мисли, чувства и постъпки трябва да имаш за целта. Трябва да имаш хубава мисъл, чувство и постъпка, за да се образува една правилна линия, да се образува една крива линия около устата ви, която показва любов. Някой път устните ви са стиснати – това показва едно потиснато чувство. Но този, който потиска чувствата си, прилича на един обтегнат лък и чака само да се бутне някъде.

Аз ви говоря за свободата, за Любовта, но Любовта, за която ви говоря, е една от най-пасивните в света. Няма по-опасна любов от онази, за която аз говоря. Не че е опасна, но трябва да я разбирате. Онази любов, която вие имате, е естествена – аз не я засягам: аз не се занимавам с естествената любов, нито с естествените отношения на хората. Колко трябва да ядеш, това е твоя работа; аз ти казвам: „Не преяждай!“. Ти искаш да станеш богат – в това не се меся. Който иска да стане богат, който има известни желания, той има един център в главата си. Искаш да имаш пари – ще се наядеш с пари. Някой се наяжда с 1000 лева, някой – с 50 000 лева, някой – с 100 000 лева, а някой с 1 000 000 едва се наяжда. Сега аз не ви казвам по колко пари трябва да носите, колко ще бъдеш сиромах или богат – това ни най-малко не ме интересува. Мен ме интересува доброто, а дали един ще бъде красив, или грозен, дали ще бъде философ, или не – това е негова работа. Но ви казвам: засега ви трябва едно – да учите; защото няма да се минат 20–30 години, и някои от вас ще ви заведат в скотобойната, ще ви одерат кожата, ще ви качат на ченгели – нали сте виждали как дерат агнета. Макар че сте светии, на общо основание ще ви дерат: и на

светиите ще дерат кожата.

Като дойдете до онзи, който ще ви дере кожата, какво ще правите – как ще се освободите от него? Вие ще кажете: „Христос ще ни освободи“. Хубаво, съгласен съм – кога? Ако сте Го разбрали, пак Той ще дойде и ще каже: „Няма да буташ кожата му! По никой начин!“; ако ли не, онзи ще ви смъкне кожата и ще излезе навън – и вие ще живеете без кожа. Без кожа живее ли се? Допуснете, че на един му вземат очите, ушите, осезанието, вкуса, обоняението – и след като му вземат петте чувства, с какво ще живее? Та никакъв живот не може да се живее! Някои казват: „Трябва да се откажете от живота“. Не е въпрос за отказване от живота – аз се поставям в други положения: трябва да се научим да живеем добре в живота, да живеем при дадените условия, които Бог ни е дал. Всичкото изкуство е да се научим да живеем. Сега живеем ли? Не живеем. Трябва да живеем така, както Бог е създал живота.

Сега вие градите нещо в себе си – и това, което съграждате, най-първо вие ще го опитате. Някой път се възмущавате. Има едно правило: между вас кой трябва да е господар? В света господар може да бъде силният. В животинското царство силният е господар: който има сабя, здрави крака, мускули, който може да удря, може да блъска – и така ще му се отваря път. А в разумния свят кой може да бъде господар?

Отговор: *Който е разумен.*

Добре; а пък в Божествения свят кой може да бъде господар? Между ангелите може да бъдеш пръв, ако имаш разумна наука; ако знаеш, тогава си на първо място. В Божествения свят Любовта е вече мярка. Защо Бог е силен? Защото Той обича всички еднакво и на всички дава, затова е Господар. Един иска да бъде като Бога, но не дава. Всеки може да бъде като Бога, но ще дава. Ти казваш: „Но отде ще го взема?“. Ще го намериш. Ти искаш да бъдеш като Христа, но трябва не само да обличаш дрехата на Христа, тогата на Христа. И досега има такива христосовци. (*Учителя показва един портрет на Христа.*)

Ето, тук има един Христос. Вие казвате, че той прилича на Христа. Сигурни ли сте, че прилича на Христа? Ако

Христос ви беше хазяин, колко години можехте да живеете с Него в къщата Му? Ако вие бяхте хазяин и Той ви беше наемател, колко време щяхте да живеете с Него, колко време щяхте да Го държите? Представете си, че Той е един светия. Някой художник рисува, но картините му не вървят – не му плащат навреме. Колко време ще държите този Христос? Вие ще му кажете: „Тук може да стоиш един месец, два, три, но после вече не може“.

Не е важно какви сте били вчера – това е за вчерашния ден – а какви трябва да бъдете днес. Има три момента: сутрин, обед и вечер – това са трите момента. Човек се изменя – никога той не може да остане в едно и също положение. Има една вечна промяна в него – и това е хубавото, красивото. Ние вечно трябва да се изменяме – според Божествения план. Бог остава еднакъв: радостното, красивото седи в това, че Бог остава неизменяем, ние се изменяме. И ако се изменяме по Волята Божия, това е радостно, но ако се измениш, без да си в съгласие с Вечното Начало, ти ще бъдеш нещастен.

Сега първото нещо е следното: вие още не сте опитали например колко сте щедри. Аз вече съм дошъл до това – искам да определя колко сте щедри. Щедростта не седи в многото даване, не седи и в малкото даване, но да знаеш кога и колко да дадеш в дадения случай. Да допуснем сега, че се пуща между вас една подписка за 10 000 лева. Аз ви казвам: „Сега 10 000 лева ще дигнем“ – правя един опит. Турете сега в ума си кой колко ще даде, но да каже веднага: толкова и толкова – без никаква философия. Да не прави въпрос, да пише: „Криво-ляво – толкоз“. И ще ги дадете, сега ще ги дадете. Направете опит: казахте ли колко, казахте ли си колко в ума? Ако направите опита правилно, на стоте сто ще се увеличи: каквото дадеш, 100 ще дойде на мястото му; а пък ако не направиш правилно опита, 100 ще изгубиш.

Вие може да кажете: „Аз няма да си определя“. Тогава двойно ще изгубиш. Ако не направиш опита правилно, както трябва, сто ще изгубиш, а ако съвсем се откажеш, 1000 ще изгубиш. Опитът трябва да се направи – за вашето благо е това. Всеки ден ви се дава случай да направите едно малко

добро; вие се чудите и казвате: „Защо да направя това добро?“. Направи го! „Не мога да го направя.“ Не се отказвай от това желание: пет, десет минути употреби, но доброто направи. Може и за една минута да е, но го направи – повече от една минута е от лукаваго. Това е много малко добро, защото всички добрини са много малки. За да дойде някой при мене, не му трябва много – не му трябват лачени обуща, хубави дрехи. Казвам му: „Няма да се жениш, ти си един прост работник“ – прости дрехи му трябват. Той е ученик, не му трябват дрехи за някой бал: ученическите дрехи са много прости.

Във вас се заражда желание, като станете сутрин, да угодите на Бога, но казвате: „Аз не съм Го виждал, как да Му угодя?“. Вие все искате да угодите някому. Угоди, но угоди така, както Бог изисква! Да угодиш комуто и да е, не е лесно, но трябва да угодиш така, че да е приятно на Този, Който те е пратил на Земята. Няма по-хубаво нещо от това, да се угоди на Бога. Така е, ако разбираш. А пък няма по-лошо нещо от това, ако не знаеш как да угодиш на Бога – да угодиш на Бога е много мъчно тогава. Той не се нуждае от много работи: каквото и да Му занесеш, Бог не се нуждае от него. Ако Му занесеш най-хубавите ябълки, Той не се нуждае от тях; ако Му занесеш пари, Той не се нуждае от тях; ако Го хвалиш много, ако Му казваш: „Господи, Ти си велик, Ти си такъв, онакъв“, Той няма да те слуша. Друго има много съществено, което Му правят много хора, а пък ти Му кряскаш като някоя жаба – какво ще те слуша. А пък има гласове красиви, хубави, нежни – и на тях Господ даже не обръща внимание: Той е сит от хиляди години на това. Всички все се приближават да Го хвалят, какво ли не Му говорят. Той седи и когато някой хвали Господа, Той го възнаграждава според хвалата му. Ако хвалиш много Господа, Той ще ти даде голям товар на гърба, а ако малко Го хвалиш, Той ще те накара да гладуваш по 10–20 дни. Ако много Го хвалиш – голям товар ще имаш, и ако не Го хвалиш, пак лошо – ще гладуваш. Какво трябва да правиш?

Питам сега: вие отивате при Господа – какво трябва да кажете, как трябва да се молите? Вие веднага ще кажете

Отче наш. Добре, но *Отче наш* е много опасна молитва. Когато Христос даде *Отче наш*, Той застана между Бога и учениците Си, понеже е Негова молитвата и Той ще предава молитвата на Бога: Той ще я тълкува на Бога, Той ще каже на Бога да слуша молитвата. Някой път вие казвате *Отче наш*, но трябва да има някой да преведе думите: какво значи *Отче наш*? Представете си, че Господ не разбира нашия език. Ти като художник може да креснеш, да кажеш: „Какво ще Го интересува Господ нашето бърборене, което няма смисъл“. Ще ви представя идеята: ти отиваш при един благороден човек и му носиш круши, ябълки. Мислиш, че ябълката е добра, но тя е цялата изгнила, а само семките ѝ са добри – в нея няма нито една частица здрава. Какво ще ти каже този човек, след като види тая ябълка? Вие какво ще направите, ако ви подарят една гнила ябълка? Ще кажете: „Страшна подигравка е това. То бива, бива, но толкова!“.

Представете си, че аз бих направил това – да ви дам една гнила ябълка. Та като излезете оттук, ще кажете: „Ууу!“. Ако на всички ви дам по една гнила ябълка, ще кажете: „Изпитва ни“, но ако на някого от вас дам цяла изгнила ябълка, на друг – половин изгнила, а на трети – здрава, тогава едните ще имат следната философия: „Учителя, когото обича, дал му е хубавата ябълка, а пък на онзи, когото не обича, дал му е гнилата“. Философия! Аз няма да го направя, това не е умно – няма никакво постижение в това. И защо да ходя да опитвам хората? Вие сте чудни – опитват се най-добрите, най-умните, а глупавите не се изпитват: като ги срещна, и дума не става за изпит, ако е някой кандидат-светия. Едва светиите са кандидати за изпит – та светията най-малко три пъти ще даде кандидатурата си, че иска да го изпитат. И понякога и вие му подражавате. Светия сте, дадете кандидатурата си и ви скъсат – и кой е крив тогава?

Съществува едни морал, който не прилича на сегашния; съществува едно отношение, за което не мога да ви разправям – съществуват отношения между хората, един обикновен морал. Аз съм правил всякога опит, ще ви приведа един пример из моят живот. Няма някой, комуто да съм дал пари и да му върви. Комуто съм дал пари, и добро желание да

имам, не му върви на този човек; комуто съм дал пари, не само че не му върви, но и голяма беля му е направена. Мислите ли, че парите са нещо Божествено? Те не са нещо Божествено, това е един подкуп. Ще дойде някой, ще му дам 100 или 200 лева да се осигури. Аз се чудя – някой идва и ми казва: „Учителю, трябват ми 1000 лева“. Какви ли опити не съм правил! Някой път съм заравял гърнета с жълтици някъде и казвам: „Върви там и ще намериш едно гърне“.

Вие искате да бъдете богати. Това е най-лесната работа – да бъдеш богат. И всички вие имате желание да бъдете богати, но ако сте сиромаси, аз се радвам, че сте такива. В сиромашията има зло, а в богатството има два пъти по-голямо зло. Аз не считам, че сиромашията е едно добро: тя е зло, но богатството е двойно по-голямо зло. Има едно учение, което е зло, но невежеството е два пъти по-голямо зло. Аз ви говоря за учение, което ще ви избави от злото. Сега сме в епохата на Учението, което може да ни избави от злото, защото злото в света – това е един сбор, една съвкупност: сбор от същества, които имат всевъзможни интереси. И тези същества са толкова користолюбиви, че ви обръщат цялото съзнание и всичко знаят – за да вземат нещо от тебе. Тези същества не мислят за теб – това е злото в света. И тогава ще нахълтат някои мисли и желания в тебе, но това не са твои мисли и желания – те са проектирани от тях. Те искат да те загълвичкат – и ако не си положителен, всичко добро ще изчезне от тебе и тогава ще кажеш: „Всичко добро, което имах чрез 20-годишната работа, е изгубено“. Ти се усещаш като изгубен, като пленен – и тогава силата ти, честната ти мисъл, всичко изчезва – и какво ще направите тогава?

Сега не искам да ви говоря за тези работи, понеже сте страхливи. Знание е нужно и най-първо ще се освободите от човешкия страх, не от Божествения страх. Вие искате да се освободите от Божествения страх. Като се усилва Божественият страх, усилва се милосърдието, а при усилване на човешкия страх се усилва жестокосърдието. А пък милосърдието е Божествена сила: който е милосърден, той е силен. А при жестокосърдието могат да те сполетят най-големите нещастия – това е от човешкия страх. Затова намалявайте

най-първо човешкия страх, за да се освободите от жестокосърдието. Това е голяма спънка за човешкия прогрес: великата несрета, която съществува навсякъде днес, се дължи на жестокосърдието. Казва се в Писанието: „Жестокосърдечен е този род и той е осъден“. При жестокото сърце човек е осъден на много страдания.

Ние говорихме за щедростта. По колко определихте вие от десетте хиляди лева, кой от вас определи? Дигнете си ръцете, които сте определили. Сега за следващия път онези от вас, които са определили, до следващата неделя да направят нещо – и каквото направят, ще имат 10 пъти повече; а пък който не е определил, ще има 10 пъти по-малко. Благословението трябва да дойде. Преди всяко благословение, което Бог ще изпрати на някой човек, идва едно благословение в човека – то предшества едно подобрение в неговия ум, едно подобрение в сърцето му и едно прояснение във волята му. Ти усещаш благоухание и като дойде то, след като си така разположен, тогава идва Божието благословение. А пък ако не си направил така, както Бог иска, най-първо усещаш едно стягане в ума, в сърцето и волята си. Тогава ще плащаш: имаш да плащаш някаква сума.

Та има една философия много реална или една наука много реална. Всяко просветление на ума е едно благословение; всяко просветление на чувствата е благословение и всяко просветление на постъпката е едно благословение – важно е това. Постоянно тези неща се менят; и като се изменят, по това трябва да съдите. Има борба, защото във вас работят два вида разумни сили: едни, които работят за вашето добро, а пък други, които работят за вашето нещастие. Вие може да кажете: „Господ така направи света“. Това е най-добрият път, по който може да минете. Това са две страни – това са действащите страни, които ви подтикват напред. И в доброто, и в злото вие сте свободни. Докато сте свободни в доброто, вие може да правите избор в доброто; докато сте свободни в злото, може да правите избор в злото. Но щом направиш злото, ти не си свободен вече; щом направиш доброто, пак не си вече свободен. Но доброто носи една нова свобода: в ограничението, което ще дойде,

което сте претърпели, ще се яви една нова свобода – и ще дойдеш до нови условия. Докато в злото е обратен процесът – ти ще влезеш в по-големи ограничения. Та казвам: тази е сега философията, която християните, окултните ученици пропущат. Всяка мисъл все оставя известни оттенъци вътре във вас, и добре, че не разбирате. Ако разбирахте тази наука, вие съвсем бихте се обезсърчили.

Трябва да се изменят нещата, нашият външен живот трябва да се измени. Например вие сте нетърпеливи. Ние трябва да носим един отличен език. Ти срещаш един човек и веднага видиш някоя лоша черта в него. Ако си един светия, то като изпъкне една лоша черта, трябва да изпъкне и една хубава черта от неговия характер, за да дойде равновесието. Понеже ако дойдеш да мислиш за греха, който е в него, то има опасност и ти да се окаляш, това ще се отпечата и в тебе. Когато ти мислиш за едно престъпление, което някой е направил, това престъпление вече се отпечатва в тебе. Какво ще спечелиш, ако знаеш, че някой е извършил престъпление, какво те интересува това? Взел е той ножа и е убил някого: ако знаеш това, какво ще придобиеш? За мен не е важно, че той е убил. Аз срещна този убит човек и ето как разсъждавам: като го срещна, поусмихна му се. Щом оня го е мушнал и е умрял, той ще е от праведните хора. Сега въпросът е: да го съживя ли, или да не го съживя? Гледам пак по лицето му: ако го съживя, ще направи ли добро на другите хора, или ще направи по-голяма пакост? Ако няма да го съживя, аз ще си вървя по пътя и ще му кажа: „Ти ще седиш“, а пък ако ще го съживя, ще го побутна и ще му кажа: „Ставай, на работа!“. Не мога да го бутна с ръката си, понеже ще ме оцапа – ще го бутна с крака си; само праведния ще хвана за ръката. Първия ще прекрача, втория ще го побутна с крака си, а пък третия ще го хвана с ръката си – той знае какво значение имат тези изрази, понеже това са символи, емблеми.

Ако ти прекрачиш праведния, знаеш ли какво ще стане? Този, който е направил зло, прекрачи го; но ако ти не разрешиш правилно въпроса и прекрачиш един праведен, тогава ще се намериш в противоречие. Така че вие сами не

знаете кога да прекрачите, кого да бутнете и кого да хванете с ръката си. С ръката си ще хванеш праведния, онзи, който е благонадежден, ще го бутнеш малко да стане да работи, а пък грешния ще го прекрачиш, ще си вървиш. И въпрос няма да правиш пред себе си, ще кажеш: „Това е Божия работа, това не е за мене“. Ти като си го прекрачил, Бог взема грижата да се справи с мъчните работи в света.

Сега мисълта, която ще остане, е тази: вие започвате една работа – от днес започвате една работа, един живот, нов живот! Вие мислите, че остарявате – оставете вашето остаряване; мислите как ще живеете – и този въпрос оставете, как ще живеете. Птиците знаят как да живеят, и животните знаят как да живеят, а пък човек не знае как да живее. Въпросът не е такъв – най-първо вие се спъвате с въпроса: „Как ще живеем?“. Това е един въпрос. На водата дайте малък наклон и я оставете; дайте ход на живота и няма какво вие да го определяте. Животът сам се определя, защото животът иде от Бога. И ако ти вярваш в Бога, и ако Го разбираш, той, животът, ще те научи: тръгни натам, дето животът отива. Ти тръгни нататък, накъдето духа вятърът: натам вървят гемиджиите – ти тръгни нататък. Насоката на мисълта отива, накъдето отива светлината: върви по пътя, накъдето отива светлината, и няма да сбъркаш. Върви в посоката, в която Любовта върви; върви в посоката, в която Мъдростта върви; върви в посоката, в която Истината върви – това са живи сили вътре в Природата.

На вас ви предстои това, не се спъвайте във временните работи. Че някой тон губи, това е временна обстановка. Някой път има по-голяма влага или по-голяма сухота. Когато времето е влажно или когато е сухо, певците не могат да пеят, даже има пиана, в които, като влезе влага, жиците се разхлабват. А пък сега, когато стане сухо, тогава се съкращават, стягат се жиците; а има едно положение, в което жиците пак се намествят. В едно пиано, което е нагласено много хубаво, в неговото лице можеш да имаш един барометър: щом се разтягат жиците, ще има влага, щом се скъсат жиците – има сухота. А пък щом се идва до едно място,

до едно положение, при което жиците издават обикновен тон, тогава във въздуха няма нито влага, нито сухота.

Всеки инструмент си има особен тон, който е дошъл по закона на равновесието. По този закон на равновесието има нещо, което се пази; и има нещо в това равновесие, което постоянно се мени. Сега да направя един превод от същия закон: вие сте едно пиано с няколко двойни акорда. Във вашата нервна система са опънати жици, а пък в симпатичната ви нервна система са опънати други жици, и то при разните външни условия вие трябва да се скъсявате, трябва да се разтягате. Не се безпокойте за тези работи! Има разни акорди: като се поразгневите, повикайте един от тези акорди. Вие трябва да се научите хубаво да свирите; всеки един от вас сам трябва да свири на своето пиано – и другите да кажат, че това пиано свири хубаво. Но аз никого не съм виждал да свири, а всеки ден трябва да свирите на това пиано. Толкова много пиеси има да свирите: да ви дам хубави парчета за свирене, класически парчета.

Сега ще оставим за следващата седмица печалбата, която ще дойде.

Съвършената Божия Любов носи пълния живот. (3 пъти)

31. лекция, 25 април 1934 г., София, Изгрев

ПЪТ ЗА ПОСТИЖЕНИЕ

Добрата молитва
Размишление

Ще взема само няколко стиха от 8. глава от Първо послание към коринтяните (от 3. до 7. стих включително).

Има една обикновена дума – *здраве*. Ние казваме за някой предмет, че е здрав. Например казваме, че въжето е здраво, когато не се къса; когато се къса, казваме, че въжето е слабо. Един господин ми донесе 2 грама злато, показа ми го. Като го разглеждах под микроскопа, видях, че в това злато има много нечистотии – има неща там, които ни наймалко не са злато; много камъчета има, които минават за злато. То трябва да се чисти, както ориза – една четвърт от него трябва да се изхвърли. И много „истини" на нас ни ги предават за злато, но то не е чисто. Като го туриш под микроскопа, големите частици, които са злато, си имат свой цвят и се познават. Има много камъчета и някои други руди, които покрай златото също минават за злато. В окултната наука има една голяма опасност, опасността много ясно съществува. Вземете един художник или музикант, поет или философ, или който и да е – във всички има едно чувство на самомнение: той мисли, че това, което знае, го знае много добре.

Сега каква е мярката, с която трябва да се мерят нещата? Казват, че е аксиома 2 + 2 = 4, или 2 x 2 = 4. Защо числото 2, събрано със себе си или умножено на себе си, дава пак 4; какво се подразбира, щом се каже, че 2 + 2 = 4, в какво седи тази аксиома. Това не е истина, която не се нуждае от никакви доказателства, затова не може да се вземе като истинска аксиома. Съзнанието на животните не е дотам развито, за да могат да съзнаят, че 2 + 2 = 4 – това го разбира едва човешкото съзнание, това е доста дълбок въпрос. Повидимому можеш да кажеш, че това е аксиома; за нещо казваш,

че е истина. Ние обикновено разбираме истината. Какво разбираме, когато казваме: „чиста мисъл“, „чисто желание“, „чисти постъпки“ – коя е мярката, с която ги познаваме? Един ориз е чист, когато е еднороден: само от оризени зърна, и то всички без никакъв дефект. Когато един плод няма никакъв дефект, ние казваме за него, че е здрав.

Често у вас се явяват някои меланхолични настроения, всеки християнин или всеки човек по някой път го хваща една вътрешна меланхолия. Това е вярно и за сиромаси, и за богати; и за учени, и за невежи; и за добри, и за лоши – всеки го хваща някой път меланхолията. Откъде се поражда тя? Някой път човек е неразположен. Аз съм наблюдавал мнозина, които казват: „Аз съм всякога неразположен“. Че всякога е разположен, това не е вярно, но че всякога е неразположен, и това не е вярно. Защото един вълк, след като изяде една овца, е много разположен: най-голямото разположение на един вълк е като изяде една овца. Задоволило се е това чувство на глад и този вълк е доволен – той ни най-малко не мисли, че е изял овцата. От човешко гледище можем да кажем, че този вълк благодари на Бога, че тази овца му е помогнала, за да може да задоволи своя глад и да крепи живота си. Какво съждение можем да направим сега? Вълкът се намира в едно разбиране, а човек – в друго. Какъв паралел можем да теглим между съзнанието на един човек и съзнанието на един вълк? Каква грамадна разлика! За уподобяване казват някой път: „Той прилича на вълк“. Неговото съзнание върви по същата линия: такъв човек не мисли за страданията на другите хора, не мисли дали нещата са прави, или криви.

Но сега въпросът е: в какво седи красотата? Защото за една мисъл, която повидимому няма никаква форма и е невидима, за едно желание, което е невидимо, за това, което е невидимо, ние казваме: тази мисъл е нечиста. Какво се разбира под това? Или имаш едно желание невидимо и казваш, че то не е чисто; или за една постъпка казваш, че не е добра. В какво седи разликата между изразите: чиста или нечиста постъпка, добра или лоша постъпка. Какво се разбира, като се каже, че постъпката ни не е добра?

Най-първо човек трябва да се избави от своите минали наследствени черти. Допуснете, че между учениците в един клас има един княжески син; друг ученик е син на някой барон, на някой си консул; и на друго място е синът на един овчар. Този княжески син може да има съзнание, че е княжески син. В какво седи разликата, каква разлика има между кръвта на един овчар и кръвта на един княжески син: има ли съществена разлика между тяхната кръв. Има, разбира се – трябва да имате един философски ум, за да направите разлика. В какво седи това различие? Единият мисли, че е по-високо, а другия мисли, че е по-ниско. Онзи, който мисли, че е по-високо, е князът, а овчарят е по-ниско. В Природата, когато се каже, че някой е княз, формата на княза трябва да съответства на княза; и формата на овчаря трябва да съответства на овчаря. Но овчари има, които ни най-малко не са овчари, а князе; а има много князе, които ни най-малко не са князе, а са овчари – разместени са, в кръвта им има някое различие.

В един княз е развито самосъзнанието, значи у княза личните чувства са развити; той всякога живее в личните чувства – мисли, че е княз. А пък овчарят постоянно мисли, че е по-долу; той казва: „Какво мога да направя?“. Князът мисли, че много може да направи, а пък овчарят мисли, че не може да направи много, само може да пасе 200–300 овце, а пък князът може да заповядва на цяла една област. Тогава се тегли паралелът: ако на този овчар в един зимен ден измрат всичките му овце, овчар ли е той? Има нещо, което той не е предвидил. И ако на княза неговите хора почват да измират, това княз ли е? Има нещо, което липсва. Когато мрат овцете на един овчар, това показва, че овчарят не е добър; и всички овчари са здрави, понеже овцете са здрави. Някой път овцете излекуват овчаря – ако овчарят е бил болен, овцете могат да го излекуват. Овцете са в сила да излекуват една физическа болест, но те не са в сила да излекуват една морална болест – и ако овчарят е морално болен, той изморява овцете. Ако физически е болен, овцете ще го излекуват, но ако е духовно болен, той изморява овцете. И когато овцете мрат, това показва, че овчарят е болен от една болест, която те не могат да лекуват.

Често, когато лекарите лекуват един болен, образува се някоя инфекция и тогава лекарят плаща. Всички болести произтичат от един живот, противоположен на сегашния: има един живот, противоположен на сегашния, и той произвежда всички болести. Той е много опасен – той е най-голямата отрова: най-голямата отрова произтича от един живот, който не върви паралелно със сегашния живот. Това е сега само едно твърдение. Вие може да мислите какъв е този живот, но по-добре да не мислите за него. Какъв може да бъде животът на един вълк, за какво мисли той? От сутрин до вечер вълкът мисли само за кошарите. В Симеоново има някоя кошара, в Драгалевци има някои кошари – той ги знае в кои села са те и си прави своя разчет коя кошара да посети. И взема под съображение някои работи, има си своя интуиция. После, вълкът знае къде овчарят изкарва овцете, в коя мера: ще се присламчи оттук-оттам, ще примами кучетата, ще подкупи тия стражари и ако вземе нещо, то добре, ако ли не, пак ще се върне и пак ще обмисля. Това са човешки разсъждения, но такива разсъждения има вътре и в самия вълк.

Сега какво ни интересува нас един вълк, какво ще ни интересува характерът на един вълк? Какво ще ни интересува, ако аз опиша характера на една въшка, ако ви опиша темперамента ѝ? Тя си има свое обществено положение, свое разбиране за света, после има отношение и към другите въшки – по някой път и въшката се докача. Някой път и на въшката не се радваш и тя казва: „Мен ми дотегна животът, какво да правя?“, казва: „Дотегна ми да стоя на тая глава, тя не е толкова мазна. Ще търся някоя друга глава“. Това са ред разсъждения. Мисли ли така въшката? Вие сега се занимавате с философия. Вечерно време, като заспите, къде отивате и къде е съзнанието ви, къде се губи съзнанието ви? Защо, като заспите, не мислите така, както в будно състояние? Казваш: „Ходих някъде“ – и не запомняш къде. Как така си ходил и не си запомнил? Казваш: „Бях някъде, но съм забравил“.

Ти казваш: „Аз познавам характера на хората“. Как го познаваш, в какво седи познанието? За да познаеш един харак-

тер, трябва да намериш основната черта, която определя характера. По какво се отличава един човек от едно животно, коя е съществената отличителна черта между един човек и едно животно? В човека има съзнание, а у животното няма съзнание. Самосъзнанието е специфично за човека, животните имат съзнание. По какво се отличават ангелите? В тях има свръхсъзнание – на ангелите е непонятно нашето самосъзнание. Всичките ни мъчения, които сега имаме на Земята, се дължат на самосъзнанието; защото всяка една погрешка, която направим, се отразява на нашето съзнание, неприятно ти е. Направил си някоя погрешка, никой не я вижда, но има нещо в самосъзнанието ти, което те мъчи. Никой не те вижда, господарят го няма: минеш покрай касата, отвориш с ключ, бръкнеш, вземеш десетина златни монети и си вървиш, но си неспокоен. Гледаш нагоре и надолу: накъдето и да ходиш, тези златни монети изпъкват пред тебе.

Господарят ти е практичен, той е специалист – казва си, че е турил в касата тези десет златни монети, и вижда, че ги няма. И почва господарят да мисли: „Дали съм ги дал някъде тези пари, да не е бръкнал някой?“. И почва да разсъждава той като някой копой, почва да мирише навсякъде кой е бръкнал в касата. А пък ти, като си бръкнал вътре в касата, ще оставиш твоя мирис на кутийката; и той, като брои парите, почва да налучква: „Еди-кой си, ха, ха!“ – и започва да наблюдава. Трепери ти сърцето, че той ще те открие, и съзнанието ти те мъчи. Господарят ти един ден дойде да похлопа на къщата ти и казва: „Бръкнал ли си в касата?“. Най-първо искаш да излъжеш: „Не съм бръкнал“ – после си признаваш: „Бръкнах“. Той ще ти държи морал: „Трябваше да ме питаш! Не е лошо, че си бръкнал в касата, но не трябваше да бъркаш без мое позволение“.

В какво седи престъплението? Парите не се ядат – ти ще ги вземеш от касата и ще ги туриш в джоба. Престъплението седи в това, че си бръкнал за тези пари, които в дадения случай не ти са нужни. Това, което в дадения момент не ти е потребно и го вземаш, е едно престъпление. В дадения случай ако вземеш известна храна, която не ти е

потребна, ти правиш едно престъпление. Някой път седиш и се изкушаваш: минаваш някъде, минаваш покрай някоя храна, която не ти е потребно да ядеш – и това носи едно лошо последствие. Казваш: „Не съм ли свободен да ям?“. Свободен си само тогава, когато имаш нужда да ядеш, а когато нямаш нужда и туряш в устата си, това е престъпление; или казано другояче: това, което Бог ни е определил и не го турим в стомаха си. Това, което Бог не е определил, не го туряй в ума си; това, което Бог не е определил, не го туряй в сърцето си. Това, което Бог не е определил, не го прави, ако искаш да вървиш по правия път.

Та казвам: има един живот в света, който е противоположен, а пък има един живот, който носи всичкото благо в света. В тоя живот няма никакво правило, няма никакъв закон. И в този живот като идеш, там съществува единствено правило, то е следното: по възможност да вземаш колкото се може най-малкото количество, а не да имаш желание да вземаш повече. Като дойдеш до този живот, можем да направим следното сравнение: имаш една игла, но толкова тънка, че на върха ѝ можеш да вземеш нещо, колкото една милионна част от милиграма. И това нещо с иглата ще го туриш на езика си – толкова ти трябва; ако вземеш повече, нищо няма да разбереш.

Казвам сега: как ще разберете това? Знаете ли какво нещо е една милионна част от милиграма? Това са такива идеи, както идеите на съвременните астрономи, които казват, че следващата вселена е отдалечена от нас на 150 милиона светлинни години. Мярката за светлинна година е следната: пътят, който изминава светлината за една година, се нарича една светлинна година. Може ли да си представите 100 милиона светлинни години какво грамадно пространство са? Това не може да си представи човек. Един американец изчислява, че нашата Вселена представлява една голяма сфера, ограничена сфера с 6 милиарда светлинни години. За да изходи светлината диаметъра на цялата Вселена, трябват ѝ 6 милиарда светлинни години. Това са хубави философски работи за онзи, който може да ги разбере.

Светлината има и други свойства. Едно свойство на светлината е това: най-първо един човек трябва да влезе във връзка със светлината, за да мисли правилно. Не можеш да мислиш правилно, ако не знаеш как да възприемаш светлината. Някои хора възприемат повече светлина, отколкото им трябва. Казвам: човек има нужда от повече топлина, която трябва да влезе като едно условие в ума му, за да мисли. Човешкият ум без светлина не може да мисли. Някоя мисъл е толкова силна, че тя е непоносима за човека. Някой път хората искат да създадат някаква мисъл, но в това състояние, в което се намираме, една мисъл може да ни обремени.

Има един такъв разказ: някой си астроном се молил на Бога да му покаже величието на света, искал той да види какво е Божието величие. И след като се молил 10–15 години, една вечер идва един ангел и му казва: „Молитвата ти се чу сега“ – и взема го ангелът. Но чул ангелът един глас, който му казва: „Измени неговото естество, но остави човешкото сърце. Човешкото му сърце не бутай, всичко друго измени“. Хваща го ангелът и почва да го носи през пространствата. Показва се един свят, друг свят, едно слънце, друго слънце: пътуват, вървят нагоре ден, два, три, четири, пет дена. Той пита: „Няма ли край тази работа?“ „Няма!“ „Я ме върни на Земята, това е непоносимо за мене. Не мога да издържа, страшно е“, казва той: няма това-онова, този свят.

Има едно положение в живота: щом нарушиш един Божествен закон, молиш се и усещаш, че Господ не те чува. Преди да си направил това прегрешение – то може да е много малко, микроскопическо – като отидеш при някой болен, молиш се и той оздравее, тръгне; но като направиш това прегрешение, не се мърда болният. И търсиш в себе си коя е причината, извиняваш се; казваш: „Не съм аз много грешен, нямах такова намерение. Това е малко прегрешение“, но фактът е, че нямаш сила. То е както сегашното електричество. Въртиш ключа, може би много малко се изисква, един малък контакт няма, но тогава ток няма, свет-

лина няма. Знаеш нещата, философ си, но ток няма. Дойде някой, който няма никаква философия – окачи ги тези работи и има светлина.

За такава инсталация вие трябва да изучавате себе си, трябва да знаете как да се извинявате. Някой път друг трябва да инсталира: тези философи, музиканти, поети – това са хора, които правят това. Ще повикаш един поет да инсталира нещо за поезията, един музикант ще инсталира нещо по музика – ще се учи човек на това. Например ти не знаеш как да пееш. Аз съм слушал много певици, но има нещо в тях – като пеят, не ми харесва, ала в дадения случай не мога да им покажа къде е погрешката. Виждам, че тонът не е верен, погрешен е, но как ще ѝ покажеш – трябва да ѝ дадеш образец, трябва да започна аз да пея. Според мен една от мерките на пеенето е следната: няма какво да се спори – човекът пее така. Но публиката, като слуша, се върти, чеше се, обръща се, шуми.

Дойде сега в София един артист – Рубинщайн[57] – наскоро даде концерт. Ходих да го слушам – има музикален талант, има техника. Излиза, поглежда, иска да каже: „Трябва да мълчите, ще ви свиря“. Техника и всичко друго има, но нещо му липсва: динамиката е по-голяма, отколкото изражението на музиката. Бях толкова близо, а трябваше да бъда 15 стола по-назад, за да изравня моето ухо с неговата динамика. Аз не зная как той чувства, не е лоша тази динамика. Като някой проповедник е, който, като се качи на трибуната, вика, кряска и казва: „Хей!“. Той си мисли, че ще оправи света. Така не се оправя света. Може да нахукаш някого, но с това нищо не става; а някому можеш да говориш тихо и той разбира. Някому можеш да кряскаш, колкото искаш, и пак нищо.

Сега за пеенето правилното е това: при хубавото пеене веднага да се трогне сърцето на публиката, като запееш, да не се мърда никой и лицата им да се изменят – обединяват се всички, стават като един човек, като че са един човек. Ти чувстваш, че между публиката и тебе има обмяна – даваш и вземаш: Божественото идва в тях и в тебе. Когато между

Божественото в публиката и Божественото у певеца почва да става тази обмяна, аз наричам това хубава музика. Иначе това е обикновено пеене: тогава можеш да му търсиш причините където и да е.

Сега някой пита: „Как трябва да стане това?“. Аз да ви кажа как да стане. Правил ли си опит: за колко минути се стопява захарта в студената вода и за колко – в топлата вода от 100 градуса? Във врялата вода се топи бърже. Кога захарта е по-хубава: когато лесно се топи или когато мъчно се топи? Има две мнения: старото мнение е, че захарта, която се топи по-мъчно, е по-хубава, а пък новото мнение е, че захарта, която се топи по-лесно, е по-хубава. При добрите хора захарта се топи по-лесно, а пък при лошите хора се топи по-мъчно – това е един факт, който аз знам. Вие може да направите някой път опит – и като го направите, ще видите с часовника, това не е произволно. При умните, при добрите хора работите стават лесно, при лошите хора работите стават мъчно. Дойде един честен човек, каже ви нещо – и всичко става лесно; дойде един лош човек – и работите ви не стават. Това е много естествено: при влага и топлина работите стават много лесно, а пък при суша и студ работите стават мъчно.

Та казвам сега: единственият закон, по който трябва да вървите сега, кой е? Само при онази Любов, при този живот, за който ви говоря, при Божествения живот нещата стават правилно; само при закона на Любовта нещата могат да станат така, както ти искаш. Ти трябва да знаеш, че трябва да бъдеш в областта на Любовта. Тази любов трябва да проникне във всички области на твоя живот, за да постигнеш това, което мислиш, и да бъдеш доволен в своите постижения – затова е потребна Любовта. Любовта е потребна, за да постигнеш нещо. Имаш някои скрити желания. Това е хубаво, не е лошо. Всяка една душа има свои стремежи – те са Божествени. За постигането на тия стремежи Любовта е необходима като едно условие. Ако я няма Любовта, тогава няма никакви постижения; а щом няма никакви постижения, тогава животът не може да се прояви. Защо ти е такъв

живот? Значи Любовта е едно условие за постижение на онова, което е вътре в нас. Тогава няма какво да питаме: „Какво трябва да правя аз?“. Като направя нещата, които са прави, аз ще усещам една радост вътре: всякога ония неща, които са хубави, произвеждат една особена радост в човешката душа.

Не смесвайте сега обикновената радост с тази радост, за която говоря. И обикновената радост си има произход, но има една особена радост, която задържаш за себе си. Тая радост ти никога не я съобщаваш на другите хора. Това, което съобщаваш, то е вече изблик, не можеш да го задържиш – нека си излиза навънка. Но тази радост, която е в тебе, ти не можеш да я разправяш, не можеш да я опишеш. И ти казва някой: „Какво си така разположен? Да не си получил някое голямо наследство от някой твой чичо?“. Онзи не може да си представи истинската причина на тая радост, а пък това състояние е най-голямото богатство. С това състояние, гдето отидеш, всички врати ти са отворени, а пък като го нямаш, всички врати са затворени за тебе. Като го нямаш, като отидеш при някого, той веднага ще ти каже: „Не съм разположен!“ – и не те приема. И ти казваш тогава, че животът не струва.

Та казвам: Любовта е път за постижение на това, което желаеш. Ти казваш: „Да се обичаме!“. Оставете се от вашето разбиране на думите: „Да се обичаме!“. Мене са ме обичали много хора – и после с години ми е отнемало да си лекувам раните. Вие страдали ли сте от любовни рани? Има любовни рани. Ти като се влюбиш, това е друг въпрос, но когато в тебе се влюбят... Когато някоя въшка се влюби в тебе, почва да те човърка. Ти изхвърлиш едната, легнеш на леглото – и десетина други дойдат. Десетина изхвърлиш, а дойдат двайсет; двайсет изхвърлиш, дойдат тридесет, четиридесет – трябва да бягаш от тях. Няма по-голямо страдание на света от това, да изпитваш неразбраната любов на хората. Неразбраната любов на хората е страшна работа: аз го наричам най-голямото страдание на Земята – да изпитваш неразбраната любов. Никакви философи не помагат, никакъв говор не помага: при такава любов плюй на петите си и бягай.

От опита, който направихме през тази седмица, аз съм доволен. Миналата сряда имахме един опит. Опитът ви е доста сполучлив и бих желал всички ваши други опити да бъдат така сполучливи, както този. Единственият опит, който излезе сполучлив, е само този сега.

Отче наш

32. лекция, 2 май 1934 г., София, Изгрев

ЩО Е ЧОВЕК?

Добрата молитва
Размишление

Ще ви прочета от Притчи 7. глава, само първите четири стиха.

Има едно повърхностно разбиране за нещата, външно разбиране. Представете си при сегашния строй един син, чийто баща е овчар, и друг син, чийто баща е княз. На пръв поглед каква е разликата между тия двама сина? В Свещената книга се казва, че всички хора са родени от Бога. Как е възможно сега да са от Бога родени всички и единият да е роден от княз, а другият – от овчар. Тогава вие ще попаднете в онази логика, вашите разсъждения ще бъдат в пътя на онези разсъждения, които е имал един българин. Той е бил сиромах, нямал пари да си купи дървено масло, зехтин. Отишъл при свещеника и му казал, че иска да пости, и свещеникът му казва какво трябва да яде: „Свинско месо няма да ядеш, грехота е да се яде свинско месо през пости. Позволява се малко варен боб с дървено масло и малко варен боб без дървено масло“. Онзи го попитал: „Колко пъти?“, свещеникът му казал: „Три пъти ще ядеш боб без масло и три пъти боб с малко дървено масло“. Онзи турил боба с малко водица и лук и го сварил. Той имал свинска мас, но му се казало, че не е позволено тя да се употребява през пости. Но му идва наум една идея: със свредлото си пробива една дупка в едно дърво, прекарва свинската мас през дупката и я налива в гърнето. Яде и отива пак при попа и му казва: „Изпълних всичко, както ми каза. Три пъти ядох боб без масло и три пъти с дървено масло“.

Това не е някой съвременен човек, но обича да изопачава истината – той е чистосърдечен и вярва, че като мине свинската мас през дупката на дървото, става дървена. Питам: той мисли, че това е дървено масло, но свинската мас

става ли дървено масло? Онзи, който не разбира свойството на свинската мас и свойството на дървеното масло, той може да се заблуждава. Но при изключителни условия свинската мас може да се употреби като лекарство. Ако я употребяваш, какво ще каже един вегетарианец? Ала трябва да знаеш в каква доза, колко свинска мас трябва да туриш, за да се излекуваш; но свинската мас като храна не може да стане, понеже е много скъпа.

Сега ще ви дам едно сравнение: кое е по-износно – да угощаваш един обикновен овчар ли, или един княз? Ако ти не си заможен човек, кого ще предпочиташ да угощаваш, княза или овчаря? Князът няма да бъде задоволен от това, което имаш. Това е външната страна – вие трябва да си извадите правило. Казвам: човек трябва да бъде добър. Но какво подразбираме под думите *добър човек*, где се отразява добротата на човека? Ако доброто е плод, щом е на дървото, всяко дърво от плода се познава дали е добро, или зло. Ябълката се познава по плода, крушата също – всички дървета се познават по плода. И човек се познава по плода, но трябва да има един начин за самовъзпитание.

Искаш да бъдеш говорител, искаш да говориш на хората. Представи си, че искаш да приготвиш една сказка, оратор да бъдеш, да говориш по всичките правила: как ще започнеш? Как започват сега – нали сте слушали сказки? Как започва сказчикът: „Почитаеми господа, или уважаеми господа, или уважаеми гражданки и граждани“, а ако си религиозен, ще каже: „Уважаеми братя, или почитаеми братя“. И след това как ще развие своята реч; защо почва с думата *уважаеми* или *почитаеми*? Ти все трябва да кажеш една сладка дума на човека, но като му я кажеш, какво ще засегнеш у него? Всяка дума произвежда у човека особен ефект. Има думи, които, ако ги изказваш постоянно, ще продължат твоя нос. Това е отчасти вярно – има и изключения. Има думи, които продължават човешкия нос; има думи, които продължават човешките уши; има думи, които уголемяват човешката уста; има думи, които уголемяват човешките очи. Можеш с думите си да си направиш каквито вежди искаш, но ако знаеш как. По някой път във

външния живот аз съм правил някои опити по психология на животните. Например имате една котка вкъщи. Дадете ѝ сух хляб, тя казва: „Такова нещо не ям“. Но вземете малко топла вода, капнете на хляба, поразмачкате го малко, понамажете го от едната и другата страна с малко сиренце – и тази котка идва, изведнъж се прекомандирова и мисли, че хлябът е друг. Турете на хляба няколко капки вода, малко масълце или сиренце, и тя веднага го яде.

Вие казвате сега: „Трябва да бъдем добри“. Каква дума трябва да сложите пред думата *добър* и след нея, за да има ефект? По някой път вие се намирате в положението на княжески синове и мислите за вашата кръв, за вашия произход и за вашите постижения. Хубави работи са те. Да кажем, че ти отиваш в училище и мислиш, че си бил княжески син, имаш това съзнание, но в същото време паметта ти е слаба, па и другите ти разсъждения не са толкова добри, а има други синове, които не са княжески, но са много по-способни. Питам: какво те ползва теб твоята титла? Сега аз искам да ви извадя от едно положение: някой път хората казват: „Това нещо за мен ли се отнася, или за другите?“. Доброто е за човека, то не е за животните. А злото за кого е? В Писанието се казва, че всички плодове са направени за човека, но по някой път и животните ядат плодове. В Писанието се казва, че Бог дал тревата за животните и плодовете за човека.

По някой път ти не харесваш носа си. Защо не го харесваш? Изкуството си има модели. Всеки един от вас има известни модели и по някой път вие се заблуждавате от външната мода. Има много дефекти в живота, които произтичат от човешките органи като един резултат на миналото. Някой път вие може да си държите главата на една страна, може на другата страна, или може да я наклонявате напред или назад. Кога хората почват да се прегърбват? Когато остареят – и най-после гледаш, че старият съвсем се е прегърбил. У младия има едно желание: най-първо той се ражда прегърбен и у него има желание да се изправи. А у стария има обратен процес, той си казва: „Остарях, остарях, остарях!“ – и се навежда, навежда. Детето ти казва: „Млад

съм!“ – и то почва да се изправя. Това дете действа по законите на внушението на Божествения свят.

Докато в тебе действа Божественото, ти си млад; когато не се подчиняваш на Божественото, като станеш човек, ти остаряваш. Остаряването е човешки процес. Ти като напуснеш Бога, недоволен си – недоволен си от това, от онова. Това са човешки работи. В Бога няма недоволство, Той от всички е доволен. Щом си с Него, ще бъдеш доволен от всичко; щом не си с Него, ще бъдеш недоволен. Що е недоволство? Недоимък. Съмняваш се – това е недоимък; не можеш да помниш – това е недоимък; не достига умът ти как да мислиш – това е недоимък; ходиш криво или кракът ти е крив някъде – това е недоимък; речеш да направиш нещо и се отказваш – това е недоимък. Ти казваш: „Така е нареден светът“. Няма никаква философия в това, светът не е нареден така – твоят свят, твоите разбирания са така наредени. Ти искаш да те обичат хората – това е недоимък; искаш да те уважават – това е недоимък; искаш да станеш богат – това е недоимък; искаш да станеш учен – това е недоимък; искаш да се подмладиш – това е недоимък; искаш да станеш някой висок чиновник – това е недоимък. Всичко това показва негативната страна на живота. Искаш да станеш добър, искаш да станеш светия – това е недоимък. Казвате: „Аз имам стремеж“. Хубаво, този стремеж как ще го изпълниш? Казваш: „Аз искам да изпълня Волята Божия“. Това е недоимък: искаш да изпълниш, а не знаеш как да я изпълниш.

Как трябва да се изпълни Волята Божия? Представете си, че аз съм поставил две сестри – едната на едната страна на масата, а другата – на противоположната страна на масата, и на средата турям един килограм ябълки от най-хубавите, от първокласните. Пет големи ябълки са там – един килограм. Всяка една сестра, като ги погледне, ще иска да изпълни Волята Божия. Аз искам да видя как ще я изпълнят. Едната ще погледне: иска да види коя ябълка е най-голямата – тя я е видяла, турила е око на нея. И почват да се гледат една друга и си казват: „Заповядайте, вземете си!“ – изпитват се. Не искат да си изкажат желанията – всяка е

турила окото си на най-голямата, и двете имат един малък храм. Едната казва: „Вземете си вие, моля, вие сте по-голямата!“. И по-безочливата взема по-голямата, а другата си казва: „Защо тя взе тая ябълка?“, но си замълчава.

Питам: тая, която е взела голямата ябълка, изпълнила ли е Волята Божия? За да реши въпроса, какво трябва да се направи? Аз бих разрешил този въпрос така – ще кажа: „Сестри, понеже сте хвърлили око на тази, голямата ябълка, да я разделим на две равни части и да хвърлим чоп, и на която се падне, тя ще вземе едната половина, а другата ще вземе другата. При всяко друго разрешение все ще остане недоволство – каквото и да кажем на другата сестра, тя ще каже: „Можех и аз да я взема, но бях толкова глупава“ – така отпосле тя ще разсъждава в себе си. Това е едно малко, микроскопическо недоволство. Тя ще съди другата и ще казва: „Тя не взе отдолу малката ябълка, а взе голямата“, и някой път, като се разсърди, изведнъж ще каже: „Ти взе голямата ябълка“.

Какво престъпление има в това? Нито едната е работила за тази ябълка, нито другата. Домакинята, която е била толкова добра, ги е набрала от своята градина и ги е сложила тук. Де е престъплението? Престъплението е в техните желания, стълкновението е в техните желания: всяка една от тях има желание да вземе най-голямата. Че едната или другата е взела голямата ябълка – де е престъплението? Ако някои ви поканят и ако друг си позволи да вземе тази, голямата ябълка, ти можеш да кажеш: „Зная аз коя е тя. Каква е лакома, взе голямата ябълка“. Така се заражда грехът. Ти казваш: „Аз я познавам“. Ако тази мисъл работи доста дълго време, тя ще произведе един резултат върху лицето ти. Даже ако наблюдавате психологически, ще видите, че всяко недоволство произвежда известно действие. Турете пред един човек нещо за ядене и изведнъж ще познаете донякъде каква е неговата психология. Направете една хубава баница, червеничка, па я турете пред човека – ще го изпитвате. И даже, за да се възпита човек сам, той трябва да направи следното: като му донесат една баница, да не бърза да я яде. Ако си много гладен, никак не бързай. Сед-

ни и си кажи: „Почакай малко, братко!“ – на себе си така трябва да си поприказваш малко. Дигни баницата, погледай я и пак си поседни, постой няколко минути. Стани и пий малко вода, походи малко, пак поседни, но гледай да не прекалиш. А пък ти сега бързаш и мислиш, че като се наядеш, ще свършиш работата си. Нищо няма да свършиш. Или можеш да искаш всичката тази баница да я изядеш. И това не бързай.

Ако съм аз, ето какво ще направя. Аз държа едно правило: като седна да ям, размишлявам десет минути. Вземам предвид тези, които са по-гладни от мене и които са по-сити от мене – за десет минути всички хора ги вземам предвид. И ако някои са яли вече, имам ги предвид; и ако някои не са яли, всички тях ги вземам предвид. И без да ме смущават, помисля си върху това. Няма какво да се смущавам за хората. Ако един човек е гладен, аз се радвам; ако е сит, пак се радвам. Мене не ме смущава гладът – той не е едно страдание. Гладът е едно велико, Божествено подбуждение, а яденето, насищането, това е успокоение вече. Ти имаш една работа, която трябва да свършиш; след това имаш един нов план – наял си се сега, работата е дадена: след това ядене ти предстои пак работа. Под *гладен човек* аз разбирам онзи, който е свършил една работа. Според мене колкото гладът е по-голям, толкова по-голяма работа е свършил човек; колкото гладът е по-малък, толкова по-малка работа е свършил. Гладът показва степента на работата, която човек е свършил. У гладния човек не трябва да има пресилване. Че у човека не трябва да има пресилване, това значи, че той не трябва да умре от глад, не трябва да умре и от работа. Всеки един от вас трябва да работи толкоз, колкото трябва.

Та казвам: глад има навсякъде. У вас може да има глад да ви обичат: ти гладуваш, за да те обичат. Ти можеш да гладуваш и за да те почитат хората. Не е лошо, но трябва да се работи. Ако вие имате глад за Любовта, тогава коя е мярката – коя е мярката за глада на любовта? Искате да ви обичат хората, но най-първо вие трябва да се обичате. Е, добре, каква е мярката, за да обичаме някого? Аз не се

спирам върху обикновените разбирания на хората, понеже в тези обикновени разбирания има една мода, има известна основа, която не е намясто. На мен ми дадат един месен домашен хляб. Ям го, но той е чужд – не съм го месил аз този хляб, минал е през няколко ръце. Мога да ям някой хляб, който е месен с крака: много хлебари има, които месят в големите корита с краката си. Много пъти вие ядете пасти, добре направени, но ако идете в тези сладкарници, ще видите, че много яйца са влезли в тях, макар и да са развалени. Казвате: „Модна е тази сладкарница“. Да, модна е, само дето развалените яйца са смесени вътре в пастата.

Хубаво, сега ние можем да се възхищаваме, но когато сложиш една развалена дума при една сладка дума, разбъркаш една каша и я дадеш на хората, ти не си ли в тази сладкарница? От две сестри едната казва на другата: „Много си груба, сестро!“, а другата казва: „А пък ти си светица!“. Казвам: те са две сладкарници. Аз сега седя пред вратата на едната и на другата сладкарница и мисля в коя да вляза: в сладкарницата на грубата ли, или в сладкарницата на светицата. Думата *сестра* – това е най-хубавото; думата *сестра* по произход е най-хубавата. Сестра – това е най-хубавото име, което може да турите на една жена тук, на Земята, по първоначалния произход; и на един човек най-хубавото име, което можете да сложите след бащата – това е *брат*. В който и да е език тези две думи, почти най-хубавите, са еднозначещи – думите *брат* и *сестра*. Когато братът и сестрата в една къща не могат да живеят добре, тогава брат и сестра ли са те? И когато братът не съзнава, че тя му е сестра, той не се обхожда с нея като със сестра.

Всяко нещо си има своята обхода – вземете в музиката. Например ако вземеш основния тон *до* като *ре*, тогава не е правилно. Можеш първоначално да го вземаш по-ниско или по-високо. Тогава имаш право, но веднъж ако вземеш основния тон в по-висока или по-ниска степен, то всичките други тонове трябва да имат еднакво отношение към основния тон. Да кажем, че ще пеете песента *Бог е Любов* – как трябва да се изпее песента? Как трябва да се изпеят първите думи: *Бог е Любов*? Ти имаш думата *Бог* – как ще дадеш ми-

сътъ на пеенето, защото трябва да дадеш мисъл на пеенето. Ще кажеш: „Аз ще го мисля“. Че мисълта сама по себе си е музика – как ще мислиш; за Бога какво трябва да мислиш, като пееш *Бог*?

Ние често произнасяме думите *Бог е Любов*. Всичките блага в живота произтичат от Бога; всичко онова, към което нашата душа се стреми, всичко онова, за което нашият ум може да мисли, всичко онова, към което нашата воля се стреми, всичко това произтича от Бога. И като дойдеш до Бога, по кой начин можеш да познаеш, че си дошъл при Него? Аз ще ви дам само една диагноза: реалността в света се отличава по едно нещо – ти като дойдеш там, като пристигнеш до тая реалност, противоречията трябва да изчезнат, понеже в реалността всички нужди, които човешката душа има, се задоволяват. Следователно ако си дошъл до реалността и се задоволяват всичките твои нужди, ти си при Бога – и тогава няма смущение в душата ти. Но ако не се премахнат смущенията в душата ти, ти не си при Него. Че онова дете, което е плакало, плакало за майка си, като я види и като я прегърне, като тури главата си до нея, утихне, поглежда я и казва: „Да не ме оставяш!“. И майка му казва: „И ти да не ме оставяш и всякога при мене да идваш!“. Майката казва: „Да ме слушаш, при мене да идваш всякога, да ме познаваш, каквото кажа, да го изпълняваш!“. По какво се познава доброто дете? То трябва да познава майка си, трябва да познава желанията ѝ и да ги изпълнява.

Трябва да имаме едно предразположение да изпълняваме всякога Волята Божия, без да си правим никакви уговорки. И когато Господ е направил човека, знаете ли колко време е мислил какво лице да му тури? Във всички тези животни, които са били най-първо, Господ си е правил модели. Той намислил да направи човека и направил един модел, втори, трети, четвърти и прочие – и видял, че това не е за човека. Правил, правил тези модели, дошъл до шестия ден и тогава, като направил всички модели, най-после създал един модел и казал: „Този е доста сполучлив, по човешки говоря. Този модел е вече за човека, допада Ми той!“. И в какво седял този модел? Всичките модели, които Господ

си е правил, не можели да се изправят на краката си, все падали пред Него – Той все трябвало да ги вдига. Дигне Господ модела и той падне; и Бог казвал: „Не са за човека!“. Дига ги, слага ги – и като направил последния модел, той не паднал и Бог казал: „Този модел е за човека“. Щом пада, не е модел за човека. Щом грешиш, това не е истинският модел – това са модели, които ще паднат; щом падаш, не си хубав модел. Каква е сега мярката за човека? Онзи, който, като се изправи пред Господа, не пада – това е модел. Има такива модели. (*Учителя показва чертежа.*)

Този модел пада ли, или не пада – я го накарайте да падне. Той се е изправил така, казва: „Аз съм от тези, които не падат!“. Ние си правим уговорки, казваме: „Невъзможно е човек да не падне!“. Тази уговорка си няма място, това са минали неща. Можеш да кажеш: „Било е време, когато аз съм падал“; или казано по-подробно на същия език: „Било е време, когато всички онези модели, които Бог е направил, все са падали“. Но било е време, когато Той е направил един модел, който не е падал. Следователно аз се спирам на онзи модел, който не пада.

Сега, като изнасям това, каква мисъл остава във вас? Да изпълним Волята Божия. Най-първо, за да изпълниш Волята Божия, не трябва да падаш. За да изпълниш Волята Божия, не трябва да куцаш, не трябва да бъдеш сляп, не трябва да бъдеш глух, не трябва да те боли стомахът, не трябва да те боли гръбнакът, не трябва да имаш ревматизъм – никакъв недъг не трябва да имаш. Може ли? Може: така трябва да бъде. Дали може, или не – това е друг въпрос, но така трябва да бъде. Ти казваш: „Но кой може да го постигне?“. Няма какво да го постигаш – ти си вътре в този модел. Ти искаш да бъдеш човек: човекът е същество, което не пада. Защото в какво седи падането? Когато ти казваш: „Аз не мога да изпълня Волята Божия“, това е падане. Когато казваш: „Аз не мога да се примиря“, това е падане. Когато казваш: „Това е непостижимо за моя ум“, това е падане. Като говорим за постижимо, не подразбирам да развиеш всичко, та да бъдеш като Бога. Постижими неща са всички неща, от които ти в дадения случай можеш да се ползваш. И после,

под постижими неща се разбира следното: ти имаш свобода на действие – не трябва да влизаш в стълкновение с другите хора. А по някой път вие сте в стълкновение с вашите възгледи или в стълкновение едни с други. (*Учителя показва сестра Анастасия Христова и казва:*)

Тази млада сестра не е модел сега. Някой път ми казват за някоя сестра: „Вижте, тая сестра плаче!“. Че трябва да плаче – без плач тази работа не може да стане. Вие сте чудни, когато някой ми казва: „Той плаче“. Много добре – това е една баня, без мокрене не става. Ти казваш: „Ами много си се наквасил!“. Много хубаво стана, че се е наквасил – по-хубаво нещо от това няма. Плачът е едно благословение – измиваш прозорците. Сълзите са Божествената вода, която измива очите, за да възприемеш Божествената красота. Може да ги измиваш десет пъти на ден – не е лошо. Но не туряй повече вода, отколкото трябва – да не става локва отдолу, под прозорците, когато ги измиваш. Ще измиеш хубаво прозорците и като поплачеш, поблагодари на Бога, че можеш да поплачеш – и виж колко сълзи са излезли от очите ти, след като си поплакал.

Някой път, като започна да плача, много плача и аз. Като поплача, гледам дали умът ми е станал прояснен, дали разбирам по-добре, дали съм по-добре разположен спрямо хората – и плача, плача... И след като ми дойде умът намясто, като виждам, че умът, сърцето и волята са вече намясто, казвам: няма да плача повече – умът, чувствата и волята ми се нагласиха. И казвам: плачът си постигна това, което трябваше – за мене плачът е една хубава баня. Излизам си от банята и се обличам. Аз плача, докато се напълни ваната. Моята вана не е много голяма: тази вана, в която си правя банята, е два и половина милиметра дълга, два милиметра широка и половин милиметър дълбока – в тази вана се къпя. Ако си купя вана като вашата, тогава трябваше да плача цяла година, за да я напълня.

Ние имаме понятие за човека, че е голям. Това е положението на една българска гайда. Да, представете си, че аз направя една гайда от волска кожа. Сега ги правят от овча кожа, но може да се направи голяма гайда от волска кожа.

Ако може да се направи един голям орган да свири, то може да се направи и една голяма гайда от волска кожа, за да може да събира повече въздух. Това е само за обяснение.

Отче наш

33. лекция, 9 май 1934 г., София, Изгрев

БОЖЕСТВЕНИЯТ ФИЛТЪР

Добрата молитва
Размишление

Ще прочета от Второ послание към коринтяните, част от 2. глава (от 5. до 12. стих).

Сега всички вие сте свикнали с онзи живот на малките деца – той е красив. Когато майката потопи своето малко дете в някое корито или го тури в някоя модерна люлка, с всичките си грижи го повива два, три, четири, шест пъти на ден, държи го близо до гърдите си, милва го, целува го, къпе го, повива го, развива го. Някой път то плаче, а майката много снизходително го гледа. Това е философия, която познавате, но вие считате този живот за детински, казвате: „Малка работа“. Но и животът на възрастните минава през същата фаза. Да кажем, че всичко ви върви наред – вие сте малко дете в люлката. Майка ви ви завива, къпе ви, облича ви, храни ви и прочие, но един ден тя измени своето поведение спрямо вас и вие обърката своята философия.

Вие мислите, че майка ви има само едно слабо отношение към вас; мислите, че тя е станала майка единствено само за вас. Сега какво трябва да разбирате под думата *майка*? На Земята ние считаме за майка тази, която ражда и която отглежда едно дете. Ако майката ражда и отглежда детето, тогава каква е службата на бащата? Ако майката ражда и отглежда, какво прави бащата? Така както бащата и майката са разделени, вие не можете да имате една правилна идея.

Какво отношение имат тези две криви линии? На коя ще дадете преимущество, коя линия от тези е по-важна? Това е само за изяснение. Ето какво трябва да се разбира под думата *разяснение*. Аз мога да държа в ръката си парче хляб. Мога да го разгледам от научно гледище – от какво е съставен хлябът; мога да разглеждам хляба и с ръката си да

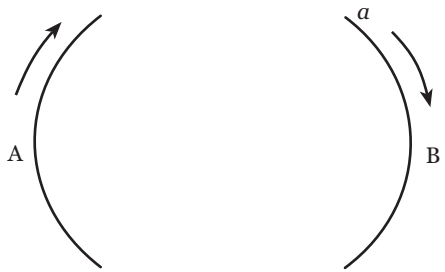

го пипам. Но има и друго едно разглеждане: този хляб го внасям в себе си и ще позная каква е силата му. Ако този хляб ме подкрепя, той е добър хляб, здравословен; ако не ме подкрепя, казвам, че този хляб не е хубав.

Сега да направим един паралел. В какво седи едно учение? Ако едно учение може да подкрепи твоя ум, то е добро; ако не го подкрепи, то не е здравословно. Ако от тези две линии *A* представлява бащата и *B* – майката, те са разделени, но пак са свързани. Представете си, че имате един извор и водата е слязла от положението *a*, но тя е невидима; водата слиза по тази тръба, но е невидима, и после излиза от едната страна. Отде е дошла тя? Откъде слиза, вие не виждате, но откъде излиза, виждате. (*Виж чертежа.*)

Животът се ражда от майката, но той не влиза оттам: животът е влязъл през бащата и е излязъл през майката. Това същество, от което излиза животът, се нарича Бог, а пък това същество, чрез което животът влиза, се нарича баща. Баща за вас е този, през когото сте влезли, и майка за вас е този, през когото сте излезли. Може да си го определите и другояче.

Ще пренесете сега вашия баща и вашата майка по-дълбоко в себе си. Кое е онова, което може да даде разположение? Например вие сега мислите за Бога и казвате: „Какво нещо е Господ?“. Това, което ви дава живот, е Бог – оттам иде животът, който не виждате. Да кажем, че вие седите сега, обградени сте с въздух, но ако нямате известно отношение към този въздух, ще можете ли да се ползвате? Този въздух трябва да влезе във вашите дробове – и след като влезе той в дробовете ви, трябва да имате едно отношение към него.

Какво трябва да се разбира под думите *любов към въздуха*? Ако земята не възприеме едно зърно, ако не го обгърне като една майка, това зърно не може да расте. С въздуха, който в дадения случай влиза в дробовете ви, вие не можете да направите това, което прави земята със зърното. Зърното ще остави нещо на земята и може да вземе нещо от нея. В дадения случай земята е майка, а пък Слънцето отгоре, което грее, за житното зърно е баща: бащата е Слънцето, а пък отдолу майка е Земята. И за хората е пак същото.

Сега онзи, който разбира философията, няма да счита Земята за мъртва. Тази мъртва земя е дрехата на вашата майка, нейната делнична дреха – вие сте на нейния гръб и тя ви носи, както майките носят някой път децата си на своя гръб. Вие ходите по земята и казвате: „Коя е майка ми?“; намирате някой човек като вас и казвате: „Тази е майка ми, тя ме роди“. Но утре вашата майка умира, изгубва се пред вас и вие не знаете къде е отишла тя. Вашата майка е влязла във вас. Законът е такъв: понеже вие, преди да се родите, преди да дойдете в света, по-напред бяхте в майка си, и за да се родите, излязохте вече от майка си, сега по същия закон майката, за да се подмлади, влиза във вас. Бащите умират, за да влязат в синовете си; майките умират, за да влязат в дъщерите си. После майката ще излезе из дъщеря си и ще си каже, че дъщерята е родила едно дете. И така във вас се ражда майка ви – а пък вие кои сте? Това са старите майки и бащи, които са се родили като деца. Кое ви заставя да влизате? Старостта – тя заставя майката да влезе в дъщеря си; а пък младостта заставя майката да излезе от дъщеря си. Старостта заставя бащата да влезе в сина си, а пък младостта го заставя да излезе от него.

Искам да ви обясня един закон: защо човек трябва да влезе в Бога? Защото, след като си отеготен, отиваш при Бога, за да се обновиш. Отеготяване аз наричам греховете. Ти си остарял и се е обезсмислил животът ти: какво трябва да прави такъв човек? Защо хората, като остареят, стават религиозни? По много естествен път – ти трябва да влезеш в Бога. Ти си остарял и няма какво да правиш – ще влезеш в Бога. Защо? За да се подмладиш – нищо повече. Защото ако

не влезеш в Бога, страданията ти ще останат; като влезеш в Бога, ти се освобождаваш. До последната митница твоите кредитори ще те държат – и като влезеш у Бога, никой от тях не отива по-нататък. Това е последната митница и твоите кредитори казват: „Оставете го вече, той отиде на другата граница“.

Когато ние говорим за Любовта, какво подразбираме? Вие казвате, че обичате някого. В света има любов на сенките. Да любиш една сянка е приятно, но това е една временна реалност: от сенките на любовта произтичат всичките разочарования в света. Сенките са потребни лятно време – в горещото време много е приятно там, отлична е сянката. Но сянката на кое и да е дърво зимно време, при 35 градуса студ, какво ще те ползва? Тогава освен че не обичаме сенките, но търсим друго нещо. Истинската любов е път за влизане и излизане в Бога. Под *Любов* аз всякога разбирам следното: тя е живот, това е подмладяване или придобиване на онова съзнание, в което човек почва да живее. Няма по-хубаво нещо от това, да съзнаваш, че живееш. Да съзнаваш, че си сиромах, че си невежа, че си учен, че си грешен и прочие – това не е живот. Че си учен човек – това е облекло; че си здрав – това е друго облекло; че си някой много добър човек – това е трето облекло. Всичките качества, които можеш да си сложиш, това са все премени, с които можеш да се облечеш. Животът е това, към което ти се стремиш и което осмисля твоето съществувание – съществуването на човека само животът го осмисля. Всякога животът се осмисля само по един начин: когато ти живееш в Любовта.

По някой път говорите за Любов към едного и за любов към мнозина. Това е едно голямо противоречие: човешкото съзнание е толкова ограничено, че в даден случай ти не можеш да обичаш двама души еднакво. Сега какво подразбирате вие, от ваше гледище, под думата *любов*? Да кажем, че сте един пътник. Някой път ви приемат добре, нагостят ви, дадат ви подслон за един, два, три дена. Вие считате това за добра обхода. Тези хора имат хубави чувства, известно разположение към вас, но любовта има и други изявления. Човек сам по себе си прилича на едно платно. Онзи, който

ви обича, с един магически фенер хвърля известна картина на вашето платно: вие сте на театър, на кино – и този, който ви обича, с фенера си хвърля картина на платното ви. Вие вземате живо участие, ходите, движите се – на платното всичко е живо. Радвате се на картината, но случи се, че този фенерджия намери един ден друго платно и обърне фенера си към него – и почне това кино да го занимава. И онзи, другият на платното, почне да се радва. Ако нямаш на пътя платно – пак нещо да се нахвърля, ти ставаш тъжен и казваш: „Няма го фенерджията“.

Съзнанието – това е платното. Когато някой ви обича, той и върху вашето съзнание хвърля всички ония мисли, форми, които има за вас, и вие виждате грандиозни картини. Но трябва да знаете, че този човек може да хвърли картини и на друго платно. Какво чудно има в това – само едно платно ли трябва; един кинематографчия само на един театър ли трябва да играе, само на едно платно ли? Той през целия си живот трябва да хвърля своите картини; какво престъпление има и на друго някое платно да хвърля картини? Сега де е престъплението, кажете ми? Вие казвате: „Еди-кой си не ме обича“. Трябва разбиране: онзи, който ви обича, дали вие го познавате, или не? Може да го познавате или не, но той всякога има едни и същи качества. Щом се приближавате към онзи, който ви обича, винаги ще почувствате един импулс, мисъл, осмисляне на живота: всичко се осмисля, като че ли цялата Вселена се отваря за вас. А пък щом почнете да се отдалечавате от него, свива се сърцето ви, животът ви се обезсмисля; и когато се намирате на най-далечната граница, казвате: „Не си струва да се живее“. Как се казва тази, най-далечната точка?

Отговор: *Афелий*.

А как се казва най-близката точка?

Отговор: *Перихелий*.

Най-близката точка – това е най-пламенната любов. Там като дойде човек, тогава е запален от четири места: горят краката му, ръцете му, главата му – той навсякъде гори; светлината и всичко минава през теб, всичко е осветено. А пък най-далечната точка е тъмна – загаснала е като Месечината, едва мержелее нещо.

Та казвам сега: по този закон ние някой път се приближаваме до Божественото съзнание, а по някой път се отдалечаваме. Тогава, по обратния път, казваме така: „Ние мислим, че Слънцето се отдалечава от Земята. Нам се струва, че Слънцето се върти около Земята“. Така, както виждате отгоре, Слънцето като че ли минава отдолу под Земята. Така ви се струва на вас, а пък Слънцето ни най-малко не минава под Земята. Вам се струва, че Слънцето се движи, а пък всъщност се движи Земята. Когато се приближавате по някой път при Бога, вие мислите, че Бог се приближава; и когато се отдалечавате, мислите, че Бог се отдалечава. Бог има Свои движения в Себе Си, в Своето съзнание. Той си има Свои движения, но Неговото движение е правилно, а пък при нашето движение ние вървим по една много неправилна линия, не сме установени още в живота. Или както казвате вие: „Неустановена е още нашата любов“. Това показва, че човек се движи по един път неустановен.

Някой път казвате: „Аз искам този човек да го обичам повече“. Може ли един човек да се обича повече или по-малко? Обичаш един предмет повече – повече ще се занимаваш с него. Златните пари ние можем да ги турим в горния джоб, а пък медните пари – в долния джоб. Някой път златните пари туряме в особени кожени джуздани, с особено внимание, а пък медните туряме така просто, в джоба си, и казваме: „И да се изгубят, нищо“. А към златните пари, към тях сме много внимателни: гледате дали златната монета седи в джоба ви, или е излязла. Отношенията, които имате към една медна монета и към една златна монета, се различават според цената, която имат, но това са обикновени неща.

В света, ако няма кого да обичаш, ти не можеш да живееш – в света не можеш да живееш без Любовта; ти трябва да обичаш някого – искаш или не искаш. Дали искаш, то е друг въпрос. Ти ще обичаш поне едного, а пък Божественият, далечният идеал е да обичаш всичко. А пък дето не можеш да обичаш всичко, това показва, че си в началото; и ако и едного не обичаш, ти си вече в областта на смъртта.

Да обичаш едного – това значи, че едва си се родил и си започнал с любовта към един, а пък идеалът е да обичаш всичко.

Сега другото противоречие, което се ражда, е следното: вие вземате човешкото тяло, както са сега хората, и казвате: „Как може човек да обича всички хора?“. Според това разбиране всички хора не могат да се обичат. Да обичаш къщата на всички хора е невъзможно – невъзможно е по практически причини. Например, да кажем, че обичаш къщите, трийсет големи къщи, направени от камъни, и всяка къща да има по трийсет стаи. Щом ги обичаш, всеки ден трябва да отидеш да изметеш тези трийсет стаи. Питам: ще имаш ли достатъчно време да изметеш тези трийсет стаи? Иска се работа! Щом в една къща са трийсет стаи, то в трийсет къщи са деветстотин стаи. Колко минути ви отнема за измитане на стая: 4–5 минути? Кой от вас е гледал часовника си? Нито един от вас не е извадил часовника си, за да знае за колко минути става това. Не е грях това. За следващия път кажете измитането на една стая колко минути и секунди ще ви отнеме – ще извадите часовника и ще гледате.

За нас хората са само проводници, условие; за нас хората важат дотолкова, доколкото могат да станат проводници, условия да придобием Божията Любов, защото хората са ни нужни. Ние нямаме още пряко общение с Бога, и то по единствената причина, че Бог е едно Същество чисто, а нашите мисли и чувства не са така чисти. Вследствие на това между Бога и нас трябва да има ред съзнания, ред същества. Тези същества представляват пластове – и нашите мисли и чувства, като минават през тях, се филтрират, та като отидат при Бога, да са чисти. Така че един човек може да е филтър за вас и вие може да сте филтър по отношение на Бога. Това е законът.

По някой път вие се намирате в затъмнение, не можете да филтрирате водата. Тогава трябва да извадите филтъра, трябва да го поочистите малко, да го измиете. За да ви обича някой човек, той трябва добре да филтрира вашите мисли и чувства, които възприема и които предава. Да кажем, че имате един филтър, през който прекарвате водата, и по някой път тази вода не се филтрира, както трябва. Тогава

онези, които се занимават с филтрите, трябва да ги пречистят. Всякога водата не е чиста. Някой път вие чувствате, че любовта на някого към вас не е толкова благородна. Това се дължи на следното: като е минавала водата през филтъра, останало е малко кал и във вас се образува едно недоволство.

Вие имате едно съвсем първично разбиране за живота, казвате: „Този не ме обича! Господ ме е забравил!“. Това са обикновени работи. Казваш: „Господ ме е забравил“. Какво ще застави Господа да ни забрави? Той може да ме е забравил, както майката забравя децата си: оставил е Бог всичко на мое разположение, дал ми е отлично сърце, ум и воля, заминал е по работа и не мисли за мен. И няма какво да мисли за мене – Той казва: „Аз имам голяма работа. Ще я свърша“. Когато аз мисля за Бога, и Той мисли за мене; когато аз не мисля за Бога, и Той не мисли за мене. Щом искам Бог да мисли за мене, аз почвам да мисля за Него. Помисли за Него! Щом мисля за Бога, и Той мисли за мене – няма две мнения по това.

Вие сте скръбен – защо? Защото Бог не мисли за вас. Какво трябва да правите? Помислете си за Бога и веднага скръбта ви ще изчезне. Гладен сте, нямате хляб: помислете за хляба и той ще дойде. Така е в живота, в реалния свят. Този свят, в който живеете, не е реален – той е свят на заблуждение, на сенки. В реалния свят като помислиш за нещо, то е вече при теб. Ти си гладен: помисли за хляба – и хлябът е при тебе. В реалния свят ти някой път виждаш, че дрехите ти са овехтели. Помислиш за хубави дрехи и те дойдат – остава да ги облечеш. И после, там хората не се събличат: човекът там мисли, че е облечен с дрехи, и намира, че наистина е облечен. Той само като си помисли, че е облечен, вижда, че е облечен – как се е облякъл, сам не знае. Там каквото помислиш, става: като помислиш, че си обут, и веднага ставаш обут – как е станало това, не знаеш. Искате да знаете какъв е онзи свят, нали? Не мислете за онзи свят, ами изучавайте този свят – този свят трябва да се изучава сега.

Животът има две страни: има една външна страна на живота – това, което наричаме материален живот; има и

друга страна – духовна. Материалният живот, в който вземаме участие, е този – да се събличаме и обличаме. В духовния живот ние не вземаме участие – друг взема участие и нещата стават по-лесно. Вътрешният живот се поддържа с много по-малко усилия, а пък външният живот се поддържа с много големи усилия, гдето ние трябва да вземаме участие: много трябва да работиш, за да придобиеш храната си. В духовния живот всичко става лесно: като влезеш в него, пари не ти трябват; ти като помислиш за хората, те ще дойдат при теб – каквото помислиш, всичко става. Искаш да станеш цар на един милион хора – тези хора ще дойдат реално; искаш да бъдеш цар на сто милиона хора – те ще дойдат. И после казваш: „Дотегна ми!“ – искаш да останеш сам – и оставаш сам. Тук, на Земята, не е така – това, което казваме, е от 1001 нощ. Искаш да имаш десет милиарда книги – ще ги имаш; искаш да имаш десет земи като нашата – ще ги имаш. И после казваш: „Дотегна ми!“ – искаш да си сам и оставаш сам.

Ти казваш: „От гледището на земния живот как може да е така?“. Действително, това е малко странно, то не е за деца. В сегашния живот ви трябват пари. Нямате ги – ще ги придобиете; къща нямате – ще придобиете къща; книги ви трябват – ще ги имате. Това е външният живот. Вие казвате: „Аз искам да бъда духовен, искам да имам само колкото да преживявам“. Не казвайте: „Колкото да преживявам“. Да преживяваш, значи да преживееш както добитъка. Не, като имаш богатство, трябва да имаш много богатство, да си доволен, а не само да се залъгваш с едно парченце хляб; като се наядеш, да ти е приятно. И всички вие си препятствате в живота по единствената причина, че онова, което желаете, го разрушавате; и без да знаете, всички вие сами си създавате своето нещастие.

Ти обичаш някой човек и си казваш тъй: „Май много го обикнах“. Така ти се разрушаваш. И веднага ще настане реакция в тебе и ще кажеш: „Не трябва да го обичам толкова“. Не се говори така: никога на никого не казвай, че не го обичаш – това е едно противоречие. Какво трябва да кажеш тогава? За да обикна един човек повече, аз трябва да обикна и другиго – още един; за да обичам и двамата повече,

аз трябва да обикна трети; а за да обикна тримата повече, трябва да обикна четвърти. Вие не разбирате закона и казвате: „Ти трябва да ме обичаш!“. Но за да го обикна, аз трябва да обикна втори. Цял скандал се вдига тогава. Невъзможно е да се усили любовта ти към едного, ако не обикнеш втори. И се явява едно противоречие във вашето съзнание – ти ще кажеш: „Как може да бъде това?“. Вие туряте един въглен на огнището, искате да усилите огъня. С един въглен може ли да усилите огъня? Ще турите втори въглен – и тогава огънят ще се усили. Искате да усилите огъня на двата въглена – ще сложите трети въглен; и после, искате да усилите огъня на третия въглен – ще сложите четвърти въглен. За да стоплиш едно ядене, не трябва само един въглен: два, три, четири, десет въглена трябва да събереш; на десет въглена трябва да събереш любовта, за да сготвиш едно ядене.

Ти питаш: „Защо е Любовта в света?“. Вие си готвите яденето на нея – нищо повече: всичко в любовта седи само в това, да си сготвиш яденето. Някои, след като си сготвят яденето, казват: „Не ви обичам!“. Добре, но утре пак ще го вземеш. Някой казва: „Обичам го!“. Казвам: гледай хубаво да си сготвиш яденето, че да не прегори, защото после ще кажеш: „Яденето не е сготвено добре“. Някой казва, че не ме обича. Щом казва, че не ме обича, той не е гладен, но като огладнее, пак ще ме потърси.

Вие сега не разбирате мисълта ми: как да свържем тези понятия – любов, манджа и огън. Една мисъл, която не е правилна, хвърля сянка. Искам да ви дам мисъл, която да ви даде подтик да мислите: че не можете да ме разберете, това нищо не значи. Че не можете да видите какво има оттатък Витоша, това нищо не значи – като идете на Витоша, ще го видите. Че някои неща не ги разбирате, това не е грях – вие се радвайте на това. Като има някои неща, които не разбирате, има други неща, които разбирате. Радвайте се за онова, което разбирате; а това, което не можете да направите, има други същества, които могат да го направят. Но във вас седи идеята, че за вас важи само това, което можете да знаете и можете да направите. Това е първият живот.

Вие трябва да се радвате не само на вашите придобивки, но трябва да се радвате на придобивките на всички, защото

те, макар и сега да не са ваши, един ден ще бъдат и ваши придобивки. Доброто, което другите придобиват, ще бъде ваше добро; и доброто, което вие придобивате, ще бъде добро на другите. Затова всички трябва да се обичат и всички трябва да знаят, да бъдат щедри, да дават. Това, което вие и другите придобивате, един ден ще бъде общо достояние. Това е Божественото благо в света, когато хората разбират този закон.

Отче наш

34. лекция, 16 май 1934 г., София, Изгрев

ПРЕД ШЕСТАТА ВРАТА

Отче наш
Размишление

Прочете се 3. глава от Посланието към ефесяните, от 3. стих до края. За размишление вземете 17., 18. и 19. стих.

Има второстепенни неща в света, които отвличат вниманието на хората. Когато човек измръзне зимно време, престава да мисли за много работи: вниманието му е съсредоточено само върху ръцете, върху тези удове, които са изгубили своята топлина. Аз наричам измръзване, изстиване положението, когато нямате да ядете или да пиете или когато нямате пари – това е измръзване. Вие сте имали дреха и ви е топло. Живеете зимно време, вземат ви дрехата и започвате да се свивате, казвате: „Няма да я бъде тази работа“. При дадени условия това е вярно. Като дойде пролетта, това, което зимно време ви притеснява, се изменя; през лятото условията се подобряват още повече, додето дойде другата зима – и тогава наново изпъква пак този въпрос. Тогава се повдига въпросът: „Какво трябва да се прави?“. Какво трябва да прави болният? Най-първо трябва да диша, трябва да бъде в постоянна връзка с процеса на дишането, за да дойде здравето в него; после той трябва да се храни, и най-после трябва да мисли.

Вие сте дошли до една фаза, дето правилно трябва да мислите. По някой път си представяте, че мислите, а пък вие чувствате. Безпокоиш се, имаш недоволство: това не е мисъл – то подбужда към мисъл. Или сте неразположен: това не е мисъл – и неразположението подбужда към мисъл. Или имате съмнение – и това не е мисъл; или имате някакво недоволство – и това не е мисъл; или вяра имате – и това не е мисъл. Някой път вие сравнявате вашите възгледи с други, за да видите кой възглед е прав. Това още не е мисъл: сравнявате два предмета отвън. Когато се дойде до

чистата мисъл, тя освобождава човек от всичките противоречия, тя е над противоречията. Тогава ти си господар, капитан, който кара парахода, дето иска, а пък в първия случай, когато нямаш тая, чистата мисъл, приличаш на един плувец, който се държи за една малка отломка и не знае дали ще излезе на брега, или не – върви на произвол. Вие трябва да се освободите от този произвол. Някои от вас сте на по-голяма отломка, някои – на по-малка, но не сте господари на положението. Сега мислите, че сте господар на своята съдба – не, вие сте на една малка отломка. Казвате: „Каквото Господ даде“, но върху тази мисъл: „Както Господ даде“, вие не мислите. Мислите: „Като даде Господ изобилно“, но утре, ако не даде Господ изобилно, се усъмните и вярата ви поотслабне. Утре, като поотслабне здравето ви, пак ще изгубите вярата си. Сега на какво се дължи това, кои са причините?

Казвам: трябва да дойдете до чистата мисъл, а пък както е казал апостол Павел в стиховете, дадени за размишление – от 17. до 19. стих, вие не можете да дойдете до чистата мисъл, докато не любите. Там е казано, че Любовта Христова превъзхожда всяко знание – това, което ние знаем, то в дадения случай не може да ни помогне. Например един професор, който е завършил четири факултета, по едно време заболява. Какво го ползва всичкото знание? Ако следва право, той знае всички закони; ако е естественик, знае всички животни; ако е следвал астрономия, знае много работи по астрономия, но какво го ползва това? Вика един лекар и от него чака помощ. И докторът му предписва, казва му като на малко дете, на този, който всичко знае: „Ето един цяр – ще вземеш по три капки сутрин, на обед и вечер“.

Питам: това естествено положение ли е? Ще дишаш естествено, ще задържаш въздуха 30 секунди, след това ще поемеш вдишка в себе си; пак ще задържиш 30 секунди и после пак ще издишаш навън. Какво ще ви ползва този лек, който ви давам чрез вдишване? Той може да ви ползва само като мислите, ако имате чиста мисъл. Вие не се спирате върху обстоятелството, че ние живеем в няколко свята, че има едно втичане. Например обичаш един човек и мислиш

върху него, но един ден затвори се вратата, нещо хлопне някъде. На мене ми разправяше един български съдия – беше се заинтересовал от окултната наука. Той ми казваше: „Усещам на главата си нещо отворено и разбирам – хубаво работя: отгоре ми иде разбирането. Но един ден направих погрешка, нещо хлопна и се затвори отгоре. Какво ли значи това?“. И не се минаха два-три месеца, българите отстъпиха при Одрин, той остана в града и турците го убиха. Ако беше отворено онова отгоре, не щяха да го убият: той направи погрешка и се затвори нещо отгоре – и беше убит.

Докато сте свързани с Любовта, вие сте гарантирани; прекъснете ли Любовта като при този българин, могат да ви претрепят някъде. Може да имате знания, например той имаше знания – трябваше да се оттегли от Одрин. Но той остана с мисълта, че като дойдат турците в Одрин, няма да му направят нищо. Но го претрепаха. Та когато говорим за Любовта, подразбираме единственото сигурно място – там можете да бъдете сигурни. Когато сте свързани със света на Любовта, това е Божественият свят – тогава има кой да ви пази вече. Това е най-естественото положение – всяко друго разбиране на Любовта не отговаря на Истината. Вие мислите, че Любовта съществува на Земята извън онзи свят. Не, това са посторонни работи. Има една връзка, на която всякога можете да разчитате, както водата, която иде от един извор; а не само на водата в едно шише, което е турено на вашата маса. След половин час, след един час няма да знаете отде да вземете вода. Не да имате един хляб само и утре да не знаете от коя фурна да вземете, но да си имате една фурна, от която хлебарят всеки ден да ви носи по един хляб и да ви го дава. Това е, ако имате връзка, а ако нямате връзка, всеки ден ще търсите хлебаря във фурните и някой път ще кажете: „Ще се гладува“. Та трябва да се пази връзката. Това е мистичната връзка – тази връзка трябва да се образува.

Много пъти вие считате неестествените връзки за естествени. Кои са неестествените връзки? Временните връзки са неестествени. Може да имате убеждение и да разре-

шавате една задача – вие мислите, че знаете. Например решавате задачата колко прави 5 х 5.

Отговор: *25*.

Или колко прави 5 х 25?

Отговор: *125*.

Или колко прави 5 х 125?

Отговор: *625*.

Или колко прави 5 х 625.

Отговор: *3125*.

Колкото отивате по-нагоре при това умножение, ще се намирате в по-трудно положение. Отначало е лесно, но като умножавате, постепенно работите ще се усложнят. Най-лесно се умножава, като се постави нула от дясната страна на някое число: нулата всякога умножава с 10; например от 12 получаваме 120. Втората нула умножава пак с 10, третата – също, и т.н. – по този начин получаваме 120 000. Това е най-лесното увеличение, но като се дойде до другите видове увеличение, то е вече по-сложно. Например ако удвоявате с две или умножавате с три, или с четири, или с пет, тогава въпросът се усложнява. Когато вие изучавате отвлечените числа, те имат отношение към законите на живота – например в дадения случай да може да съпоставяте нещата. Имате едно свое желание – трябва да имате и мисъл. Например виждате едно агне, което се е изгубило в гората. Вие сте месоядци, у вас се заражда желание да го вземете. Вземате това агне и казвате: „Хубаво е това агне, става за печене“. В дадения случай вие трябва да разрешите по правилата на математиката трябва ли да заколите това агне, или не; да го оставите ли да не го ядете, или да го ядете. Представете си, че три дена сте били гладен: какво трябва да направите?

Поставям сега същия въпрос малко по-другояче – вместо това агне поставям по-другояче въпроса. Малко опростявам въпроса – правя трета задача, малко по-разбрана. Представете си, че нямате пет пари в джоба си и три дена сте гладували. Ето пред вас една купчина от 100 английски лири – те са агнета. Какво трябва да правите – ще търсите ли кой е господарят на английските лири? На агнето донякъде ще търсите кой е овчарят, а какво ще правите с английските

лири? Ще ги турите в джоба си. И след това какво ще стане с вас? Вие ще имате друга поза: най-първо сте били наведен, а пък като имате вече тези стотици лири, ще имате друго положение. Това положение ще се дължи на една мисъл за сигурността ви. Вие си казвате: „Уредена е работата, за една година имам препитание“.

Сега има второ положение. Ето, иде един човек и ти казва: „Господине, вие не намерихте ли пари?“. Какво трябва да кажете сега? Вече се осигурихте за цяла година, но онзи пита: „Намерихте ли пари?“ – сега какво трябва да кажете? Първата задача я разрешихте и мислехте, че сте осигурени за цяла година, но сега се усложнява работата. Ти можеш да кажеш: „Не видях нищо“, но онзи човек ще каже: „Чакай да бръкна в джоба ти“. Ти ще го погледнеш – той е бабаджан, два пъти е по-силен от тебе. Значи този човек като рече да бръкне в джоба ти, трябва да му позволиш, защото той и без твоето позволение ще бръкне. Тогава?

Вие по някой път разсъждавате като малките деца. В ума на малките деца има една идея, която е вярна по отношение на Божествения свят. Те мислят, че като техния баща силен човек няма в света, че баща им всичко може да направи; и после, като израснат и научат, че техният баща не може да направи всичко, счупва се нещо в тях. Като го закачи някое дете, то казва: „Аз ще кажа на баща си, тогава да видиш какво ще стане с тебе“. По отношение на Божествения свят тази идея е вярна. Вярно е, че няма друг като Бащата, Който е създал всичко, но понеже връзките ни с този първичен свят не са силни, понеже втичането на тези духовни сили е прекъснато, ние нямаме постоянно втичане, но имаме понятие за Бога чрез отражение – чрез първо отражение, чрез второ, трето и прочие.

Да кажем, че някой носи писмо от баща ви, но вие нямате пряко общение с баща си. Например в странство сте и ви идват писма, но е въпрос дали това писмо, което сте получили, е от баща ви – може някое друго лице да ви пише от името на баща ви. Вие казвате: „Мене Господ ми говори“. Кое е онова, чрез което познавате, че Господ ви говори? Този въпрос може да си зададе всеки – и всеки път човек

трябва да си го задава и сам трябва да го разрешава. Защото щом аз го задам на вас и вие ми го зададете, така въпросът не се разрешава – тогава вече въпросът има чисто материален характер. Как ще познаеш дали Господ говори? Аз никой път не питам хората: „Как познавате кога ви говори Господ?“. Аз зная закона: така, както Господ говори на мен, говори и на другите. Аз никога не питам как говори на другите: като зная как говори Господ на мен, зная как говори на другите. Един англичанин зная как ще ви говори – той ще ви говори по английски, ще каже: „Mister“. Французинът ще каже: „Monsieur“, немецът ще каже: „Herr“. Китаецът какво ще каже? Евреинът ще каже: „Адони“; „Адони“ ще рече – „господине“. Значи зависи от езика, езика трябва да знаем.

Има един език, на който хората си говорят – този език е разумен. В Божествения свят няма време – там като ти кажат една дума, трябва да я разбереш. В Божествения свят няма да ти говорят един цял час или както аз ви говоря – там времето е малко: ще ти загатнат нещо и ти всичко ще разбереш. А пък тук ще ти говорят един час и ще кажеш: „Не го разбрах още“, и ще искаш да ти говорят още един час – и пак не си го разбрал. Говорят ти един час, два часа и повече – и въпросът остава пак неразбран. А пък в Божествения свят не е така: като кажат само една дума, и въпросът е разбран.

Сега, от наше гледище, ти може да питаш с една дума какво може да се разбере. И в този свят има моменти, когато с една дума може много да се разбере. Можете ли да ми кажете такава дума? Хайде, аз ще ви улесня: „Обичам ви!“. Като кажа някому тези думи, като каже някой на онова, бедното момиче: „Обичам ви“, тая мисъл заработва в него. То знае, че ще има дрехи, обуща, къща, училище и прочие – цял един красив свят се отваря пред него. Кажат му: „Не ви обичам“ – веднага този свят се затваря за него. „Обичам ви“ – власт имаш; „Не ви обичам“ – вън от властта си, безсилен си. В Любовта е силата на човека, Любовта е това, което му дава сила – тя отваря един простор; щом дойде Любовта, за теб се отваря един свят. Няма вече какво да ти се разправя за

този свят: ти го виждаш, живееш в него, ти си в него – няма какво да ти се обяснява. Неща, които се обясняват, принадлежат на един свят, който не е реален. Има едно платно и магически фенер – проектират картини върху него, но това е отражение на една друга реалност. Може да виждаш хора, може да слушаш как говорят на един филм, но в този филм нещата са отражение на една съвсем друга реалност.

Та и в човека често ние се намираме в един свят само на отражение, не сме вече в реален свят. Някой казва: „Ходих в астралния свят". Астралният свят не представлява една реалност, той е отражение. Вие сте ходили в един тонфилм: нищо не е реално там, това са сенки. Ти казваш: „Но там говориха". Това се сенки – платното говори. Тази лента, като минава, говори, но това не е реалност. Щом влезете в един свят, който е реален, в един свят на Любовта, вие ще имате връзка с живи същества, които представляват абсолютна реалност. Когато ви се каже: „Обичам ви", вие имате връзка със същества, а не с въртящи се плочи. Една плоча, като се върти, десет пъти може да ти каже: „Обичам ви". Може да турите една плоча, която казва: „Обичам ви, обичам ви, обичам ви...", но ако разчитате само на тая плоча, ще останете с думите „обичам ви", а в реалния свят съществата имат друго отношение. Реалността се отличава с това: тя всякога е в сила да ви преобрази. Когато реалността, когато животът дойде в болния, този живот преобразява човека, маха болестта от него. Когато дойде една Божествена мисъл, тя премахва онези мисли, които спъват човека, прави го свободен.

Вие сте в един свят на постоянно освобождаване. Не мислете, че един човек може да се освободи изведнъж. От едно нещо може да се освободи, после от друго, от много работи трябва да се освободи. Не мислете, че като се освободите, ще се прекъсне връзката ви с другите хора. Някои казват: „Аз не искам да имам връзка с грешните хора". С кого ще имаш връзка тогава? Да си представим, че прекъснеш връзката си с всички хора – тогава можеш ли да живееш на Земята? Щом прекъснеш връзката си с другите хора, тогава трябва да заминеш за онзи свят. Има една връзка, която ни

държи във връзка с добрите и лошите хора. И ако прекъснем тази връзка с тях, веднага, непременно ще заминем от този свят – и там после ще се създадат други връзки.

Соломон[58] казва, че в смъртта нямало възпоменание. Соломон е бил много добре запознат със света на илюзиите; и всичко, което той описва в Еклисиаст, се отнася до астралния свят. „Суета на суетите, всичко е суета“ – това е астралният свят. Той казва, че с всички там се случва едно и също нещо. Нали на един тонфилм и царят, и другите хора ще видят еднакво нещата. Но съществува един свят, дето учението на Соломон дикиш не хваща: „Суета на суетите, всичко е суета“. Питам тогаз: ако всичко е суета, защо Соломон е писал върху суетата? Тогава и това, което Соломон е писал, и то е суета: защо иска да ни убеди, че всичко е суета? Аз питам Соломон: защо иска да ме убеди, че всичко е суета? Аз го разбирам, Соломон казва: „Това, което аз представям, не е реалност. Всичко това, което аз знам, е суета, но има нещо, което аз не зная и което не е суета, затова потърси това, което не е суета“.

Едно и също нещо може да се случи и на грешния, и на праведния. Ти казваш: „Как така!“. И грешният, като съгрешава, страда, но и праведният, като съгреши, и той страда – еднакво се случва и на грешния, и на праведния, които постъпват по един и същи начин. Но и другото е право: и грешният, като постъпи съобразно с правдата, макар и да е грешен, с него ще се случи това, което се случва с праведния; и праведният, като постъпи грешно, с него ще се случи това, което се случва с грешния.

Всички вие по някой път искате да знаете края на нещата, казвате: „Какъв е краят на нещата?“. Ето едно нещо. (*Учителя показва молива, като го държи за двата края.*) Какъв е краят сега? Тези два краища са свързани с мен, но ако искате да знаете единия край, ако само единият край се допира до мене, какво ще стане с този предмет, ако го пусна? Вие искате да знаете края на нещата: какъв е краят сега на този молив? Единият край е тъп, а другият – остър. След като знаете края, какво сте придобили? Представете си, че вашият приятел, когото обичате, е един милионер, а

вие нямате нищо. Искате да знаете дали той ви обича, или не. Вие се срамувате да го попитате, понеже ще го обидите. Питате другите какво е казал той за вас, за да видите дали ви обича, или не – отдалече политика имате. И след като се уверите, че ви обича, ще му пишете едно любезно писмо: „Понеже зная, че сте много благороден, че имате отлична душа и сте просветен човек, ние сме в много затруднително положение, можете ли да ни услужите с една малка сумица. Ще ви я върнем“. Онзи ви отговаря: „Получих вашето писмо. Мен много ме зарадва, че ми писахте това любезно писмо. Изпращам ви една сума. Когато имате нужда, пак можете да пишете“.

Но представете си, че онзи, комуто пишете, е един бедняк, няма нито пет пари, и нему пишете едно писмо. Той ви отговаря: „Много съм благороден, но нямам нито пет пари в джоба си и много съжалявам, че не мога да ви помогна“. Вие казвате: „Съжалявам, че си изхабих мастилото“. Не пишете на вашия беден приятел да искате пари от него, защото в дадения случай му причинявате болка. След като ви е писал, той си е казал: „Да бях богат, щях да му направя добро, но нямам нито пет пари“. Той ви казва: „Много съжалявам, че не мога да ви помогна“, а пък вие казвате: „Така лесно се говори. Ние ги знаем тези“. И така хората остават неразбрани един за друг. Значи има един свят, дето хората не се разбират. Човек трябва да бъде богат: пишете на онзи, който може да ви помогне.

Казвам сега: при тези условия, при които се намирате, и с вашето верую, трябва да имате една мисъл; тя е следната: дръжте вашата естествена връзка с реалния, с Божествения свят, и се старайте отношението ви с Бога да бъде естествено. Защото Бог е същество, което не търпи абсолютно никакво съмнение, никакво подозрение, никакво колебание. Той нищо няма да ви каже, но всичко това не го разрешава, защото е казано: „Без вяра не може да се угоди на Бога“. Ти трябва да вярваш и при най-големите противоречия, които можеш да срещнеш в живота си, да не се усъмниш; да кажеш: „Всеки може да направи това, но то не е Божа работа. Той не може да го направи“. Ти трябва да знаеш, че Бог е съ-

щество съвършено и че ако има погрешка, тя е твоя, а не на Бога. Бог може да те изправи един ден, но за да те изправи, ще минеш през големи страдания.

Казвате някой път: „Аз вярвам!“. Вие вярвате, но мисълта ви трябва да се освободи от всякакви посторонни материални сделки. Когато дойдеш при Бога, Той няма да те остави сиромах. Като имаш връзка с Него, Той е промислил за всичките ти нужди. Няма да остане нито едно ваше чувство незадоволено, понеже всяко чувство е свързано с известни светове. Та всички чувства ще бъдат задоволени, стига да направи човек естествена връзка; ако не направи тази връзка, тези чувства няма да бъдат задоволени. И ако ние на Земята сме незадоволени, то е, защото има много врати затворени. Те трябва да се отворят, а пък никой друг не може да ги отвори, освен Бога. Само Любовта може да отвори всички затворени врати, само Любовта е в състояние да оправи всичко в света. Всичко може да се оправи, и моментално може да се оправи; иначе, като не разбираме това, хиляди години могат да минат. И ако работите и нещата остават неразбрани, то е, защото я няма Любовта, която превъзхожда всяко знание.

Сега имате пет врати отворени – ние сме пред шестата врата. Гледайте сега да ви се отвори шестата врата. Под *шестата врата* се разбира идването на Любовта. Не истинската любов още – през шестата врата ще влезе Любовта, която разрешава противоречията вътре в живота.

35. лекция, 23 май 1934 г., София, Изгрев

ПОСЛУШАНИЕ

Отче наш
Размишление – 15 минути

Ще ви прочета само част от 1. глава на Посланията към колосяните, от 24. стих до края.

Има неща, които мъчно могат да се разберат, ако човек не ги опита. Думата *опитване* може да се разбере по няколко начина. Може да опиташ, че едно тяло е твърдо или че е топло, горещо. Но този опит на твърдостта или на температурата на предмета ни най-малко няма да ти посочи друго едно качество на предмета – например дали той съдържа някаква си сладчина. При сладките работи човек обикновено изпитва приятност, а при горчивите – неприятност. Вие казвате, че някои работи са ви приятни, а някои – неприятни, но от какъв произход е приятното и неприятното? Например носите една дреха, която ви е неприятна, а пък носите една друга дреха, която ви и приятна. Може да ви е приятна дрехата само по цвета, който има. Ти казваш: „Този цвят е хубав“ – харесваш го. А може да е приятна по единствената причина, че е от по-мека вълна и държи топло. Това са частични разбирания.

Вие вярвате в Христа, имате верую. Сега сте християни, нали? В какво седи вашата вяра в Христа, конкретно казано? Христос е живял преди 2000 години на Земята като човек, правел е чудеса – и вие вярвате и сте Негови последователи. Сега трябва да се пренесете във времето преди 2000 години. Каква връзка има между онова, което е станало преди 2000 години, и това, което става сега? На пръв поглед въпросът е лесен. Ти казваш: „Вярвам“ – вярваш, че имаш един добър приятел. В какво седи добрината на вашия приятел? В това, че той никога не ви е лъгал. Ти казваш: „Имам добър приятел. Каквото каже той, правя го. Няма в него нито сянка от лъжа. После всякога, при каквато и да е нужда, той ми

се притичва на помощ“; или пък казваш: „Той е лош човек, не ми е услужил“. Сега това са общи изяснения. Всички употребявате тези изрази; казвате: „Еди-кой си е добър и еди-кой си е лош“, но това са ваши частични заключения. Всъщност кое е онова, което определя човека като добър?

1 2 3 4 5 6 7 8 9
9 8 7 6 5 4 3 2 1

Това е ред на числата от 1 до 9; после е обърнат от 9 до 1 – тогава получавате друг порядък. А ако имате девет нули, както и да ги обръщате, все е едно. Ако имате тези два реда на нещата, кой бихте желали да имате – от 9 до 1 или от 1 до 9? От 1 до 9 – това е работа, която трябва да свършите, а пък от 9 до 1 – това е вече резултат. Вие искате да имате резултатите, без да сте работили. Ако не сте имали числата от 1 до 9, никога не бихте имали от 9 до 1. Вие може да кажете: „Какво разбирате под това?“. Във вашия ум седи идеята да знаете нещата, но в какво седи знанието? Например нито един от вас не е правил опити. Някой път нещо почне в тебе вътре да бучи – ти се сърдиш, искаш да бъдеш господар; казваш: „Аз съм свободен!“. Трябва да правиш опит да се въздържиш, когато бучи нещо в тебе, да премълчиш; а да го кажеш, това е лесно. Защо да не приемеш, че първо трябва да премълчиш. Представете си едно празно шише. Това шише е мълчало: то изведнъж не се е напълнило, но полека, капка по капка се е напълнило. И после, като го обърнеш надолу с устата, то казва: *Бъл-бъл-бъл*. Ти се разгневиш, значи влязло е нещо вътре в тебе; говориш: *Бъл-бъл-бъл*. Аз ни най-малко не виждам, че говориш, а виждам, че някой те е изпразнил. И като се изпразниш, какво? Ще се изпразниш, после пак ще се изпразниш, и т.н. – и най-после ще се счупиш, ще те хвърлят и ще вземат друго шише.

Така става и с човека. Вие седите в това гърне – тялото, в което сте сега, и мислите, че всичко можете да правите. Един ден се счупи това гърне и на мястото, дето е то, ще турят един кръст и ще пишат на него: „Тук почива един верующ в Христа, който замина за другия свят с вяра“. Кой е заминал – шишето ли? Частите на това шише са захвърлени там, а пък казваш, че ти си отишъл в онзи свят. Вие

казвате, че в шишето е имало някакво съдържание – водата. Аз виждам, че тази вода в шишето е отишла в растението. Шишето е тук, а пък искат да ме убедят, че това шише е отишло горе, при Господа. После друго едно разсъждение, една тънка мисъл: има неща, от които, след като вземете нещо от тях, с нищо не се намалява тежестта им. Например ако от един килограм жито изтеглите само едно зрънце и веднага претеглите с чувствителни везни, ще видите, че едно зрънце липсва. Но има нещо, от което можете да вземете 10 000 години, и ни най-малко везните няма да показват, че липсва нещо. Кое е то? Четете една книга. Аз вземам нещо от книгата – вземам нещо, записвам го, обаче тегля и нищо не липсва. Питам: това, което аз вземам, къде беше скрито?

Ако ви запитам какво представлява единицата, какво ще кажете? Разни значения има единицата, но в този ред на нещата, който описах, едното има съвсем друго значение. Тези числа, тъй както са, това е един процес: ти вървиш по пътя на едно развитие. Трябва да разбираш законите на 1, 2, 3, 4, 5 и т.н.; после обръщаш този процес: 1, 2, 3, 4 и т.н. – това е възлизане нагоре, качваш се до числото 9; а пък от 9 до 1 – това е слизане. Кое е по-мъчно? Слизането е по-лесно, но след като си се качил на планината горе и си слязъл, какво си придобил? В едно отношение си изгубил, а в друго си спечелил. Кое си изгубил? Преди да тръгнеш на екскурзия, си имал едно лошо разположение, недоволство, а пък щом се качиш горе на планината, недоволството изчезва. Усещаш малко умора в краката, но в замяна на това чувстваш едно приятно настроение; казваш: „Приятно ми е, въздухът е чист, слънцето е приятно“, и т.н. От една страна си изгубил, а пък от друга си спечелил. Питам: в живота кое е най-хубаво? Да се печели.

Представете си, че тези числа могат да представляват камъчета, обикновени камъчета: едно камъче, две, три, четири и т.н. Колко ще струват? Вие може да ги носите; те може да са малки и може да ги носите вътре в своето портмоне; може да са скъпоценни камъни, от най-скъпоценните – девет на брой. Ако това са девет скъпоценни камъка,

кои камъни бихте желали да носите? Например те са девет брилянта. Единият е равен на един карат, другият – на два карата, на три карата и т.н.; последният диамант е девет карата. Един карат диамант колко струва – кой от вас знае? Специфично е, това не е толкова важно – и без него може да влезете в Царството Божие.

Някой мъж е красив, а пък друг е грозен; една жена е красива, а друга е грозна. Казвам: и красивият може да влезе в Царството Божие, и грозният може да влезе; и красивият може да е изключен от Царството Божие, и грозният може да е изключен. Тогава чие е преимуществото – на красивия или на грозния? Може човек да бъде красив, без да е добър, може да бъде грозен и да е добър. Човек като има външна грозота – една външна дреха, може и да няма доброта. Значи красивата и грозната външна страна могат да влязат в Царството Божие, ако са добри. Значи добротата съставлява едно качество, много по-основно, по-нужно, отколкото външната красота. И силният, и слабият може да влязат в Царството Божие, но кога? Когато са добри. Доброто не се нуждае от слабостта, нито от силата. Може някой път към доброто да е прикачено слабото и да върви с него. И силният може да бъде добър, и слабият може да бъде добър, но в дадения случай кое бихте желали: слаби ли да бъдете, или силни?

Отговор: *Силни.*

Защо? Животът изисква това, за да браните своята свобода. Но може ли този човек да бъде свободен, който не може да бъде добър?

Кое е основното за вас, кой е основният въпрос? В сегашния живот вие сте на Земята. Някой от вас ще живее 50 години, 60, 80, 91, някои от вас ще достигнат до 120 години: не зная тук дали има един такъв. Да допуснем, че някой от вас ще достигне до 120 години: след 120 години какво мислите да правите? Като станете на 60 години, на 70 години, какво ще правите? Някои от вас сте на 60 години, някои сте на 50, някои – на 40, 30, 20; тук почти всички сте от 20 години нагоре. Ти казваш: „Аз съм вече на 20 години“. Вие сте минали първата година, втората, третата и прочие; ня-

кои сте на 30 години. Хубаво, какво се достига с числото 3? В числото 1 ти ще се учиш само да пукаш черупките на яйцето, само да чупиш яйцата – нищо повече. На какво ще уподобите чупенето на яйцата? Едното – това е мляскането, яденето – нищо повече. Ти казваш: „Аз не съм дете“. Всеки ден ти седиш и мляскаш като дете, отваряш и затваряш устата си. Казваш: „Аз не съм дете“ – голямо дете си. След това мислиш, че си голям философ, и си затваряш устата.

Не е лошото в яденето, но в това, какво ядеш, защото хубавото ядене си има своите качества. С какво се определя доброто ядене? Ти казваш: „Приятно ми е, вкусно ми е“, но вкусът е външната страна на яденето. При яденето трябва да придобиеш ония елементи, които са необходими за тялото; но и самото тяло трябва да служи като една обвивка на душата – и след това душата трябва да извърши това, за което тя е изпратена на Земята. И онова, което ядеш, не само трябва да ти е вкусно, но ако след това ядене, което влиза в тебе, не можеш да изпълниш Волята Божия, тогава яденето не е постигнало своята цел.

Сега вие чакате, някой път седите и искате да добиете знание. Но знанието – това е една дреха, турена в гардероба: можеш да я облечеш. Ако имате знание, какво щяхте да правите; ако имахте много знание, за какво щяхте да го употребите? Това щеше да покаже какви сте. Защото да допуснем, че всички вие сте сиромаси; седите и мислите само за сиромашията и казвате: „Да сме богати!“. Като си богат, ще покажеш какъв си. Като сте сиромаси, може да кажете: „Аз съм сиромах, това-онова не мога да направя“, но богати сте. При богатството значи има повече условия: какво ще направите при богатството? Някой, ако е поет, ще си купи едно златно перо; някоя мома, ако е красива, ще си купи хубава дреха. Някой човек, ако е стар, няма да ходи пеш, а ще си купи едно такси, някой кабриолет с кон, ще си хване слуга, ще си остави брада и прочие – и ще си дава вид, че е голям. Младият ще си ходи с хубавите дрехи, а пък старият ще си ходи с хубавата брада – но това са външните страни. Че може да имате брада – това нищо не значи, това е дегизиране. Като дойдеш на този свят, все ще те дегизират:

ще ти дадат някой халат, ще ти турят някоя затворническа дреха; ще ти турят една брада и ще я гладиш. Трябва да я гладиш, да я чистиш, понеже ако не я гладиш и чистиш, влиза прах в нея, остатъци от ядене, и тя ще стане място на зараза.

В англосаксонската раса хвърлят брадата, бръснат я. Тук не отива това – брадите имат още почитание и уважение, а пък там казват: „Без брада!“. Ние считаме за грях някой да си хвърли брадата, а пък англосаксонската раса счита за разумно да си хвърли брадите; и за мустаците казват: „Долу мустаците!“. Всяка сутрин, като станат там, вземат бръснача и мустаците ги премахват с декрет, казват им: „Днес няма да сте тук!“. Премахват и брадата – насапунисват ги и ги премахват. Тук ако някой си обръсне мустаците, казват: „Защо си ги обръсна?“. За остригването на косата отзад още няма декрет – някои приемат, че може да се отреже косата отзад; но един ден ще се прокара един такъв декрет за всички и косите у жените ще бъдат така отрязани отзад, както у мъжете. Дали косите са отрязани, или не, това е външната страна на живота. Трябва да уподобите това: докато си жена, ще носиш косите си дълги, а пък като станеш мъж, ще ги отрежеш. Всяка жена, която почне да мисли по мъжки, ще си отреже космите; всяка жена, която мисли по женски, ще си остави косата. Всеки мъж, който мисли по мъжки, ще си остриже космите, а пък като почне да мисли по женски, той почва да ги оставя.

В какво седи различието между мъжкото и женското мислене? Някой път е спасително да мислиш по мъжки, а някой път е спасително да мислиш по женски; някой път ти е горко, ако мислиш по мъжки, а някой път ти е горко, ако мислиш по женски. Трябва да знаеш къде да мислиш по женски и къде – по мъжки. Че човек няма една ръка: едната ръка е женска, а пък другата е мъжка. Хубаво е и с двете: с една мъжка ръка не си струва и с една женска ръка не си струва. Също така и единият крак е мъжки, а другият – женски.

Разправяха ми един анекдот, може да сте го слушали. Една жена била ревнива към мъжа си, много ревнива. Питат откъде ѝ е дошла ревността, де е поводът за нея? Един

човек, докато не го обичаш, не си ревнив към него; щом го обикнеш, веднага ревността изпъква. Като не го обичаш – да ходи, където си иска: не се интересуваш; щом го обикнеш – ревнуваш и търсиш къде е ходил. Един ми казваше: „Не зная, откак се ожених за тази жена, ограничава ме... Беля си намерих на главата – да знаех... А добра е тя, обичам я, но като си дойда, пита ме къде съм ходил, какво съм правил, пита ме като някой съдебен следовател“. Иска той разяснение от своя приятел, който му казал: „Адам нямаше жена и поиска жена. Господ взе двете му ребра и му направи една жена. И сега тази, която си взел, ще брои ребрата ти – дали са 12: да не би да си дал други две ребра, за да направиш друга една жена“.

Хубаво, сега това е анекдот. Какво се крие в него, или какво се крие в разказа за двете ребра? Всякога ние пазим захарта да не се стопи, понеже знаем, че има една възможност тази захар във водата да се стопи, да изчезне. Ако захарта се стопи във водата, можем да изпарим водата и да остане пак захарта; но всякога, когато един предмет има свойството да се топи, ние го пазим, за да не премине в едно състояние, неудобно за нас. Защото ти може да разтопиш своята захар и да я носиш в едно шише, но тогава има друга опасност – шишето може да се счупи и водата да се разлее. По-добре е да се носи захарта суха, това е за предпочитане.

Сега вземете закона за ревността: кое е онова, което човек ревнува? Че тази жена може да брои ребрата на мъжа си – това е преносно, това е образ, символ: кое е онова, което тя ревнува. Вземете две деца, да кажем, че майката има две деца. Ако тя даде на едното дете по-хубава, по-голяма ябълка, другото дете ще ревнува за хубавата ябълка. По някой път, ако тези деца не са разумни, едното чувства недоволство, отива при майка си и казва: „Тази ябълка не я искам, искам такава голяма, като на брат ми!“. Майката както и да убеждава детето, то казва: „Не, искам такава голяма, като на брат ми!“. И ако майката не му даде, това ще бъде повод за ревността, а пък всъщност и двете ябълки са от едно и също дърво. По стечение на обстоятелствата едната ябълка е по-голяма, но по качество и двете ябълки са еднакви. Тази ревност може да се премахне; ако майката даде еднакви

ябълки, ревността ще се премахне: и едното дете е доволно, и другото е доволно. Ревността на някого всякога може да се премахне, като му дадете повече, отколкото друг има, но ако дадете на единия повече, отколкото на другия, то веднага ревността преминава от единия в другия.

Щом имате ревност, липсва ви нещо. Ревността всякога показва един вътрешен недоимък – недоимък в това, което сте взели; съмнението – и то показва вътрешен недоимък. Та всичките недъзи, които човек има, са вътрешен недоимък в това, което сте взели – туй е вътрешен недоимък на нещо. То може да е много малко. Вие вашата ревност можете да я излекувате, като имате точно това, което искате. Ревността всякога показва, че любовта ви е по-слаба. Вие казвате, че обичате някой човек, но докато у вас съществува ревност, Любовта не може да се прояви в своята пълнота, защото има нещо материално, примесено тук. Ти ревнуваш жена си не заради душата ѝ, но заради тялото ѝ – тялото на тази жена в тебе седи като един повод. Ревността се явява във всичките форми: и между религиозните хора се явява, и между учените хора се явява, и в дома се явява, и в самия човек – като остане сам, и в него самия се явява ревността по отношение на себе си. Даже има мъже, които ревнуват жените си от Христа; такъв казва: „Как се е влюбила тя в Него – за Него мисли, моли се за Него?“. Колко жени са бити, защото вярват в Христа и се молят на Него! Мъжът казва: „Откак тя повярва в Христа, не си гледа работата вкъщи“. Питам сега: какви са сега тези ваши разбирания? Като казвам така, изключвам себе си, но като питам: какви са тези наши разбирания, аз включвам и себе си, и вас – и тогава говоря общо за всички.

Вие опитвали ли сте се с кое може да заинтересувате Господ да ви слуша? Един се моли и кракът му оздравява, а друг се моли и кракът му не оздравява; един се моли и работите му се оправят, а пък друг се моли и работите му не се оправят, но постоянно се влошават. Де е спънката? Да ви представя един пример. Представете си, че вие туряте вашата дреха на едно въже в топла стая, а пък други турите в една стая, която не е отоплена: де ще изсъхнат дрехите? В

топлата стая? Вие може да питате: „Защо в едната стая дрехите не съхнат, а в другата изсъхват?“. Причината е, че едната стая е отоплена. Ако вие се молите в топла стая, дрехите ви ще изсъхнат по-бързо, а пък ако се молите в неотоплена стая, ни най-малко молитвата няма да помогне да изсъхнат дрехите. Аз казвам: преди да се молиш, запали печката! Аз по-рано ще запаля печката и тогава ще се помоля да изсъхнат дрехите. Не можете да имате някакво преобразование във вашия характер, докато не запалите печката, а пък печката представлява Любовта. Докато не дадете подтик на Любовта, не може да прогресирате. И тогава ще дойдат промените, които вие искате. Тези промени ще станат не изведнъж, но постепенно: всякога истинските промени в човешкия живот стават много незабелязано, много медлено, но промените, които стават медлено, са Божествени; онези промени, които стават бързо, имат материален характер.

Не искам да ви привеждам примери, понеже всеки пример има една отрицателна страна. Един проповедник взел да описва на един християнин една красива мома християнка. Този млад момък дотогава не обръщал никакво внимание на момата – дотогава той мислел за Господа. От деня, откакто този проповедник почнал да описва тази красива християнка, пълна с добродетели, той почнал да мисли все за нея. Ходи, ходи – все тя изскача в ума му; и той си казва: „Отде се намери тя?“. Питам: какво му е допринесла тя? Той се разсейвал и си казвал: „С този пример проповедникът ме отдалечи от Бога. Момата ми стана препятствие – не мога да се моля сега!“. А пък този проповедник искал да му покаже, че тази мома е красива, добродетелна, та да стане като нея, пък като я видял той, тя почнала да се върти в ума му. И най-после момъкът гледал в събранието дали има някоя такава – да прилича на оная мома – и почнал да ги търси отвън.

Вие искате да станете богати в света: някой проповедник ви е проповядвал и е говорил за богатството, представил е какви удобства дава богатството, какви постижения – и тогава вие сте били доволни. Дотогава не сте обръщали внимание дали сте силни, или не, но някой ви е говорил

за силата – и това влиза в ума ви. И сега, като ви гледам, носите една красива мома в ума си, а сестрите носят един красив момък. И гледам: не по един, а по двама, по трима, по четирима носят: около брата цяла дузина моми стоят наоколо му, а около сестрата – цяла дузина момци. В преносен смисъл е казано това: искаш да бъдеш силен, богат, учен, с обществено положение – това да имаш, онова да имаш.

Всичко това не са лоши работи: заблуждението е там, че всичките тия неща ние ги имаме в себе си, те ни са дадени като условие, като външно условие, при което душата трябва да расте. Но душата не трябва да счита тези неща за съществени – те сами по себе си идват. Ти трябва да бъдеш красив, добър, а не да имаш красивата мома. Красивата мома е външните условия: по-съществено условие е ти да бъдеш красив. Не само добрите хора трябва да бъдат около тебе, но ти трябва да бъдеш добър, защото ако не си добър, не можеш да участваш в доброто в света. Ако ти не можеш да се радваш на доброто, нямаш правилни отношения към света. Аз съм виждал: някои хора правят много добри работи, а някои, които са религиозни, не са доволни от техните постъпки. Някой е изградил църква, училище е направил – това е едно добро. Ако не са доволни от него, казват: „Той нищо не е направил“.

Сега кое е по-хубаво в света: да ви обича Бог и нищо да не ви е дал, или да ви даде всичко и да не ви обича? Две положения има: след като ви даде Господ всичко, вие ще го направите препятствие между вашата душа и между Бога – и ще има една бариера. Така седят работите. Има изключения, но много малко са тези изключения. Вие се намирате в едни сериозни изпитания. Някой път мърморите така: „На еди-кого си Господ е дал богатство, а на нас не е дал“. Че каква по-хубава къща от тая, която имате? Вие се намирате в едно тяло, но не сте доволни от него и искате една къща отвън. Дал ви е Бог хубави мисли и желания – да ги вложите във вас, и вие сте недоволни от тях: искате тия мисли и желания да се реализират. Но щом тези желания и мисли са отвън, има една опасност – да ги задигнат.

Човек е крайно користолюбиво същество в моите очи. Това е моето лично мнение: няма по-користолюбиво същество от човека. Мога да употребя някоя чужда дума, но няма нужда. И Господ, за да научи този човек, е създал цялата тази система на Земята. Най-първо Бог ще го убеди да се ожени. Той е користолюбив: това е най-голямата постъпка – да го накара да се ожени. И докато го накара да се ожени, цели планини трябва да се преместят. Господ, за да го накара да се ожени, му казва: „Тя е от твоите ребра“. Мъжът тогава си казва, че жената прилича на него, а пък тя ни най-малко не прилича, защото ако приличаше, нямаше защо да излиза от него; пък щом е излязла, значи се различават. След това ще му даде син или дъщеря, но ще накара някое друго същество да дойде да вземе дъщеря му. Къса се сърцето на човека, но какво ще прави сега? Другояче той би го утрепал с пушка, но сега казва: „Хайде, зет ще ми стане, няма какво да се прави, ще я дадем. Обичат се!“. Сега за мъжа, който не обича жена му да я пипат чужди мъже, като пипат дъщеря му, не е ли същото? И той казва: „Господ така е казал“. Трябва разбиране.

Трябва да разберете онази вътрешна тайна, това користолюбие, в което човек се намира. Бог се намира в голямо противоречие с нас. Ние искаме да Го заставим някой път да мисли, както ние мислим, а Той иска да ни помогне да мислим, както Той мисли. Бог оставя нещата да вървят, както ние мислим, по наше разбиране. Грехопадението ни е оставането да вървим по пътя на нашето разбиране – два пътя са това. Ние сме вървели по обратния път – от 9 до 1. Това, което е вярно за нас, не е вярно за евреите: ние пишем от ляво към дясно, а пък за евреите от дясно към ляво е вярното. Това, което за нас е резултат, за евреите не е резултат; и това, което за нас е причина, за евреите не е причина. Та сега ние вървим по обратния път, по Божия път – и ако не вървим по него, няма да разберем живота, обратни резултати ще имаме.

За ревността каквото и да говориш, само един лек има в света: това е Божията любов – няма друго лекарство. Ако намериш това лекарство, излекуван си, но ако не го наме-

риш, и в онзи свят да ходиш, никой не може да те спаси. В окултната наука вие искате знания. Докато имате неправилна ревност, ще употребявате знанията си, силата си и всичко друго в една лоша посока. Нека ревността във вас да остане в най-меката форма. Ако имате едно желание между две добродетели, някой път трябва да служите на по-слабата добродетел, а някой път – на по-силната: по човешки говоря. Но да служите еднакво, без никаква разлика, и на слабата, и на силната добродетел... Ревността – това е човешкият път, по който вървите. И никой не може да се освободи от нея дотогава, докато върви по човешкия път: дотогава ревността ще върви с човека, както сянката върви след предмета. Щом влезете в Божествения свят, това противоречие ще изчезне. Зъбите се трошат при сухата храна, а пък се развиват при една храна, която няма тези качества. При меката храна зъбите уякват, но и обратното е вярно; зъбите се рушат и от топлата храна. Две страни има човешката любов: и при едната, и при другата страна резултатите са едни и същи.

Сега основната мисъл, която оставям, онова, което можете да занесете със себе си, е да не броите ребрата на мъжа си. Под това аз разбирам следното: не разглеждайте защо Господ е направил така нещата, но най-първо ги приемете така, както са си. Не мислете защо Господ е направил един човек богат, а пък другиго – сиромах, този въпрос го оставете. Защото ако считате, че Господ е направил едни хора богати, а други – сиромаси, ни най-малко не разбирате Божествения живот. Всички хора от Божествено гледище са направени еднакво, на всички са дадени еднакви условия, разбирания – според степента на съществото. Всяко същество има преизобилно условия да направи от себе си каквото иска. И ако не сте постигнали това, погрешката седи в самите вас: условията ви са дадени и трябва да направите връзка, за да използвате за в бъдеще тези условията.

Има една опасна страна. Например като се говори за млади моми и момци, вие казвате, че човек не трябва да се жени. Някой казва: „Не си струва човек да се жени“. Така

казва един от видните реформатори – Йоан Веслей[59], на третия ден, след като се е оженил. Ако човек не трябваше да се жени, защо Господ взе две ребра, че направи жената и каза: „Не е хубаво за човека да бъде сам“. Казва се там, в Писанието: „Направи ги от мъжки и женски пол, да живеят в хармония“. Това е Първото Битие; а пък във Второто Битие жената е направена според желанието на мъжа. Бог като прекарал всичките животни пред него, за да им даде имена, мъжът видял, че те минават мъжко и женско, две по две, и казал: „Всеки си има по едно женско, а пък аз нямам“. И той казва на Господа: „Такова женско създай, както и на тях“. Бог казал: „Опасна е тази работа“, но мъжът възразил: „Не, аз имам достатъчно знания – ще я възпитам, ще я пазя“. Вие не знаете какъв разговор имаше тогава...

И Господ каза: „Щом искаш – добре, да ти дам!“. Мъжът отвън убеждаваше Господа, а пък жената отвътре Го убеждаваше[60].

36. лекция, 30 май 1934 г., София, Изгрев

НЕРАЗРЕШЕНИТЕ ЗАДАЧИ

Добрата молитва
Размишление

Прочете се 1. глава от Второ послание към коринтяните.

Прочетената глава почва с няколко важни мисли, които се отнасят до частния живот на апостол Павел. По някой път се случват някои опитности. Ето какво казва апостол Павел, един от напредналите:

Защото не искам да не знаете, братя,
за нашата скръб, която ни се случи в Азия,
че твърде много се отеготихме,
повече от силата си, така че
се отчаяхме дори за живота си.

Реплика: *Осми стих.*

Кои са били причините, поради които апостол Павел казва, че се е отчаял? Той е допуснал мисълта, че тая работа няма да я бъде.

Има една пресилена страна в живота, понеже ние очакваме да имаме всички блага на Земята. Това е една от причините на големите страдания. Всеки си има някои желания, които иска да постигне в този живот; и той идва до отчаяние, от какъвто характер и да са желанията. Ние говорим за един духовен човек. Един светски човек може да се отчае за пари, за къщи, за ниви; семейният човек може да се отчае за децата си и т.н., а пък духовният човек за какво може да се отчае? Той може да се отчае, че не му върви тази работа. Може да се моли цял ден: мисли, мисли и вижда, че седи все на едно място, нищо не е направил. Погледне себе си и казва: „Толкова години вървя по този път и нищо не съм направил“ – и понякога му идва мисълта: „Да бях си живял, както по-напред“. Защото вие ще се намерите в опитността, която са имали жабите.

Имало една река, на чийто бряг седяла една жаба, която се плашела много. Дотегнала ѝ водата и почнала да се моли на Бога: „Господи, да изляза от тези условия. Като дойде нещо, веднага се хвърлям във водата – не мога да изляза вън на спокойствие. Да стане нещо от мене, та да не влизам във водата“. Така се молила жабата и Господ я направил на заек. Тя си казала: „Отървах се от водата!“. Но не е една беля: като станала заек, погнали го да го гонят в гората и той си казал: „По-рано, като жаба, поне не ме гонеха, като вляза във водата, а пък сега, като заек, в гората ме гонят“ – и си рекъл, че първото му положение, като жаба, било много по-добро, отколкото като на заек. Нито локвата, нито гората разрешават въпроса. Погрешката на жабата е била в това, че тя мислела, че като стане заек, ще разреши въпроса. Не, няма да го разреши ни най-малко – тя като заек ще страда повече, ще се увеличат страданията ѝ. Заекът страда повече от жабата.

Светският живот е живот на жабата, а пък духовният живот е живот на зайците – отношенията, които съществуват, са същите. Светският човек като се уплаши, гмурне се някъде, скрие се – и го оставят; а пък духовният човек, като се уплаши, не може да се скрие – влиза в гората, но и там има опасност. Ти ни най-малко не си сигурен, като влезеш в гората – и там има опасност, има много опасности там. Та казвам: идва законът на спасението: това, което възкресява човека, това, което го спасява. Човек трябва да напусне живота на жабата и на заека. Жабата, като е гледала как заекът идва до локвата, искала е да стане като него, но заекът не може да остане в положението на заек – той трябва да напусне тази форма и да започне да мисли. Докато човек не мисли, той не може да разреши мъчнотиите.

В прочетената глава апостол Павел, като разсъждавал човешки, отчаял се и казал: „Тази работа няма да я бъде. Много се отеготихме, повече от силите си, и се отчаяхме за живота си. Ние се заехме да не уповаваме на себе си, а на Бога“. Дошъл той до едно вътрешно разрешение и казал, че докато човек уповава на себе си, някой път ще има изходен път, а някой път ще дойде до смъртта; а пък като престане да уповава на себе си, ще възкръсне.

Възкресението е Новият живот. Някой път човек иска да умре и казва: „Не ми се живее вече“. Ние трябва да разбираме това така: човек трябва да престане да живее като заек – и заекът не разрешава въпроса. Заекът е по-голям от жабата, краката му са по-дълги, ушите му са по-дълги; има голямо различие между жабата и заека в органическия строеж и в знанието, във всяко отношение има различие. Външният свят е само една азбука за онова, което е скрито. Някои от вас понякога се отчайват. Ако сега ви запитат какъв трябва да бъде вашият живот, каква програма бихте дали? Ако ви попитат с какво биха ви направили щастливи, какво ще отговорите? Да имате едно благо в себе си, което хората да не искат. Кажете ми сега едно благо, което хората да не искат, за да бъдете щастливи – то да е само за вас, а другите да му се радват; кажете ми кое е това благо, което хората няма да искат. Даже и аз няма да ви го разправя: можете да помислите малко кое е това благо.

Често ние се спираме и сме недоволни, но трябва да си дадем отчет за нашето недоволство. Някой казва: „Аз съм недоволен, искам да умра“. Че искаш да умреш, е много добре, не е лошо да умреш; че искаш да живееш също не е лошо. Хубаво, ти искаш да живееш. Заекът иска да живее, но той като иска да живее, другите искат неговия живот. Онзи хрът, който гони заека, или онзи ловец, който го гони, искат живота на заека: животът на заека е една необходимост за ловеца. Или една лисица може да преследва заека, или пък някой орел – потребен е животът на заека за тях. Този, самият живот на заека, ще му докара страдания. Когато човек желае да умре, какво придобива той от смъртта. Смъртта е едно благо, което хората желаят по-малко, отколкото живота. Живота всички го желаем, а смъртта малцина я желаят.

Можем да кажем, че смъртта е едно благо, в което жабата се скрива, едно място, дето човек се скрива. Смъртта – това са неблагоприятни условия, но все-таки тя е една почивка. Някои казват: „Да умра, че да си почина“. Не трябва да смесваме смъртта със страданията при умиране – някои ги смесват. Има силен контраст между живота и смъртта, те са два контраста. Сега въпросът не е доразрешен. От смърт-

та само Бог може да ни възкреси, да ни избави от положението на смърт; само Той е, който може да ни избави от смъртта. Ние говорим за жабата, която седи в локвата: това са условията, в които тя е поставена. Кой може да извади жабата от локвата? Да допуснем, че локвата изсъхне – къде ще се скрие жабата? Ще се скрие под някой камък по навик, ще се сгуши отдолу, но дали ще се скрие под камъка, или в локвата, това не разрешава въпроса.

Да кажем, че ти искаш да избегнеш известни мъчнотии, искаш къща, знание, сила. Това са условия, които донякъде можеш да имаш, но има мъчнотии, които нито богатството, нито знанието могат да разрешат. Нима нашето знание може да ни избави от смъртта; нима знанието, което сега имаме, може да ни избави от страданията, от вътрешните противоречия? Не трябва да дойдем и до другото положение – да помислим, че това знание, понеже не може да ни избави, не е потребно. Знанието може донякъде да ни помогне, но сегашното ни знание не може да ни даде онова разрешение на живота, което той изисква. Например някой от вас се е отчаял от живота си. За какво се е отчаял апостол Павел? Някой ученик може да се отчае, че той няма да завърши училище, някоя майка може да се отчае, че няма да роди дете. Някой пътешественик може да се отчае, че няма да има достатъчно сили да изходи целия път на своето пътешествие. Или някой може да се отчае, че богатството му няма да е достатъчно за постигане на целите му. Както един английски милионер, който имал 360 000 000 лири, при коронацията на крал Едуард се хвърлил в морето – отчаял се, че парите няма да му стигнат. Той имал 360 000 000 английски лири и когато пътувал с един параход, мислел, че тези пари няма да му стигнат, хвърлил се в морето и се удавил. Това може да го вземете като един пример. И много пъти учени хора са прибягвали до самоубийство. Това са само прояви на живота, явления, които не са изяснени – съвременната психология не ги е изяснила.

Аз вземам примери из живота. Вземете младия и стария човек. Най-първо младият е весел, понеже има идеята, че ще живее; но малко по малко онзи, младият човек, преминава от едно състояние в друго – и после вижда, че се е

изменил, остарял е и е изгубил своите сили – и този, старият човек, вече се отчайва. Та като млад той е бил весел, но като стар се отчайва и казва: „Хич не ми трябваше да влизам в тази каша. Сега на какво съм заприличал?“. Той вижда промяната в очите си, в лицето си, в кожата си, вижда, че се е прегърбил, и си казва: „Едно време бях от най-силните хора, всички хора ме уважаваха, почитаха, а пък сега съм станал посмешище на хората, никой не ми обръща внимание“. Седи си той вкъщи и идва до отчаяние. Кое го е отчаяло, как е изгубил той своята младост? Вие казвате: „Изгубил е младостта си, станал е стар“, но кои са причините? Та казвам: сега голямото нещастие е, че ние остаряваме.

Добре, сега ще ви представя тази идея малко по-другояче. В началото, като млад, човек ще почне с радостта, а в края ще свърши със скръбта – това са двата полюса. Младият започва с радостта, но почва като слаб: животът започва със слабостта и свършва със слабостта. Представете си една млада мома, 21-годишна. Тя се гледа на огледалото: хубава е, красива е, има хубави вежди, красиви очи, снажна е, мускулеста е. Един ден се завъртява около нея един момък. Тя е насърчена вече, че е намерила своя идеал; като го погледне, казва: „С него вече ще мога да живея“ – и се насърчава. Така се минават ден, два, година, две години, три години. Един ден проникне един малък бръмбар вътре в нея, една малка мисъл. Какъв е този малък бръмбар? Аз да ви го кажа: че този момък обича и друга като нея. Щом като влезе този бръмбар в тая мома, тя, която е ходила енергично и изправено, изведнъж фигурата ѝ се изкривява, навежда се. Порано тя е била като свещ, права, обаче щом влезе мисълта, че онзи обича и друга, образува се буквата *к* – образува се противоречие. По-рано момата е гледала нагоре, обаче щом бръмбарът влезе в нея, тя се навежда надолу. (*Учителя ходи наведен, с ръце на гърба, и си клати главата.*)

Сега къде е философията? Аз ще ви я приведа: другата мома се е качила на гърба ѝ – този момък я е турил на нейния гръб. Тя казва: „Много тежи тази мома, как ще я нося сега? Аз мислех, че няма да тури нищо на гърба ми и че ще

бъда свободна, а пък той е сложил толкова голяма мома на гърба ми“. Другите казват: „Тя се е отчаяла от живота“. Как няма да се отчае – другата се е качила на гърба ѝ.

Това са само символи. Една идея, като се постави в ума ти, може да те огъне и да измени целия ти ход; може да се поставят в ума ти две идеи, които нямат хармония и допирни точки. Какво лошо има сега? Бог е създал и двете моми. Този момък обича едната мома, обича и другата мома. Едната е създадена от Бога, и другата е създадена от Бога; и момъкът е създаден от Бога. Где е сега злото? Защо тази, първата мома, се е огънала? Сега как може да стане? Втората мома трябва да дойде при първата мома, да я потупа по рамото и да ѝ каже: „Не се безпокой, аз не искам твоя възлюбен, ти и да ми го харижеш, той е вечно за тебе. Ти бъди спокойна, аз ни най-малко не искам да се качвам на гърба ти. Моите крака са добри, аз ще си ходя. Този момък е за тебе“. И тогава онази мома пак ще се изправи.

Къде е тогава нещастието в света? Двама души, като пожелаят едно и също нещо в света, ще си създадат нещастие. И когато имате едно голямо противоречие, то е, защото сте пожелали нещо, което и други хора желаят. Какъв е церът? Не го желай! И при Моисей, когато е дал закона: „Не пожелавай!“, тоя закон има същия смисъл: това, което желаят другите, ти не го желай, ако искаш да си свободен – нищо повече. Щом го желаеш, ти ще влезеш в едно голямо стълкновение.

Когато Христос е казал: „Не съдете, за да не бъдете съдени“, това е същият закон. Щом почнеш да съдиш другите хора, ти се поставяш в едно особено положение. Да допуснем, че двама лоши хора са в дисхармония – как ще ги примириш? Вие им казвате: „Не се карайте!“. С какво ще ги убедиш да не се карат? Ще им кажете: „Обичайте се!“. Как ще ги убедиш да се обичат? Аз толкова години съм ви говорил за Любовта, но какво сте разбрали, какво сте приложили? По някой път толкова криво сте ме разбрали: аз говоря едно нещо, а пък вие ще разберете друго нещо. Аз говоря за семейството, за любовта, за мъжа и жената – и някой от вас е вече докачен. Аз говоря за някоя мома, говоря за душата ѝ,

а някой разбира физиката ѝ, нейния физически автомобил; аз говоря за семейството като за един институт, който Бог е създал, а пък вие разбирате отношенията, които сами сте създали. Аз говоря за свободата, вие разбирате за собствеността и казвате тогава: „Ако нашите жени обичат другите мъже, тогава какъв морал има в това? Една жена няма право да люби другите мъже“. Това е право. Добре, но и мъжът няма право да люби друга жена.

Питам тогава: как ще се образуват отношенията, какво трябва да се прави сега? Мъжът не трябва да се докосва до никоя друга жена: нито да се докосва, нито да я погледне; също така и жената не трябва да се докосне до друг мъж, нито да го погледне. Тогава какви отношения ще се образуват? Прави сте. Яденето, което в дадения случай е определено за вас, никой няма право да го вземе от вас. Но това е ваше частично отношение, това е частично ваше понятие, това е една идея, която вие имате в ума си. Питам сега: кое е онова, което дава право на една жена, която се е оженила, да тури цензна мъжа си да не обича другите. Или кое е онова, което дава на мъжа право да контролира жена си – на кое основание?

В Писанието се казва, че Бог създал мъжки и женски пол – мъжки и женски пол, но в едно тяло. Противоречие не е могло да има, понеже мъжът и жената са живеели в едно тяло: лявата страна е жената, дясната страна е вашият мъж. И сега е така – дясната ръка е мъжка, а лявата е женска; левият крак е женски, а десният крак е мъжки – и те се съединяват. Като крачиш с десния крак, мъжът има думата, той заповядва; а жената заповядва, когато крачиш с левия крак. Но ако извадите жената в едно тяло и мъжа в друго тяло, как ще ги примирите тогава? Това е, което е станало сега – раздвояването. Как ще примирите противоречието? Мъжът казва на жената: „Ти си моята половина“, жената казва: „Не, аз не съм твоя половина, аз не искам да бъда вече жена, искам да бъда мъж“. Всички жени желаят да бъдат мъже – малко жени има, които искат да бъдат жени.

Само Бог е, Който разрешава въпросите. Ние ще ги оставим Той да ги разреши, когато му дойде времето; ще оста-

вим всички задачи неразрешени, понеже всяка една задача си има своето време за разрешение. И понеже въпросите не са разрешени, аз ще ви посвиря малко – ще ви свиря за неразрешените задачи. Понеже въпросите не могат да се разрешат, ще пеем. Човек трябва да пее и да свири, когато не може да разреши един въпрос – в Природата има един ритъм, който е ритъм на неразрешените въпроси.

Мъчнотията на всички цигулари е, че не могат да нагласят цигулките. Не че не могат да ги нагласят, но времето ги разгласява. (*Учителя свири на цигулка.*) Това са неразрешените въпроси в света – ще ги оставиш Бог да ги разреши.

Отче наш

37. лекция, 6 юни 1934 г., София, Изгрев

ДВЕТЕ ЛИНИИ

Добрата молитва
Размишление
Песента „Духът Божий“

Ще прочета част от 5. глава от Послание към ефесяните, от 11. до 20. стих.

(*Изпяхме песента „Махар Бену Аба“.*)

Имате ли някоя тема?

Отговор: *Не.*

Човек, като отиде на онзи свят 120-годишен, с каква форма ще бъде; като станете на 120 години, с какво ще отидете? Някой път човек говори за известен морал, за добродетели, за любов. Човекът може да остави тялото си тук – всичко да остави; и горе ще отиде без никаква тежест: без да тежи, той ще трябва да влезе в другия свят. Каква форма ще има?

Ако ви зададат една задача, една от най-простите, елементарни задачи, как бихте я разрешили? Ако ти кажат: „Защо Господ е направил човека такъв?“, знаете ли какво значат думите „Защо е направил Господ човека такъв?“. Българите ще кажат: „Направил е сина си воденичар“. Какво разбирате под тези думи? Турил го е да мели брашно. Казвате: „Направил е Бог човека“ – какво разбирате вие под това? Като го е направил воденичар, направил ли го е да краде брашно? Направил го е да мели брашното. А ако краде, кой е вършил кражбата – баща му ли? Някой е проявил слабост, казват: „Господ така го е направил, Господ е направил пияниците в света“. За някой лъжец казват: „Господ го е направил такъв“. Някой не си удържа думата, казват: „Господ го е направил такъв“. Някой е направил някоя погрешка, има слабост, казват: „Господ го е направил такъв“. Тези, които говорят така, говорят глупости, това са глупави разсъждения. Така и магарето не разсъждава.

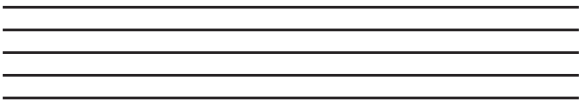

Тук имате петолиние. В съвременното петолиние на тези пет линии ще поставите нотите, ако сте музиканти; но ако не сте музиканти, какво ще правите с тези пет линии? Ако не сте музиканти, може да турите нотите където и да е, може да предполагате само за местата им. Трябва да разбирате законите. Не че Природата е създала тези пет линии, петолинието: човек ги е създал, това е едно човешко произведение.

Но казвам: представете си едно въже, което е дебело в диаметъра 1 см; друго въже, което е дебело в диаметър 2 см; трето въже – 3 см, четвърто – 4 см, пето – 5 см – и тези въжета по издръжливост не са еднакви. Представете си, че тези въжета имат съзнание като човек. Ако на първото въже му турите 5 кг и то се скъса, то где ще бъде погрешката? Едното показва, че това въже ще издържа само 1 килограм. Въжето с диаметър 2 см издържа 2 кг тежест; това с 3 см издържа 3 кг тежест; четвъртото – 4, и петото – 5 кг. Да кажем, че онзи, който е направил тези въжета, е сложил това като закон. Ако вие сега поставите на първото въже тежест 2 кг и то се скъса, ще кажете: „Защо го е направил такова?“. Онзи, който е направил въжетата, е написал, че на първото въже може да се сложи 1 кг тежест. Но разбира се, по някой път едно въже с дебелина 1 см не може да издържа тежестта на 1 кг злато. Вие ще кажете: „Това е едно противоречие“. Да обясня. Да кажем, че това злато е нагорещено – има температура 100 или 300 градуса – как ще издържа? Вие ще кажете: „Това е 1 килограм“. Да, но то е нагорещено: 1 кг тежест, това е една опасна тежина – това злато съблазнява. Един килограм злато – в сегашно време това са двеста наполеона. Колко струват 200 наполеона златни; един наполеон колко струва?

Отговор: *600 лева*.

Тогава 200 наполеона ще струват 120 000 лева. Мислите ли, че правоверните в класа, ако ги оставите в нашите при-

емни стаи да преспят една вечер, и поставите едно палто с 120 000 лева, няма да пребъркат джобовете ви? Аз не мисля – аз зная какъв процент ще издържат: за мен има един математически закон. Вие някой път употребявате израза „честен човек“. Честен е човек само когато изтърпи изпита, честен е за мен човек, като го турят в стая с 120 000 лева, и да не краде.

Работата е сега къде седи престъплението? Да пренесеш 1 кг злато от едно място на друго не е престъпление. Но представете си, че това злато, което той е взел, го тури в дрехите си. Той има едни дрехи, които Господ му е дал, те са направени от хубав плат. И като вземе тези крадени пари и ги тури в джобовете си, те ще му прегорят дрехите, а дрехите му струват повече, отколкото крадените пари. Крадените пари струват 120 000 лева, а дрехите му струват, да кажем, 5 милиона: къде е умността на този брат. И ще тури тези пари в джобовете си, за да прегорят дрехите. Това не е морално.

С един килограм злато ще оцапаш съзнанието си, ума си, сърцето си. Та ти най-първо нямаш вяра в Бога. Ще откраднеш отнякъде, за да се прехраниш, ще кажеш: „Гладен няма да умра я“. Хубаво сега: защо ще отидеш да крадеш баща си, защо ще отидеш да намериш един шперц и да отидеш да крадеш от касата на баща си? Защо не му кажеш: „Татко, може ли да ми дадеш?“. Кое е по-хубаво сега? Че баща ти живее в един голям богаташ – похлопай на баща си, кажи му. Във всяка една къща има един апартамент на Баща ти – похлопай на адреса Му. Ако ти кажат: „Кой хлопа?“, ще си кажеш името. Баща ти всякога е зает, гости не приема; баща ти много рядко приема, но ти името си ще Му кажеш. Ще речеш: „Кой ще ходи да смущава баща ми?“. Ти не искаш да смущаваш баща си, а пък смущаваш брата си. Ако бъркаш в джоба на един брат, кое е по-хубаво: да смутиш баща си или да бъркаш в джоба му?

Та казвам: всички вие носите един морал незавършен – още не сте праведни, не сте и светии. Човек трябва да бъде и светия, и слуга, и брат, и ученик. Вие сте кандидати за све-

тии, но още първа степен на светии не сте. Значи свещта е направена, но не е запалена, не се знае как ще гори. Вие сте слуги, но не сте слугували; вие сте брат, но не сте показали още своята любов; вие сте ученик, но още не сте учили. Вие казвате, че вярвате в Христа. Това са празни работи – не сте учили още. Аз вярвам, че има учени професори в софийските университети или в Кеймбриджкия[61] или в Харвардския университет[62], но това няма да ме направи учен човек. Един християнин трябва да има Учението на Христа. Не можеш да бъдеш християнин, ако нямаш знанието на Христа; ако нямаш Неговия Дух, ти не можеш да бъдеш християнин. Как ще бъдеш математик, ако не знаеш математиката; как ще бъдеш ботаник, ако не знаеш нещо от ботаниката; как ще бъдеш астроном, ако не знаеш нещо от астрономията; как ще бъдеш пророк, ако не знаеш как да проричаш. Но ти ще вземеш кафето и ще видиш какво е написано там. Нищо няма написано там – това са долапи. Той ще тури боба си, ще го нареди и по тези зрънца ще каже нещо; и после ще каже: „Така говорят бобовете“.

Ако вие разглеждате човешкия организъм според съвременните философи, какво понятие ще си представите? Каква наука е съвременната философия: те Истината ли представят, или представят нещата, както не са? Когато те фотографират, ще те фотографират като един арапин – и който те види, ще каже: „Какъв красавец!“. Онзи, който фотографира, и онзи, който ще види това, не казват истината. Най-първо, във фотографията ги няма онези основни черти: гдето има бръчки, онзи им прави кожата гладка. Направил е една восъчна статуя и казва: „Отлично, много младо лице!“. Хубаво, в какво седи ценността на една книга? Ако вземеш една бяла книга, на която няма нищо написано, коя книга е по-ценна – написаната или ненаписаната? Ако си един бакалин, тогава ненаписаните книги ще цениш повече от написаните, ако увиваш нещо с тях. Бакалинът има съвсем друг морал, но казвам: написаните книги имат по-голяма стойност от ненаписаните книги. И ако вие сте ненаписана книга, къде е вашата стойност.

Ще дойде някой брат, който е много скромен, и ще каже така: „Много страдам, можете ли да ми помогнете? Майка ми е умряла“ – и гледа надолу. Той е един долапчия, който иска да лъже. Турците казват: „Който гледа към земята, душата изгаря. Човек, който, като ти иска нещо, не може да те гледа в очите, той лъже“. Казват: „От срам гледа надолу“. Всеки човек, който, като ти говори, гледа в земята, дръж го извън вратата. После има други хора, други хитреци – той несъзнателно прави някои работи: като говори с тебе, гледа те в очите. Тези, умните, религиозните, те са по-учени. Той те гледа право в очите, но като си мръднеш малко очите нанякъде и не го гледаш, ще си свие устата и ще я изкриви. Това са доландарджилъци. Аз му казвам: „Да си вървиш сега“. Сега са минали времената на лъжата в света, няма нищо скрито-покрито. В невидимия свят, вътре в който живеете, тези, разумните същества, щом направиш едно престъпление, ти казват: „Защо лъжеш?“. Ти се смутиш тогава, мислиш и после се оправдаваш.

Та казвам: аз ви навеждам на тази мисъл: в света има две линии, по които човек може да върви. Вашето бъдеще зависи от това – дали спазвате Божиите закони, така както Бог ги е създал. Бог ви е създал не за престъпници – и тогава нямаме право за нашите престъпления да казваме: „Бог такива ни е създал“. Не ме е създал Бог да стана пияница: ако съм станал пияница, зависи напълно от мен; също така, ако съм бил крадец, пак зависи от мен. Бог е допуснал да имаш собственост, но тази собственост ни най-малко не включва, че ти трябва да крадеш, нито Бог е направил някого да лъже. Лъжата произтича от страха, но страхът всякога се ражда от едно престъпление. Ни най-малко Бог не е направил човека за престъпление, ни най-малко Бог не е направил човека да се занимава с лакомство. Създал му е стомаха, въвел го е в един свят да мисли, и когато гледа всичко, което Бог е създал, ни най-малко Той не го е създал, за да се зароди у него мисъл, желание да вземе мястото на Господа, да управлява хората.

Вие можете да запитате: отде се е зародило желанието у богатите да обичат да се возят, другите да ги носят, както

папата някога от Ватикана го носят на носилка до някое място – и той ще си маха ръцете и ще ги благославя. Отде се е зародило желанието на майката да вземе своето малко дете и да го носи? Това дете е било в нея, то е било като една мисъл в нея – и тази мисъл сега отвън се е въплътила. То беше в ума ѝ и сега е излязло из нея и тя го носи на ръце; идеята на майката беше в ума ѝ и сега тя я носи на ръцете си. И вие може да носите някоя ваша идея, както папата го носят от Ватикана до „Св. Петър“[63]. Тази идея може да ви благославя, но дали ще ви благослови, е въпрос. Вие може да поддържате една мисъл от християнството, но тя нищо няма да ви ползва. Питаш ме: „Православен ли си?“. Това е външна дреха. Ако ти не можеш да обичаш Бога, да живееш в Бога, какво ще те ползва другото?

Истинското учение седи в това: да живееш в Бога и Бог да живее в тебе; да живееш във въздуха и въздухът да влиза и излиза от тебе. Това е Учението, от което можеш да се ползваш – и това учение трябва да седи в ума ти. Христос казва: „Аз съм в Отца и Отец е в Мене“. Вие казвате, че само с Христа можете да живеете така. А ние какви трябва да бъдем? Та казвам: всички несрети и нещастия произтичат от една причина в света: щом ти не живееш в Бога и Бог не живее в тебе, можеш да извършиш всички престъпления. Щом живееш в Бога и Бог живее в тебе, ти не можеш да извършиш никога престъпления – невъзможно е това, по никой начин. Когато извършваш престъплението, Бог не е присъствал там – престъплението всякога произтича от това. В Бога ти не можеш да извършиш престъпление – в огъня вътре. Защо ще извършиш престъплението? Защото ти си извън Бога. Та кога ще извършиш престъплението – при 2000 градуса, при 3000 градуса или при 10 000 градуса температура? Значи в присъствието на Бога човек по никой начин не може да извърши престъпление. Когато си извън Бога, температурата се намалява, намалява и дойде до 0 градуса – тогава можеш да извършиш престъплението. Щом почнеш да трепериш и дойдеш до студа, веднага ще откраднеш юрган, обуща, дрехи, пари – и всичко можеш да откраднеш; и ще кажеш в ума си: „Пари, дрехи ми трябват“.

И тук, в Изгрева, вече се е започнало последното. Да, кореспонденти има, които ходят да разнасят навсякъде нещата, каквото е станало – и на всичко това му турят опашка. Не ходете да разнасяте нещата; ако някой е направил нещо, идете и му кажете: „Това и това си направил, не е хубаво!“ – кажи му го, както трябва. Трябва да има доблест един човек да си признае погрешката – онзи, който е направил погрешката, нека дойде да си я признае. Онзи, който е направил една погрешка, нека дойде да ми каже: „Ще ме извиниш, направих една погрешка“. Благородство е това! А той, след като направи погрешката, ще дойде да ме лъже. Зад гърба ти е говорил нещо, злословил е, а пък ти казва: „Не е вярно това, нищо не съм казал. Те лъжат“. Те лъжат, а пък той говори истината... Питам тогава: какъв окултен ученик ще бъде това, какъв окултист? Какъв ученик, какъв син Божий може да бъде? Казвам му настрана: „В твоя характер аз не уважавам това. Ти може да ми се сърдиш, но тази черта не е хубава“. Нищо повече: това не е хубаво. Някои хора, които от десет години не са се научили нещо, ти на тъпана им биеш. Те са като малките деца. Майката му казва: „Няма да буташ това“, но като излезе тя, детето се качи на крушата и яде от нея. Има майки, които броят крушите колко са. Преброила е тя сто круши и после пак ги брои, но вижда, че липсват десет; и пита: „Къде са десетте круши?“.

Сега помнете: в света има известен род престъпления, които са огън. Човек трябва да се пази от тях, те носят много лоши последствия. И светията да направи едно престъпление, ще носи последствията. Давид направи едно престъпление от този род и близо 3000 години са минали – то не може да се изличи. Кой как ходи, слуша за неговото престъпление. Който чете Библията, разбира, че той е взел жената на Урий. Давид видя тази жена, това била една хубава жена. Царят казал на военачалника си за Урий: „Ще го туриш в първите редове да го убият“ – и задигнал жена му. Детето, което се роди, умря – и не може да се изчисти това престъпление. И като четат това, в онзи свят дори Давид все като че го жегват – веднага изпъква престъплението му в неговото съзнание.

Та да не мислите, че ако направите едно престъпление, това ще се заглади така лесно: хиляди години могат да седят следите му. Трябва да знаете, че в света Бог заличава всички престъпления, но кога? Само Любовта е, която може да ги заглади. Докато дойде Любовта, ще минат хиляди години. Но Божията Любов всякога не действа: тя действа само в крайни периоди – периодически. Будистите[64] имат една философия: във всеки 360 милиона години Божията Любов веднъж се проявява, за да заличи всички грехове на хората, да вземе кармата им, да ги очисти – това е Любовта! Любовта трябва да заглади всичко. Направиш едно престъпление, молиш се и тъкмо се успокоиш – пак минава през съзнанието ти извършеното престъпление, то наново изпъква там. Тъкмо се помолиш – и престъплението изпъква в съзнанието ти – и много мъчно можеш да се освободиш от направеното престъпление.

Казвам: престъпленията, които вършат хората, са най-малките, но от най-малките престъпления могат да се родят много лоши последствия. Здравето на човека, всички тези болести – всички съвременни болести се дължат на престъпленията. Има индивидуални престъпления, семейни, народни, общочовешки престъпления. Трябва най-първо да вземеш участие в своите престъпления, но ще вземеш участие и в престъпленията на семейството, в което живееш; на народа, в който живееш, на човечеството, в което живееш; и народът и човечеството ще вземат участие в престъплението, което ти си направил. Но ако ти дадеш повод за едно престъпление, ако направиш едно престъпление, могат да се поведат след тебе един милион хора – и те да направят престъпление. Ти си направил едно престъпление, нищо наглед, но един милион хора ако направят престъпление след това, каква ще бъде твоята отговорност? Сега ако един милион хора, от които всеки е откраднал по 100, 1000, 100 000 лева, ги хванат и обесят – и половината пари сложат на тебе, тогава за колко години можете да изплатите този дълг? А трябва да го платите.

Вие имате една много повърхностна идея и казвате: „Господ ще заличи и прости“. Има неща, които не са престъпление. Например взел е човек една ябълка от ябълково

дърво – това не е престъпление. Минал е покрай някое лозе и е откъснал грозде – и това не е престъпление. Влезеш в дома на един богаташ, намериш кесията му, в която той има двеста наполеона, а на тебе ти трябва само един лев. Ти отиваш и вземаш само един лев – и това не е престъпление; но задигнеш ли всичките пари – това е престъпление. Тебе ти трябва един лев: ще отвориш кесията и ще вземеш един лев. Ако като отворя твоята кесия, взема толкова пари, колкото ми трябват, и ти, като отвориш моята кесия, ще вземеш, колкото ти трябват – значи по Бога е това. Щом вземеш повече, отколкото ти трябва, ти си извършил вече престъпление.

И най-после, ти можеш да отидеш при кесията ми и да я попиташ. Аз така разбирам Учението: ти влизаш и намираш палтото ми, намираш кесията ми – тя има съзнание. В нея има двеста наполеона. Да кажем, че на тебе ти трябва един наполеон; ти попитай кесията: „Дай ми адреса на твоя господар“, или: „Съобщи на господаря си, че ми трябва един наполеон. Можете ли, разполагате ли с толкова да ми дадете?“. Кесията ми веднага ще ми съобщи и аз ще ѝ кажа: „Дайте му един наполеон за моя сметка“. Вие питали ли сте някой път кесията? Ти искаш да направиш нещо: питай! Това е един вътрешен морален закон.

Вие седите сега и някои от вас сте много неразположени. Има някои братя, съвършено неразположени; има някои братя – и млади, и стари, които по характер са много неразположени. Мнозина съм лекувал и те не са ми платили визитата: мнозина имат да дават, не са ми давали нищо. Седят си те и се потриват: за себе си правят всичко това, не дават – и минават за братя. Това не е братство: за всичко трябва да има една изправност, човек трябва да е изправен. То не е за мен, но човек е дошъл на Земята и трябва да се учи. Изправност трябва: като е изправен човек, Бог ще го изпита. Някой казва: „Дай ми пари назаем“. Речеш му: „Ти Господа питал ли си?“, той ти казва: „Питах Го“. Хубаво – давам му. Питам Господа – онзи никога не Го е питал, той лъже. Аз го държа отговорен: не че е взел от мене пари, но го държа отговорен, че ме лъже. Ако Господ е казал, ще

му дам: колкото пъти каже Господ – десет лева, двадесет лева, тридесет лева ще му дам, но ако не е казал Господ, той лъже.

Та второто положение – онзи може да ми каже: „Господа не питах, но тебе питам. Имам много нужда, ако можеш, да ми услужиш“. Той трябва да остави на мене и да не ми определя време, да каже: „Сега имам нужда, но когато ти намериш за добре“. И ако му услужа, да бъде благодарен; ако не му услужа, пак да бъде благодарен. Щом не мога да му услужа, има трети закон, има друга възможност: този да пита, онзи да пита; не само един брат, а втори, трети, четвърти – да ходи при тях и да им каже: „Братко, имам нужда“, но да не ползва лъжа. Той може да каже: „Аз едно време на брат ти направих голяма услуга, дадох му пари назаем“. Аз му правя услугата, но моят брат е в Америка, да кажем. Той си идва оттам и го питам: „Този правил ли ти е услуга?“. Отговаря: „Никаква услуга не ми е направил“ – и освен че не му е направил, но ме е закачил малко.

Аз не обичам да пердаша дявола, понеже като го пердаша, може да пострадат и други. Голям майстор е той в едно – крие се в яйцата. Ако речеш да го буташ в яйцата, ще счупиш всичките яйца. Затова ще имаш един дълъг дилаф: щом дяволът влезе между яйцата в кошницата, ще извадиш яйцата, яйце по яйце, и ще хванеш с дилафа него. Ще го извадиш по този начин и никое яйце няма да е счупено. Не оставяйте вашата кошница отворена, да не влезе дяволът. Не оставяйте вашия ум и сърце отворени, да не може да влезе дяволът и да разбърква ума ви и сърцето ви. Аз като говоря, някой може да каже: „Кого визираш?“. Всички визирам; а пък и специално мога да кажа кого визирам. Аз мисля един ден да свърша с някои отношения – има неща, които не трябва да съществуват. Но знаете ли кога ще направя това? Когато тръгвам за Небето. Сега няма да кажа, но когато тръгна с паспорт за другия свят, ще дойда и ще ви кажа: „Този, този и този“. Ще ликвидирам това и ще кажа: „Сбогом“ – и ще си замина. Но сега няма да кажа.

Искам да оставя във вас една основна мисъл: не че искате да вършите престъпление, но вие имате слабости, които момите имат. Слабостта на една мома седи в това: тя няма

да позволи на един овчар да я целуне, но на един княз не една целувка, но десет ще му даде, понеже очаква нещо от него. Доландарджилък е това – този княжески син. Аз по-скоро бих дал овчарят да ме целуне, отколкото княжеският син. Княжеският син – това е дяволът; овчарят – това е Христос. И вас ви целуват княжеските синове. Трябва да престане да ви целува княжеският син. Нека овчарят да ви целува, отколкото един княжески син.

Проявената Божия Любов носи пълния живот. (3 пъти)

Аз един ден ще събера всички ви и ще ви приведа факти – какво могат да извършат някои братя. Срамота е, даже вън хората в света не са вършили такива работи. Има факти. Че ако всички други ще бъдат такива братя, по-добре да нямаме нужда от тях.

38. лекция, 13 юни 1934 г., София, Изгрев

ПРАВИЯТ ПЪТ

Добрата молитва
Размишление

Ще прочета 20. глава от Евангелието на Матей, от 1. до 17. стих.

Песента „Духът Божий“

Съществува едно противоречие в живота, в сегашния живот; в самото му начало съществува едно противоречие. Задачата е човек да се освободи от това противоречие. Няма да ви разправям как е дошло то. Не се знае как е дошло – сега се изучава как трябва да се излезе от него. Откъде е дошло, защо е дошло, не се знае – сега се изучава как да се извади предметът. Представете си, че някоя мишка е влязла във вашата къща. Не сте я видели отде е дошла, но един ден почва да чопли, да човърка тук-там, безпокои ви. Вие мислите сега по кой начин да се освободите от нея. Не е голям разбойник, малък разбойник е: тук-таме ще направи нещо, някоя пакост – ще изяде малко от хляба, но като ядете от този, мишия хляб, изприщват ви се устата.

От това противоречие излиза недоволството в живота, защото и здравите, и болните хора са недоволни. Болният е недоволен, че няма здраве; и здравият някой път е недоволен, само че недоволството на болния се различава от недоволството на здравия. Сиромахът е недоволен, че е сиромах, а богатият по някой път е недоволен, че няма повече – различават се. Единият е недоволен, че няма нищо, а пък другият е недоволен, че няма толкова, колкото той предполага, че трябва да има.

Да кажем, че вие постъпвате в училището и казвате: „Като завърша първи клас, достатъчно е!“, но после виждате, че с един клас работа не става, и казвате: „Втори клас

като завърша, достатъчно е!“, но после се убеждавате, че и с два класа работа не става. После казвате: „Убедих се, че и с трети клас работа не става!“; същото констатираш и за четвърти, пети, до седми клас. После кажеш: „Дойдох до осми клас, но стига толкоз!“, но по-късно мислиш: „И с осми клас не става“. Следваш в университета първа година, втора, трета, четвърта, после речеш: „Не стига!“, и казваш: „Трябва да специализирам“, но пак време не остава. Днес ще специализираш, утре ще специализираш... Като специализираш, специализираш – и нямаш вече сили какво да специализираш. На онзи цигулар, който е свирил, най-после му се схванали ръцете и не могъл повече да свири – ръцете му не държали. Той свирил, свирил, и най-после от притискане се разстроила неговата нервна система.

Едно нещо го предават теоретически, но то трябва да се предаде и практически. Може да разправиш на един човек какво нещо е доброто, но трябва да направиш едно добро. Ще му кажеш: „Ела с мене, аз ще ти кажа какво нещо е доброто!“. Този предмет наглед няма съответствие с предмета, с който започнахме. Говорихме за недоволството, а пък сега влизаме и говорим за един друг предмет – за доброто. Турците казват: „Нерде Шам, нерде Багдад“. Ще кажат: „Няма логика“. По някой път вие сте недоволни, но бих желал да ми дадете едно обяснение какво нещо е недоволството. Казвате: „Аз съм много недоволен“. Е, добре, представи ми какво нещо е недоволството – аз много бих дал, за да ми покаже някой каква черта има недоволният. Някой, който рисува, как ще представи недоволството? Един човек работи, но е недоволен – по какво познаваш, че е недоволен? Седи си той тих и спокоен – отде схващаш, че е недоволен? Четеш една книга и казваш: „Не ми хваща окото тази книга“.

Каква е основната черта на недоволството? Малко ще ви улесня: кои са отличителните черти на светлината и на тъмнината? В светлината свободно можеш да ходиш – като имаш светлина, не се спъваш, можеш да избягваш всички мъчнотии. А пък тъмнината се отличава по това, че в нея нищо не виждаш, можеш да се спънеш – какъв е пътят, не

знаеш, навсякъде можеш да попаднеш в големи противоречия. Тъмнината се отличава по това, че не ти дава възможност да се справиш с мъчнотиите, които са по пътя ти. Следователно там се изисква голямо внимание, изисква се една пръчка – като вървиш, ще побутваш по пътя, а не да тръгнеш урбулишката. Ще буташ, когато вървиш, ще държиш ума си, защото не знаеш къде може да има някоя пропаст; а пък при светлината няма какво да се бъркаш. Ти казваш за някого: „Той обърка една работа“. Щом е объркал работата, кога я е объркал – през деня или през нощта? През нощта. Ти като вървиш в тъмнината, можеш да загазиш и да размътиш водата. Кой ти даде правото да мътиш водата? Ще кажеш: „Понеже се намирам в голяма тъмнина“.

Когато някой път имате недоволство вътре във вашия живот, някой е размътил водата. Недоволен сте – за какво? Водата е размътена във вас. Вие не сте виновен, и онзи, който я е размътил, и той не е толкова виновен – това е едно странично обстоятелство. В даден случай как ще се справите с вашето недоволство, с това противоречие, как ще го премахнете? Ще трябва да чакате. Ще се мине може би цял един ден, за да се избистри тая вода, да се източи тя от мястото, гдето е текла, и трябва да чакате да дойде новата вода. Онзи, който е ходил в тъмнина, е покварил водата, без да знае. Вие трябва да знаете къде е новата вода, която никой не е прекрачвал, защото никога не трябва да пиете вода, която някой е прекрачвал. Сега, ако ви дам едно правило, вие веднага ще схванете буквата на нещата. Да кажем, че искате да пиете вода, но някой отгоре я е прекрачил, и няма да искате да пиете. Някой човек, чиито ръце са нечисти, отива да вземе хляба. Не вземай този хляб! Тогава какво трябва да правиш? Чакай, докато хлебарят опече друг хляб, нищо повече. Но това са посторонни работи.

У недоволните хора има едно нещо: у тях отсъства Любовта, те нямат понятие за нея. Те са недоволни, че Любовта ги е напуснала: не че доброволно ги е напуснала, но те са извън областта на Любовта. Следователно те са като един човек, който е извън областта на светлината и е недоволен, че е в тъмнина: има недоволство в него, че няма никаква

лампичка. Той трябва да развива своя разсъдък. Когато в душата на човека не седи Любовта, там трябва да седи неговият разсъдък, за да може да подготви пътя на Любовта, защото някой път тя идва, както идва светлината. Човек трябва да бъде готов: когато дойде Любовта, да го намери готов, защото ако не го намери готов, той нищо не може да се ползва.

Любовта си има външни прояви – тя носи най-великото. И ако не си готов да възприемеш това, най-великото, и да го разбереш, ти не се ползваш. Тя слиза от самата Вечност, за да стане същина на твоя живот – и от тази любов зависи животът ти. И ако Любовта не те посети, ти си недоволен. Вие имате обикновено разбиране за живота. Например заекът има обикновени разбирания. И ако ти нарушиш неговото обикновено разбиране, заекът не може да разбере каква нужда има хрътът да го гони. И досега зайците не са разрешили какво заставя хрътките да ги гонят; те казват: „Да сме им направили някоя пакост, не сме. Нито една лоша дума не сме им казали, нито един камък не сме хвърлили срещу тях. Ние мирно си пасем и не можем да разберем защо те ни гонят“.

Вие някой път питате: „Защо ни се случи това нещо, защо този човек направи това?“. Не разрешавай въпроса защо те гони хрътът – той е един от неразрешените въпроси – остави го за далечното бъдеще. Аз съм намерил само едно разрешение. Когато ме питаха зайците, като минавах покрай тях, те ми казаха: „Ти си учен човек, защо ни гонят хрътовете?“. Не пипайте този въпрос – променете вашите очи, уши и прочие. По-лесно е да промениш своя заешки образ в друг, отколкото да решиш въпроса защо хрътката те гони; по-лесно е да измениш формата на заека, той да стане друга някоя форма, отколкото да разрешиш въпроса защо хрътката го гони. Зайците казаха: „Ще си помислим по това“. И досега, както виждаме, все си мислят зайците, но са взели предвид моите думи. Когато аз минах покрай зайците, ушите им бяха малки, а пък сега са израснали големи. По какво се отличава зайщината? По страха: тупа сърцето на заека от най-малкия шум. Когато зашуми най-мал-

ката тревица, заекът ускорява своя бяг; той седи като голям юнак, но като бутне тревицата, подскочи – всичко у него е готово за бягане. Представете си, че заекът не бяга – тогава ще стане това, което той не обича; и за да не стане това, което заекът не обича, той непременно трябва да бяга – трябва да дойде страхът.

При страха човек се научава да разсъждава, без страх човек не може да се научи да изпълнява Волята Божия. Казано е: „Началото на мъдростта е страхът Господен“. Да мислиш, да разсъждаваш – това не е начало да изпълняваш Волята Божия; да мислиш, да разсъждаваш – това е начало на знанието. Така е, но законът на Любовта е началото да изпълняваш Волята Божия. Ще минеш през страха – там ти е пътят. Всеки един човек, за да стане учен, за да придобие знание, трябва да мине през областта на страха и да дойде до областта на Любовта, която разрешава постепенно въпросите.

Сега не искайте да се уреди целият ви живот. В Любовта съществува един закон: днес като се наядеш, за утрешния ден не мисли. Турците казват: „Аллах керим“, а пък християните казват: „Иова и ре!“. Няма да се спирам филологически върху тези думи. Приблизително това значи: „Господ ще промисли“. За утре Господ ще промисли – не си ти, който ще промислиш. За ядене майката промисля, а пък длъжността на децата е да ядат – майката само приготвя храната. Ние сме в една епоха, в която сме деца – трябва да се храним добре; а пък ако остане ние да приготвяме тази храна, съвсем ще се забъркаме. Други същества от невидимия свят приготвят храната. Онези плодове, които растат, не ги приготвяме ние; също и житото, което расте; също така и въздуха, който изпълва пространството, и прочие. Ти само ще възприемеш въздуха и храната.

Ние искаме по някой път да уредим живота си. Не е възможно да уредиш живота си: това е най-сложното нещо – да уредиш живота си. Че ти имаш отношение с милиарди същества. Пътя, по който ще тръгнеш, не можеш да го избереш; гдето тръгнеш, ще имаш стълкновение – и само Божественото ще те прекара през един много по-тесен път. Ще

минеш през един тесен път, за да не влезеш в стълкновение с никого; иначе, ако влезеш в друг път, ще бъдеш в стълкновение с този, с онзи. Ти не вървиш по правия път. Трябва да минеш по един път, по който няма да имаш стълкновение – той е правият път. Правият път е онзи, в който трябва да не си в стълкновение с никого; правият път е да нямаш никакво противоречие в душата си. Имаш ли противоречие, ти не си в правия път – ти си в пътя на изправлението.

Правият път е пътят на Любовта. Не трябва да има абсолютно никакво противоречие, но за да няма абсолютно никакво противоречие, ти трябва да си в този път. Извън този път можеш да вървиш по пътя на знанието. Могат да ти кажат: „Не се безпокой, това не прави, онова не прави!“ – могат да ти кажат такива неща. Да допуснем, че вървиш по един път и си имаш едно шише с вода. Дошъл е някой и ти е изпил водата – ти се безпокоиш, жаден си. Казвам ти: „Близо си до извора, напълни си своето шише от него“. Когато дойде някой и ти изпие водата, има ли тогава основание да се безпокоиш – ще го напълниш. Щом някой иска да не се безпокои, непременно трябва да бъде при водата на Любовта. Дето се казва: „Човек трябва да бъде при Бога“, това се разбира. Бог според мене е мястото, гдето няма абсолютно никакво противоречие, то е един път, гдето човек само се учи да яде – няма да мисли отде ще дойде хлябът; той само ще диша и няма да мисли отде ще дойде въздухът; той ще живее и няма да мисли отде е животът.

Христос казва: „И това е живот вечен, да позная Тебе, Единаго истиннаго Бога и Христа, когото Си изпратил“.

Ние започнахме с противоречието. Противоречие в живота съществува в онова нисше царство на животните, които са под нас. Щом имаш слуги, ще имаш противоречие, понеже тези слуги ще направят нещо, което не е по волята ти. И кога човек може да бъде спокоен? Аз да ви кажа: ще уволниш всичките слуги, няма да имаш нито един слуга вкъщи – ти ще бъдеш и господар, и слуга. Но колко е мъчно да се разбере това: да бъдеш едновременно господар и слуга, да разбереш тия две състояния – голямото и малкото. Каква е разликата между голямото и малкото, между близо и

далече? Близо и далече, голямо и малко – това са два контраста. Малкото е малко не защото е малко само по себе си – то е малко, понеже е много далече от нас; а пък другото е голямо, понеже е много близо. Според мене големи неща са тези, които са много близо до нас, до нашето съзнание. По някой път голяма, велика е Любовта, понеже е близо; а по някой път голяма е омразата, понеже е близо; по някой път светлината е голяма, понеже е близо. Но всички онези неща, които са далече, не ни засягат.

Представи си някоя голяма лампа. Слънцето е толкова голямо и казват, че е един милион и триста хиляди пъти по-голямо от нашата Земя, а пък го виждаме като една малка пита. Вие не виждате същинската реалност и се чудите как това слънце, което го виждате малко, може да е много по-голямо от цялата Земя. Всички сега търсите Любовта, но какво нещо е тя, не можете да си дадете отчет. Какво нещо е сега Любовта? Според езика на Писанието първото нещо, което Любовта е направила, като е слязла в човека, като е дошла в него, е следното, отличава се със следното: Любовта изпъжда страха навън. Тя ще те освободи от всички безпокойства: като дойде Любовта, всички безпокойства, които има в душата ти, изчезват. Те говорят за болести, говорят за сиромашия, говорят за смъртта, говорят за много други работи: за горе, за долу, за голямо и малко. При Любовта всички тия неща изчезват и в душата ти настава едно вътрешно спокойствие и покой.

Според вашата опитност, когато Любовта ви е посещавала, какво ви е донасяла? Мене са ми разправяли мнозина за Любовта, но аз съм виждал, че те имат само подаръците на Любовта, както малките деца. Ако сте в Америка или в Англия, те имат един Санта Клос, един митически герой, един старец, който носи в голям кош всичките благословения. Англичаните и американците възпитават децата си и им казват, че Санта Клос всичко носи. И стават сутринта децата и виждат, че имат дрехи, обуща, играчки – и скачат от радост. А пък Санта Клос в къщата не е стъпил – това са бащата и майката. Детето си мисли, че е дошъл такъв особен човек.

Питам сега: важно ли е да знаем кой е донесъл подаръците? Когато си гладен, не питай кой е донесъл хляба – питай, след като се наядеш; защото като питаш, трябва да платиш. В знанието има една опасна страна: ще платиш, глоба има. Питаш: „Кажи ми кой направи света?“. Ще платиш глоба – ти си поставил вече въпрос. Не че нямаш право, имаш право да питаш, но ще платиш. Нали някои ученици искат да държат изпит. Те се явяват на изпит и за да имат право да го държат, внасят такса 1600 лева. Казват: „Защо Бог създаде света?“. Сега ти си си дал кандидатурата, за да разрешиш този въпрос – ще внесеш парите. А пък вие искате да държите изпит, без да внесете нещо. Казваш: „Учителю, я ми кажете!“. Питат те: „Защо мълчиш?“. Защото ти не си отворил кесията да платиш таксата – вие искате без такса. Без такса аз никога не говоря – ще донесеш таксата. Имаш вече тогава законно основание и ако издържиш, ще ти дадат свидетелство, а пък ти нищо не внасяш и искаш.

Мнозина от вас вървите по Божия път, без да сте внесли своята такса. Вие ще кажете тогава: „И таз добра, не може ли без такса?“. Ще те хванат и ще ти кажат: „Ще платиш!“. Много са внимателни в духовния свят. Направил си една погрешка – ще те заведат в дирекцията и учтиво, любезно ще ти кажат: „Ще бъдете така добри да внесете парите. Тук законите са такива – ще си платите“ – любезно говорят. Ще те заведат там, ти бъркаш тук-там – и нямаш пари. Хайде, друга беля – оттам ще те вземат в друга дирекция. Ще кажеш: „Имам пари, но ги забравих вкъщи“. Ще те върнат вкъщи, за да вземеш парите; ще те качат в техните тренове – и като дойдеш втори път, трябва да обещаеш, че ще платиш. За отиване и за връщане по треновете ще платиш билета, без плащане няма – даром нищо не се дава. Даром има само в закона на Любовта, а пък извън Любовта има плащане на общо основание. Казано е: „Даром сте взели“. Даром е в закона на Любовта: влезеш ли в нея, там работата е лесна – без пари върви; а пък докато влезеш в Любовта, всичко е с пари. Много са любезни, учтиви, но до последната стотинка ще платиш там: като влезеш, ще платиш – по закон е всичко това.

Някой път аз гледам верующите – недоволни са. Отиват те на работа на Божественото лозе, но са се облекли с най-хубавите си дрехи. Не е лошо това. Много добре са облечени, но цял ден се потриват; а пък други не са толкова хубаво облечени, по-окъсани са, но целия ден работят. И като дойде вечерта да им плащат, едните казват: „Знаете ли колко време ние изгубихме, за да се облечем с най-хубавите дрехи?“. Казват им: „Хубаво бяхте облечени, но малко работихте“; а пък за другите казват: „Онези не бяха така облечени, но много хубаво работиха“. На първите казват: „На вас плащаме единия пеняз за целия ден, за хубавите дрехи“. От сутрин до вечер с хубави дрехи работят – те не са работили толкова много. Казват, че ги е пекло Слънцето. Че ги е пекло Слънцето, в това им вярвам, но че са работили, аз го отказвам.

Вие казвате: „Пече ги Слънцето“. Право е, много сме доволни от вас, че ви пече Слънцето, но тези със скъсаните дрехи работиха толкова, колкото вие целия ден се пекохте с вашите хубави дрехи. Досега не знаехте, че първите са работили. Не, целия ден те са били облечени парадно, разисквали са как Господ е създал света, как живеят светиите на Небето, какъв прогрес щяло да има. Това са разисквания. Хубави са те, не са лоши, но като дойдеш, един пеняз ще ти платят; и после ще се чудиш и ще казваш: „Толкоз време аз разсъждавах как да се облека, да стана чист и свят, да изпълня Божията Воля. Целия ден да ни пече Слънцето – и само един пеняз!“. Ще му кажат: „Толкова си се пазарил, не съм те обидил“. Така му казва господарят.

Но сега да минем към цигулката, времето е дошло.

Отче наш

Като се плаща, ще се уреди въпросът.

39. лекция, 20 юни 1934 г., София, Изгрев

ДИШАНЕТО И ВЪТРЕШНИЯТ ЖИВОТ

Добрата молитва
Размишление

Ще прочета част от 7. глава на Второ послание към коринтяните, от 1. до 14. стих.

Сега ще имаме едно малко музикално упражнение. Ще изпеем гамата и когато изпеем *до*, ще поемете въздуха вътре, а при *ре* ще издишате; при *ми* ще приемете въздух, при *фа*-то ще издишате, при *сол* ще приемете, а при *ла* ще издишате. При *си* ще приемете, при горно *до* ще издишате. Без дишане животът няма да тръгне напред. Дишането, мисълта и любовта са свързани, те са в същата гама.

Двете ръце с пръсти, събрани една срещу друга, са пред гърдите. После поемете въздух и разтваряйте ръцете настрани, защото вдишването е процес, който твори отвътре, а когато издишаш, твориш отвън. Така че ако искаш да твориш отвътре, ще вдишваш, ако искаш да твориш отвън, ще издишаш. Тъй че двояк процес има: творение отвън и отвътре. И ако не знаеш как да вдишваш, и ако не знаеш как да издишваш, нищо не можеш да направиш. С такт ще дишаш.

Ръцете са в първоначалното положение пред гърдите и пръстите са насочени едни срещу други. При тона *до* ще мълчите – ще направите вдишване и ще разтворите ръцете настрани. При *ре* ще пеете и ще приберете ръцете в първоначалното положение. После при *ми* – мълчание и вдишване и отдалечаване на ръцете. При *фа* – прибиране на ръцете пред гърдите; при пеене на *фа* ще издишате и т.н. – до горно *до*.

(*Направихме това упражнение само с движение и с дишане, а без пеене, а после и с пеене. Същото упражнение се направи втори път обратно: ръцете в първоначално-*

то положение пред гърдите и после при „до“ – вдишване и отдалечаване на ръцете. При горно „до“ се мълчи, после при „си“ се издишва, ръцете се приближават и се изпява „си“ и т.н. – до долно „до“. При вдишване се мълчи, а само цигулката свири, а при издишването временно се пее съответния тон. Учителя свири, свири при всеки тон, а ние пеем само при издишване.)

Движенията са двояки: известни движения са свързани с вдишване, а известни движения – с издишване. Това е, когато човек е в нормално състояние: когато е здрав, той има правилно движение и правилно дишане. Значи щом едните движения съвпадат с вдишването, а други – с издишването, тогава ти си на правия път; а иначе, когато движенията за вдишването съвпадат с издишването, тогава работата е анормална.

Упражнение: ръцете са спуснати надолу, поема се въздух и същевременно те се вдигат нагоре над главата с дланите навън. Когато ръцете се вдигат нагоре, се вдишва, а пък когато се спущат надолу, се издишва.

Сега да изпеем пак гамата с тези движения. При всяко вдишване ще имаме пауза, а при всяко издишване ще пеете. При долно *до* ръцете се вдигат на главата – пауза и вдишване. При *ре* спущане на ръцете надолу – издишване и пеене на *ре*; при *ми* издигане на ръцете нагоре над главата, вдишване и пауза и т.н. Така до горно *до* – и после обратно надолу. Трябва да има ритъм в движението. Ако няма ритъм на движенията, ще си препятствате; като има ритъм, трябва да намалява голямата спънка. Като ставате сутрин, ще правите това упражнение – ще го правите за цяла една седмица, за да не плащате на лекари. Правете тези упражнения, за да се освободите от ревматизъм, коремоболие, главоболие и т.н.

Какво означава върхът на този петоъгълник? Това е външната точка на Духа. Значи Духът има една точка в петоъгълника, а пък другите две точки са душата. Основата – това е плътта, от която вие плачете; буква *F* = Духът, *CD* = Душата, а *AB* = плътта. Най-първо Духът се поляризира: имате две точки – *C* и *D*. После, при другите две точки – *A* и *B*, става друго едно поляризиране, пречупване на човеш-

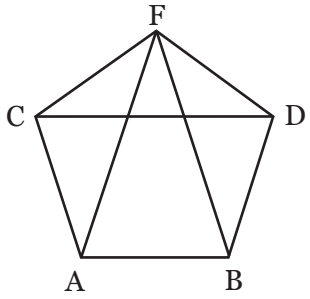

ките енергии. Във *F* е подтикът на Духа. Духът – това е Божественото издишване на нещата, това е Духът, който излиза от Бога: Бог почва да издишва. Когато Бог почва да издишва, нещата се създават; но в нас този процес е обратен: когато Бог създава нещата, ние вдишваме в себе си – създаваме нещо в нас. А пък вторият процес е когато Бог започва да вдишва в Себе Си – тогава ние създаваме нещата. Трябва следователно да вдишаме видимите дела и ще създадем нещо. Всеки трябва да се върне там, отдето е излязъл.

Някой път казваме: „Не може ли без страдание?“. От какво произтича страданието? Страданието произтича от даването: като даваш, ти страдаш, като вземаш, ти никак не страдаш. Човек може да страда и след като е взел – от това, което е взел човекът, пак може да се яви страдание. Например взел си една храна, която не е добра за организма ти – тогава страдаш; а пък щом вземеш храна, която е добра, ти се радваш. Така е и с въздуха: когато поемаш чист въздух, ти се радваш.

Всяка мисъл е вдишване – човек при мисленето вдишва. Не само с физическото си тяло вдишва той, но и със своята мисъл вдишва в себе си, чрез умственото си тяло. А когато чувстваш, ти вдишваш с астралното си тяло; пък на физическото поле човек вдишва чрез своята плът. Така че страданията ни показват мярката: те са правилната мярка дали си възприел правилно нещата, или не. Щом страдаш, това показва, че някъде си нарушил законите – това е друго упражнение; ако не страдаш, няма да разбереш, че си направил една погрешка. Опарил си се някъде – това показва, че не си постъпил правилно. Има дилаф, за да вземеш огъня, а не с пръстите си. Така че когато вие страдате, това показва, че сте вземали Божествения огън с пръстите си – не сте го взели с дилаф.

Когато искаме да усилим нещата, казваме: „Аз“. Можеш да кажеш и така: „Аз, Иван Райчев“, а можеш да кажеш и

така: „Иван Райчев“. Но когато кажеш: „Аз, Иван Райчев“, какво подразбираш: каква е разликата между „Иван Райчев“ и „Аз, Иван Райчев“?

У всинца ви има един навик, от който трябва да се отучите. Най-първо мислите, че знаете нещата. Всички неща, които сега учим, са все нови – старите неща всички ги знаете. Например ти ядеш – това е стара работа: и баща ти знае да яде толкова, колкото и ти знаеш, но има неща нови. И баща ти толкова знае, колкото и ти знаеш. Например някой път казвате *любов* и мислите, че знаете. Любовта не я разбирате: да кажеш, че обичаш някого, е едно нещо, а пък да го обичаш, е друго нещо. Ти казваш: „Аз много те обичам!“ „И аз много те обичам“. Как ще докажеш, че го обичаш, по кой начин човек показва, че обича някого?

Аз вземам Любовта в нейната най-малка проява. Не любовта да стиснеш някого и да го целунеш: това е голямата любов, банкерската любов, царската – туй не може всеки да го направи. Но аз вземам думата *любов* в най-малкия размер – в най-малкия размер любов, която някой може да прояви към някого. Досега сте държали цели лекции – какво не сте разправяли за Любовта. Най-първо, за да извършиш тази малка постъпка, този човек трябва да има една необходимост, както когато вдишваш въздух. Този въздух трябва да ти е необходимост и да е чист; а пък ако не е чист, той освен че няма да може да ти допринесе нещо, но ще остави едни утайки. При всяко вдишване трябва да вземеш въздух, който никой не го е вдишвал. И като издишваш въздуха, има същества, които го вземат и го отнасят – той е богатство; хванат го те и си отиват. Също така има и такива същества: тъкмо речеш да вдишаш, те ти дадат чист въздух и след малко ти вземат издишванията. Аз ще го уподобя на това: дойде един човек при тебе, даде ти една семка – ябълкова или крушова – и ти казва: „Посей я!“. Ти я посяваш и след 3 години това дърво ти дава плод. Онзи, който ти е дал семката, обира дървото, и ако иска да ти даде – хубаво, а ако ли не, ще пиеш една студена вода.

Кои са условията за спокойствието, от какво се нервира човек? Често ние се нервираме за нищо и никакво. Ти се без-

покоиш как ще прекараш живота си след 20 години. За след 20 години какво има да се безпокоиш? Ти приеми вдишката за днешния ден: след 20 години няма да дишаш, както сега дишаш. Ти си дете на една година и дишаш като дете на една година – кърмаче си, бозайниче. След 20 години ще бъдеш един момък и ще дишаш не като детето, а като 20-годишен – ти няма да дишаш тогава така, както сега, а другояче. Никак не мисли как ще дишаш тогава. Ти си дете на една година – като детето ще мислиш; а ти, детето, мислиш след 20 години как ще дишаш. След 20 години ти ще знаеш как да дишаш – тогава ще бъдеш човек на 50, 60, на 120 години. Да кажем, че когато си на 80 години, ти е дошла мисълта: „Как ще живея следващите 20 години?“. Много лесно ще живееш. Младият ще ходи пеш, а като станеш на 100 или 120 години, ще имаш по два автомобила, с автомобил ще се разхождаш. Много лесно е, какво има да му мислиш – сега е мъчнотията, сега ще ходиш без автомобил. Като малко дете ще пъплиш без никакъв автомобил, а пък на 120 години – с автомобил. А пък може да стане и обратното: сега баща ти и майка ти могат да те изкарват с автомобил, а пък на 120 години да нямаш никакъв автомобил и пеш да ходиш. Питам тогава: кое е хубаво – с количка ли да те разхождат, или пеш да ходиш? Пеш да ходиш е по-хубаво.

Сега другата мисъл е, че някой казва: „Когато ние отидем на Небето между ангелите, тогава ще научим“. Че вие и сега живеете между ангелите! Мнозина, като отидете на Небето, никакви ангели няма да видите – ще видите само служащите, разсилните – и тях ще вземете за ангели. Защото всеки ангел си има разсилен и онези, които отиват от видимия в невидимия свят неприготвени, срещат само разсилните на ангелите. И този разсилен сам ще ти покаже пътя, ще ти каже, че господаря му го няма там, и ще се върнеш назад; втори път пак така, трети път – същото. И като си готов, та да можеш да го разбереш, тогава той ще те приеме; а пък ако не го разбереш, разсилният ще ти каже, че ангела го няма тук, че не е дошъл, и ще се върнеш. Ти казваш: „В онзи свят хората живеят с любов“. Онзи свят е свят на Любовта, но ти си отишъл без любов; това е светът

на Любовта, но ти живееш без любов. Ти можеш ли да отидеш в едно общество на здрави хора и да те носят с количка и да те разхождат? Небето е област, гдето няма място за болница, за болести, и никакъв болен не се приема там. И щом отидеш там, има лекари – те ще те прегледат и щом намерят някоя болест, ще те върнат. Щом намерят във вас най-малкия дефект: омраза, съмнение, маловерие, обезнадеждаване, ще ви върнат. Това са болести: всички тези неща, като ги намерят в тебе, ще те турят в карантина. Тогава?

Писанието казва: „Святи бъдете, защото Аз съм свят“; казано е още: „Само чистите по сърце ще видят Бога“, а пък ангелите седят пред Лицето на Бога. Значи само чистите ще видят Бога. Някой ще каже: „Защо е така?“. Защото ако не си готов, ти не си в състояние да понесеш тази Светлина, която ангелите имат. Следователно ти ще ослепееш в тази Светлина и веднага ще се яви една спънка, за да не можеш да познаеш Истината.

Сега мисълта ми е следната: вие сега живеете на Земята 120 години, нали? Духът е свят, Духът е живот – това са дихателните органи. Една вдишка имате във *F* към *A*. После ще се образува сечение към *B* и после ще издишате навън. После ще имате друга една вдишка – от *F* към *C* и от *C* към *D*; после от *D* към *F* е издишването. Това се отнася например и за реализирането на едно ваше чувство. Едно чувство ще се възприеме вътре, ще се опита и трябва да излезе пак навън, за да се реализира. Това е един вътрешен закон. И всяка мисъл има два процеса: трябва да я възприемеш, да я вдишаш и след това да я преживееш; после тя трябва да излезе навън, за да се опита в света.

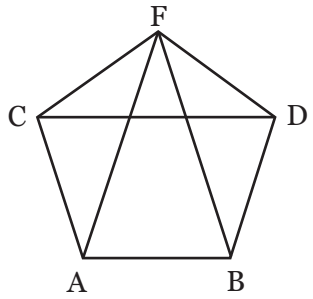

На вас ви трябва сега цяла една наука, за да можете да живеете един правилен живот. Някои казват: „Свято трябва да се живее“. Аз не знам какво мислите вие за светостта. Святите хора са запалени: тези, които не са святи, са черни въглени, а пък святите хора са запалени въглени. Всеки,

който е запалена свещ, е свят, а всеки, който не е запален, не е свят. За да е човек светия, трябва да бъде запален. Любовта е първата запалка: щом се запалиш, ще светиш. И във вас седи една друга мисъл, вие казвате: „Ако гори човек, ще изгори“. Щом изгаряте, това показва, че процесът във вас не е правилен. Светията гори, без да изгаря, и непременно всеки един човек трябва да се запали. И Писанието казва: „Не угасвайте Духа, с който всеки един човек живее“. И с всяко най-малко подбуждение, което имаш, ти се запали, не го угасвай. Не да го духнете за икономия – оставете го да се разгорява. Даже и това малко запъване да ви причини една малка скръб, тя е за предпочитане. Ако изгасите този малък Божествен пламък, тогава вие се лишавате от всички ценности, които очаквате. А пък страданията – това са условията, чрез които Духът може да работи.

За да се разберат тези чувства, непременно трябва да има дишане. Ако на Земята ти не дишаш правилно, не можеш правилно да обичаш. Един човек, който е хилав в своето дишане, е хилав и в своите чувства; той не може да задържа въздуха 10 секунди и казва: „Аз ще бъда верен до гроб“. И да бъде така, не го вярвай! Една поговорка казва: „На гърка и в гроба да му не хващаш вяра“. Аз съм опитал тази любов: като дойде мечката, той ще остави другаря си и ще се качи горе на крушата, и отгоре, оттам, отдалече ще цъка. Като дойдат усилни времена, те са там, на крушата – и като си отиде мечката, стават дипломати и казват: „Ще ме извините, не можах да услужа – условията бяха такива“. Това са долапи. Ще си кажеш: „Не можах да си издържа изпита“ – нищо повече.

Ти казваш: „Аз зная да пея“. Тогава вземи *до*. Онзи човек пее *до*, но не пее по правилата. Вземете правилно *до*! (*Всички пеем „до“, Учителя свири на цигулката същото.*)

Някои от вас могат да мислят, че могат да влязат в Небето, без да знаят да пеят. Помнете това: всеки един от вас, който не знае да пее, не може да влезе в Небето. Като отидеш на Небето, ще ти кажат: „Изпей *до*!“. *До* е основното нещо в съзнанието, *до* е онзи тон, с който трябва да започнеш,

то е даденото. Няма по-ниско от него – други неща, по-долу от него, не съществуват: от *до* започват всички неща на съзнанието. Не гледайте как то сега се предава в музиката, обаче в Природата *до* е мястото, отдето започват нещата да се реализират. Псалмопевецът казва: „Възпявайте Господа в душата си“. Ще пееш и тогава ще се зароди в душата ти най-хубавата мисъл. А пък за да пееш хубаво, трябва да дишаш; за да дишаш, трябва да накараш стомаха си да се движи – той е много ленив и не се мърда. Накарай стомаха си да се движи напред и назад, също така накарай и гърдите си да се движат. На някои хора гърдите са хлътнали. Изпъчи се; и след това стомахът, благоутробието да влезе навътре и после да излезе навън – той е голям аристократ.

Някой казва: „Да кажем някоя формула“. Ти за да кажеш една формула, трябва да възприемеш въздух в дробовете си, и то чист въздух. Ако не си приел чист въздух в дробовете си, ти не можеш да изразиш една чиста мисъл. Чистите мисли, чистите желания показват, че дишаш правилно. Преди няколко дена една 60-годишна стара сестра от света, интелигентна, дойде при мен и ми каза: „Допреди 5–6 години живеех много щастливо. Радвах се на синовете и на дъщерите си. Изведнъж ми дойде едно състояние, че нищо не ме радва. Не ме интересуват нито синовете, нито дъщерите, не ме радват нито внучетата“. Тя се е мъчила и казва: „Влязла е в мене лоша мисъл“. Аз зная какво я мъчи: тази стара жена преживява живота на една 20-годишна мома. И като я бутнат някъде, се поусмихва малко, както младите моми се усмихват – тя идва при мене да вземе Любовта. Въпросът е само за изяснение – аз не искам да оставя старата жена на вас. Дойде ви едно състояние и вие се мъчите: защо се мъчите? Живеете отрицателния живот на една 20-годишна мома; може това да е работа на една 20-годишна мома – двадесет години ще се натрупва някой път едно болезнено състояние.

Чувствата на младите поколения претърпяват чрезмерно разширение и някой път се пропукват, някои капилярни съдове се пропукват и става изтичане на жизнената енергия. Тази мома бледнее – на нея какво ѝ трябва? Трябва ѝ една отлична среда. И в религиозния живот може да има

нещо подобно; там е още по-опасно – и там Любовта играе важна роля. Вие не можете да бъдете религиозен, ако нямате любов. И там се влюбват: ще се влюбите в един светия. Видиш един добър човек – ще се влюбиш в него; видиш един праведен човек – ще се влюбиш в него. Тогава какво ще правите? Не е лошото във влюбването, но каква ще бъде любовта ти? Можете да се влюбите в светията. „Трябва да обичаме Бога, трябва да любим Бога.“ Ще любите Бога, ще любите светите хора, праведните, но любовта ви трябва да бъде гореща, а не онази любов на пепелта, а Любовта, която грее като слънчевата светлина. Сега, щом се говори за Любовта, някои казват: „Оставете любовта настрани“. Тази любов, от която вие се оплаквате, това е кал. Любовта на пепелта е друго – всеки въглен, като изгори, нали се образува пепел? А пък онази, Божествената Любов, няма пепел: на нея можеш да свариш яденето, тази Любов носи щастие, радост и веселие.

Втори път ще продължим, а пък това, малкото, да го приложим сега. Ще кажете: „Тези работи ги знаем“. Ще мислите за това. Като отидете на Небето, нищо няма да научите там: там нямат време да ви разправят тези работи, ще ви върнат назад – тези работи тук трябва да ги научите. Някой ще каже: „Аз, старият човек на 80 години, да уча тези работи!“. Старият човек трябва да бъде умен човек. Според мен старият човек не трябва да иска такси; после, старият човек не трябва да иска да му шетат, да му носят ядене, вода. Ако му носят от добра воля, то е друг въпрос, но старият човек трябва да знае сам да си шета. На младите им се позволява да им се шета и без любов; а пък на стария не се позволява да му се шета без любов: ако не го обичаш, нека той да си носи водата. Някой път ви е срам: „Как ще взема стомната аз, ще ме видят хората“ – ще го видят със стомната или като си взема малко дърва. Иска да не го видят хората, че ще му падне честта. Вземи си стомната и иди с нея, не обръщай внимание на хората: благодари, че краката ти могат да те държат – и бъди весел и си пей. Питаш: „След 20 години как ще живея?“. Кажи си: „След 20 години ще живея 20 пъти по-добре, отколкото сега“.

След 20 години ще живеете 20 пъти по-добре, след 40 години ще живеете 40 пъти по-добре, след 120 години ще живеете 120 пъти по-добре. Тогава за какво има да мислите? Няма две мнения.

Само Божията Любов носи пълния живот. (3 пъти)

При музикалните упражнения трябва да употребявате дишането. В дишането е вътрешният живот.

40. лекция, 27 юни 1934 г., София, Изгрев

САМОВЪЗПИТАНИЕ

Добрата молитва
Размишление

Ще прочета 15. глава от Първо послание към коринтяните, от 1. до 11. стих.

(*Направихме общо музикално дихателно упражнение, подобно на миналата седмица, но само с хоризонталните движения, и то така: ръцете на гърдите, с пръсти едни срещу други. При отдалечаване на ръцете настрани се мълчи, а при връщане на ръцете пред гърдите се изпява един тон. Така се изкара цялата октава от долно „до“ до горно „до“ и обратно.*)

Много пъти се говори за самовъзпитание. Казват: „Да се любим, да вярваме!“. Това са неразбрани твърдения и идеи. Казват: „Да вярваш!“. Вярата се опитва при големите мъчнотии, които има човек: не когато е богат, не когато има много, но когато няма нищо, тогава се опитва вярата му. И Любовта, и всички други добродетели се опитват тогава – Любовта се опитва и при най-големите мъчнотии. Сега ще говоря за самовъзпитанието. Верующите във всички векове са имали една слабост: те са като децата. Понеже майка им най-първо е приготовлявала храната, то те, като израснат, очакват все същата работа да върши майка им: да ги носи на количка, да ги облича и прочие; и като останат самички да си вършат работата, това им се вижда малко странно. Човек трябва да бъде самостоятелен. И вие, ако не можете сами да работите, сте като всички деца. Не е лошо човек да бъде дете, но когато възрастният на 21 години вземе ролята на едно малко дете, има едно несъответствие.

Ако се каже някому: „Слаба ви е вярата“, какво подразбирате? Много естествено: турям на въжето на кладенеца 10 кг тежест и това въже се скъсва. Казвам: „Слабо е това въже“. Турям 100 кг на друго въже и казвам: „Това въже е 10

пъти по-силно от първото въже“. Ако вашата вяра се скъсва при 100 кг, тогава питам: силна ли е вярата ви? Не е силна. Ако при най-малките мъчнотии се обезпокоявате и нямате едно верую, тогава? Например, да кажем, че вие вярвате в Бога и в Христа, но когато дойдат мъчнотиите, казвате: „То не се знае дали Христос е проповядвал, кой знае какво са писали хората!“.

Един български свещеник ми казваше: „Един дявол имаше, който ме мъчеше. Служа в църква и дойде нещо и ми казва: „Защо си толкова будала? Христос беше един обикновен човек, няма такъв Христос“. Казвам му: „Бе махни се оттук!“. Та и вие някой път казвате: „По кое учение да вървя?“. По учението на баща си. Но кой е баща ви? Ти ще вървиш по учението на баща си, а баща ви – по учението на своя баща, и т.н. „И най-първо това учение отде иде?“ Хубаво, ако вие имате едно учение, което е претърпяло десет пречупвания, мислите ли, че то е така чисто, както първоначалното? Една вода, която е излязла от самия извор и после е минала през десет пласта глинеста почва, мислите ли, че тази вода е чиста – в нея има известни елементи, известна кал, която трябва да се чисти.

Сега казват: „Новото в света!“. Новото в света е това, което дава живот – това е Новото. Новото в света е това, което дава растеж, дава сила, непреривна сила – не изведнъж да израснеш, но малко по малко; новото в света е това, което дава знание – знание, което дава Светлина. Тия понятия трябва да поддържате в ума си. Някои от вас почват да остаряват. Защо остарявате? Слизате: вие сте на планината и слизате долу; качвате се нагоре и слизате надолу. Старият се качва по планината нагоре, а младият слиза. Старият се качва нагоре – имаме един обратен процес. Защо старите хора се запъхтяват и не могат да вървят? Защото е стръмен пътят – той не може да върви и се клати. И младият ще се клати, като го турим на стръмно място. Младият върви по равно място, а старият се качва на планината. Казват, че старият човек е оглупял. Не е оглупял, но човекът се е натоварил с мъчнотии и не може да ги разреши; и като погледне, казва: „Тая работа не е лесна!“.

Тия работи ще ги превеждате в духовния живот. Вие считате, че съзнанието на духовния човек вече се различава от това на другите. Силата на светлината на вашето съзнание е равна на една свещ, а на духовния човек съзнанието е равно на хиляда свещи. Питам тогава: вие можете ли да се мерите с един човек, който има хиляда свещи в съзнанието си? Не само да мислиш: „хиляда свещи“, но да ги имаш в съзнанието си. После и Любовта се мери – и тя се мери по същия начин. Аз да ви представя сега промените, илюзиите, които някой път ви заблуждават. Представете си, че вие живеете в едно здание, което има само един прозорец, доста голям прозорец, с височина 3 метра и широчина 3 метра – квадрат е. Но този прозорец е така направен, че човек, който седи при него, като опъне с една малка жичка известна част на прозореца, той почва постепенно да се свива, да се свива – и най-после съвсем се свие и остава една малка дупчица. Питам: през тази дупчица каква светлина ще се приеме? В тая къща ще потъмнее. Ще кажеш: „Много е малка светлината“. После теглиш друга една жичка, прозорецът се разширява и в къщата постепенно става по-светло. Питам: промените, които стават вкъщи, стават ли вън? Някой път някое същество потегли някоя жичка – вашият прозорец се затвори и никаква светлина няма. И вие мислите, че и във външния свят е станала някаква промяна. Във външния свят не е станала никаква промяна – светлината си е такава, каквато си е от начало до край, но във вас е станала известна промяна.

Сега от тези вътрешни промени, които са станали във вас, трябва да се пазите – те са чужди промени. Вие можете да направите един опит. Който от вас е чувствителен, идете при някой болен човек, който има голяма язва, страда от рак или от някоя голяма рана, и след като му видите раната, като излезете от него, почнете да си казвате: „Като че ли ме заболя нещо в корема“. Вие вече сте взели неговата мисъл, вече сте повлияни: като мисли той за болестта си, то във вас се е запечатала неговата болест. И ако дълго време мислите така, ще си създадете едно органическо състояние, ще почне да ви боли коремът. Не, ще кажете: „Това състояние е чуждо, не е мое, аз съм здрав“. Вие ще минете покрай някой

човек, който е крадец: във вас се отразява неговата мисъл и у вас ще се зароди желание да крадете. Ще кажете: „Чужда е тази мисъл“. Та най-първо ще се освободите от натрапени мисли. Някой път казвате: „Аз не съм добър християнин“. До вчера той минаваше за светия, а сега казва: „Не съм добър християнин“.

Друго едно положение, което трябва да държите, е следното: (*Учителя написва буквата „А“ на черната дъска.*) Какъв е този знак?

Отговор: *А*.

Но този знак след хиляда години ще има ли същия смисъл? (*Учителя начертава един квадрат.*) Този знак какъв е?

Отговор: *Квадрат*.

Този квадрат след 100 години ще устои ли? Кое ще устои – квадратът или буквата *А*: кое ще има по-голяма трайност? Квадратът ще устои. Не само преди 1000 години, но и преди 5–6 хиляди години, у египтяните, квадратът си е квадрат – една определена величина. Квадратът има 4 точки; квадратът е един разумен свят, обоснован от 4 разумни същества, и следователно тия 4 линии на квадрата – това са пътища, това са съобщения, това са закони, по които тези същества живеят. Това е един морал, който не може да се измени.

Ти казваш: „Доброто е нещо относително“. Не е нещо относително – относително е следното: ако си вътре в къщата, твоят прозорец се затваря или отваря, но ако си отвън, има едно добро, което си е всякога добро, и има едно зло, което си е всякога зло. Доброто е това, което всякога помага на човека; злото е това, което всякога спъва човека. Всяко нещо, което спъва човека, е зло. Според мен подпушването – това е първото зло: злото е произлязло от подпушването. Който и да е от вас, ако го подпушат, ще стане лош. Че ако ви кажа само една обидна дума, ще има едно малко подпушване – и веднага ще се измени вашето състояние.

Следователно всяко едно същество, което изменя онова, първичното състояние, което Бог е турил в света, е вече лошо същество – ние го наричаме дявол. Това същество иска да каже: „Този свят няма да го разбереш, както Господ го е направил, но както аз го обяснявам. Ти мене ще слу-

шаш“. Дяволът ще те пита: „Знаеш ли защо Господ създаде света?“. Този въпрос е дяволски. Защо Бог създаде света? Няма защо да питам защо светът е създаден. Понеже аз живея, животът е създал света, а не светът е създал живота. Светът се е създал, за да се прояви Животът; Животът е съществувал, преди да се създаде светът.

Сега второто заблуждение е, че някой ще каже: „Ти сега не знаеш как да употребяваш тия условия. Аз ще ти покажа как да ги употребяваш“. Това е друго заблуждение. Някой може да каже: „Ти не знаеш как да ядеш, но аз ще ти покажа как да ядеш. Ти не знаеш как да спиш, но аз ще ти покажа как да спиш. Ти не знаеш как да ходиш и аз ще ти покажа как да ходиш“. Как ще ми покаже той как да ходя? Преди той да ми покаже, аз не ходех ли на двата си крака – как трябва да се ходи сега? Ако ходите прегърбени, хубаво ли е? Защо старите хора ходят с клатене, прегърбени? (*Чува се смях.*)

На всяко нещо, което човек не разбира, той все му се смее. Една стара баба, като я видите, че се е облякла по момински, накичила се е с китки, вие се смеете. Едно време не се е оженила и сега иска да се жени; двадесетгодишна тя не е могла да се ожени и сега, на 90 години, иска да се ожени. Тук има контрасти, тези две състояния са несъвместими – тя не ги разбира. По-добре е бабата да се приготви за оня свят, отколкото за женитба; тя действително ще се ожени, защото нейният възлюбен е в другия свят – чака я и ще дойде с каруца, с такси да я вземе. Другите вкъщи ще плачат, а пък тя ще се радва. С това не се изразява една истина. Някои от вас вярвате в това, а някои не вярвате; някои от вас имате ясна представа, а някои нямате представа – това е въпрос на съзнанието ви. За да бъде една духовна идея ясна, непременно в съзнанието ви не трябва да имате никакво вълнение. Когато някоя идея не е ясна, това значи, че съзнанието се колебае и затова образите не са правилни; щом съзнанието на човека е спокойно, щом успокоите съзнанието си, и вие ще имате една ясна представа за нещата.

Някой път мога да ви говоря за някой светия, първокласен светия. Това е същество, което е равно на един ангел. Светията как е станал светия? Той не се е родил светия, а е

придобил това. И за един живот той не е станал светия: минал е през 777 прераждания; има и 12 кардинални прераждания и е станал светия. А вие едва имате 100 прераждания. Чакайте, едва като изкарате 777 прераждания и 12 кардинални, ще станете светия. Казвате: „Какъв светия е той?“. Така не се говори – този човек е употребил всички условия, които Бог му е дал, той има знания. И ако го поставите някъде, той може да ви покаже своята сила. По какво се показва един светия, като дойде? Като влезе вкъщи, гдето някой е болен, той ще помогне. Ако искате неговата помощ, ако се намирате в трудно положение, например гладен сте, той няма да ти остави пари, но ще каже: „Имате ли парче хляб?“. Ще го вземе, ще го тури под палтото си и като го извади, ще имате един цял мек хляб – и ще ви го даде. Вие ще кажете: „Ако вземе пари и ги тури така?“.

Питам: защо ви са пари? Ако те са необходими за вашето спасение, той и пари може да направи, но кога трябва да имате пари? Днес вие имате 100 лева. Казвате: „Ами за утре?“. Питам тогава: според Учението трябва ли да мислите за утре? Грешните трябва да мислят за утре, а праведният трябва да мисли само за днес. Грешният непременно трябва да мисли за утре, глупавият трябва да мисли за след хиляда години, а пък умният, разумният трябва да мисли за днешния ден, понеже днешният ден съдържа всички дни в себе си. Вие ще кажете: „Как ще ги съдържа?“. За едно житно зърно казвате, че е малко, но може да го садите 20, 30, 50 години – и то съдържа в себе си всичките милиони зърна, които могат да се явят.

Малкото, което е във вас, Бог го е турил. Вие искате нови работи – Бог ги е турил вече: житното зърно на всички ваши способности е вложено във вас и тия способности трябва да ги разработите. Способностите в човека могат да се разработят само при известни условия. По някой път вие мислите много неправилно. За музиката имате много смешно понятие: вие мислите, че само младите моми трябва да пеят, а старите трябва да мълчат; мислите, че здравите трябва да пеят, а болните трябва да мълчат. Живите трябва да пеят, а мъртвите трябва да мълчат. Съгласен съм: ако мълчиш, ти вървиш по пътя на смъртта. Ще пееш, ще пееш

разумно! Казваш: „Как трябва да пеем?“. Мнозина сте вземали уроци откъде ли не. По някой път гледам – пеете гамата; по някой път пеете тона *до*. Ще вземеш правилно тона *до* – това е първият тон на живота. Как ще изпеете *до*?

Как ще ми кажете вие: „Аз ви обичам“, какъв тон ще сложите? По колко начина можете да изкажете тези думи? По три начина. Може да дойдете близо до ухото и да кажете: „Аз ви обичам!“. (*Учителя го изговаря тихо.*) Или пък високо може да извикате: „Аз ви обичам!“. Сега кое положение е по-хубаво? Като кажете високо: „Аз ви обичам“, тогава всички хора ще го знаят. Вие как го казвате на своя възлюбен? Вие се смеете, срамувате се да кажете, а пък то не е смешно. Ти се срамуваш да кажеш: „Аз те обичам!“ на твоя възлюбен; можеш да кажеш даже: „Аз не съм те обичал“. Какво лошо има, ако се каже: „Аз те обичам“. (*Учителя го изговаря тихо.*) Ще кажеш: „Това са детински работи“. В живота кое дава смисъл? Яденето: когато ядем, хубавата храна, която вземаме, дава радост и веселие. Думите *аз ви обичам* дават един хубав обяд. Целия ден ти мислиш и казваш: „Хубав обяд е!“; и на другия ден мислиш за това. Ние казваме: „Това са детински работи“. Един казва: „Аз вярвам в Бога, във Вечния, в Безграничния!“. Това са неразбрани думи: той вярва в неразбрани думи, в нищо не вярва.

Казвам: „Вярвам в Бога“. Като видя някоя малка буболечка, че се дави, изваждам я – това показва, че обичам Бога. Виждам едно растение заклещено и като обичам Бога, навеждам се и помагам на растението. Това е да обичаш Бога: като помагам на хората, животните, растенията, това показва Любовта. Ако аз не показвам почитание към вас, когото Бог е направил, тогава каква Любов имам към Бога? Някой ми казва: „Аз много те обичам“, но не зачита това, което аз правя. Тогава в какво седи Любовта?

Има неща, които няма да останат. Един човек взема и написва азбуката. Той си играе, този човек. Но ако знае как да съчетае буквите, той ще направи цяла чудесия в света. Даже има корави хора и ако ти им проговориш някоя дума, ако отидеш при някой скъперник, който трепери, и му кажеш: „Колко си добър, като тебе не съм виждал. Хората не

те познават, но има нещо хубаво в твоята душа, много си добър“, и той ще каже: „Я ми кажи още веднъж тази дума. Я дайте едно кафе на тоя човек“. Ти ще попиташ: „Какво ще произведе една дума?“. Кажи му една хубава дума, но не за да го залъгваш, а да му кажеш истината. И на този човек ще му се отвори сърцето и ще каже: „Действително, аз съм малко скъперник и не се харесвам“.

Сега за приложението – какво приложение има този квадрат? Трябва да се научите как да живеете, разумно да живеете. Буквата *А* показва, че тези конци трябва да ги съединявате, да знаете съчетанието, че да усилвате и да разслабвате нещата. Ако не знаете да разплитате възлите, да ги утънчавате и да ги удебелявате, тогава не разбирате живота. Удебеляваш възела – правиш погрешка; поправиш погрешката – отънчаваш възела. Как ще го отънчиш; как се поправят погрешките, кажете ми? Ти имаш да даваш някому 1000 лева, а си писал 100 лева. Казваш: „Какво има, една нула не е писана?“ – не си турил на края една трета нула. Нулата повидимому е нищо – една нула, но ти си ощетил този човек с колко? Ти си намалил нещата 10 пъти. Какво трябва? Ще туриш истинската цифра, ще увеличиш парите на хиляда. Тури една нула на опашката на това число, поправи опашката.

Когато направиш една погрешка, как я поправяш? Бих желал да знам, когато искате да поправите една своя погрешка, най-първо вземате ли предвид да не падне вашето реноме, вашето достойнство? Политика имате, хубаво нещо е това, отлично, но когато човек поправя своите погрешки, той не трябва да мисли за своето лично добро – той трябва да мисли за онзи Божествен свят. Най-първо трябва да поправиш погрешката, понеже тя е в съзнанието на всички ония същества, които те подкрепят, понеже това съзнание, което има всеки един от вас, се дължи на съзнанието на разумните същества, които ви обичат. И ако те престанат да ви обичат, вие ще се схумите или няма да имате условия. Вземете едно цвете: ако го турите в тъмна стая и го лишите от светлина и топлина, то след 4–5 месеца ще се промени. Вие още не разбирате как съзнанието може да се храни от

съзнанието на светлите разумни същества. Ако се затворите за условията, които те ви изпращат, веднага ще се затъмни мисълта ви. Знаете ли колко е силна мисълта на един добър човек, вие правили ли сте опит?

Един човек се отчаял и мислел, че никой няма да му помага. Срещнал го друг човек и му казал: „Вие сте паднали духом. Аз ще ви помогна. Бог така е направил света – не си ти първият, който се е отчаял. От какво се нуждаеш?“. Потупва те по рамото, завежда те вкъщи, дава ти един обяд и ти казва: „Заповядайте втори път. Господ затова е създал света. Ти си попаднал в тези лоши условия, за да се сприятелим, иначе откъде щяхме да се сприятелим?“. Някой път вие се скарвате, за да се опознаете; казвате си по някоя лоша дума, за да се опознаете. Всичко в света работи за добро. И хората сега се опознават по обратен път – почти всички знаете това. На вас ви се вижда малко чудно. Най-първо майката гледа детето си и казва: „Това мое ангелче“, и прочие. През първата година е ангелче, през втората – също, но като започне да ходи, това ангелче става упорито. Майката вземе една пръчка и детето започва да плаче. Казвам сега: майката и детето се опознават. Майката казва така: „Ти си един квадрат – не трябва да се нарушават законите. Ти дойде в този дом, ще слушаш – ако аз не те бия, мене ще бият.“

Сега всички се оплаквате от страдания. Какво са страданията? Опознавате се. Направите погрешка и майката дойде и ви нашиба; казвате: „Много ми и скръбно!“. Майка ти казва: „Не ме заставяй да те бия, слушай – тогава и без пръчка може“. Казвам сега: това не е правило – да си говорим с такива думи, но като направиш погрешката, пръчката трябва да е намясто. Ако не искаме да работи тази пръчка, трябва да живеем по закона на Любовта. Как се живее по закона на Любовта? Законът на Любовта е това: седя аз на един стол. Щом те видя, че идеш, ставам и ти го поднасям. Що е законът на Любовта? Аз ям на трапезата, ти идеш отвън. Аз казвам: „Заповядай!“. Ако това не можеш да го направиш, нямаш Любов.

Втори път напишете едно стихотворение за Любовта. Това ще ви бъде темата – едно любовно стихотворение – напишете го, както знаете. Млади и стари, кой до каквато

степен е дошъл: всички да напишат по едно любовно писмо, но не любовно писмо от писмовник. Представете си, че вие сте се влюбили и искате да напишете едно любовно писмо. Не да седнеш и да мислиш какво да пишеш, но най-първо ще си представиш, че си се влюбил. Старият никога няма да се влюби в една стара баба, а в една млада мома; и ще започне така: „О, любезна моя дъще!“ – той е като баща. Онзи, младият, как ще пише? В това състояние, при всичките тези състояния, човек трябва да остане еднакъв, да не се изменя.

Аз някой път ви говоря шеговито, но в мене състоянията не се менят: за мен всички моменти на Любовта, по какъвто и начин да се проявява тя, са свещени. Има една постъпка, която всякога трябва да бъде равносилна. Равни са проявите на любовта и у птиците, и у хората. Формите не са равни, те се различават, но качествата на Любовта и в животните, и в човека са едни и същи. Виждам любовта на птицата, спирам се и казвам: Божественият принцип е един и същи, формата при човека е друга. Следователно птицата, за да научи тази форма на любовта, трябва да дойде до състоянието на човека. Като прогресирате, вие трябва да измените формите на вашия живот, те постоянно трябва да се менят. Вие седите постоянно върху едни и същи неща и почивате върху старото. Някои неща трябва да придобиете, а някои неща съвършено трябва да измените. Трябва да имате едно понятие за Бога. Бог в Своите прояви, както е бил вчера, днес има вече друго отношение в моето съзнание. Всъщност Бог не се е изменил, но всичко се е изменило, условията са се изменили – и аз мога да мисля, че Бог се е изменил. И при лошите условия не се изменя Божията Любов. Аз не разбирам закона, ако кажа така: „Забравил ме е Господ“. Само че при лошите условия ние не можем да възприемем Божия Любов, а добрите условия зависят от нас.

Не затваряйте вашите прозорци. При сегашните времена ви трябва един извор. Понеже в света иде посяване, копане ще дойде, събиране ще дойде в света. Вие мислите, че всичко в света е създадено само за вас. Някой път, след като се молите, чудите се защо Господ не е отговорил на вашата молитва. По кой начин Господ трябва да отговори: Той

знае, че нямате нужда от това, което искате. Вие имате нужда от 100 лева, а искате 1000 лева. Тогава колко лева трябва да искате? От Господа ако искате 1000 лева, това е много малко: вие искайте няколко милиона лева, а пък Господ е много съобразителен. Той казва: „Тези пари можеш ли да ги носиш на гърба си?“. Той няма да ви даде два милиона, че да ги туриш на коня да ги носи. Бог пита: „Ти сам можеш ли да ги носиш на гърба си?“. Ако можеш да ги носиш на гърба си, Той ще ти ги даде, но ти искаш да ги натовариш на коня. Това в Божествения свят не съществува.

Ти искаш големите блага, но сам трябва да ги носиш: щом искаш известно благо, сам трябва да го носиш. Ти искаш известни сили – сам трябва да бъдеш проводник на Божиите блага. Например искате Любовта, но вие готови ли сте за Любовта. Защото едновременно с Любовта се увеличава температурата; ако вие получите Любовта, ще повдигнете температурата си. Ако при сегашните условия се повдигне температурата ви на 42 градуса, вие ще свършите. И най-първо трябва да разбирате закона как да намалите светлината и топлината на Любовта, защото тази топлина може да ви разруши. Любовта си има своя светлина – хубостта ѝ седи в светлината. Това е външната страна, а пък силата ѝ седи в топлината. Нашият организъм отвътре не може да издържи повече от 42–43 градуса: организмът на съвременните хора при 42 градуса свършва от вътрешната температура, а пък външната топлина можеш да издържаш повече. До коя топлина можеш да издържаш? До 50–60 градуса външна топлина, но при висока вътрешна топлина се образуват известни разрушения.

Та знанието седи в това: казва ти се една обидна дума – заражда се огън и ти кипнеш. И ако си промениш пулса, топлината, ще видиш, че тази дума в тебе е произвела повече топлина, отколкото трябва. Следователно всяка обидна дума е произвела повече топлина, отколкото трябва, и вие трябва да превърнете тая топлина в движение, в светлина. При сегашното състояние трябва да превърнете това по закона на светлината. Топлината е закон на чувствата. При закона на чувствата човек се разкашква. При сегашните ус-

ловия трябва да мислите и мислите ви непременно трябва да са силни.

Вие се молите. Как се молите по някой път? Някой ще каже: „Детинска работа“. Най-първо това, за което се молиш, трябва да го почувстваш, иначе молитвата няма да има подтик. Сегашните хора не искат да се молят и казват: „То е срамота човек да се моли“. Че има неща, които ние вършим и които са по-срамни, отколкото да се молим. Ти крадеш – не е ли това срамно; ти обичаш да послъгваш – това е десет пъти по-голям срам. После, мислиш за себе си това, което не си – че това са лъжливи работи. Ти казваш: „Знаеш ли аз какво мога да направя, какъв глас имам?“. Че какъв е гласът ти, на един километър не може да се чуе? И после, нали опитът е мярката: когато дойде някоя болест в теб, колко си силен? Казваш: „Мене Господ много ме слуша“. Не се минават 4–5 дена, яви се ревматизъм – значи Господ не те слуша. Той казва: „Познаваш ли Ме? Защо заболяха краката ти?“. Никога не си прегъвал краката си, гимнастика не си правил – и сега иде ревматизъм. Ти трябва да се огъваш, но казваш: „Ами аз не съм свикнал“. Едно време като топола си се огъвал. Огъвай се, но не се чупи – не е лошото в огъването, но в чупенето; и ако се пречупиш, трябва да разбираш закона. Ако се пречупиш, образува се известна енергия, с която трябва да се справиш. Лошото не е в пречупването, но като стане пречупването, образува се нова енергия, която човек трябва да разбира и да впрегне в работа.

Сега аз се отдалечих от въпроса. Тия неща вие не можете да ги съедините – втори път ще продължим, понеже часът е шест.

Отче наш

41. лекция, 4 юли 1934 г., София, Изгрев

ВЗЕМАНЕ И ДАВАНЕ

Отче наш
Размишление

Ще прочета само част от първата глава от Евангелието на Йоан, от 1. до 15. стих.

Любовта се проявява само при известни условия. Защото под думата *любов* вие подразбирате това, което трябва да внесе всичко във вас. И всичкото ви недоволство, и всичките ви неизброими страдания се дължат на това, че нямате Любовта. Ако я имахте, те щяха да се премахнат и вие щяхте да бъдете доволни.

Вие търсите нещо. Това, което търсите, е Любовта. Може да я намерите сега, след един ден, след два дена, след три дена и прочие. Някой път мислите, че сте я намерили, а после мислите, че сте я загубили. Това, което се намира и губи, не е Любов; това, което отпада, не е Любов. За Любовта не може да има две мнения, тя не може да се определи; може да се говори за нея много, но да се определи какво е – не може. Може да се философства, да се говори, каквото искате, но като дойдеш до същината, ти усещаш, че като я получиш, си доволен – и това доволство не престава. След като намериш Любовта, после ще започне животът. Като намериш Любовта, животът ще дойде; щом изгубиш Любовта, губиш живота.

Някой път, когато искате да ви се каже Истината, вие разбирате нещата лично. Например аз привеждам един пример и някой млад брат го взема лично за себе си – и казва в себе си: „Този пример е точно за мен!“. А аз нямам ни най-малко предвид него, това е едно съвпадение. Най-първо той не е определена величина: Иван, Драган, Стоян – за мен това са неопределени величини. Че и самият той не знае кой е; и кои са баща му, майка му, също не знае. Къде са онези, хилядите поколения – от колко години вие се помните?

От 100 години – това не е фамилия. Има дървета, които имат хронология от 4–5000 години, а вие нямате такава хронология. Казвате: „Ние познаваме Бога, молим се“. Питам тогава: кое е онова, което ви разколебава, защото при най-малките мъчнотии вие се разколебавате и падате духом. Сега не го вземайте за обезсърчение – слабостта къде седи?

В Природата има един контакт и и най-силният човек да си, в дадения момент, като изгубиш връзката с Бога, ти отслабваш. В момента, когато правиш контакт с Първичното Начало, се усилваш постепенно, но не изведнъж, а когато отслабиш този контакт, ти отслабваш. Постоянно трябва да правим контакт. И после си помислиш: „Аз сам мога да направя нещо!“ – тогава отслабваш и пак казваш: „Чакай да се свържа“. Постоянно има един процес на даване и вземане: Бог дава и ти даваш и вземаш. Първият, Който дава, е Бог, а пък първият, който взема, това е човекът; последният, който дава, е човекът, а пък Последният, Който взема, това е Бог. Запомнете процеса: Първият, Който дава, и Последният, Който взема, е Бог; а пък първият, който взема, и последният, който дава, е човекът. Бог е Първият, Който дава, и Последният, Който взема, а човекът е първият, който взема, и последният, който дава.

Вие някой път искате някой да ви направи услуга, както Бог я прави. Никога няма да я направи – това е едно качество на Бога. Затова, ако искате вашите работи да се оправят, дръжте се с Бога; а пък ако искате вашите работи да загазят, дръжте се за човека. Вие ще искате той изведнъж да ви даде. Ако искаш да се научиш как да вземаш, дръж се за човека, а пък ако искаш да се научиш как да даваш, дръж се за Бога. Сега някой може да каже, че тези работи са прости. Всяко нещо, което човек не може да направи, той не го знае – нищо повече. Нещата трябва да ги правите.

Сега ще ви дам един начин за даване с пеене. Как ще го направите? Вие искате нещата изведнъж да ги направите съвършени. Не, всякога всичките неща започват от безформеното към форменото, от далечното към близкото. Ти ще започнеш някои неща, които не знаеш. Най-първо започваш с буквите – те са разхвърляни, нямат никакъв смисъл; но от

това, безформеното, разхвърляното, после излиза форменото. Мнозина от вас се обезсърчават, понеже изведнъж искате да бъдете съвършени. Не, съвършенството е един процес, то изведнъж не се постига.

Казано е: „Бъдете съвършени!“, но вие трябва да разбирате това така: в желанията си трябва да бъдете съвършени, в стремежа си трябва да бъдете съвършени. А пък вие искате да бъдете съвършени в делата си. Във вас стремежът не е съвършен – у вас, в съзнанието ви, има едно раздвояване, целият ви живот не е посветен на Бога. Вие сте определили 4–5 минути за Бога, а пък останалото време – за жена си, за децата си, за другите и прочие, при това искаш да живееш. Но питам: кой е факторът в света – жена ви ли? Но тя знае само да взема от тебе. Децата ли са фактор? И те знаят само да вземат. Или слугите? Всичките вземат – никой няма да ви даде нещо. Пък и ти най-сетне не си фактор – ти си научен само да вземаш. Тогава кой е фактор? Това, което дава! Следователно да се научим да мислим, значи да възприемаме онази мисъл, която излиза от Бога. Трябва да възприемаме в себе си Божествените мисли – и след като възприемем Божественото в себе си, ще дадем своите мисли. След като влязат в тебе Божествените мисли, какво ще разбереш? Ще дадеш от себе си. Ти ако не възприемеш Божественото, не можеш да дадеш твоето – човешкото.

Та казвам сега: най-първият процес е мисълта. Как може да мисли човек? За да мислиш правилно, трябва да възприемеш нещо от Бога. Но ще ме попитате: „Как ще стане това нещо?“. То става. Ти питаш: „Как ще стане сега?“. Както и да ви го обясня, важно е как да го направиш. Как ще разбереш Божията мисъл? В дишането е правилният процес на твоята мисъл. Ако ти правилно мислиш, правилно ще възприемеш въздуха, и ако неправилно мислиш, неправилно ще го възприемеш. Има отношение между мисленето и дишането: щом някой диша правилно, той правилно мисли; а някой неправилно диша, тогава и неправилно мисли. Някой казва: „Аз мисля право!“. Щом е така, тогава и дишането трябва да е право. После казваш: „Божествено говоря!“ – мисълта ти не е права. Казваш: „Мен ме е страх“ – мисълта ти не е

права. Казваш: „Криво ми е!“ – мисълта ти не е права. Казваш: „Сиромах съм!“ – мисълта ти не е права. Казваш: „Нещастен съм!“ – мисълта ти не е права. Казваш: „Защо тези работи са така?“ – мисълта ти не е права. Казваш: „Защо Бог направи света такъв?“ – мисълта ти не е права: ти искаш все да вземаш. Ако те попитат, казваш: „Не е хубав животът“. Дай тогава един пример, щом си толкова учен, как да направи Господ живота ти добър.

Да допуснем, че искаш да бъдеш такъв голям човек, че да имаш 100 метра височина и да заповядваш на целия свят. Хубаво, ако Господ ти даде 100 метра височина, знаеш ли какво нещастие ще имаш? Ти само като се прекатуриш няколко пъти на земята, нищо няма да остане от тебе. Сега, като си малък, ще паднеш и ти няма нищо, но ако имаш 100 метра височина, като паднеш от 100 метра, ще разбереш всичката философия какво значи да бъдеш много висок, защото условията са много лоши. Някой път ние искаме да израснем, големи хора да станем, а пък не знаем, че в това, голямото величие, се крият много нещастия.

Турците имат една пословица: „Който знае много, много и тегли“. Да не би да направите както турчина в следния разказ. Един турчин отишъл в едно българско село и казал: „На турски няма да ми говорите! Ако речете на български да говорите, аз всичко разбирам“. Турчинът пушил с лулата си и се запалила чалмата му. Селяните му казали на български: „Аго, чалмата ти гори!“, той отговорил: „И това го знам“. Пак му казват: „Чалмата ти гори!“ „И това го знам“ – а пък той нищо не знае. Най-после му казват на турски: „Ефенди, чалмата ти гори!“ „Е, тъй кажи де!“. Вие мислите, че знаете, но не знаете. И на вас казват: „Чалмата ви гори“, но вие съвсем друго разбирате. (*Учителя изважда цигулката си.*)

Аз да ви кажа: за всяко едно упражнение трябва да дадете 1000 лева. Тези упражнения са по хиляда лева всяко едно – и ще плащате. Помнете това – няма да минете даром: ако мислите, че ще минете даром, много се лъжете. Без упражнения нищо не става в света: ще мислиш, ще дишаш, ще ядеш. Ако криво ядеш – криво дишаш и криво мислиш; ако добре ядеш – добре дишаш и добре мислиш. И обратното е

вярно: някой е в колебание – криво мисли – нищо повече! (*Учителя нагласява цигулката си.*)

Всяко нещо си има свой ритъм. Ритъмът – това е душата. Ако вие нямате душа, нищо не става – мисълта си има своя душа. Душата е ритъм: ритъмът – това е външната страна, външното изявление на душата в света. Без това изявление нищо не се постига, това е животът. Животът върви ритмично, но не по време – времето е вече определеният ритъм във времето и пространството в малък размер. Да бъде човек тактичен, това е да има познание за времето. Първо ритъмът иде по закона на вдъхновението.

Най-първо поемете дълбоко и бавно въздух, след това ще се пее. За да пеете добре, постепенно ще издишате въздуха – учете се постепенно да издишате въздуха. Няма да кажеш изведнъж – хуу! (*Учителя изсвири нещо и каза:*) Това е време за вдишка. (*Изсвири друго и каза:*) Това е време за пеене и за издишка. (*Учителя свири на цигулката: във време на вдишка ние поемаме въздух и той свири, а пък във време на издишка той свири, а ние пеем това, което той свири, и същевременно постепенно издишаме.*) Дишането трябва да бъде меко и динамично. При това дишане изчезват всички болезнени неразположения, които имате. Щом почнеш да дишаш по този начин, в тебе ще стане едно размърдване на духа. (*Учителя свири, ние поемаме въздух и издишваме бавно.*)

Направете сега същото упражнение със следните движения:

1. Ръцете са отпред на гърдите, пръстите на всяка ръка са събрани, те са навън и допрени. (*Виж фигурата*[65]. *През това време се свири тона „сол“ с цигулката. Ние правим вдишка.*)

2. След това става отдалечаване на ръцете в хоризонтално положение встрани и бавно издишване и пеене, и т.н. По този начин се изкарват движенията на музикалните упражнения.

Правилно трябва да дишате, за да се премахнат всички онези препятствия, които сте сложили. Вашият стар слуга ви е подковал, турил ви е ремъци. Това е станало вече навик за вас и вие казвате: „То е от Господа!“. Не, тези нареждания

не са от Господа, те са дяволски нареждания. Когато господарят е турил на коня си един ремък отдолу, под корема, това не е от Господа. И когато дойде някому голяма скръб, от Бога ли е това?

Сега да почнем дишане с движение и пеене. (*Същото упражнение се повтори.*)

Една трета от дишането вече научихме. Една трета – това значи външното правилно дишане. Две трети от дишането имате още да учите – да бъдете господар на дишането и да контролирате мисълта си. Вие искате много пъти бързо да се изказвате. Не бързайте да се изказвате, никога не се изказвайте със заключение. Ти винаги искаш да туриш заключение – никакво заключение не слагай! Ако сме извървели 20 километра, ще трябва ли да знаем догде сме стигнали? Какво ще слагаш белези колко си извървял, какво си намислил, какво си направил. Не определяй нещата, понеже веднага ще създадеш нещастия и неприятности за себе си. Хронология има, когато ти правилно мислиш; други, вече в невидимия свят, държат хронологически ред – отбелязва се всичко.

Сега ако правилно мислиш, и дишането, и яденето ти ще бъдат правилни. Всички трябва да пеете: където и да ходите, пейте! Отвън може да не пеете, но може да пеете вътрешно. Като мислиш правилно, ти пееш. Започни от безформеното и после ще дойде форменото – думите отпосле ще дойдат. Понеже ако вие най-първо не научите тези трептения, думите по-мъчно ще усвоите. Казвам: „Аз ви обичам“. Какъв смисъл има в думите *аз ви обичам*? В думите няма никакъв смисъл. Аз разбирам това така: когато треперят в една къща, гдето няма огън, като запалиш огъня и хората се стоплят, това значи *аз ви обичам*. А пък иначе ти говориш, казваш това, а те треперят – това са празни думи. Ще им дадеш храна и ще ги стоплиш. Отиваш при един скръбен човек. Той не се нуждае от материална подкрепа – ти най-първо трябва да го улесниш, трябва да премахнеш тая тъга у него, и после трябва да го научиш да има контакт с Бога. Какво ще кажеш? Ще му кажеш: „Едно време бях като тебе, много ми е патила главата, но сега научих да правя този контакт. И слава Богу, сега добре ми върви!“.

И ще му покажеш по кой начин става това; ще му кажеш: „Друг начин няма!“.

Сега това говорене, което ви приказвам, аз не го харесвам, понеже го наричам набиване с чук на гвоздеи. Защо се набиват гвоздеите? Защото тази материя е твърда и трябва набиване. В Божествения свят никакви гвоздеи не се позволяват; там казват: „Това да се запечати в някого“. Аз искам мислите да израснат естествено, без гвоздеи, защото тези гвоздеи ръждясват – и после трябва да ги изкарваме с клещи. Нещата трябва да бъдат без гвоздеи.

Дишането е необходимо, то е едно голямо благо за живота. Трябва да се мисли, понеже и това е едно благо за живота. Животът е велико благо, а пък той се изразява правилно само тогава, когато човек мисли. Но животът се изразява и по друг начин, той има и друго определение: за да се изяви животът, ти най-първо трябва да намериш Истината. Истината е вече свобода, свободата ще даде място на знанието – на Мъдростта; а пък знанието и Мъдростта са условия, за да се проявят животът и Любовта. Ако ти не намериш Истината, не можеш да намериш Свободата – и тогава не ще може да се изяви животът. Истината е път, за да се изяви животът. Христос казва: „Аз съм пътят, истината и животът“. Истината – това е Пътят; със свободата трябва да започнем. Всички промени, които стават в света, трябва да ви водят към свободата: ако не разбираш промените, които стават в света, ти не можеш да дойдеш до свободата. Страданието, падането, ставането, разочарованието – това е път към свободата. Щом дойдем до условията, ние ще се домогнем до знанието; щом дойдем до знанието, ще се домогнем до истинските форми, по които Животът може да се изяви – тогава ще намерим щастието. Щастието е да намериш Истината и свободата, да намериш знанието и силата, и тогава ще се домогнеш до онези форми, в които Любовта и животът се изявяват: животът е последният резултат от този процес.

Хората са мислели и по друг начин, но имаме сегашния резултат. И той не е лош: това, което сега става в света, аз не го считам, че е лошо; този резултат е най-добрият, а ние мислим, че е лош. Нашите несрети, страдания, грехове – това

са възможностите на Бога да се изяви в Своята Мъдрост и да ни покаже какво е Бог. Той знае повече, отколкото ние. Там, гдето ние загазим, там ще дойде Божията Мъдрост със Своята Сила – и ще видим, че има Един, Който мисли и Който знае как да постъпи. Ние съжаляваме сега. Не съжалявайте за нищо! Щом не можете да направите нещо, тогава отнесете се към Бога и чакайте – и като ви помогне, като свърши Бог Своята работа, започнете вие.

Сега не очаквайте да остареете – вече знаете какво нещо е старост. Не изгубвайте закона на вашите младини. Щом ти не възприемаш на младините си, ще остареш. А пък и после трябва ли да ви обяснявам на вас – не съжалявайте, че правите погрешки и прегрешения. Да ви кажа защо: кой от вас на физическото поле през първите три години не прави прегрешения? Колко пъти майка ви трябваше да ви чисти? Три години трябваше да ви чисти. И като станете вече на 21 години, ставате почетни и благородни, но майка ви знае първите години какъв сте били. Ние сме деца сега, които постоянно се цапат. Благодарете, че вашата майка е толкова благородна и трябва в коритото да ви измие. Един ден, като престанеш да правиш тези благоухания, ще благодариш и ще кажеш: „Много ти благодаря!“ – и майка ти ще се зарадва, че вече сам можеш да си услужваш, усъвършенствал си се, и че си станал сам господар на себе си. Ти ще кажеш: „Не ми говори за тези работи“. Че за какво да ви говоря? Ти направиш една погрешка и казваш: „Загазихме я, мале майчице!“. Хубаво, аз имам един пример, но не искам да ви го привеждам. Човек в известно време може да направи една погрешка. Много възрастни хора, като видят някоя мечка, се оцапват. Че ти в живота си направиш една малка погрешка – видял си една страшна мечка и не можеш да издържиш. Трябва да разбирате законите на живота.

Ние сега се запознаваме. Трябва да знаеш пътищата, трябва да се домогнеш до онзи, идейния живот. Като влезем в духовния свят, там има какво да учите: музика, движение, пеене, поезия и прочие – ще ви коригират. Вие благодарете, че на Земята Господ е бил толкова милостив и снизходителен към вас. Той казва: „Ще залича всичките ви прегрешения, само вървете напред!“. В реда на нещата е

да грешим. Не вземайте думите така, че Господ казва да не грешим – този път е погрешен. Пътникът, който върви по един прашен път, непременно ще се напраши; пътникът, който върви по един кален път, непременно ще се окаля. Не е голяма пакост, че ще се окаляш, че ще се напрашиш – ще се очистиш. Не е голяма пакост, че ще ожаднееш. Радвай се, че има сиромашия; радвай се, че има богатство; радвай се, че има невежество в света, и радвай се, че има знание. Писанието казва: „За всичко благодарете“. Понеже всичко, каквото ви се случва, ще се превърне за ваше добро.

Сега още веднъж да направим упражнението с дишане, поемане, издишане и пеене.

Темата *Любовно писмо* ще четем следващия път.

Отче наш

Първото упражнение, което направихме, се отнася за храносмилането, второто – за дишането, а третото – за мисълта. Сега ние направихме първия опит, вторият опит ще бъде за дишането, а третият – за правилната мисъл.

42. лекция, 11 юли 1934 г., София, Изгрев

ВЪТРЕШНИ СЪСТОЯНИЯ И ВЪНШНИ УСЛОВИЯ

Отче наш
Размишление

Ще ви прочета само няколко стиха от Евангелието на Йоан, 14. гл., от 25. стих до края. Това е за размишление през седмицата.

Прочетоха се темите „Любовно писмо“.

Има нещо, от което човек винаги се смущава – от онова, което не знае. Но от това, което човек не знае, оттам идат всичките блага, а пък от това, което знае сега на Земята, идат всичките нещастия. На пръв поглед това е един контраст – ще кажете: „Как така?“. От кое произлизат всички нещастия на човека? От това, което знае и може да направи. Често това, което знаеш, не можеш да го направиш, а пък това, което не знаеш, него правиш. Например вие сега ядете, но знаете ли кои са последствията от яденето? Вие ядете и казвате: „От баща ми и от майка ми остана това“; ядеш и казваш: „Да стане каквото стане“ – и си излизаш по работа. Няма защо да знаеш, когато идеш на онзи свят, какво ще бъде там. Няма нужда да знаеш, когато си едно малко дете, каква служба ще вземеш, като завършиш гимназия или университет; или като малко дете няма нужда да знаеш, като завършиш музика, какъв ще бъде първият ти концерт. Няма нужда да знаеш тези работи, защото ако ги знаеш, те ще ти напакостят: ще почнеш да мислиш за тях, а пък те я станат, я не. Според твоето състояние сега, ако почнеш да мислиш как ще свириш, ще си навредиш – по-добре е сега да учиш, да завършиш. Ако всичко знаеш, ще загазиш: има неща, които не могат да се знаят.

Вие вървите по един път: вървите десет пъти по него и знаете всичко. Но ако продължиш този път с още 100 км,

тези други 100 км, които не знаеш, ще ги научиш. А пък друг някой, който е пред тебе и който ги е изходил, ги знае. Та всеки неизходен път е незнаен – има неща, които не си изходил и не ги знаеш. Едно дете, което е минало по даден път, ще знае повече от един учен човек, който сега учи нещата. Да учиш света по карта е едно нещо, а пък да го извървиш е друго нещо. Като учиш по карта и като учиш действителността, каквато си е, ще намериш едно голямо различие. Някои от вас казват: „Говори ми Истината!“. Истината не може да се говори. Съществува изречение: „Истината е горчива“. Истината не може и да се вкуси. Горчиви неща са тези, които се ядат, а пък Истината нито се яде, нито се пие, как ще бъде горчива. Но казвате: „Истината е неразбираема“. Няма какво да я разбирате, защото това не е книга, която да разгърнеш и да я прочетеш. Последното е пак материално нещо: искаш да я прочетеш веднъж, два пъти и прочие.

Но представете си едно нещо, което нито с числа може да се изрази, което никаква форма няма – как ще го прочетете? Представете си едно нещо, което е светло навсякъде: където и да ходиш, няма да намериш никакво различие – светлината е еднакво силна. Какво ще кажете, след като се върнете от такъв един свят? Ще кажете: „Светлината е навсякъде!“. Ще ви кажат: „Кажете нещо повече!“, а вие ще кажете същото. Когато дойдете в съприкосновение с Истината и искате да кажете нещо за нея, можете да речете: „Много е широка Истината, светло е там“ – нищо повече. Човек, който е намерил Истината, се отличава с едно качество – той е свободен, всякога е свободен. Под израза *всякога* ще подразбирате следното: дотолкова, доколкото е свързан с Истината. Всякога, когато си в контакт с нея, ти си свободен. Според степента на вашето съприкосновение с Истината е и вашата свобода. Някой път си неразположен духом, не можеш да ядеш – не си в съприкосновение с Истината. Казваш: „Чувствата ми са накърнени“ – не си в съприкосновение с Истината. Казваш: „Тази работа не я разбирам“ – не си в съприкосновение с Истината. Казваш: „Условията са такива“ – не си в съприкосновение с Истината.

Вие трябва да имате една философия: условията – това са само най-външната страна на живота; важни са вътрешните състояния на човека. Ако не разбираш своите вътрешни състояния, ти не можеш да използваш външните условия, понеже всяко външно условие има отношение към едно вътрешно състояние. У вас има такива чужди работи, с които се спъвате. Взел си 10 000 лева чужди пари назаем и казваш: „Много мисля“. За какво мислиш? Мислиш за чуждите 10 000 лева, как да ги платиш – 20 години мислиш как да изплатиш 10 000 лева чужди пари. И казваш: „Много научих“. Какво си научил: как да изплатиш 10 000 лева чужди пари. Нищо не си научил! Това са моите разсъждения, а какво вие разбирате, то е друг въпрос.

Вие мислите, че знаете. Много хубаво, животът всякога показва, че малко знаем. Имаш една раница, снемаш я от гърба си – това е, което си научил. Усещаш, че си свободен – като изплатиш 10-те хиляди лева, чувстваш се свободен. Какво иска да ти каже животът? Не ти трябват чуждите 10 000 лева. Защо? Ти си един царски син: не ти трябва, като син на един богат баща, да ходиш да вземаш пари назаем – баща ти не позволява да ходиш да вземаш пари назаем. Ако нямаш, пиши му да ти прати пари; ако нямаш пари, издържай така. Докога? Докато баща ти изпрати пари. Ще кажеш: „Това е вече традиция, да се вземат пари назаем“. То е друг въпрос. Традицията – това е обикновеният живот, но в истинския живот никога не се позволява да си туриш една ненужна мисъл, едно ненужно желание или една ненужна спънка в живота.

Ето една фигура, която е много проста[66]. Тези работи са прости, понеже се занимавате с философски неща. Вие се занимавате с въпроса кога ще се оправи светът. Светът никога не е бил развален и няма какво да се оправя – това е първото твърдение. Кога ще се оправи светът? Това е един въпрос, който не е бил зададен намясто. Гдето казваш, че светът се е развалил, това е твоето субективно страдание. Развалил се е твоят вкус и казваш: „Кога крушата ще стане сладка? Тя е горчива!“. Когато вкусът ти стане добър. Ти казваш: „Светът е станал лош“ – развалено нещо има в тебе.

Казваш: „Светът се е подобрил“ – ти си станал по-добър и затова виждаш, че светът се е подобрил, а отвън няма подобрение. Питаш: „Нима не виждаш лошото в света?“. Какво лошо виждаш? Ти виждаш една лоша постъпка – никакво лошо не си видял. Сама по себе си мечката лоша ли е? Тя като дойде при децата си, те я галят, милват я, а пък вие се плашите от нея. Ако някой човек дойде в меча форма и ви даде 10–20 000 лева, най-първо вие се плашите. Първия път ви донесе 5 000 лева, втория път – 10 000 лева, после – 15 000, 20 000, 30 000 лева. Как мислите – мечката ви става много приятна, нали? Дойде една красива форма и първия път вземе 5 000 лева, втория път – 10 000 лева, после – 15, 20, 30 000 лева – нали тази форма става опасна за вас?

Та най-първо вие не знаете какво се крие в една форма. Вземете един човек на лице. Среща ме един човек и се поусмихне малко. Забелязвам на краищата на устата му една особена усмивка, сега няма какво да ви разправям. И в тази усмивка аз чета следното: „Много съм премятал като тебе... Такива съм ги премятал, премятал – искам и тебе да преметна“ – поусмихне се той. Казвам: това е негово субективно схващане; със своята усмивка той иска да каже: „Такива будали хора аз съм ги премятал“. Аз ставам много сериозен и казвам: „Ти десет пъти може би си ме премятал, понеже бях глупав. Но тъй като станах умен, вече не спадам към категорията на тези, които може да премяташ. Сега съм едно голямо число и ти не можеш да ме мръднеш от земята – моето относително тегло се е изменило“. Едно време Земята беше толкова малка, че и децата си играеха с нея. (*Учителя показва големина колкото едно зрънце.*) Децата хвърляха като мека топка Земята, а пък сега върху топката отгоре живеят и не могат да я мръднат. Какво ще кажете на това? Имате една малка искрица огън – вие си играете с нея. Туряте тази искра на едно място, гдето тя се разгорява – после идва голям огън и вие си плюете на петите и бягате.

Един лъв преследвал един пътник в пътя и му търсил колая. Наближава го – човекът няма никакво оръжие, имал само един кибрит. Но идва при една голяма суха трева, изважда кибрита, драсва една клечка и запалва тревата. Вятърът отива към лъва, той избягва. Сега човекът се смее и

казва: „Едно време аз отстъпих, а пък сега ти“. Кое накара лъва да отстъпи? Огънят. Ще ви направя сега една аналогия, едно сравнение. Кой е този лъв, който ви гони? Той е дяволът: дяволът е тръгнал отподире ви, върви стъпка по стъпка и наблюдава. И какво ви трябва? Една кибритена клечка ви трябва. Дяволът има козина: като драснете кибритената клечка, тогава той ще избяга. Но вие не си запалвате клечката кибрит, а сядате да говорите на дявола; казвате му: „О, дяволче, нали виждаш, че съм млад. Господ е създал света, аз съм Син Божий – искам да си поживея“. Дяволът се смее и казва: „Чакай, чакай, Сине Божий, аз ще ти опитам месцето“. Драсни му кибрита и нека да става с козината му, каквото ще стане: нека да стане на дявола табана-ковет (да си плюе на петите и да бяга), защото ако не стане на дявола табана-ковет, на тебе ще стане табана-ковет. Какво ще каже това? Ще отстъпиш.

За човека, който не разбира страданията, те носят смърт, а пък за човека, който ги разбира, те носят живот. На човек, който не разбира радостите, те носят нещастие, а пък на човек, който разбира радостите, те му носят живот. Радостта носи живот, защото за да оздравее човек от каквато и да е болест, трябва да почне да се радва, да пее. Имаш 41 градуса температура – почни да пееш: „Температуро, о температуро, температуро, о температуро!“. (*Учителя изпява тези думи.*) Ти седиш и проливаш четири реда сълзи: имаш 41 градуса температура – мислиш, че ще умреш. Казваш, че не знаеш да пееш: ще се научиш да пееш! Дали право пееш? Ако оздравееш, право си пял, а ако не оздравееш, криво си пял. Като пееш на температурата и тя се премахне, пял си хубаво. Какъв такт ще вземеш и какъв тон ще вземеш? Детето не казва *олеле* ниско, а високо; възрастният има друг тон – той обича да взема ниско думата *олеле*. При високото *олеле* на детето болестта по-лесно бяга, а пък старият не знае дали е взел тона правилно, или не. Правилният тон на *олеле* е следният: (*Учителя пее високо. Смях.*)

Човек всякога се смее от незнание, всякога незнанието произвежда смях у него. Човек може да се смее на това, което не знае, а пък относно това, което знае, става много

сериозен. Водят те някъде: не знаеш къде – радваш се; но ако знаеш, че те водят на бесилка, веднага ще станеш сериозен. Всякога незнанието произвежда по-голяма радост, отколкото знанието. Водят те някъде да те бият. Може да имаш най-модерни дрехи, може да имаш наука, но какво те чака? Дърво: по тези, новите дрехи, ще почнат да се слагат удари. По-добре към щастието със съдрани гащи да вървиш, отколкото с най-модерните дрехи – към нещастието. Това е правилото: предпочитам по-добре със съдрани гащи, с несгоди, бос да ходя към щастието, отколкото с модни дрехи, с хубави обуща, с шапка – към нещастието, към плач и скърцане със зъби. В невидимия свят ще ти кажат: „Как искаш да те заведат при твоя господар: облечен или бос?“. Щом искаш да бъдеш облечен хубаво, модно, ще има дърво, бой; а пък щом кажеш: „Бос!“, тогава ти бъди уверен, че щастие те чака.

Аз съм давал този пример. Един велик художник намерил едно малко дете. Този пример има разни издания. Едни казват, че това станало в Рим, други казват, че е станало в Лондон, трети – в Египет, четвърти – в Париж. Да кажем, че е станало в Лондон. Един велик художник в Лондон, като ходил, искал да намери едно бедно дете, дрипаво лондонско дете – искал да го нарисува за спомен от Лондон. Като вървял из града, видял едно дете оцапано, окъсано. Дал му картичката си и му казал: „Утре ще дойдеш при мене на еди-коя си улица“. Детето, като вижда човека добре облечен, взема му картичката – и отива при своите познати да му дадат по-хубави дрехи. И така се представило пред художника – по-хубаво облечено: мислело, че ще се оправят работите му. Художникът му казал: „Ако исках такова дете, ще намеря много, а на мене ми трябваш такъв, какъвто те видях“. Сега изводът е следният: вие искате да отидете при Бога с вашето знание и Му казвате: „Господи, ние идем със знанието си!“. Господ ще каже: „Аз ви искам такива, каквито сте!“.

Срещат се двама – единият богат, хубаво облечен, говори за любовта, говори как поетите я възпяват; цитира стихове: еди-кой си автор какво писал за любовта. Един пътник

е седнал близо до тях и нищо не говори, а слуша. Първият казва: „Хората са писали за любовта – знаете ли какво нещо са писали? Нищо не знаете, вие сте още невежи!“ – и той ги поглежда надменно. Другият казва на пътника: „Понеже онзи казва, че много работи са писали за любовта, аз искам да ви заведа вкъщи да видите какво е написал един човек. Жена ми е написала много хубава поезия, тя е поетеса“. Тръгват да видят поетесата. Влезли вкъщи и жената поднесла на трапезата хубава чорба, добре изпечен хляб, много хубаво опечена баница. Започнали с чорбата – с Любовта; като дошли до баницата – това е силната строфа, най-високото място на гамата. И този пътник казал: „Много съм благодарен от стиховете на вашата възлюбена!“.

Сега всички трябва да имате нещо опитно. Една хубава мисъл, която можем да пратим в света, това е една опечена баница, това е Любовта. Човек може да бъде много хубаво облечен, ти може би му завиждаш, но нямаш никакво отношение към него; а пък някой може да е със скъсани дрехи и да ти помага. Ако онзи с хубавите дрехи можеше и вътре да е така, да помага, от това по-хубаво няма. За предпочитане е външно човек да не е така облечен, но вътре да има добри условия; за предпочитане са вътрешните състояния пред външните условия. Та затова ние препоръчваме най-първо животът отвътре да се измени – не да се измени, но вътрешните състояния трябва да се разберат. А пък те ще се разберат, като започнете със следното: трябва да любите. Да дадете нещо от себе си – нищо повече: добрият живот започва с това. Първото нещо на съзнателния живот започва с даването. Какво ще дадете? Ще дадете както на този пътник – пътника ще го заведете у дома и ще му дадете баница. Може да му поднесете и една печена кокошка – една ябълка и една печена кокошка. Една круша за мен е печена кокошка.

Децата с мляко се хранят, а възрастните – с твърда храна. Сега ще оставим тоя философски въпрос за вегетарианството и месоядството – той е малко неправилно подет. Не че е грешно да се яде месо, но при сегашните условия то съдържа най-силните отрови – нищо повече. Месото е от-

рова – няма да го ядеш; а пък растителните храни съдържат елементите на живота. Храната е само един проводник – ще дам пример за такъв проводник. Аз идвам до едно копче – ако го бутна, веднага се постига целта. Например, да кажем, вземете един асансьор: бутнеш копчето – повдига се; бутнеш пак – слиза надолу. И в този случай, като го бутнеш, от вас ли излиза тази енергия? Не, вие сте само едно условие: като го бутнеш, Природата веднага ще изпрати своята енергия. Храната, като влезе във вас, само бута едно копче, а пък от друго място иде силата. През време на яденето имате и най-малко други двайсет обеда чрез дишането. А пък колко мисли и чувства ще минат през това време през тебе – и те са просяци, които носят живот. Казвам: според това, как мислиш или как чувстваш, такава ще бъде и храната ти. Един учен човек ще каже: „Хранителността е в храната“. Това е прието, така е, но ако ти не мислиш и не чувстваш добре, не можеш да възприемаш хранителната част на храната – вашият организъм не може да я възприеме.

Можете да произнесете думите: „Бог е Любов“, но това е само натискането на копчето. Ако вие, като кажете: „Бог е Любов“, не натиснете, нищо няма да разберете. В даден случай ще разберете ли какво нещо е Любовта? Има много опасни опити. Най-опасните същества на Земята като кобрата, тигърът, имат известни места – ако ги бутнеш там, ще се измени тяхното естество, но докато ги бутнеш, може да те ухапят. Ако бутнеш това място, преди кобрата да те ухапе, веднага в нея събуждаш Божественото – значи тя се обсебва от Любовта. Ако в дадения случай можеш да бутнеш едно същество, за да видиш добрата страна в него, това същество не може да ти направи никаква пакост. Ако не можеш да бутнеш там, то кобрата може да те ухапе и след няколко минути ще свършиш. И после казвате: „Защо Господ е създал така света?“. Аз не знам защо Господ е създал така света. Че по-ужасна кобра от дявола има ли – и постоянно тази кобра от години работи и къде не се е намесила? В кой дом не е влязла, кого от вас досега не е ухапала: има ли някой от вас да не е хапан – и колко рани имате... И след като ви ухапят, от невидимия свят постоянно тичат при вас

да ви помогнат. Като ви ухапе дяволът, дойде някой ангел или някой повдигнат дух и намаже раната – и на друго място пак те клъвне дяволът. И всеки ден има мазане...

Бъдете внимателни, не ходете по пътя на кобрата. Кое е онова, което привлича един вълк при овцете? Когато овцата е мазна, угоена, вълкът я търси, но ако овцата е хилава, вълкът я побутва и нищо не ѝ казва. Щом сте богат, дяволът ще ви намери – вие сте човек за ядене; щом сте много учен – също: дяволът яде учени хора, гълта ги на общо основание. Щом си много добър, дяволът пак обича да гълта такива, той те търси; но щом си хилав, дяволът казва: „Не бива да го гълтам!“ – той е много практичен. И апостол Павел е казал философски – Господ му е казал: „Моята Сила се показва в твоята немощ“. Ти си немощен и оставяш Силният, Мощният да уреди работите. В дадения случай всички тези неща вие сте ги слушали – това е едно ново съчетание турено. И след като ме слушате, като излезете, пак ще започнете вашата стара песен.

Ти казваш: „Трябва да обичаме!“, но след като излезете, пак ще запеете старата песен. Имаш един самун хляб и казваш: „Този хляб ми е за два дена“. Срещаш един пътник и ти, който имаш хляб, му казваш: „Нямам!“. Този, когото срещаш, е от добрите, но среща те един разбойник и не пита: „Имате ли хляб?“, но ти казва: „Стой, дай торбата!“. При първия случай вие сте господар; първият човек те пита: „Нямате ли нещо в торбата?“. Значи най-първо ви среща свободният и пита: „Имате ли нещо в торбата?“, но втория път ви среща разбойникът и ви казва: „Дай торбата!“. Той ще провери, че лъжете – и понеже ви щади труда, ще носите празната торба. Понеже си казал на първия това, което не е вярно, сега трябва да носиш торбата такава, каквато е според думите ти. Понеже си казал, че нямаш нищо, сега, като ти вземе разбойникът хляба, това ще стане вярно. Когато не можете да направите едно добро навреме, непременно трябва да знаете, че злото ще дойде: ще дойде вторият и ще дадеш това, което имаш. По този закон се сменява и вашето състояние. Вие искате да обичате някого, но търсите някого, който да съответства на вашата обич – да е красив, да

е хубаво облечен; и докато го намерите, изгубвате вашите чувства.

Вие вървите по пътя: къде можете да покажете вашата обич? Мислите да държите някоя беседа на хората, а пък виждате, че една мушичка се дави: оставете другите работи и проявете любовта към тази мушичка. Вземи я на една сламка, постави я отгоре върху някой цвят, поглади я – и да ти стане приятно; кажи си: „Нали е хубава тази форма, тя има живот; тя има някаква идея, търси нещо“. Тази муха защо се дави? Аз да ви кажа: тя отиваше по любовни работи и по една несрета, като не е намерила този, когото обича, е почнала да страда. Ти я дигни и я тури върху цветето – именно върху това цвете отгоре е нейният възлюбен. Сложи я там и ти ще се порадваш и ще добиеш едно ново познание, защото върху всяка форма, която е създадена, е отпечатана Божествената воля.

И ти може да си в положението на една муха, която се дави – и някой ангел може да те спаси и да те постави на сигурно място. Та онези от вас, които искате да прогресирате, научете се да обичате Бога вътре във вас, за да оправи живота ви. Щом речеш да се усъмниш, кажи си: „Понеже Господ е вътре в мен – никакво съмнение!“ – тури вярата вътре в себе си. Ти си един господар, да кажем. Тъкмо са дошли работници при тебе – ти искаш да им покряскаш, искаш да им кажеш: „Това не сте направили, онова не сте направили!“, но ще им кажеш: „Днес Господ е дошъл“. Плати на всички: плати и на тези, които са свършили работата, плати и на тези, които не са свършили – плати им еднакво. Те могат да спорят, но ти им плати еднакво: онзи, добрият господар, който е наел тези работници, на всички е платил еднакво. Не прави разлика, да цепиш косъма кой колко е работил – плати на всичките, понеже Господ е дошъл на гости. Плати на всичките и не ги изпращай да си отидат, но им кажи: „Останете всички днес, ще ви дам едно угощение“. Те ще се чудят защо им даваш угощение. Ще им кажеш: „Защото Господ е дошъл на гости на вашия господар“. И като даде този банкет, той иска да каже: „Елате да видите колко е добър моят Господар“. Господарят ще е лю-

безен към всички, ще ги изпрати любезно и работниците ще кажат: „Много е щедър този господар, какво е станало с него? Дали е някой долап?“. Никакъв долап – долап има, когато Господ Го няма. Ако срещнете някой човек и ако Господ е там, никакъв долап няма; ако Го няма Господ, хиляди долапи има.

Човек и спрямо себе си ще констатира същия закон: щом Господ е там, той е разположен, щом Господ Го няма, има друго разположение. Някои ще кажат за някой човек: „Условията са такива, майка му била такава, баща му бил такъв“ и т.н. Но това ще разгледаме друг път – времето минава.

Добрата молитва

43. лекция, 18 юли 1934 г., София, Изгрев

ВЕЛИКОТО ИЗКУСТВО

Добрата молитва
Размишление

Да изиграем новите дихателни упражнения с пеене и движения на ръцете. (*Виж лекция 43.*)

Ще прочета 3. глава от Първо послание към коринтяните.

Песента „Духът Божий“

Животът сам по себе си е изкуство – външната страна на живота е изкуство. Докато човек живее разумно, той владее това изкуство; и ако не стане животът такова изкуство, той не се живее. Знанието или вярата, или Любовта, или каквото и да е, ако не се превърнат в изкуство, те остават неразбрани; например страданията, които имате. На страданията и на радостите могат да се дадат много обяснения. Въобще вие сте недоволни от страданията – от страданията всички сте недоволни, а за радостите сте благодарни.

Има страдания, които вие сами си причинявате. Да допуснем, че вървите по пътя, по невнимание си ударите крака о някой камък и страдате – считате, че този камък ви е ударил. Вие се движите, а камъкът седи неподвижен – кой е виновен? Който се движи е виновен, а който не се движи, е невинен; вие, които се движите, сте виновни, а който седи, е невинен. Всеки, който мисли и прави погрешки, е виноват; всеки, който седи и не мисли, той не е виновен. Човек започва да мисли само когато се движи. Известни ценности има в живота само когато животът е разбран. Ценностите са, които дават радост на живота – вие искате да бъдете щастливи, но трябва да имате ценности. Например вземете един певец, който пее: той има ценност – неговия глас. Той сам е доволен и онези, които го слушат, и те са доволни – следователно има цена над всички. И като излезе да пее,

всички са доволни – той има глас. Допуснете, че вие нямате никакъв глас и отивате да пеете. Ако не знаете как да пеете, ще станете посмешище на цялата публика, ще ви освиркат; ще ви подиграват и вие ще кажете, че тези хора не са разумни. Не, те са много разумни, искат да кажат: „Като не знаеш да пееш, трябва да слушаш“. Трябва да слушаш – не ходи да занимаваш хората с празни работи.

Според мен в разбирането на новите идеи вие не сте вещи, но разправяте какво нещо е Новото учение – и става цяла галиматия. Питам ви, а вие казвате: „Ние вървим по пътя на Христа“. Питам: „Ама какъв е пътят на Христа?“, вие отговаряте: „Ние учим точно каквото е учил Христос“. Но какво е учил Христос? Вие казвате: „Ние имаме същия Дух“. Христос отиваше навсякъде – при някой болен, слепороден: Той вземе с пръста и смесва с плюнка малко кал, намазва окото и онзи проглежда. Христос имаше изкуство: среща една вдовица, на която детето е умряло, и го възкресява – Той го побутва и детето става. Изкуство има Той! После отива при Лазар, който четири дена е бил в гроба. Всички плачат – възкресява го Христос: изкуство има! Вие казвате: „Ние вървим по Пътя на Христа“. Хубаво, но кал не можеш да правиш – кал, с която да намажеш и да прогледа слепият. Колко умрели си срещал и си ги възкресявал? И все по пътя на Христа вървите... Това не е изкуство.

И от любовта, която хората могат да имат към вас, се заключава за изкуството, което имате. Например търпението е едно изкуство, цяла наука е да търпиш. Ти казваш: „Аз не мога да търпя“. Тогава си една човешка буболечка, с която всеки ще си играе. Казват за някого: „Той е божа кравица“, аз разбирам, че няма търпение. Казват за някого: „Той е кротък човек“, обаче той няма никакво търпение. Всички болни хора са кротки – пренасят ги от едно място на друго. Всъщност кротък човек е здравият и разумният човек – той никога не се блъска в другите. Кротък човек е онзи, който не се съмнява; кротък човек е онзи, който обича; кротък човек е онзи, който има знание; кротък човек е онзи, който е свободен. Онзи, който не е свободен, не може да бъде кротък; онзи, който няма знание, не може да бъде кротък, не може да бъде търпелив.

Питат: „Какво е Новото учение?“. Казват, че това е ученето за прераждането. Ученето за прераждането е само една форма, с която си обясняваме някое противоречие. Какво ще му разправяш, че той се е преродил? Взел си 1000 лева от човека, той иска да ги платиш. Ти сега разсъждаваш: „Да му ги платя ли, или не?“, и си казваш: „Ако той в миналото е взел от мене и сега ми ги дава?“. Е, хубаво, държал ти е тефтера тогаз. Прав е, но ако не е така, тогава? „Тогава преди колко прераждания е взел той от мене пари?“ Ти трябва да имаш един документ: предполагането – това не е наука. И после аз съм забелязал следното – мнозина от Новото учение казват: „Аз видях Христа“. Хубаво, много се радвам: е, как Го видя? И почват да Го описват: „Мяза на един български шоп с бяла аба, с потури“. Казвам: „Прилича малко на Христа... Ако ти си видял Христа, Христос носеше класическа форма, не носеше българска форма, освен ако сега иска да се приспособи към българите, да Го познават“.

Сега, като се говори Истината, някои от вас се скриват. Истината се говори само при един случай: тя щом се каже, човек трябва да бъде свободен. Ако ти кажеш една истина, с която човек те ограничава, това не е истина; ако ти кажеш една истина, с която човек се ограничава, това не е истина; ако ти кажеш една истина, с която не се освобождаваш, това не е истина. Истина, която не може да се събере в душата ти, любов, която не може да се събере в душата ти, и знание, което не може да се приложи, това не е истина. Казваш: „Аз ти говоря една горчива истина“. Това не е никаква истина – твоите думи са горчиви; и понеже са горчиви, затова страдаш. Всички хора страдат, понеже всички носят само горчиви истини. Ти казваш: „Аз не съм добър човек“ – една горчива истина е това. Че отде се научи, че не си добър човек? Ти, който твърдиш: „От Бога съм създаден“, казваш: „Аз не съм добър човек“, после казваш: „Господ не ме е направил както трябва“. Всички твои погрешки отдаваш на Господа, че не те е направил както трябва.

Да допуснем, че някой човек цапа краката си с кал. Где седи погрешката: в първата причина или във втората? Когато кажем някоя обидна дума, причината къде е – в Бога ли,

или в нас; и защо си казал обидната дума? Три причини има за това. Първата причина е следната: майка ти е направила една баница много хубава, брат ти е взел по-големия със. Ти му казваш: „Голям лакомец си, мязаш на животно. Все гледаш голямото да вземеш и да го изядеш“. Това може да е баница, а може да е някой голям плод, една голяма ябълка или една голяма круша – и ти веднага се нахвърляш, защото той е взел голямата ябълка. Въпросът не е в голямата ябълка в дадения случай. Второто положение е: един може да се нахвърли и причината може да е в друго. В първия случай причината беше в яденето, но може и дрехата да стане причина. Едно дете може да облече по-хубавите дрехи – и тогава те могат да станат причина, за да каже другият нещо лошо; или знанието може да стане причина пак да кажеш нещо лошо. Даже и любовта, тази, обикновената любов, и тя може да стане причина, че при сегашната любов какви ли не работи се раждат. Накарайте двама души да се обикнат, за да се скарат. Две жени като се обикнат, като дойде трета, веднага ще се скарат; и двама мъже като се обикнат, като дойде третият, пак ще се скарат. Двама души като се обичат, трети не търпят – закон е това.

Сега имате две успоредни линии, които са разумни. Къде ще турите третата линия? Трябва да се разбира законът – това е изкуство. Тези двама хора, които се обичат, те са две релси, поставени на едно място – цялото е един железен път. Това показва двамата, които се обичат, третият трябва да се движи отгоре, върху двете линии. Двете линии ще бъдат доволни, като се движи отгоре третият като трен – тогава третият влиза между двамата, които се обичат, и всичко върви. Преведете сега какво трябва да прави третият: двамата се обичат, а третият като дойде, какво трябва да прави между двамата? В това е неразборията – вие търсите къде да турите третата линия. Двама души като живеят в къщата, третият няма какво да живее в нея, а трябва постоянно да снове – той трябва да бъде без къща. Как ще го разберете това, кажете ми сега?

Тези мисли показват, че на вас при сегашните условия ви са потребни къщи. Къщата е един признак, че има една

мъчнотия отвън. Тя трябва да ви запазва от лошите условия, които съществуват в Природата – за това служи къщата. Вие вече имате една къща, в която живеете – тялото ви. Това е къщата, в която душата ви живее: защо ви е втора къща, в която да живеете? Питам ви сега: защо ви е втора къща? Втората къща е, за да ви накара да страдате. Щом имате тази къща на Земята, ще имате разправии. Керемидите там са счупени, прозорците, вратите – белялия е къщата. Трябва да хванете един слуга и виждате, че той не шета добре. Някой прозорец е счупен – и постоянно ще имате разправии, все с къщата. Но вие казвате: „Да си имаме една малка къщичка“, а Писанието казва: „Има дом неръкотворен“. Значи има едно нещо, което трябва да се приготви и което да не произвежда страдание. Докато твоята къща ти произвежда страдание, тази къща не е намясто.

Законът е същият, направете си превод. Докато едно знание ти причинява страдание, това знание не е намясто; докато една любов ти причинява страдание, тази любов не е намясто – може да я носиш. Докато имаш една сила, която ти причинява страдание, и силата не е намясто. Може да я носиш: има нещо, което трябва да научиш. Как можеш да го научиш? Вие още не сте дошли до това, казвате: „Да бъде Волята Божия!“, но кажете ми, кой от вас е извършил Волята Божия? Ако аз ви кажа да изпълните Волята Божия, не зная колко души от вас ще я изпълните, но не искам да ви подложа на изпит. И аз го зная от себе си: в дадения случай моето съзнание определя възможностите на другите хора – доколко могат да извършат Волята Божия. Защото зависи какво разбирате вие под думите *Волята Божия*. Казвам ви сега: това е Волята Божия, дръжте това камъче. Вие може да не сте ходили на училище и да изпълнявате Волята Божия, а може да сте завършили университет – четири факултета, и ви казвам: „Дръжте това камъче“ – знанието във вас е вече едно препятствие. И на мен като ми кажат да вдигна това камъче – четири факултета са това – те не ми позволяват да се наведа да вдигна камъчето.

Сега да ви обясня. Вие казвате: „Защо е така?“. Аз няма да обяснявам защо нещата са така, но има една философия,

която може да обясни защо нещата са такива. Силното къса слабото. Защо е така? Защото слабото е слабо, а силното е силно. И като дойде състезанието, слабото трябва да се подчини на силното; разумното ще управлява неразумното и глупавото. Защо? Защото разумното е силно, а неразумното е слабо: доброто ще управлява злото. Вие сега обратното вярвате – казвате, че злото управлява доброто. Не е вярно – лошите хора се управляват едни други и страдат. Каква нужда има един добър човек да го управляват? Каква нужда има светлината да я управляват и да ѝ казват къде да ходи? Тя си знае пътя – толкова е учена, че си знае пътя; и пътува толкова бързо, че няма време да се спре. В една секунда ти не можеш да спреш светлината, да я питаш къде отива – тя няма време сега; и даже съзнанието на един човек не може да прецени тези 300 000 километра, които светлината изминава в една секунда. Каква голяма разумност има в светлината.

Сега законът е: за да ви дадат вашата свобода, трябва да разсъждавате. Вие страдате и казвате: „Защо Господ направи света такъв?“. Защо вие разбирате света такъв? Бог направи света много добре, но хората му туриха друго съдържание, преправиха работите. Да кажем, че имате мед, много сладък – сложите му вода и го размивате. Где е писано, къде има кодекс, че медът трябва да се размива. Вие вземате лук, нарязвате го и го туряте в тенджерата да си направите една гозба. Где е писано, че в тенджерата трябва да готвите; и къде е писано в Природата какво трябва да бъде в тенджерата ви, има ли някъде в Природата кодекс? Вие като сте дошли от онзи свят, има ли някъде написано някакво разпореждане да имате тенджера, тигани, паници, вилици, ножове и прочие. Нямате разпореждане. Някой ви задигне баницата и вие казвате: „Какво право имат да ни задигнат баницата?“. Той няма право да ви задигне вилицата, щом е Божия, но щом е твоя, той има право да я задигне – твоята вилица. (*Учителя показва трите си пръста.*) Турците правят така, с трите пръста, а пък европеецът ще вземе и ще набоде хляба с вилица. Питам европееца: култура ли е това? Вилици, ножове – и какво е придобил човек с това? Научил се е да дупчи, научил се е да реже.

Сега ето къде е опасността. Да кажем, че най-първо ти си много благочестив, внимателен си в думите си. Всяка дума има една сила, но един ден се отпуснеш и кажеш някому една обидна дума: „Този брат вятър го вее“. Ти вече си допуснал нещо с тези думи. Или казваш: „Този брат е малко глупав“, или: „Този брат е малко зелен“, или: „На този брат малко обущата му не са намясто“. Вие вече с тези думи допущате нещо отрицателно – обръщате внимание най-първо не на същественото. По какво се отличава този брат? Аз като го срещна, искам да зная има ли в него живот и животът у него присъства ли; има ли той свобода и свободата присъства ли, има ли знание и знанието у него присъства ли – и знае ли да прилага? И ако знае това, той е брат. Че ако той не се отнася към мен братски и аз ако не се отнасям братски към него, тогава не разбираме изкуството на живота. Братството е изкуство. Какви са отношенията на братята? Двамата братя са две релси, по които трябва да се движи тренът. И ако страданията по вашите релси не могат да се движат свободно, и ако радостите по вашите релси не могат да се движат свободно, тогава какво сте вие, къде са вашите пътища?

В съвременния свят само таксита ли има, в града няма ли и боклукчийски коли? Те не минават ли по същия път? Ако караме всички таксита и няма кой да ни кара боклукчийските коли? Тези хора карат тези нечистотии, а пък тебе един ще те разходи за удоволствие. Онзи ще кара сметта: от здравословно гледище неговата работа е по-съсипваща. Ако страданието не може да мине по твоите релси и ако радостите не могат да минат, тогава питам: какъв е пътят на твоя живот? И ако твоите релси не могат да издържат тежестта на този локомотив, който се движи, тогава питам: где е здравината на твоя път? Ако ти не можеш да претърпиш най-малката тежест, тогава какъв е пътят на твоя живот, защото несгодите на живота съществуват. Вие разбирате нещата от вашето лично гледище, но колко милиона хора има, които мислят, за да бъдете щастливи, колко милиона същества е трябвало да пожертват живота си, себе си, за да имате това положение? И не само това – и към

нас Бог е трябвало да бъде дълготърпелив, за да бъдем сега щастливи. Ние не сме още щастливи.

Та правилото е: вие седите сега на една база, гдето има изкушение. Вие вярвате в това, но и се съмнявате в това, което е. Всяка добродетел на Земята, която дойде, веднага ще бъде облечена в дрехата на страданието, това трябва да го знаете – никога една добродетел не се облича със своята собствена премяна. Понеже Земята е място на чистене, и тя ще се облече в дрехата на страданието. А пък всякога, когато страданието ще дойде, то ще се облече в дрехата на добродетелта. Тогава става една пермутация, която вие не разбирате. Като видите страданието, облечено в дрехата на добродетелта, казвате: „Уредихме тази работа!“. Отвън то ще бъде сладко, а отвътре ще бъде горчиво; а пък щом дойде добродетелта, отвън ще бъде горчиво и тази горчивина ще се махне, а отвътре ще бъде сладко. Трябва да знаете: винаги скръбта се облича най-първо в царските дрехи. Майката роди едно дете: тя се радва на скръбта си и се е облякла в царските дрехи; но няма да се мине дълго време и майката ще усети такава болка, че ще каже: „Защо ли го родих?“. Това дете не е даровито, своенравно е, упорито е, прави каквото си иска, но най-първо ти се радваш и мислиш, че ще се отвори вратата на Царството Божие.

Та сега не трябва да се отричаме от нещата, разбиране трябва на Земята. Най-мъчното е да разберете човек в дадения случай и да му е приятно това. Обидил те е някой: да можеш да се овладееш, да можеш тази обида да я разтопиш и да ти стане приятно, като че ли не се отнася до тебе обидата. Ако вие се движите с бързината на светлината, кой ще ви обиди? И после, светлината не минава ли през най-нечистите места? Тя минава през всички най-лоши места и работи. Где не е проникнала светлината, но не се опетнява, тя си носи образи – като в една книга седи в нея това, през гдето е минала. В светлината има изкуство, тя казва: „През еди-коя година минах през тези места“. Тя е намерила двама души на леглото, когато е минавала, и ги е фотографирала – и носи образ и нещо пише. Засега от толкова години само един опит беше сполучлив; от толкова години от правените

опити само един от тях е сполучлив, от който съм доволен – берекет версин – т.е. благодаря. Аз разсъждавам: значи тези хора, когато искат, могат да го направят, но когато не искат, нищо не става.

Та сега ви казвам... Какво да ви кажа сега? Ще ви кажа една дума, с която ще се оцапам само. Аз си щадя езика, много си ценя езика. Вие трябва да знаете с какво сте заети, трябва да знаете също много важни работи – и молете се на Бога. Отива някой при вас, иска помощ. Ти му казваш: „Чакай да си свърша молитвата“, а пък той ви побутва с ръката си и вие го бутнете с крака си. Вие веднага кипнете. Там ви е погрешката: той няма да ви бута, нека си дига шум, но ти да не го буташ. Човек, когато се моли, не трябва да обръща внимание на онова, което светът върши. Това е неговата работа, това е изкуство; и знанието е изкуство. И лошият живот е изкуство, лошо изкуство, и добрият живот е изкуство – не съдете никого в дадения случай. Като се помолиш, да знаеш, че има резултат. В молитвата трябва да има резултат, в знанието трябва да има резултат, в свободата трябва да има резултат – да дойде нещо.

Та когато искате да направите нещо – можете. Когато не искате, тогава какво трябва да се прави? И ако не искате, причината е в живота. Ако не искате, причината е в знанието; ако не искате, причината е в свободата – значи очакваш повече свобода. Ако е в знанието – очакваш повече знание да дойде; ако е в живота – очакваш повече живот да дойде. Това е кривото разбиране на живота. Животът, в каквато и форма да е проявен, има всичките възможности – зависи от съществото, което получава живота. Онова същество, което е разбрало Божиите пътища, очаква все нови неща; а пък новото – това са външните условия, които трябва да се разбират.

Ние казваме, че Бог живее в нас. Ако Бог живее в нас, тогава имаме всичките възможности и трябва да изпълняваме Волята Божия. Не да казваш: „Ако Ти, Господи, свършваш работата“, не – наведи се и свърши работата! Срещаш някой човек, някой възрастен човек, един бакалин – той бие едно дете. Защо го бие? То е минало покрай бакални-

цата и си е взело една ябълка. Ти казваш: „Тези любовни отношения за какво са?“. Питаш бакалина: „Колко струват ябълките?“. Претеглят ги. Казваш, че ти си виновен, задето детето е взело ябълката. Кажи си: „Аз трябваше да мина малко по-рано. Не минах по-рано да му купя ябълка, а пък то мина по-рано и си я взе и после го набиха. Аз трябваше да бъда умен човек, да мина по-рано и да кажа на бакалина: „Тук ще мине едно дете – дайте му ябълки, аз ще платя за него“. Колко е хубаво това! Така трябва да разсъждавате – това е Божественото! Когато вие казвате: „Това дете краде, как така?“, това е от гледище на света, а от гледището на Бога умният трябва да мине преди глупавия, добрият трябва да мине преди лошия – това е правият път. Остане ли лошият да мине по-рано и добрият после, това не е правият път.

В света свободният трябва да мине преди онзи с веригите. Ако искате, навсякъде минавайте първи с вашите добродетели – и подир вас да минат децата, които се нуждаят от много неща. Това е изкуството на Живота.

Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на живота.

44. лекция, 25 юли 1934 г., София, Изгрев

ТЪРПЕНИЕ, ЧИСТОТА И ПРИЛОЖЕНИЕ

Добрата молитва

Ще прочета следните места от Свещената книга – 13. глава от Първо послание към коринтяните и 24. глава от Притчи.

Апостол Павел, който минаваше за апостол Христов, след като е говорил дълго време, установява и вижда, че човек не може да има големи постижения в света, каквото и да прави, колкото и да знае, каквато и сила да има. И той е дошъл до същите заключения, до които е дошъл и Соломон, и той започва с основната идея:

Любовта дълготърпи, любовта не се гордее. (13:4)

Тази, последната дума, има окончание *дее*. На вола казват: „Дий!“ – това значи да тръгне. Не му казват: „Тръгни!“, но му казват: „Дий!“. Значи горделивият не знае накъде да тръгне – човек, който е горделив, излиза от свой център.

Любовта не безобразствува. (13:5)

В какво седи безобразването? Някой път човек безобразства със своя живот, със своите очи, със своите движения, със сърцето си: някой път съзнателно, а някой път – несъзнателно.

Любовта никога не отпада. (13:8)

В нея няма обезсърчение – това е Любовта. И когато човек се обезсърчи, по някой път това се отнася вече до неговите чувства.

(След това Учителя прочете 24. глава от Притчи.)

Тази глава има встъпление, в което се излага от какво човек трябва да се пази, после показва на човека пътя, по който трябва да се стреми.

(Учителя прочете от началото до 15. стих от 24. глава на Притчи и каза:)

Който се интересува повече, да прочете останалото.

(Изпяхме песента „Бог е Любов“.)

Сега минаха празниците, настана делничен ден. Бог започва с работата и после почива; хората обратно – първо почиват дълго време и после работят – те преди да са почнали да работят, си почиват. Бог дълго време ги чака, за да добият някакъв плод, милиони години чака, а пък човек, преди да е посял нещо, пак чака. Сега може би някои от вас чакате да получите нещо, без да сте работили. Който дойде, изведнъж иска да стане светия, някакъв гений. Не е лошо, хубаво е желанието, но работа трябва. И каквото и да се каже, не правете онова, което ходжата прави. Колкото и високо да се качи, той все казва: „Ил-Аллах“. Минарето има три викала. „Мохамед Ил-Аллах“, това значи: „Правата вяра на Мохамед Бог да се разпространи по целия свят“. С векове напомнят на Господа: „Един е Господ, Един е Господ!“.

Сега ние ще оставим това. Всеки един човек си има по един ходжа – няма някой от вас, който да няма по един ходжа. И всеки един от вас си има по един поп, и всеки един от вас си има по един владика, и всеки един от вас си има по един патрика, и всеки един от вас си има по един генерал, и всеки един от вас си има по един полковник – изобщо много малко хора имат някой редови. Един гръцки кораб отива в Русия. На едного казвали, че е капитан, на друг казвали, че е капитан, и т.н. – наредили се много капитани и русите питали: „Где ви са редовите?“ – всички били все капитани. В Новото учение гледам – всички са все капитани: като влезеш, много малко редови ще намериш. Капитан, генерал, патриарх, владика – с високо мнение за себе си. Не е лошо, не е лошо човек да има високо мнение за себе си, но това трябва да отговаря на действителността.

Ти искаш хората да имат високо мнение за тебе, да те уважават; искаш да се молиш на Бога и Бог да те слуша. Но за да те слуша Господ, трябва да знаеш как да Му говориш. Направиш една молитва на Господа с раздвоено сърце, за 4–5 минути, и искаш да те чуе. Ти отиваш при Бога, но не си забравил работата си в света; и сутринта даже някой път отлагаш молитвата си и казваш: „Господ ще търпи“. Тогава какво става? Господ търпи; и когато се намериш в мяс-

тото на голямото мъчение, Той ти казва: „И ти трябва да търпиш“. Молиш се, молиш се: нито глас, нито услишание. Ти като станеш сутринта, без да се измиеш, понеже имаш грозде, тичаш и се наядеш – и не мислиш за молитва. Не, като станеш сутринта, помисли, че Бог е Любов, започни с Любовта. Казваш: „Какво да правим?“. Отворете 13. глава и започнете. Кое е качеството на Любовта?

Мнозина от вас пеете, нали, но не зная колко пари може да изкарате с това пеене. Ако остане с пеене да се прехранвате, някои от вас много оскъдно ще живеете. За един човек, който има голямо страдание, след като пее, се познава, че не е певец. Жалко е, когато той не може да се прехранва с пеене. А пък колцина от вас можете да се прехранвате с вашия сладък език, колко души от вас?

Сега по някой път вие мислите, че човек е много учен, нали? Ще си послужа с едно обяснение. Музикантите имат една система, която е временна – петолинието. Без тези пет линии не могат да четат, без линиите не знаят къде да турят нотите. Някои препоръчват да има три линии. Сега са приети пет линии, но не са само те – има и други линии, но тези са основни, отдето започват. Музикантите си имат ключове, с които определят нотите. Всеки един от вас може да бъде музикант. Какво означават нотите без ключове? Като туря *ключ сол*, каква нота е написана на черната дъска?

Отговор: *Фа*.

Какво означава *до* или една песен да започне от *ре* или от *ми*: какъв смисъл има *ми*? Или някоя песен да започнеш от *фа* или *сол*; или започваш песента от *ла* или *си*: какъв смисъл имат *ла* и *си*? Ако една песен започва от *до,* има един смисъл; ако започва от *ре*, има друг смисъл. Същото се отнася и за тоновете *фа*, *сол*, *ла*, *си* – песента е различна. Това е за онзи, който знае. *До* – това е капиталът, с който

музикантите започват; с *до* започва животът – основният тон, основният ритъм, правилният ритъм на сърцето е *до*. Вие още не сте учили какъв е ритъмът на *до* – много работи знаете, но ритъма на сърцето не знаете. Знаете колко е голямо сърцето; знаете колко пъти Месечината е по-малка от Земята, знаете, че на Месечината няма въздух и че хора няма там; знаете, че Слънцето е едно горещо тяло. После, знаете в колко дена е създаден светът. Много работи знаете, но ако се дойде до същественото за вас, какъв е ритъмът на вашето сърце, това не знаете – и вследствие на това някой път се свива сърцето. Ти казваш: „Вледени ми се сърцето". Значи изгубил си ритъма на сърцето – това сърце не пулсира както трябва. *До* си има свое движение.

Има силни и слаби движения, бързи и леки движения. По какво се отличават бързите движения. Глупавият се движи винаги много полека, а умният се движи бързо. Глупавият казва: „Ще го направя, ще го направя", и докато се накани той, изгубват се условията. Сега някой път вие седите с идеята, че знаете някои работи. Стегне те сърцето – защо те стяга? Всякога човешкото сърце се стяга, когато искаш нещо да постигнеш и не можеш да го постигнеш; когато нещо желаеш да постигнеш и не можеш, стегне те сърцето. Значи щом те стегне сърцето, ти си желал нещо, което не можеш да постигнеш – това желание нарушава онзи ритъм на сърцето. И тогава от невидимия свят те питат ти защо спираш Божествения трен; кондукторът идва и те пита: „Защо спря трена?".

Аз съм ви говорил за онзи гръцки поп, който пътувал през Румъния и носел една хубава калимявка. Излязъл вятър, попът се навел през прозореца и калимявката му паднала. Един му казал: „Дигни ръчката на спирачката". Той я дигнал, дошъл чиновникът и попитал: „Какво има?" „Калимявката ми падна". Той платил скъпо за спирането на трена: платил толкова, че с тая сума десет калимявки можели да се купят. Този поп, като си навел главата през прозореца, трябвало да си снеме калимявката и после главата си да провре през прозореца. Щом си проврете главата през един прозорец на Природата, калимявката ви ще падне – тя не

търпи никакви човешки калимявки. Защо щом влезете в църквата, снемате шапката си? От почитание. Това не е кой знае какво. Шапката е турена за студени времена, за да не би да се простуди главата ти, но влизаш в топла стая – има ли нужда да си носиш български кожен калпак? Или влизаш в баня да се окъпеш – има ли нужда да държиш своя калпак на главата си?

Някои ваши идеи приличат на калпаци, които носите на главата си: че ти носиш един калпак на сърцето си, който те стяга! Да кажем, че си крайно честолюбив, имаш високо мнение за себе си, понеже знаеш, че в кръвта ти тече нещо особено, царско. Някой път това е невидимо, някой път си смирен. (*Учителя прави движения на смирение.*) Ти казваш: „Много добре съм“. Той не говори истината – сърцето му тупка, а пък той говори, че е добре. Някой е сериозен – виждам, че той не е постигнал нещо. Някой е сериозен и гледам, че туй е, защото му е дошла една призовка: призовката му е сериозна, а не той.

Сега помнете, че аз не говоря за вас, но говоря за общите принципи, за целия живот. Ти се намираш в известно състояние, тъжен си, но тъгата не е едно свойство, едно качество на живота – това е едно временно състояние само на твоя ум и на твоето сърце. В дадения случай в тази форма, при тези условия, при които се намираш, ти усещаш тъга, но тази тъга не е обща, не е за цялото Битие. Тази тъга не подразбира, че всички същества са скръбни, а някои отиват толкова далече, щото казват, че има мирова скръб. Това са общи заключения: може да има, може да няма – това трябва да се докаже. Скръб всякога имаме за едно непостигнато желание.

Казвам сега: *до* е човешкият ритъм. Кое е свойството на *до*? Вие не сте пели *до*, за да имате едно откровение за *до*. Вие сега изучавате музиката, тъй както сега съществува. Ами ако отидете в ангелския свят, как ще пеете; или ако отидете при най-видните музиканти, които са учители на съвременната музика, като се съберат, как ще пеят? Всеки, който преподава музиката и не може да я чете, той не е музикант. Мнозина, които минават за много даровити му-

зиканти, не могат да пеят; мнозина даровити не знаят да свирят, а пък знаят да съчиняват. Много се лъжат – музиката не е написана.

Аз като виждам съвременната музика, виждам едно неестествено съпоставяне на нотите. В някои пиеси е сложено повече движение в музиката, отколкото е вътрешното съдържание; в някои е сложено повече, прекалена мисъл. В някои музикални парчета е сложена прекалена алчност, т.е. искаш да загребеш нещо, да стегнеш, да прегърнеш, да вземеш всичко за себе си. А пък в някои песента е направена много лека: „Да цъфнеш и да окапеш“ – някои песни са направени така, че да чувстваш един окапал плод. Има много малко такива класически песни, че да съответстват на твоя ум, тяло, сърце и душа. Някой път слушам, като пее някой песен или свири. Хубава е песента, но това означава една песен на безпокойство на сърцето, едно безпокойство на ума, едно въртене: решава той да направи едно, решава да направи друго – и най-после оставя работата ненаправена. Казваш: „Много хубава песен“. Ти пееш, но след тази песен в теб ще остане пак същото състояние.

Вземете българската песен „Цвете мило, цвете красно“. Този глас българите са го взели от запад. Ако аз бих пял „Цвете мило“, не бих пял с този глас – той не съответства на думите. Как започва тази песен? (*Някои изпяха песента.*) От кой тон започва? Започва от *до*. Ни най-малко не трябва да започва от *до*, а трябва да започва от *сол*. Желанието на цветето не е да живее, а да цъфне, защото то вече живее, а авторът му поставя желанието да живее. Онзи, който цъфти, той вече живее.

Хубаво, искаш да станеш религиозен човек и почваш от *до*. Ти за да станеш религиозен, не трябва да започнеш от *до*. Казваш: „Аз трябва да живея“. Че Господ ти е дал живот – ти трябва да работиш, да учиш; религията е цяла наука. Трябва да отидеш при един учител по музика, а не само да се облечеш хубаво, да си туриш вратовръзка, да си изящен отвън – това е второстепенно. Учителят не изисква толкова да си много добре облечен, той гледа как ще пееш. Ако пееш, както той иска, и се водиш по неговата система, ще

му бъдеш обичен, но ако не се водиш по неговата система, той ще ти каже: „Аз не мога да ти преподавам. Трябва да отидеш при друг“. Ти отиваш при Бога и казваш: „Аз трябва да бъда морален“. Господ не се нуждае от морал. Казваш: „Аз трябва да бъда благороден“. Господ не се нуждае от твоето благородство. От какво се нуждае? От разбиране: ти трябва да разбираш великите истини, които Той е внесъл в света. Ти говориш за Любовта – знаеш ли какво нещо е Любовта? Любовта е първата песен на Бога. Ако не знаеш да пееш, животът ти ще бъде нещастен от единия край до другия; а пък ако знаеш да пееш, животът ти ще бъде щастлив от единия край до другия.

Не мислете, че аз ви държа отговорни за нещо, но искам да ви избавя от една самоизмама, която имате. Вие отивате при една обикновена бакалница, купувате нещо и онзи ви връща нещо. Без да броите парите, ги туряте в джоба си, но бакалинът е човек нечестен. Вие му давате хиляда и той ви връща само 500 лева, другите ги задържа. Бъркате в джоба си, гледате, че са 500 лева, и се чудите дали той ви е излъгал, или сте ги изгубили. Почва разногласие. Преброй си парите, за да знаеш погрешката в тебе ли е, или в друг. Ти трябва да знаеш причината за твоите страдания в тебе ли е, или в друг, дали бакалинът ти е дал по-малко, или не. Ако си ги изгубил по невнимание, не хвърляй съмнение върху бакалина, иначе ще отидеш при него и ще му кажеш: „Ти си направил погрешка, върнал си ми по-малко“. Той ако не ти върне парите, втори път не отивай при него: щом хванеш един бакалин в лъжа, втори път не стъпвай в неговата бакалница.

Никой път човек не трябва да стъпва в дома на лъжата. Ако държиш в себе си една лъжлива мисъл, едно лъжливо чувство или една лъжлива постъпка, която ти е дошла отнякъде, ти не стъпвай в техния дом. По някой път вие се занимавате с една лъжлива мисъл, която търсите как да изпъдите навън. Не се занимавай да я изпъждаш: остави лъжливата мисъл на нейното място, остави лъжливото чувство на неговото място, остави лъжливата постъпка на нейното място. Обърнете ума си към това, което е хубаво – не се занимавайте с това, отрицателното.

Да допуснем, че вървите по пътя, пък срещнете един приятел, който е вглъбен и не ви поздрави. Ти казваш: „Аз ще ти дам да разбереш“. Какво ще му дадеш да разбере – ти си в дома на една лъжлива мисъл, нямаш право понятие. Поздравът не е един акт физически, отвън – този брат те е поздравил. Като е станал сутринта, е помислил за тебе – поздравил те е, казал ти е: „Добър ден, Стояне“, а ти не си му отговорил. Той те среща по пътя и ти казва, че тази сутрин е помислил за теб.

Вие по някой път искате да имате любовта на някого, но вашата любов съответства ли ѝ? В Природата действат равни сили. Ти искаш най-хубавия плат – ще дадеш съответната цена на този плат. Искаш един добър учител по музика – ще му платиш и после ще имаш внимание и уважение към него, а не да искаш да го надминеш, и ти да станеш учител. Учителят тогава ще си обърне гърба: всеки учител, който усети, че ученикът иска да стане по-голям от него, му обръща гръб. Ти отиваш при Бога – по някой път искаш да станеш самостоятелен.

Какво означава това да станеш самостоятелен? Искаш да станеш по-голям от Бога – нищо повече. Като станеш самостоятелен, какво ще придобиеш, кажете ми? Казваш: „Аз трябва да стана самостоятелен“. Кой момък не е самостоятелен, коя мома не е самостоятелна? Остават ли те в своята самостоятелност? Този момък, като го срещне първата, най-слабата мома, ритне го и той се търкулне; и казват за него: „Запалила се е чергата му“. И като се запали чергата на този момък, той не тича във водата да се гаси, но тича при момата, за да я пита: „Защо ми запали чергата?“, а пък момата отговаря: „Запалих ти чергата, защото си един глупак“.

И ако вие страдате в света, вашата черга е запалена. Защо? Защото сте глупав. Сега това не се отнася до вас – да ви дам изяснение. Запалила се е някому чергата – вие си спомняте вашите младини. Аз не нарочвам младите, младите хора са хора на любовта. Като говоря за любовта, все младите ще хвана – те са хората на любовта. Младите казват: „На всеки глупак, който не знае как да люби, ние му запалваме чергата“, а пък като се срещне един възрастен, каз-

ва му се: „Всеки един човек, който не знае как да учи, ние го изпъждаме вън“. Ти влизаш в дома, гдето един възрастен се е оженил и има жена, и не знаеш как да погледнеш жена му. Той ти казва изведнъж: „Ти вън!“. Един българин отива в Америка и поглежда някак си особено дъщерята на един американец. Онзи му казал: „Да си вземеш шапката и да си отидеш, в моя дом не става това“. Този българин разправя тази своя опитност и казва: „Втори път не мислех вече така да правя“.

Вие сте дошли до едно положение, в което трябва да знаете: с духовния свят не можем да си играем; с Любовта не можеш да си играеш и с Мъдростта не можеш да си играеш. Като дойдеш при Любовта, трябва да носиш тази Любов в сърцето си. И ако вие не сте търпеливи, тогава где е вашата любов? Ако не си търпелив, ти не си млад. Та казвам: има един метод за постижение – любовта и знанието в света са неща, от които зависи нашият прогрес. Ти седиш и някой път се обезсмисля животът ти. Да кажем, че влезеш в едно общество. Често в сегашния религиозен свят става това – навсякъде хората си приличат. Някой път горкият седи и иска да му дадат думата да говори; казва: „Само пет минути“, а като стане, един час не му стига. И в Америка има такива – американците стават и му хлопат; най-после има и квестори, ако не иска той да млъкне.

Често идват и при мене и казват: „Може ли да ме приемете само за две минути?“ – и след като влязат, всякога минава половин час. Влез и за две минути кажи всичко! Ако съм аз, ще вляза и ще кажа за две минути какво ми трябва. А той ще влезе и ще каже: „Ще ме извините, аз отнемам вашето време.“ „Не ме интересува извинението сега, а да дойдем на въпроса“. Той се оплаква: „Малко ме стяга сърцето“. На този момък казвам: „Срещнал си една красива мома, която не си разбрал, и затова се стяга сърцето ти. Иди да се извиниш на момата“. И той започва да лъже, казва: „Тези работи ги нямам“. Тези работи са опасни.

С какво се занимават старите хора – кой от вас е най-стар тук? Аз засягам живота не от сегашно гледище, но от

едно по-висше гледище, понеже сме във връзка с Божествения живот. Ние съзнаваме това, но нямаме ясна представа. Има нещо в нас, което ни ограничава – това е, което наричаме съзнание, съвест. Направиш нещо и си казваш: „Не е хубаво“. Вие всички се движите в един разумен свят, тия същества там са много разумни. Срещнеш тия същества, които са толкова благородни, и като минаваш през техния свят, направил си нещо там, хвърлил си една малка книжка – и те ще ти кажат: „Вземи тази книжка, не си направил добре!“. Или вървите по пътя и плюете някъде – те ще ти кажат: „Не, това не е позволено!“. Ти казваш: „Тежко ми е.“ „Да, защото си направил нещо“. Тия същества ще дойдат – те са много учтиви и ще ти кажат: „Направил си погрешка, ще очистиш това място“. И ще вземеш една кърпа да очистиш мястото. Ще кажеш: „Но аз нямам кърпа!“ „Ще намериш кърпа“. Ти казваш: „Ще намеря някого да очисти.“ „Не, ти сам ще очистиш“.

Един ученик кога прави погрешка в писането? Нали сте писали любовни писма: в тях как туряте запетаите, где са любовните запетаи? Аз да ви кажа: хвърлиш един крадлив поглед на момата – това е запетая. После продължаваш, след това имаш точка и запетая, двоеточие и най-после точка. Питам сега: онези, които пишат, какво искат да кажат с точката и запетаята? Запетаята е една малка почивка – спреш се за малко време. А пък при точка със запетая колко трябва да спреш? Два пъти повече от запетаята. Ако четеш, при запетаята ще се спреш малко; при точка и запетая ще се спреш малко повече, а пък при точката ще се спреш още повече. После има удивителна и въпросителна: при удивителната как ще се спреш, как ще го изречеш; при въпросителната как?

Вие ме слушате и ще кажете: „Ние нямаме такива работи, бяхме едно време млади“. Тепърва трябва да станете млади. „Ако не станете като малките деца, не може да влезете в Царството Божие.“ Тепърва аз искам да ви върна в младостта, за да я опитате в нейната първоначална същина. Да не е раздвоено сърцето ти, като ме погледнеш, да не ти кажа: „Защо ме гледаш така?“. Погледът трябва да е опре-

делен. Онзи поглед, който изпращаш, трябва да бъде като скъпоценен камък, че младата мома, като те погледне, да каже: „Ти си един честен, благороден момък“. А пък ти ѝ даваш един фалшив камък и тя ти казва: „Втори път не ми давай такива камъни, искаш да ме послъгваш!“. Разочарованата любов – това са фалшивите камъни. Ние влизаме вече в Божествения свят, гдето всяка една мисъл, всяко едно чувство и всяка една постъпка трябва да бъдат един скъпоценен камък.

Няма какво да се спираме върху миналото. Сега забелязвам: у мнозина има две противоречия. В началото на живота, в младостта, има много скръб; и във възрастния – също. Някой път мислите, че сте много възрастни. По какво се отличават младият и възрастният? *До* и *ре* са за живота; *ми* и *фа* – за ума; *сол* и *ла* са за старостта. Младият не е цъфнал, той е пъпка; младият иска да стане стар. Старият цъфти, но остарява, понеже не е живял добре. Старостта е, която цъфти, в старостта има цъфтене, но ти казваш: „Старите хора не се занимават с Любовта“. Много се лъжете – старият, като му се запали бунището, хиляди години гори. Това, което става в живота, то е емблема, символ.

Вие искате да имате Божията Любов, влюбвате се в Бога. Щом се влюбите в Бога, трябва да Му служите, трябва да се учите в Него. Онзи, в когото се влюбиш, той седи по-горе от тебе. Например професорът се влюби в младата мома – тя стои по-горе от него. И след като се влюби в младата мома, той не може да държи вече своите лекции. Щом се влюбиш, ти трябва да готвиш, да учиш. Ще си вземеш буквара, ще седнеш при младата мома и ще ѝ кажеш: „Кажи ми какво е Новото учение?“. Тя ще ти даде първия урок на Любовта. Казваш: „Аз без теб не мога да живея“. Ти говориш една лъжа, по-добре е да кажеш: „Откакто те видях, дойде ми една мисъл – да се уча при тебе. Имаш ли свободно време да се уча по половин час при теб? Колкото се уча, ще ти плащам“. Любовта е цяла наука: ще има пеене, ще има свирене – цяла наука е това.

Вие седите и казвате: „Нашият живот е нещастен. Едно време, като млади, в любовта нищо не разбирахме“. Вие не

сте се занимавали с любовта. Казвате: „Ние имахме деца“ – нищо не сте научили от децата. Имате жена – нищо не сте научили от жена си. Жена ви е била професорка, но след като замина за онзи свят, ви остави пак без учител и вие сте нещастен. Семейството е един университет, в който ти, мъжът, ще се учиш от жената; и обратно – ще се учите един друг. Ако жена ти те обича, тя ще трябва да се учи от тебе, от мъжа си: който обича, той трябва да се учи.

Та казвам: понеже вие търсите Бога, вие трябва да се учите. И ако не любите, тогава Бог ще бъде непознат за вас, защото за какво трябва да ви обърне внимание Той? Да сте много красавец, не сте; да имате голяма сила, нямате. И ако Бог иска да ви обърне внимание, на какво трябва да ви обърне внимание Той? Ти си се влюбил в Бога: ще вземеш букварчето, ще коленичиш и ще учиш; ще кажеш: „Аз съм малък, Господи!“ – и Господ ще те погледне. А пък ти мислиш, че си от високо произхождение, като че си равен с Него. Тогава Той ще каже: „Вземете го, нямам време сега“.

Та казвам: след събора ще държа няколко беседи по това. Това е една лекция за полезна работа. На света ще проповядвате Любовта, ще отидете да го учите на Мъдростта – ще започнете от детинството. Най-първо започнете да изследвате красивото. Срещнеш някой човек – виж какво е красивото у него. Има особено движение в очите му и поради това особено движение той изглежда толкова красив – всичко това ти е приятно. Този човек има знание: някои хора, като говорят, знаят как да си поставят думите и съзнанието им е свързано с тях. Като говори човек, неговото съзнание трябва да е свързано с онези думи, които излизат от неговата душа. Всяка дума, която казваме, ние я създаваме и ще ни питат защо сме я създали. Какъв смисъл има да говориш каквото ти дойде? Ти говориш на някого: „Аз много те обичам“. Това истина ли е? Казваш: „Аз съм готов да се жертвам за тебе“. Истина ли е това? Казваш: „За целия си живот аз те искам“. Ти не говориш истината. Ако в дадения момент, ако ти в един кратък момент не проявиш любовта, каква любов имаш?

Любовта не иска време, тя не се мени. Ако в дадения момент не си готов да направиш жертва, ти повече не можеш

да направиш жертва. Дави се един човек: ако се хвърлиш, това е Любов – значи готов си да дадеш всичко. Ако някой те обича, като те види, да ти помогне; ако остане да разсъждава, че друг трябва да ти помогне, когато се давиш, това не е любов. И когато Бог те срещне на пътя Си, Той не казва: „Заслужаваш ли?“. Понеже е Любов, Бог те изважда от калта и ти казва: „Не греши, друг път не влизай в калта, понеже съм много зает и може да нямам време да те избавя“. По някой път се молите, но Той е толкова зает, че трябва да намери време да ви помогне. Вие искате Господ да чака, та да се занимава с вас. С безброй същества се занимава Той. Колко време трябва да отдели Господ за вас? Като дойде при вас, Той ще ви изпрати един лъч – един Божествен лъч е това. В Бога има една усмивка: всеки един лъч, който премине в тебе, това е Неговата усмивка. Като те изважда от калта, поусмихне се Той и после казва на другите същества: „Вземете и му помогнете“ – и всички същества, гдето Бог е минал и е помогнал, всички ще ти помагат. Но докато не те е изкарал Господ, навсякъде има бутаница и не ти върви.

Та за да ви вървят работите, трябва да имате една ясна представа за Любовта – Бог присъства там. Ти отиваш и молиш момата, изповядваш ѝ се в любов. Щом се изповядаш в Любовта, Господ е там. Тогава в Негово име ти ще говориш за Любовта. Какво ще кажеш? Ще кажеш, че твоето сърце се е запалило, а пък то ни най-малко не се е запалило; ще казваш, че си готов да направиш всичко, а пък ти не си готов. Аз говоря за Любовта в нейната същина, а не в нейните привидни форми. В Новото учение аз не искам да има обявления върху старите ви дрехи, че това е Новото учение. Старото е обикновено, старите привички не са за Новото учение, макар че може и те да са красиви.

Новото, което сега имате, ще го държите отделно от старото – то е свещено, то е вашето бъдеще. Онова, новото, което Бог ви даде сега, вие ще го държите като скъпоценен камък. И Писанието казва: „Ще ви даде Бог едно камъче, което ще го държите под езика си“. От него зависи вашето бъдеще – ще го пазите като свещено. Ти казваш: „Кой го е направил това?“. Има хора, които са го направили. Апостол

Павел казва: „Не живея вече аз, но Христос живее вътре в мене“. Христос живееше в него и Павел понасяше всички страдания. Колко пъти го биха по 39 удара? Три плюс 9 е равно на 12 – общият сбор е 12 – това е едно обръщане. Като го ударили, 39 пъти го ударили: с 39 удара той е направил един астрологически кръг, бил е във всички домове. И при всеки удар са му дали по един урок.

Та сега, в пеенето – *до*, това е капиталът, с който ти функционираш в даден случай; *ре* е пътят, по който трябва да тръгнеш, методът, с който трябва да работиш. *Фа* е придобивката, защото във всяка мисъл трябва да има придобивка; *фа* показва какво си придобил в твоята мисъл или в твоята любов: вземане и даване. *Сол* показва онова, което ти влагаш, което ще покажеш – това е цъфтене, изложба. Художникът рисува, рисува и прави изложба на всичките си картини – това е цъфтене, изложба. *Ла* е вече онова, успокоителното: ти си доволен от своята изложба; дадеш един общ концерт, пееш и всички хора са доволни. А пък при *си* всички се разотиват по домовете си и са доволни.

Кои са полутоновете в сегашната гама? Между *до* и *ре* е цял тон; между *ре* и *ми* също така има цял тон; между *ми* и *фа* има полутон. Значи щом дойдеш при материалното – *фа,* вече не ти трябва цял тон. Някои от вас грешите – като дойдеш до *фа*, направиш цял тон. Не ви трябва там голям товар. И като дойдете до *си* – голямо светийство не ви трябва – и там има полутон. Някой иска като него друг светия на няма, като него учител да няма. Не мислете за това, иначе ще се роди едно състезание – аз говоря за онзи вътрешен процес. Аз наблюдавам – някой от вас, като е седнал някъде, е недоволен от мястото, което са му дали. Някои от вас сте на първо място, а някои сте отзад – и казвате: „Ние сме от старите“. Ако онези отзад са доволни от вашето седене на първо място и ако вие сте доволни от тяхното седене, това е в реда на нещата; но ако едни казват: „Станете вие, за да седнем ние“, тогава има едно вътрешно недоволство. А пък в духовния свят всички вие може да седнете на един стол – всички мога да ви туря на един стол и пак ще остане място за хиляда души. А пък в един свят като нашия едно лице

от онзи край не може да чува; или обстановката е такава, че не може да види лицето, което говори. Всякога момъкът е недоволен, когато не може да види лицето на момата; и когато я види в лицето, радва се. Ако тя е зад гърба му, той съжалява, и когато някой е запушил пътя между него и нея и той не може да я види, пак съжалява; или когато тя се е скрила вкъщи, той пак съжалява за това.

Искате ли да влезете в Небето такива, каквито сте сега? Искате ли да ви заведат като някой инвалид при вашата възлюблена и така да ѝ служите? Питам сега: щом се явите при вашата възлюблена, какъв подарък трябва да ѝ занесете? Ще ѝ занесете вашето търпение – това е скъпоценният камък; при онзи, когото обичате, вие ще проявите най-първо вашето търпение. Бог при всичките ни грехове, като се явява при нас с Любов, е търпелив, благосклонен, не вижда греховете ни; и Христос казва: „Отец не съди никого“. Тези погрешки, които имаме, Той не ги вижда, казва: „Те са деца – временни разбирания имат, временна обстановка имат“. По човешки ви говоря. И те бързат да се наядат – и половин час след като се наядат, всички ще бъдат щедри; най-първо ще има състезание, след това ще бъдат щедри, тогава казват: „Можем да дадем от това, което остане, на другите“.

Казвам сега: от това, което говорих през трите дена, колко неща са останали? Първо, трябва да обичате живота – без търпение не можеш да обичаш живота; второ, трябва да цените знанието. Самосъзнание трябва да имате, за да виждате важността на знанието, което е потребно за вашето повдигане. Работа трябва сега, на всинца ви трябва работа за учене. Казваш: „Мене Духът ми даде това“. Вие се поставяте на крива почва. Каквото ти е дал Духът, това е дар, но ти какво си разработил? Бог ти е дал един талант – ти удвои ли таланта си? Този капитал е дар, талантът е дар, но ти удвои ли го? Ако са пет, трябва да станат десет: вашите таланти, които са ви дадени, удвоени ли са? Аз не казвам, че не са, само казвам да си зададете въпроса: това, което Бог ви е дал, вие удвоихте ли го? Да го удвоите – това значи да му дадете цена.

Един ден ще отида на Небето и ще покажа като изложение онова, което сте придобили от всички страдания, от всички опитности. Като влязат хората в ангелския свят, там се интересуват от хората, от техните добродетели. Като срещнете един ангел, едно съвършено същество, какво ще му кажете, кажете ми? Вие по човешки ще му кажете: „Братко мой!“, нали? Аз пък ще ви пипна в това, което най-много знаете, ще ви пипна в най-силната точка. Нали като срещнете младата мома, ако вие сте млад момък, как ще започнете запознанството; първото запознанство между младия момък и младата мома как започва? Какво движение трябва да направиш, та момата да види, че ти е трепнало сърцето; и тя какво ще покаже? Трябва да изкараме някого да даде предметно учение. Най-първо аз съм един художник. След като срещна тази, която обичам, ще почна да я рисувам. Ще я нарисувам един ден, ще ѝ покажа рисунката и ще ѝ кажа: „Ще ме извините, аз ви нарисувах. Опитах се да ви нарисувам...“. Какво значи *нарисувах*? От онзи, когото обичаш, ще копираш някоя негова добродетел в себе си; ще кажеш: „Тя е много търпелива, благородна душа има“. И всички момци, като срещнат благородна мома, се преобразяват: ако обичат да пият винце, не пият; ако обичат да говорят нецензурни думи или много грубо, сега престават, много мекичко говорят.

Сега вие ме слушате и казвате: „Тези работи ги знаем, кажи ни сега нещо ново“. Добре, изпейте ми тона на Любовта. Аз толкова години проповядвам за Любовта, коя е песента на Любовта? *Бог е Любов*, нали? Това не е песента на Любовта. Кой от вас би ми изпял една песен на Любовта? Ако бихте останали до идната сряда, аз бих ви дал една задача да направите като Цеко. Цеко е доста прогресирал в поезията.

Първото нещо, като влезете в Любовта, е да влезе Чистотата, да бъдете чисти. В Любовта след търпението се изисква и чистота и след чистотата се изисква приложение. Та тези трите са нужни: търпение, чистота и приложение. Ако тези три неща вървят заедно, много неща биха се постигнали, ще се събуди един импулс.

Музиката е един метод от невидимия свят за възпитание на човешката душа – и трябва да пеете. Единственият начин, чрез който може да внесете нещо ново в душата си, е пеенето, туй е един език. Трябва да се учите, това е един език на Небето – трябва да усвоите музикалния ритъм. Вие казвате: „Остаряхме“. Като остаряхте, не пеете, а пък искате да ви обичат. А пък Любовта без пеене няма приложение, и свободата без пеене няма приложение. Та музиката, пеенето трябва да станат у всинца ви нещо постоянно. Някой път казвате: „Бог е Любов“. Че когато аз казвам думите *Бог е Любов*, всички тъги и скърби от мене трябва да се свалят и аз трябва да се намеря веднага в една празнична дреха, чист и радостен, и да мисля, че съм господар – и повече няма какво да ви утешавам. Скръбен сте: като дойда у вас, като кажа *Бог е Любов* и като изпея песента, всичката ваша скръб ще се стопи. И ще ми кажат: „Какво ми стана, като изпях песента *Бог е Любов*?“. Ако ние бихме знаели как да пеем песента *Бог е Любов*, то като отидем при някой болен, ще му запеем тази песен и той ще оздравее; и като изпеем на някой умрял *Бог е Любов*, той ще оживее. Сиромах е: като му изпеем *Бог е Любов*, богатството ще дойде; обезверен е: като изпееш песента *Бог е Любов*, ще му дойде вяра. Магическа пръчка е това, а пък сега пеем *Бог е Любов* и нещастието остава.

Та три неща са важни: търпение, чистота и приложение. Щом споменете името на Бога, трябва да се измени вашият живот, както се изменя сърцето на младия момък, който до известно време е бил недоволен, но като срещне момата, тя седи в неговия ум и оттам насетне той почва да учи, да пише – у него става промяна. Човек, който е почнал да мисли за Бога, трябва да има едно желание – да се промени животът му и да е готов на всички услуги в света. Това е Любов към Бога. Като имаш Любов към Бога, да се зароди в тебе желание да услужваш на всички, с които имаш връзки.

Та сега, през тази година, започнете с Любовта, като предисловие трябва да влезете в Любовта. Влюбването е човешко, а пък Любовта е Божествено. След Любовта вече иде служенето: да се служи, да се работи за Бога. По какъв на-

чин ще работите – вие не трябва да мислите върху методите за работа. Всички методи: как трябва да мислим, да чувстваме и да постъпваме – всички тия методи са от разумната Природа и са вложени в нас. И ако вие вземете основния тон на живота и на Любовта правилно, всички други работи ще дойдат сами по себе си и ние ще разполагаме с тях.

Та казвам: вие сте пели, хубаво сте приготвени сега. Посветете цялата тази година да изследвате музиката поне като Цеко. Всеки един от вас да си направи по една малка песенчица, най-малко от три куплета, да си я изпее само за себе си и да не я казва на други. През цялата година да се помъчи всеки да направи една малка песенчица и да си я пее; и като я пеете, вие трябва да сте доволни от песента. В невидимия свят да кажат: „Почнал е вече да композира“. Това е първата композиция. Да кажат в невидимия свят: „Това е първата композиция на учениците на Бялото Братство. Всеки един от тях си е композирал по една песен“.

Това ви пожелавам сега като на ученици – на работа!

Отче наш

45. лекция, 22 август 1934 г., София, Изгрев[67]

НА СВОЕТО МЯСТО

Добрата молитва

Пета глава от Второ послание към коринтяните, от 1. до 10. стих.

Песента „Духът Божий“

Ще направим едно малко упражнение:

1. Ръцете пред лицето, спуснати при лактите. Пръстите са обърнати нагоре, събрани. При такова положение на ръцете, без те да се местят, пръстите ту се отдалечават един от друг, ту се събират отново. Това се повтаря три пъти. Последното положение на пръстите остава да бъдат събрани.

2. Ръцете отиват отпред на гърдите. Пръстите на всяка една ръка са събрани. Пръстите на двете ръце са насочени едни срещу други и са допрени. Ръцете се отдалечават в хоризонтално отношение настрани и постепенно се разтварят, после пак идват в първоначалното си положение. Това се повтаря три пъти и пръстите пак идват събрани един срещу друг при гърдите.

Движенията от 1 и от 2 се повтарят по 10 пъти.

3. Ръцете се поставят отпред на височина на долния край на гърдите с пръсти, обърнати надолу, и пак пръстите се събират. При такова положение на ръцете, без те да се местят, пръстите ту се отдалечават един от друг, ту пак се събират. Това се повтаря три пъти, след това ръцете се свалят надолу.

Има някои основни положения, които всички трябва да изучавате. Нещата постоянно трябва да се проучват; нещата трябва да се повтарят, за да се закрепват. Ходенето човек постоянно трябва да го поддържа, понеже то е един неустойчив процес: при най-малкото губене на равновесие може да паднеш. Друг неустойчив процес е говоренето: ако не внимаваш, може да пропуснеш нещо и да си създадеш цяло

нещастие. И спането е неустойчив процес: можеш така да се мърдаш, че да се задушиш. Ако не знаеш как да туриш юргана, може да се задушиш и можеш да имаш разни сънища и да се мъчиш; ти трябва да се научиш как да спиш.

С това човек вече трябва да се освободи от някои свои превзети възгледи. Има превзети възгледи различни – мислиш това, което не е. Има превзети възгледи обществени, научни – пак мислиш това, което не е. Някой път мислиш, че знаеш много. Можеш да знаеш за себе си, можеш да мислиш, че знаеш много, но трябва да имаш една мярка. Например един мисли, че знае много, че може да ходи много. Нека сравни – всякога сравнението е необходимо. Възрастният човек знае да ходи повече, отколкото детето. Детето едва пъпли, а пък възрастният ходи с двата крака – това е знание вече. Детето не знае, в сравнение с детето възрастният има по-солидни знания при ходенето.

Следователно всеки, който знае как да уреди живота си, знае повече, отколкото онзи, който не знае как да го уреди. Той може да е завършил четири факултета, но не му върви. Казват: „Късмет“. Никакъв късмет не е, но не знаеш как да говориш, не знаеш как да мислиш право и не знаеш как да постъпваш, а ти мислиш, че знаеш. После, често някои се заблуждават с наследствени черти – човек може да има някои наследствени черти. Всички наследствени черти са второстепенни фактори в живота; основно е онова, което ти е вложено първоначално от Бога. Когато Бог те е пратил на Земята и ти е дал право да съществуваш, Той ти е дал всички възможности. След това има други неща, които са второстепенни, те не са ти толкова потребни. Например у птицата е наследствено да хвърчи. Човек е хвъркал като

птицата, сега е изгубил това – и сега хвърка, но по механически начин. Човек не е такъв майстор да хвърчи, както птицата – тя е по майстор при хвъркането. Хвъркането на птицата се различава от хвъркането на човека. Върху тези неща аз си правя сравнения.

Някой път вие си задавате въпроса: „Защо в живота не ни върви?“. Каква е идеята сега според вас, как мислите вие, как трябва да ви върви? Казваш: „Искам да ми върви!“. Как? „Като по вода да ми върви“. Водата за да върви, трябва да има наклон; ако няма наклон, няма да върви. Ти трябва да вземеш водата като емблема, но тя върви, защото има наклон. Тебе не ти върви – какво показва това? Не ти върви като водата и нямаш наклон – значи в хоризонтално положение си. Не ти върви – защо? Не искаш да направиш най-малката жертва, защото жертвата е един наклон. Не искаш да обърнеш внимание на някого – искаш всички неща да се втичат към тебе като към езеро. Някои хора искат да станат като фокус. Добре е да станеш фокус, но след като станеш езеро. Всичката вода ще се събира в тебе – тогава какво ще се ползваш? Какво ще бъде преимуществото, ако приличаш на река или на езеро? Какво ще те ползва езерото; ако приличаш на езеро, какво ще се ползваш, и ако приличаш на река, какво ще се ползваш?

Да направя едно сравнение. Ти казваш: „Без слава, без богатство в света животът не може да бъде щастлив, също така не може и без много учение“. Съгласен съм. Да ви приведа тогава едно сравнение. Кой човек може да ходи по-бързо – който носи един килограм на гърба си или който носи 20 килограма? Следователно при многото знание мозъкът е една голяма раница; и тогава освен че няма да ходиш добре, но и ще се спъваш. Ти искаш да имаш много жени, но многото жени искат да имаш едно такси, едно превозно средство. Но като го нямаш, тебе не ти трябват много жени. Можеш да вземеш само един килограм на гърба си: ако нямаш превозни средства, ще вземеш един чувал на гърба си, така че да не загазиш.

Има известни знания, които са опасни и всякога могат да заблудят. Да допуснем, че ти си учен човек – завършил си

четири факултета и си свободен; а пък друг не е завършил четири факултета, а четири отделения, и има 10 милиона на разположение. При сегашните условия кой е по-силен – който има знание или който има пари? Който има пари, нищо повече. Ти, човекът със знанието, ако си цигулар, ще свириш на онзи, който има пари – и ще му свириш, както той иска. Като ти плати 100 лева, ще свириш; като ти плати 1000 лв., ще му свириш повече; а пък при повече пари ще му свириш всички класически парчета. Ако си проповедник, ако не ти плащат, говориш, но без сърце; ако ти плащат за една проповед 100 лв., ти ще говориш; ако ти плащат 200, 300, 400 лв., ще говориш по-хубаво. Но ако ти плащат 1000 лв. за една проповед, тогава? Ще говориш и за Небето, и за ада, и за атомите, и за молекулите, ще събираш от деветдесет и девет места разни теми. Колкото повече ти плащат, толкова по-добре ще се изказваш.

Добре, допуснете, че всички тези хора знаят колкото тебе – тогава какво ще им разправяш? Представи си, че си един проповедник и ще им разправяш нещо. Но после те не искат да те слушат, а ти искаш да те слушат. Като вземеш да говориш, те ти казват: „Това го знаем“. После речеш да им говориш – те пак казват: „Това го знаем“. Тогава какво ще им говориш, като знаят толкова, колкото ти знаеш? Нещастието в живота всякога иде от това, като се намериш в една среда, която знае толкова, колкото и ти знаеш. Тогава ти се чувстваш нещастен – нещастен си поради едно неразбиране. Тогава идат ограниченията, когато хората всичко знаят. Да кажем, че всички са еднакво музикални. Тогава трябва да разпределят музиката – има вече разни области и всеки трябва да вземе една специфична част. Могат да се разделят на четири части: един ще свири бас, друг – тенор, и прочие. Ще разправят и всеки ще вземе известна функция в тялото. Така е – всички органи, които вземат участие в тялото, са все учени. Като учено същество всеки ще вземе известна функция, известна работа в цялото. Ръцете са взели една функция, очите – друга, краката – трета, и пр., и пр. И всеки е взел специфична работа, която трябва да извърши. В дадения случай те са полезни на себе си.

Сега у вас се заражда тази мисъл: че ако всичко знаете, ще бъдете щастливи. Вярно е, че ако всичко знаете, ще бъдете щастливи. Какво подразбираш под думите „всичко да знаете“? Възможно ли е всичко, каквото Природата е създала, вие да го знаете? Невъзможно е, физически е невъзможно. Някой човек тук, от Земята, със своето собствено око иска да види какво става на Слънцето. Невъзможно е със собственото си око да вижда Слънцето така, както си е. Ти казваш: „Аз видях Слънцето“, но каква микроскопическа част от това Слънце си видял. Ти си видял Слънцето така малко, че искаш да го пипнеш и да го носиш, а пък това Слънце, което учените представят като милиони пъти по-голямо от Земята, какво си го видял? Почти нищо не си видял от него. И с милиони години да го гледаш, пак много малко ще видиш от него, почти нищо.

Сега аз правя едно сравнение: като мислиш за Бога, какво знаеш за Него? И цяла вечност да мислиш за Бога, пак ще знаеш малко за Него. Ти казваш: „Аз искам да имам една ясна представа за Него“. Какво подразбирате вие под думите „ясна представа за Бога“? Коя е ясната представа за Слънцето, какво значи да имате ясна представа за Слънцето? Коя е основната черта на Слънцето? Топлината и светлината. Тогава коя е ясната представа за Бога? Любовта: при Любовта и Мъдростта ще имаш ясна представа за Бога. Ако ти разбираш знанието, което произтича от Бога, то носи светлина; Любовта носи топлина, Любовта носи живот, знанието носи сила. За да бъдеш благоприятен на Бога, какво трябва да вършиш?

Представете си, че вие сте учител по музика: кога един ученик ви е благоприятен? Когато свири хубаво, без погрешка, а тоновете му са ясни; и това, което сте му преподали, го свири добре и на тебе ти е приятно. Ако този ученик не може да свири хубаво, не взема вярно тоновете, вие казвате: „Той не е благоприятен, не е даровит ученик“. Че ако ученикът иска да стане като учителя си, да го надмине, това е погрешната страна. В Природата един предмет никога не може да вземе мястото на друг предмет. Има заместване, но да вземе в дадения случай същото място, това не е възможно в Природата, невъзможно ти е да повториш едно

и също нещо два пъти. Например в твоето детинство един ден, когато си бил на 6 месеца или на 5 години, не можеш да го повториш вече. Но ако го повториш, няма да имаш същото съзнание и същото разбиране – твоето съзнание ще се различава.

Някой път ти облажаваш своето дете – колко е било весело. Ако е било хубаво детинството, защо не останахте като деца, а станахте възрастни? Защото не зависи от вас. Че сте възрастни, пак не зависи от вас – друг ви е направил възрастни; че не сте деца, пак не зависи от вас. Дадат ти корона на цар, но цар не ставаш. Онзи, който е писал драмата или пиесата, е определил така – ти ще станеш такъв, какъвто авторът е писал. Някой ще стане слуга, защото така е писано: докато си играеш ролята, ти си такъв. Щом свърши театърът, ще бъдеш такъв, какъвто си бил, но докато се играе драмата, ще вземеш тази роля, която ти е дадена.

Сега например аз да ви кажа: ще играете следната роля – ще дойде дегизирането, ще дойде старостта, косата и брадата ви ще побелеят, после ще се преструвате, че не можете да ходите, и ще понакуцвате. Ще станете аристократи, няма да искате да отидете някъде, но ще кажете: „Те нека дойдат!“. Ще ви вземат от кревата – няма да искате да отидете при трапезата, но ще кажете: „Да ми донесат!“. Ще се разсърдвате – както и да ви увещават, няма да се съгласявате. Това състояние, което ще имате, ваше ли ще бъде? То ще бъде като състоянието на онова дете, което обича да пипа в меда. Господарят бил много свидлив, та пратил един слуга да пази меда с дърво – и като рекло детето да го опита, слугата го ударил. Детето било много сериозно, то искало да опита меда, но ще го бият. Та често вас ви бият за бръкването вътре в меда. Някой дойде и бръкне в някоя медена каца, в някоя каса. Той е едно лакомче, но го хванат и го бият като крадец. Отидеш в някоя градина, откъснеш наймалко, един плод: хванат те и пак те набият. Защо? Защото буташ забраненото – кражба е това.

Сега всички искате да бъдете щастливи. Питам: можете ли да бъдете щастливи в един такъв свят, който е ограден и всичките блага се пазят от пазителите? Сега да оставим това: противоречията не помагат, само преувеличават.

Страхливият, когато минава през гората, всякога мисли, че някой вълк или мечка минават. В България ако сте, може да ви е страх от вълк, от мечка или от някоя голяма свиня; в тропическите места ако сте, ще ви е страх от някоя голяма боа, от някой слон, тигър, лъв, от някой носорог.

Сега да се върнем към същността – вие искате да живеете, сега имате един живот. Ако ви попитам защо сте недоволни от сегашния живот, какво ще отговорите? Вие сте недоволни от живота, понеже господарят, на когото служите, не е добър господар – не ви плаща, а пари ви трябват. Той каквото обещава, изяжда го, не ви го плаща – как ще бъдете доволни? После не ви дава да ядете това, което искате; не ти пази свободата, но те ограничава в работата за него. И какво е вашето желание? Апостол Павел казва: „Да се освободим от това временно селение!“. Той подразбира, че човек е влязъл в тялото. Това е едно здание, което е взето под наем, това е временно селение. И от това селение, от този господар, който постоянно взема, той иска да излезе и да влезе в друго селение – Небесното селение – да премине от старото селение в новото.

Представете си, че вие влизате в съвременна модерна гостилница. Аз обяснявам от друга страна противоречието. Вие сте облечени добре, влизате и веднага гостилничарят, като ви погледне, мисли, че разполагате със средства, с пари, които вие нямате. Веднага той ви донася едно ядене – най-хубавото, и казва: „Моля, заповядайте!“. Много услужлив е и всичко ви дава – и вилица, и нож, и кърпа, и казва: „Ще видите, че нашето ядене е хубаво“. Ако нямаш пари, не пипай яденето. Сега как да се изкопчите – кажете ми, по кой начин вие ще се изкопчите? Пари нямате, а той ви донася ядене: по кой начин ще се изкопчите от гостилницата, за да не го обидите, пък и вашето достойнство да не падне – да не се покажете, че нямате пари в джоба си? По кой начин вие ще излезете, кажете ми, по кой начин трябва да кажете, че нямате пари? Единият начин е да кажеш, че нямаш пари – той е най-простият начин. И така вие ще се изкопчите, но гостилничарят ще каже нещо. Вторият начин кой е? Ще кажете: „Заболя ме коремът, трябва да пазя диета, много съжалявам. Ще ме извините“. А третият на-

чин кой е? Мислете да го намерите, създайте го! Може да създадете третия начин – по кой начин човек ще излезе от една мъчнотия?

В Природата съществуват две противоречия: при малкото ние страдаме от едно лишение, при изобилното всякога се образува една умора. При малкото вода ти ще жадуваш, а пък като влезеш в многото вода, ще се удавиш. В дадения случай от двете крайности коя е по-добра: да се удавиш ли, или да жадуваш? Да жадуваш е по-добре. Хубаво, за да не се удавиш, какво трябва да правиш? Трябва да се научиш да плуваш във водата. А пък за да не жадуваш, какво трябва да правиш? Трябва да икономисваш водата.

Добре, вие толкова години сте учили. Каква е разликата между един човек и друг човек, по какво се различават хората? Аз ще ви дам един пример. В древността в една от окултните школи съществувало едно правило, един закон: ученикът, когато е минавал през последното си изпитание, е трябвало да се пази: като излезе, да не би да попадне сянката на една жена върху него – и като попадне, всичко изгубвал. Инак може да я срещне, да се ръкува с нея – няма никакво престъпление в това, но ако сянката на жената попадне отгоре му, тогава изгубвал. Какво ще разберете от това? Та на последния изпит който не претърпявал катастрофа, е бил един от най-видните ученици. Трябвало винаги учениците да гледат откъде иде светлината, откъде идат жените; ученикът е трябвало така да ходи, че да не падне сянката на жена отгоре му. Но един ученик веднъж попаднал между две жени, между две сенки. Питам: като попаднете между две сенки, какво трябва да правите? Това е един ребус и аз ще ви оставя да си мислите върху него. Често нереалността, сянката спъва човека.

Като оставим този пример настрана, често ти седиш и имаш една сянка в ума си и не можеш да работиш. Ти си фантазираш и казваш: „Да имам сега един милион, 10 милиона, 20 милиона и повече“ – в ума си гадаеш. Направиш си един палат, градини, такси – всичко това; и след като мислиш 3–4 часа, въздъхнеш силно – направиш дълбока въздишка и си кажеш: „Кога ли ще дойде това блажено състояние?“. Ти седиш като християнин, като вярующ, и си въобразяваш

нещо за Небето – как живеят светиите, ангелите. Напъваш се, молиш се, но при светиите и при ангелите да отидеш не можеш; и пак казваш: „Ох!“. Молиш се на Бога и казваш: „Бог е милостив!“, но Небето не е странноприемница – Небето е място за хора достойни, които са изпълнявали през всичките векове Волята Божия и живеят напълно по законите на Небето. Които не живеят така, те ще живеят на Земята, ще гледат нагоре и ще въздишат. Но колкото и да въздишат, колкото и сълзи да пролеят, ни най-малко това няма да подейства – там е само за съвършените.

Тогава се задава въпрос: може ли човек да бъде съвършен? Може! Вие сте все учени хора, но нито един от вас не е измерил досега да види колко е голямо окото му. Вие не знаете колко е голямо окото – нито един от вас досега не е мерил, за да знае точно от единия ъгъл до другия ъгъл на окото колко е разстоянието, и после, каква е широчината му. Па даже нямате мярка и за ръста си: от пръстите на краката до главата горе каква е дължината? Някои от вас имат 156, други имат 155 см височина; 165 е една норма. После имате 170, 175, 180, 181. От тези числа кое бихте изброили: между 165, 170, 180, 181? Височината всякога показва действащата сила; височината всякога се дължи на положителните сили в Природата, които са действали, за да освободят човека от известно ограничение на този стремеж, който човек има към Слънцето; а пък широчината на човека е във връзка със смелостта. Широчината на човека при раменете не е еднаква. Вие за да бъдете смели, това зависи от вашите рамене: каквито са раменете, такава ще бъде и вашата смелост.

Под *смел* разбирам не така – временно смел. Има някои, които са смели, но после отпаднат и обърнат на бяг. Смелият човек е при всички положения смел, той не се плаши. Зависи в какво положение са вашите рамене. И затова трябва да си създадете един навик: като станете, всяка сутрин да знаете как да съпоставяте, как да възстановите широчината на вашите рамене; да вземете такава поза, че да привличате смелостта. Към смелостта вече принадлежи и човешкият дух. И ако ти не можеш да привлечеш онези влияния на духа си, ако не можеш да привлечеш тази смелост, ти не можеш да работиш. Само смелият човек ще

учи, ще предприема, ще работи; който не е смел, той винаги ще отлага. Но смелостта е в следното: не смелост, която е за придобиване на нещо – има една естествена смелост в човека, която дава подтик за дейност. Науката в човека е сега един подтик, за да се освободи той от най-големите противоречия, които съществуват. Раменете показват при какви мъчнотии се намираш. И ако ти не знаеш как да манипулираш със своите рамене, то и с външните мъчнотии не можеш да се справиш – това напълно зависи от раменете ти. А пък движението на раменете зависи от човешката интелигентност вътре в него.

Човек трябва да има познания как да се движи: например как да движи ръката си, какво трябва да бъде действието ѝ. Вие искате да покажете, че сте добър човек: как ще подвижваш ръката си, за да покажеш, че си добър човек? Ако искаш да покажеш своето милосърдие, как ще подвижиш ръката си? Или искаш да покажеш, че си силен: как ще покажеш това със самото движение? Някои искат да покажат, че са силни, като покажат юмрук. Ако някой в края показва с юмрук, че е силен, а пък започне със слабо движение, той не е силен. Трябва да има една равномерност в движенията. Как ще покажеш с движение, че си силен? Има една норма в Природата, има едно движение: щом започнеш с основния тон, ти веднага ще усетиш в ума си една смелост. Ако имаш едно обезсърчение, веднага, щом направиш движението на смелостта, ти ще се насърчиш. Когато човек е обезсърчен, той е наведен; когато си самостоятелен, гледаш пред себе си и си изправен.

Каква е ползата на смелия човек? Смел е онзи човек, който в дадения случай знае, че при каквито условия и да работи, на това място, на което се намира, никой не може да го замести. Представете си, че един човек носи цялата Земя на гърба си. Може ли той да се плаши от жителите на тази Земя, които дигат отгоре му шум, могат ли да го заплашат? Той във всеки случай може да ги респектира и ако много кряскат, като рече да ги пораздруса, всички ще млъкнат и ще се научат. Като ги погледне, всички ще замлъкнат и той ще им каже: „Мълчете, че пак ще дойде раздрусването!“.

Аз казвам така: смелият човек е под и над всичките мъчнотии. Питам: ако вие плачете при мъчнотиите, какво е вашето положение? Ако се яви една мъчнотия и почнете да плачете пред нея, вие от смелите хора ли сте? Или когато се яви едно малко изкушение и вие плачете пред него или пред това, че дяволът е дошъл, аз питам: дяволът ще ви отдаде ли внимание, ще обърне ли внимание на вашите сълзи? Дяволът ще дойде някой път като кавалер, облечен най-модерно, с хубави черни обуща, с диаманти на пръстите – красив, хубав! Ще ви погледне. Джобът му е пълен с пари, а пък ти си сиромах; и ще каже: „Вие имате нужда, аз ще направя нещо за вас“. И почва да прави, но 5 ще внесе, а 50 ще завлече.

Да оставим сега дявола настрани, понеже ако го турим и него в лекцията, ще му стане мъчно. Дяволът си има своите разбирания – и той както разбира, прав е от своето гледище. Като види хората, казва: „Будали са те, простаци са, нищо не разбират – хора няма да станат!“. И като хванат някого в някое престъпление, дяволът го бие, казва му: „Ти правиш престъпление, без да могат да те хванат. Това е майсторлък в това учение. Щом могат да те хванат в престъплението, тогава ти си голям простак!“. Онзи ще пита: „Могат ли да се правят престъпления и да не те хванат?“. Дяволът ще му каже: „Може, мен не са ме хванали още в престъпление“. Дяволът е майстор, никой не го е хванал в престъпление, той е коректен. Вие имате само една крива представа за него – той има привички, маниери толкова фини; казва: „Заповядайте, какво обичате?“. Пък ако отидете в неговия апартамент, ще ви държи палтото да се облечете – фин е той вече в това. Ти ще се чудиш на неговата деликатност, на неговото внимание, на неговото почитание. Но и той всякога има това качество, никой не може да хване дявола. Някои, които рисуват дявола, ще му турят рога. Той казва: „Рогата са ваши, а не мои“.

Но казвам сега: защо плачете в мъчнотиите, кои са причините, че плачете за това? Причините са вашите рамене. Не можете да преодолеете една мъчнотия, гладни сте, не ви дават това, което искате – и ви е мъчно. Имате нужда от пари и ги нямате – и ви стане мъчно. Искате да постигнете

нещо – и не можете да го постигнете. Не е лошо, че плачете. Ако светът беше направен от въздух, можеш да разрешиш въпроса – ще го стопиш; но когато е направен от желязо, със сълзи не става. Едно време сте живели в друг свят и сте измислили тогава изкуството да плачете. Животът тогава отиваше лесно: поплачете малко и хептен гевезен – веднага получите това, за което плачете. Сега животът е направен от желязо: със сълзи не става сега, но огън трябва, огън. Тогава сълзите работеха, водата, но сега за желязото трябва огън – има изменение на човешкото естество. И в човека има някои твърди елементи: искаш да направиш нещо – и нещо ти противодейства като желязо. Огън трябва тогава.

Та сега сте дошли до фазата да изучавате свойствата на огъня. Вие още не сте учили – вие говорите за огъня, но не сте изучили неговите свойства. Ако знаехте свойствата на огъня, той щеше да ви помогне: както едно време сълзите ви помогнаха, така и огънят ще ви помогне. Сега вие ще кажете: „Кажете ни ясно – какво подразбирате под думата *огън*?“. Ум! Какво подразбирате под думата *ум*? По кой начин сега познавате, че човек е умен? Допуснете, че вие сте умен човек. Някой неприятел е хванал някого, турил го е в окови и букаи – и той не може да се освободи от букаите си. Седи този човек и вие минавате. Вие сте умен човек: веднага бутнете и отворите букаите, освобождавате го от известни мъчнотии – умен човек сте значи. Някой боледува: бутнете малко и веднага болестта си замине – вие сте умен човек. Някой не знае как да направи къща – вие му направите къщата. Умният човек не само знае как да преодолее мъчнотиите, но знае каква посока да даде на работите, той разбира добре нещата.

Някой път ви нападне едно мрачно състояние. Много от мрачните състояния, през които сега минавате, се дължат на атмосферните промени – това се дължи на свойството на водата. Когато сте много чувствителни, има едно налягане върху вашия астрален двойник – и вследствие на това вие усещате неприятно състояние, неразположен сте духом. След това се подобри атмосферното налягане и вие сте по-спокойни. Трябва да се научите правилно да разбирате нещата: когато ви дойде неразположение, трябва да зна-

ете, че това е атмосферно налягане – научни изследвания ще правите. Или заболял ви е пръстът – това се дължи на атмосферното налягане. Или имате болка на главата си, на врата си или на крака си – това се дължи на атмосферни причини. Когато една болка изчезне след един-два дена, това се дължи вече на атмосферната промяна.

Тогава тези промени, които се дължат на атмосферните промени, ще ги знаете. Щом ви заболи пръстът, вие ще знаете какви ще бъдат промените в атмосферата; ако ви заболи кръст, ще знаете какви промени ще има Природата. Вие ще бъдете учен човек, ще предсказвате времето – всички хора ще се ползват. Че във вашето тяло вие имате барометър, с който може да определяте през годината какво ще бъде времето: ще бъде ли годината плодородна, ще има ли дъжд, на кои места ще падне повече, ще има ли много градушка, житото ще стане ли, или няма да стане? Даже това показва и други неща – ако годината е плодородна, непременно търговията ще бъде по-добра, по-хубава и хората ще имат повече блага, ще бъдат по-щедри, ще имат повече да ядат и ще бъдат по-здрави, ще има повече сватби, женитби – и ще предсказвате през годината колко женитби ще има. Казваш: „Аз искам да се женя“. Какво ще се жениш, тази година ще бъде бедна и баща ти ще умре от глад; и тази, за която ще се ожениш, и тя ще умре, ще си замине. Ще се жениш, ако годината е плодородна, ако условията са добри. Хората мислят, че могат да направят нещо, а те могат да направят нещо само при благоприятни условия. Ти казваш: „Аз ще направя това!“. Да, вярно е това, но само при благоприятни условия.

Всеки един от вас трябва да развива своята интуиция: да може да усеща в каква атмосфера навлиза, при какви условия се намира, да може сам да разреши мъчнотиите, при които се намира, и да не се сърди, защото ако той не разбира работите, ще дойде до страха. Сълзите не са от нищо друго, освен че сте изненадани, страхът е същото нещо. Най-първо силният се сърди, че е изненадан, а страхливият се оплаква, че е изненадан. Страхливият не трябва да бъде изненадан: преди да са дошли мъчнотиите, опасността трябва да замине далече, на километри, за да бъде човек свободен.

Та казвам: някой изучава окултните науки, иска да знае те какво говорят, какво му е писано. Може да са писани много работи; но това, което е писано, няма да те ползва, ако ти не знаеш как да го съчетаеш, как да го използваш. Сега ще ви приведа един пример – това е било в Америка. На един американски говедар му се паднали милиони долари наследство. Той напуснал говедарството, шест месеца правил разходки, давал угощения и прочие. И след шест месеца пак се връща говедар.

Сега аз искам да ви наведа на онова, което Бог е вложил във вас. Вие сте отговорни за него – ако не го изявите, ще страдате; от него ще създадете вашето бъдеще, своето щастие, или ще създадете своето нещастие. Всякога, когато човек не се подчинява на онези закони, които Бог е поставил, той ще страда. Всеки човек има специфична служба, която трябва да изпълни в света; и ако той не я изпълни, ще дойде страданието. Най-първо всеки човек трябва да бъде верен на онова място, на което Бог го е сложил, и да не излиза от него – всеки човек трябва да знае своето място, на което Бог го е сложил, и да не излиза от него. Не напущайте местата си – не мисли, че в света можеш да намериш по-добро място от това, което Бог ти е дал! Накъдето и да ходиш, най-после ти пак ще се върнеш на същото място, на което Бог те е поставил. Можеш да се движиш, можеш да отидеш надалече, но трябва да се върнеш пак на мястото, където Бог те е поставил. Понеже си на служба, ще те върнат.

Ти казваш: „Аз съм свободен!“. Не си свободен – вие сте свободни извън службата. Ще ви повикат да извършите някоя работа. Успехът ти зависи от работата, която вършиш: ако я вършиш добре, ще ти върви; ако я вършиш зле, ще бъдеш нещастен. Сега много богатство не ви трябва, много знание не ви трябва – малкото, което имате, трябва да знаете как да го употребите. Тогава ще ви оставя с мисълта: никога не разчитайте на неща, които не са във вашата възможност. Например ти отиваш на планината. Някои приятели са отишли там, запалили са огън, а ти отиваш като гостенин. Не: вземи кибрит, вземи си и бакраче, тенджерката си носи и хлебец носи; носи си всичко онова, което ти е потребно, че ако няма никой, запали си огъня. Ти всяко-

га си имай на ума, че сам ще си донесеш вода, че сам ще си запалиш огън, а пък ако намериш запален огън и вода готова, това са изключения. Ти не поставяй живота върху изключенията.

Сега най-умните хора имат много изключения някой път, но те са привилегии само за най-умните хора. А пък при онези, които не разбират закона, затова идва разочарованието: ти очакваш това, което не могат да ти дадат в дадения случай. Ти не очаквай нищо – уповавай на онова, което Бог е вложил в тебе; а пък ако дойдат хората да съизволяват в това, което искаш, то е вече едно съчетание, аз го наричам едно изключение. Изключенията в живота не са правила – правило е това: разчитай на онова, което е в тебе. Вие казвате: „Но хубаво е човек да стане надарен, даровит“. Дарбата на човека в един живот не идва – тя е резултат на много съществувания; дарбата на човека е един резултат на миналите условия, които той е изградил. Не може в един живот да станеш даровит – трябва работа, трябва да работи човек. Аз не казвам човекът да се мъчи: само умните хора работят, обикновените се водят, а глупавите се мъчат.

Та ще изучавате как е построен човекът: вашето сегашно селение и бъдещото селение. Вие се намирате някой път в трудно положение и в изкушение. Вие не сте седели да мислите как идват изкушенията, не сте изучавали закона защо идват мъчнотиите, не сте изучавали даже защо идват болестите. Болестите си имат своя произход вътре в Природата, те не са нещо случайно, даже болестите при умните хора съвсем друго явление произвеждат. Енергията на една болест ти можеш да я впрегнеш – всяка една болест можеш да я впрегнеш и да изореш цялата си нива. Но ако не знаеш как да я впрегнеш, тя ще те впрегне и ще си вземе всичкия данък. Сега казвате: „Как да впрегнем болестите?“. При една болест се развива температура от 40 градуса. Ако си учен човек, ти можеш да впрегнеш тази температура на работа. Сърцето ти ще почне да бие силно – това движение ще го впрегнеш на работа. При мъчнотиите ти ще станеш малко по-кисел, по-гневен: това е една енергия – ще я впрегнеш на работа. Ако всяко едно болезнено състояние не се случи

с човека, нещо много по-лошо ще се случи с него. Много пъти, за да не се пречупи човек, ще дойде болестта. Тя е едно огъване вътре в живота – трябва да чувстваш болестта. Но огъването е за предпочитане, отколкото да се счупят краката; по-добре е да се огъне гръбнакът, отколкото да се счупи. Тогава болезнените състояния не са за нищо друго освен да се учи човек от тях.

Когато дойде болестта, винаги човек прави гимнастически упражнения. Аз ви гледам: когато вие правите упражненията, правите ги от немай къде. (*Учителя прави упражнения много неестествено.*) Така ги правите, като че ли ви канят с девет бъклици. При упражненията ще влезеш в контакт със силите в Природата. Ако с левия крак си в контакт със законите на ума, с десния ще си в контакт със законите на сърцето, а пък ти правиш неестествени движения. Не се правят така упражненията! Помнете едно: при упражненията всякога ще влизаш в контакт със силите на Природата. Ти туряш съвсем хлабаво ръцете си над главата. Не, ръцете трябва да бъдат обтегнати! Най-първо трябва да се научите да стъпвате на пръстите си; първо стъпвайте на пръстите, после на целия крак и най-после на петата си. Като стъпвате на пръстите си, може да събудите известни центрове в себе си. Щом стъпиш на пръстите си, твоят крак мисли. Трябва да се научите да туряте крака си на пръстите, за да поставите разумната страна в действие с петата – това е волята на човека. Ти ако удряш постоянно на своята пета, ще повредиш гръбнака си – големите страдания на гръбнака са от ударите на вашата пета.

Тогава, за да се излекува вашият гръбнак, за да не страдате от гръбнака, не стъпвайте на петата си. Когато сте сам, в гората, ходете така – ходете на пръсти. Ще се повдигаш като на пружина, там никой не те вижда. Съзнателно ще ходиш, за да произведеш известен ефект, защото ако това не го произведеш ти сам, после ще те заставят и ще дойдеш до обратните резултати. Ти ще се повдигаш като на пружина и на пръстите си ще ходиш. Как? Ще трябва да спазвате един ритъм: този е начинът, за да държи човек своята младост и да не остарява преждевременно. Защото ако вие не сте

господар на своята нервна система, тази нервна система ще почне да не се съкращава, когато вие искате; а ако почне да се съкращава, както тя иска, тогава ще остареете. Вие сте млади, докато тези действия на вашите крака и ръце са под вашата разумна воля; почнете ли да вървите по произволен начин, ще остареете.

Разумност трябва сега: разумност в движенията, разумност в яденето, разумност в говоренето. Всяка дума като кажеш, съзнанието ти винаги трябва да присъства и да бъде будна мисълта ти – и никога не допущай ненужни погрешки.

Отче наш

Сега, като ви говоря, в ума ви има една мисъл, че нещата са недоизяснени. Нека да остане една мисъл, всякога дръжте едно нещо в себе си: дръжте мисълта, че трябва да се върши Волята Божия.

Три неща има, които човек трябва да знае:

Първо, той трябва да познава Бога; а за да познавате Бога, трябва да Го обичате.

Второ, трябва да славите Бога; а за да можете да Го славите, вие трябва да сте във връзка с Неговата Мъдрост, да имате знание.

Трето, трябва да Му служите; а за да Му служите, вие трябва да сте свободни, трябва да знаете Истината. Само при свободата можеш да Му служиш.

Да познавате Бога, да Го славите и да Му служите! Дали знаете как, или не, всякога да имате това желание.

46. лекция, 29 август 1934 г., София, Изгрев

ИЗПИТ НА УЧЕНИКА

Добрата молитва

Ще взема част от 26. глава от Деянията на апостолите, от 1. до 25. стих.

Има нередни неща в живота, които са го изкривили. Ще разбирате живота, но животът ви е изкривен. Аз наричам всеки живот, който е подложен на радост и страдания, изкривен живот. Когато страданията и радостите са свързани, това е един изкривен живот. Онези от вас, които нямат философия в живота, ще кажат: „Как така радостите и скърбите да изкривяват живота?“. Щом имаш радост, скръбта дойде – изкриви радостта ти. Тогава? Ако моята захар се топи и изгубва, тогава? Някои от вас ще кажете: „Защо светът е така направен?“. Това не е философия – защо е така направен, то не е ваша работа. Ваша работа е да проучвате, че е така направен – защо е направен така, не е позволено да питате. Защо светът е направен така от Господа, не ви е позволено да питате, а трябва да проучвате вашите условия – ти като човек какво трябва да вършиш.

Какво нещо са злото и доброто? Може да четете какво-то искате – има философски трактати за познаване на доброто и злото. Доброто и злото дават две противоположни насоки на човека: в злото животът се смалява, а в доброто се разширява. Не е лошо да се смалява, но в злото има друго положение: освен че се смалява животът, той и постепенно се унищожава; а пък в доброто животът не само се разширява, но и се подобрява. Сега ако във вашето съзнание нямате тази философия в дълбочина вътре, това ще засегне самите вас. Вие седите и сте неразположени – не знаете защо сте неразположени. Например от всички вас, които сте тук, нито един не е взел да прочете за строежа на тялото: какво нещо е материята, какво нещо е строежът на тялото. Вие сте толкова невежи, че не разбирате, не познавате тялото си.

Аз съм виждал в баните много хора, теляци, да търкат кожата на гърба. И после човекът казва: „Изтърка ми гърба“. Или за да станете по-хубав, си сапунисвате 3–4 пъти лицето, за да стане то бяло. Така ти не пазиш кожата на тялото си. Много пъти вашият сапун ви спира да разбирате истината, защото със сапуна освен че не се измивате, но запушвате порите си. Защото често сапунът е направен от умрели свини, от умрели говеда, от мишки – какви ли не неща има в европейските сапуни. Казва някой: „Миризлив е сапунът, ще се намажа с него“. Има едно миене, на което вие не сте се научили. Процесът на миенето не е процес външен, а вътрешен. Изпотяването е процес на миене: изпотиш се – отварят се порите ти, става измиване. Всичките твои седем милиона пори на тялото ако не се отворят, да влиза въздух вътре, вие не се ползвате.

После вие не разбирате свойствата на въздуха. Сегашните хора говорят много за свойствата на въздуха. Въздухът се сгъстява и разредява. Знаете ли един сгъстен въздух какво може да направи, също и един разреден въздух? Въздухът може да се разреди, но в своето сгъстяване и разредяване ще те изведе до две противоположни състояния. Ако се сгъсти въздухът, вие ще смразите кръвта си, тя ще спре да се движи; и ако съвсем разредите вашия въздух със своята мисъл, кръвта ви ще се измени и ще престанете да живеете. И в единия, и в другия случай има две граници, между които човек живее. Учените хора говорят за сгъстяване и разредяване, те казват, че топлината е причината за увеличаването и намаляването на температурата. Какво е намаляването на температурата, как наричат това? Въздухът, който дишаш, в какво състояние трябва да бъде – рядък или гъст?

Вие искате да бъдете учени хора, да знаете, но в какво седи знанието? Ако след като кракът ти се измести, ти не можеш да го наместиш, не можеш да го поправиш, нямаш знание; но ако можеш да го наместиш, имаш знание. Ти имаш едно тяло, на което не знаеш как да помогнеш; имаш малка подутина и търсиш лекар отвън – не знаеш как да я поправиш. При това философстваш, казваш: „Аз съм човек, имам право“. Имаш право да се излекуваш и не можеш: ти

търсиш правото там, дето го няма. Къде е правото в света? Хората ли трябва да ти дадат правото, или ти трябва да го намериш в себе си; или трябва да ти го даде Бог? Вие го търсите от хората. Правото е в Бога – в Бога трябва да се търси правото. Но не онова право, човешкото, а да намериш онова право, чрез което ще намериш посоката в твоя живот. Ако чрез правото не можеш да намериш посоката в твоя живот, ако не можеш да намериш отношението на доброто и злото към тебе, ти правото отвън никога няма да го намериш. Някой те е погледнал криво, тебе ти е станало мъчно. Какво има в един крив поглед? Много има. С един крив поглед човек може да те умъртви, с един крив поглед човек може да те смрази, с един крив поглед той може съвсем да смрази твоята мисъл. И ако един учител погледне с крив поглед ученика, той каквото знае, забравя всичко. Вие казвате: „Той криво ме погледна“. На какво се дължи кривият поглед, какво подразбира кривият поглед? Кривият поглед е нищо, той е само един резултат: кривият поглед произтича от резултата, че човек е изменил условията или закона на Любовта; той показва, че Любовта не действа в човешкия организъм, както трябва да действа, че умът и сърцето му се намират в едно особено състояние.

Някой път вие сте неразположени. Това се дължи на състоянието на вашите чувства. По отношение на вашата мисъл това също е нейно състояние. На какво се дължи това състояние? Когато мисълта ви хвърка, ви е дошло едно наследство от няколко милиона – и веднага мисълта ви хвръкне. С тези милиони ще направите нещо – ще отидете в странство да учите, ще си купите дрехи. Или може баща ви да не е оставил нито пет пари, а дълг, който трябва да плащате – и вие веднага имате едно стягащо състояние: какво трябва да правите? Лоши са условията, които баща ви е оставил за вас – какво трябва да правите сега?

Знаете ли произхода на кражбата? Някой казва: „Защо да не открадне човек?“. Питам: когато Моисей даде закона: „Не кради!“, за онези, които създадоха този закон, кои бяха поводите да не краде човек, защо човек не трябва да краде? Знаете ли произхода на кражбата? Кражбата е съществувала

в далечното минало; още преди човек да се е проявил на Земята, кражбата е съществувала. Мравите и преди човека знаеха да крадат. Една малка мравка, като хване крака на друга мравка, откъсне го и го отнесе. После може да откраднеш сърцето, чувствата на един човек или мислите му: кражба навсякъде има. Хората обичат да крадат на общо основание – крадат и лъжат. Като говори някой, аз виждам, че той краде и лъже. При това състояние вие мислите да влезете в Царството Божие. Нито помен от това! Вие трябва да се отучите от кражбата в един широк смисъл. Когато мислиш да откраднеш, ти произвеждаш вече известни пертурбации в която и да е душа. Един човек има малко пари, друг някой казва: „Ще му дам някой газ или отрова, за да се разболее или да се убие“. Още като проектира онзи човек това, ти ще усетиш едно стеснение в очите му, в погледа му виждаш нещо.

Вие сега се спирате и казвате: „Защо Господ направи света такъв?“. Трябва да поставите въпроса така: „Защо човек внася в себе си мисълта, че Господ е направил света такъв?“. Господ създаде огъня, но той не е създаден, за да пече хората, а за да може те да живеят. В Божествената топлина хората живеят, а при човешката топлина, която човек образува, ти се печеш – в нея могат да те пекат. Щом те пекат, тази топлина, този огън не е Божествен, а е човешки. Щом един човек те мрази и те пече с омразата си, това състояние не е Божествено. Любовта е Божествена, а пък омразата е човешка. Сега разбирате ли: вие имате известни възгледи, които много мъчно могат да се изменят. Казал кривият рак на бащата си: „Татко, покажи ми правия път, правото ходене“. Бащата тръгнал и му показал. Малкият рак казал: „И аз ходя като тебе“. Големият казал: „Не слушай хората, гледай как аз ходя“. Вие мислите, мислите – и когато дойде време да направите един опит, виждам, че като рака ходите криво.

Като видиш цветята на полето, да се зарадваш, да възприемеш това и да кажеш: „Какво голямо благо даде Господ!“. Ще речеш: „Господ е промислил за мене!“. И в някое религиозно събрание ще кажеш: „Едно време аз нямах пари, намерих се в затруднено положение, помолих се на

Господа и намерих пари“. Представете си, че разправям своята опитност; казвам: „Аз съм по майстор от вас!“. И казвам така: „Аз едно време бях гладен и като се спрях пред една круша, като се помолих на Господа, крушата цъфна и узря, окапаха крушите и се наядох“. Че крушата може да завърже, е така, но в един период от 25 минути възможно ли е тя да цъфне, да завърже и да узреят плодовете? Това обикновено не е възможно. Някой може да каже, че факирите могат да го направят. Това са факирски долапи. Някой ще каже – и адептите. Това са долапи на адептите. Някой ще каже: „Това го знаем“. Аз колкото съм чел книги, това са все долапи, долапи – това може да бъде направено и аз мога да го направя. И аз мога да сложа една игла, да я прекарам от единия край до другия, да я извадя през ръката и пак нищо да не ми стане. Това е долап – с долапи не се лъжете. Така се лъжат младите моми и младите момци. Като се понамаже малко с пудра, момата ще стане малко по-красива, но с пудра и с мазнина лицето не може да стане красиво. Има един начин, по който човек може да стане красив като ангел, но с мазане на помади, на белила и червило, твоето лице ще се развали.

После казвате: „Човек трябва да бъде морален“. Като че човек може да купи някой морал отвън. Моралът – това е един резултат на живота. Морален човекът трябва да бъде заради самия себе си, не заради другите, защото морала той трябва да го опита. Ако човек иска да построи челото си, той трябва да бъде морален. Ние ще оставим външния морал като нещо второстепенно. На първо място моралът има отношение към строежа на нашия живот, към строежа на нашата мисъл и към строежа на нашите чувства, към красивото, към всичко онова – великото в света. Това е моралът! И ако не го разбираш така, ако не разбираш законите, които Бог е поставил и които носят твоето благо, ако не разбираш морала, който е описан в книгите, ти всякога ще бъдеш нещастен. Някой казва: „Не кради!“ „Защо не трябва да крада?“. Някой казва: „Не лъжи!“ „Защо не трябва да лъжа?“. Лъже само слабият човек, лъже само невежият човек, който не разбира последствията. Силният човек нико-

га не лъже, богатият човек никога не лъже. Вие сега, като ви говоря, отивате в другото положение и казвате: „Не сме добри хора“. Така не се разсъждава – аз не засягам въпроса дали вие сте добри, или лоши.

В дадения случай аз засягам въпроса за един цигулар, който казва, че е виден виртуоз – вестниците са писали за него. Всички тези неща са красиви, аз не оспорвам това; казвам му: „Изсвирете ми едно класическо парче!“. И като ми изсвири това парче, той в мен ще намести нещо – и ако може да го намести в мен, е добре. И аз някой път сам си намествам работите – за мене музиката не е развлечение. Щом имаш нещо за наместване, попей си, намести го: ти като попееш веднъж-дваж, трябва да го наместиш. Ако направиш това, казвам: „Хубаво си пял!“. Ако този музикант не може да намести нещата добре, не е добър музикант. Или друго положение: аз съм неразположен – той свири и аз ставам разположен. Казвам: той свири хубаво, защото музиката е един процес, който нарежда работите. Когато сам си пееш или пееш на другите хора, трябва да пееш единствено с оглед да ти се наместят работите. Сега някой пее *Бог е Любов*: може да пее с дебел глас, може да пее ниско; някой може да пее с тънък, с висок глас. (*Учителя пее по двата начина.*)

Аз не съм чул нито един от вас да пее както трябва. Някой път трябва да ви събера... Пеене, което не може да внесе хармония в когото и да е от вас, това не е пеене. Музиката е закон вътрешен, тя е един закон вътре в човешката мисъл. Аз като ви давам един пример, с това правя пакост на себе си; и като дам пари някому, пак пакостя на себе си. Когато говоря някому, за да стане учен човек и после да прави престъпление, аз правя пакост на себе си. Нека си стои там – защо да правя вълка културен? Ние не се нуждаем от такива вълци: културният вълк е майстор.

Има един закон: казвате, че Любовта е единствената сила, която не се мени. Ако във вас Любовта претърпява видоизменение, питам: вие на прав път ли сте? Ти казваш: „Аз не искам да се измени“. Не петни Божествената Любов, която е вътре в тебе, не петни Любовта. И Писанието казва: „Не огорчавай Духа!“. Духа как ще го огорчиш? Някой казва:

„Духа не може да го огорчиш“. Тогава какво разбира Писанието с тези думи: „Не огорчавайте Духа“? И ако ние сме толкоз праведни и вървим по Божия Път, защо са тия противоречия? В каквото и да е религиозно общество в света от какво произтичат противоречията? От това, че има нещо нарушено. Ние сме много снизходителни към малките нарушения. Тогава де е дисциплината на вашия ум? Колцина имате самодисциплина на ума си, самодисциплина на чувствата си, самодисциплина на постъпките си. Свободен си да мислиш, каквото искаш – никой не те ограничава. Но тази свобода ще произведе такъв резултат, какъвто не си очаквал.

Например думите „аз ви обичам“ могат да произведат два противоположни резултата. Ако отидеш при един човек и не му кажеш, че го обичаш, той ще ти даде пари назаем, но ако му кажеш, че го обичаш, нищо няма да ти даде. Всякога, когато един човек каже, че обича някого, не говори истината, защото Любовта не е един закон теоретичен. Казваш: „Аз те обичам“. Какво си направил, като ме обичаш? Ти не говориш истината; и понеже съм богат човек, искаш да ме залъжеш с любовта си, за да ти дам пари. Това е просто един долап: за да имам доверие на любовта ти, искаш да ме залъжеш. Ти ако ме обичаш, донеси една торба със злато, сложи я и си иди – и не казвай, че ме обичаш, аз ще разбера.

Аз не съм за външните работи. Не мисли, че като сложиш една торба злато в един дом, ти ще направиш този дом щастлив – може би с тези пари ще развратиш тези хора. Ако парите можеха да направят света добър, то Бог можеше да даде пари. Малко хора има днес, които могат да се ползват от богатството; и при това туй злато, което е минало през хиляди ръце, носи всичките лоши утайки на вековете. Например вие една златна монета я пипате, но не знаете какво ще стане. Една златна монета може да я пипате, но може да ви се случи някое нещастие. Вие вървите по пътя и пипате някой предмет. Знаете ли колко трябва да бъде внимателен човек, като пипа някой предмет? Не е безопасно това, което пипаш.

Имам един приятел, който сега боледува. Той е пипал нещо и не може да се освободи – аз зная причините. Ти пипаш, но не знаеш как да пипаш и кого да пипаш. Казваш: „Лошо е!“. Не е лошо. Има учени хора, като се върнат, дълго време боледуват. Вие отивате да помагате на хората много време, но като се върнете от помощта, боледувате – може да имате цяла беля на главата си. По-опасна отрова от човешкото безверие, от лошите мисли на хората, от онова, с което те могат да те опетнят, няма. Едно чувство може да отрови човека, една мисъл може да го отрови. Аз не питам защо е хапала една змия, а казвам: „Я ме ухапете!“. Ако може да ме ухапе, казвам – аз съм слаб човек, ако не може, аз съм силен. Ако след като ви ухапе дяволът отровата му не може да ви отрови, вие сте силен; но ако ви ухапе дяволът и се катурнете на земята, тогава? Защо съществува дяволът, аз не питам: той има право да съществува, както и аз.

Сега ще ви наведа на основната мисъл. Вие се спирате и казвате: „Защо така ни говори Учителя?“. Защото не вършите Волята Божия, нищо повече – нито един от вас не е вършил Волята Божия, както трябва. Вие казвате: „Не ни обича Господ!“. Не го отричам, но вашата любов е толкова егоистична, че вие досега само чоплите от Господа и нищо не давате. Кой от вас е оставил баща си и майка си и е отишъл да проповядва? Ако отидете да проповядвате, имате ли плод и на какво ще научите този човек? Той ще бъде точно такъв християнин, какъвто сте вие. Ако имаме 100 градуса температура на окръжаващите, аз мога да им предам само 100 градуса, не може да им предам 200 градуса.

Сега казвате: „Какъв е церът на това?“. Един пиел и попитал: „Какъв е церът на това?“ „Не пий!“. Той пак пита: „Ще ми прости ли Господ греховете?“. Онзи пак му казва: „Не пий!“. Първият пак пита: „Ще ми прости ли Господ греховете?“. Онзи пак казва: „Не пий!“. Той пак пита какъв е церът на това? „Не пий!“ Питам: какво трябва да правим? Ти казваш: „Не мога да направя това“. Когато кажеш: „Не мога“, това е състояние, когато умът ти е раздвоен: вътре мислиш едно, а пък отвън те занимава друго – ти не можеш да приложиш онова, за което си проповядвал. Аз не ви казвам кой

каквото ви каже, да го направите. Като дойде един мъдрец, каквото ви каже, приложете учението му. Или един простак може да ви каже нещо и вие приложите всички неща на опит. Аз не разглеждам морала, както сега го разглеждат. Ако ви разглеждам по сегашния морал, по-морални от вас няма. Вие сте десет пъти по-морални, отколкото светът, ако разглеждам сегашния морал, но ако разглеждам морала в неговата чистота, то нашият морал не е морал.

Един учен човек прави следното сравнение: най-чистият водород, който имаме, сравнен с първичната материя, от която светът е създаден, ще бъде като кал, като една гъста кал ще бъде нечист. Когато Писанието казва: „Чисти бъдете!“, ние подразбираме закона на Любовта – Любовта е закон на Чистотата. Вие трябва да обичате: най-първо Любовта трябва да влезе във вас като един процес на чистене – нищо повече. След като се очистите, казано е: „Чистите по сърце ще видят Бога“. Това е цяла мистическа наука, за да разбере човек по кой начин може да се повдигне. Може да ви прегърне някой – това са посторонни неща: с прегръдки, с хубави чувства човек не може да се повдигне. Някой седи и се оплаква, че страда. Вие не знаете какво е страданието – вашето страдание аз го наричам чесане. Представи си, че ти изгубваш всичко изведнъж: какво ще бъде състоянието ви, кажете ми? Какво може да изгуби Господ? Господ нищо не може да изгуби, но в организма, в който ни е поставил Бог, при свободата, която ни е дал, ние причиняваме на Бога ненужна работа. Поставил те е Господ на едно място и ти не изпълняваш функциите си, когато Той иска – и тогава Господ ти казва така: „Изправи поведението си!“.

Често идват при мене някои, занимават ме и казват: „Нали ти обичаш еди-кого си повече?“. Аз се питам по някой път – не зная дали го обичам повече. Казвам: „Ти казваш, че го обичам повече. Как ти дойде на ума това и отде го знаеш? Как го обичам повече – мярката ти коя е?“. Много интересно е това. Казваш: „Аз го зная“. Каква е мярката сега, че повече го обичам, коя е мярката на повечето обичане? Вие мислите обикновено, че ще му дадете първия стол. Майката, като обича детето, ще му даде повече хляб, по-го-

ляма филия, повече масло ще тури на хляба; когато другите заминат, ще му даде второ коматче – повече обичане е това. Ако искате това, да ви дам такива коматчета, колкото искате ще ви дам. Ако това вие го считате за любов, то е лесна работа – може да направя няколко пресни самуна и да ги намажа с масло. Тези неща не повдигат човека, те не са една наука, която при сегашните условия може да повдигне човека. С намазването на хляба не се разрешават въпросите ни най-малко. Хубаво, какво масло трябва? На някой човек може да му намажеш, но болен е той, не иска: не иска хляб, не иска масло – какво трябва да правиш? Болен е този човек, не е гладен – той иска подслон. Не иска хляб, нито мазане; казва: „Ако имате подслон, да си почина“. Не само чрез мазането, много начини има, с които могат да се проявят човешките постъпки.

Но ние се отдалечаваме от въпроса – вие трябва да се занимавате с науката на Любовта. Казвате: „Магията на Любовта“. Знаете ли какво нещо е магията на Любовта? Онова, което Любовта може да извърши, е голямо. Ако вие знаете как да постъпите, как да употребите Любовта, може да извършите много работа в себе си. Не само вие, но някой път в Любовта ще допуснете други да дойдат да работят – човек в тялото си е една лаборатория, в която други професори могат да дойдат да правят опити. Ако един ваш опит е несполучлив, ще допуснете някой професор от невидимия свят или ще дойде някой друг от невидимия свят да направи един, два, три, четири опита.

Та казвам: не е достатъчно само това, каквото вие може да направите. Някой път се молите за някои работи и молитвата ви не е послушана. В света съществува един закон: някой път отделни работи с един човек не стават – тогава ще се съберете двама души, за да се изпълни законът; може да сложите и трима души. Казано е: „Дето са двама или трима души събрани, Аз съм там!“. Един в света е само Бог. Ти ако искаш като на един човек твоята молитва да бъде послушана, няма да е послушана, понеже това е прерогатив само на Бога. Един е само Бог, а пък ти си множество. Следователно за да бъдеш верен на Земята на множество-

то, ще повикаш двама или трима, за да покажете, че вие, множеството, сте едно с Бога. Ако искаш сам да останеш да се молиш, а не вземаш другите да ти помагат, не можеш да бъдеш послушен – ти си тогава в закона на единството. Щом си в закона на единството, не трябва да искаш нищо. Бог нищо не изисква – Той изисква нещо от нас, от закона на множеството, заради нашето благо. Бог има всичко, но понеже множеството участва в Него и има отношение към единицата, Бог регулира техните отношения.

Та казвам: на тази база е образуван домът. Домът е място, което показва как трябва да се поправи човечеството; домът е място, една от формите, по които може да се поправи човек, и този е пътят, по който може да се поправи. Домът е една лаборатория. Бащата и майката са учени хора, децата са резултат – там могат да се правят опити по закона на Любовта. Писанието казва: „Има опити, направени по плът, има опити, направени по Дух. Роденото от плът отива, роденото от Духа остава“. „Но защо е така“, казваш? Ти ще направиш един опит, който трябва да остане. При мъчнотите, които претърпяха всичките светии, след като ги биха, се опитваше тяхното търпение. Ти имаш син, но я го тури на изпит дали ще изпълни волята ти. След като Христос мина през всичките изпитания, дяволът Го изпита. Христос всичко понесе и най-после каза: „Прости им, Аз съм готов да изпълня Твоята съвършена форма“. И дяволът рече: „Брей, отива всичко!“ – и изгуби – отгоре се сгромоляса, прехапа си устата. Той каза: „Всичко мислех да направя, но това надмина всичко. Аз всичко предполагах, но това, което стана, не го допусках. Ако знаех, нямаше да се захвана!“.

Вие още не сте дошли в началото на страданията. Още като дигне майката пръчката, децата ще ревнат да плачат: още не са усетили боя и има викане. Та на мнозина от вас само устите им са отворени, а аз казвам, че няма нищо още. Мъчно е човек да бъде търпелив, не е лесна работа. Аз ви казвам: голямо изкуство е да бъде човек търпелив. Това е един закон на търпението – да не се наруши мирът ти. Ще се случат нещата, както ти не ги очакваш и не ги разбираш. Има един закон, който регулира нещата; има цяла наука,

по която може да оправиш нещата. Ти може да бъдеш богат още сега, но ако знаеш как; ти може да бъдеш богат, но трябва да знаеш как да погледнеш, по кой начин. Има един начин – Любовта. Ти може да погледнеш този, богатия, така, че да ти даде; но може да погледнеш и така, че той да те изпъди. И ако употребиш една дума, както е слязла от Бога, тя е една сила. Проучвали ли сте вие думата *любов*? На турски *любов* значи *севмек*, а на гръцки – *агапи*, на френски – *амур*, на италиански – *аморе*, после на санскритски, на китайски...

Това е свойствено на Любовта – стремежа ни нагоре, към върха. Това са лъчи. Любовта не отива нагоре, а винаги слиза надолу, слиза от един център.

При този случай, ако турите върха долу, тогава центърът е долу. Любовта, която отива от долу нагоре, любовта, на която центърът е долу, е едно противо-

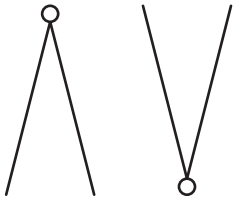

речие. Първият център разредява, вторият сгъстява. Когато центърът е долу, любовта смразява; когато центърът е горе, разредява. Трябва цяла една школа, за да ви учи човек какво нещо е магическата сила на Любовта в нейните отношения. Вие казвате: „Какво ще правим, като влезем в Небето?“. Като влезете в Небето, вие ще изучавате науката на Любовта. Ангелите изучават науката на Божията Любов – нейните форми, нейните закони. Хората са създадени със законите на Божията Любов. Ангелите изучават направата на човешкия организъм, на човешкото битие, те изучават съчетанието, по което човек е направен. Тия работи са отвлечени.

Вие искате да опитате любовта на едно смъртно същество, подобно на вас, то да ви обича. За колко време може

да ви обича едно същество, подобно на вас? То казва: „Аз до гроба ще ви обичам!“. То ще ви обича само за една минута или само за една секунда и половина. Ако може да ви обича за една минута и половина, това е много, но вие ще живеете една секунда или една секунда и половина в неговото съзнание – и неговият ум няма да бъде зает с никакви посторонни предмети. Ако една секунда вие седите в ума на Бога, само вие да сте в съзнанието на Бога!... Бог не може да ви държи една секунда и половина – при сегашното състояние Бог може да ви държи една милионна част от секундата. Ти казваш: „Ти обичаш ли ме?“. Заслужаваш ли да бъдеш обичан? Аз задавам всякога въпроса: „Обичат ли ме, заслужавам ли тази обич?“. Двете неща вървят заедно – заслужавам ли тази обич?

Иска някой да го обичам и казва, че трябва да го обичам. Питам: заслужава ли тази обич? Две условия има: трябва ли да го обичам и заслужава ли – всеки един трябва да попита така. Тогава идва третото положение: ако аз не мога да обичам този човек, не държа ума си празен, но веднага казвам: „Бога обичам! Научи ме, Господи, как трябва да постъпя с този човек, когото не обичам. Понеже Ти си го създал, как да го обикна? Не зная как да го обичам“. Обичаш по един начин – не върви; обичаш по друг начин – не върви. По кой начин трябва да го обичаш? За любовта отидоха 15 минути – часът е 6.15.

Всички болести и недоразумения се дължат на неестественото положение, на неразположенията на вашата мисъл и чувства. Ако вие не знаете как да мислите, ще се образуват във вас неестествени чувства; ако вие не знаете как чувствате, във вас ще се образува неестествен ред на постъпките; и ако вие не знаете естествено да постъпвате, във вас ще се образуват болезнени състояния. Така започват всичките болести – те показват неестествения порядък на вашите мисли, чувства и постъпки. Причините на всичките болести и нещастия са скрити и се коренят в човешката мисъл, в човешките чувства и в човешките постъпки, но те са зад известни ваши мисли, чувства и постъпки – и вие трябва да ги разбирате.

Аз говоря за Любовта. Някой мисли, че говоря за формите – аз не говоря за никакви форми. За мене Любовта е най-мощната сила в света, която твори. Целият Космос е създаден от Любовта, тя твори. Ще дойде време, когато всичко ще се измени – Любовта ще измени всичко. Но ако човек не дойде до това, да осъзнае този закон и да го използва, той ще остане назад. Бог ще оправи света. Ако вие не приемете това, ще страдате много, а не е потребно да страдате много – има излишни страдания. Потребно ли е Христос пак да дойде и да страда? Не: след като е страдал, не е право втори път да страда. Страдали сте от любов: влюбили сте се, страдали сте – има ли нужда втори път да страдате? Оттам насетне трябва да започне възходящият закон. Страданието – това е границата, естествената граница, която трябва да преминете и да влезете в областта на Любовта, в която да оперирате вече разумно. Когато някой дойде и му говоря за Любовта, казвам му: „Ти трябва да минеш границата на страданието и да станеш господар на живота, да оперираш правилно с Любовта. За мене е безразлично кого ще обичаш – мен ли ще обичаш, други ли ще обичаш – това е твое право“. Нямаме право да се месим в любовта на никого. Когато някой мине през закона на страданието, аз не се меся; но когато е в закона на страданието, му казвам: „Ти си в гората, ще се заблудиш из клекака, из онези джунгли“ – предупреждавам го.

Сега с любовта, както се разбира тя – с тая любов ние ще си създадем повече страдания, отколкото имаме. Дойде една сестра и ми се оплаква. Тя прави добро, но я атакуват. Една сестра приела един брат, който боледува: „Защо държи в къщата си този, младия брат?“. Не бъдете такива деца, не харесвам това ваше подозрение. Аз ви казвам: тия подозрения не са хубави. Станете ясновидци, за да видите нещата как са. Както сте сега, вие сте крайно невежи – станете ясновидец, за да видите какво става вкъщи. Да предполагате, че това е така и така, не е хубаво. Може да развиете ясновидството. Когато искам да зная какво правите, аз ви виждам, виждам какво правите в стаята си. Тази мома ни най-малко не е красива, тя е черна като дявол – не искам да говоря за нещата. Станете ясновидец, но не стойте на два ума.

Злото и доброто са две сили, които определят посоката на живота – това е наука. Вие вървите по пътя на доброто. Като вървите по пътя на доброто, злото е необходимо, за да привлечете енергиите му, да ги трансформирате. Като работите по пътя на доброто, може да ги трансформирате. Вие ще се спрете и ще кажете: „Най-лошите хора ли сме ние?“. Аз ви питам: „Защо мислите така?“. Ако вие мислите, че сега сте най-добрите хора, добре, тогава ще ви дам един опит – може ли да го направите? Можете ли да минете по една паяжина – от единия край на паяжината до другия, без да я скъсате? Вие ще кажете: „Как да не мога?“. Добре, минете по пътя на паяжината. Праведният човек, като се качи на нея, ще олекне и ще мине – ако мине, той е праведен човек. И аз трябва да изменя естеството си, за да мина по паяжина. Ти казваш: „Аз съм добър човек“. По паяжината можеш ли да минеш?

Казваш: „Аз съм човек, който обича“. Аз другояче поставям въпроса: в състоянието, в което се намирам, при всичките условия, при всички противоречия в живота, готов ли съм, мога ли да извърша Волята Божия, без да ми мигне окото? Ти готов ли си при всичките условия и през всичките противоречия, които знаеш и не знаеш, да изпълниш Волята Божия, готов ли си да извършиш Волята Божия? Като кажа: „Мога!“, това значи да мога да мина през паяжината, която е между вас, която е от вас до невидимия свят. Аз за личността не говоря, но в дадения случай сега можете ли да извършите Волята Божия?

Сега на мене няма какво да ми казвате, понеже щом го кажете, ще се поставите на изпит. Христа Го поставиха на изпит 33-годишен: цял легион римски войници една вечер Го изтезаваха да Му изпитат търпението – шибаха Го, туриха Му кръста да видят дали е силен да го носи и Му казаха: „Себе Си не можеш да спасиш, как искаш цар да станеш?“. Ако вие искате да бъдете като Христа, без да бъдете заковани на кръста, без да ви забият гвоздеи в тялото, без да ви мушнат копие в ребрата, без никакво плюене, без да ви сложат трънен венец, без да ви турят мантия – това не може! Не посрещнаха Христа така, и вас няма да посрещнат

така. Христос казва: „Ако Мене изгониха, и вас ще изгонят“. Такъв е законът.

Сега разбрахте ли? Не сте разбрали, понеже още по пaяжината не можете да минете. Доброто и злото – това са двата процеса, които ви показват пътя, по който трябва да вървите. Единият път е низходящ, другият път е възходящ: двата пътя са това, по които трябва да вървите.

Нека да остане сега една мисъл, да остане следната мисъл: „Ние искаме да бъдем такива, каквито Бог иска; ние искаме да бъдем такива, за каквито Бог ни е създал“. Тази мисъл да остане във вас!

Отче наш

47. лекция, 5 септември 1934 г., София, Изгрев

ВРЪЗКА С БОГА

Добрата молитва

Ще прочета само 3. стих от 5. глава на Послание към ефесяните.

Песента „Духът Божий“

Трудното за всинца ви седи в това, че трябва да правите един превод, като изучавате езика на Природата. Вие седите и говорите на един ваш език. Човек, който не може да прави превод на Природата, всякога остава невежа, не може да придобие никакво знание. Вие казвате: „Човек трябва да яде, да диша, да мисли“. Това са човешки понятия. Какво подразбирате под думата *ядене* в езика на Природата? На ваш език разбирате какво значи да ядеш, да дишаш и да мислиш, но какво трябва да разбирате под тези думи в езика на Природата? Понеже човешкият език е частен, човек го употребява само в своя живот. Той счита, че всичко в света е в ред и порядък, когато нему е добре. Тогава ще ви приведа разказа за Настрадин Ходжа, който казва: „Като умре жена ми, половината свят умира, като умра и аз, целият свят умира“. Това е по отношение на самия него, обаче човек не съставя цялата реалност. Казват, че човек е малкият свят. Това е така: има едно отношение, има подобие между малкия и големия свят, но малкият свят не може да бъде големия свят. Малкият свят е подобен в някои отношения на големия, но някои отиват в друга крайност и казват, че човек е една малка вселена. Има прави и косвени отношения и възможности в Природата. Това е една научна терминология. Какво ще каже думата *отношение*?

Сега ще минем към необикновените начини на разсъждения. Вие сте се научили да вървите по отъпкания път – в него има винаги прах. Щом се намерите в нов път, намирате се в противоречие. Всеки, който научи някоя песен, обича да

я пее, но като му дадеш нова песен, не му се пее и казва: „Да ти изпея тази песен, която зная. Чакай да ти изпея „Цвете мило, цвете красно“, макар и сто пъти да я е изпял. На една сестра, която бе неразположена, казах: „Ще пееш, за да оздравееш. Коя песен ще пееш? Ще пееш тази песен: „Зарадвала се е гората, гората и планината, че е изгряло Слънцето и я е стоплило със своята светлина“. Аз превеждам: вместо думите „заплакала е гората“ турям „зарадвала се е гората и планината“. Като му кажеш „зарадвала се е гората“, той пита: „Как може да се зарадва гората?“. Ако му пеят: „Заплакала е гората“, той не пита – допуща, че гората може да плаче; а му се вижда чудно, че гората може да се радва. Гората нито плаче, нито се радва от човешко гледище, но от гледището на Природата, от вечното гледище, тя плаче и се радва. Планината е сбор от същества, които живеят там. Но мисълта тук е отвлечена – планината може да служи и като символ. В Писанието се казва: „Реките пляскат със своите ръце“. Те нямат ръце, как ще пляскат? Но все-таки, като има вятър, реката пляска, бучи. И морето някой път бучи, когато има вятър; а когато няма вятър, то е тихо.

Ти седиш и мислиш какво да правиш. Най-първо не знаеш защо си дошъл на Земята. Чувстваш, че живееш, че имаш някакво отношение, че Слънцето изгрява и залязва, че си на Земята, че Слънцето се движи, но ти нямаш определена идея защо си дошъл на Земята. Вярваш в нещо си, но в съзнанието ти няма нищо ясно – в съзнанието ти седи една проста идея. Чувстваш, че трябва да стане някоя промяна в този живот, в който живееш, чувстваш, че имаш скука – и мислиш, че скуката произлиза от факта, че не си ял днес. Казваш: „Ако ям, тая скука ще изчезне“ – и вземаш хляб, сложиш го на трапезата и мислиш, че си разрешил въпроса. Но щом ядеш този хляб, веднага се образува една противоположна реакция – вместо да станеш деятелен, енергичен, ти си неразположен и казваш: „Я ме оставете малко да си почина на спокойствие“.

Питам: ако за пръв път стане този процес, ти ще се намериш в чудо. Почиваш си половин час, един час, или както вечерно време – 7 часа, и си ободрен, но усещаш, че въпросът не е разрешен – оная липса, която усещаш, я има още.

И казваш: „Много малко ядох: една чашка с мляко с кафе и на обед три големи пиперки с месце и с ориз“. Да кажем, че вие сте вегетарианец. Казват, че е позволено да се яде месо, че всички същества са дадени от Бога и че всичко е благословено. Апостол Павел казва, че който яде с благодарност, месо и всичко друго върви, но ако не ядеш с благодарност, не върви.

Сега да оставим този спор – какво трябва да яде човек, това е един патологически въпрос. Понеже човекът се намира в едно патологическо състояние, то храната му е неестествена. Че човек яде месо, това е едно патологическо състояние; именно пък в това състояние той яде месо. Един ден, когато човекът излезе от това състояние, тази храна ще бъде несъответна за него. Естествено е за гъсеницата да яде листа, но за пеперудата е неестествено да яде листа. Ти докато си гъсеница, не можеш да бъдеш вегетарианец – като станеш пеперуда, тогава ще станеш вегетарианец, плодоядец. Има аналогия. Най-първо човек трябва да се освободи от болезнените състояния. Всякога, щом имаш неразположение в духа си, това е едно патологическо състояние; а пък щом имаш разположение на духа си, това е естествено състояние, в което добиваш знание и мъдрост.

Та най-първо трябва да се учите да спазвате и да имате вашето естествено състояние – състоянието на духа. Зараждда се въпросът: „Как можем да го имаме?“. Това естествено състояние е дадено у човека, от Бога е дадено, стига да не му препятствате. Не се изисква с цели експедиции да търсиш въздуха отнякъде и да го доведеш: той е около тебе, ти живееш всред него и само като си отвориш устата, само като кажеш една малка дума на въздуха: „Заповядай“, и той влиза веднага. Като си отвориш прозореца и кажеш „заповядай“ на светлината, тя веднага влиза вътре, няма какво да я търсиш. Та казвам сега: трябва да се върнете към естественото състояние на духа. Под думата *Дух* разбирам онези реални отношения, които съществуват между Първата причина и човека. Всеки един от вас трябва да знае защо е дошъл – все има някаква причина.

Който и да е от вас, ако отидете на гости някъде и ви дадат 20-годишно винце и пиете една чаша, две, три, четири,

пет, вие ще заприличате на онзи турски бей, който отишъл при един български чорбаджия. Последният му дал вино: една чаша, две и прочие, и най-после беят казал: „Чорбаджи, пее ми се!“ – и запял. После казал: „Играе ми се!“ – и станал и почнал да играе кючек. Има нещо в него, което го кара да пее и да играе: виното е упражнило известно влияние върху него – съзнанието му е потъмняло. Преди да е влязло виното, той разсъждава, че е срамота да пее, да пляска и да се кълчи, но като изпие виното, забравя хората и иска да играе и да пее. Питам: това пеене и това играене естествено ли е? После той ще заспи и след като се събуди, ще има друго състояние. Едното състояние е нездравословно, а другото – здравословно. След като си пил, какви ще бъдат последствията? Ако ти пееш „Заплакала гората“, какви ще бъдат резултатите; а ако пееш „Зарадвала се е гората, гората и планината“, ще има съвсем друг резултат. Ако отидете в дома на един весел човек, ще имате едно състояние, а пък ако отидете в дома на един човек, който има скръб, ще имате друго състояние. От първия дом сте благодарни, за втория дом ще кажете: „Аз съм много недоволен, че отидох там – стана ми криво“.

Защо отидохте в единия или в другия дом, трябва да знаете причините. Може би несъзнателно влязохте в единия или другия дом, а може би съзнателно – и резултатите ще бъдат различни. Та в човека има отношения, които са несъзнателни. Щом ядеш, ти ще имаш известни отношения. На какво ще уподобим яденето. Яденето е свързано с физическия свят. Три положения има в света: първо човек ще яде; яденето – това е младенчество, това са младините в живота. Второ – ти дишаш: това е възрастният живот на човека. Трето – почваш да мислиш: това е съвършенството на човека. Ти като ядеш, в ума ти е идеята: „Аз съм дете, трябва да порасна“. Щом ядеш, ти си вече дете; щом дишаш, ти си вече възрастен; щом почнеш да мислиш, ти си вече разумен. Ти ядеш и не знаеш защо ядеш, ти дишаш и не знаеш защо дишаш, ти мислиш и не знаеш защо мислиш. Яденето – това е външната страна на живота; дишането – това е вътрешната страна на живота; а пък мисленето – това е цело-

купността на живота. Та животът има външна и вътрешна страна. Само като знаете тези две страни, ще разберете в какво седи целокупността. Целокупността на живота седи в неговото съвършенство.

Ние минаваме през процеса на младенчеството – яденето. Ще ядеш и във всяко ядене трябва да научиш нещо. При яденето ще имаш отношения: най-простите отношения, които ще имаш с когото и да е във физическия свят, са при яденето. При яденето ще трябва да се сдъвква храната. Ако не знаеш как да постъпваш, веднага ще почувстваш тежест в стомаха – и след един-два часа Природата ще уреди въпроса. Втори път ще усетиш пак тежест, трети път – пак тежест. Днес тежест, утре тежест – и лицето ти от валчесто ще се проточи, едната вежда ще отиде нагоре, а другата – надолу: опасна работа ще дойде, ще се забъркат работите. Щом едната вежда отива нагоре, а другата – надолу, ако човек е търговец, ще фалира, ще осиромашее, ще изгуби стоката си; ако е чиновник, ще го уволнят; ако е майка и има деца, едното дете ще замине; ако е праведник, ще изгуби правдата си, ако е религиозен, ще изгуби религиозността си. Това няма да го взимате буквално. По някой път лявата вежда отива нагоре, а дясната – надолу, а някой път – обратно. Щом наместиш веждите, това показва, че стомахът е уравновесен. Щом се изместят веждите, причината е долу, в стомаха, причината е в симпатичната нервна система. Тогава може да се роди язва в стомаха, тумор, рак в стомаха – много работи могат да се родят. Значи нервната система е изгубила своята естествена топлина и вследствие на това стават тези деформации.

Онзи човек, който изгубва естествената топлина на тялото си, той е изгубил естественото положение на своите чувства – любовта е взела обратно движение, взела е обратна посока в своето движение. Или казано на друг език: вие сте престанали да изпълнявате онези закони, които Бог е турил в света, и сте почнали да изпълнявате някои свои правила. Ти ги настаниш на мястото на Божиите закони и всичко тръгва наопаки. Вие казвате: „Какво трябва да се прави?“. Ще възстановите правия ред на нещата, ще

възстановите своите чувства. Киселите чувства трябва да престанат, защото има ли кисели чувства, има киселини в стомаха. Ще сдъвкваш добре храната, няма да изгубваш топлината на стомаха си, няма да пиеш студена вода.

Как се пие студена вода? Казал си някому горчива дума – ти си пил студена вода. Вие пиете студена вода във физическия свят, в духовния свят или в Божествения свят. Ако съвършеният напусне своето съвършенство, а той е свободен да го напусне, тогава какво ще стане? Ако има един цигулар, който свири много хубаво, и му дадете десет чаши от 20-годишно вино, той няма да може да свири така хубаво – ще почне да му трепери ръката. Същото е и при пианиста – той ще свири, но ще има много голямо скачане на ръката. Аз съм гледал много пианисти, които свирят, но нямат тази техника, няма преливане на тоновете, няма преливане на ръцете – те не мислят. Трябва да има три неща: форма, съдържание и смисъл в онова, което правиш; а пък това не може да се постигне, докато ти не мислиш.

Всеки един човек има отношение към Бога – това е вътрешната страна. Но ти това не го съзнаваш и за да те застави Бог да поправиш своите отношения, Той те възпитава. Имаш и външни отношения към твоите ближни. Ти мислиш така: „Живея много добре“, но почваш да забелязваш, че хората спрямо тебе във външния свят не се отнасят добре. Отвън има вече някои противоречия в живота ти – на какво се дължат те? Ако ти не свириш хубаво на една музикална публика, тая публика ще бъде недоволна и ще каже: „Изгубихме си времето, не искаме такова свирене“. Ти ще кажеш, че те са невежи. Тези хора са недоволни, понеже не си предал музиката, както трябва, не си пял или не си свирил добре. И ако хората са недоволни от тебе, твоите отношения към Бога не са прави.

Каквито са нашите вътрешни отношения към Бога, такива са и външните отношения на Бога към нас; а пък външните отношения на Бога към нас се изразяват чрез окръжаващите около нас. И понеже Господ е по-добър от нас, то онова, което ние правим отвътре, Той няма да го направи, но ще направи онова, което майките правят със своите

деца. Детето обича да хапе. Щом детето я ухапе, майката го хване за ухото и почва да го стиска. То стиска и тя стиска – и детето си отваря устата и изревава. После ако то пак я ухапе, майката пак стиска и детето почва да разбира, че не трябва да прави така. Детето може би несъзнателно прави така – някой път го сърби устата и то захапва майка си, за да се уталожи неговият сърбеж. Но майка му му казва, че то няма да уталожи така своя сърбеж. Майката иска да му каже, че между стискането и захапването на цицката от детето и стискането на ухото има известна връзка.

Вие казвате, че отвън има нещо криво. Казваш: „Моля се на Господа и не минава“, но да се молиш – това е духовен процес. След като си се молил, ти трябва да направиш нещо: който се е молил, той диша, а пък след като дишаш, трябва да мислиш. Да допуснем, че един човек те мрази – какво трябва да правиш? Няма да го мразиш. Имаш да му даваш 500 или 1000 лева и не му ги даваш – и казваш: „Той ме мрази“. Имаш да му даваш и си забравил това – иди и му върни парите с лихвите и му се извини, че си забравил. Ти казваш: „Той не може ли да мълчи, за Бога да го направи“. Че същото правило важи и за тебе – и ти не можеш ли за Бога да му върнеш парите и да му се извиниш. Той е чакал, чакал: колко години трябва да чака?

Природата никога не чака, в Природата няма никога чакане: казано и свършено; а пък в нашия свят нещата могат да се отлагат. В Природата няма никакво отлагане – като намислиш нещо, трябва да го направиш. Да го направиш след една година – не: сега, сега трябва да го направиш. Каквото кажеш, да го направиш в момента, а не по-късно, както на пазара купуваш *аржан конте*. Аз ще направя нещо от любов към тебе и ти в същия момент ще направиш нещо от любов към мене. Ако не си готов да направиш нещо от любов, тогава иде законът на *аржан конте*. Ти казваш: „Искам да ме обичаш.“ „Мога да те обичам, но искам и ти да ме обичаш. Плат ще ти дам, колкото искаш, но добрите платове са скъпи – ти ще платиш, колкото аз искам. Аз ще ти дам какъвто плат искаш, но ако не излезе добър платът, ще го върнеш, ала колкото струва, ще платиш“. Важни са

отношенията на моята мисъл, на моите чувства и на моите постъпки – това е същественото в дадения случай, а не онова, което ти давам. Не външният предмет, но онези мисли, чувства и постъпки, които влагам, те образуват вече едно отношение с другите.

Някой път евангелистите казват: „Да обърнем някого към Бога!“. Какво значи да обърнеш някого към Бога – как ще го обърнеш? Ако на ангросистите не си дал стока, как можеш да имаш тяхното доверие. Ти искаш да обърнеш някого към Бога. За да го обърнеш към Бога, трябва да му дадеш най-хубавата стока, трябва да му покажеш най-добрия метод, най-добрия път. Този човек е загазил: трябва да го въведеш в един нов живот и той да е благодарен, че си го въвел в този път – и ще се образуват тогава известни отношения. Един човек е съгрешил: защо е съгрешил? Той е влязъл в известни отношения с дявола и дяволът все го лъже.

Някой път ти си разположен, а някой път си неразположен и не можеш да си обясниш това. Къде се крият причините? Причините се крият в самите нас: не че ние самите сме причината, но ние възприемаме тези влияния отвън и не сме ги проверили. Например как ще определите чувството на Любовта? Толкова време говорим за Любовта: кои са отличителните черти на Любовта? Отличителната черта на Любовта е животът, добрият живот. Щом Любовта дойде в човека, по какъвто и да е начин той ще почувства една вътрешна свобода, след това ще почувства едно желание за движение, едно желание да изучава нещата. Любовта е, която дава подтик, освобождава човека от онова стеснително състояние, което той има. Ние казваме, че няма кой да ни обича. Не че няма кой да ни обича, но ние няма кого да обичаме. Ти казваш: „Още не съм срещнал този, когото да обичам“. Тогава има Един, Когото да обичаш – Бога ще обичаш! Там е тайната на живота: да обичаш Този, Когото не виждаш – майсторлъкът е там. Този, когото виждаш, това е една форма.

Какво представлява сега тази форма? Това е една сянка на нещата. Казвате: „Много хубав е този образ“, но какво

представлява образът? Това е някаква идея. Реален не е той – реалното съм аз; реално е това, което в мен мисли, което проектира. Какво показва тази картина. Не е съвършена тя – в духовния свят на този човек има известна аномалия, доста аномално е сложена устата му. Вие седите и си стискате зъбите – защо ще ги стискате? Или седиш и си стиснал юмруците – какво искаш да кажеш с това? Вземаш една ябълка и я стиснеш, държиш я, но най-после оставиш ябълката някъде. Каква нужда имаше да си държиш ръката стисната? Или си стискаш ръката и казваш: „Аз ще му дам един удар!". Ти ще му дадеш един удар, но и той ще ти даде един удар, както боксьорите. Казваш: „Ще му дам да разбере!", но и той ще ти даде да разбереш, като ти даде два удара за един твой удар. Тогава казваш: „Не си струва това". Ти му казваш една обидна дума, а той ти казва две. Ти казваш: „Много ме обиди". Гледам, че един човек боледува, ходи и пъшка: „Ох, Господи, ох!". Питам го: „Какво ти е?" „Много страдам." „Ако оздравееш, как ще живееш?" „Добре ще живея". Помогнах му и след като оздравя, гледам го – един ден псува другите хамалски – и като ме видя, изведнъж ни лук ял, ни лук мирисал. Казвам му: „Така не минават тези работи. Пак ще кажеш: „Олеле, Господи!".

Спазвайте вътрешните ваши стремежи: силата на човека седи в онзи стремеж, в естествения стремеж. Бог всякога има едно желание да се прояви чрез нас. Той може да се проявява и вън от нас, но у Него има желание да се проявява и чрез нас. И когато ние спираме този Божествен импулс, когато Бог иска чрез нас да се прояви, тогава идат нещастията – всички нещастия на хората произтичат от спирането на този процес. Това е един много деликатен импулс, най-благороден и възвишен. Един импулс има у Бога: да се прояви чрез тебе, чрез твоя ум, чрез твоите чувства и постъпки. И ако ти реагираш, оттам започват всичките човешки нещастия. И у първите хора, и у сегашните хора причината на нещастията е все една и съща – ти туряш една малка спънка

и тогава стават всички подпушвания и отвън идат външни реакции. Всички външни реакции във физическия свят се дължат на това малко подпушване в живота ти. Ти казваш: „Деца имам, жена имам – да се уредя, че тогава ще проповядвам на света“. Каквото и да проповядваш, докато ти не уредиш тези възвишени, вътрешни, деликатни отношения в тебе – да даваш ход на тези Божествени импулси отвътре – дотогава не можеш да имаш успех в света. Успех можеш да имаш, когато ти и Божественото в тебе сте заедно.

Ти казваш: „Как ще стане това?“. Ще учиш, това е цяло изкуство. Някой цял ден казва какво са казали този или онзи, цял ден ходи да събира новини и вечерта почне да ги разправя. Че ако ти целия ден като някой вестникар събираш новини, защо целия ден да не възприемаш от това, Божественото? И тогава иде онзи атавизъм. Атавизъм се нарича повторението. Всяко по-силно чувство има надмощие над едно по-слабо чувство. Дойде един човек и казва някому: „От любов не можеш ли да ми направиш една услуга?“. Той отговаря: „Не мога!“. Първият му казва: „Ще ти дам 5 000 лева.“ „Не мога.“ „Давам ти 20 000 лева.“ „Не мога.“ „Давам ти 40 000 лева.“ „Не мога“. Като му дадеш 100 000 лева, онзи казва: „Мога сега да ти услужа“. Иска някой да ми услужи – трябва да му дам нещо от мен.

В Природата съществува закон за обмена. Трябва да правим разлика между възможности, които са от Бога, и моите отношения към Бога. Аз мога да спазвам твоите отношения към Бога, но възможностите не са в моя власт, те са в Божията власт. И ако моите отношения към Бога са правилни, то ще се изявят и Божиите възможности към мене – и Бог ще ми съдейства. Бог ще извърши за теб това, което ти не можеш да извършиш – през целия наш живот Бог извършва това, което ни е нужно. Че в онзи процес на храносмилането, на дишането, на мисленето в тебе участват Божествени сили. Ти казваш: „Аз мисля“. Не си ти това, което мисли – това са Божествени възможности, които работят в тебе, а пък ти си само зрител на Божественото. Но това зависи от твоите отношения към Бога, а твоето отношение към Бога значи просто да имаш един стремеж: да обичаш Бога и да имаш едно вътрешно състояние – да се вслушваш в Неговия

глас, да се учиш, да слушаш Божественото отнякъде. Това е достатъчно. Ти седиш и се вслушваш една минута, половин час – и си готов да тръгнеш в тази посока, отдето иде гласът. Но ако не се мръднеш от своето място, за да отидеш в тая посока, тогава ще се изменят условията.

Писанието казва: „Които Ме търсят не само един ден, но постоянно, ще Ме намерят“. Писанието казва на друго място: „Бог казва: търсете Ме, докато Съм близо“. Или казано другояче: обичайте Бога, докато можете да Го обичате. Или да го преведа на вашия език, на човешкия език: яж храната, докато е прясна, а не след като почне да ферментира, след 3–4 дена; яж плода още като го откъснеш от дървото, не го оставяй, свърши си работата с него, не оставяй плодът да изгние. В Божествения свят нещата не се отлагат. Ти казваш: „Аз ще си помисля“. По човешки можеш да отлагаш, колкото искаш, а пък по Божественому никакво отлагане да няма. И всичките наши погрешки седят в това човешко отлагане. Ти казваш: „Чакай да си помисля“ – и Господ казва: „И Аз ще си помисля“. И понеже Господ разполага с повече време, то кой ще победи?

Ако бедният и богатият водят война, кой ще капитулира в края на краищата – ситият или гладният? Гладният ще капитулира. Даже и дяволът, който е бил толкоз силен, след като са употребявали много методи за неговото възпитание от невидимия свят, като са го подложили на диета, на пост, той е капитулирал. И дяволът чувства, че трябва да има някой да го обича – и като го лишат от любовта, той капитулира. Капитулира по единствената причина, че Бог е отстранил влиянието на всички онези, които са били групирани около него и на които той е заповядвал. Тогава дяволът е казал: „Каквото Ти кажеш – ще изпълнявам Волята Ти“ – и той сега от немай-къде изпълнява Волята Божия. Вие може да изпълните Волята Божия по два начина: по първия или по втория начин. Ако я изпълнявате по втория начин, това е човешкото.

Един български чорбаджия купил джигер на един беден човек, дал му го и вървели заедно. И като вървели, казвал на хората: „Този е беден човек, купих му един джигер“. Най-сетне онзи излязъл от търпение, хвърлил джигера по

главата на богатия и казал: „Вземи си го“. И ние ще направим едно добро и ще кажем: „Тоя джигер го купих за този беден човек“.

Трябва да имате прями отношения към Бога, за да се поправят работите ви. Непременно трябва да се върнете към първото положение – да се вслушвате в този, тихия глас на Бога вътре. Тоя закон е еднакво задължителен за всички същества, според степента на тяхното разбиране. Тези същества вървят все по едни и същи закони – това е една обширна област. Един човек може да има две отношения. Той може да бъде добър или лош, може да те обича или може да не те обича, може да бъде честен или безчестен, може да бъде здрав или болен. Нещата, когато вървят по права линия, имат само две отношения; а пък нещата, когато вървят по една плоскост, имат четири отношения – това е вече един съвсем друг свят. Две отношения – това е светът на правата линия, праволинейният свят; а пък четири отношения е светът на плоскостта. Плоскостта е създадена от много прави линии. В линията има само една възможност – на добро и зло, а пък в плоскостта има много такива възможности. Ако живеете в един праволинеен свят, вие ще направите само една погрешка, но ако живеете в един свят на плоскостта, има възможност да направите хиляди погрешки, но има възможност да направите и хиляди добрини. Значи светът на плоскостта е свят на възможности за много погрешки и за много добрини.

Аз считам индивидуалния живот за праволинеен живот – имате само две възможности: или да бъдете добри, или да бъдете лоши; а плоскостта – това е едно общество. Какво нещо е кубът – трябва да направите един превод на езика на Природата. Кубът има три измерения – какво са трите измерения? Да кажем, че вие сте в един праволинеен свят – как ще се примирите с онзи, който иска правдата? Вие ще му платите онова, което той ви е дал, и ще се уреди въпросът. Но идва сега друго: представете си, че вие сте му казали една обидна дума. С това сте му дали нещо и с това, което сте му дали, вие сте го обидили. В първия случай той ви е дал и вие му давате – процесът е външен: той ви е дал

пари и вие му ги връщате. А пък във втория случай, като сте го обидили, вие сте му дали нещо и сте виновен. Той се е обидил, вие искате сега да се поправите. Как ще поправите работите, когато някой ваш приятел е обиден от вас?

Отговор: *Ще се извиним.*

Как се извинявате? Трябва да направите превод: трябва да вземете един пример от физическия свят и да го преведете, та да стане ясна идеята за примирението. Примирението вие не го правите всякога, както трябва, само отгоре-отгоре го замазвате и онзи мисли, че сте се примирили. При примирението трябва да се изправи коренно една погрешка и да не останат вече никакви следи от нея – и нещата да тръгнат в естествения си ред. Ако те не тръгнат в естествения си ред, ще се образува една вътрешна аномалия. Ако една ваша крива постъпка не я изправите, както трябва, това ще роди една аномалия, някоя извратена форма. Защото всяка лоша мисъл, която е във вашия ум, ще се отрази върху симпатичната ви нервна система, а после ще въздейства оттам върху вашето храносмилане – и след 5–10 години ще се яви някоя язва в стомаха ви. Това са твърдения сега и трябва да се направят наблюдения – всички трябва да правите опити.

Сега аз ви похвалвам затова, че сутринта ставате рано, за да дойдете тук. Това е една хубава черта, в това проявявате точност. Някой път забравям да си навия часовника и виждам, че вие идете навреме, а моят часовник е останал половин час назад. Вие значи коригирате моя часовник, точни сте. И колко години трябваше да се минат, за да образувате този навик. Най-първо имахте мисълта сутринта да станете ли, или не, най-сетне си образувахте този навик да станете рано – имате едно чувство, което ви казва, че все-таки ще получите нещо, като станете рано.

Трябва да дойдете до прями отношения към Бога. Човек, като разглежда вътрешния си живот, трябва да види, че няма никакво противоречие. Най-първо той ще се научи да няма никакви противоречия в душата си и да се научи Божественото да функционира вътре в него. Да сте като тиха вода, в която се отразяват нещата, и водата да не е размътена. Прями отношения към Бога са тези, при които

имаш едно будно съзнание, при което отраженията от Божественото в тебе стават правилно. Божественото може да се отразява тогава ясно в теб – тогава Божественото ще упражнява влияние върху нашия външен живот, върху здравето, после върху ума, сърцето и волята.

Животът ни ще тръгне напред, когато чуем тихия глас, когато правилно възприемаме Божественото. Това е философия. Този език на Природата не е лесен, но не е и мъчен. Всички неща в човешкия живот трябва да ги превеждате, да се научите какво е езикът на Природата. В този език на Природата ти не можеш да кажеш нещо, без и да го направиш. Казваш: „Човек трябва да бъде добър“, но какво нещо е добър човек, не можете да дадете определение. Ти ще направиш постъпката и като я направиш, никой няма да те пита добър ли си, или не. Бог е във всяка една Своя дума, Словото е живо, понеже Бог е вътре в Словото. Ако ти не можеш да обикнеш Бога, не можеш да имаш тези правилни отношения.

Та първото сега е да се научите да направите една връзка. Вие казвате: „Как да направим връзка?“. Ще дойде нещо обективно в тебе: ти няма да се мъчиш да правиш крушата, а само ще я опиташ. Като дойде Божественото, ще Го оставиш да даде своя плод, а ти само ще опиташ Божественото – само ще вкусиш плода и ще кажеш, че е много сладък, много хубав. До това трябва да се домогнете. Докато вървите по пътя на света, не можете да дойдете до езика на Природата. Това е човешкият език, това са човешки методи – в Божествения свят те се изключват.

Отче наш

48. лекция, 12 септември 1934 г., София, Изгрев
Последна лекция от 13. година[68].

ТРИТЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Ще прочета 10. глава от Евангелието на Марко.

Простено ли е на мъж да напусне жена си? (2. ст.)

Оставете децата да дойдат при Мене. (14. ст.)

Иди, продай всичкото си имане, раздай го на бедните и ела, та Ме последвай. (21. ст.)

Три неща има в прочетеното, за което трябва едно ново разбиране. Днес Евангелието се чете и разбира в неговия буквален смисъл. Вземете един прост пример – храненето. Всеки знае да яде, но има един правилен начин за ядене. Всеки знае, че храната трябва да се сдъвква добре, защото ако работата на зъбите се остави на стомаха, много болести се явяват, но колко души мислят за това, когато ядат? Мнозина мислят, че могат да ядат всичко. Храната трябва да бъде здравословна, за да бъде и тялото здраво. Това е за изяснение.

Първото положение в прочетената глава е за мъжа и за жената. Ако вземете казаното само от външната му страна, излиза, че мъжът живее само за себе си. Христос казва: „Ще напусне човек баща си и майка си ще се прилепи при жена си“. Но тази жена умира, тогава? Този закон е неприложим, ако имаме предвид хората, които умират. Например другарят на някоя жена или другарката на някой мъж умре – замине някъде, не се обажда, нито пише. Търсят се те и не се намират, а са оставили баща и майка. Как е възможно да се живее по-нататък? Значи Христос е подразбирал мъже и жени, които не умират, защото когато Бог е създал хората, те не са умирали. Жената ще поставим на мястото на сърцето и мъжа – на мястото на ума. И законът става верен и приложим по отношение на човешкия ум и на човешкото сърце. Ако се извади сърцето на човека, той не може да живее. Значи сърцето и умът са във връзка – и когато те имат един дом, тогава тялото живее.

Някой казва: „Защо ще обичаш жена си?“. А може ли да се живее без сърце, и ако не обичаш жена си, ще работи ли тя за теб? Докато мъжът мислеше като жената и докато жената мислеше като мъжа, човек живееше вечно – смъртта дойде, когато престанаха да мислят еднакво. Знаете случая със змията – тя научи жената да не се подчинява на мъжа; и жената се поддаде на изкушението, като яде от забранения плод. Тогава те напуснаха правото верую и тръгнаха по друг път, по който днес всички хора вървят. Всички недоразумения, спорове, злини идат от това, че хората все още продължават да ядат от забраненото дърво. Болен си – ял си от забранения плод; жена не живее добре с мъжа си – яла е от забранения плод. За да се избегнат всички тези противоречия и нещастия, трябва да не ядете от забраненото дърво. Ще каже някой: „Не може!“. Ако искаш, всичко е възможно. Христос казва: „Жената трябва да мисли като мъжа“.

Второто положение е, че хората трябва да станат като децата. Някой казва: „Аз трябва да опитам всичко“. Няма нито един от вас, който да не познава този закон, който да не е ял от забранения плод. Затова станете като децата, без да критикувате, без да ядете от забраненото дърво. И третото положение е: „Иди продай всичкото си имане, раздай го на бедните и ела, та Ме последвай“. Питам: какво те ползва богатството ти, щом умираш? Може да си много учен, но умираш – какво те ползва това знание? Христос казва: „Дай всичко това, което не те ползва, на бедните“. Така трябва да постъпи всеки, който търси Новото учение – и ако си болен, ще оздравееш, ако умът ти е отпаднал, ще оздравее, ще се поправи. Някой казва: „Не може!“.

Представете си един господар, който 20 години е използвал труда на своя слуга, без да му плаща, и му заповядва: „Няма да се мърдаш от мястото си, докато дойда“. Идва обаче Христос и казва на слугата: „Хайде, ела с Мен!“. Кого трябва да послушаш: Христа ли, или стария господар? Щом Христос ни призове, трябва да Го последваме. „Но какво ще кажат хората?“ Хората ще кажат това, което каже старият господар: „Стой на това място, без да мърдаш“. Идва госпо-

дарят, впряга воловете, отива на нивата, оре, сее, закарва, докарва колата – и когато волът остарее, той или ще го продаде, или ще го заколи. Старият господар постъпва и с вола, и със слугата по един и същи начин – неблагодарно.

В новото разбиране обаче човек трябва да се освободи вътрешно: новото е изгрев, старото е залез. След изгрева човек отива на работа по новото разбиране, с Любов, но трябва да имате една положителна вяра, вяра, която всичко може. Защото какво ще ви ползва една вяра без последователност? Например някой казва, че отива на работа, а вместо това отива в кафене; това се повтаря на другия ден, на третия и четвъртия. Мнозина вярващи не вършат това, което Бог иска, но в изпълнението Волята на Бога е силата на човешката душа. Така човек прави връзка с Бога и Той идва да живее в неговата душа. Ако Бог не живее в твоята душа, ти не можеш да се развиваш правилно, но преди това трябва да поставиш ума и сърцето на мястото им. Трябва да изчистиш нещата, защото не може да се живее в една къща, изоставена и порутена, без врати и прозорци. Човек може да живее по неволя в такава къща, но няма да бъде здрав.

„Откъде ще вземем хляб“ – постоянно се питате вие. Пита и старият господар, а старото учение прилича на вола, който, след като е орал цял ден на нивата, вечер получава малко слама. Ами воловете в гората не ядат ли? Те са се откъснали, избягали са от хомота и за тях има прясна, свежа трева. Може някога старият господар да поиска да уреди живота си по друг начин. Вече 8000 години хората се мъчат да уредят живота си, а нищо още не е уредено. Защо? Защото се постъпва по стария начин. Господарят прибира зърното, а волът получава сламата, а и сламата, и зърното ти си ги изработил – на теб остават грижите, тревогите, т.е. сламата, която ядеш. Вие не ядете хубав хляб – хубавата храна идва от Бога. Ние трябва да търсим готова храната, но трябва да имаме любов в душата си, а Любовта не е човешко чувство, тя е Божествено. Всеки трябва да го има, това със закон не може да се наложи. Тъй както птицата, когато се роди, хвърка, и рибата, като се роди, плува, тъй и вие трябва да се надявате, че животът ви ще се нареди.

Казвате: „Видяхме Учителя!“. Какво сте видели? Учителят трябва да ви научи да живеете по Божествения закон, да не умирате. Учител е този, който ви дава добрата храна, не слама. Светлината, която възприемате, е храна; въздухът, който дишате, е храна; земята, по-която ходите, е голямо благо. Когато Учителя дойде, всички болести и тревоги изчезват. Когато Учителя дойде, Той ще снеме юларите от главите ви, ще ви освободи от ярема на стария господар и ще ви предложи да ядете от най-хубавия хляб. Почувствате ли всичко това – видели сте Учителя, няма нужда от доказателства. Вие трябва да мислите по този начин. Представете си, че ви донесат хубав хляб, а вие почвате да питате къде е сято житото, къде е смляно, как е омесено, и т.н. – каква полза ще имате от това? Предложат ли ви хубав хляб, яжте, а после питайте откъде е и как е направен. За Любовта се говори, след като човек я възприеме. Щом ядете от хубавия хляб, който Учителя ви дава, вие вече имате връзка с Него: дошъл е часът на вашето освобождение от хомота на стария господар.

Христос казва: „Аз съм живият хляб“. Яжте от този хляб и вашият живот ще се осмисли. Онази светлина, която ще проникне в съзнанието ви, ще ви възрадва. Богатият казва: „Всичко изпълних!“ „Едно ти не достига – раздай старото!“. Старото – това е тор, който трябва да се изхвърли на нивата. „Остави го и ела, та Ме последвай.“ Това значи да приемеш новото, т.е. Любовта, която ще внесе в душата ти мир и радост и ще изпълни живота ти с всички добрини. Дойде ли старият господар – идва и старият живот, животът на сламата и на ярема и на смъртта. Новото учение е без хомот, без остен, без слама, без смут, там хората живеят в Любов. Сега ако сте приложили това, което ви казах, видели сте ме – видели сте Учителя. Следващия път като дойда, искам да ви видя без юлари, болни да няма между вас. Животът в Новото учение има смисъл. Така са живели всички добри хора, така живеят и в другите светове. Казвате: „Дали има друг свят?“. Яжте от хубавия хляб, който ви предлагам, а после ще приказваме.

Запомнете три неща от Евангелието: да напуснеш баща си и майка си – старото, което умира, и да се прилепиш при жена си – първата жена, която Бог направи от реброто на Адам. Станете като децата – не критикувайте: раздайте старото!

Божественото трябва да се възстанови в живота. Аз няма да ви говоря за страданието, защото не познавам как боли стомах от тревога, как мъка стяга гърдите и как главата тежи от грижи – това вие по-добре го знаете. Станете всички граждани на Царството Божие, заживейте в Любовта и всичките ви страдания ще изчезнат.

49. лекция, 19 септември 1934 г., Казанлък

ПРИЛОЖЕНИЕ

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

1 **Шекспир, Уилям** (1564–1616) – знаменит английски драматург, актьор и поет от епохата на Ренесанса. Той е собственик на компания за театрални представления, позната и станала популярна под името *Мъжете на Царя*. Автор е на ненадминати по художествено майсторство сонети, трагедии и комедии. През 1599 г. е построен театър *Глобус*, в който Уилям Шекспир е акционер. За представленията си там той пише комедията *Дванадесета нощ*, трагедиите *Хамлет, Отело, Крал Лир, Макбет, Ромео и Жулиета* и др.

2 **Фон Гьоте, Йохан Волфганг** (1749-1832) – немски писател, поет, драматург, хуманист, учен, философ и политик. Той е една от ключовите фигури на немската литература в епохата на Неокласицизма и Романтизма. Произведенията му оказват значително въздействие върху музиката и литературата в цяла Европа. Основни теми в творчеството му са силната личност, геният, висшият човек. Сред най-известните му ранни произведения са одата *Прометей*, драмата *Гьоц фон Берлихинген*, романът *Страданията на младия Вертер*. Славата на Гьоте като поет се разнася бързо из Германия и Европа. В дома му се стичат множество почитатели, сред които е и престолонаследникът на княжество Саксония-Ваймар. Той кани Гьоте да живее във Ваймар, където в продължение на десет години писателят е държавен министър. Своята литературна дейност Гьоте завършва с най-великата си творба – трагедията *Фауст*, в която поставя въпроса за смисъла на човешкия живот и го открива в служенето на хората. Първоизточникът на Гьоте е старата немска народна легенда за доктор Йохан Фауст, продал душата си на дявола.

3 **Кант, Имануел** (1724-1804) – виден немски философ идеалист от епохата на Просвещението. Развива учението за логиката, като прави опит за синтез на рационализма и емпиризма. Според Кант, въпреки че цялото знание започва от опита, то не възниква от опита, а от предопитно (а

priori) зададените в разсъдъка категории и несвързаните със сетивата предопитни идеи на разума (за Бога, безсмъртието на душата и свободата на волята). Съдържанието на познанието идва от сетивността, а формата – от ума. В етическата система на Кант вярата в Бога е постулат на практическия разум, т.е. естествена необходимост в моралната сфера. В своята дейност човек трябва да се ръководи от такова правило, което може да се приложи като универсален принцип на едно всеобщо законодателство. Основните му трудове са *Критика на чистия разум, Критика на практическия разум, Критика на способността за съждение, Религията в границите само на разума* и др.

4 **Платон** (427-347 г. пр.Хр.) – древногръцки философ, бил учител на Аристотел и ученик на Сократ. Последовател на питагорейството, ходил и в Египет. Във философията си развива ученията за идеите като надсетивни, нематериални същности на Битието, за диалектиката, безсмъртието на душата, за знанието като припомняне, за Вселената като живо същество, за андрогинията и др. Пръв посочва съществуването на Атлантида.

5 **Апостол Павел** е един от най-важните апостоли на християнството, изиграл решаваща роля в неговото разпространение извън еврейската общност. Той е роден в град Тарс в Киликия в еврейско семейство и името, което използва в еврейската общност, е Савел. В същото време той е римски гражданин по рождение и когато пише на гръцки, използва латинското си име Павел. Той първоначално участва в гоненията срещу християните. След чудодейното явяване на Христос при Дамаск става християнин и един от най-ревностните разпространители на християнската вяра. Проповядва в Антиохия, Киликия, Кипър, Ефес, Атина, Македония, Коринт и Испания. Около 67 г. Павел е осъден на смърт и е екзекутиран в Рим. Според християнската митология смъртта му е съпроводена от множество чудеса. Новият Завет на Библията съдържа четиринадесет послания, написани от апостол Павел.

6 **Битката при Вердюн** – през Първата световна война германското командване решава да нанесе главен удар на

Западния фронт, за да обезкръви френската армия. Това става при Вердюнската дъга. Тази битка между армиите на Франция и Германия е едно от най-продължителните и кръвопролитни сражения (февруари-ноември 1916 г.), при което се дават над един милион човешки жертви.

7 **Карма** (санскр.: действие, влияние, причина-последствие, съдба). В индуизма и будизма това е разбирането за действие, което има своите последствия в положителен или негативен аспект (добра/лоша карма). Кармата е законът за причина и следствие. От философска гледна точка понятието *карма* е аналог на понятието *причинност* в западната философска традиция. В индуизма и в будизма това е резултатът от действията на човека. Човешкото съзнание се разглежда като извор на причинните импулси, посяти в миналото, които влияят на настоящото състояние на съзнанието, а създадени в настоящето, определят бъдещите състояния на съзнанието. Всяко съзнание, посяло дадена причина, трябва да наблюдава, да преживее и осъзнае последствията от тази причина. Поради тази причинно-следствена обвързаност се достига и до извода за необходимостта от реинкарнация или прераждане. Под кармична причина не трябва да се възприемат само действието, а и мотивите, мислите, чувствата, желанията и думите, изказани от човека. Според индийската философска традиция има три вида карма: *санчита карма* – натрупана, събрана карма, чиито резултати още не са се проявили; *прарабдха карма* или карма-съдба – която съставя сегашния ни живот и събира плодовете на част от натрупаната карма; *криямана карма* или карма-семена – тази, която човек сега създава чрез своите мисли и постъпки и чиито плодове ще бере в бъдеще. Освен индивидуалната карма, която се отнася към дадено конкретно самосъзнание, има и групова карма, която може да се прояви и разгърне към дадено колективно съзнание на ниво семейство, род, нация, раса или цивилизация в общопланетарен аспект. Изчистването на лошата карма започва с промяната на мислите, намеренията и действията в положителна посока и чрез любовта.

8 **Девакан** – небесното царство, светът на разума. Девакан е санскритският термин за дългия период от време, ле-

жащ между смъртта и новото раждане. Има нисш и висш девакан, през които преминава душата след смъртта на човека.

9 **Нирвана** (пали: nibbèna, нибана), известна още като просветление или пробуждане, е пълното спокойствие на ума при освобождението (мокша), това е състоянието на край на страданието, най-висше щастие и единението с Божественото. Постигането на нирвана е цел в будизма. За будистите нирвана е и освобождаване от цикличното страдание, присъщо на обусловеното съществуване (самсара). Думата означава буквално *угасване*, или в будистки контекст това е спокойствието на ума след изчезването на бушуващите чувства, илюзии, алчност и ненавист. Нирвана трудно може да се обясни с думи, но може да се преживее вследствие на интензивна работа с ума, главно чрез медитация и продължителна духовна практика.

10 **Моисей** е библейски герой, религиозен водач, законодател и пророк в юдаизма, една от най-важните личности в еврейската история, автор на Петокнижието, първите пет книги от Библията. Същевременно книгите *Изход, Левит* и *Числа* представляват своеобразна биография на Моисей. Той достига високо обществено положение в Египет, но оглавява евреите в усилията им да се освободят от египетското робство. Библията сочи Моисей като основна фигура в така наречения *Изход* – преселението на евреите от Египет в Ханаан, както и в консолидирането на еврейските племена около култа към Йехова. По време на пътуването им на изток Моисей получава Десетте Божи заповеди – основа на еврейското законодателство, както и на редица други правни, религиозни и житейски норми от еврейската традиция, въвежда институцията на Съдии на Израил – по-късно главни водачи на народа му, превръща брат си Аарон и неговите потомци в жреци на Йехова. Въпреки че доживява до 120 години, той умира, преди евреите да достигнат Обетованата земя.

11 **Кришнамурти, Джиду** (1895-1986) – индийски философ, станал популярен още като момче заради идеята на теософите да финансират духовното обучение на някол-

ко момчета, смятани за гениални, едно от които да бъде обявено за Миров Учител (Майтрея). Заради Кришнамурти теософите основават Ордена на Звездата на Изтока, но той по-късно го разпуска и се отказва от вменената му роля на Миров Учител. До края на живота си изнася лекции, провежда дискусии и разговори по целия свят, като основа на неговата философия е разбирането му за свободата и за развитието на самосъзнанието.

12 **„Младият крал“** – произведение на **Оскар Уайлд** (1854-1900) – ирландски и британски писател и поет, един от най-успешните драматурзи на късновикторианска Англия. Учи в Оксфорд класическа литература и философия, където показва своите предпочитания към новото декадентско движение, чийто идеал е „чистото изкуство“. В обществените си изяви провокира светските кръгове с необичайния си маниер на обличане и с ексцентричното си поведение. Автор е на сборника *Стихотворения*, отличаващ се с блестяща импресионистична форма, на романа *Портретът на Дориан Грей* и на комедиите *Колко е важно да бъдеш сериозен, Идеалният мъж* и др. Пише сборник с приказки – *Щастливият принц и други истории*. Изключително популярен става със своите афоризми и анекдоти.

13 **Теософи** – последователи на **теософията** (на гръцки – Божествена мъдрост). Названието е използвано от Елена Блаватска, която през 1875 г. основава Теософското общество. Теософите приемат, че всички човешки същества притежават безсмъртен висш *Аз*, към който еволюират техните личности чрез развитието на съзнанието си. Вярват в доктрините за прераждането и за кармата, които възприемат от езотеричния будизъм, с който са свързани много от идеите им, които съчетават религия, наука и изкуство. Поддържат тезата, че човекът се състои от седем тела, развитието на които се свързва с циклите на Природата и на Вселената.

14 **Апостол Петър** или **свети Петър**, брат на ап. Андрей Първозвани, бил неук и беден рибар от гр. Капернаум на брега на Галилейското езеро. Еврейското му име е Симон, а името Петър, което на гръцки означава *камък*, му дава

Исус Христос. Ап. Петър е един от любимите ученици на Спасителя и е въздигнат от Него до апостолско достойнство. Петър следва неотлъчно Христос до деня на Възнесението Му. Преди залавянето на Спасителя Петър се отрекъл от Него по време на съда, но и горчиво се разкаял. След Възнесението на Исус и слизането на Светия Дух ап. Петър проповядвал и вършил много чудеса и изцеления в Палестина, Мала Азия, в Гърция и други страни. Отишъл в Рим по време на гонението на християните от Нерон и бил осъден на разпъване през 67 г. В новозаветния дял на Библията са включени две съборни послания на ап. Петър, отправени до всички християни.

15 **Магдалина** или **Света Мария Магдалина** е християнска светица, новозаветен персонаж, предана последователка на Исус Христос, мироносица, следваща Христа до разпятието Му и свидетелка на възкресението Му.

16 **Дядо Благо** – псевдоним на **Стоян Стойков Русев** (1864-1938) – български учител и писател. Има голям принос за формирането на традициите на българската детска литература. Работи като редактор на детски списания и вестници. Издава сборници *Гатанки* и *Кръгосветче*, съдържащи приказки, гатанки, стихове, поговорки и басни. Дядо Благо е ученик в Школата на Учителя.

17 **Содом и Гомор** са градове, споменати в книгата *Битие* и в Новия Завет. Според Тората царствата Содом и Гомор били съюзени с градовете Адма, Зебоим и Вала. Според Библията петте града, известни като „градове в равнината“, били разположени в долината на река Йордан, в южните земи на Ханаан. Долината, намираща се на север от Мъртво море, е сравнявана с райската градина, тъй като била добре напоена и зелена, подходяща са пасища на добитък. Във времената на Авраам Йехова наложил Божие наказание над Содом и Гомор и два други близки града, които били изпепелени от огън и жупел. Содом и Гомор са се превърнали в синоними на неразкаян грях, а унищожението им – в пословична проява на Божия гняв. Содом и Гомор се използват като метафора за порок и за разбиране на хомосексуалността като грях. Имената на градовете

служат и за етимология на думи в няколко езика, най-популярна от които е думата *содомия*, използвана в законите против содомията, за да опише сексуално „престъпление против природата“.

18 **Мъртво море** – В него се влива река Йордан. Граничи с Израел, Палестина и Йордания. Разположено е на 420 м под морското равнище и има площ от около 1020 кв. км. Дълго е около 76 км и е широко 18 км, като най-дълбоката му точка е на 400 м. Съдържанието на сол във водата достига до 330 промила (за сравнение солеността на Черно море е около 17 промила). То е разделено на две части – северна, която е по-дълбока, и южна – по-плитка (едва 6 м) и по-бързо пресъхваща, в която се намират големи стълбове сол, приличащи на айсберги.

19 **Хроматическа гама** – при която има повишаване или понижаване с полутон на степените на гамата, отбелязани със знаците бемол, диез и бекар.

20 **Исай**, или **св. пророк Исайя**, произлиза от рода на юдейските царе и пророчества във втората половина на VIII в. пр.Хр. Той живеел свято, спазвал строго Закона Господен и угаждал на Бога, Който му се явил в чудесно видение и му заповядал да възвести Неговата воля на юдейския народ. Исайя сам разказва за това чудесно явление в VI глава на *Книга на пророк Исайя*. Оттогава той, послушен на Божията повеля, встъпил в пророческо служение. Господ му възвестил, че ще накаже юдейския народ заради неговата неблагодарност и безчестие. Господ в безпределното Си милосърдие се бавел с гнева си и неведнъж избавял Йерусалим от нашествията на враговете. Но чудесните личби не обръщали към Него сърцата на юдеите. Пророкът се стараел да събуди в юдеите вяра и благочестие, като им предсказвал за дохождането на Месията Христос: той говорел за Него по-ясно и по-подробно, отколкото всички други пророци. Вдъхновен от Божия дух, Исайя проследил в пророчествата си целия земен живот на Спасителя. Той пророкувал в течение на 60 години. Преданието говори, че е умрял в дълбока старост – на 126 години.

21 **Дан Колов (Дончо Колев Данев)** (1892–1940) е български борец и кечист. И до днес е смятан за един от най-великите борци за всички времена и е легенда в бойните изкуства. Заминава за САЩ заедно с група българи, когато е едва на 17 год. За цялата си кариера изиграва над 1500 срещи. В двубои успява да победи много от известните по онова време кечисти, непобеждавани от никого професионалисти, включително забележителни тибетски майстори. Той е първият европейски шампион на България по борба свободен стил, известна по онова време като *кеч*, и печели европейското злато през 1936 г. на шампионата в Париж. Интересна и показателна за неговата сила и дух е случката, когато отива на лов, но се среща лице в лице с мечка, с която се бори около час, като накрая успява да я пребори и да я убие с пушката си. Следи от неговите ръце са оставени по лапите ѝ, където я е държал в жесток захват.

22 **Чамкория** – старото име на курорта Боровец.

23 **Спържен** – става въпрос за **Спърджън, Чарлз** (1834-1892) – английски проповедник, принадлежащ към т.нар. *частни баптисти*, който оказва силно влияние върху християните от различните деноминации. Известен е като *Принцът на проповедниците*. Като автор е много плодовит и едва ли има друг, християнин или не, който да е издаван толкова много. Голяма част от проповедите му са стенографирани и след това са отпечатани. Любимата книга на Спърджън след Библията е *Пътешественикът от този свят до онзи* на Джон Бъниан, която прочел 96 пъти.

24 **Нееман** (ивр.: приятност, миловидност) е сирийски военачалник, съвременник на пророк Елисей (*4. книга Царства* 5:1-19).

25 **Св. пророк Елисей** е живял през IX в. пр.Хр. Ученик е на пророк Илия и при възнесението му получил неговия плащ и пророчески дар. Елисей служил повече от шестдесет години. Това е засвидетелствано в *III* (19. гл.) и *IV книга Царства* (2.-9. и 13. гл). Елисей притежавал изключителна сила на духа, твърда вяра и прозорливост, на царете говорел безстрашно, изобличавайки безчестието им, към него се обръщали за помощ всякакви хора. Пророкът извършил

множество чудеса: разделил водите на р. Йордан и преминал по сухото ѝ дъно, избавил бедна вдовица от гладна смърт, като по чудодеен начин напълнил съдовете с олио, възкресявал, лекувал от проказа, превърнал солената вода в питейна и др.

26 **Буда, Сидхарта Гаутама** (от санскр., букв.: Пробуденият – човек, който е достигнал до освобождение от самсара) – основателят на будизма, живял в Северна Индия през VI в. преди Христа. Баща му е бил владетел на царството на Шакиите в днешен Непал. Младият принц живеел в двореца, разполагайки с всички удобства. Но сблъсквайки се с житейската реалност, с неизбежността на смъртта и със страданието на хората, той решил да намери решение за изход от всемирното страдание. Преминава през аскетизма и се предава на строги аскетични практики, но те не го удовлетворили и той тръгнал по собствен път на медитация. На 35-годишна възраст Сидхарта постигнал просветление (бодхи), след което станал известен като Буда, Просветленият. Учението му е насочено към освобождаването от страданието и към постигане на просветление чрез непривързаност и чрез опознаване на същинската природа на ума. В основата на будисткото учение е разбирането за причината и следствието – кармата. Будизмът е създал множество практики на медитация, които да доведат до това ново състояние. Историческият Буда Гаутама, който в своите предишни превъплъщения е бил Бодхисатва, не е единствен Буда. Преди него са се въплъщавали други Буди, а следващият след Гаутама Буда, който ще се появи в бъдеще, за да обнови учението и морала, е Майтрея (от санскр., букв.: Любещият, Добродетелният) – въплъщението на всеобхватната Любов.

27 **Голов, Димитър** (1863-1917) е ученик на Учителя Петър Дънов. Завършва френски колеж в Одрин, католическо богословие в Римската духовна академия, а в Париж го ръкополагат за свещеник и го изпращат като мисионер в северноафриканските колонии на Франция. Той се отказва от свещеническия сан и заминава за Солун, където става учител в българската мъжка гимназия. Голов е един

от първите софийски книгоиздатели и книжари още през 90-те години на XIX в. Издава учебници за всички видове училища, а също така философска, юридичаска, историческа, богословска и художествена литература; той е един от първите издатели на окултна литература у нас. Книжарницата му става център на последователите на Учението. Голов стенографира част от първите сказки на П. Дънов, както и Словото от годишните срещи на Веригата – съборите от 1905 до 1915 г. През 1914 г. заедно с проф. Гълъбов, началник на Стенографското бюро при Народното събрание, подготвя за издаване неделните беседи от първите серии на *Сила и живот*, организира и отпечатането на *Завета на цветните лъчи* през 1912 г.

28 **Диоген Синопски** (412-323 г. пр.Хр.) – древногръцки философ, наричан *Циника* заради предизвикателното си поведение по отношение на установените обществени порядки. Живеел като аскет в делва близо до един храм. Известен е с честността и свободолюбието си. В основата на философските му възгледи стои идеята за завръщането към природната простота. Той създава понятието *космополитизъм*.

29 **Йов** (омразният, гоненият) е герой от *Книгата на Йов* от Стария Завет. Той е богат, благословен човек, който се страхува от Бог и живее праведно. Но Сатаната оспорва почтеността на Йов и Бог го оставя в неговите ръцете. Тогава за Йов започва трагедия: той загубва децата си, богатството си и здравето си. *Книгата на Йов* съдържа най-трудната поезия в Стария Завет и сто думи, които не се срещат никъде другаде, тя е изключително самобитна и обикновено се свързва с премъдростната, т.е. нравственопоучителната литература.

30 **Бедният Лазар** е библейски герой от **притчата за богатия и за бедния Лазар** – Лука 16:19-31. Това е една от притчите, чрез които Христос проповядва морал и упование във вярата. Богаташът живее в разкош и се облича в пурпур, докато Лазар е беден просяк, който стои до неговите порти, желаейки да се нахрани с трохите, паднали от трапезата му. Богатият след смъртта си отива в Ада, докато

Лазар е приет в Лоното Аврамово. Богаташът моли Авраам да се смили над него и да изпрати Лазар да натопи пръста си във вода и да разхлади езика му, защото се мъчи в пламъците. Но Авраам му отговаря, че той е получил своите блага приживе, така както и Лазар – злините; но сега той се утешава в Рая, а богаташът се мъчи. Тогава богатият моли да пратят Лазар в бащиния му дом да предупреди петимата му братя да живеят праведно, за да не би да дойдат и те на това място. Но Авраам му заръчва те да слушат Моисей и пророците.

31 **Давид** (мил, възлюбен) е библейски цар на Израил и Юдея, приемник на Саул, баща и предшественик на цар Соломон. На Давид се приписва авторството на повечето от псалмите, включени в Библията, смятан е за пророк от юдаизма. За него се разказва в книгата *I Царства*. По времето, когато действащият цар Саул се компрометирал в очите на своите поданици, израилският съдия Самуил е натоварен да избере нов цар. Чрез пророческо откровение изборът му се спрял на Давид, тогава все още невръстно дете. Той влиза в битка срещу филистимеца Голиат – гигант, потомък на свръхчовеци от по-старо време, смятан за непобедим. Давид, все още невръстен, победил гиганта, като му нанесъл смъртоносен удар с прашка. Давид има славата на прекрасен поет и музикант (свирел на арфа). Като цар успява да укрепи държавата си, дава началото на мащабно строителство – градове, канализация, водопроводи, крепости – особено в столицата си Йерусалим. Давид води успешни войни със съседните си държави. В морално отношение личността му като цар е противоречива – той изпраща своя военачалник Урий на сигурна смърт, за да може да се ожени за неговата съпруга Вирсавия.

32 **Баучер, Джеймс Дейвид** (1850–1920) – британски журналист, дългогодишен кореспондент на в-к *Таймс* на Балканите, живял в София от 1892 до 1915 г. Той подлага на критика Букурещкия договор (1913 г.) и Ньойския договор (1918 г.), които смята за несправедливи спрямо България. След смъртта си е погребан край Рилския манастир.

33 **Съботяни –** така са наричани представителите на Църквата на адвентистите от седмия ден. По същество тя е християнска от протестантски тип. Възникнала е през втората половина на XIX в. в САЩ и признава единствено каноничната стойност на Библията. Привържениците ѝ почитат съботите като ден на Бога, а не неделите. Църквата им е известна у нас като съботянска и е основана през 1891 г.

34 **Мормони** (Църквата на Исус Христос от последните дни) – най-силната секта в западния свят по отношение на организация и членска маса, с мисионери по целия свят. Строят скъпи и луксозни храмове, семинарии и университети, които функционират като културни и религиозни центрове, в които организират активен социален и културен живот на членовете си. Въвеждат практиката на полигамията като редовна религиозна институция. Учението им се основава на *Книгата Мормон*, чийто автор Мормон е последният свят пророк на древна Америка.

35 **Православната църква** е третата най-голяма християнска общност (след Римокатолическата църква и протестантските църкви и общности като цяло), наброяваща приблизително 225 милиона членове. Нейните последователи също я смятат за свята, вселенска, съборна и апостолска църква, основана от Исус Христос и Неговите апостоли. Църквата се състои от няколко автокефални (напълно самостоятелни) и автономни (относително самостоятелни, подчинени на някоя от автокефалните православни църкви) единици, различни по географски и национален белег, но единни в богословско отношение. Всички те признават първите седем вселенски събора и споделят пълно общение, както и специфични доктрини и традиции. В Православната църква, която се гради на каноните и традициите, днес има 14 автокефални поместни църкви с право на пълна административна независимост. Те взаимно се признават официално, като между тях съществува йерархия на почит. От тях някои са патриаршии, други са митрополии, а трети – автономни църкви. Предстоятел на църквата може да бъде в зависимост от местната традиция патриарх, митрополит или архиепископ. Израз на единството на Вселен-

ската църква е вселенският патриарх в Константинопол (дн. Истанбул), който се почита като пръв между равни, защото Константинопол е бил столица на Византийската империя и център на християнския Изток. Православната църква приема решенията само на първите седем вселенски събора, в същото време Римокатолическата църква се ръководи от решенията на признати от нея 21 вселенски събора, като последният от тях е Вторият ватикански вселенски събор (1962–1965). Православното учение стои върху основата на Свещеното Писание, Свещеното Предание и решенията на първите седем вселенски събора. Основен вероучителен документ е Никейско-Цариградският символ на вярата. Православието изповядва един Бог, троичен по Лица – Отец, Син и Свети Дух, Които са с еднакво Божествено достойнство. Всяко от Лицата е Бог, наравно с другите две, отличават ги техните функции в творението. Но трите Лица не са трима богове, а един Бог, проявяващ се в три Лица. Второто лице на Света Троица – Бог Син, или Словото, се въплъщава и става човек – Исус Христос. Според учението на Православната църква Исус Христос е едновременно Бог и човек. Божията благодат се дава на хората от Светия Дух чрез тайнствата, които са седем. Изповядва се възкресението на мъртвите преди Страшния съд. Църквата се разбира като организъм, чиято глава е Бог, а отделните вярващи са членове. Отдава се почит към светците и особено към Богородица, а почитането към тях е свързано с иконопочитанието.

36 **Евангелска църква** – под това наименование са обединени множество християнски общности от различни протестантски църкви, които имат следните общи черти: на първо място, отделят специално внимание на личното обръщане в християнската вяра, следствие от личен избор и религиозен опит (среща с Христос) и включващо основна промяна в начина на живот („да последваш Христос“); на второ място – лична връзка с Бога, свързана с активното четене и следване на Библията. В днешно време като евангелистки се обособяват християните от повечето протестантски течения (лутерани, презвитерианци, англикани, калвинисти, баптисти, методисти, конгрешани и др.).

37 **Сведенборг, Емануел** (1688–1772) – шведски учен, философ, християнски мистик и теолог. На 56-годишна възраст навлиза в мистичния етап на своя живот, в който вижда видения и съновидения и заявява, че може да посещава Небето и Ада, да разговаря с ангели и с дяволи, че е определен от Господ да пише небесни доктрини, основани на реформираното християнство. През останалите 28 години от живота си написва 18 теологични творби, от които най-известната е *Небе и ад*.

38 **Дон Кихот** е герой от *Дон Кихот де ла Манча* (1605, 1615) – роман от испанския писател Мигел де Сервантес Сааведра (1547-1616). Той се приема за един от най-големите шедьоври на световната литература. Описва приключенията на испански благородник идеалист, който вследствие от четенето на много романи за рицарството започва да вярва, че той самият е рицар, който трябва да се бори срещу несправедливостите в света. Дон Кихот пътува със своя оръженосец Санчо Панса – необразован, но прагматичен селянин, и си поставя за задача да защитава сираци, девойки и вдовици, да брани безпомощните, а също и истината и красотата. Творбата представлява богата илюстрация на испанския живот през Ренесанса и съдържа много философски проникновения: Дон Кихот се превръща в алегория на човека, търсещ доброто и истината, преодолявайки многобройни препятствия. Неговият идеализъм в отделни моменти прилича на лудост в един свят, който разглежда понякога героизма и любовта като форми на лудостта и това е причина за много комични епизоди в романа.

39 **Шаляпин, Фьодор Иванович** (1873–1938) – руски оперен певец, световноизвестен бас, изпълнил блестящо най-известните оперни арии за бас, гастролирал успешно по всички музикални сцени. Неговите изпълнения остават класически пример в оперното изкуство.

40 **Авраам** е праотец на много племена, в това число на исмаилите, израилтяните и др. Той е потомък на сина на Ной – Сим. Според библейската книга *Битие* Авраам е първият от патриарсите на еврейския народ. Името му на еврейски означава *велик баща*, но впоследствие Бог про-

менил името му на Авраам – *баща на множество*, като знак, че ще стане прародител на евреите. В религиите юдаизъм, християнство и ислям Авраам е ключов персонаж, тъй като играе важна роля в двете свещени книги – Библия и Коран. Юдеи, християни и мюсюлмани го наричат *бащата на народа на Израил*. За юдеите и християните това става чрез сина му Исаак, а за мюсюлманите той е пророк на исляма и е прародител на Мохамед. За да изпита верността му, Бог поискал от Авраам да принесе в жертва своя син Исаак, но в последния момент превърнал момчето в агне. Бог казал на Авраам да напусне родния си дом в Ур и да завладее земята Ханаан. Там Той сключил завет с него – заради верността си към Йехова Авраам получил обещания, че ханаанската земя ще принадлежи на потомците му.

41 **Баптистки проповедник** е свещенослужител на **Баптисти (от седмия ден)** – протестантска общност, създадена през 1671 г. и разпространена предимно в САЩ, Англия и Канада. Спазват съботата като ден на Бога. От тайнствата признават само Кръщение, и то извършено над възрастни, а не над деца, и Причастие. Приемат Светото Писание за единствен източник на вярата. Отхвърлят почитанието на иконите и на светците и молитвите към тях.

42 **Унгар, Имре** (1909–1972) е унгарски пианист. Той е сляп от тригодишна възраст. Докато е студент във Ференц Лист академия, той печели конкурс за млади таланти, като започва концертна кариера и взема награди в много музикални конкурси. След Втората световна война, която прекарва в Холандия, Унгар съчетава концертна и преподавателска дейност.

43 **Ван Бетховен, Лудвиг** (1770–1827) – немски композитор и пианист, представител на Виенската школа. Още когато е на възраст около 30 години, започва прогресивна загуба на слуха му и това е отбелязано в творчеството му с теми като героизъм, трагизъм и борба, интелектуална дълбочина и интензивност на изразяването. Автор е на симфонии, сонати и концерти, измежду които са *Лунната соната*, *Апасионата*, *Девета симфония* и мн. др.

44 **Шопен, Фредерик** (1810–1849) – полски композитор и пианист виртуоз от периода на Романтизма. Творческата му кариера преминава предимно в Париж, където е вдъхновен от връзката си с писателката Жорж Санд и където умира от туберкулоза. Изкуството му е свързано с полското музикално творчество и е проникнато от патриотично чувство. Водещо начало в произведенията му има мелодията. Автор е на концерти за пиано, на сонати, балади, валсове и прелюдии.

45 **Дарвин, Чарлз** (1809–1882) – английски учен и естествоизпитател, създател на теорията за еволюцията на видовете от общ прародител посредством т.нар. естествен подбор. Тя е изложена в известната му книга *Произход на видовете* (1859 г.).

46 **Войната от 1914–1918 г.** – става въпрос за Първата световна война.

47 **Лемурийска раса** – това е третата коренна раса, обитаваща на Земята. Лемурийците са първите предци на човечеството. Така гласят древните легенди, източник на които са Акашовите хроники – хранилище на цялата история на Вселената; както ги наричат сега – информационното поле на Вселената. Счита се, че лемурийците обитавали на острова или на материка Лемурия, разполагащ се в Индийския океан. Като част от този континент се явява остров Мадагаскар, където в митовете на коренното население се разказва за това, че остров, населен с гиганти, някога се е простирал на изток. Най-пълно описание на Лемурия и лемурийците дава Елена Блаватска в своята книга *Тайната доктрина*. Тя говори за континента Лемурия, който бил разрушен в резултат на разпукване на земната кора, на земетресения и пожари. От нейните трудове става известно, че по време на своята еволюция лемурийците качествено са се изменили. Ранните лемурийци били хермафродити с двадесетметров ръст и с меки и пластични тела, в които постепенно започнала да се появява костна система. Те нямали памет, общували телепатически и изразявали своите чувства с пеене. Лемурийците имали четири ръце, а на тила разполагали с трето око, което им придавало облик

на някаква двуликост. С третото око можели да виждат фините енергии. В процеса на еволюцията си лемурийците станали двуполови и двуръки. Третото им око отишло във вътрешността на черепа – в съвременния човек то започнало да се нарича хипоталамус, който сега изпълнява други функции. Через третото око лемурийците имали връзка с Акашовите хроники и били високоинтелектуална и духовна раса. По-късните лемурийци наричат лемуро-атланти. Те строели градове, създавали летателни апарати, напълно използвайки своя интелект и духовните си способности. Техният ръст се намалил до 6–8 метра. Но в резултат на катаклизъма, станал със Земята, Лемурия загинала, оставяйки остатъци от цивилизацията на лемурийците на по чудо оцелели островчета от огромния континент.

48 **Бах, Йохан Себастиан** (1685–1750) – немски композитор и органист, представител на епохата на Барока. Автор на опери, на оркестрова и камерна музика, а също и на музика за орган.

49 **Моцарт, Волфганг Амадеус** (1756–1791) – гениален австрийски композитор, представител на Виенската класическа школа. Автор на произведения, които се смятат за връх в симфоничната, концертната, камерната, оперната и хоровата музика. Виртуозен цигулар, органист и диригент.

50 **Шуман, Роберт** (1810–1856) е немски композитор и пианист, един от най-видните представители на романтизма, както и популярен музикален критик. Неговите ранни творби са опит да скъса с традициите на класицизма. Недобре разбрана по своето време, много голяма част от неговата музика днес се счита за дръзко оригинална като хармония, ритъм и форма. Шуман учи право, но по-късно се отдава изцяло на музиката, той е и много добър философ, литератор и новелист. Страда от нервно разстройство и амнезия, заради които е лекуван в психиатрична болница.

51 **Лист, Ференц** (1811–1886) е унгарски пианист и композитор от епохата на Романтизма. Той е сред най-известните изпълнители на пиано в Европа през XIX век, а и до днес

се смята за един от най-великите пианисти в историята. Признат е заради виртуозността си и за неговото откривателство на симфоничната поема, както и на модерния соло пиано рецитал.

52 В оригинала липсва чертеж.

53 **Илия** е еврейски пророк от IX век пр.Хр., живял в Древна Юдея. За него е писано в Стария Завет, Новия Завет, Талмуда и Корана. С големи подробности е разказано за него в *III и IV книга Царства* и по-малко във *II книга Паралипоменон* и *Книга на Малахия*. Пророк Илия се появява, за да върне еврейския народ към истинския Бог, защото се е увлякъл по идолопоклонство. Нищо не се знае за произхода му. Името му, което означава *моят Бог е Яхве*, може би му е дадено заради борбата му с култа към езическото финикийско божество Ваал. Характерното за Илия е, че проповядва и изобличава дръзко и безстрашно. Той заповядва безмилостно да се избият всички жреци на вавилонската богиня Езавел. Свети пророк Илия единствен сред хората е взет жив на Небето и не е умирал физически. Той се възнася, като с ученика си Елисей отива до брега на Йордан, а от другата страна на реката стояли още петдесет ученици и ги наблюдавали. Тогава Илия взел кожуха си, сгънал го, ударил с него водата, тя се разделила и двамата преминали по сухо. Изведнъж се появила огнена колесница с огнени коне и отнесла Илия с вихрушка на Небето. Като излитала тя, кожухът му паднал на земята и Елисей го взел. Когато Йоан Кръстител и Исус Христос са проповядвали, някои юдеи са ги мислели за завърналия се Илия. Според тълкуванията на Православната църква за пророк Илия се говори в последната книга на Библията – *Откровение на свети Йоан Богослов*, като за единия от двамата пророци, които Бог ще прати преди края на света, за да изобличават антихриста. Пророк Илия е един от най-великите християнски светци.

54 Става въпрос за **св. Йоан Кръстител** (около 6–2 г. пр.Хр. – около 30 г.), известен и като **св. Йоан Предтеча,** е братовчед и предшественик на Исус Христос и според Евангелието предсказва пришествието на Месията (на Христа).

Той се ражда половин година преди Исус. Син е на свещеника Закария – от рода на Аарон, и на праведната Елизавета – от рода Давидов. Архангел Гавриил се явява на баща му в храма и възвестява зачеването на сина му. Йоан избягва участта на хилядите убити младенци във Витлеем и през 29 г. от Хр. започва своите проповеди. Той води аскетичен живот на бреговете на река Йордан, носи груби одежди от камилска вълна и се храни с див мед и акриди. След като навършва 30 години, започва да проповядва и да кръщава хората. Дава Свето Кръщение и на Христос – на Богоявление. Наказан е чрез отсичане на главата му по заповед на Ирод Антипа. Юдейският цар Ирод се опитва да съблазни жената на своя брат Филип Иродиада. Йоан Кръстител става свидетел на случващото се и го изобличава, след това е затворен в тъмница. На рождения си ден Ирод дава пиршество и дъщерята на Иродиада, Саломе, танцува за него. След танца ѝ той ѝ се заклева, че ще ѝ даде каквото поиска. Саломе по желание на майка си иска главата на Йоан Кръстител. Ирод дава заповед да обезглавят Йоан и да донесат главата му на тепсия на танцьорката.

55 **Ирод** или **Ирод Велики** (73-4 г. пр.Хр.) е цар на Юдея, Галилея, Самария и други територии. Той е поставен от Рим като проконсул и е родоначалник на управляващата Юдея царска династия на Иродиадите.

56 **Орлов, Николай** (1892-1964) – талантлив руски пианист, професор в Московската музикална академия. През 1921 г. емигрира от Русия и изнася успешно концерти из цяла Европа. След Втората световна война се установява да живее във Великобритания. Известни са великолепните му изпълнения на Шопен, Шуман и Скрябин.

57 **Рубинщайн, Артур** (1887-1982) – един от най-големите пианисти виртуози на XX век. По произход е полски евреин, но живее предимно в Америка и в Швейцария. Получава международна известност със своите изпълнения на Шопен и Брамс.

58 **Соломон** е последният от тримата царе на обединеното еврейско царство, което той наследява от баща си Давид. Соломон управлява в средата на X в. пр.Хр. При него Дре-

вен Израел достига най-голямата си военна сила, като подчинява съседните области от долината на Ефрат до границите на Египет. Той предприема и мащабна строителна програма, увенчана от Соломоновия храм в неговата столица Йерусалим. Държавата, създадена от него, се разпада малко след смъртта му. Голяма част от сведенията за Соломон идват от Библията, като по-късно му е приписвано авторството на няколко от нейните книги (сред тях *Притчи Соломонови, Еклисиаст* и *Песен на песните*). В Библията Соломон е възхваляван за своята мъдрост, богатство и могъщество, но в същото време е обвиняван за толерантността към многобройните си жени, които, макар и приели юдаизма, продължават да почитат старите си богове.

59 **Йоан Веслей** – става въпрос за **Джон Уесли** (1703-1791) – виден английски духовен деец и теолог, основател на Евангелисткото религиозно течение Методизъм. Това е движение в рамките на Англиканската църква, което поставя в центъра на идеите си духовното възраждане и чистота, методичността в изучаването на Библията, значението на личното приемане на Христос и на покаянието, ролята на човешката свобода и на отговорността пред Бога. Методизмът обръща внимание върху социалната дейност на църквата. Уесли е проповядвал идеите си в крайните квартали на Лондон, сред бедните, под открито небе и близо до вярващите. Под негово ръководство много методисти заемат важни обществени постове. Смята се, че методизмът оказва влияние на обществото и предизвиква много социални реформи.

60 Лекцията завършва без молитва и има вероятност да липсва част от нея.

61 **Кеймбриджки университет** (The University of Cambridge) е вторият най-стар университет във Великобритания, а днес – едно от най-престижните училища в света. Намира се в едноименния град Кеймбридж. Основан е през 1209 г. Тези училища са асоциации от самостоятелни колежи, всеки от тях със свои собствени правила и традиции. Възпитаници на Кеймбридж са носители на общо 81 Нобелови награди.

62 **Харвардският университет** (Harvard University) е университет в град Кеймбридж, близо до град Бостън, щата Масачузетс, САЩ. Основан е през 1636 г. като Кеймбриджки колеж, което го прави най-старото висше учебно заведение в САЩ. През 1639 г. е преименуван на името на Джон Харвард (1607-1638), който завещава половината си имущество и библиотеката си на колежа. Преминаването в университет става през XIX в., когато към колежа са присъединени медицинският и юридическият факултет, въведени са история, политикономия, химия, геология и други предмети.

63 **Базиликата** *Свети Петър* (на ит.: Basilica di San Pietro) е късноренесансова църква във Ватикана в град Рим. Проектирана главно от Донато Браманте, Микеланджело Буонароти и др., *Свети Петър* е най-известният паметник на ренесансовата архитектура и до наши дни остава най-голямата катедрала в света по своите площ и обем. Въпреки че не е главна църква на Римокатолическата църква, нито катедрала на епископа на Рим, *Свети Петър* е едно от основните свещени места на католицизма. Според католическата традиция там е погребан свети Петър, смятан от католиците за пръв епископ на Рим и пръв в списъка на римските папи. Смята се, че гробът на св. Петър е разположен точно под олтара. По тази причина много римски папи също са погребани в базиликата *Свети Петър*. Християнска църква на същото място съществува от IV в., а строителството на съвременната сграда започва през 1506 г. и е завършено през 1626 г. Тя е разположена във вътрешността на Ватикана и папата лично ръководи определени служби през годината, привличайки огромна публика. Свети Петър се свързва с историята на папската институция, с Контрареформацията и с множество художници, най-известният сред които е Микеланджело.

64 **Будисти** – последователи на **будизма** (на санскр.: Учение на Пробудения) – религиозно-философска система (дхарма) за духовното пробуждане (бодхи), обхващаща разнообразни традиции, вярвания и практики, основани на учението на Сидхарта Гаутама, наричан Буда. Той живее и

проповядва в Индия между VI и IV в. пр.Хр. и е приеман от будистите за пробуден или просветен учител, който е споделил своите прозрения, за да помогне на съзнателните същества да се освободят от страданието, причина за което е невежеството (авидя). В будизма са обособени две основни направления – Теравада (Учение на старейшините) и Махаяна (Голяма колесница). Последователите на това учение го назовават Дхарма (Закон, Учение) или Будхадхарма (Учение на Буда). Терминът *будизъм* е създаден от европейците през XIX в. Макар будизмът да остава най-популярен в Азия, днес той има последователи в целия свят, като броят им е около 350-500 милиона души.

65 Фигурата в оригинала е неясна и не дава представа за положението на ръцете.

66 Липсва чертеж в оригинала.

67 На 1.08.1934 г. в каталога на лекциите на Учителя няма посочена беседа. На 08.08.1934 г. и 15.08.1934 г. са държани беседи, отпечатани в томчето *Великото в живота* като съборни беседи.

68 Това е бележка на стенографката. В действителност Учителя държи на 19 септември в Казанлък още една беседа.

РЕЧНИК НА ОСТАРЕЛИ И ЧУЖДИ ДУМИ

а ла браце *ост.* По братски.

ангросист *фр.* Търговец на едро.

аржан конте *фр.* Броени пари.

аутодафе Публично изгаряне на нещо, предимно на книги; унищожаване чрез огън.

ашладисвам *разг.* Присаждам.

бабаджан *тур.*, *разг.* Едър човек, здравеняк.

базергянин *ост.* Търговец.

бакраче – от **бакрач** *тур.* Котел, медник.

бирбучуклии гащи *ост.* Потури или панталони със страничен клин; номер и половина.

бозка *ост.* Гръд на майка, която кърми.

букаи *ост.* Окови.

бурада *тур.* Тук.

бъчка *ост.* Рови.

взяточничество *рус.* Подкупничество, рушветчийство.

викало Околовръстно балконче на минаре в мюсюлмански храм, от което ходжата приканва за четене на молитви.

всинца *рус.* Всички.

галиматия *рус.* Глупава бъркотия, безсмислица.

гем *ост.* Юзда.

губерка *ост.* Игла.

дикиш не хваща *прен.* Не хвана място, несполучливо излезе.

джигер *тур.* Дроб.

джобур *ост.* Дървено ведро, в което се събира вино, изтичащо от винарските кораби, или в което се пресипват джибри.

джуздан *тур.* Кожен джобен портфейл.

джубе *тур.* Горна дреха от дебел плат, обикновено подплатена с кожа; *прен.* горна дреха на духовник.

дилаф *ост.* Дълги щипци за хващане на горещи предмети или за разравяне на огъня; маша.

доландарджилъци *тур.* Измамничества.

долап *ост.*, *разг.* Измама, капан, хитрина, интрига; долапчия – хитрец, измамник.

дубара *тур.*, *ост.* Измама, лъжа, хитрост.

„**Евет, ефендим!**“ *тур.* „Добре, слушам ви, какво ще кажете?“

ефенди *тур.* Обръщение към богат или образован човек в Турция за израз на почит; господин.

живеница *ост.* Тежка болест или рана, която не заздравява.

загълвичкат *ост.* Залъжат, заблудят.

занят *ост.* Зает.

ибрет *тур.* Пример.

калимявка Шапка на свещеник.

колай *тур.* Начин, способ, леснина, средство.

консулато *ост.* Консулство.

кошуми *тур.* Ремъци за впрягане.

малджия *ост.* Иманяр.

матине *фр.* Прием на гости предобед.

медлено *рус.* Бавно.

мера *тур.* Свободна общинска земя за пасбище.

наполеон *фр.* Златна монета от 20 франка с образа на Наполеон.

непреривен *рус.* Непрекъснат.

нерде *тур.* Къде.

остен Тънка тояга с остър железен връх, която служи за подкарване на едър рогат добитък.

отурак *тур.* Място, местожителство.

патрика *разг.* Патриарх.

пекислан *тур.* Добре, да, прекрасно.

пеняз Римска сребърна монета.

пермутация *лат.* Разместване, смяна.

пертурбация Смущение в установения ред на нещата.

петало *ост.* Подкова.

пищеварение *ост.* Храносмилане.

полочка *ост.*, *умал.* Полог, гнездо.

посторонни *рус.* Странични.

прерогатив *лат.* Преимущество, предимство, изключително право.

приказание *рус.* Заповед.

разметешена *ост.* Объркана, обърната.

рол *рус.* Роля.

салеп *тур.* Питие, приготвено от грудките на перуника, гороцвет.

самун *тур.* Кръгъл хляб.

Санта Клос – Дядо Коледа.

скържав *ост.* Скъперник.

слог *ост.* Сричка.

стяжение *рус.* Имот, богатство.

схумвам се *ост.* Разпадам се от гниене, скапвам се.

тисящи *ст.бълг.* Хиляди.

тонфилм Звуков филм.

трен *фр.* Влак.

уд *ост.* Крайник, орган на тяло.

урбулишката *тур.* Твърде бързо, лудешки, бегом.

фарси *араб.* Отлично, безупречно.

физхармоника *гр.* Хармоника.

хептен гевезен *тур.* Съвсем глезен.

хромав *ост.* Куц.

хукам *ост.* Гоня някого, като викам обидни думи срещу него.

шуруп *ост.* Сироп.

юлар *тур.* Оглавник – въже или ремък, с които се връзва добичето през главата.

ярем *тур.* Дървено приспособление за впрягане, което се поставя на шията на волове и биволи, за да теглят кола или рало.

Qu'est-ce que vous voulez? (*фр.*) **What do you want?** (*англ.)* – Какво искаш?

Mister (*англ.*), **Monsieur** (*фр.*), **Herr (***нем.*) – Господин.

ТЕМИ

7. лекция. Слушане отвътре. *Полза от изучаване на четните и нечетните числа.*

10. лекция. Придобивките на деня. *Правата мисъл.*

12. лекция. Пътят към свободата. *Резюме на първа лекция от първа година на ООК – Трите живота.*

17. лекция. Силата на подсъзнанието и свръхсъзнанието. *Ако аз съм проповедник, как ще държа първата си проповед, за да обърна някого?*

21. лекция. Не я ограничавай! *Защо Бог създаде човека най-после, а не го създаде най-първо?*

25. лекция. Развитие на заложбите. *Колко тежи доброто.*

41. лекция. Самовъзпитание. *Любовно писмо.*

УПРАЖНЕНИЯ, ЗАДАЧИ, ОПИТИ

1. лекция. Вечният порядък. *Тайно* **размишление** *за 15 минути.*

3. лекция. Живот в общото съзнание. *Тайно* **размишление** *за 15 минути.*

8. лекция. Най-малката любов. **Опит** *учениците да не се поздравяват.*

9. лекция. Търпелив и добър човек. *1.* **Размишление** *за 15 минути. 2.* **Упражнение** *с ръцете и пръстите. 3.* **Упражнение** *с ръцете и дланите.*

13. лекция. Въздухът и мисълта – нови начини за хранене. **Упражнение** *за трансформиране на лоши състояния.*

18. лекция. Най-малкият опит. **Упражнение** *една седмица да се мисли какво можем да направим чрез Божествената Любов.*

25. лекция. Развитие на заложбите. **Упражнения** *с ръцете и пръстите.*

31. лекция. Сигурният пазител. **Опит** *учениците да определят кой колко пари ще ще даде.*

40. лекция. Дишането и вътрешният живот. *Музикално* **упражнение** *с дишане и с движение на ръцете.*

41. лекция. Самовъзпитание. *Музикално* **упражнение**.

42. лекция. Вземане и даване. *Музикално* **упражнение** *с вдишване и издишване.*

46. лекция. На своето място. **Упражнение** *с движения на ръцете.*

Петър Дънов
Учителя

ОБЩ ОКУЛТЕН КЛАС

ВЕЧНИЯТ ПОРЯДЪК
година тринадесета

второ издание

Редактор *Спаска Миховска*
Художник *Илиана Попова*
Предпечат *Иван Джеджев*

Издателство „БЯЛО БРАТСТВО“
София, ул. „Ген. Щерю Атанасов“ 2
Тел: (02) 418 01 10; 0897 847 641

Отпечатано в Университетска печатница

www.beinsadouno.org
www.bialobratstvo.info
izdatelstvo@bialobratstvo.info